ADM. R. P.

F. LAVRENTII DE PEYRINIS GENVENSIS

Ordinis Minimorum

S. FRANCISCI DE PAVLA,

in Prouincia Genuensi olim Vice Generalis:

Necnon Sanctissimæ Inquisitionis contra hæreticam prauitatem Vicarij,

PRIVILEGIA

REGVLARIBVS, PRAESERTIM MINIMIS
per Summos Pontifices Sixtum IV. vsque ad
Vrbanum VIII. concessa.

TOMVS TERTIVS, SEV ADDITAMENTA.

Editio Secunda.

ADDITAMENTA
AD PRIMVM, ET SECVNDVM TOMVM PRIVILEGIORVM Mendicantium, præſertim Minimorum.

Caput primum circa Conſtitutionem Pyrrhi.

NOTO primo, quod in hiſce rebus moralibus ſemper aliquid occurrit addendũ, vt conſtat ex huiuſmodi auctoribus, producit enim ſemper noua germina intellectus noſtri fœcunditas; Vnde dixerunt quidam viuentium auctorum opera non eſſe comparanda. Aſt ego ita addere decreui, vt qui primos tomos coemerint, hunc emere non neceſſitentur; nec ſimiliter illos, qui hunc: Habet enim & hic propriam materiam, eiuſdem quidem generis cum illa, ſed ita diuiſam, vt ſine illis intelligi, & capi poſſit. Quia verò, & ibi Priuilegia ſum interpretatus, & hic ſum interpretaturus, ideo non inutile futurum putaui, ſi aliqua breuiter dicerem de modo leges, & priuilegia interpretandi.

2 Noto 2. quòd lex ex duabus partibus conſtat, nimirum ex verbis, & intellectu; c. Intelligentia, cap. Propterea, de verb ſignif. Sed intellectus potior eſt. Tum quia à ſenſu legis recedendum non eſt, vt proprietas verborum obſeruetur; dicto cap. Propterea. Tum quia non in folijs, ſed in ratione, & ſenſu leges conſiſtunt; cap. Marcion, 1. q. 1. Tum quia potior eſt finis, quàm ea, quæ ſunt ad finem, & verba homini data ſunt ad exprimendam mentem, non è contra; c. Secundò requiris, de appell. c. Intelligentia cit.

3 Noto tertiò, quòd verba, & mens tripliciter ſe habere poſſunt ad inuicem. Primo, vt verba omnino menti reſpondeant; & tunc dubium non eſt, vtrumque obſeruandum eſſe. Secundo, vt verba ſint ita menti repugnantia, vt nulla poſſint diſtinctione componi; & tunc neutrum obſeruandum eſt; nam qui aliter dicit, quàm vult, neq; id dicit, quod vox ſonat, quia illud non vult; neque id, quod vult, quia illud non eloquitur: & habetur in l. Vbi repugnantia, ff. de reg. iur. Colligitur ex c. Cum dilectus, de fide inſtr. §. Cæterùm. Tertio, ita, vt plus, vel minus verba dicãt, quàm legislator voluerit; quo caſu ſi clarè comprehendi poſſit, plus, vel minus eſſe intellectum, quàm ſcriptum, tunc verba legis amplianda, vel reſtringenda ſunt ita, vt menti reſpondeant: nam non ſolum dicitur eſſe ſecundum legem, quod ſcriptum eſt, ſed etiam, quod eſt ex legis mente, vt dicit text. in l. Nominis, & rei, §. Verbum, ff. de verb. ſignif. & tunc non dicitur lex extendi, ſed declarari iuxta implicitum, & occultum ſenſum; & qui legem declarat; nihil addit, l. Hæredes palam, §. ſed ſi notam, ff. de teſtam.

4 Noto quarto, quòd verba duo plerumque ſignificant, vnum directè, aliud indirectè per relationem, ſiue per coniunctionem ad rem directè, & apertè expreſſam. Directè ſignificant, prout ex conſtitutione, vel conſuetudine hominum noſtris auribus ſonare videntur, veluti cum dicimus, Petrum eſſe Religioſum regularem, intelligimus illum viuere in aliqua Religione: indirectè verò per coniunctionem intelligimus ipſum profeſſionis vota emiſiſſe, ſub obedientia Prælati viuere, nec proprium, nec vxorem habere poſſe, quia hæc cum ſtatu religioſo eſſentialiter coniuncta ſunt, c. Cum ad Monaſterium, de ſtat. Monac. §. Abbas verò, & §. ſeq.

5 Noto 5. quòd vbi lex prohibet aliquem actum, ex mente legis dicitur prohibitus omnis modus, per quem in fraudem legis peruenitur ad illum actum, vnde non effugit pœnam legis, qui in fraudem legis committit; l. Non dubium, C. de leg. Nec intereſt, an vi, vel dolo legi fiat iniuria, l. Fraus, ff. eod. Vnde, qui prohibitus eſt facere teſtamentum, prohibitus eſt etiam facere codicillum, vt colligitur ex cap. Quamquam, de vſur. in 6. §. fin. vbi gloſſ. verb. Aliter facta. Quibus autem modis fiat fraus legi, vide Stephanũ de Feder. de iur. interpr. prima parte n. 47. & 112. *De Feder.*

6 Noto 6. quòd multis modis poteſt cognoſci plus eſſe intellectum in lege, quam dictum, de quibus dictus de Feder. loco cit. à num. 14. I. ex definitione; ſi enim alicui rei in lege non comprehenſæ conuenit definitio rei in lege comprehenſæ, lex eodem modo de ea intelligitur. II. ex partibus, nam lex diſponens de toto intelligitur diſponere de partibus eius, vnde qui poteſt facere teſtamentum, poteſt inſtituere, exhæredare, tutorem dare, &c. III. ex natura, nam videntur omnia expreſſa, quæ ſunt de natura rei, de qua loquitur lex, v.g. qui tenetur vendere rem certam, tenetur ſtare de euictione, & qui locat domum poteſt locatariũ eiicere, ſi ipſe indigeat domo. IV. ex præſumptione conſuetudinis, vel legis, nam hęc pręſumunt aliqua eſſe dicta, licet dicta non ſint, cap. 2. de reſcrip. vbi dicitur, quod hæc clauſula, ſi preces veritate nitantur, intelligitur in reſcriptis ex mente Papæ appoſita, licet appoſita non ſit. V. ex origine, & principio ipſius rei, de qua lex loquitur, nam lex diſponens de origine alicuius rei intelligitur eſſe expreſſa etiam quo ad ea, quæ exinde naturaliter oriũtur, cap. Translato, de conſuet. cap. Non debet, de conſang. & aff. vnde ſtatutum contrarium iuri communi non debet ſecundum ius commune interpretari, nam correcto iuri communi quoad principale, intel-

vel Lectores non teneantur ire ad associandum corpora defunctorum, si necessitas fratrum, vel multitudo mortuorum exposcat, absque læsione legis cogi possunt ad associandum; nam quæ de nouo emergunt, nouo indigent auxilio, cap. Insinuante, de offic. deleg. VI. ex comparatione expressorum antecedentium, sequentium, vel coniunctorum. Vnde si rescriptum vilioribus personis committatur cum clausula generali, in ea non comprehendũtur digniores personæ; cap. Sedes de rescrip. & donatis temporalibus non intelliguntur donata spiritualia; cap. Ex litteris, de iur. patr. nisi sint annexa, vt in iure patr. VII. ex ratione, & causa legis manifestè cessante restringitur lex. lege A ligere §. quamuis ff. de iure patron. nam, quemadmodum causa, & ratio legis illam extendit, ita, si cessat, debet illam restringere; nam contrariorum eadem debet esse disciplina. VIII. ex contrario fine, & effectu à legislatore intento; nam inducta ad vnum finem non debent operari contrarium, putà inducta ad augmentum non debent operari diminutionem, nec e contra, regul. Indultum, quæ est 17. de reg. iur in 6. & quæ inducta sunt in odium, non possunt retorqueri in fauorem? arg. legis Cum profitearis. C. de reuocand. don. IX. restringitur lex, vt seruetur paritas, nam licet testis domesticus, vel cõiunctus sanguine prohibeatur; cap. Postremo, de appell. fallit tamen, vbi esset coniunctus vtrique parti, Glos. dicto cap. verb. Consanguineus. X. restringitur lex ad impropietatem vitandam, & propter rationem naturalem; nam ratio naturalis pro lege scripta seruanda est, leg. Scire oportet, §. sufficit, ff. de ex usat. nam ratio vincit legem, vincit consuetudinem, æquiualet canoni, & præponitur exemplis; cap. Veritate, d. 8. Io: à Capistrano in specul. conf. p. 2. num. 9. cum enim lex fiat consilio prudentum, non debet dici, quod lex generalis comprehendat casum, quem vir prudens non statuisset. Vnde lex generalis non præsumitur comprehendere casum inhonestum, vel turpem, aut sapientem delictum, vel dolum, aut doli occasionem præstantem, l. Quod seruus ff. de acq. poss. vbi dicitur quod seruus acquirens aliquid ex turpitudine, vel illicito quæstu, non acquirit Domino; quamquam regula sit, quod quic quid acquirit seruus, acquirit Domino, leg. Placet, ff. de acqui. hær. Item, si conductor promisit ignem in domo locata non habere, non intelligitur de igne necessario ad victum se obligasse, leg. Videamus, §. 1. ff. locat. Item, si loco tibi villam, ita quod de damno dato stetur meo simplici iuramento, potest nihilominus Iudex tale iuramentum moderari, si vltra mensuram iurasse constet. arg. leg. Qui restituere, iuncta gloss. verb. sine vlla taxatione, ff. de rei vendic. Item dic, quod lex generalis ita restringi debet, ne quis lucrum ex dolo, vel culpa sua capiat, l. 1. §. 1. ff. de dolo. Item, ne quis ex bono opere damnum patiatur, vel pęnam, l. Gracchus, ff. de adult. Item, ne melioris sint conditionis mali, quam boni, aut stulti, quam sapientes, aut contumaces, quam obedientes; c. Contingit, de dolo, & contum. Item dic, quod in lege generali non comprehenditur casus, qui esset contra pietatem parentum, vel proprii sanguinis. vnde si imponeretur pœna non denunciãti aliquod delictum, eam non incurrit, qui non denunciat delictum patris, aut filii, vel fratris, arg. l. 2. ff. de receptator. Item debet restringi lex, ne quis alienũ lucrum proprio præponat. leg. Præses, ff. de seruitutibus, & aqua. Item restringitur propter casum necessitatis: cap. Quod non est licitum, de reg. iur. Item restringitur, ne fiat captiosa interpretatio, cap. Constitutus, de concess. præb.

Gloss.

Io: Capistr.

8 Noto 8. quòd leges, & canones videntur aliquãdo contrarii, cum tamen re vera tales non sint; nam multoties vna lex declarat aliam, puta noua veterẽ quæ erat obscura, seu ad maiorem cautelam noua lex indicitur, aut vna lex aliam legem distinguit, aut aliam supplet, aut limitat. Cum autem prædictis modis non possunt leges inuicem concordari, tunc dicendum est vnam legem alteram abrogare, & esse sibi contrarias, & tunc vna præualet alteri; Primo ratione materiæ; Secundo ratione modi; Tertio ratione qualitatis, Ratione materiæ lex disponens de religione, vel de rebus sacris, ita semper intelligenda est, vt potius deroget legi disponenti de rebus profanis, quàm è contra; nam maxima est ratio, quę pro Religione facit. l. Sunt personæ, ff. de relig. & sumpt. fun. Item lex disponens de bonis animæ præfertur legi disponenti de bonis corporis, nam anima est multo pretiosior corpore c. Cum infirmitas, de pœnit. & remiss. & lex disponens de bonis corporis pręfertur legi disponenti de rebus exterioribus, cum illa dicantur esse de iure naturali, l. Vt vim, ff. de iust. & iur. & lex statuens, quod quis bona sua tueatur, derogat legi disponenti, quod tueatur aliena; nam ordinata charitas incipit à se ipso, l. Præses, C. de seruit. & aqua. Item lex continens ius publicum derogat legi continenti bonum priuatum, l. Veluti, iuncta gl. ff. de iust. & iur. Itẽ lex fauorabilis derogat legi odiosæ cæteris paribus, regul. Odia, quę est 15. de reg. iur. in 6. Item lex continens æquitatem derogat legi cõtinenti rigorem, l. placuit C. de iud. Item lex disponẽs in casu necessitatis derogat legi non continenti casum necessarium; c. Si quis per necessitatem, de furtis. Ratione vero modi vna lex multipliciter derogat alteri, nam lex præcipiens, vel vetans derogat legi permittenti, vel toleranti, & lex vetans derogat legi præcipienti, & aduerte, quod lex annullans, vel imponens pęnas, dicitur vetare, l. Prætor ait. §. Primo, ff. de nou. op. nunc. vbi gloss. verb. expressum. Item lex disponens principaliter de aliqua re propter se, præualet legi disponenti de re, quæ tendit ad aliud, puta de præparatoriis incidentibus, vel venientibus in consequentiam. Item lex procedens super veritate disponendo derogat legi disponenti super præsumptione. Item lex iubens, vel vetans, aut permittens derogat legi consulenti. Item lex iubens aliquid statim fieri derogat legi disponenti aliquid fieri in tempus, vel sub conditione. Ita de Feder. de interp. iur. p. 2. num. 83. 88. 89. 90. Ratione qualitatis vna lex derogat alteri etiam multipliciter, nam lex iudicialis derogat legi conscientiæ in foro iudiciali, cap. Tua nos, de sponsal. Item lex canonica disponens de rebus profanis derogat legi ciuili in terris ecclesiæ, lex vero ciuilis derogat legi canonicæ in terris imperii, cap. Per venerabile. §. primo qui filii sint legit. cap. 1. de nou. op. nunc. cap. final. de præscript. Item lex municipalis derogat legi communi in suo municipio, sicut lex noua derogat legi veteri, & lex particularis derogat vniuersali, cap. 1. de const. in 6. leg. Omnes popul, ff. de iust. & iur. leg. Non est nouum, l. Nam & posteriores, ff. de leg. cap. Si aduersus. de hær. reg. Generi, quæ est 34. de reg. iur. in 6. Item lex inclusa in corpore iuris derogat legi extrauaganti incertæ fidei; cap. Pastoralis, de fide instrum. Item lex obseruata de consuetudine derogat legi de consuetudine non obseruatæ, leg. Minime, & leg. De quibus, ff. de legat. Item lex habens clausulam derogato-

De Feder.

triam derogat legi talem clausulam non habenti, licet haec sit posterior, leg. Nam & posteriores, ff. de leg. si tamen neutra lex hanc habeat clausulam, posterior semper tollit priorem, etiamsi de ea mentionem non faciat; cap. 1. de const. in 6. quod intellige modo nulla possint distinctione concordari; c. Cum expediat, de elect. in 6. Quod tam verum est, quod licet in posteriori lege apposita sit clausula derogatoria, non tamen intelligitur abrogari prior, si possunt distinctionem concordari, Gloss. in Clem. prima de praeb. de Feder. loc. cit. nu. 113. nam correctio legis, quantum fieri potest, vitanda est; c. Cum dilectus, de consuet. c. Si Papa, de priuileg. in 6.

9 Noto 9. quod quando legis verba sunt dubia, sensus ille capiendus est, qui vitio caret, & est secundum iustitiam, & rationem; l. Si serui vestri, iuncta Glossa, C. de noxal. vnde verba sententiae debent intelligi secundùm quod iudex debebat pronunciare; l. Miles, iuncta Gloss. §. 1. ff. de re iud. Item ille sensus est eligendus, qui est potius conformis iuri communi, quam iuri particulari; l. In testam. Cod. de testam. mil. Item ille sensus eligendus est, qui non est captiosus; l. Aquiliana, ff. de transf. Item ille sensus eligendus est, per quem legis sortiamur effectum; l. Cum quidam, C. de verb. sign. & hoc etiamsi oporteat verba impropriare; cap. Petitio, de procur. vbi Gloss. verb. Intentio. Item, cum lex debeat esse de casu dubitabili, ille sensus capiendus est, qui fuerat dubitabilis, l. Dominus labeo, ff. de testam. Item, qui est fauorabilior: l. In obscuris, ff. de regul. iur. Item, qui est tutior: l. Semper in obscuris, ff. eod. Item verba debent intelligi secundum subiectam materiam, de qua loquitur lex, quia verba rebus seruire debent, non è contra: cap. Intelligentia, de verbor. signif. Item quando verba legis possunt sumi tam in bonam, quam in malam partem, si lex prohibeat, debent sumi in malam partem, si iubeat, vel permittat, in bonam: quia lex prohibet illicita, & iubet, & communiter permittit licita; l. 1. ff. de iust. & iur. Item ille sensus est eligendus, qui disponit de rebus, prout communiter accidunt; l. Nam ad ea, ff. de leg. Item verba ambigua debent referri ad eam personam, ad quam res magis pertinet, leg. Si seruus legatus, §. Qui margaritam, ff. de leg. 1. Item ille sensus est eligendus, qui est magis proportionabilis rei; reg. 45. Inspicimus, de regul. iur. in 6. Item verba intelliguntur secundùm qualitatem personae. Item ille sensus est eligendus, qui magis ordinatur ad finem negotii. Item lex magis intelligenda est secundùm eum locum, in quo res per ipsam disposita facienda est, quàm secundum eum, in quo lex lata est. Item exceptuata esse debent de genere contentorum. Ita de Feder. part. 3. de iur. interp. à num. 21. Item coniuncta vno iure determinari debent; cap. Maiores, §. Caeterum, de baptis. Item qualitas adiecta verbo, debet intelligi secundùm naturam verbi sibi adiuncti, l. In delictis, §. Extraneus, ff. de noxal. act. l. Verbum erit, de verb. signific. Item ille sensus accipiendus est, qui magis congruit in eo genere cum copulato, vel disiuncto: l. Seruus ait: & leg. Quisquis, ff. de verb. signific. Item clausula generalis in dubiis comprehendit casus similes expressis: c. Sedes, de rescr. Item verba dubia ad vnum finem disposita, ad alium contrarium trahi non debent l. Nulla ratio, ff. de leg. & hoc etiamsi oporteat à proprietate verborum recedere; l. In strato, ff. de verbor. sign. Item verba legis ita interpretanda sunt quoad accessoria, sicut quò ad principale. Item ille sensus est accipiendus, ex quo non sequitur aliquid repugnans cum antecedenti. Item, ex quo non sequitur absurdum. Item lex interpretans debet intelligi secundùm legem interpretatam. Item subrogata debent intelligi secundùm qualitatem eorum, in cuius locum succedunt. Item verba debent intelligi gradatim secundùm gradum affectionis. Item verba debent trahi ad eum sensum, qui conueniat officio, dignitati, & potestati loquentis. Item verba debent intelligi secundùm qualitatem loquentis. v. g. hoc nomē, species, si proferatur à iurista, debet intelligi de indiuiduo: secus, si proferatur à logico. Ita de Feder. loc. cit. à n. 32. Vnde conclude, quod illa est efficax legis interpretatio, quae primo conuenit intellectui: secundo, quae rei subiectae: tertio, quae verbis intellectis in propria significatione, idest, secundum sensum maiorum nostrorum, vel saltem secundum communem vsum hominum doctiorum. Nam in hoc bene Horatius de art. Poet. Horat.

Multa renascentur, quae iam cecidere, cadentque,
Quae nunc sunt in honore, vocabula, si volet vsus.

Ex quibus autem locis colligatur propria vocabulorum significatio, vide de Feder. loc. cit. à nu. 69.

10 Noto 10. in opinionibus DD. eligendis, quòd primo illa opinio est magis eligenda, quae consuetudine approbatur; nam consuetudo est optima legum interpres: cap. Cum dilectus, de consuet. Secundò, vbi de consuetudine non constat, illa opinio est magis eligenda, quae altero iure comprobatur. Tertiò, vbi de consuetudine, vel altero iure non constat, tunc illa opinio est eligenda, quae efficacioribus rationibus comprobatur, etiamsi plures in contrarium sentiant: clem. prima in fine de sum. Trin. cap. Suborta, de re iud. §. Iudicibus autem: cap. Ego solis, d. 9. cap. 1. de decim. Illa vero ratio dicitur efficacior, quae est secundùm ius naturale, quàm quae secundùm ius ciuile: cap. Consuetudo, distinc. prima, & quae est secundùm ius diuinum, quàm quae secundùm ius canonicum: cap. Licet ex quadam, in fine, de test. Item, quae est secundùm aequitatem scriptam, quàm quae secundùm rigorem: leg. Si seruum, §. Sequitur, ff. de verb. obl. Item, quae est secundum mentem, quam quae secūdùm verba; l. Scire leges, ff. de leg. Item, quae secundum verba, quàm quae secundùm similitudinem, vel rationem incertā, c. Per venerabilem, qui fil. sint legitimi §. Si verò. Itē illa est ratio efficacior, quae est per regulas iuris, quā ea, quae tenet, vt sit speciale, iuxta Gloss. in l. Omnis definitio, ff. de reg. iur. Quartò vbi de euidentioribus rationibus non constat, tunc illa est eligenda opinio, quae est tutior, cap. Iuuenis, de spons. capit. Significauit, de homic. Quintò illa opinio est eligēda, quae est fauorabilis, & magis benigna, & propter quam res valet, & non perit; l. In obscura voluntate, l. Quoties dubia, de reg. iur. cap. Si vir, de cognat. spirit. cap. 1. eod. tit. cap. fin. de re iud. Illa autem opinio est magis benigna, quae fauet iuramento, matrimonio, libertati, testamento, religioni, siue reo. Vide Io. Andr. in cap. 1. ad fin. de sum. Trin. & Hostien. in dicto cap. Si vir. Et hoc, etiamsi opinio communis sit contraria, vt ait De Feder. de interp. iur. p. vlt. numer. 111. Sexto illa opinio est magis eligenda, quae est approbata à prudentioribus, licet in contrariam partem sint plures, cap. In canonicis, d. 19. cap. Decretales, d. 20. prudentiores verò in iure ciuili aestimantur Bartol. Baldus, Azor. In canonico, Innoc. Io. Andr. Abbas, quibus tamen omnibus semper sunt anteponendae glossae. Io. Andr. Hostiensis. De Feder.

In

In moralibus, & scholasticis omnibus præferendus est D. Thomas. Ego Syluestrum, Angelum, & Vegam plurimi facio. In dubijs autem circa quęstiones ciuiles magis credo Legistis, quàm Canonistis. Circa quæstiones canonicas magis Canonistis, quàm Legistis; & quando agitur de rebus pertinentibus ad salutem, & fidei veritatem, magis credẽdum Theologis, quàm alijs; quia ipsi plus norunt discernere inter lepram, & lepram, & magis vacant studio rerum ad æternam salutem pertinentium. Et sic, quando agitur de mente S. Thomæ, magis credo Thomistis naturalibus, quàm aliis & quando agitur de mente Scoti, magis credo Scotistis naturalibus & sic de cæteris; nam vnusquisque præsumitur peritus in arte sua; c. Proposuisti, de prob. & omne artificium per continuum exercitium suscipit incrementũ, leg. Legatis seruis, §. Ornatricibus, ff. de legatis, 3. & ea quæ sunt in domo a nullo melius possunt explicari quam ab iis, qui sunt de domo, l. Consenso, C. de rep. Tandẽ illa opinio est magis eligẽda, quę à pluribus comprobatur, l. Maiores, ff. de pactis; seu, quæ magis est probabilis; probabilis autem sententia est illa, quæ iuri, & rationi innititur c. Consuetudo, d. prima, nec DD. quantũuis magnæ auctoritatis credẽdum, si sine lege, aut ratione loquantur, *Archid.* vt ait Archid. in cap. Nolite timere. 11. q. 3. erubescibile. n. est, aliquid dicere, & per legẽ non probare, vt multis probat Paulus Rosellus in floribus legum, verbo Erubescimus. Et tandem hic nota, quòd sequens opinionem probabilem non solum nõ peccat, sed etiam valide operatur, etiamsi opinio illa aliàs sit falsa, confert enim tunc ecclesia iurisdictionem agenti ad validandum *Lessius. Diana.* actum. Ita Lessius lib. 2. c. 29. dub. 8. num. 68. & alij multi apud Dianam, to. 3. tract. 2. resol. 3.

11 Noto 11. quòd in nu. 2. constit. Pyrrhi dicebam, quòd antiquitus approbare Religiones, ad episcopos pertinebat pro sua diœcesi; & DD. ibi ad hoc *Suarez. Lessius. Miranda.* adductis addendi sunt, Suar. tom. 3. de relig. libr. 2. c. 17. nu. 2. Lessius lib. 2. de iust. cap. 41. n. 12. Mirand. tom. 1. man. q. 3. art. 6.

12 Noto 12. circa eandem const. in fine, nu. 10. quod tunc dicitur statutum esse contra ius cõmune, quando disponit aliquid contra aliquem canonẽ, vel legem Pontificiam, Primo positiuè, Secundo negatiuè; seu Primo contra ius prohibens, Secundo cõtra ius concedens, vel non auferens aliquid. Statutum positiuè contrariũ iuri communi, vbi scilicet aliquid fieri mandatur, vel prohibetur, per inferiorem summo Pontifice fieri non potest. Statutum verò, quod solum est negatiuè contrarium iuri communi, fieri potest per inferiorem summo Pontifice, v. g. Concilium Tridentinum præcipit, quòd nulla professio facta ante 16. annum sit valida, si statutum fieret in aliqua Religione, quòd professio facta in anno 15. *C. Trident.* esset valida, esset tale statutum iuri illi Trid. contrarium positiuè, quia canon Trid. prohibet ante illud tempus professiones fieri; si autem fieret statutũ in aliqua religione, quòd nullus ad professionem reciperetur, nisi in ætate 18. annorum, illud non esset iuri Trid. contrarium, nisi negatiuè quia Trid. prohibẽs, ne ante dictam ætatem professio fiat, in dicta ætate *Suarez.* fieri concedit. Atque ita Suar. to. 4. de Relig. tract. 3. lib. 2. cap. 2. nu. 5. qui ex hoc concludit, quòd statutum aliquarum Religionum, quòd descendentes ex genere Iudæorum non possint in eis ad professionẽ admitti, non est contra ius commune; quia c. Eam *Caietanus. Vechius.* te, de rescrip. non præcipit tales esse habiles ad omnem Religionem, quod etiam sensit Caietan. tomo 1. opusc. tract. 31. resp. 6. & Vechius de Nouit. disput. 4. dub. 1. nu. 5. E contra verò statutum factum in nostra Religione cap. Val. 5. num. 17. quod fratres professi alterius Religionis ad nostram Religionem recepti, in ea non præficiantur, videtur cõtra ius commune; quia in cap. Ad decorem, de institut. expresè mandat Papa, quòd idonei, vndequaque originem duxerint, ad dignitates præficiantur. Ego tamen tom. 1. relig. qu. 1. cap. 25. §. 3. vers. Itaque, existimaui illud statutum de descendentibus esse contra ius commune, quod nunc etiam confirmo, dicitur enim in dicto cap. Eam te. *Pro eo, quòd Iudæus extiterit, ipsum dedignari non debes.* Ex quibus verbis constat, mentem Pontificis fuisse, vt origo non debeat nocere conuersis. Atque ita hãc sententiam amplectitur cum multis DD. Barbos. de potest. Episc. p. 1. tit. 2. gloss. 17. nu. 27. *Barbosa.* quod in nostra religione est certum per const. 3. Gregor. 13. tom. 2. nostr. priu.

13 Solùm posset dubitari, an hæc Cõstitutio Gregor. habeat locum in aliis Religionibus. Puto habere; nam est in fauorem Religionis Christianæ, & ex contrariis statutis damnum sequeretur in Ecclesia Dei; possent enim ex hoc solùm multi retrahi ab amplectenda nostra fide; atque ita illi, qui sunt instituti ad dictam fidem propagandam, illam impedirent. Adde, quòd multæ Religiones huiusmodi constitutiones in specie habent, ad tollenda diuerticula, vt dixi tomo 2. priuil. in constitut. 3. Gregor. 13. num. 1.

14 Noto 14. circa eamdem const. post num. 36. quòd missas nouas celebrantes possunt se tantùm ad populum vertere in medio altaris. & sic oblationes sponte factas accipere, non autem Ecclesiam ob eã causam circuire. Ita declarasse Sacram Congregationem, refert Riccius 1. p. praxis, decis. 749. Sed hic *Riccius.* Genuæ per decretum eiusdem Congreg. prohibitæ sunt omnino huiusmodi oblationes directè, vel indirectè, ob turpem negotiationem, quæ in ipsis fiebat. Vbi tamen præfata turpis negotiatio non adest, non improbo inueteratam consuetudinem.

15 Quæres hic primo, an in festo duplici possit dici missa votiua, quæ non sit de festo? ℞. posse quia Rubrica de non dicenda missa votiua in festo duplici, directiua est, quæ secũdùm communem DD. non obligat ad culpam, vt Fagund. in primo præcepto Ecclesi. lib. 3. cap. 21. num. 8. *Fagundez.* præsertim quando adest aliqua causa, puta deuotio magna petentis, vel Sacerdotis obligatio pro implenda defunctorum mente. Atque ita Suarez tom. 3. in 3. p. disp. 83. sect. 3. conclus. 1. *Suarez. Portel.* Portel in addit. ad dub. regul. verbo Missa, num. 7. Henriq. lib. 9. cap. 23. numer. 5. vbi in com. lit. H. multos citat. *Henriq. Scortia.* Scortia de Sacrif. Missa, libr. 2. cap. 17. num. 2. Diana p. 2. tract. 14. resolut. 30. *Diana. Angelus. Rosella.* apud quem alij, Glossa in summa in cap. Quidam laicorum, de celebr. missarum. Angel. verb. Missa, §. 33. Rosel. eod. §. fin. qui duo expresè dicũt, quòd quando in vna Ecclesia sunt plures Sacerdotes, sufficit, quòd vnus celebret missam correspondentem officio, cæteri possunt missas votiuas pro deuotione petentium celebrare. Quibus suffragari visa est Sacra Congreg. Rituum, quando anno 1626. die 20. Iunii declarauit in festis duplicibus, quæ non sunt de præcepto, posse celebrari missas pro defunctis ad implendam ipsorum defunctorum, non hæredum, voluntatem, vt refert Gauantus in rubr. miss. 1. par. *Gauantus.* tit. 5. versu Sacra tamen. In festis verò duplicibus, quæ sunt de præcepto, habet cõsuetudo, quòd missę

votiuæ

votiuæ non celebrentur, niſi pro graui, & publica cauſa, vt pro electione Paſtoris. &c. In his tamen diebus adhuc poteſt celebrari miſſa pro defunctis, etiam in Dominicis, & feſtis, quantumuis ſolemnibus, corpore inſepulto. Ita declarauit eadem Sacra Congreg. 23. Maij, 1603. vt refert idem Gauant. loc. cit. verſ. Niſi in die depoſitionis. excep. tamen die Paraſceue, & Paſchæ, vt idem Gauan. loc. cit. Colligitur etiam ex Rit Rom. tit. de exeq. in princ. & fine.

16 Quæres ſecundo. An in Eccleſijs collegiatis ſit quotidie dicenda miſſa? ℞. affirmatiuè. Ita Suar. to. 3. in 3. p. diſp. 80. ſect. 2. concluſ. 2. Fagund. in 1. præcep. eccleſ lib. 3. cap. 15. nu. 9. Ledeſ. 1. p. ſum. de ſacr. Euch. cap. 19. concl. 2. pag. mihi 179. Probatur ex c. Cum creatura, de celebr. miſſ. & hoc ſub pœna peccati mortalis ſecundùm præfatos DD. & communem. Limita tamen, vt poſſit propter grauem, & vrgentem neceſſitatem omitti ſecluſo ſcandalo: Nam humana præcepta humano modo intelligenda ſunt. *Suarez. Fagundez. Ledeſma.*

17 Quæres tertio. An in dictis Eccleſiis collegiatis in ferijs Quadrageſimæ, Quatuor Temporum, Rogationum, Vigiliarum, in quibus feſtum aliquod nouem lectionum occurrit, ſint cantandæ duæ miſſæ, vna de feria, altera de ſancto; an verò ſufficiat, eas priuatas, ſeu baſſas dicere? ℞. Gauantus in rubricis miſſalis, p. 3. tit. 11. num. 7. prætendit, quod duæ omnino ſint cantandæ, ſub mortali, & pro ſe nu. 11. adducit decretum Sacræ Cong. Rituum, quod aufert conſuetudinem in contrarium. Aliis tamen dura nimis videtur hæc ſententia; vnde aiunt, ſufficere, quòd vna cantetur, & altera dicatur baſſa. Decretum Congr. ſolùm dicit, quòd cantetur miſſa de feria, & ita ſeruari video in praxi. *Gauantus.*

18 Quæres quarto. Quæ Eccleſiæ dicantur Collegiatæ? ℞. Rodriq. to. 1. q. reg. qu. 43. art. 12. putat, quòd ad conſtituendam eccleſiam collegiatam non ſufficiat reſidere in ea collegium, ſed quod ſit neceſſe, quòd in prima ſui fundatione collegium in eo inſtitutum ſit; quando autem id conſtare non poteſt, id colligi ait, ſi eccleſia conſueſcat conſtituere Syndicum, ac per eum iurare, & lites mouere, ſigillumque commune habere, Prælatum eligere, &c. Ratione Sacerdotum collegium dicitur, cui ad minus tres ſeruiunt Sacerdotes, iuxta gloſſ. in cap. Nullus, de elect. vbi ait, quod duo faciunt congregationem, tres collegium, & decem populum. *Rodriq.*

19 Quæres quinto. An Eccleſiæ regulares, in quibus habitat multitudo ſacerdotum, dicantur collegiatæ, ad effectū, vt currat obligatio in diebus Quadrageſimæ, &c. cantandi duas miſſas de ſancto, & feria. ℞. Alcocer in rubr. miſſalis, tractat. 1. textu 3. gloſſ. 3. verſu Las ferias, in fine, ait, quòd ſic, & affirmat, ita à Roma fuiſſe reſponſum, putat tamen, non eſſe neceſſe, vt dictæ duæ miſſæ iis temporibus cantentur, ſed ſufficere, quòd dicantur priuatim. Rodriq. loc. cit. ait, quod monaſteria, & Eccleſiæ Regularium, licet collegia ſint non veniunt tamen nomine eccleſiæ collegiatæ, quò ad effectum celebrandi dictis diebus in eis duas miſſas, quia cum hoc odioſum ſit, ad Regulares non eſt extendendum; cui doctrinæ adhæret Gauantus loc. cit. nu. 4. & Rodericus in reſolut. q. reg. reſolut. 25. de celebr. miſſæ, n. 10. & fauet multum clem. 1. de celebr. miſſ. §. Ne igitur, in qua eccleſiæ cathedrales, regulares, & collegiatæ ponuntur tamquam membra diſtincta: ergo ſi rubrica miſſalis ſolùm loquitur de Eccleſiis cathedralibus, & collegiatis, cum ſit odioſa, non eſt extendenda ad eccleſias regulares, cum à diſparatis in odioſis non rectè fiat illatio, leg. Papinianus exul. ff. de min. Et ratio etiam ſuadet, maiorem obligationem currere Eccleſijs cathedralibus, & collegiatis, quàm regularibus, nam clerici, & canonici ratione ſtipendii tenentur miſſas, & diuina officia celebrare, at regulares ſolùm ratione conſuetudinis ad maiorē Dei gloriam. Præterea Rodriq. loc. citat. adducit ad hoc priuilegium Martini V. quo conceditur Regularibus, vt ſufficiat iis temporibus dicere miſſam de feria cum commemoratione ſancti, de quo fit feſtum, vel ſi feſtum ſit duplex, vel ſemiduplex, ſufficiat dicere miſſam de ſancto, cum commemoratione feriæ, ſi in iis eccleſijs non ſit multitudo Fratrum. *Alcocer. Rodericus.*

20 Exiſtimo itaque, quòd in Eccleſijs Regulariū dictis diebus ſufficiat dicere vnam miſſam de ſācto, vel de feria modo dicto, præſertim ſi in ijs nō ſint ad minus decem Sacerdotes. Si autem ſint ibi decem Sacerdotes, & conſuetudo ſit dicendi duas miſſas, hæc conſuetudo, cum ſit conformis miſſali, & laudabilis, ſeruanda omnino eſt. Exiſtimo etiam, quòd in dictis Eccleſijs pro miſſa conuentuali, etiam in feſto duplici, quod tamen non ſit de præcepto, vbi adeſt numerus competens Fratrum, ſufficiat canere miſſam defunctorum, pręſertim vbi voluntas teſtatoris implenda eſt, & vbi conſuetudo ita obtinuit, & pietas benefactorum ita depoſcit. Colligo expreſsè ex c. Cum creatura, de celeb. miſſ. quod in hoc caſu puto locum habere. Exiſtimo quoque, quòd in dictis eccleſiis Regularium, vbi adſunt ad minus tres ſacerdotes, quotidie eſt celebrāda miſſa ſub mortali, nec poſſunt Fratres vnius conuentus omnes vno die ire ad dicēdas miſſas extra ſuam eccleſiam, nec multo minùs ad recreationem, propria eccleſia ſine miſſa relicta. Ita Suarez to. 3. in 3. p. diſp. 80. ſect. 2. concl. 2. Fagund. in 1. præcep. eccleſ. lib. 3. cap. 15. n. 9. Henriq. lib. 9. cap. 24. nu. 3. in com. lit. A. Ledeſma 1. part. ſum. de Sacram. Euch. c. 19. concl. 2. Rodriq. to. 1. q. reg. q. 43. art. 14. & alij communiter, hoc enim & habet conſuetudo, & pertinet ad commune bonū Eccleſiæ; & colligitur ex dicto c. Cū creatura, de celeb. miſſ. Dicunt tamen Suarez, Ledeſ. & Fagund. quòd in aliquo caſu propter vrgentem neceſſitatem poſſet omitti; humana enim præcepta humano modo intelligenda ſunt. Exiſtimo etiā, quòd dicta miſſa quotidie celebranda in dictis eccleſiis, vbi adſunt ſaltem tres Sacerdotes, ſub mortali, debet eſſe ſub eodem peccato correſpondens officio. Ita Angel. ver. Miſſa, §. 33. Roſel. eodem, §. fin. Cordub. in comp. priu. mēdic. verb. Moniales, p. 2. Rodriq. to. 3. q. reg. q. 6. art. 7. qui duo extendunt etiam ad monaſteria Monialiū. Colligitur expreſsè ex cit. c. Cum creatura, de celeb. miſſ. Non eſt tamen neceſse, vt dicta miſsa cantetur, vt innuit Gauantus in rub. miſs. p. 3. tit. 11. num. 4. quatenus quò ad hoc ponit differentiam inter eccleſias regulares, & collegiatas, & dicunt Corduba, & Rodriqu. quod poteſt dicta miſsa propter aliquam vrgentem rationem omitti, v. g. ſi ſit celebrandū pro defuncto in die depoſitionis ſuę, vel ex tribus Sacerdotibus vnus eo die celebrare non poſſit. Sunt enim hæc humana præcepta. Exiſtimo denique, quòd dicta miſsa conuentualis poſſit applicari pro quocumque voluerit Prælatus. Ita Cord. loc. cit. p. 3. Rodriqu. cit. art. 8. non enim apparet vllum præceptū, neq; diuinum, neque humanum in contrarium; vnde intrat regula, Quòd omnia ſunt conceſsa, quę nō reperiuntur prohibita, quam probat Gloſs. in c. Cum Eccleſia Sutrina, verb. Ne veniret, de cauſa poſseſs. Et ita *Suarez. Fagundez. Henriq. Ledeſma. Rodriq. Angelus. Roſella. Corduba. Rodriq. Gauantus.*

Trimarch. ita etiam tenet R.P. Fr.Hieronymus Trimarchi Sacræ Theologiæ Lector, & iuris Pontificii Professor in Conuentu Messanensi Ordinis nostri in reuisione istius libri. Et tandem existimo, quod omissio missæ solemnis in nostris ecclesiis, etiam solitæ celebrari in diebus festiuis, etiam ex negligentia, non sit peccatum mortale secluso scandalo, quia consuetudo dictas missas solemnes celebrandi nō habet maiorem vim, quam regula id præcipiens, quæ tamen ad nullā culpam obligat. Ita Diana t.3. tract.2. resol. 8. Diana.

21 Quæres 6. An alicui liceat facere sibi celebrari officium, vel missas defunctorum dum viuit? R. Affirmatiuè, & est magis proficuum, quàm relinquere post mortem; nam dum celebrātur pro mortuis, solùm illis possunt prodesse quò ad satisfactionem, at verò dum celebrantur pro viuis prosunt nō solum quò ad satisfactionem, sed etiam quò ad impetrationē. Atq; ita Nau. libr.3. conf.de celebr. miss. conf.6. Fraxinell. de sacerd. oblig. sect.3. prænot.4. §. 3. Homob. de exam. sacerd. tr.4. c.14 q.128. to.1. Nauarr. Fraxinell. Homob.

22 Quæres 7. An Sacerdos liber ab obligatione celebrandi missam, dicendo missam, possit eam applicare pro illo, qui primò stipem dederit? R. affirmatiuè, quia apud Deum omnia tempora sunt præsentia. Ita Vega 2.p. sum. c.28. casu 5. apud quē multi, Bariol. in aphor. lit. M. verb. Missæ commendandæ. Negant tamen id posse fieri Henriq. lib.7. c.2. nu.1. & lib.9. c.21. nu.2. Fraxinell. loc. cit. prænotion. 5. §. 5. Fagundez in 1. præcept. eccles. lib.3. cap.9. nu.10. qui tamen nu.8. concedit, quod potest Sacerdos celebrare pro intentione Sacristæ, Homob. loc. cit. qu. 130. & dicunt, ita fuisse declaratum à Sacra Congr. approbante Paulo V. anno 1605. die 5. Nouembr. Sosa in tract. quem facit, quòd non conuenit, quod Capuccini recipiantur in regno Castellæ, p. 2. vers. Lo sexto digo. & declarationem ipsam refert Barb. de potest. ep. p.2. alleg.24. nu. 12. qui tamen in eo venit corrigendus (nisi sit error impressoris, vel datæ) quòd dicit, hanc declarationem emanasse sub Clemente 8. nam hic Pontifex mortuus est die 3. Martij, anno 1605. & Paulus V. creatus est eodem anno die 16. Martij. Vega. Bariola. Henriq. Fagundez.

23 Quæres 8. An obligatus ad quotidie celebrādum, possit singula hebdomada semel vacare? R. affirmatiuè. Ita Nau. in man. cap.25. nu.135. & libr.3. consil. de præb. conf.6. nu.5. vbi vnam continuam vacationem concedit, & aliquando duas, Hēriq. in sum. lib.9. cap.24. num.4. Fraxinel de sacerd. oblig. sect.4. concl.4. §. 2. & 3. Sa in aphor. verb. Missa, nu.46. Homob. in Exam. tom.1. tract.4. cap. 13. q.124. vers. Ad 2. q. Azor. tom.1. lib.10. cap.24. q. 7. Rodriq. in sum. p.1. cap.42. concl.2. qui vnam, & aliquando duas vacationes concedit; Fagund. in p. præcep. Eccles. libr.3. cap.15. num.11. Barb. de potest. ep. p.2. alleg. 24. nu.28. Obligatio namque ad quotidie missandum intelligitur salua honestate, prout declaratur in cap. Significatum, de præb. Honestum verò est, vt possit singula hebdomada capellanus quiescere. Verum tamen est, quòd si obligaretur capellanus per se, vel per alium quotidie celebrare, vel obligatio esset annexa alicui altari, ita, vt teneretur singulis diebus in illo altari celebrare, tunc non posset vacationem sumere, sed tenetur per se, vel per alium celebrare, & pacta seruare. Ita ijdem DD. qui etiam affirmant, quòd quando licitè potest capellanus vacationem sumere, non potest tempore vacantiæ, accepta stipe, pro alijs celebrare. Sed an possit dictus capellanus tempore dictæ vacantiæ ex charitate pro se, vel parentibus, aut amicis celebrare, non discutiunt. Ego puto, quòd sic, nam dura nimis esset captiuitas, obligare pauperem sacerdotem, vt nullo vnquam tempore posset pro se, vel suis vnam missam dicere. Et colligo clarè ex dicto cap. Significatum, ibi, *Salua honestate*, idest, æquitate, at honestas, & æquitas talem indulgentiā concedunt. Colligo etiam ex illa clausula eiusdem cap. *Nec sibi liceat hoc illi subtrahere, siue causa voluptatis*. Ergo si non licet talem vacantiam assumere causa voluptatis corporalis, & temporalis, licebit quidem causa deuotionis, & charitatis, ac voluptatis spiritualis. Idē intellige, si Prælatus mihi quotidie celebrare præcipiat in genere, nam hoc præceptum etiam humano modo intelligendum est, cū sit humanum; humanitas autem, seu æquitas, vacationem concedit. Nauarr. Henriq. Fraxinel. Sà Homob. Azor. Rodriq. Fagund. Barbosa.

24 Sed quid, si capellanus obligatus ad quotidie celebrandum, infirmetur? Fraxinell. loc. citat. §.13. Barb. loc. cit. nu.31. Homob. q.122. Genuen. in praxi, cap 47. de capell. infirmo, nu.2. dicunt, quod post octo, vel decem dies tenetur per alium celebrare. Bonac. de Sacram. disp.4. q. vlt. p.8. nu.17. ait, quòd post quindecim dies tenetur per alium celebrare. Petrus verò Nau. lib.2. de rest. cap.2. n.211. Rodriquez in sum. p.1. cap.250. concl.3. Bariol. in aphoris. litt. C. verb. Capellanus ægrotans, dicunt, quod si infirmitas est breuis, puta vnius, vel duorum mēsium, non tenetur Capellanus per alium celebrare, nec ipse factus sanus relictas missas dicere, quia cum fundator mentem suam non explicauerit, se non intendere stipendium dare, nisi quotidie celebranti, quacumque causa exclusa, non est credēdum, quòd voluerit tam strictè obligare, nec est rationabile tantum emungere. Vnde enim viuet pauper capellanus infirmus, qui nihil habet præter stipendium missæ, si eo paruo tempore, quo plus indiget, tenetur alteri stipendium elargiri? Hanc opinionem tenent etiam Gonzal. ad reg. 8. cancell. gloss. 5. num. 71. Camp. in diuers. iur. rubr.7. cap. 6. nu.14. quatenus secuti dictum Nau. dicunt, non teneri dictum Capellanum per alium celebrare, quando breui tēpore infirmatur; vnde per breue tempus intelligunt spatium duorum mensium; quod tempus etiā breue putat ad hunc effectum Trid. sess.23. cap. 1. de reform. Quæ omnia quadrant Regularibus habentibus obligationes missarum. Sed caue, quod idem dicas de missis manualibus; nam hæ debent omnes celebrari, sicut promissæ sunt. Fraxinell. Barbosa. Homob. Genuen. Bonacina. P. Nauar. Rodriq. Bariola. Gonzal. Campanil. Trident.

25 Quæres 9. An Sacerdos possit alteri applicare valorem missæ sibi competentem? R. Aliqui affirmant, quia hic fructus non est gradus aliquis sanctitatis, neque remissio alicuius culpæ, sed solùm remissio alicuius pœnæ, qua non est inconueniens, quòd aliquis velit se priuare, etiamsi indigeat; potest enim alia via velle sibi prouidere. Ita Nau. in manu. cap.25. num.92. Henriquez lib.9. cap. 21. numer.7. Scottia de Sacrif. missæ, lib.1. cap.9. versu At si sermo. Molfes. tom.1. summ. tract.3. cap.15. num.40. Mir. tom.1. man. q.41. art.17. Io: Suarez in Enchiridion. libr.5. verbo Missa, vers. Sacerdos. Ex quo deducunt, posse Sacerdotem etiam regularem, priuare se valore missæ sibi debito, & alteri applicare, ac pro tali applicatione aliam stipem recipere. Negant Bonac. de Sacram. disput.4. q. vltima, p.8. nu. 16. Homobon. de exam. tract.4. cap.13. q.125. tomo 1. Rodriquez p.1. summ. cap.250. nu.2. quia talis valor personale priuilegiū est, & nemini applicabile. Nauarr. Henriq. Scottia. Molfesius. Miranda. Suarez. Bonacina. Homob. Rodriq. Suarez.

bile, Suarez tom. 3. in 3. p. diſp. 79. ſect. 9. dub. vltimo, diſtinguit de valore miſſæ proueniente ex opere operantis, & de valore proueniente ex opere operato. De 1. concedit, quòd applicari poſſit, & non eſt dubium. De 2. negat: quia ſicut non poteſt applicari alteri remiſſio aliqua pœnæ, quæ ex Baptiſmo proueniat baptizato, neque indulgentiæ fructus poteſt alteri concedi, niſi de ſpeciali facultate concedentis: ita neque poteſt hic valor alteri applicari. Mihi certè 1. ſententia non diſpliceret, niſi foueret auaritiam, qua obcæcati aliqui pecuniam ſolam venerantur, & adorant; vnde tranſeo cum 2. ſententia, & 1. admitto in caſu, quo in aliquo monaſterio paupere creuiſſet adeò miſſarum numerus, vt ei ſatisfacere non poſſent Sacerdotes ibi habitãtes, nec haberet vnde poſſet dictas miſſas aliis, data ſtipe, commendare.

26 Quæres 10. An quando in aliquo loco eſt aſſignatum ſtipendium pro celebranda miſſa, poſſit pauper ſacerdos, qui nihil habet vnde viuat, niſi ex miſſa, minus taxati ſtipendii accipere, & deinde ad iuſti ſtipendii rationem miſſas celebrare? ℞. affirmatiuè. Nam qui minus taxati ſtipendii dat, & pro eo miſſam calebrari pro ſe ſolo poſtulat, rem iniuſtam poſtulat: ergo quamuis ſacerdos paupertate coactus promittat abſque iuramento, non tenetur talem promiſſionem implere, ſed poteſt ſe indemnem ſeruare. Sicut famulus, aut operarius, cui condigna merces non tribuitur, poteſt damnum ſuum quo meliùs potuerit reſarcire, etiãſi in principio ob paupertatem coactus ſit paciſci pro iniuſto, & inæquali ſtipendio, & ſimiliter qui ob neceſſitatem cogitur triticum emere iniuſto pretio, poteſt ſine iniuſtitia alia via ſe indemnem ſeruare. Ita Suarez tom. 3. in 3. part. diſp. 86. ſect. 4. verſ. Vnde conſequenter infero; Mir. tom. 1. man. q. 42. ar. 23. concl. 3. Tambur. de iur. Abbat. tom. 2. diſp. 5. q. 9. n. 9. Neque his videtur obſtare decretum ſacræ Cong. de celebr. miſſ. §. 2. quod habes tom. 2. huius op. in conſt. 9. Vrb. 8. vbi Congr. ſub obteſtatione diuini iudicii mandat, vt tot miſſæ dicantur, quot fuerunt præſcriptæ, quamuis recepta ſtipendia ſint exigua, & incongrua. Nam debet intelligi, quando Sacerdos omnino voluntariè, non coactus paupertate, contentus fuit oblato ſtipendio, & expreſsè promiſit ſe tot miſſas integras dicturum; quo modo etiam limitauit ſuam ſententiam Suarez. Et tunc tenebitur magis ratione fidelitatis, & præcepti, quàm iuſtitiæ.

Miranda. Tambur.

27 Sed pone, quod cuidam Sacerdoti commendatæ ſint centum miſſæ, v. g. promiſſo iuſto ſtipendio ſtatim poſt eorum celebrationem, iis celebratis, non potuit Sacerdos ſine lite, & aliis incommodis lites comitantibus, ſtipendium recuperare; ſi ab eodem deinde, qui primò commendauit dictas centum miſſas, commendentur aliæ centum, poterit ne ſibi compenſare, minuendo has centum miſſas, id quod conſumpſit in priori ſtipendio recuperando? ℞. affirmatiuè. Nam ſicut Sacerdos, accepto ſtipendio, tenetur ratione iuſtitiæ miſſas celebrare, ita cõmendans miſſas tenetur ratione iuſtitiæ in vtroque foro ſtipendium tribuere, vt bene Suar. loc. cit. ſect. prima in princip. & Henriquez lib. 9. cap. 21. num. 4. ſed in obligationibus iuſtitiæ datur compenſatio, ergo & hic Secerdos poteſt ſibi damnum datum præciſè certum, & liquidum, iuxta communem taxationem, quod alia via recuperare non poteſt, compenſare, iuxta ea, quæ de compenſatione dicunt DD. & in ſpecie Petrus Nau. lib. 3. de reſt. cap. primo à num. 397.

Suarez. Henriq. P. Nauarr.

28 Quæres 11. An quando quis abſque ſtipendio promittit alicui miſſam ſe pro illo oblaturum, teneatur eam offerre? ℞. Non ſemper teneri, nam ſæpe dicta promiſſio tantùm eſt ſimplex declaratio animi, & propoſiti, quod tunc habet, ſine intentione ſe obligandi ad non mutandum illud, ſed omnino implendum, & tunc non manet rigoroſa obligatio, ſed ſolùm ex quadam decentia, vt ſine graui cauſa animus non mutetur. Ita Suar. tom. 3. in 3. p. diſp. 86. in princ. Sanchez 1. de ſponſal. diſp. 5. n. 24. Portel. in dub. regul. verb. Miſſa n. 10. Si autem promittendo habuit animum ſe obligandi, adhuc tenet Diana cum multis tract. 17. var. reſolut. reſol. 9. in fine, quòd non eſt mortale non obſeruare: nam omiſſio ſacri ex liberalitate promiſſi non eſt in genere damnorum ſpiritualium, quod poſſit conſtituere peccatum mortale. Si autem promittat ſacrum ad ſoluendum gratitudinis debitum putat N. Trimarchi, quod celebrare teneatur; nam tunc iuſtitiæ, & naturalis debiti eſt talis promiſſio, non ſimplicis liberalitatis.

Suarez. Sanchez. Portel. Diana. Trimarchi.

29 Quæres 12. An ſit aliquod remedium minuendi miſſarum numerum? ℞. Olim ſummos Pontifices volentes benemeritos de ſede Apoſtolica Mendicantes recognoſcere, illis multa priuilegia conceſſere, ſupplentes de theſauro Eccleſiæ, ſi quid fortè per hoc intentioni fidelium (quam Papam poſſe rationabiliter immutare, & ſtipem pro miſſa datam in vim eleemoſynæ conuertere, docet Henriquez lib. 9. c. 22. n. 7.) detractum fuiſſet, nec in hoc dictos Pontifices erraſſe dici poteſt, neque minus quidquam intentioni fidelium detraxiſſe: nam quantum ad valorem miſsæ impetratorium hic valor non minuitur ex eo, quòd pro pluribus offeratur, ſecundum communem ſententiam, de qua Henriquez loc. cit. c. 17. §. 5. & dicit clarè Hieron. relatus in c. Non mediocriter, de conſecr. d. 5. quantum verò ad valorem ſatisfactorium, cum Papa habeat vnde poſſit aliter ſoluere, parum refert, an ſoluat in aurea, vel argentea moneta, modò plenè debito ſatisfiat. Sed hæc priuilegia dormiunt hoc tempore: ad alia igitur remedia recurrendum. Et primum, & principale eſset, non recipere miſsas de nouo, niſi prius celebratis antiquis, neque recipere, niſi tot, quibus poſſit ſatisfieri. Sed inquiunt Mendicantes. Refriguit charitas fidelium: gratis eleemoſynas abſque onere miſſarum qui tribuat, vix reperies; non poſsumus Fratres alere; diſciplina regularis euertitur, cum coguntur Monachi ſibi neceſsaria perquirere: monaſteria, & eccleſias reparare non poſſumus, nec debitas, & communes expenſas pro Religione ſuſtentanda ſupplere: & licèt mendicare non erubeſcamus, fodere tamen non valemus. At vos, inquam, in culpa eſtis, qui tot ad habitum recipitis, quos nequitis ſuſtentare. Sed replicant. At id vitio tribui nobis non debet: fit enim hoc, vt eccleſiis noſtris, quas ſupra nos zelamus, & quibus fidelium deuotio gignitur, & nutritur, meliùs inſeruiatur. Et eſto, quod non niſi neceſſarios ad habitum recipiamus, antequam ad ſacerdotium aſcendant, alendi nonne ſunt? & lacte diſciplinæ imbibendi tenelli? Egemus Religioſis ad Fratrum ſeruitia deputatis, qui tamen miſſas non celebrant: Et eſto, quòd in poſterum nulli ampliùs Fratres eſsent recipiendi, niſi qui ſuſtentari poſſent, de receptis quid faciendum? Cogimur itaque deuotos ſeculares indecentiſſimè importunare, & clauſtrum pro victu quæritãdo relinquere potiùs, quàm diuinum iudicium, & omnipotentis Dei indignationem incurrere. Sed in his non eſt immorandum,

D. Hieron.

Quan-

Quando ergo creuisset in aliqua ecclesia tantus numerus missarum, cui sacerdotes illius satisfacere non possent, nec haberent vnde eas celebrari facere possent, peccassent quidem recipiendo, & ad restitutionem tenerentur; si autem non haberent, iam non tenerentur, quia ad impossibile nemo tenetur. Vnde sicut qui verè decoxerunt, possunt tuta conscientia soluere vnum solidum pro vna libra, dato quòd plus non possint, & sic ex vna libra 20. creditoribus soluunt, & creditores illum solidum libenter accipiunt, dicentes, illum solidum potius esse, quam nihil; à decocto debitore, hordeum, vel palea; & melius esse cadere è medio scalæ, quàm è principio. Sic in isto casu possunt facere illi Religiosi, proponendo primò ab his in futurum abstinere. Secundo, omnes alias orationes, disciplinas, abstinentias, & satisfactiones applicare, supplicantes Deo, vt per suam infinitam misericordiam ipsorum defectum suppleat. Tertio, cantare, præsente toto conuentu, vnam missam pro nouem, vel decem, vel pluribus, iuxta maiorem, vel minorem numerum missarum. Quarto, possent se priuare valore illo speciali missæ sibi debito, de quo dixi num.2. & sic cum vna missa satisfiet duobus petentibus. Sed hic dubitari potest, an possint Regulares à Prælato cogi ad hunc valorem alijs applicandum? Videtur quòd sic, modò eleemosynæ receptæ pro missis, sint in vtilitatem monasterij, & Fratrum conuersæ; nam qui sentit commodum, debet sentire & onus; nec solus Prælatus restituere tenetur, sed totus conuentus, idest omnes, & singuli Fratres. Quinto, possent petere relaxationem ab iis, qui missas commendauerunt, si fieri sine scandalo posset. Habes vestigium huius doctrinæ apud Palud. in 4. d. 45. qu. 2. art. 2. concl. 5. Videatur Nauar. lib. 3. conf. de celebr. miss. conf. 11. nu. 2. vbi probat, quòd diminutio reddit1uum, & augmentum pretii rerum ad victum, & vestitum necessariarum causam præstat, vt numerus missarum in fundatione appositus minuatur. Et colligitur ex cap. Quoniam, de vita, & honest. cler. ibi, *prouentibus, & expensis diligenter inspectis*: Et ex cap. Ex parte de const. ibi, *licèt non sint eius diminuti redditus*. Vbi Glos. verb. Diminuti, ait, quòd tunc talis diminutio potest fieri auctoritate Episcopi. & consequenter Prouincialis, auctoritatem quasi episcopalem habentis. Audio etiam, in regno Siciliæ practicari, quòd pro missis receptis ante decretum Congr. de celebratione missarum satisfiat per priuilegium collectarum &c. & quod cum ista limitatione fuit ibi acceptatum, receptis verò post dictum decretum integrè satisfit.

Palud. *Nauarr.* *Gloss.*

30 Noto 14. quòd in num. 53. eiusdem const. dicebam, Episcopum non posse in totum eximere Ecclesiam à sua iurisdictione. Pro quo vide Barb. in addit. ad 3. p. de potest. ad alleg. 115. num. 73. vers. 38. Tambur. tomo 1. de iur. Abb. disp. 15. qu. 13. vbi refert per extensum hoc priuil. Pyrrhi, ChoKier p. 1. de exemp. q. 3. à nu. 3. qui hanc concl. limitat nu. 5. vt non intelligatur initio fundationis, nam tunc nondū est acquisitum Episcopatui ius superioritatis. Et sic bene potuit Pyrrhus initio fundationis primæ nostræ Ecclesię eam relaxare sub immediata cura Romani Pontificis.

Barbosa. *Tambur.* *Abbas.* *ChoKier.*

31 Noto 15. quod circa eandem const. Pyrrhi, n. 54. probaui, quod regulares erant exempti à quarta funeralium per priuil. summorum Pontificum, quæ quidem priuil. cum fuerint illis concessa in recompensationem laborum, quos passi sunt, & quotidie patiuntur in Ecclesia Sancta Dei ad propagationem fidei, etiam cum proprii sanguinis effusione, censentur irreuocabilia, nō quòd per absolutam Papæ potentiam reuocari non possint sed quod de ordinaria non debeant reuocari sine grauissima, & vrgentissima causa, quæ adæquet causam, propter quam concessa sunt. Atque ita Gonzalez ad regul. 8. cancell. gloss. 9. §. 2. num. 49. Gratian. discep. for. tom. 5. cap. 925. nu. 4. Et retulit mihi Trimarchi, quòd pro hac quarta exierunt bullæ Vrbani VIII. ad instantiam Correctoris nostri Syracusani, & quòd pendente lite in monarchia dicti Regni Religio nostra erat in possessione.

Gonzalez. *Glossa.* *Gratian.* *Trimarchi.*

Caput secundum de addendis circa constitutionem Sixti IV.

1 Noto primò circa numerum 10. primæ const. Sixti IV. quòd licet communiter DD. vt Llamas 4. p. meth. cap. 3. §. 8. Sigismund. de elect. dub. 87. Vech. de nouit. disp. 9. à nu. 13. concedant, quòd infamis infamia iuris, cuius delictum occultū est, possit per Prælatum regularem dispensari, negant tamen id posse facere, quando delictum notorium est; & multo minus, quando delinquens talis declaratus est per iudicis sententiam. Sed cum ego probauerim tom. 2. relig. Præl. quæst. 2. cap. 5. §. 4. num. 50. hanc iuris infamiam nullo modo incurri, nisi post iudicis sententiam, puto, quòd priuilegium Eugenii IV. concedentis, quòd possint nostri Prælati infamiæ maculam abolere, habeat locum in foro exteriori, & in infamia per iudicem declarata, alioquin secundùm nostram sententiam, quæ communissima est, nihil valeret, & priuilegia semper ita sunt interpretanda, vt aliquid operentur. Et vbi lex non distinguit, nec nos distinguere debemus: & leges absolutè loquentes in vtroque foro intelligendæ sunt, cum priuilegia amplianda sint.

Llamas. *Sigismun.* *Vech.*

2 Noto 2. quod in const. 2. Sixti IV. num. 9. dicebam, quòd Clericus prohibitus à suo Episcopo ludere sub pœna excommunicationis, si luderet in monasteriis Regularium, non incideret in dictam censuram, & DD. ibi ad hoc adductis addend. sunt Riccius 2. p. praxis, resolut. 177. & resolut. 181. in princ. & resolut. 206. num. 2. Reginald. in praxi. lib. 13. num. 170. Aula de cens. p. 2. cap. 3. disp. 2. dub. 5. Bonacin. de cens. disp. 1. quæst. 1. p. 11. num. 8. Henriquez lib. 13. cap. 26. num. 2. Sayrus de censur. lib. 1. cap. 6. num. 39. & 40. Et probatur ex cap. Vt animarum, de const. in 6. nam monasteria exempta extra diœcesim dicenda sunt esse, vt colligitur ex Trid. sess. 14. cap. 2. de reform. ibi, *aut aliquo monasterio cuiusuis Ordinis*.

Riccius. *Reginal.* *Aula.* *Bonac.* *Henriq.* *Sayr.* *C. Trid.*

3 Sed quid, si Episcopus declaret, intendere se ligare etiam extra territorium, & in hoc loco exempto ludentes? Putat Bonac. loc. cit. num. 6. quod nō per hoc ligat. Nam ad ligandum hoc pacto non sufficit intentio, sed requiritur iurisdictio, at extra territorium ius dicenti non paretur impunè, leg. fin. ff. de iurisd. omnium Iud. Ita etiam Diana tom. 3. tract. 5. resolut. 73. Contrarium tamen sentit Probus in cap. Vt animarum, de const. num. 14. quando subditus non intenderet domicilium mutare, nam tunc ratione obedientiæ, à qua se subtrahere non intendit, obligaretur; Azor. tom. 2. lib. 5. cap. 33. q. 3. putat, quòd posset puniri ab Episcopo pęna extraordinaria. Suarez lib. 3. de legib. cap. 32. num. 5. putat, quod si sententia

Bonac. *Diana.* *Probus.* *Azor.* *Suar.*

entia eſſet ſolùm ferenda, poſſet Epiſcopus dictum Clericum, quando iam à loco exempto receſſiſſet, excommunicare, qui tamen meo videri non benè concludit tomo 5. in 3. p. diſp. 5. ſect. 4. num. 6. monaſteria Regularium non eſſe exempta quò ad hūc effectum; quia ſolùm, inquit, ſunt exempta ratione perſonarum; Suarez ſequuntur ConincK diſput. 13. de cenſ. dub. 7. num. 63. Filliuc. tom. 1. tract. 11. nu. 149. non concludit, inquam, bene; quia dicta monaſteria ſunt exempta non ſolum ratione perſonæ, ſed etiam ratione ſui, vt conſtat ex tenore priuilegiorum diuerſis Ordinibus conceſſorum, & in ſpecie ex priuilegio huiuſmodi nobis conceſſo à Sixto 4. in conſtit. eius 2. §. 7. tom. 1. noſtr. priuil. Vide Sayrum loc. cit. à num. 41. ConincK loc. cit. à num. 49. Filliuc. cit. à num. 148. Salas de leg. diſp. 14. ſec. 5. num. 78.

Coninc. Filliuc. Sayr. Azor.

4 Noto 3. quòd num. 11. eiuſdem 2. conſt. Sixti IV. dicebam, quòd Papa eximens nos à iuriſdictione omnium iudicum, ſubiicit Romano Pontifici canonicè intranti; canonicè autem dicitur ille Pontifex intrare, qui per electionem Cardinalium canonicè electus eſt, cap. Alienationes, iuncta gloſſa eodem verb. 12. quæſt. 2. cap. Ego N. de iur. iur. cap. Hinc ergo, de conſecr. d. 1. Et in quibus caſibus exempti ſubiiciantur Ordinario, vide Chokier. de exempt. p. 2. qu. 45.

Chokier.

5 Noto 4. circa eamdem 2. conſt. Sixti IV. nu. 15. in fine, quòd ſi dubitetur, an Regularis citatus ab Epiſcopo ſit exemptus in illo caſu, pro quo eum citat, comparere tenetur, & ſuum priuilegium, & rationes allegare. Ita Baldus Peruſ. de ſtatutis, verbo Comparere, nu. 3. tom. 2. tract. Sylu. verb. Citatio, nu. 3. Si verò certò ſciatur, quòd ſit exemptus, iam, vt dixi, non tenetur comparere, niſi velit; leg. 2. ff. Si quis in ius vocetur: Armilla verbo Exemptio, nu. 1. fine, Vancius de nullit. tit. De nullit. ex defectu cit. nu. 28. ChoKier de exempt. p. 2. q. 6. nu. 23. quem vide q. 12. à num. 1. vbi ait, quòd in dubio non poteſt Ordinarius cognoſcere, an ſibi in exemptos iuriſdictio competat. Vide etiam eumdem p. 1. q. 8. nu. 11. vbi ait, quod exemptus non tenetur priuilegium exemptionis Ordinario exhibere, ſed viris probis vtrinque aſſumptis: & ſi non compareat, & nihilominus Epiſcopus proceſſum formet, proceſſus nullus eſt. Ita idem Bald. cit.

Baldus. Syluest. Armil. Vancius.

6 Noto 5. quod eadem conſt. num. 18. dicebam, non poſſe Epiſcopos vllo modo eccleſias Regularium viſitare. Sed quid, ſi à Papa accipiat Epiſcopus de nouo aliquam facultatem ſupra Regulares. ℞. prout dixi tom. 1. Religioſi, q. 1. cap. 18. §. 2. in fine, quòd tunc tenetur priùs oſtendere literas ſuæ commiſſionis, & poſtea viſitare; quòd ſi eas nolit oſtendere, & de facto procedat, poſſunt Regulares de facto etiam illi reſiſtere; nam de facto procedentibus, de facto eſt reſiſtendum; leg. 1. §. & hoc edictū ff. Si mulier ventris nomine, & dicit Marcus de Mantua ſingul. 446.

M. de Mãt.

7 Sed pone, quòd Epiſcopus prætendat viſitare parochiam monaſterio annexam, vbi non reſidet Prælatus, qui ſit caput Ordinis, & intimata viſitatione, prætendant Regulares ipſum non poſſe, & ſe offerant probare, & videntes Epiſcopum velle eos excommunicare, appellent, quid faciet Epiſcopus. ℞. Camp. in diuerſ. iur. rubr. 12. cap. 13. à num. 52. quod tunc poteſt Epiſcopus de facto procedendo, in eccleſiam irruere, oſtia, & muros frangere, ac humi proſternere, Fratreſque ipſos excommunicare, nulla monitione præmiſſa, nec vlla appellatione admiſſa. Sed iſta indigent temperamento. Abbas igitur in cap. Venerabili, de cenſ. num. 3. ait, quod ſi conſtat omnino de iuriſdictione Epiſcopi, poteſt ad ſuam iuriſdictionem defendendam armis materialibus, & ſpiritualibus vti, quod etiam docet Innoc. in cap. 1. de immunit. Eccleſ. nu. 3. & eod. cap. Venerabili, num. 3. nec tenetur in hoc caſu admittere appellationem in præiudicium ſui iuris cum ſit in poſſeſſione, nec etiam probationem recipere, quia procedit vt pars ad ius proprium ſuſtentandum, non vt iudex, & ſic oblatio probationis non habet iuſtificare appellationem. Quæ omnia habent fundamentum in cap. Dilecto, de ſent. excom. in 6. tenetur tamen ante excommunicationem monere Fratres, vt dicit Abbas loc. cit. & Innoc. in cap. Venerabili cit. num. 4. vbi relata prima opinione dicente, quòd monitio in hoc caſu non eſt neceſſaria, ait, *Monitio tamen ſemper videtur neceſſaria*, & ita ſenſiſſe Innocentium, diſertis verbis teſtatur Felin. in cap. Cum ſit Romana, nu. 16. de appell. vbi ait, Innocentium receſſiſſe ab opinione negante monitionem in hoc caſu neceſſariam non eſſe. Quare mirandum eſt, quomodo Camp. pro ſua ſententia hos tres Doctores adducat; Monitio itaque trina neceſſaria eſt, antequam Epiſcopus poſſit in hoc caſu Regulares excommunicare, & præter dictos DD. docent Couarr. in cap. Alma mater, p. 1. §. 9. n. 6. verſ. Hinc denique; Suar. de cenſ. diſp. 2. ſect. 8. num. 9. Sayrus de cenſur. lib. 1. cap. 12. n. 20. vbi ſaltem vnam monitionem prærequirit; Quæ monitio etiam prærequiritur, ſi Epiſcopus velit procedere per oſtiorum fractionem; nam poteſt eſſe, quòd tali monitione territi pareant, & ſic omnia fiant ſine ſcandalo, & rumore, vt inter Religioſos decet: Deinde ſi monitio requiritur ante excommunicationem, quæ eſt gladius ſpiritualis, & formidabiliſſimus, quare non requiretur ante vſum gladij temporalis, qui maiorem rumorem, & ſcandalum quandoque excitat: Si autem Epiſcopus velit viſitare aliquod monaſteriū, & conſtet euidenter, quòd non poteſt propter exēptionem, nec vllam talis actus habeat poſſeſſionē, & per hoc reſiſtentes Fratres excommunicet, tunc illa excommunicatio nullius valoris eſt, vtpotè lata à iudice non ſuo; cap. Cum dilectus, de relig. domibus, vnde cùm exemptio Regularium tunc notoria ſit, nec poſſit Epiſcopus ſe ignorantia, & errore probabili tegere, puniendus erit tamquam publicus pacis perturbator, & tamquam manum mittens audacter in alienam meſſem; arg. cap. Sacro, de ſent. excom. Si autem dubium ſit, an Epiſcopus ſit in poſſeſſione, & prætendens viſitare, Fratres recuſent, ipſe autem eos excommunicet, talis excommunicationis valor pendebit à futura cauſæ deciſione, facienda à Superiore; interim poterunt Fratres, ſua iura tuendo, reſiſtere, & de facto procedenti de facto reſpondere. Et ex his collige, quid faciendum, quando Epiſcopo eſſet commiſſa aliqua facultas de nouo. Nam, oſtenſis literis commiſſionis authenticis, ſi omnino conſtet de mente Superioris concedentis, tunc Regulares parere debent, alioquin ipſe procedet iuxta literarum tenorem: Si verò conſtet, Superiorem fuiſſe malè informatum, & motiuum, propter quod talis facultas conceſſa eſt Epiſcopo, ſit euidenter falſum, tunc non tenentur parere, ſed tenetur Epiſcopus expectare, quouſque Superior meliùs informetur. Si autem dubium ſit, melius eſſet parere cum prote-

Campan. Abbas. Innoc. Felin. Couarru. Suar. Sayr.

Protestatione; sed si magnum preiudicium timeatur, Possunt etiam resistere, & expectare Superioris determinationem.

8 Noto 6. quòd circa eamdem 2. const. Sixti, nu. 20. & 21. aliqua dixi circa Regulares quò ad munus prædicandi. Quibus post nu. 21. addenda sunt nunc infrascripta. Et primo quæritur, an possit Episcopus prohibere Regulari, ne in Ecclesijs sui Ordinis prædicet? Secundo, An possit Episcopus Regulares concionari volentes, de vita, & scientia examinare? Tertio, An teneatur Regularis in propria ecclesia concionaturus personaliter se præsentare coram Episcopo benedictionem ab eo petiturus, an verò sufficiat id facere per literas, vel per nuncium? Quarto, Ad quem pertineat Prædicatorem eligere? Quinto, An Regulares extra claustra, & obedientiam suorum prælatorum viuentes possint ab Episcopis ad prædicandum admitti?

Alph. Leo. Campan. 9 Ad primum, affirmatiuè respondent Alph. Leo in suo thesaur. p. 1. cap. 8. num. 9. Camp. in diuers. iur. rubr. 12. cap. 13. num. 8. per textum in Concil. C.Triden. Triden. sess. 24. cap. 4. de reform. vbi dicitur, quòd *nullus etiam Regularis in ecclesijs sui Ordinis, contradicente Episcopo, prædicare præsumat*. Sed ego existimo, quòd approbati à suo Prouinciali possint in suis Ecclesijs ad suum libitum prædicare cum sola benedictione petita, non obstante expressa prohibitione Episcopi, nisi fortè Episcopus vellet ea hora ipse per se prædicare, iuxta ea, quæ dixi tom. primo Relig. quæst. 1. cap. 22. vers. Circa 7. Atque ita, præter DD. ad id ibi allatos docet Henriq. lib. 7. Henriq. cap. 28. §. 8. in com. lit. E. & ita disertis verbis declarauit Pius V. in sua constit. 7. tom. 2. nostr. priuil. §. 3. quas declarationes nullo modo esse reuocatas, dixi ibid. num. 3. Dixi, cum sola benedictione petita, nam non est necesse, vt ea obtineatur, vt docent Barbosa. Tambur. Abbas. Barb. de pot. Epis. p. 3. alleg. 76. num. 19. Tambur. de iur. Abbat. tom. 2. disp. 11. quæst. 4. num. 3. qui duo scripserunt Romæ post const. Greg. XV. de exemptorum priuil. Et ratio est, quia quando licentia obtineri debet, expresè ponitur verbum Obtinere, vel aliud æquiualens, vt in cap. Omnis vtriusque sexus, de pœnit. & remiss. ibi, *postulet, & obtineat*, & in cap. 2. de testam. in 6. vbi dicitur, quòd Religiosus non potest esse procurator, nisi à Superiore suo licentiam petat, & obtineat: & in cap. Super cathedram, §. in ecclesijs, extra. de sepult. ibi, *seu petita licentia fuerit, & obtenta*, & in Clem. Dudum, §. In ecclesijs, de sepul. Vnde prætendere, quòd dicta benedictio debeat obtineri, est expressè contradicere sacris canonibus, & mentem Trident. peruertere, quod sess. 5. cap. 2. de reformat. tradens formam, qua possunt Regulares prædicationis munus obire, facit differentiam inter prædicandum in ecclesijs sui Ordinis, & in ijs, quæ sui Ordinis non sunt; & ait, quod ad prædicandum in ecclesijs sui Ordinis, sufficit habere licentiam suorum Prælatorũ, & petere benedictionem Episcopi, in alijs verò ecclesijs vltra licentiam dictorum Prælatorum requirit etiam licentiam Episcopi; vnde, vt constat, facit differentiam inter habere licentiam, & petere benedictionem, sed habere licentiam dicit illam esse obtinendam, vt colligitur expresè ex Auth. Licentiam, C. de episc. & cler. & ex leg. Si quis mihi bona, §. Iussum, ff. de acquir. hæred. docet Rota coram Seraph. decis. 358. nu. 2. & determinauit Sacra Congr. vt patebit ex num. seq. ergo, vt prædicta differentia subsistat dicendum est, sufficere quòd benedictio petatur. Triden. sess. 24. cap. 4. intelligitur, quando eadem hora Episcopus vellet ipse prædicare. Sed hic pũctus iam caret difficultate propter constit. Vrbani VIII. datam Romæ die 30. Ianuarij 1629. ad Episcopum Gienensem, vbi inter alia hæc habet. *Ad hæc quòd in eisdem præinsertis literis dicitur, Regulares non posse verbum Dei prædicare sine Episcopi licentia, id locum sibi vendicare in his tantum Ecclesijs, quæ sui Ordinis non sunt, cum in alijs Ecclesijs sui Ordinis sufficiat Episcopi benedictio petita, licèt non obtenta, ita tamen, vt si Episcopus non modo benedictionem simpliciter non concesserit verum etiam Regularibus prohibuerit quominus prædicent, tunc, illo contradicente, in sui quidem Ordinis Ecclesijs liceat illis prædicare, quemadmodum sacri Trid. Concilij decretis salubriter est cautum*, hanc const. refert Barbosa de iure ecclesiastico vniuerso, lib. 1. cap. 43. à num. 210.

10 Ad 2. Attentiùs consideratis verbis Concilij sess. 5. cap. 2. de refor. *Regulares cuiuscumque Ordinis, nisi à suis Superioribus de vita, & moribus, & scientia examinati, &c.* dicendum est, non posse prædicatores regulares ab Episcopis examinari, sed sufficere quòd sint examinati a suis Prælatis, & ab Episcopis vel benedictionem petant, vel licentiam obtineant, iuxta ecclesiam, in qua prædicare volunt. Quod etiam fuit expressè statutum in Concil. Lateran. sub Leone X. in const. 21. apud Cherub. Supernæ maiestatis, §. 3. tom. 1. bull. pag. 508. Atque ita C.Later. tenent Camp. in diuers. iur. rub. 12. cap. 13. num. 9. & Barbos. de potestat. Episc. alleg. 76 p. 3. num. 23. Mirand. tom. 1. man. qu. 50. ar. 2. Diana to. 3 tract. 2. resol. 111. & ita video stylari in hoc dominio Genuensium. Campan. Barbosa. Miranda. Diana. Et licèt circumferatur declaratio Sacræ Congr. facta 21. Ianuarij anno 1628. in qua ad quæsitum, An Episcopus possit examinare Regulares volentes prædicare in ecclesijs, quæ non sunt sui Ordinis? respondeat posse, cum adsit differentia inter benedictionem, & licentiam, nihil tamen authenticum vidi. Verum quidem est, quòd mortaliter peccant Prælati regulares, qui subditos, vel ignorantes, vel non bene audientes, prædicare permittunt, vt dixi tom. 1. relig. qu. 1. cap. 22. vers. Peccant etiam, & constat ex dicta const. Leonis, in qua dicitur, *Nullus ad hoc munus admittatur, nisi prius per Superiorem suum respectiuè diligenter examinatus, (in qua re conscientiam ipsius Superioris oneramus) ac morum honestate, doctrina probitate, prudentia, ac vitæ exemplaritate, ad illud aptus, & idoneus reperiatur, & hic quocumque postea prædicaturus accesserit, de huiusmodi examine, & idoneitate sua per literas authenticas, seu alias sui examinatoris, approbatorisq; Episcopo, & alijs locorum Ordinarijs fidem legitimè faciat*.

11 Ad tertium dic, quòd tenetur se personaliter præsentare, ad ostendendum humilitatis, & reuerentiæ signa. Ita expresè Trid. sess. 5. ca. 2. de refor. & dicunt Zerola in praxi, p. 1. verbo Prędicatio, §. 3. Franc. C. Triden. Zerol. Franc. Leo. Anchar. Leo in thes. for. eccl. p. 1. c. 8. n. 10. Quod tamen limito, nisi sit graui aliquo impedimento detentus, nam tunc potest se presentare per alium Fratrem eiusdem Ordinis iuxta dicta ab Anchar. in Clem. Dudum, de sepult. nu. 10.

12 Sed quid, si Episcopus sit extra diœcesim, & Vicarium non habeat? Tunc dicunt dictus Anchar. loc. cit. num. 12. & Cardin. in ead. Clem. §. Statuimus, numer. 8. quòd benedictio potest peti extra Cardinalis. territorium per literas, & sede vacante, potest peti à capitulo.

13 Sed quid etiam, si Episcopus, & eius Vicarius malitiosè nolint dictam benedictionem largiri, vnde se occultent, & verbis dilatoriis protrahant, quousque tempus transeat prædicandi? Tunc dicunt dicti DD. quòd recurrendum est ad Superiorem, si cōmodè possit: quòd si non, prædicare possint, per priuilegium dictæ Clem. §. Si verò, vt dixi tom. 1. Relig. q. 1. cap. 22. vers. Circa 2. aduerto; nam licentia, seu benedictio iure petita, si iniustè negetur, videtur ipso iure concedi, vt habetur ex cap. 1. de suppl. negl. Præl. & colligitur ex cap. licet, de regul. Notat autem bene Panorm. in dicta Clem. Dudum, nu. 22. quòd ad hoc, vt possint dicti Regulares prædicare absque dicta benedictione, vel licentia, non sufficit illam vna vice petiisse, sed debent illam petere per tres vices. Quod etiam notauit Nau. in sum. Hispan. cap. 27. num. 263. Ex his collige, quòd si aliquis Regularis debeat in ecclesia sui Ordinis, vel alia parochiali distante vltra duas dietas à loco, vbi residet Episcopus, prædicare potest per nuncium, etiam non suæ Religionis, vel etiam per literas, dictam licentiam, vel benedictionem petere. Quod etiam colligi potest ex const. 26. Leonis X. §. 6. tom. 1. nostr. priu. vbi loquendo de personali præsentatione, quam debent facere Prælati regulares Episcopis pro approbatione confessariorum iuxta Clem. Dudum, de sepul. ait. *Dummodo ad Prælatos vltra duas dietas accedere non cogantur.*

Panorm. Nauarr.

14 Ad 4. hic punctus quotidie lites parit. De eo tractant Camp. in diuers. iur. rubr. 12. cap. 13. nu. 16. Franc. Leo 1. p. thes. cap. 8. à num. 4. Riccius 1. p. praxis, decis. 546. Barb. de pot. Episc. p. 3. alleg. 76. à nu. 5. Sed lites resoluit in magna parte Sacra Card. Congreg. per declarationem factam anno 1596. die 11. Iunij, in qua sic habetur. *Congregatio Concilij censuit, esse in electione Episcopi, vel deputare in sua cathedrali Prædicatorem, etiam quod populus illum ab immemorabili tempore eligere consueuisset, vel præteritam nominationem ipsi populo relinquere, ita vt si Episcopus Prædicatorem eligat, populum ad eleemosynas Prædicatori erogandas non compellat. Verum si populum prædictum facultate eligendi Prædicatorem vti permiserit, tunc populum ad solitas eleemosynas præstandas Episcopus cogere poterit. In alijs ecclesijs ad Episcopum similiter pertinet electio, & deputatio Prædicatorum, impensis eorum, qui illas præstare, vel tenentur, vel solent. Concilium tamen non sustulit immemorabilem consuetudinem, qua facultas nominandi Prædicatorem in Ecclesijs non cathedralibus alteri, quam Episcopo, competeret in sua diœcesi.* Si itaque Episcopus velit auferre à communitate facultatem, quam habet per consuetudinem immemorabilem nominandi Prædicatorem, non potest deinde ipsam communitatem compellere ad expensas Prædicatori debitas, sed ipse tenebitur ad dictas expensas: quòd si soluere recusaret, potest cogi per Superiorem suum; nam cum ad ipsum pertineat prædicationis munus obire, si ipse nolit, impensis suis per alium id peragere debet, cap. Inter cætera, de offic. ord. & habetur in Trident. sess. 24. de reform. cap. 4. & maximè cum aufert facultatem eum deputandi à communitate. Cum est dubium, quorum expensis sit conducendus Concionator pro quadragesima, debet Episcopus, proprio sumptu illum conducere; Camp. loc. cit. Barb. loc. cit. num. 15. Franc. Leo nu. 6. si constat de solito, decisum est in Trident. loc. cit. quòd dictas expensas facere tenentur qui solent: Si non adest solitum, nec consuetudo, soluat Parochus, vel Episcopus, si possunt; Barb. nu. 16 Franc. Leo, loc. cit. Si non possunt, quia pauperes, tenetur communitas, cui verbum Dei prædicatur, cap. Cum ex officij, circa finem, de præscript. Videatur Diana to. 3. tract. 5. resol. 71.

Campan. Frāc. Leo. Riccius. Barbosa. Cōc. Trid. Campan. Diana.

15 Si quæras, quid dicendum, si in aliquo oppido nolit Parochus, vt prædicetur in aliquo die festo, vt die Dominico, quo prædicari solet, & potestas secularis velit, vt prædicetur, cui nam obediet Prædicator Regularis? Puto, quòd in hoc casu obediendum sit potestati seculari. Nam cum Trident. sess. 24. cap. 4. de reform. præcipiat, vt prædicetur ad populum, saltem omnibus Dominicis diebus, & festis solemnibus, tunc videtur potestas secularis executrix dicti decreti Concilij, per concessionem particularem Pij V. de qua Portel. in dub. reg. verb. Prædicatores, num. 13.

Portel.

16 Ad 5. R. nequaquam admitti posse, cum id prohibeatur expressè in Trid. sess. 5. de refor. cap. 2. vbi dicitur. *Caueant præterea Episcopi, ne aliquem, vel eorum, qui, cum sint nomine Regulares, extra claustra tamen, & obedientiam Religionum suarum viuunt, in sua ciuitate, vel diœcesi prædicare permittant.* Quare apostatæ, vel fugitiui admittendi non sunt ad prædicandum. Ita Rodriq. tom. 3. q. reg. q. 32. art. 9. & dixi tom. 1. Relig. q. 1. cap. 22. vers. Circa 1. quòd Religiosi prædicantes absque licentia suorum Prælatorum, sunt ipso facto excommunicati. Vnde scienter illos admittentes ad tale munus, vltra peccatum mortale, incurrunt etiam pœnas contra fautores excommunicatorum.

Rodriq.

17 Noto 7. circa eamdem constitut. 2. Sixti IV. quòd num. 21. dicebam, decretum Concilij Trident. sess. 6. cap. 3. de reform. quo conceditur Episcopis facultas puniendi Regulares delinquentes, si extra claustra degant, (quæ potestas fuit illis confirmata ab Vrbano VIII. vt patet ex eius constit. 10. §. 3. tom. 2. nostr. priu.) non intelligi de Regularibus degentibus extra claustra cum licentia Superiorum. Atque ita fuisse declaratum à Sacra Congr. refert Barb. de potest. Episc. p. 3. alleg. 105. num. 16. & Camp. in diuers. iur. rubr. 12. cap. 13. num. 22. fin. Chokier de confer. eccles. p. 2. q. 102. nu. 7. Neque etiam intelligitur de iis Regularibus extra claustra degentibus absque licentia, quos ad Religionem reducere procurant Prælati regulares. Nam tunc licèt extra obedientiam sint, cum tamen procurent eos ad obedientiam reducere, signum est, quòd eos non deseruerunt, nec à sua iurisdictione eiecerunt, & quòd ouem deperditam, & infirmam reducere, & sanare curant; vnde tenentur tunc Episcopi Prælatos Regulares adiuuare ad eos reducendos in suum ouile. Prædictum itaque decretum meo videri intelligitur solùm de ijs Regularibus, qui extra claustra viuunt absque licentia suorum Prælatorum, & quos Prælati tanquam infectas oues, ne alias inficerent, expulerunt, & de quibus, non habentes spem emendationis, nec curant, nec volunt ad Religionem reducere, qui, cum non sit iustum vt sine Prælato viuant, subduntur Episcopis.

Barbosa. Campan. Chok.rr.

18 Noto 8. circa eamdem constitut. Sixti IV. num. 27. quòd licèt Episcopus immediatè possit post constitut. Gregor. XV. de exempt. priuil. punire Parochum regularem delinquentem circa munera parochialia, non potest tamen eum punire, si delinquat in aliquo ad parochiam non pertinente, sed tunc punitur à suo Superiore, vt patet ex dicta constitut. §. 9. ibi, *contra delinquentes in tali cura*, & ita fuisse decla-

declaratum à Sacra Congr. Concilij refert Riccius 1.p.praxis,decis.736.nu.2.

19 Noto 9. circa eamdem constitut. num. 28. quòd per decretum Concilij Trident. sess. 7. capit. 14. in nullo casu possunt Regulares intra claustra degentes coram locorum Ordinarijs conueniri. Ita Camp. in diuers. iur. rubr. 12. cap. 13. nu. 29. Tambur. tom. 1. de iur. Abbat. disp. 15. quæst. 7. nu. 10. quod tamen defectu iustitiæ possint conueniri coram Episcopis, dicunt Barb. de pot. Episc. p. 3. alleg. 105. nu. 67. Tambur. loc cit. num. 43. modò tamen facilè adiri non possit Summus Pontifex, vel ipsorum Conseruatores.

20 Noto 10. circa eamdem constitut. 2. Sixti IV. num. 44. me ibi dixisse, quòd Mendicantes habent licentiam confessiones audiendi à Papa, mediante approbatione Episcopi; & DD. ad hoc ibi adductis addendi sunt, Gloss. in cap. Si Episcopus, verb. Item tertiò, de pœniten. & remiss. in 6. Portel in addit. ad dub. reg. verb. Licentia, num. 4. Henriquez lib. 6. cap. 6. num. 5. & 6. Vasq. tom. 4. in 3. p. q. 93. art. 3. dub. 3. num. 2. Suar. tom. 4. in 3. p. disp. 28. sect. 4. num. 22. Confett. in summ. priuileg. Mendic. tit. 17. cap. 5. vers. Septima. Graff. in append. suar. decis. lib. 2. cap. 5. num. 15. Beia 4. p. casuum, cas. 20. vers. Non placet mihi Io. Suar. in enchiridion. lib. 5. verbo Confessor, versu Confessores Regulares. Ex quo eliciebam, quòd approbatio data Regularibus ab Episcopis ad audiendas confessiones ad beneplacitum, non poterat ab Episcopis reuocari, cum habeat vim sententiæ; Et DD. ad hoc ibi adductis adde Portel loc. cit. Coninc. disp. 8. de sacr. pœnit. dub. 7. nu. 59. Filliuc. tom. 1. tract. 7. cap. 9. nu. 267. qui id colligit ex cap. Accepimus, de ætat. & qualit. ibi *nisi forte*, &c. Colligitur etiam ex cap. Si delegatus, de offic. deleg. in 6. citari etiam potest Bart. in leg. De pupillo, §. Si quis ipsi Pistori, num. 13. ff. de nou. oper. nunc. quatenus ait, quod quæ conceduntur ad beneplacitum, in dubio censentur perpetua. Quod si nihilominus Episcopi reuocarent absque causa legitima, & ad sacramentum pœnitentiæ pertinente, dicebam, non teneri confessarios Regulares obedire. Quod nunc confirmo ex const. 26. Leonis X. §. 6. to. 1. nostr. priuil. vbi hæc formalia verba habentur. *Confitentes Regularibus indebitè ab Episcopis recusatis, constitutioni, quæ incipit Omnis vtriusque sexus, quod ad confessionem dumtaxat, satisfecisse censeantur*; clara enim est consequentia, Si validè his confitentur pœnitentes; Ergo validè illis ministratur pœnitentiæ sacramentum. Quod etiam asserit Io. Suarez loc. cit. Sed hæc iam claudicant, propter constit. Vrbani VIII. de qua hic supra, num. 9. Et tandem in fine numeri 45. addebam, quòd Regularis approbatus ad confessiones audiendas, licèt exeat à loco approbationis, etiam per longum tempus, dum tamen reuertitur, non indiget noua approbatione. Ita Nauarr. in man. cap. 27. nu. 226. Camp. in diuers. iur. rubr. 12. cap. 13. n. 68. Quod tamen intelligo, dum viuit Episcopus, qui approbauit, vel, si est mortuus, dum successor circa hoc sacramentum nihil innouauit, sed confirmauit omnia facta à suo prædecessore, approbando ad confessiones, quos approbauit prædecessor.

21 Quæres primò, Quid sentiendum, quando Episcopus absque causa rationabili limitat approbationem Regularibus ad certum oppidum, vel locũ, seu casus, vel prohibet audire fœminas? ℞. Henriq. lib. 6. cap. 6. num. 8. Cruz de stat. relig. lib. 2. cap. 6. concl. prima, dub. 3. quòd talis restrictio debet intelligi rationabiliter, vt scilicet locum habeat quantùm ad iurisdictionem ab Episcopo delegatam, non quãtum ad eam, quam habent Regulares ex priuilegio Papæ, vt v.g. quòd possint, quãdo terra, aut mari iter faciunt, confessiones audire, si sint ab aliquo Episcopo approbati. Sed certè, si Regulares indebitè recusati, possunt nihilominus confessiones audire, vt dictum est numero præcedenti, ita eodem modo dicẽdum est, si indebitè sint restricti, cum præsertim facultatem, & iurisdictionem confessiones audiendi habeant, vt dixi, à Papa, & Episcopi nudum ministerium circa hoc exerceant. Et quod limitationes quò ad locum, v.g. in proprijs ecclesijs, non valeant, constat ex priuilegio Pauli 4. quod refert Portel in addit. ad dub. regul. verb. Sacramenta, vbi expresè concedit, quòd quouis tempore possint ægrotis sæcularibus extra suos conuentus sacramentum pœnitentiæ ministrare. Atque ita cum multis id docet Fagundez in 2. præcepto Ecclesiæ. lib. 7. cap. 2. num. 16. & nu. 15. probat, quòd si Episcopi ex odio nolint viros planè idoneos regulares ad examen admittere, cum eis è suis Prælatis debitè præsentantur, possunt nihilominus per Prælatos ad confessiones admitti. Vide Dianam tom. 3. tract. 2. resol. 25. vbi citat Villalobum in sum. tom. 1. tract. 9. diffic. 53. num. 2. nobiscum sentientem, qui nu. 5. asserit, vt refert idem Diana ibid. resol. 27. quòd non possunt Episcopi successores suspendere omnes licentias confessiones audiendi datas Regularibus, sed solùm possunt suspendere aliquos cum vrgenti causa.

22 Quæres 2. An, si Episcopus limitet approbationem Regularibus ad certum tempus, eo elapso, absque noua approbatione, vel confirmatione, possint validè, & licitè confessiones audire? ℞. affirmatiuè. Cum enim iurisdictionem non habeant ab Episcopo, sed à Papa, cuius iurisdictio limitari non potest ab inferioribus, statim ac Episcopi ministerium suum expleuerint approbãdi, non habent se amplius immiscere cum Regularibus in isto puncto. Atque ita Mirand. tom. 1. man. q. 45. ar. 10. concl. 2. Confett. in sum. priuil. Mendic. tit. 17. cap. 4. vers. finem: Sorbus in comp. verb. Absolutio quò ad Fratres, & seculares, in fine, vers. Ex quo infertur, pag. mihi 63. Nau. in man. cap. 27. nu. 264. Portel in dub. regul. ver. Confessor regularis, nu. 3. Vide Naldum in sum. verb. Absolutio à peccatis, n. 7. Sed hęc iã vacãt propter const. citatam supra, nu. 9. Si autem Regulares examinati, & admissi essent iuuenes, & non ita idonei, possent Episcopi eos limitatè approbare pro certis personis, vel locis, & si Episcopi bono zelo ducti, ad tenẽdum aliquos confessarios regulares semper exercitatos in studio, eos admitterent ad annum, tunc etiam obedire tenerentur, sed quando sine causa tales restrictiones imponerent, puto quod non. Quomodò autem cognoscatur, Episcopum tales restrictiones apponere absque causa, dixi tom. 1. relig. q. 1. cap. 21. §. 2. vers. Sed inquies: scilicet quando omnes doctos, & minùs doctos eodem modo admittit: deinde quando non eodem modo se gerit cum Regularibus, ac cum Presbyteris secularibus, vel non eodem modo cum omnibus Regularibus se gerit: & denique, vt aduertit Fagundez loc. cit. num. 16. quando contra Religionem iurgia, aut conuicia iacit, si institutum Religionis vituperet, si Religiosis publicè, aut secretò detrahit. Pro hoc puncto, quòd admissi ad tempus, eo transacto, possint confessiones audire absque noua confirmatione, vide Bariolam consil. 1. qui

I. qui tenet contra nos, quæ opinio in praxi securior est, & ad tollendas lites aptior.

23 Sed quid, si Episcopus approbando confessarium regularem, diceret. Approbo pro tuis ecclesijs, & pro alijs de licentia Parochi, si Parochus contra diceret, possetne confessarius, non obstante illa contradictione, confessiones audire? R. affirmatiuè Tambur. de iur. Abb. tom. 2. disput. 6. q. 13. nu 2. vbi alios citat. Et ratio est. Quia regularium confessariorum iurisdictio pendet à Papa, qui est supremus dominus omnium ecclesiasticorum, vnde illa restrictio est indebitè apposita, & sine ratione à Parocho facultas petita denegatur; id tamen passim fieri non consulo, ad tollendas lites, & ne Parochi conquerantur. Tambur.

24 Hic vnum monendos esse duxi Dominos Episcopos, quòd approbare Regulares ad confessiones audiendas, non est gratuitum munus, sed est opus iustitiæ, quod Episcopus debet Regularibus impendere, per decreta Conciliorum, Clem. Dudum, de sepult. Trid. sess. 23. cap. 15. de reform. Quare tenentur idoneos sub pœna peccati mortalis approbare. Nam ferre sententiam, quòd aliquis idoneus non sit ad aliquam actionem, cum tamen sit idoneus, iniustitia est proximo præiudicialis in re graui. Atque ita docent Suarez tom. 4. in 3. disp. 28. sect. 4. num. 22. Coninch. disp. 8. de Sacr. dub. 7. nu. 49. vers. Patet quinto. Sed quid dicemus de illis Episcopis, qui hac facultate vtuntur, seu potius abutuntur, ad iniurias sibi illatas vindicandas, seu potius ad iniurias gratis Regularibus inferendas, seu ad vlciscendum Regulares, quoties hi in omnibus, & per omnia, per fas, & nefas illis non obsequuntur? vnde cum petunt aliquid à Regularibus, quod hi per suas constitutiones facere nequeunt, statim eos priuant confessionum audientia, & quos volunt, admittunt, & quos nolunt, excludunt, nullo habito respectu, an sint idonei, necne. Ex quo duo sequuntur grauissima incommoda, perniciem gregi Domini afferentia, quibus vellem per Superiores prouideri; ad hoc enim hic indico. I. est, quòd cum viri regulares probi curias non sequantur, gratiam Principum non venentur, sola gratia Dei contenti, isti, qui apti essent huius Sacramenti ministri, cum gratiam aliquorum Episcoporum (saluis quamplurimis sanctissimis) non habeant, non admittuntur; admittuntur autem peruersi, & discoli, qui fauoribus externis ad id aspirant: cui malo quandoque prouidere non possunt Prælati regulares, ne suas ecclesias ministris huiusmodi spolient. Secundum incommodum est, quòd plerique non boni religiosi videntes, quòd acquiritur ista approbatio per fauores, literas negligunt, & fauoribus acquirendis student, & peiora quandoque faciunt, ne semel admissi iustè priuentur, imaginantes in hoc sibi quò ad honorem præiudicari, seu potiùs desiderio obsequendi filijs spiritualibus, quos sine teneritudine relinquere non possunt. Prætereo multa, quæ manu longa Prælaturæ experientia tetigi, ne has membranas cum scandalo lectorum inquinem. Quid, inquam, de his dicendum? Dicant alij. Ego scio, quòd propter multo minora his Sanctissimi Pontifices tot priuilegia, & exceptiones Regularibus concessere. Trident. Suarez. Coninch.

25 Aduertant hic etiam Examinatores Episcoporum, quòd sicut peccant mortaliter admittendo ad confessiones audiendas personas non idoneas, & rei sunt omnium peccatorum, quæ ab istis in exercitio confessionum admittuntur, vt dicebat bene Petrus Damian. lib. 2. epist. epist. 3. versu, Sed hoc est prætereundum, *nam quisquis ecclesiam Dei non regulariter, sed potentialiter ordinat, in promouentis caput omnia illius, qui promotus est, mala redundant*; & infra, *Alienis quippe peccatis communicare conuincitur, qui indignum, & improbum, atque ideo cupidum ad regimen prouehere non veretur*. Ita etiam peccant mortaliter, si ex odio, vel alia passione aliquem idoneum non admittant; priuant enim ecclesiam idoneis ministris, ipsosque ministros reprobatos contristant, valdèque lædunt in existimatione. Et aduertant etiam Domini Examinatores, quòd plus potest asinus proponere, quàm philosophus soluere. Ex quo colligant, quòd si examinati, qui parati, & imparati ad omnia accedunt, multùm perturbati, vt solet, non respondeant præcisè ad mentem examinantium, qui punctis propositis priùs bene studuere, modo capacitatem ostendant, non sunt statim eijciendi, sed animandi, adiuuandi, & hilari vultu fouendi, & circa alia examinandi. O charitas sancta, Beati, qui te charam habent? Scient etiam Examinatores, peccare se omninò mortaliter, si examinandos præmoneant de punctis, de quibus in examine eos interrogabunt, fraudulenter enim exercent officium sibi commissum. Verùm si aliàs examinandi essent euidenter idonei, & præ timore, vel alia naturali verecundia, aspectu Examinatorum turbarentur, non putarem mortaliter peccare, qui huiusmodi de punctis præmonerent. Ita Nauarr. de orat. misc. 41. num. 1. & 2. & addit nu. 3. quòd Examinatores peccant etiam illis modis, quibus iudices ecclesiastici, de quibus in cap. 1. de sent. & re iud. in 6. sic dicitur. *Caueant ecclesiastici iudices, & prudenter attendant, vt in causarum processibus nihil vendicet odium, vel fauor vsurpet, timor exulet, præmium, aut expectatio præmij iustitiam non euertat, sed stateram gestent in manibus, lances appendant æquo libramine*. Petr. D. Nauarr.

26 Aduerte etiam circa Examinatores ex Ledesma 2. p. sum. tract. 7. cap. 2. concl. 7. diff. 13. à pag. 250. quòd in concursu beneficiorum Examinatores tenentur semper proponere Episcopo digniores, sunt enim instrumēta conferendi dignitates, quę solis dignioribus debentur; durant verò ipsi examinatores synodales vsq; ad nouam synodum, sic Ledes. cit. concl. 8. dub. 1. Franciscus Leo in thes. for. eccl. p. 2. c. 3. nu. 25. etiamsi interim contingat mori Episcopum, Ledes. dub. 2. quia sic habet consuetudo. Mortuis verò Examinatoribus synodalibus, potest Episcopus alios eligere extra synodum de cōsensu capituli, & cum illis de ecclesia parochiali vacante prouidere, iuxta decretum Clem. 8. quod referunt Franciscus Leo in thes. loc. cit. & Garcia de benef. p. 9. c. 2. nu. 72. Imo Riccius in praxi, p. 1. decis. 418. de mente Rotæ videtur sentire, quòd id possit Episcopus facere per se ipsum absque consensu capituli. Possunt item in Examinatores eligi Regulares tales dignitates habentes, v. g. Corrector Localis, Ledes. diff. 3. & ita etiam habet consuetudo. Sed cōtrarium, quòd scilicet non possint eligi talem habentes dignitatem, ait Barbos. de offic. Parochi. p. 1. cap. 2. num. 56. fuisse determinatum à Sacra Congr. Concilij; quę declaratio tamen potest intelligi, vbi talis consuetudo non est. Et pro Examinatoribus vide eundem Barbos. ibid. à num. 54. vsque ad 94. & nu. 75. ait quòd non possunt eligi in Examinatores, siue sint Clerici seculares, siue regulares, qui non sunt Doctores, seu Magistri, aut licentiati in Theologia, modò tales extent in Ledesma. Frāc. L. Garcia. Riccius. Barbosa.

in diœcesi; quòd si non extent, magis idonei eligendi sunt; & num. 56. ait, quòd ad hoc, vt Examinator dicatur probatus à Synodo, debet habere dimidiam partem suffragiorum eorum, qui vocem habent in Synodo. Sed quid; si Synodus sit per aliquos corrupta, nec velit ex odio vllum Regularem, quantumuis euidenter idoneum, in Examinatorem admittere, sed postulet minùs idoneos, modò Regulares non sint? Tunc puto, quòd, non obstante Concilio Trident. sess. 24. de reform. cap. 18. possit solus Episcopus cum consensu, seu potiùs consilio capituli, imo & absque eo, ex se solo dumtaxat sibi bene visos & idoneos Regulares in Examinatores eligere, præsertim si Synodo fuerint ab ipso propositi. Moueor; Tum quod malitijs hominum non est indulgendum, iuxta l. In fundo, §. pen. ff. de rei vendic. Tum quod si iuxta declarationem Concilij, quam refert Ioann. Suarez in Enchir. verbo Papa, ad cōfirmanda decreta Synodi Diœcesanæ non requiritur consensus Cleri, sed sufficit consensus capituli, imo neque huius consensus requiritur, sed sufficit solius Episcopi, vt docet Castrus Palaus tom. 1. op. mor. tract. 3. disp. 5. p. 2. § 2. num. 11. ad 4. neque etiam consensus Cleri, aut capituli requiretur ad constituendos Examinatores. Tum quia potest Episcopus, inconsulta Synodo, constitutiones synodales, si id viderit expedire, abrogare, vt probat Palaus loc. cit. nu. 10. ex Nauar. Azor. Sanch. Barbos. nam Clerici, & Parochi in Synodo congregati non faciunt constitutiones, sed solum præbent consilium ad illas faciendas, non ex necessitate, sed ex vtilitate, & conuenientia, vt prudentiùs Episcopus procedat. Tum quod solus Episcopus Synodum subscribit, vt Palaus loc. cit. n. 11. ad primum, ergo potest solus, Synodi malitiæ resistendo, Examinatores à se propositos, & à Synodo recusatos constituere. Ad Concilium Trid. dicitur, quod non requirit ad constituendos Examinatores consensum Cleri, sed solum, quod illi satisfaciant, & ab eo probentur, idest quod ab eo acceptentur; sicut etiam populus legem Principis acceptat, ab eo tamen Princeps non necessario dependet neque in constitutione legis, neque in illius abrogatione, vnde non dicit Concilium quod Examinatores eligantur, vel constituantur à Clero, sed solum quod ab Episcopo propositi, à Clero acceptentur. Ex quo non sequitur, quod si Clerus Examinatores ab Episcopo propositos probare noluerit per hoc reprobati existant, nam sic Clerus votum decisiuum haberet in Synodo, & ab illa dependeret, contra dicta. Sufficit ergo ad hoc vt aliquis in Examinatorem sit constitutus, quod sit ab Episcopo propositus in Synodo quod Trid. necessario requirit, siue deinde hæc illum acceptet, siue non, nihil refert, quia Episcopus in illis constituendis à Synodo non pendet, vt dixi, & quia potestas Episcopi à iure diuino deriuat. Quæ doctrina habet semper locum, & præcipuè in casu proposito, quando per sordes Regulares, quos Tridentinum admittit, reprobantur. Pro huiusmodi Examinatoribus vide Concilium Trid. sess. 24. de reform. cap. 18. Barb. de potest. episc. p. 3. alleg. 60. à n. 48. & in addit. ad dictam alleg. pag. 887. Massobr. in praxi habendi concursum, à requisito 12.

C. Palaus. *Cōc. Trid.* *Massobr.*

27 Noto 11. circa eamdem 2. const. Sixti IV. post nu. 57. quòd Greg. XIII. declarauit per suam constit. Exposcit, quam refert Quaranta in summ. bull. verb. Præcedentia, quòd in processionibus illi Fratres mendicantes præcedere debeant, qui sunt in quasi possessione, seu iure præcedendi; si verò id constare non possit, illi præcedant, qui sunt in loco antiquiores, & priores, quæ prioritas attenditur, etiamsi esset solùm vnius diei imò vnius horæ, vel quadrantis, imò etiam puncti, vel momenti, vt probat Riccius 2. p. praxis, resol. 103.

Quaranta.

28 Et aduerte, quòd ista præcedentia inter Mendicantes intelligitur in diuersis Religionibus. Vnde si controuersia esset inter fratres eiusdem Religionis, v.g. inter Capuccinos, & Conuentuales, tunc deberent præcedere, qui fuerunt 1. instituti, & approbati, vt iure communi statuitur, Gloss. in cap. Quorumdam, verb. Prædicator, de elect. in 6. Cassanæus in catalog. glor. mund. p. 4. consid. 52. verb. Ergo modo; priuilegiati enim, quando nullum ex vtra parte apparet speciale statutum, iure communi vtuntur, & sic Conuentuales præcederent Capuccinos, etiamsi Capuccini priùs fuissent in loco, quàm Conuentuales. Ita in terminis Riccius loc. cit. resolut. 101. num. 1.

Glossa. Cassan. Riccius.

29 Aduerte etiam, quòd si in aliquo loco esset consuetudo, quòd Regulares non accederent ad aliquas processiones, etiam publicas, non possent ad id cogi per Episcopum, vt v.g. hic Genuæ, vbi adest consuetudo non accedendi ad processiones Rogationum, quæ tamen publicæ, & vniuersales sunt, & præceptæ in cap. Rogationes de consecr. d. 3. Atque ita declaratum fuisse à Sacra Congr. Rituum, testatur Campan. in diuers. iur. rub. 12. cap. 13. n. 118. Nec similiter tenentur accedere, si processiones instituātur ex leui causa, idest, non communi. CoKier de exempt. p. 2. q. 45. num. 109.

Campan. ChoKier.

30 Noto 12. circa eamdem 2. constit. Sixti IV. nu. 61. quod Ordinarius in casu, quo Regularis notoriè delinquens non puniretur ab illius Superiore, priusquàm ipse deueniat ad prædicti Regularis punitionem, debet saltem summariè probare ipsum notoriè deliquisse; & cum scandalo, nam alioquin sententia sua, quæ super notorio fundari debet, esset nulla. Ita Bart. & Bald. in leg. Præscriptione. C. Si contr. ius, vel vtil. publ. Innoc. in cap. Super literis, de rescript. Felin. in c. Si clericus, de for. comp. Riccius 1. p. praxis, decis. 654. num. 2.

Bartol. Baldus. Innoc. Felin.

31 Aduerte autem circa hoc punctum quasdam declarationes factas à Sacra Congregat. Concilij anno 1625. sub die 19. Septembris, quas refert Barbos. in addit. ad 3. p. de potest. Episc. alleg. 105. num. 20. quarum I. est. An Episcopus, statim habita notitia delicti, possit capere informationem, & illam ad Superiorem Regularis delinquentis mittere, vt nequeat de eodem delicto ignorantiam præsumere? Congregatio respondit, posse. Per id tamen non intelligas, posse Episcopum processum iuridicum contra dictum Regularem formare, sed solùm posse summariam facti informationem capere, eamque Superiori regulari mittere, ad hoc, vt hic facti informationem habens, possit contra suum subditum iuridicè procedere. Ita Aldrete de disciplina relig. cap. 3. num. 39. II. declaratio, An sufficiat, quod Episcopus vnica vice Superiorem regularem moneat, eique terminum præfigat ad castigandum subditi delictum, an verò necesse sit, quòd duabus, vel tribus vicibus instet? Congregatio respondit, satis esse, vt Episcopus semel instet Superiori regulari, eique tempus præfigat, ad eiusdem Concilij præscriptum. Sed nihil malè faciet Episcopus, si in casu negligentiæ instet 2. & 3. magis enim iuri communi se conformabit; nam verbum Instare quamdam importunitatem importat, vt notat Aldrete loc. cit. nu. 37.

Barbosa. Aldret.

nu. 37. ex Bald. in leg. eos, §. Apostolos, num. 3. C. de appell. III. declaratio circa id, quòd requiritur in eod. cap. 14. Concili, sess. 25. de reform. vt Prælatus regularis certiorem faciat Episcopum de punitione intra tēpus ab eodem illi præfixum. An sufficiat, quòd Superior regularis ad Episcopum mittat copiam sententiæ, an verò debeat remittere acta omnia super delicto actitata, ad effectum, vt Episcopus videre possit, si in hoc adimpleta fuerint verba Concilij. Cōgregatio respondit, non sufficere, vt Superior regularis Sententiam, aut etiam acta ad Episcopum transmittat, sed opus esse, vt de punitione ipsa, & sententiæ executione Episcopum certiorem faciat. Quod intellige, si Episcopus postulauerit de prædictis certiorari. IV. declaratio. Dubitatur, An quod conceditur Episcopo in præfato capite super Regulari, qui intra claustra monasterij degit, & extra ea cum scādalo delinquit, intelligatur etiam, cum delictū commissum fuerit intra ecclesiam, vel claustra? Congregatio respondit, facultatem Episcopo attributam in Regulares notoriè, & cum scandalo extra claustra delinquentes, vendicare sibi locum etiam cum Regulares notoriè, & cum scandalo intra ecclesiam delinquunt; non ita, si intra claustra. Si autem intra ecclesiam delinquat Regularis absque scandalo nō potest ab Episcopo puniri.

32 Si quæras, An Prælatus Regularis cum solo processu ab Episcopo formato circa notorium delictum sui subditi, possit ipsum punire, an verò debeat per se ipsum alium processum facere? ℞. Posse Prælatum regularem cum solo processu Episcopi delinquentem punire, supposito quòd Episcopus per dictam declarationem Cōgreg. acquisierit facultatem processum iuridicum formandi, vt contendunt aliqui; non enim est nouum, vt Iudex cum processu ab alio Iudice formato, delinquentem puniat, vt patet quando iudex ecclesiasticus Clericum degradatum iudici laico puniendum tradit. Atque ita Portel in addit. ad dub. regul. verb. Punitio Religiosi. Si tamen per dictam declarationem non est tributa Episcopo facultas sumendi nisi solam summariam facti informationem, vt dictum est, tunc, cum processus ab Episcopo formatus, non sit iuridicus, vtpotè factus à iudice incompetente, non poterit Prælatus cum eo solo delinquentem punire, Atque ita existimant Rodriquez in resol. regul. resol. 62. nu. 8. Vt vt sit, numquam tenetur Prælatus regularis cum processu Episcopi subditum delinquentem punire.

Portel.

Rodriq.

33 Noto 13. circa eamdem const. 2. post num. 82. quòd in Ordine nostro, qui prius in Religione recipitur, præfertur aliis, iuxta cap. Statuimus, de maior. & ob. cap. Si quis, de elect. in 6. ibi. *Is, qui primo*. Sed quid, si duo reperti fuerint recepti eodem die? Tunc dico, attendendum esse ad horam diei. Riccius 2. p. praxis, resol. 101. nu. 2. & si reperti fuerint recepti eadem hora, tunc attendendum est ad quadrantes horæ. Et si reperti fuerint recepti eodem quadranti, attendendum est ad momenta, vt Gloss. in cap. Duobus, de rescript. in 6. Et aduerte, quòd hora habet quatuor quadrantes, seu puncta, singuli autem quadrantes habent quindecim momenta, seu minuta, vt Riccius loc. cit. resol. 103. nu. 2. Sed quid, si aliqui reperiantur recepti eodem die, hora, & momento? Tunc dico quòd debet attendi ordo qualitatis, iuxta textum in l. prima, C. de consul. lib. 12. leg. prima in fine, Cod. qui accusari possunt, cap. Placuit. el primo, d. 18 Gloss. in cap. Statuimus, d. 61. Tiraquell. in præfat. de iur. primig. num. 215. & sic per Superiorem determinabitur genitura illi, qui fuerit, vel doctior, vel religiosior, vel senior. Quòd si nec hoc discerni possit, ad vitandas lites, statuet Superior quicquid sibi fuerit placitum, secundùm prudentiæ regimen.

Riccius.

Glossa.

Tiraquel.

34 Quæres. Quidam Regularis factus Episcopus, deinde episcopalem curam fastidiens, Episcopatui renunciat, & ad Religionem reuertitur, nullo sibi seruato titulo. Quæres, inquam, quem locum obtinebit in Religione, & an tempus, quo in Episcopatu permansit, debeat in eius professione computari? ℞. quòd debet ei dari locus immediatus post Prælatum, etiamsi alij sint ipso antiquiores, ob reuerentiam primæ dignitatis; arg. leg. fin. ff. de Decur. arg. leg. Seruos, C. de quæst. Colligitur ex Io. Andr. cap. Cum ad monasterium, nu. 21. de stat. monach. Ita Petrus de Baysio in direct. elect. p. 1. cap. 30. num. 8. Nec potest esse dubium, quin debeat in eius genitura computari tempus, quo in Episcopatu fuit, cum in Religione dicatur esse Monachus, qui est extra de licentia Superioris. Vnde etiam tom. 1. Relig. q. 1. cap. 27. concl. 8. dixi, quòd damnatus ad triremes, si finito suo tempore, ad Religionem reuertatur, non amittit genituram.

Io. Andr. de Baysio.

35 Noto 14. circa const. 4. eiusdem Sixti, quòd n. 10. dixi posse Prælatos regulares absoluere suos subditos à casibus Bullæ Cœnæ, & DD. ibi ad hoc adductis adde Molfesium 1. parte sum. tract. 7. cap. 21. num. 19. & 20. Vegam 1. p. summ. cap. 49. casu 1. Llamas 4. p. meth. cap. 3. §. 8. Portel in addit. ad dub. regul. verb. Abbas, num. 10. Potest etiam citari Naldus in summa, verbo Reseruatio, vers. Et cum de hac; quatenus ait, Sacram Congreg. declarasse, decretum Cōgreg. de reseruatione quinque casuum prohibere absolutionem, quò ad seculares tantùm, non quò ad regulares.

Molfes. Vega. Llamas. Portel. Naldus.

36 Et in confirmationem huius sententiæ reperi in archiuio nostro Romano apud P. Zelosum speciale priuilegium nobis Minimis concessum, quod sic habet. *Ad instantiam deuotorum vestrorum pauperum Fratrum Minimorum humilis supplicatio propter omnes timorata conscientia tollendos scrupulos hactenus causata. Dignetur igitur Reu. Dominus meus huiusce paruulæ Minimitanæ plantulæ benignus Protector, & Fautor præcipuus impetrare viuæ vocis oraculo à Sanctissimo D. N. vt Generalis noster per vniuersum Ordinem, Prouinciales solummodo in suis Prouincijs, quibus præsunt, necnon nostri Ordinis Zelosus, alio nomine Commissarius vocatus, in Romana Curia residens, vndecumque venientes ad monasterium nostrum Romanum Fratres nostri Ordinis, vel etiam quibus commiserit, à quibusuis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, alijsque ecclesiasticis sententijs, censuris, & pœnis, à iure, vel ab homine, quauis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existant, etiamsi tales forent, propter quas Apostolica Sedes meritò esset consulenda, etiam de contentis in Bulla Cœnæ Domini, demptis solummodo illis quatuor, quæ piæ memoriæ Sixtus IV. in bulla, quæ dicitur MARE MAGNVM, excipere voluit, pro expressis huiusmodi, ac si de verbo ad verbum insererentur, possint absoluere, etiamsi absque expressa, & specifica declaratione aliquorum forsan casuum, pro quibus prætaxatas incurrissent sententias, cum plerique iuris comprobentur inscij, nisi alias ipsi Fratres specificè, & nominatim fuissent per competentem iudicem declarati, denunciati, & publicati. Necnon Officiales præfati, Superiores, Zelosus, & cæteri, quibus ab* hac

hac Sede istiusmodi auctoritas pro iusta, & rationabili causa commissa fuerit, possint cum suis Fratribus dispensare super quacunque irregularitate per eosdem Fratres suos quomodolibet aliquando contracta, etiãsi talis foret, ob quam Apostolica sedes meritò veniret consulenda, vt ipsi Deo liberius, & quietius inseruire valeant. Et posteaquam sic absoluti, & dispensati ab ijsdem fuerint, ad omnes sacros, etiam presbyteratus, ordines promoueri, ac eisdẽ tam susceptis, quã postmodum suscipiendis vti, & dominicum corpus conficere liberè possint: nisi tanta, & talis, & adeo enormis huiusmodi irregularitas censeatur, quòd personale voluntarium homicidium inde obsecutum foret: & tunc in tali enormi casu nullatenus iam memorati Superiores, neque etiam Zelosus, neque alij quique ab eisdem deputati cum suis Fratribus super huiusmodi tanta irregularitate dispensare possent. Et ista in foro conscientiæ dumtaxat de gratia speciali concedi exposcimus. Laurentius miseratione diuina Sacrosanctæ Romanæ Ecclesiæ titul. Sanctorum quatuor Coronatorum Presbyter Cardinalis. Vniuersis, & singulis præsentes nostras visuris, lecturis, pariter, & audituris fidem facimus, & attestamur, qualiter S. D. N. Leo diuina prouidentia Papa X hodierna die ad intercessionem nostram concessit viuæ vocis oraculo Fratribus præmemoratis omnia, & singula in supposita supplicatione petita, & contenta iuxta eius tenorem, & continentiam. In quorum fidem præsentes fieri, & per Secretarium nostrum infrascriptum subscribi, ac sigilli nostri parui impressione muniri mandauimus. Datum Romæ in Palatio Apostolico, die vltima mensis Martij, 1515. Pontificatus præfati S. D. N. anno tertio. Ita est. Laurentius Cardinalis Sanctorum quatuor. Petrus Stella Secretarius mandato.

37 Ad illud argumentum, quod erat fortissimum contra hanc sententiam, quòd scilicet singulis annis in die cœnæ hæc priuilegia reuocentur, dupliciter respondi in dicta const. 4 Sixti IV, num. 14. & 15. Nunc addo 3. quòd reuocatio priuilegiorum, quæ fit in die Cœnæ, intelligitur de casibus publicis, non de secretis. Nam cum deceat priuilegium principis esse mãsurum, frustra Religiones priuilegiorum cõfirmationem peterent à Summo Pontifice, si statim illa singulis annis debent reuocari. Atque Ita Sosa apud Pottel in addit. ad dub. reg. verb. Abbas, nu. 10. *Sosa.*

38 Sed nouissimè exijt decretum Sacræ Congr. sub hac forma. *Sacra Congregatio S. R. E. Cardinalium, negotijs, & consultationibus Episcoporum, & Regularium præposita censuit, per confirmationes priuilegiorum, quas Regulares à Sede Apostol. post Sacr. Concil. Tridentinum obtinuerunt, nequaquam reuixisse priuilegia, prius ab eodem Concilio, ac deinde etiam ipsius Congregationis decretis sublata, atque extincta, si qua habebant, absoluendi à casibus contentis in bulla, quæ in die Cœnæ Domini legi consueuit, vtpotè sublata per annuam ipsius bullæ publicationem, vires, aut robur acquisiuisse ex subsequentibus priuilegiorum confirmationibus; Ac proinde Regulares cuiuscunque Ordinis, Congregationis, Societatis, & Instituti, etiam necessario exprimendi, nec intra, nec extra Italiam in vim priuilegiorum, aut confirmationum huiusmodi, quas vel hactenus obtinuerunt, vel deinceps fortè obtinebunt, posse quemquam absoluere ab eisdem casibus in Bulla Cœnæ, aut Ordinario loci reseruatis, ac, si secus egerint, absolutiones nullas, atque irritas fuisse, ac fore. Ab alijs verò casibus, & censuris Sedi Apostolicæ reseruatis, si quidem Regulares habeant à sede Apostolica absoluendi facultatem, illam extra Italiam minimè sublatam fuisse, ijsdem Sacr. Congregationis decretis hac de re editis iussu San. mem. Clem. 8. Quam Sacræ Congregationis sententiam Sanctitas sua ad se relatam approbauit, mandauitquè ab omnibus, ad quos pertinet, inuiolabiliter obseruari. Romæ 17. Nouembris, 1628. F. A. Card. S. Onufr. Prosper Fagnanus Secr.* Sed hoc decretum videtur intelligendum, vt alia, nimirum vt prohibitio absoluendi sit in ordine ad seculares, non in ordine ad Regulares, & in dubio semper pronunciandum est, quòd priuilegia non sint reuocata, vt Grat. discept. for. to. 5. cap. 893. nu. 57. qui id multis probat. Chokier de confer. eccles. q. 102. nu. 2. Censeo tamen semper standum esse stylo Curiæ. *Grat. Chokier.*

39 Noto 15. quod eadem constit. 4. num. 28. dicebam, quòd confessor idoneus pro Prælato poterat non esse idoneus pro alijs. Atque ita docent Nauarr. in man. cap. 4. num. 4. Gutier. canon. qq. cap. 27. num. 18. 19. *Nauarr. Gutier.*

40 Hic quæres, qua pœna puniatur confessarius audiens secularium, vel etiam Fratrũ cõfessiones absq; licentia, & approbatione Superioris? R. In Ordine nostro talis debet priuari per biennium audientia confessionum, vel grauiùs puniri ad libitum Prælatorum, vt statuitur in Correct. n. 79. sed cum grauissimum sit hoc delictum, vt constat ex Trid. sess. 23. de refor. cap. 15. & sess. 14. cap. 7. de sacr. pęnit. vbi nullius momenti dicitur absolutio, quam sacerdos in eum profert, in quem ordinariam, aut subdelegatam non habet iurisdictionem, ideo in ca. Placuit, de pęnit. d. 6. tales debent perpetuò suspendi potestate habituali, quam in sacerdotio receperunt, confessiones audiendi. Et Regulares, vtpotè inobedientes alijs pęnis secundum suas cõstitutiones, vel arbitrio Prelatorum puniri debent. Aldrete de discip. relig. lib. 2. cap. 19. §. 2. nu. 10. Riccius 1. p. praxis, decis. 644. Quibus eisdem pęnis subiacent hi, qui audiunt confessiones eorum, v. g. Clericorum, vel Oblatorum, qui habent confessorem à Superiore assignatum. Est enim tunc absolutio nulla perinde, ac si secularium confessiones absque approbatione Episcopi audissent. Atque ita Confett. in summ. priu. Mendic. tit. 17. cap. 7. Aldrete nu. 12. Peregrinus in constit. Cler. reg. p. 1. c. 9. lit. C. §. 6. Portel in dub. reg. verb. Nouitij absolutio nu. 36. licet contrarium doceat Diana tom. 3. tract. 2. de dub. reg. resol. 5. Quibus verò pœnis subiaceant, qui non ordinati Sacerdotes missas celebrant, aut confessiones audiunt, vide tom. 2. nostr. priuil. in const. 9. Pauli V. nu. 22. & Aldrete nu. 14. & 15. Præterea sciendum, quod præsumentes absoluere à casibus Papæ, vel Episcopo reseruatis absque legitima facultate, sunt ipso facto excommunicati, & inhabiles in perpetuum ad confessiones audiendas, ac priuati officijs, & dignitatibus, iuxta decretum Congr. de mandato Clem. VIII. anno 1601. die 9. Ian. quod refert Quaranta in sum. bull. verb. Casus reseru. Vide quæ dico tom. 2. Relig. q. 3. cap. 2. num. 18. & 19. *Aldret. Confett. Aldret. Peregr. Portel. Diana. Quaranta.*

41 Noto 16. circa eamdem 2. const. Sixti IV. nu. 43. quòd dicebam Parochos non teneri admittere quæstores eleemosynarum sine literis testimonialibus Episcoporum, quod nunc confirmo ex cap. Cum ex eo, de pœnit. & remiss. & docent Rosell. & Angelus verb. Quæstuarij. Aduerte tamen, quòd anno 1621. exijt declaratio Sacrę Cõgreg. Concilij sub hac forma. *Illustrissimi, & Reuerendissimi Domini. Generales Procuratores Ordinum Mendicantium conqueruntur, quòd Fratres eorum à nonnullis Episcopis,* *Rosella. Angelus.*

& loco-

& locorum Ordinarijs interpellantur, quominus eleemosynas quærant in ipsamet diœcesi, vbi quis illorum conuentus existit. Insuper aliqui ex ipsis etiam prohibent, quin iidem Fratres eleemosynas in sua diœcesi extra conuentus locum, nisi per quinque, aut sex milliaria petant. Cum autem id priuilegijs Apostolicis aduersari videatur, cadatque in graue Religionum detrimentum, supplicant iydem Procuratores, vt declaretur, an hæc fieri possint ab Episcopis, necne? Sacra Congregatio Cardinalium Concily Tridentini interpretum censuit, Fratres Ordinum Mendicantium nequaquam posse ab Episcopis prohiberi, quominus possint per seipsos in diœcesibus, vbi habent conuentus, eleemosynas quærere, sed tantum, si extra loca, vbi monasteria existant, queritare voluerint, teneri suorum Superiorum licentiam Ordinario ostendere. R. Card. Vbaldinus. Prosper Fagnanus Sacræ Cong. Concil. Secret. Et est impressa Romæ in Typographia Cam. Apostol.

Caput Tertium de addendis circa Constitutiones Iulij II.

1 NOto primò, quòd in const. prima Iulij II. n. 12. dicebam, quòd familiares Fratrum poterant absolui à confessarijs Regularium, à solo suo Prælato, non Episcopo, approbatis. Atque ita docent Rodriq. to. 1. qq. reg. q. 56. ar. 14. Tambur. tom. 2. de iur. Abbatum, disp. 6. q. 16. nu. 4. *Rodriq. Tambur.*

2 Noto 2. circa eamdem const. post numerum 47. quòd fabricata noua ecclesia, ligna ecclesiæ dirutæ non sunt ad profanos vsus applicanda, vt dicitur in c. Ligna, de consecr. d. 1. benè tamen possunt applicari in fabrica, seu vsu dormitorij, vel capituli, seu alterius loci honesti, & religiosi, non verò in vsu coquinæ, aut alterius loci sordidi, neque in vineis pastinandis, vt declarat Glossa in dicto ca. Ligna. An verò dictis lignis possint Monachi vti in coquina ad coquendos cibos, putat Portel in addit. ad dub. reg. verb. Ecclesiæ reconciliatio, num. 5. quòd non, sed solùm quod possit Sacrista ijs vti ad faciendas hostias; & idem dicit de imaginibus ligneis Sanctorum. Sylu. verb. Ecclesia 2. qu. 7. existimat, quòd sic. Sed de imaginibus ligneis sanctorum censeo, quòd non possint cóburi, neque ad coquendos cibos, neque ad faciendas hostias, sed quòd debeant comburi, & cineres in sacrarium reponi, est enim grandis irreuerentia; & quod dico de lignis, intellige de alijs rebus. Nam tobaleæ, seu albæ prohibentur etiam in profanos vsus cóuerti in cap. Altaris, d. eadem; vbi dicitur, quòd quando sunt vetustate consumpta, debent comburi, & cineres in sacrarium reponi, seu ex illis possunt fieri flores pro ornamentis altarium. An autem petijs, seu fragmentis tobalearum, &c. possimus vti ad medicanda vulnera, puto quòd sic, præsertim in ecclesijs pauperibus, non tamen ad medicanda vlcera, nec alias fistulas, aut plagas ordinarias, nam ista fœdum vsum dicunt, illa non. Putat tamen Sà verbo, Ecclesia, nu. 2. quòd cum dispensatione Episcopi, vel Prælati regularis, possint dicta in vsus etiá profanos conuerti. Itē aduerte, quòd ex vestibus alicuius dominæ non debent fieri paramenta sacerdotis, vel altaris; ca. Ad nuptiarum, iuncta Gloss. de consecr. d. 1. Sed video aliter passim fieri, iure credo paupertatis; quod potest etiam habere fundamentum in ca. Vt calix, de consecr. d. eadem. Sed melius esset, eas vestes vendere, & ex pretio noua paramenta construere. Putat tamen Fagund. in 1. præcept. eccles. lib. 3. cap. 23. nu. 23. id licitè fieri, sicut templa Deorum, quæ passim Deo consecrata leguntur. *Glossa. Sylueſt. Sà. Fagūd.*

3 Noto 3. circa eamdem const. n. 49. vbi dicebam, quòd hospitibus infirmantibus in nostris monasterijs possumus omnia sacramenta ministrare, &c, si decedant, eorum cadauera sepulturæ tradere, nullo Curatorum assensu requisito; quod hoc idem intelligitur de ijs nouitijs, qui nondum habitu religioso sunt induti, sed de breui erant induendi. Tum propter rationes ibi tactas. Tum quòd ij gaudent omnibus priuilegijs Fratrum, & Nouitiorum; vnde dicti nódum induti, etiamsi non sint infirmi, possunt confiteri confessarijs à solo Prælato regulari approbatis, vt probat vtrumque Vech. de nouitijs, disp. 9. dub. 1. Et confirmatur; tum quia Archidiac. in c. Si quis suadente, 17. q. 4. nu. 8 dicit, quòd ille, qui nullum ordinem habet, sed tantùm coronam portat, & est clericus animi destinatione, gaudet priuilegio illius canonis: ad quod etiam facit lex 4. iuncta gloss. ff. de fundo dotali, vbi fundus destinatus ad dotem, dicitur ante matrimonium fundus dotalis, & inalienabilis: Tum quia Bald. in leg. Ex facto proponebatur, ad finem, ff. de hær. instit. dicit, quòd si quis legat vestes, quas habet in domo, veniunt etiam, quæ erant extra domum factæ de nouo, postquam erant destinatæ ad vsum vxoris, cui legabantur, quia videntur esse in domo propter destinationem, & propter finale propositum testatoris. Ad quod facit tex. in leg. Et si non sunt, §. Quid ergo, ff. de aur. & arg. leg. vbi appellatione argenti venit argentum aptum fabricari, licèt nondum fabricatum. Tum quia Rota decis. 1. tit. de testam. in antiquioribus, tenet, quòd pro bonis destinatis ad ædificationem ecclesiæ potest peti restitutio in integrum iure ecclesiæ licèt nondum sit ecclesia ædificata, sicut partus conceptus in his, quæ concernunt eius præseruationem, vt producatur in esse, gaudet priuilegio iam natorum, ad quod facit lex Prægnantis, ff. de pœnis, & l. Qui in vtero, ff. de stat. hom. Tum quia licèt laico beneficium ecclesiasticum conferri non possit, cap. In ecclesia, de inst. Gloss. tamen ibi verb. Tales, dicit, quòd potest conferri beneficium laico, qui animi destinatione clericus fieri vult. Et denique de breui accingendus in fauorabilibus habetur pro accincto; leg. penul. ff. de milit. test. Vide plura huiusmodi apud Gonzal. regul. 8. cancell. Gloss. 5. §. 7. à nu. 92. *Vech. Archid. Baldus. Gloss.*

4 Noto 4. quod in const. 2. Iulij II. nu. 3. dicebam, posse Generalem in tribus casibus ab officio deponi, quando scilicet dilapidat bona monasterij, scandalosè viuit, & regulam destruit. Quod postea reperi fuisse definitum in Concilio Later. sub Alex. p. 1. ca. 10. vt refert Crespet. in sum. cathol. fid. verb. Prior, his verbis. *Priores cum in conuentualibus ecclesijs fuerint constituti, nisi pro manifesta causa, & rationabili non mutentur; videlicet si fuerint dilapidatores, nec continenter vixerint, aut aliquid tale egerint, pro quo amouendi meritò videantur, aut si etiam pro necessitate maioris officij de consilio Fratrum fuerint transferendi.* *Concil. Lateran. Crespet.*

5 Noto 5. quod in eadem const. 2. nu. 5. dicebam, quòd quando dies electionibus faciendis statuta est, ea elapsa, electio ad Superiorem deuoluitur. Et constat ex Clem. Exiui, §. Cæterum, de verb. signif. ca. Si compromissarius, de elect. in 6. leg. Si vnus, §. 1. ff. de pactis; leg. Imperator, ff. de postuland. Ex quibus textibus constat, quòd concessum ad tempus, post illud censetur denegatum.

6 Sed pone casum, quòd electio Prouincialis per discor-

discordiam, vel negligentiam electorum, die statuta non fiat, & sic ad Generalem deuoluatur, tenebitur ne Generalis eligere Prouincialem de corpore Prouinciæ? R. Si in Religione esset statutum, quòd Prouinciales non eligerentur, nisi de corpore Prouinciæ, tunc duæ sunt opiniones. Prima est affirmatiua, quādo ibi reperitur idoneus; Panormit. in ca. Ne pro defectu, de elect. num. 7. per ca. Cum inter Canonicos, de elect. qui addit, quòd electio aliter facta esset nulla, si Fratres illius Prouinciæ reclamarent; per cap. Nullus inuitis, d. 61. Et ratio est, quia electio ad Superiorem deuoluta, debet ab eo fieri cum eisdem qualitatibus, quibus debebat fieri a principio, vt multis DD. adductis, probant Sigismun. de elect. dub. 7. nu. 3. & Lauor. de elect. ca. 21. nu. 91. Boer. ad Mandag. de elect. p. 1. ca. 1. lit. D. vers. Adde. 2. sententia ait, teneri quidem Superiorem eligere de corpore Prouinciæ; si autem extra Prouinciam eligat, electionem non esse nullam. Ita Gloss. in cap. Ne pro defectu, verb. Ipsius, de elect. quam sequitur Sigism. loc. cit. dub. 106. nu. 3. In nostra autem Religione, in qua tale statutum non est, liberum erit Superiori ex gremio Religionis eligere, quem maluerit. Consulo tamen semper, vt eligat ex eadem Prouincia, si adsint idonei; nam sic magis conseruabitur pax, & melius illi Prouinciæ remanebit prouisum; cognoscunt enim naturales pastores melius oues proprias, quàm extranei, qui vt discessuri deglubunt pecus, nō tondent. Collige etiam, quòd in nostra Religione, quando deuoluuntur ad Generalem electiones Prouincialium, quæ fiunt in die S. Michaelis Archangeli, ipse potest prouidere pro toto triennio, quando autem deuoluuntur electiones per mortem, quia scilicet electores non possunt conuenire, tunc non potest prouidere, nisi vsque ad proximius capitulum. Et ratio vtrobique est, quia electiones deuoluuntur ad Superiorem cum suis qualitatibus. Vnde quia in 1. casu electores poterāt eligere pro toto triennio, Generalis, ad quem electio fuit deuoluta, eliget pro toto triennio; & quia in 2. casu electores non possunt eligere, nisi vsque ad proximius capitulum, ideò Generalis non potest eligere, nisi vsque ad proximius capitulum. Et de his habentur statuta in cap. Auenion. 2. num. 14. & Romæ 6. num. 14. quæ congruunt Clem. 1. de suppl. neglig. Præl.

Panormit. | Sigismun. | Lauor. | Boer. | Glossa.

7 Sed pone casum, quod electio facta à Generali per deuolutionem, non sortiatur effectum, quia nimirum electus mortuus est, vel renunciauit, vel electio propter occultum electi vitium cassata est, deuoluetur ne noua ad Generalem? R. quòd non deuoluitur ad Generalem, sed ad priores electores. Ita Gloss. in cap. Si electio, verbo Integrum, de elect. in 6. Anchar. in dicto cap. Si electio, vers. Quartò notat; Sigism. de elect. dub. 12. à nu. 3. Barbos. in dicto ca. Si electio, nu. 6. sicut enim per negligentiam priorum electorum electio ad Superiorem deuoluta fuit, cap. Cum Vuintoniensis, de elect. ita per negligentiam Superioris electio ad priores electores deuoluitur; non est enim cur negligentia potius puniatur in subditis, quàm in Superiore.

Anchar. | Barbosa.

8 Si quæras, an electores possint reijcere totum negotium electionis in Superiorem? Dico quòd sic. Tum quia possunt nolle eligere pro illa vice, & sic linquere, vt electio deuoluatur, ergo & conuenire, vt electio in Superiorem reijciatur. Tum quia possunt compromittere per cap. Quia propter, de elect. in alium inferiorem, ergo & in Superiorem. Atque ita Abbas in cap. Bonæ memoriæ, el 1. numer. 8. de pot. Præl. Guliel. Bened. in quæst. de Episc. à num. 49. & habetur in cap. Causam quæ, de elect.

Abbas. | Gul. Bened.

9 Sed quæres an facto tali compromisso, antequam Generalis prouideat, possint electores reuocare mādatum? Dic quòd non. Gloss. in dicto ca. Causam, quæ, verbo Prouideret. Sed quid, si Generalis intra tempus præfixum electionem non faciat, deuolueturne electio ad primos electores, an verò adhuc poterit Generalis eligere? Dic quòd nec poterit Generalis eligere, nec primi electores, sed electio deuoluetur ad proximum Superiorem, nimirum ad Papam. Ita expressè habetur in ca. Si compromissarius, de elect. in 6. Si autem compromissarius eligat indignum, vel aliquem, qui nolit acceptare, tunc electio deuoluitur ad primos electores. Ita habetur in dicto ca. Si compromissarius, §. Si verò.

10 Noto 3. quòd in eadem const. 2. Iulij II. nu. 9. dicebam, posse capitulum generale renunciare priuilegijs in fauorem Religionis concessis, quando scilicet renunciatio non est in præiudicium tertij, nec in dedecus Religionis, & quando Papa priuilegium tribuit non per modum præcepti, sed per modum concessionis. Atque ita docent Sigis. in addit. ad dub. 120. de elect. Sanchez 6. in decal. c. 18. nu. 13. Suarez to. 4. de relig. tract. 1. li. 2. c. 22. nu. 15.

Sanchez. | Suarez.

11 Noto 4. quòd in eadem const. 2. nu. 19. referebam const. Pauli V. qua mandabat omnibus Regularibus, vt studijs linguarum Hæbraicarum, Græcarum, Arabicarum incumberent, quod studium cum refriguisset, sacra Congregatio de Propaganda fide iterum inculcauit per suum decretum factum coram S. D. N. P. Vrbano VIII. die 16. Octobris, anno 1623. quod sic habet. *Quoniam à Concilij Viennensis* (quod habetur clem. 1. de magistris) *celebratione vsque ad præsens experientia comprobauit, Regulares, etiamsi multoties fuerint commoniti, linguarum studia, aut non instituisse, sicut illis præceptum fuerat, aut instituta deseruisse; & nouissimè hoc idē compertum ex est ijs, quę post constitutionem fel. record. Pauli Papę V. & Sacrę Congreg. de P. F. decreta contigere. Eadem sacra Congregatio dolens, opus ad animarum salutem necessarium tam facilè negligi ab ijs, qui ad illam procurandam præcipuè à Sanctis regularium Ordinū Fundatoribus à primæua eorum institutione mancipati sunt, cupiensque. Concilium, constitutionem, & decreta pręfata omnino executioni demandari, vt euangelicos operarios linguis instructos habeat, quos cum necesse fuerit, ad messem Domini amplissimam Dei verbum sitientem mittere possit. Pręsenti decreto de speciali S. D. N. Vrbani VIII. mandato iterum Regularium, & cuiusuis Instituti, Societatum, & Congregationum Generalibus, alijsq; eorum Superioribus præcipit, vt linguarum, videlicet Hæbraica, Græca literalis, & communis, Latineque, ac Arabicæ, Chaldaicę, & Illyricę studia, iuxta Concilij constitutiones, & decretorum pręfatorum pręscriptum, omnino instituant, institutaque conseruent, & vbi fieri potest, ampliora efficiant; alioquin si post trium mensium spatium in Italia, vel post sex menses in alijs Europę prouincijs, in monasterijs, & conuentibus almę Vrbis, & earum ciuitatum, quibus celebriora gymnasia, seu vniuersitates constituta sunt, vt Bononię, Patauij, Parisijs, Tholosę, Valentię, Viennę, Ingolstadij, Salamanchę, & Compluti, & denique in ijs, in quibus generalia, & insigniora Regularium studia erecta sunt, mandatum hoc non impleuerint, in eiusque obseruatione non perseuerauerint, si Generales fuerint, eo ipso suspensionem à diuinis Sedi Apostolicę reseruatam*

tam

tam incurrant, & si per tantumdem temporis ab exequendo hoc mandato destiterint, ipso iure, & facto etiam ab officio priuati existant, & interim officium ipsum a Procuratoribus generalibus, ad Summi Pontificis, ac eiusdem Sedis Apostolicæ beneplacitum administretur. Si verò Generalibus inferiores Prælati in exequendo hoc mandato negligentes, vt supra, fuerint, primò suspensionem à diuinis, vt præfertur, reseruatam, deinde pœnam inhabilitatis ad maiores Religionis gradus, & dignitates eo ipso incurrant, à qua inhabilitate non nisi per Sedem Apostolicam absolui possint. Verùm quia non satis est, Superiores Regularium suum in hac re præstare officium, si qui linguis studere debent, opus hoc vere pium detrectent, & negligant, eadem Sacra Congregatio de eiusdem Sanctissimi speciali mandato præcipit, ne elapso biennio, de quo infra, Regulares ad magisteria, vel alios gradus suarum Religionum, seu vbi non sunt magisteria, & gradus, ad dignitates à Superioribus eorum admittantur, nisi cum theologia per biennium, & vni saltem ex præfatis linguis operam dederint, eamque sufficienter calluerint, super qua à persona per Congregationem deputanda examinari debeant, priusquam ad ea, eos, easue assumantur. Quòd si contra præsentis decreti dispositionem, ad magisteria, seu gradus, vel dignitates præfatas admissi fuerint, magisteriorum, seu graduum, vel dignitatum præfatarum collatio nulla sit, & Superiores, qui transgressi fuerint, passiua voce sint perpetuò priuati.

Quoniam autem multi præmio magis ad virtutes incitantur, quàm pœnis, eadem Sacra Congregatio mandauit, eos, quos præter theologiam vni etiam ex dictis linguis per biennium operam dedisse, sufficienterque callere, experimento, vt supra, facto, constiterit, ad magisteria, seu alios gradus suarum Religionum, ad quamlibet ipsorum petitionem, statim, nisi aliud obstet, promoueri, & in electionibus ad officia, & dignitates regulares, cæteris paribus, iuxta dictam Pauli V. constitutionem, alijs omninò præferri debeant; alioquin electio aliter facta irritetur. Cæterùm ne decretum hoc vetustas vnquam infringat, aut obliuio aboleat, eiusquè ignorantiam quisquam prætendere possit, eadem Sacra Congregatio de eiusdem Sanctissimi similiter mandato præcipit, vt in singulis capitulis generalibus, & prouincialibus, quæ in posterum conuocabuntur, illud semper legatur, & super eius obseruatione à Generalibus, & Prouincialibus ante soluta capitula iuretur, sub pœna priuationis vocis actiuæ, & passiuæ, si alterutrum horum omittatur, ipso facto incurrenda. Non obstantibus, quibuscumquè, &c.

12 Noto 5. quòd in eàdem const. 2. Iulij II. nu. 28. dicebam, posse Prælatos regulares suos subditos absoluere ab excommunicatione contra ipsos particulariter, & nominatim ab Episcopis, vel etiam Legatis lata, satisfactione tamen præmissa. Quod nunc confirmo ex constit. 26. Leonis X. §. 7. tom. 1. dictorum priu. ibi, *laicos tamen, & clericos* (seculares) *à sententijs ab homine latis nullatenus absoluere possint*, ergo suos subditos poterunt absoluere, exceptio namque firmat regulam in contrarium, cap. 2. de coniug. leprof. & cum Papa indefinitè loquatur non determinans de qua sententia ab homine intelligat, intelligendus est vniuersaliter de sententia particulariter, & nominatim lata; nam beneficia Principis sunt amplianda; & verba Simpliciter posita generaliter intelligenda sunt, cap. Quia circa, de priuil. Gloss. in cap. Præterea, verbo simpliciter, de offic. deleg. Glossa.

13 Noto 6. quòd circa eamdem const. nu. 34. fine dicebam, nouitios nondum habitu Religionis indutos non posse absolui à confessarijs Regularium, nisi iuxta decreta Congreg. sub Clemēte VIII. Sed nunc, re melius perpensa, cum dicta decreta loquantur solùm de cōfessarijs Regulariū in ordine ad seculares, & tales nouitij licèt nondum habitu Religionis induti, seculares tamen non sint, sed Religiosi, vt probatum est hic sup. nu. 3. ideo censeo, quòd possint absolui tamquam Religiosi, idest, ab omnibus illis casibus, à quibus possunt Religiosi nouitij. Et ita fuisse declaratum à Clemente VIII. refert Vecchius de nouit. disput. 9. dub. 7. nu. 5. ex quo Diana tom. 3. tract. 2. resol 46. Vecchius. Diana.

14 Noto 7. quòd in eadem constit. num. 42. dicebam, non teneri nos obedire in præiudicium nostrorum priuilegiorum Legatis Papæ, nisi literas suæ delegationis ostenderent. Quia cum omnis iurisdictio spiritualis penes Papam resideat, cap. 1. d. 22. & iurisdictio ordinaria non præsumatur collata, nisi publica scriptura appareat, vt potè quæ sit quædam qualitas accidentalis, quæ naturaliter homini non inest, sed ita competat vni, vt non alteri, ideò necessariò probanda est, iuxta Glosſ. in cap. Si fortè, de elect. in 6. verbo Scientiæ. Abbas in cap. Postquam, de elect. num. 7. & est textus clarus in cap. Iniunctæ, de elect. extr. vbi dicitur, *Asserenti cum mandatis Principis se venisse, credendum non est, nisi hoc scriptis probauerit. Nec similiter creditur se asserenti Legatum, &c.* Videatur Guido Pape quæst. 322. vbi eius Addit. Riccius 2. p. praxis, resol. 426. nu. 3. & 4. Azor. tom. 1. lib. 5. cap. 14. quæst. 6. qui confirmat multis DD. & textibus. Et quærit, quid faciendum, si Papa concederet priuilegium suo Legato, ne cogeretur ostendere literas Apostolicas suæ legationis, vel suarum facultatum? Et respondet, tunc cogendum non esse, & eo casu posse veritatem constare ex alijs literis Pontificijs ad Reges, vel alios primarios viros suæ prouinciæ latas. Sed tu dic, quòd tunc tenetur ostendere tale priuilegium, ex quo simul constabit, saltem in genere de veritate legationis. Et aduerte, quòd Molina tract. 5. de iust. disput. 9. numer. 4. vers. Quamuis autem, ait, quòd si Legatus à Latere dicat, aliqua sibi esse concessa à Summo Pontifice, quæ Summus Pontifex sibi habet reseruata, ei non creditur, nisi constet ex literis suæ delegationis; & quòd in Regnis Hispaniarum non admittitur quis in Legatum, nisi priùs ostendat literas suæ legationis. Abbas. Guido P. P. Riccius. Azor.

15 Et aduertit Azor. loc. cit. aliud esse, literis pontificijs, quas certò constat tales esse, non parere, fidem non habere, earum vsum prohibere, vel impedire; aliud verò de literis pontificijs, cum dubiæ sunt, & incertæ, bona fide probabiliter ambigere, disputare, an sint pontificiæ, an sint subreptitiæ; hoc enim fas est, nec qui disputat, etiamsi laicus sit, vllam pœnam incurrit; illud nefas est, & is, qui non paret, vel literarum vsum impedit, vel prohibet, iuris pœnam contrahit.

16 Et aduerte etiam, quòd quando delegatus citat aliquem, debet mittere copiam rescripti, non rescriptum ipsum originale, alias non valet citatio, per dicta. Ordinarius verò non tenetur facere fidem de sua iurisdictione, quando citat suum subditum, & in loco subdito; Sufficit enim, ipsum esse in

Guido PP. in possessione talis iurisdictionis. Ita Addit. Guid. Pap. ad qu. 322.

17 Noto 8. quòd in eadem const. num. 47. dicebam, quòd Episcopi retinentes apostatas regulares non poterant à Prælatis Ordinum excommunicari, quia Episcopi habent priuilegium iure communi concessum, vt à quoquam nequeant excommunicari, nisi in constit. de illis fiat expressa mentio; cap. Sedes Apostolica, de rescript. Colligitur ex Trident. sess. 24. de reform. cap. 5. Gloss. in cap. Cum æterni, verbo Ordinarius, de sent. & re iudic. Nec valet, quòd dicatur, Etiamsi excommunicari non possint per literas non facientes expressam mentionem. Nam hoc priuilegium Episcopis concessum notorium est; vnde non sufficit ad illud derogandum clausula generalis, sed debet esse particularis, & specificè expressa; arg. c. Ne aliqui, de priuil. in 6. Remanent tamen dicti Episcopi excommunicati per Papam, si, postquàm fuerint per Superiores Ordinum moniti, dictos apostatas non eiecerint; clausula enim illa in dicta constitut. 2. Iulij II. §. 13. *excommunicationis sententia volumus subiacere*, dicit excommunicationem latæ sententiæ, vt ibi dixi; & habetur in cap. Quicumque, de hæret. in 6.

Trident.

18 Et aduerte hic etiam de passu, quòd si alicui particulari personæ concedatur, quòd à nullo excommunicari, suspendi, vel interdici possit, sub ista prohibitione non includuntur iudices ordinarij; atque ita, si Generalis concedat alicui Religioso, quòd à nullo queat excommunicari, hic poterit à suo Prouinciali, & Correctore, qui sunt illius iudices ordinarij, excommunicari. Ita habetur expressè in cap. Ne aliqui, de priu. in 6. Secus tamen est, si tale priuilegium sit concessum alicui Religioni, vel loco religioso. Ita ibidem.

19 Noto 9. quòd in eadem constit. num. 57. dicebam non posse Parochos, aut Canonicos officia defunctorum qui ad ecclesias Mendicantium deferuntur, ipsis inuitis, facere. Quod mandauit expressè Iulius II. in eadem constit. §. 22. & Pius V. in sua constitut. 7. §. 27. tom. 2. nostrorum priuil. Et nouissimè anno 1626. declarauit Sacra Congregatio his verbis. *Sacra Congregatio Cardinalium Concilij Tridentini interpretum sæpius censuit, quoties cadauera defunctorum ad ecclesias Fratrum Mendicantium deferuntur, officia mortuorum, ac reliqua, quæ in huiusmodi ministerio adhiberi solent, non à Canonicis, neque à Clero, sed à Fratribus obiri, ac peragi debere.*

Cos. Card. de Torres. *P. Fagnanus.*

Et est impressa Romæ in Typographia Cameræ Apostolicæ.

20 Noto 10. quòd in eadem constit. num. 76. dicebam, quòd Prælati regulares, etiam cum consensu capituli, non poterant absque assensu Romani Pontificis, bona immobilia, seu mobilia pretiosa, de vno in alium conuentum transferre. Sed nunc videtur, quòd possit Prouincialis cum consensu capituli, seu maioris partis transferre aliqua bona immobilia, seu redditus annuos, & perpetuos in perpetuum, de conuentu aliquo pinguiore in conuentum pauperem, & egentem, ad hoc, vt ibi competens numerus Fratrum constituatur; vt sic melius regula, disciplina regularis, & constitutiones apostolicæ obseruentur. Moueor, quia finis prohibitionis de non alienandis bonis ecclesiæ, fuit, vt consuleretur vniuersalis ecclesiæ indemnitati, vt constat ex cap. Ambitiosæ extra. de reb. eccl. non alien. & dicit Riccius 1. p. praxis, decis. 38. Sed vniuersalis Ecclesia nullum detrimentum patitur ex tali alienatione; sunt namque semper ea bona in dicta vniuersali Ecclesia sub regimine Sedis Apostolicæ; quod tamen secus est, quando vna ecclesia particularis alienat, seu donat bona secularibus; nam tunc vniuersalis Ecclesia patitur detrimentum, cum super his bonis nullam ampliùs habeat, directam saltem, iurisdictionem; ergo dicendum est quòd talis casus non est inclusus in ea prohibitione. Atque ita Riccius cum alijs loc. cit. Et colligitur etiam manifestè ex dicta extrau. ibi, *profanis vsibus applicare*: per quæ verba videtur, mentem Papæ solum fuisse, prohibere alienationes in vsus profanos; at in isto casu alienatio non est in profanos vsus; ergo, cessante causa prohibitionis, cessare debet prohibitio; c. Cum cessante, de appell.

Riccius.

21 Per quam rationem similiter dic, posse Superiores conuentuum inter se aliquod bonum immobile, vel mobile pretiosum commutare, v. g. si prædium vnius est alteri vicinum; sic enim nullum præiudicium irrogatur Romanæ Ecclesiæ; ac propterea conceditur in cap. Hoc ius porrectum, §. Item sibi inuicem; & in cap. 1. de reb. eccles. non alienan. cap. Ad quæstiones, de rerum permut. quæ cap. non videntur correcta per constitutiones alienationes prohibentes; nam dicendum est, has solum velle prohibere commutationes cum secularibus. Atque ita tenet Riccius loc. cit. decis. 74. nu. 3. Nec turberis eo, quòd in dicto cap. 1. de reb. eccles. dicatur, *Non licere Abbati terram vnius ecclesiæ vertere ad aliam, quamuis ambæ sint in eius potestate*. Nam Glossa ibi id intelligit, quòd non possit Abbas id facere pro suo libito, & sine causa, quod est verum. Attendendum tamen semper est in his rebus scrupulosis, quid seruet stylus Romanæ Curiæ, cui nostræ speculationes non præiudicant; licèt in foro animæ ego tutum putem, quod dixi. Si dicas per hanc rationem probari, quòd possint Superiores transferre aliquod bonum immobile in alium Conuentum, non solùm suæ, sed etiam alterius Religionis. Rx. licèt ista ratio id conuincere videatur, quia tamen ratio constitutionis limitanda venit per rationem naturalem, quæ dictat, quòd extra necessitatem nihil extra Religionem distrahatur, ideo limito dictam legis rationem ad Religionem propriam. Si tamen aliquis conuentus esset valdè diues, & alius valdè pauper, licèt essent diuersæ Religionis, in hoc casu concederem argumenti vim.

22 Noto 11. quòd in eadem const. 2. Iulij II. num. 80. dicebam, posse Generales, & capitula generalia duos, vel tres conuentus paruulos in vnum vnire absque licentia Papæ, quod nunc in Ordine nostro non habet difficultatem propter const. Vrbani VIII. infra. Sed pone, quòd isti conuentus habeant Fundatores, poteritne id fieri absque ipsorum consensu? Negat de iure communi Garcia de benef. p. 12. cap. 2. §. 2. num. 212. & probat ex leg. Si quando, C. de inoffic. testam. Affirmat Rodriq. to. 3. qq. regul. quæst. 80. art. 1. vers. Consistit etiam. Prouiso tamen, quòd monasteria debitis Fundatoribus obsequijs non fraudentur, sed in ijs constituantur capellani qui obligationes missarum, & suffragiorum compleant; & probat per priuilegium Pij II. quod per extensum refert.

Garcia.

Rodriq.

24 Si quæras, an Generalis cum Capitulo generali

tali possit similiter Prouincias distinctas vnire, & vnitas diuidere, vel Prouinciam de nouo erigere, & fundare? Negant Rodriquez tom. 1. qq. regul. quæst. 23. artic. 8. & tom. 3. quæst. 43. artic. 1. Fernandez in suo exam. 1. par. cap. 15. §. 2. num. 1. dicto. 14. Casarub. in compend. priuil. Mendic. verbo Prouincia; Portel in dub. reg. verb. Prouincia, nu. 1. Mirand. tom. 2. man. quæst. 7. artic. 11. Colligunt ex cap. Felix, 16. quæst. 1. cap. De locorum, de consecr. d. 1. & alijs iur. Sicut enim non licet diuidere Episcopatus absque licentia Papæ, ita neque Prouincias. Sed ista ratio friuola est. Nam multum interest inter Episcopatus, & Prouincias. Episcopi enim sunt perpetui; vnde si ab vno Episcopatu diuidatur alius, id cedet in damnum Episcopi; & in damnum tertij nihil est faciendum absque facultate supremi Pastoris. Deinde Episcopatuum diuisio multum rumorem causaret in populis non eisdem subiectis Principibus. 3. Episcopi non fiunt sine consensu Papæ. Demum Episcopus habet in diœcesi sedem episcopalem, quam mutare non potest absque beneplacito Sedis Apostolicæ, & cum causa legitima; cap. Mutationes; cap. Temporis, 7. quæst. 1. Et tandem sicut ad dissoluendum carnale matrimonium, etiam cum causa, requiritur auctoritas Prælati, ita ad dissoluendum spirituale. Dicti itaque DD. loquuntur de sua Religione Minorum, & ad id asserunt statutum Nicolai IV. In Ordine nostro à principio Religionis semper fuit consuetudo absque vlla vnquam interruptione Prouincias de nouo erigendi, erectas vniendi: quæ consuetudo fuit fundata in statuto facto auctoritate Papæ à Cardin. Senogallen. præsidente in primo nostro capitulo generali, specialiter deputato à fel. rec. Iul. PP. II. Cum enim dictus Cardin. num. 10. diuisisset Religionis Prouincias, declarauit, & voluit, quòd succedente tempore, & Religione cum Dei adiutorio multiplicata, ex septem Prouinciæ possent diuidi in plures, singula singulis referendo, prout generale capitulum declarabit expediens, quod deinde reperi fuisse concessum Fratribus Sanctæ Mariæ de Mercede à Clement. VIII. per suam constit. 112. tom. 3. bullar. §. 1. Imo putat noster Trimarchi in sua iuridica Lucubr. Genuæ impressa circa hoc punctum, quòd id possint Generales per se ipsos absque capitulo generali, quod est probabile. Et aduerte, quòd quando Prouinciæ ità creuerunt, vt non nisi cum magna difficultate possint visitari, seu quando subditi sunt diuersæ nationis, & non possunt viuere in pace, tunc debent omnino diuidi, iuxta canones, cap. Præcipimus, 16. quæst. 1. cap. Vnico, §. Sanè, de offic. deleg. extra. vbi Gloss. verb. Multiplicatat, & verb. Ereximus; Trident. sess. 21. cap. 4. de reform. ibi, *in ijs verò, in quibus ob locorum distantiam &c.* Mandos. de sign. gratiæ, tit. De erectione ecclesiæ. Rebuff. in praxi benef. tit. De erectione ecclesiæ, in cathedrali, num. 2. p. 1. Barb. de potest. Episc. alleg. 68. num. 1.

Fernand. Casarub. Portel. Mirand. Trimarchi. Côc. Trid. Mandos. Rebuff. Barbosa.

25 Post numerum 84. eiusdem constit. Quæres, an patronus, seu Fundator teneatur defendere ecclesiam, & cuius expensis? ℞. Ad Fundatorem, & eius filios, ac hæredes pertinere defendere ecclesiam ab omnibus, qui vellent eam opprimere; cap. Filijs, 16. q. 7. quod nisi faciant, merentur fundatorum priuilegiis priuari, Gloss. in cap. Tributum, verb. Defendere, 23. quæst. vlt. Lamber. de iur. patron. lib. 3. q. 2. art. 1. num. 2. Tenetur etiam patronus esse sollicitus, vt ecclesiæ benè seruiatur, cap. Decernimus, 16. q. 7. Lambert. art. 12. Cauere tamen debet, ne nimio zelo ductus, sed non secundùm scientiam, ecclesiam ipse opprimat; cap. Præterea, el 2. de iur. patron. Hoc tamen non debet facere proprijs expensis, sed expensis ecclesiæ; nemo enim militat suis stipendiis vnquam; & tutor expensis pupilli pupillum defendit; leg. In tutoribus, ff. de administr. Tutor, & Procurator defendit dominum expensis domini; cap. Cum pro causa, de procur.

Glossa. Lambert.

26 Quæres etiam, an monasterium teneatur alere Fundatorem ad paupertatem redactum? ℞. teneri de iustitia, modestè tamen, habito respectu ad facultates monasterij, & ad qualitatem personæ. Ita expressè in cap. Quicunque fidelium, 16. quæst. 7. vbi dicitur. *Quicumque fidelium deuotione propria de facultatibus suis ecclesiæ aliquid contulerint, si fortè ipsi, aut filij eorum redacti fuerint ad inopiam, ab eadem ecclesia suffragium vitæ pro temporis vsu percipiant.* Et in cap. Nobis, de iur. patron. dicitur. *Pro fundatione quoque ecclesiæ honor processionis Fundatori seruatur, & si ad inopiam vergat, ab ecclesia illi modestè succurritur.* Et hoc quamuis dos data per patronum conuentui esset perempta, si adsint aliæ facultates, non ratione dotis, sed eleemosynarum acquisitæ; Lambert. loc. cit. quæst. 3. ar. 14. Gratian. discept. forens. tom. 3. cap. 552. nu. 13. Decis. Matræ voto 41. nu. 2. Non tenetur tamen monasterium Fundatorem alere, nisi ex redditibus, qui supersunt, deductis necessarijs pro victu, & vestitu Fratrum, ac pro seruitio, & cultu diuino, & pro reparatione, & instauratione monasterij, vel ecclesiæ. Gratian. loc. ci. Lamb. loc. cit. q. 3. art. 2. nu. 10. Et licèt dicta superflua sint necessariò in pauperes distribuenda, iuxta illud. *Quod superest date pauperibus*; & habetur in capit. Quoniam, 16. quæst. 1. Fundator tamen prior omnibus ali debet, quia charitas ordinata magis tendit in illum, à quo recepimus beneficium, quàm in alios; capit. In officijs, de testament. Ad quæ prædicta alimenta habet Fundator ius, vt possit conuentum ad ea sibi præstanda cogere, vt Lambert. loc. cit. Sed ego puto, quòd ratione gratitudinis teneantur Fratres alere Fundatorem, etiamsi nihil illi superesset, & quòd tunc teneretur Conuentus, detractis simpliciter, & strictè necessarijs, Fundatorem alere. Moueor. Tum quòd ius naturale, per quod nos obligat gratitudo, strictissimum vinculum est. Tum quòd dicta cap. Quicumquè, & Nobis, absolutè loquuntur; vnde non debent ita in damnum Fundatorum limitari. Nec solum debentur alimēta Fundatoribus, sed etiam filijs, vxoribus, & seruis, dicto c. Quicumque Lamber. de iur. patron. lib. 3. quæst. 3. ar. 3. Barb. in cap. Nobis, de iur. patron. nu. 7. Et quando audis, quòd debentur patronis alimenta, intellige, quòd eis debentur non solùm cibus, & potus, sed etiam vestis, lectus, & domus. Lambert. art. 8. Barb. loc. cit. Item dic, quòd patrono existente in seruitute, v. g. quia captus est a Mauris, tenetur ecclesia pro suo posse illum liberare. Non teneretur tamē ecclesia patronum alere, qui exercitium suo statui non inconueniens facere posset, ex quo sibi, & familiæ victum conuenientem posset acquirere; Barb. loc. cit. Nec etiam teneretur Fundatorem alere, qui fratrem haberet, vel filium, qui eum posset alere; Gratian. loc. cit. num. 17. nam pauper dici non potest, qui exercitio conuenienti se potest alere, nec etiam pauper est, qui habet personas, ad quas spectat ius eum alendi. Sed in hoc casu si filius, aut frater nollent eum alere, puto, quòd ad monasterium perti-

Lambert. Gratian. Barbosa.

pertineret; nam perinde esset, ac si non haberet. Neque etiam tenetur conuentus alere patronum equitem Ierosolymitanum; Grat. loc. cit. quia hic habet Religionem, ad quam id de iure spectat; nam qui altari seruit, de altari viuere debet; c. Cum secundum, de præbend. Item alimenta non debêtur Fundatori, nisi quousque in egestate fuerit, vnde si ad pinguiorem fortunam veniat, ei ampliùs nô debentur, nam cessante causa, cessat effectus; cap. Cum cessante, de appellat. Lamber. loc. cit. art. 13.

27 Sed pone, quòd vnius conuentus sint plures Fundatores, debebuntur ne omnibus alimenta? Dic, quòd sic, sed pinguiora illi, qui plus dedit, & qui plus dedit, plus etiam honorari debet. Ita Lambert. de iur. patron. lib. 3. quæst. 4. art. 1. nu. 2. ex quo habes num. 1. quòd sicut vnius conuentus possunt esse tres patroni, iuxta illud, Patronum faciunt dos, ædificatio, fundus, ita fundi, v. g. possunt esse plures Fundatores, qui omnes gaudeant priuilegiis. Sed pone, quòd Fundator alteri donauerit ius fundationis, inops factus poterit ne alimenta prætendere ab ecclesia, quam fundauit? ℞. quòd ius fundationis donari non potest absque consensu Papæ, cap. Nobis, §. Cæterùm, de iure patron. vbi Glossa ver. Vel de sua iurisd. Sed posito, quòd donatio subsisteret, ius alimentandi nûquam censetur donatum, quia cohæret personæ Fundatoris inseparabiliter, Abbas in cap. Præterea. de iur. patron. Et hoc etiâsi donatarius pariter egeat, quia donatio semper præsumitur facta, deducto ne egeat Gloss. in cap. Considerandum, 16. q. 7. Atque ita docet Matta in suis decis. voto 41. à nu. 10.

28 Quæres, an iura fundationis, & sepulturæ védi possint ad instantiam creditorum? ℞. negatiuè, nam obligari non possunt, cum illorum fructus solùm consistant in quadam honorificentia, puta affixionis armorum, &c. & ius sepulturæ spirituale est, & hi non sunt compensabiles cum debito. Ita Matta loc. cit. voto 29. à num. 13. qui id multis probat neque possunt creditores contra illa agere, quia sunt spiritualia, & religiosa, ad quæ non extenditur lex Creditoris arbitrio, ff. de distract. pignor. Matta num. 20. ius autem alimentandi, cum adhæreat inseparabiliter personæ tamquam ius naturale, obligari non potest.

29 Quæres denique, an Fundator debeat honorari, & quomodo? ℞. Fundatori deberi honorem processionis, cap. Nobis, de iur. patron. Sed in quo consistat iste honor, disputant inter se DD. quorum dicta refert Lambertin. de iur. patron. lib. 3. quæst. prima, articul. 1. à num. 1. Ipse autem num. 11. ait, quòd Superior cum suis Fratribus debet in ecclesia saltem vsque ad ambitum ianuæ Fundatori venienti ad ecclesiam occurrere, & illum honorabiliter introducere, illique aquam benedictam porrigere, & in excellentiorem locum supra omnes laicos collocare, & præ cæteris laicis illum honorare in pace, thuribulo, & similibus; & in processionibus solemnibus statim post Superiorem ante omnes laicos, vt præ cæteris honoretur, incedere, & hoc toties, quoties ad ecclesiam accesserit Et aduerte, quòd si Fundator in limine fundationis non apponat obligationem alicuius missæ, Fratres, ex eo quòd Fûdator est, non tenentur pro ipsius anima quotidie celebrare; quia id nullo iure cauetur, sed solùm pro eo in communi orare. Ita Lamber. loc. cit. art. 3. quem vide art. 7. vbi probat, quòd Fundator non potest, nisi impropriè, dici dominus conuentus, quem fundauit, nam verus dominus est Papa.

30 Si quæras, an Fundatori alicuius conuentus Regularium acquirantur omnia illa tria iura dicta à nu. 25. nimirum onerosum, vtile, & honorificum. ℞. non acquiri. Nam in ecclesiis regularibus ad acquirendum ius patronatus non sufficit sola fundatio, & dotatio, sed requiritur præterea priuilegium apostolicum. Ita Rota apud Farin. p. 2. decis. 421. num. 2. & eadem Rota apud eumdem in decis. nouissimis, decis. 564. nu. 3. & ibid. decis. 573. nu. 1. Puteus lib. 2. decis. 366. num. 6. & decis. 379. n. 1. Barb. in cap. Nobis, de iur. patron. nu. 10. Fundantur in dicto cap. Nobis, vbi Glossa verb. Nisi aliter. Sed quoniam dictum cap. & Glossa, atq; præfati DD. solùm dicunt, ius patronatus in ecclesia regulari non acquiri sine priuilegio Papæ; quia Abbas, seu Prælatus regularis non præsentatur, sed eligitur à Monachis, & non conuenit, laicum ingredi ad eligendum Abbatem cum Monachis, nisi aliter disponat Papa; ideo puto, quòd licèt Fundatori alicuius conuentus regularis non acquiratur hoc ius præsentandi, seu ingrediendi ad eligendum Superiorem regularem cum aliis Fratribus, alia tamen iura honorifica, onerosa, & vtilia omnino competant. Nullum namque ius id vetans apparet; & iustum est, vt Fundatores Regularium patronorum iuribus fruantur alioqui multi deterrerentur à talibus fundationibus; & tamen, cæteris paribus, melius est ecclesiam regularem fundare, quàm secularem, vt probat Nau. lib. 3. consil. de regul. consil. 1. & Mirand. tomo 1. man. q. 33. art. 6.

31 Noto 12. quòd in eadem const. num. 87. dicebam, Prælatos regulares non posse absoluere suos subditos à simonia commissa in susceptione ordinû. Sed postea vidi Portel in dub. reg. verb. Prælatus, n. 29. Sigis. de elect. dub. 99. nu. 2. contrarium dicentes, fundatos in confirmationibus obtentis postea à Clem. VIII. & Paulo V. per quas dicunt reualidata fuisse antiqua priuilegia. Quòd si illis obiicias decretum Congreg. quod retuli hic supra, cap. 2. nu., 8. in quo declaratur, per istas confirmationes non fuisse reualidata antiqua priuilegia, respondere poterunt, dictum decretum solùm declarare, per prædictas confirmationes non esse reualidata antiqua priuilegia quoad potestaté absoluendi à casibus bullæ Cœnæ, & Episcopis reseruatis, at quo ad alia esse reualidata per dictas confirmationes ex certa sciêtia obtentas, quæ vim habent nouæ concessionis. Cum ergo iste casus non sit reseruatus in bulla Cœnæ, nec possit reseruari ab Episcopis, cum sit reseruatus Pôtifici, iuxta literas Congregat. sub Clemente VIII. quas refert Quarant. in sum. bull. verb. Casus reseru. pag. mihi 202. & expressiùs iuxta 2. decretum factę Congreg. sub eodem Clem. quod refert idem Quar. pag. mihi 201. vbi ait, *Prohibet etiam, ne sibi superfluè reseruent casus in bulla Cęnæ Domini legi consuetos, & contentos, neque alios Sedi apostolicæ specialiter reseruatos.* Dici potest, quòd etiam post dictum decretum absolui potest.

32 Noto 13. quòd in eadem const. 2. Iulii II. nu. 117. dicebam, posse Prælatos regulares dispensare super irregularitate procedente ex mutilatione mébrorum, si est occulta. Ita Llamas 4. p. meth. cap. 3. §. 8. versus finem; Molin. tom. 4. de iustit. tractat. 3. disput. 70. num. 12. Potest item Prælatus regularis dispensare cum lunatico, furioso, seu patiente morbum caducum, postquam conualuerit, non solùm vt in susceptis ordinibus ministret. & ad presbyteratū

Lamber. *Abbas.* *Matta.* *Puteus.* *Barbos.* *Nauarr.* *Miranda.* *Portel.* *Sigismun.* *Quarant.* *Llamas.* *Molin.*

ascendat, sed etiam vt ordines suscipiat, supposito quòd nullum habeat; poterit enim esse vtilis confessionibus audiendis, si postmodùm relabatur. Ita Molina loc. cit. qui addit, quòd si aliquis iam sit ordinatus, & aliquam ex prædictis infirmitatibus sæpe patiatur, celebrare non poterit, vt constat ex c. In tuis literis, 7. q. 2. neque etiam si rarò id patiatur, atque spumet, propter periculum, ne aliquid specierum sacramentalium cum spuma emittat, vt habetur in c. Nuper, 7. q. 2. quòd si neque spumet, neque frequẽter eam infirmitatem patiatur, celebrare poterit cũ assistentia sacerdotis, qui perficere possit sacrificiũ, si inter celebrandum tale quid ei acciderit. iuxta c. Illud. cap. Nihil, 7. qu. 1. Ita habetur in cap. In tuis literis, 7. q. 2. Quòd si loci, temporisque opportunitas non pateretur, Sacerdotem adesse, nec timeretur aliquid sinistrum euenturum, putat, quòd in aliquo casu posset celebrare. Arreptus verò à dæmone intra annum integrum celebrare non potest; capit. Communiter, d. 33. Nau. in man. cap. 25. num. 72. Sylu. verb. Corpore vitiatus, in fine. Nauar. Syluest.

33 Noto 14. quòd nu. 119. dicebam, posse Prælatum regularem absoluere suum subditũ, qui percussisset clericum secularem. Non potest tamen absoluere clericum secularem, aut laicum, qui suũ subditum percussisset, cum nullum de hoc appareat priuilegium. Ita Camp. in diuers. iur. rubr. 12. c. 13. nu. 136. Riccius 1. p. praxis, decis. 465. Campan. Riccius.

34 Noto 15. quòd nu. 143. eiusdem 2. const. egi de clericis coniugatis, quomodo gaudeant priuilegijs clericorum. Nunc occurrit idem quærere de oblatis, qui se, & sua alicui Religioni obtulerunt, pro quibus emanauit sequens declaratio anno 1627. *Illustrissimi, & Reuerendiss. Domini. Cæsar Carratinus de Flumine frigido diœces. Tropien. per donationem irreuocabiliter inter viuos obtulit se, & omnia bona sua mobilia, & immobilia, & se mouentia, præsentia, & futura, acquisita, & acquirenda, nulla facta reseruatione præfatorum bonorum vsusfructus, neque proprietatis, neque in totum, neque in partem; item omnes actiones, & iura, quæ ipsi qualibet ex causa contingere possent in perpetuum, conuentui, siuè monasterio Sãcti Francisci de Paula ciuitatis Paulæ, cui in oblatum semetipsum obtulit, habitumque secularem in solitum, & consuetum ab oblatis coniugatis eiusdem Religionis deferri, mutauit, quem defert, & de manibus superioris Prælati conuentus suscepit, & ab eodem in numero oblatorum acceptatus fuit secundùm priuilegia à plurimis summis Pontificibus præfatæ Religioni concessa, quorum ipsa Religio, & præcipua Prouincia Calabriæ, est in possessione. Et cum omnia requisita ipse Cæsar impleuerit, petit obnixè scire, an fori priuilegio, & exemptionibus, immunitatibus, cæterisque gratiis, & fauoribus gaudeat, quamuis matrimonio copulatus sit, illudque ante præfatam donationem, & oblationem contraxerit. Et si fori priuilegio, ac præfatis exemptionibus, immunitatibus, priuilegijs, gratiis, & fauoribus gaudet, & gaudere debet, supplicat humiliter, vt decretum, & declarationem ab Illustrissimis, & Reuerendissimis Dominationibus vestris super huiusmodi oblatis factam, ipsi supplicanti impertiri, concedereque dignentur. Sacra Congregatio Cardin. Concilij Trident. interpretum censuit, oratorem, quamuis matrimonio copulatum, gaudere priuilegio fori, & exemptione à vectigalibus, si, quemadmodum proponitur, in forma iuris valida, perpetuò, & irreuocabiliter, plenè, & cum effectu se ipsum, & bona sua omnia præsentia, & futura, nulla prorsus eorum portione, neque in proprietatem, neque in vsum fructum sibi reseruata, Religioni obtulerit, & habitum aliqualiter mutauerit. Quòd si omnia præfata simul non concurrant, neque fori priuilegio, neque immunitate à secularibus exactionibus frui posse.* Sed quid, si dicti oblati nondum se, suaquè obtulerint Religioni, sed statim sunt oblaturi, & per ipsos non stetit, quin obtulerint, gaudebunt ne immunitate. ℞. affirmatiuè. Quia quæ proximè instant, inesse videntur, leg. Lecta, vers. dicebam, ff. Si certum petat: pariaque sunt aliquid esse factum, vel proximè fieri destinatum: leg. Vestimentum, ff. de auro, & argento, Cho-Kier de exemp. p. 1. q. 19. nu. 3. ChoKier.

35 Noto 16. quòd num. 147. dicebam, Regulares non posse in causis ciuilibus testimonium ferre absque suorum Prælatorum licentia. Barbos. in capit. 1. de iuramen. calumniæ, num. 6. vbi Abbas numer. 1. & 16. & habetur in dicto cap. 1. §. fin. Quod etiam docet Sanchez 6. in decal. cap. 13. nu. 103. Barbosa, Abbas. Sanch. Aduertit autem num. 104. quòd in Societate Iesu interdicitur Superioribus talem facultatem concedere, nisi in causis alioquin piis, & quæ sic vni faueant, vt non in alterius detrimentum cedant. Et addit, quòd si concessa hac facultate ad testificandum in causa ciuili, occurreret articulus criminalis, vel infamatorius, non debent ij Religiosi in eo testificari, nec ad hoc Superior aliquis facultatem concedere debet. Quæ omnia mihi valde placent; decet enim Religiosos omnibus benefacere, & neminem lædere; & est ad quietem conseruandam maximè vtile; & hoc præsertim cordi debet esse Superioribus Mendicantium, qui omnibus indigent; nam semper promptior est ad nocendum læsus, quàm ad benefaciendum adiutus: & faciliùs obliuiscimur beneficia, quàm maleficia. Addit etiam Sanchez num. 108. quòd si Religiosus testificetur coram iudice seculari, vel ecclesiastico in causa ciuili, vel criminali absque Superioris licentia, testimonium valet; quia nullibi reperitur contrarium. Pro qua opinione multos citat, quibus adde Diaz. in pract. cap. 101. num. 25. Barb. in cap. 1. de iuram. calumniæ, num. 8. licèt etiam aliqui non valere dicant, quos refert num. 107. Addebam in fine dicti num. 147. posse Religiosum testificari pro liberatione alicuius à morte, vel infamia & hoc quamuis ex tali testimonio, quod directè tendit ad probandã innocentiam rei, accusatoris calumnia, pœna talionis, etiam mortis, puniendi detegatur, quia hoc sequitur per accidens. Ita Diaz in sua pract. cap. 101. num. 22. Farin. p. 2. praxis, q. 61. num. 74. Auil. de cens. p. 7. de irreg. disput. 5. dub. 13. Consulo tamen Superioribus seruare, quæ dixi. Diaz. Farin. Auila.

36 Noto 17. quòd n. 150. eiusdem const. dicebã, posse emptores gabellarum iustè exigere iuramentum à Religiosis, quòd res, quas sine solutione gabellarum expediunt, suæ sunt. Quod probatur ex c. Nimis, de iur. iur. ibi *nihil temporale obtinẽtes ab eis.* vbi Gloss. verb. Temporale, & Panor. n. 1. Barb. n. 3. at ecclesiastici in casu nostro obtinent a laicis gabellarum pretium, quod temporale est, vnde ad illorum mentem iurare tenentur. Et ibid. nu. 151. dicebam, Regulares teneri ad obseruãdas leges ciuiles in bonum publicum inductas. Salon. tom. 2. de iust. contr. 10. q. 77. art. 1. Sà in aphor. verb. Clericus, n. 6 Et si cupis scire, in quibus casibus ecclesiastici conueniantur coram iudice laico, adi Cenedum collect. 37. in decretum, à nu. 2. Glossa. Panorm. Barb. Salon. Sà. Cenedus.

37 Noto

37 Noto 18. quòd in 4. const. Iulij II. nu. 28. dicebam, quòd sententia Principis faciebat ius, etiamsi solùm esset de casu aliquo particulari; Atque ita Gomez. in princ. reg. cancell. q. 2. pag. mihi 13. Vasqu. 12. disp. 157. cap. 5. nu. 37. to. 2. & constat ex leg. fin. Cod. de leg. & leg. 1. ver. Per epistolam, ff. de constit. princ. Gomez. Vasq.

38 Noto 19. quòd in const. 5. eiusdem Iulij, nu. 3. dicebā, posse Prælatos regulares in criminibus grauioribus suos subditos torturę subijcere, per priuilegium in dicta const. concessum. Sed addo, id etiam sine priuilegio posse fieri in casibus, in quibus torquentur laici ad eruendam veritatem. Ita Archid. in c. Quia iuxta, §. Presbyteri 1. 4. q. 6. Pēna in leg. Omnes iudices, Cod. de decur. lib. 10. col. 4. Aldrete cum multis de discipl. lib. 1. c. 17. nu. 2. & ibidem docet, quæ requirantur ad hoc, vt Religiosus torqueri possit, & vide eumdem lib. 2. cap. 12. Et aduerte, quòd tormentum, quo tormētari debet Religiosus, debet esse in Religione vsitatum, nec aliud nouum est introducendum, vt chorda, taxilli, vigilia, &c. nisi in atrocissimis delictis, vt homicidij, assassinij, magni furti rerum sacrarum cum scandalo. Ita Aldrete loc. cit. lib. 1. c. 17. n. 29. fine. Paulinus Betti in praxi crim. tit. 7. cap. 5. de tortura, nu. 62. Archid. Penna. Aldrete.

39 Sed dubium est, an id possint facere per laicos, cum cap. Vniuersitatis, de sent. excom. per Religiosos id esse faciendum innuat. Sed Suar. de cens. disp. 22. sec. 1. nu. 44. ConincK de excomm. disp. 14. dub. 15. num. 191. Nald. in summ. verb. Abbas, nu. 8. dicunt, id posse fieri per laicos; quia illa actio dedecet clericos, & iam consuetudo id approbauit. Et innuitur in cap. Vt famæ, §. Laici, de sent. excomm. Cap. verò Vniuersitatis intelligitur de verberatione, non de tortura, quæ est quoddam medium inter capturam, & supplicium. Suar. Coninc. Naldus. Abbas.

40 Noto 20. quod in const. 10. Iulij II. n. 2. dicebam quòd impedientes, & molestantes eos, qui à seculo ad Religionem confugiunt, erant excommunicati. Et Farin. de hær. q. 185. §. 6. nu. 85. ait, quòd rapiens nouitium à monasterio capite punitur; quod etiam dicit Camp. in diuers. iuris, rubr. 12. cap. 16. n. 83. Sed hæc intelligi debent de nouitiis habilibus secundùm ius naturale, vel canonicum. Vnde qui inhabilem ex prædictis modis impediret, has pœnas non incurreret. Ita Portel in addit. ad dub. reg. verb. Nouitius, nu. 2. Imo neque etiam incurreret, qui impediret habilem, inhabilem putans, Nam Papa has pœnas infligit contra audentes, & præsumentes, vnde ad eas incurrendas requiritur magna temeritas secundùm communem opinionem. Neque etiam dictam excommunicationem incurreret, qui precibus importunis, vel consilio impediret. Quia Papa videtur solùm velle excommunicare impedientes talem ingressum per iniuriam, vim, & molestiam. Putat tamen ibi Portel, quòd qui nouitium iam habitu indutum, vel statim induendum ad conuentum pergentem, dicta precum importunitate retardaret, & ad secularium domum reduceret, in eaque conuiuijs, lasciuijs, alijsque dæmoniacis voluptatibus detineret, quousque à proposito diuerteretur, dictam censuram incurreret. Quia verè hoc non fit sine iniuria, & violentia nouitij, & Religionis; non enim minus violentant praui excitati affectus, quàm verbera. Farinac. Campan. Portel.

41 Et aduerte hic vnum pro parentibus, qui dictis artibus procurant suos filios a sancto Religionis proposito alienare, quòd cum hic casus aliquando contigisset, parentes alienati nouitij, diuina sic permittente prouidentia, non multum post dederunt pœnas dictæ alienationis; laxauit enim iuuenis ita delictis fibulam, bonaque paterna ita dissipare curauit, parentesque ita relaxatè viuendo afflixit, vt lugentes satis cognouerint, à manu Dei se tactos in vindictam abstractionis filij. Et de alio similiter abstracto possum testimonium ferre, quòd ita patrem, qui abstraxerat, verbis, & verberibus tractauerit, vt pater coactus fuerit non solùm eum in carcerem conijcere, sed bis ad triremes: dictumque patrem genuflexum, & lacrymantem sæpius rogitare viderim Religionis Superiores, vt prodigum filium ad Religionem recipiendo, à se manum Dei, benè, & iustè ipsum tangentem, auerterent. Addo vnum consideratione dignum, quòd in articulo mortis existens dictus filius abstractus, citauit patrem iam mortuum ante tribunal Dei, ad reddendam rationem animæ suæ. Hæc manibus tetigi.

42 Aduerte autem, quòd talis impeditio, seu molestatio debet esse cum effectu, ita vt nouitius omnino, & de facto abstrahatur, vel impediatur, ne sufficit attentatio. Nam verba intelliguntur cum effectu, per ea, quæ habet Gloss. in cap. Perpetuò, de elect. in 6. vbi Io. Andr. nu. 7. & Nau. libr. 5. cons. de sent. excomm. consil. 30. nu. 3. Io. Andr. Nauar.

43 Et aduerte etiam quòd incurrunt dictam excomm. non solùm verberantes, molestantes, aut iniuriantes volentes ad Religionem ingredi, sed etiam talia facientes contra Superiores Religionis volentes dictos nouitios recipere, vt si, minitando illis, seu amicis, vel parentibus mortem, vel graue aliud malum, quod alias etiam grauem, & constantem virum deterreret, dicti Superiores desisterent à receptione dicti nouitij; sic enim disponitur in dicta constit. 10. Iulij II.

Caput Quartum de addendis ad Constit. Leonis X.

NOto primo, quòd in const. 5. Leonis X. n. 4. explicans decretum Congreg. de canoniz. SS. dicebam, dicto decreto non obstante, licitum esse priuatim colere illius reliquias, qui in cœlo esse creditur. Ita Sa in aphor. verb. Reliquiæ, num. 1. Portel in addit. ad dub. reg. verb. Reliquiæ, num. 12. Sanchez 2. in decal. cap. 43. nu. 4. Azor. to. 1. libr. 9. cap. 8. q. 8. cultus autem publicus non ex eo dicitur: quia coram multis exhibeatur; sed quia exhibetur nomine totius Ecclesiæ; vnde poterit quis aliquem acclamare Sanctum, illumq. vt talem venerari vt particularis persona, non tamen nomine Ecclesiæ. Ita Sanchez loc. cit. num. 5. Non licet tamen ad sepulcra illorum, etiam occultè, lampadem accendere, quia id cultum publicum dicit; & refert, ita fuisse declaratum à Congregat. S. Officij de mente Papæ, Castell. de canoniz. SS. cap. 1. p. 8. §. 3. quip. 54. §. 6. ait, quòd miracula dictorum, qui cum opinione sanctitatis decesserunt, non licet, neque etiam per modum historiæ recensere. Sanchez. Azor. Castellin.

2 Aduerte, quòd num. 5. eiusdem const. dicebam, non licere antiquas reliquias extra capsam ostendere. Sed quid, si intra capsas quidem ostendātur quęstus causa, propter oblationes scilicet inde prouenientes? Sanchez, qui loc. cit. nu. 22. rem ex professo tractat, ait, in hoc nullam intercedere simoniam, Sanch. 2.

etiamſi intentum principale exponentis ſit lucrum temporale recipiendum gratis ex piorum eleemoſynis in ſuſtentationem exponentium, niſi quādo illud lucrum deduceretur in pactum, & reciperetur tamquam pretium oſtenſionis. Reliquias falſas largiri mortale peccatum eſt; Nau. in Sum. c. 17. num. 169. Sanchez 2. in decal. c. 37. nu. 9. & ſimiliter falſa miracula publicare, ſeu tabellas, etiam bono fine, vt fideles ad deuotionem excitentur. Quia religioni maxima irrogatur iniuria; Portel loc. cit. nu. 1. ait eſſe ſimoniacum in intētione. Fornicari cum reliquiis collo appenſis, irreuerentia eſt, non tamen ſpecialiter dicenda in confeſſione; nullo enim iure id vetatur; nec debito reliquiarum cultui directe opponitur. Ita Sanchez loc. cit. cap. 40. nu. 28.

Nauarr.

Portel.

Sanch.

3 Noto 2. quòd in conſt. 7. Leonis X. agebam de indulgentiis, quæ ſuſpenduntur per bullam cruciatę, & iubilæi. Cuius occaſione aduerte, quòd *tempore Iubilæi poſſunt omnes Regulares confiteri peccata ſua ſacerdotibus approbatis ab Ordinario ad audiendas confeſſiones, etiamſi ſui Ordinis non ſint, in bulla enim non fit mentio, niſi de Ordinario eorum, qui audiunt confeſſiones, non autem de Ordinario pœnitentium.* Ita declarauit Greg. XIII. vt refert Rodriqu. in ſuo bull. in viuæ vocis oraculis dicti Gregor. pag. mihi 481. & Suar. tom. 4. in 3. p. diſp. 28. ſect. 6. num. 6. Ex qua declaratione habes, quod Regularis ſolùm approbatus a ſuo Prælato tempore iubilæi poteſt audire confeſſionem alterius Regularis, etiamſi ab Epiſcopo minimè approbatus ſit. Et ſimiliter Regularis confiteri poteſt confeſſori ab Epiſcopo approbato, etiamſi clericus ſecularis ſit. Ita Portel in addit. ad dub. regul. verb. Confeſſor, nu. 6.

Rodriq.

Suarez.

4 Sed quæres, An moniales eo tempore poſſint cōfiteri Sacerdotibus à ſolo Prælato regulari approbatis. R. non poſſe poſt conſtitutionem 2. Greg. XV. tom. 2. noſtr. priu. §. 4. & in 6. declar. ſequenti. Ita Alphonſ. Leo de iubil. p. 2. q. 19. num. 230. Poſſunt tamen confiteri confeſſario ab Epiſcopo ſimpliciter approbato, præſertim ſi Epiſcopis dictæ moniales ſubiectæ ſint. Ita Molfeſ. tom. 2. ſum. tract. 7. capit. 16. num. 28. & 29. Alphonſ. Leo loc. cit. num. 218. Sed ego puto, quòd, ſtante veritate dictæ declarationis, poſſint moniales tempore iubilæi, generalem facultatem cōcedentis omnibus Chriſtianis vtriuſque ſexus, etiam Regularibus, eligendi cōfeſſariū ab Ordinario approbatum, eligere ſibi cōfeſſarium à ſolo Prælato regulari approbatū, ſi electus ſit Regularis; vel ab Epiſcopo, ſi ſit ſecularis; & hoc ſiue moniales ſint ſubiectæ Epiſcopis, ſiue Prælatis regularibus; nec eſt neceſſe, quòd moniales Regularibus ſubiectæ confeſſarium eligant ex ſua Religione, ſed poſſunt eligere ex quacumque. Moueor, quòd Iubilæum eſt gratia ampliſſima totum mundum exhilarans, quam facit Papa theſaurum eccleſiæ aperiens omnibus Chriſti fidelibus pro conſolatione animarum ſuarum. Cum ergo inter Chriſti fideles Moniales connumerari debeant, & Papa eas non excludat, non eſt cur nos eas excludere debeamus; cùm maximè priuilegium Principis ampliandum ſit; & vbi lex non diſtinguit, nec nos diſtinguere debeamus; & gratiæ potiùs ampliandæ ſint, quàm reſtringendæ; & maſculinum fœmininum includat, quod illi poteſt adaptari, præſertim ſi eſt fauorabile. Nec obſtat conſtitut. Gregor. XV. & declaratio Congreg. cit. Nam non loquuntur in hoc caſu Iubilæi, ſed ſolùm in caſibus ordinariis. Immò ex dictis magis confirmo meam ſententiam.

Alph. Leo.

Molfeſius.

Nam cum minutatim diſponat ibi Congreg. circa confeſſarium Monialium, de hoc tamen caſu Iubilæi ordinario, & notiſſimo nihil dicit; vnde coniectandum eſt, quòd de Iubilæo nolunt intelligi, quæ ibi diſponuntur. Ita Portel loc. cit. nu. 4. Bonacina de Sacrament. diſp. 5. q. 7. p. 4. §. 1. nu. 22. in fine. Et ſaltem confeſſores ab Ordinario approbati non videntur excludi, vt dicunt Molf. & Leo; alioquin Iubilæum, quò ad hoc punctum eligendi confeſſorē nihil Monialibus prodeſſet. Et poſt bullam Vrbani VIII. *Pōtificia ſolicitudo*, quæ habetur tom. 4. bullar. in eius conſt. 16. §. 5. fol. 249. hic punctus non habet amplius difficultatem, cum Pontifex concedat expreſsè Monialibus, vt tempore Iubilæi poſſint ſibi aſſumere confeſſarium approbatum ab Ordinario loci.

Bonac.

5 Aduerte hic etiam, quòd ſæpe fuit à me quæſitum, quo iure nitantur illæ indulgentiæ cinguli noſtri Ordinis, quæ circumferuntur in diuerſis partibus Italiæ impreſſæ? Et nouiſſimè reſpondi, eo niti; Quia Iulius II. nobis conceſſit communicationem omnium priuilegiorum, gratiarum, &c. aliis Ordinibus Mendicantium conceſſarum, vt patet ex eius conſt. prima, tom. 1. noſtr. priu. §. 14. conceſſit etiā, quòd poſſemus dicta priuilegia tranſumptari facere, mutatis nominibus Pontificum, qui ea conceſſerunt, in nomen Iulii, & nominibus illarum Religionum, quibus ſunt conceſſa, in nomen Religionis Minimorum, vt patet ex eadem conſtitut. §. 35. conceſſit etiam idem Pontifex, vt noſtrum habitum, ſeu cingulum, in quo virtualiter includitur habitus, portantes, gaudere poſſent omnibus priuilegiis nobis conceſſis, vt patet ex eadem conſtit. §. 15. quo fundamento qui primi dictam tabellam impreſſere, collegerunt indulgentias conceſſas deferentibus chordam S. Franciſci de Aſſiſio, & centuram S. Monachæ, & ſcapularium S. Mariæ de Carmine, & mutatis mutandis, vt Iulius conceſſit, eas cingulum noſtrum deferentibus applicuere. Quòd autem illæ indulgentiæ appoſitæ in dicta noſtra tabella, fuerint conceſſæ deferentibus chordam, centuram, & ſcapularium prædicta, conſtat ex comp. Caſarub. verb. Indulgentiæ quo ad ſeculares.

Caſarub.

6 Sed contra hæc poteſt obiici, quòd indulgentiarum inter Mendicantes non eſt communicatio, per bullam Sixti IV. vt dixi tō. 1. priu. in conſt. 2. Leonis X. nū. 2. & ipſemet Leo declarauit in eius conſt. 25. §. 2. Sed dici poteſt, quòd licèt verum ſit quod dixerim, indulgentias non communicari, loquendo de indulgentiis conceſſis aliquibus eccleſiis Regularium, ita vt eas lucrari non poſſint viſitantes aliorum Regularium eccleſias; Caſarub. tamen in comp. verb. Indulgentiæ quò ad ſeculares. 3. videtur dictam bullam Sixti IV. habere ſuſpectam; vnde, ea non obſtante, dicit, communicationem indulgentiarum inter Mendicantes eſſe licitam, & validam, per conſtit. Leonis X. quam citat. Leo X. in dicta conſt. 25. §. 2. ſolùm declarauit, quòd indulgentiæ communes inter Fratres non poſſunt communicari ſecularibus. Ex quo videtur confirmare, quod indulgentiæ conceſſæ ſecularibus intuitu alicuius Religionis, omnibus Religionibus communicantur, vt ipſe prius cōceſſerat in conſt. de qua Caſar. & de qua mentionē facit in dicta ſua conſt. 25. Vnde, ſi non eſt vera declaratio Sixti IV. vt videtur innuere Caſarub. nullus remanet ſcrupulus, Sed puto, quòd de hoc ſit obtentum aliquod apoſtolicum diploma, quod deinde per incuriam fuerit amiſſum.

7 Noto 3. quòd in conſt. 10. Leonis X. nu. 1. quærebam,

rebam, an valeret statutum illud aliquarum Ecclesiarum, quarum Curati nolunt leuare corpora defunctorum, nisi tot vocentur Clerici ad associãdum corpus defuncti, quot Regulares; vel vt nullus vocet Regulares nisi vocet totum capitulũ; vel, si vult vocare Regulares, vt dentur Parocho tot intorciæ, quot dantur omnibus Regularibus. Et respondi, illud statutum non valere, & esse contra const. 7. Pij V. tom. 2. nostr. priuil. §. 1. grauamine 20. & grauam. 38. & §. 26. dicebam etiam, illud statutum habere radices in auaritia, ac sapere monopolium: statutum namque, quod solam priuatam respicit vtilitatem, & excludit publicam, monopolisticum est. Vnde statutum DD. quòd nullus admittatur in Collegium, nisi sit ex nobili familia, monopolium est, secundùm Menoch. lib. 2. de arbitr. cas. 569. nu. 19. Et similiter statutum artificum conuenientium inter se, quòd nullus doceat artem illam, nisi filios, vel nepotes monopolium est, vt idem Menochius, nu. 17. Ita etiam monopolium est statutum hoc; est .n. contra publicam vtilitatem, non solùm quia priuat Mendicantes illo emolumento, sed etiam quia cogit fideles ad dandas res suas, quibus non placet. Atque ita Fagund. in 1. præcep. eccles. lib. 3. cap. 7. num. 10. Adde nunc, quòd est contra libertatem ecclesiasticam; quia posse vocari ad sepeliendos mortuos, & ad officia funeralia, est priuilegium totius ordinis ecclesiastici, quod priuilegium nõ potest Episcopus restringere: nec etiam illud potest restringere consuetudo, si adsit, quæ potiùs corruptela dicenda est, cum sit in iniuriam ecclesiasticorum & contra illorum libertatem. Præterea tali statuto iniustè grauãtur defunctorum hæredes, cum ad libitum de suo disponere non possint, contra ius naturale, & commune, secundùm quæ vnicuique licet de re sua disponere ad suum beneplacitum; arg. leg. Dudum, Cod. de contrah. empt. Vnde meritò tale, & similia statuta vocantur à Soto lib. 9. de iust. q. 6. art. 2. vers. Hic admonendum, scandalosæ, ac sacrilegæ extorsiones Clericorum aduersus Monachorum iura, Christianorumque libertatem. Atque ita docent Sylu. verb. Immunitas 2. nu. 7. & verb. Simonia, qu. 11. dicto 6. Genuen. in praxi, cap. 47. nu. 6. Fagund. loc. cit. num. 9. & 10. Barb. in addit. ad 2. p. de potest. Ep. alleg. 24. n. 3. Bariol. in Aphor. lit. F. verb. Funera, vbi cum Syl. verbo Simonia cit. concludit, quòd tale statutum est simoniacum, quia negatiuum est, ne scilicet Regulares vocentur, nisi priùs vocetur totum capitulum, vel non vocentur Regulares, nisi vocentur tot Clerici; vel nisi Parocho dentur tot intorciæ, quot Regularibus vocatis; quod exactionem dicit; non enim vult Parochus leuare corpus, nisi vocentur tot Clerici, quot Regulares, atque ita exigit tamquam pretium sepulturæ ab inuitis illas plures intorcias, quod est sine dubio simoniacum. Vnde Sacra Regul. Congreg. anno 1617. die 5. Maii, vt refert Barb. de offic. Cur. cap. 26. num. 57. declarauit, ad defuncti hæredes pertinere conuocare Sacerdotes sibi bene visos ad associandum sepulturæ cadauer, & dare cuilibet ceram sibi bene visam, quolibet contrario prætextu per Parochũ deducto non obstante. Abusum hunc auferẽdum esse in partibus Indiarum, ac communiter in toto mundo, statuit Vrbano VIII. in constitut. 21. §. 1. tom. 4. bullar. folio 258. confirmans ex certa scientia constitut. Pauli V.

Menoch.

Fagundez.

Sotus.

Syluest.
Genuensis.
Fagundez.
Barbos.
Bariola.

8 Sed quid, si ad leuanda corpora defunctorum plus exigant Parochi ab his, qui volunt sepeliri in ecclesiis Regularium, quàm ab illis, qui in Ecclesiis parochialibus vt alicubi fieri audio? ℟. Clem. VIII. per suam const. *Expositum nobis*, datam Romæ sub annulo piscat. die 18. Ian. anni 1604. vt refert Rodriq. in suo bull. in const. 2. dicti Pontif. quam confirmauit postea, inserto tenore, Vrbanus VIII. tomo 4. bull. cit. id prohibuisse sub pœna excommunicationis maioris latæ sententiæ, absolutionem sibi reseruando, Parochis Indiarum occidentalium; quæ prohibitio, cum sit declaratiua iuris canonici, immò & naturalis, quo nullus potest exigere plus quàm illi debeatur de iustitia, ait Portel in addit. ad dub. reg. verb. Sepultura, nu 2. quòd est extendẽda ad omnes Parochos totius vniuersi præsertim cum in ea dicat Papa, talem se facere prohibitionem ad tollendum abusum. Si ergo in Indiis talis exactio est abusus, nõ apparet, quare extra Indias non debeat esse abusus. Et aduerte, quòd talem excommunicationem incurrunt Parochi, etiamsi talem exactionem faciant fulti statutis suorum Prælatorum; hęc enim statuta erãt in Indiis. Quòd si nihilominus Parochi auctoritate, & potestate id sibi vsurpent, tenentur restituere dãnum illatum, siue defunctorum hæredibus, siue Regularibus sicut etiam idem damnum tenentur restituere in casu num. præced. cum contra iustitiam id intulerint. Ex hoc, & similibus statutis in auaritia radicatis, putat Bonau. in q. supra regulam Fratrum, c. 27. prouenire odium, quo aliqui Clericorum Regulares prosequuntur. Nam, ait, hoc odium ex quinq; radicibus prouenire. *1. quòd timent nos, quòd ipsorum facta, & excessus, vel defectus plenius agnoscamus, & seueriùs arguamus, quò clariùs videmus quales esse deberent, & non sunt, per quos Ecclesia gubernatur. 2. quòd inuident nobis quòd sumus hominibus gratiores, & ipsi comparati nobis appareant in vita, vel in scientia viliores, vel etiam indoctiores in doctrina. 3. quòd dolent, si per confessiones secreta eorum ab alijs, qui consocii fuerint, percipimus, dum timent per illa magis vilescere, vel fortè personas illas nostro consilio ab eis auerti, & ad meliora conuerti. 4. quòd timent sibi aliqua per nos emolumenta subtrahi, dum eleemosynas, quæ dantur nobis, arbitrantur sibi fore dandas, si nos non essemus, & hæc videtur potior esse causa pluribus, qui nos odiunt, scilicet si plus inhiant lucris pecuniarum à suis subditis, quàm fructui animarum, & ceter. Potest etiam quinta causa esse, quod diuina iustitia illos, qui quantò amplius cognouerunt, & spreuerunt, & quibus maiora beneficia contulit, & ingrati fuerunt, & grauius cæteris offenderunt, frequentius eum indignè contrectant, & percipiunt, tantò magis indurat, & profundius cadere permittit; vnde non solùm ipsi sunt mali in se, sed etiam alios secum malos esse desiderant, & bonos odiunt, & quos imitari nolunt, optant non esse, & persequuntur eos, quos sibi dissimiles esse dolent.*

Rodriq.

Portel.

D. Bonau.

9 Noto 4. quòd in constitution. 14. Leonis X. numero quinto dicebam, quòd Generalis tenebatur Prouincias visitare per se, vel per substitutum. Sed quæres, an postquam Pater Generalis aliquam Prouinciam visitauit, possit illo anno Prouincialis dictam Prouinciam visitare? Quòd enim visitare non possit, dicunt Menoch. de præs. libro 2. præsumpt. 18. a numer. 16. Rota apud Farinac. p. 2. decis. 30. à numer. 9. & decis. 33. à num. 2. Barb. de potest. Episcopi, p. 3. decis. vltim. nu. 32. quia vbi datur specialis visitator, cessat ordinarius, generi enim per speciem derogatur. regul. 34. Generi, de reg.

Menoch.
Farinac.
Barbosa.

reg. iur. in 6. Ego tamen puto, quòd adhuc visitare possit. Nam Prouincialis est iudex ordinarius, cuius iurisdictio impediri non potest sine legitima causa à Superiore Superiorem recognoscente, qualis est Generalis, & à supremo Prælato non censetur sublata, nisi expressè tollatur, leg. 1. C. de off. Præf. Vrb. & Generalis nō est specialis visitator pro aliquo casu particulari, sed vniuersalis. Vnde licèt verum sit, quòd Prouincialis non potest visitare super casibus definitis, & visitatis à Generali; inferior enim de rebus Superioris cognoscere non potest, cap. Inferior, d. 21. nisi post Generalis discessum aliquid substantiale de nouo emerserit; tunc enim casum relictum indecisum à Generali, ob defectum probationum, potest Prouincialis definire ordinaria auctoritate; neque etiam potest Prouincialis visitare, præsente Generali visitante, vt colligitur ex cap. 2. de off. leg. potest tamen suam ordinariam visitationem post discessum Generalis facere, & super alijs casibus secutis à tempore visitationis generalis inquirere. Pro quibus habentur textus in cap. Per hoc, de hæret. in 6. & in leg. 1. Cod. de offic. præf. Vrb. Et potest colligi ex Trid. sess. 24. cap. 3. de reformat. ibi, *Sed non ideo Episcopus*.

C. Trident.

10 Si quæras quid dicendum, si postquam Pater Generalis, vel etiam Prouincialis, instituerit aliquē Vicarium, vel Visitatorem, moriatur, vel ab officio deponatur, poterit ne Visitator procedere in sua visitatione. ℞. quòd re integra procedere non poterit. Ita DD. communiter in cap. Relatum, & c. Gratum, de potest. Iud. deleg. & in cap. Si super gratia, eod. tit. in 6. Vide Cenedum, collect. 1. ad 6. num. 1. Sed magna difficultas est inter DD. quando res dicatur integra, de qua diffusè Sanch. 8. de matr. disp. 28. à num. 8. Barb. ad dictum cap. Gratum. Alii enim dicunt, rem esse integram, idest, non inceptam ante litis contestationem. Est autem contestatio litis, vt Sylu. verb. Lis, qu. 2. negotii principalis hinc inde apud iudicem facta narratio, & subsecuta respōsio, siue negando, siue concedendo; quod fit post partis citationem. Alii verò, quibus adhæret Sanch. cit. nu. 10. aiunt, rem statim desinere esse integram post partis citationem; & volunt dicere, quòd delegatus nondum incœpto negotio visitationis per partium auditionem, vel saltem post citationem decretam, licèt non intimatam, vt Sanch. num. 13. definit esse delegatus, si, qui ipsum delegauit, moriatur, vel ab officio deponatur. Si autem negotium non habet partem, vt in casu nostro de Visitatore generali, putat Portel in addit. ad dubia regul. verb. Prælati potestas, num. 16. quòd res dicetur non integra, post publicationem literarum patentium in aliquo conuentu Prouinciæ sibi delegatæ, quæ publicatio æquiualet citationi, ad effectum, vt res dicatur non integra, seu vt dicatur negotium visitationis iam cœptum. Atque ita, si moriatur Generalis, vel Prouincialis, qui Visitatorem delegauit, lectis in vno conuentu literis suæ delegationis, etiam ante incœptam visitationem, seu Fratrum examinationem, poterit in negotio visitationis prosequi æquè bene, ac si, qui eum delegauit, adhuc viueret. Quòd si delegatus, dum pergit ad visitandam Prouinciam sibi commissam, habeat certitudinem de morte delegantis, antequam literas commissionis publicauerit, non poterit amplius dictas literas publicare, nec negotium visitationis prosequi. Dixi, si habeat certitudinem: nam si solùm rumorem audiat, qui moralem certitudinem non faciat, poterit prosequi, non enim omni rumori, fortè sparso ad finem impediendi visitationem, credendum est: & tunc intrat regula, quòd Melior est conditio possidentis.

Cenedus.

Sanchez. Barbosa.

Sylvester.

Portel.

11 Quæres etiam, an supposito quod dixi in dicta const. 14. Leonis X. nu. 4. posse Generalem Minimorum instituere Vicarium generalem cum ordinaria potestate institutus post mortem Generalis in officio perseueret. ℞. certissimum esse, quòd ordinaria iurisdictio morte concedentis, etiam re integra, non expirat, vt constat ex leg. Et quia, ff. de iurisd. omn. iud. est tex. expressus in cap. 2. de offic. legat. in 6. & probat Sanchez 8. de matr. disp. 28. à num. 4. qui tamen nu. 6. ait, quòd hoc fallit in iurisdictione Vicarii Episcopi, quæ licèt sit ordinaria, vt ipsemet probat lib. 3. de matr. disp. 29. num. 3. perit tamen morte concedentis. Cuius rei rationem reddit dicta disp. 29. nu. 13. Nam quando dicitur, quòd iurisdictio ordinaria non extinguitur morte concedentis, intelligitur de iurisdictione ordinaria principali, quæ non adhæret alteri ordinariæ tamquam accessoria; quando autem iurisdictio ordinaria cohæret alteri tamquam accessoria, tunc, extincto principali, extinguitur accessorium; nam accessorium sequitur naturam principalis; & huiusmodi ait esse iurisdictionem Vicarij, quæ non facit distinctū tribunal à tribunali Episcopi, sed est vnum, & idem cum illo. In casu ergo nostro cum iurisdictio ordinaria Vicarii cohæreat iurisdictioni Generalis tāquam accessoria, & adiuuans ipsum Generalem, eo mortuo, expirare censetur. Si autem Generalis instituisset Vicarium alicuius conuentus cum iurisdictione ordinaria, quam solent habere alii huiusmodi Vicarij, tunc puto, quòd, eo mortuo, dicta Vicarij iurisdictio non expiraret; nam hæc iurisdictio non adhæret Generali tamquam accessoria, sed est ordinaria in suo genere principalis, & nulli alii Superiori innixa, & post deputationem iste Vicarius non à Generali, sed à Regula videtur iurisdictionem recipere; quare, Generali mortuo, non moritur.

Sanchez.

12 Noto 5. quòd in const. 16. Leonis X. in qua agitur de canonizatione S. P. N. Francisci, aliqua dixi de SS. canonizatione. Sed nunc occasione cuiusdam Serui Dei, qui mortuus est anno 1619 miraculis clarus, de quo ferebatur, quòd cum viueret, ei dictum fuerat aliquādo, quòd alter Religiosus multa miracula faciebat, ipse verò responderat, Ego maiora patraui. Quæro, an ista responsio pugnet cum humilitate, quæ seruos Dei decet. ℞. minimè pugnare. Nam in homine duo possunt considerari secundùm doctrinam D. Th. 2. 2. q. 161. art. 3. corp. explicatam à Io. de Capistran. in specul. conscien. p. 1. à num. 294. Primum id, quod est Dei, 2. id quod est hominis. Hominis autem est quicquid pertinet ad defectum; Dei verò quicquid pertinet ad salutē, & perfectionem, iuxta illud Oseæ 13. *Perditio tua Israel ex te est, ex me tantùm auxilium tuum*. Vnde quilibet homo secundùm id, quod suum est, debet se cuilibet proximo subiicere per humilitatem quantùm ad ea, quæ Dei sunt in quolibet proximo; nam humilitas respicit reuerentiam, qua homo Deo subiicitur. At non requirit humilitas, vt aliquis id, quod est Dei in se ipso, subiiciat ei, quod apparet esse Dei in altero; nam illi, qui dona Dei participāt, cognoscunt se illa habere, & ideo absque præiudicio humilitatis possunt serui Dei dona, quæ ipsi acceperunt, præferre donis, quæ aliis apparent collata.

D. Thom. De Capist.

Quare

Quare bene potuit ille Dei Seruus cum magna humilitate dicere, Ego maiora patraui, cognoscens maius donum Dei in se, quàm in alio, iuxta illud 1. Cor.2. *Nos autem non spiritum huiusmodi accepimus, sed spiritũ, qui ex Deo est, vt sciamus, quæ a Deo donata sunt nobis.* Addit etiam D.Th. quod humilitas non requirit, vt aliquis id, quod est hominis in se ipso, subiiciat ei, quod est hominis in proximo; nam alioquin oporteret, quòd quilibet reputaret se magis peccatorem quolibet alio; cum tamen Apostolus ad Galat.2. dicat. *Nos natura Iudei, & non ex gentibus peccatores,* & sup. *Ascendi autem secundum reuelationem.* Quare absque præiudicio humilitatis possunt etiam serui Dei dicere, Ego meliùs natus, educatus sum, meliùs studui, quàm ille. Addit denique D.Thom. illo art. quod potest aliquis reputare, aliquid boni esse in proximo, quòd ipse non habet, vel aliquid mali in se esse, quod in alio non est, ex quo potest se ei subiicere per humilitatem. Vnde aliquando serui Dei absque mendacio dicũt, Ego sum peior peccator omnibus hominibus; considerant enim tunc in se quod hominis est, & aliquam imperfectionem, & in hominibus, quod Dei est, & aliquam perfectionem. Vel considerant abundantiam gratiæ, quam sibi gratiosè contulit Deus, & ea videntur sibi abuti, & considerant, quòd si dicta gratia aliis hominibus esset collata hi ea meliùs, & fructuosius vterentur, quàm ipsi; vnde se peiores omnibus agnoscunt.

13 Noto 6. quòd const.23. Leonis X. à num.1. notaui aliqua circa Fratrum appellationes, & quamplurima dixi to.1. Rel.q.1.c.20. vbi specialiter probaui, posse Fratres appellare à suorum Prælatorum iniustis sententiis. Quod modò confirmo dicto D.Bern. lib.13. de consid.c.2. vbi habet. *Fateor, grande, & generale mundo bonum esse appellationes, idque tam necessarium, quam Solem ipsum mortalibus: re vera quidam Sol iustitiæ est prudens, ac redarguens opera tenebrarum.* Sed dixi, quòd istæ appellationes debebant gradatim fieri à Correctore ad Prouincialem, ab hoc ad Generalem, &c. *D.Bern.*

14 Sed quæres, an appellari possit, omissis mediis, ad Apostolicam Sedem? ℞. affirmatiuè; c.Quoties Episcopi, cap. Ad Romanã, el 1. & 2.2.q.6. c.Si duobus, c.Dilecti filii, el 3. de appell. Nau.lib.2. consil de appell.consil.2.n.1. & consil.4.nu.3. Pegna in direct. Inquis.p.3.comm.31. vers. Quòd si. Sebastianus Vantius de nullit.§.De nullitate defectu iurisd.n.77.tom.4. tract. pag.388. Barb. cap. Dilecti filii cit. num.3. Couarru.pract.quæst.cap.4.n.9. Bouadill.tom.2. polit.lib.3.c.8.n.219. Nec refert, quòd iudex à quo non deferat; nam hoc casu deferunt iura: leg. Quoniam iudices, Cod.de appell. leg. Ei cuius, ff.de appell.recip.& iudex, qui non detulit, puniri debet: cap. De priori, de appell. Ita dictus Vantius loc. cit. In Religione nostra hoc fuit determinatum in c.Romano 6.n.14.dub.7. *Nauar. Pegna. Vantius. Barbosa. Couarruu. Bouadill.*

15 Neque his obstat decretum sacræ Congr. anno 1587. quod sic habet. *Quoniam nonnulli Regulares vagandi studio, sine dum imminentem admissorum criminum pœnam, ex suis constitutionibus, aut aliàs debitam sibi metuunt, falsa, & commentitia grauamina causari, non ad immediatè sui Ordinis Superiores, scilicet à grauamine Prioris ad Prouincialem, a Prouinciali ad Generalem, à Generali ad Protectorem, prout cuiusque Religionis constitutionibus disponitur, sed ad hanc Romanam Curiam absque licentia sæpius fugiunt potius, quàm recurrant, ex quo Ordinum disciplina relaxatur, Prælati contemnuntur, & ipsi in dies audaciores euadunt. Placuit sacræ Regularium Congr. ex ordine Sanctissimi statuere, vt si quis Regularium in posterum temerè, leuiuè ex causa hanc almam Vrbem, seu Curiam, absque sui Superioris licentia, & supradicta forma prætermissa, adire præsumpserit, ad suos eosdem Superiores seueriori pœna plectendus remittatur.* Non obstat, inquam, hoc decretum, quia iuri communi non derogat, quod esset omnino necesse, ad dicta per Felin. in cap. Nonnulli, de rescrip.n.9. vbi etiam Panormit.num.10. Nec est verisimile, quòd Papa voluerit S. Romanam Ecclesiam tali priuilegio priuare. Nec multo minùs obstant statuta, si quæ sint, Religionum: nam iuri communi contraria esse non possunt: c.Quod super his, de maior.& obed.c.Institutionis, 25.q.2. Immò id etiam colligitur ex dicto decreto, ibi, *potius fugiunt, quam recurrant,* per quæ verba clarè significatur, quòd si verè grauatus recurrat ad sanctam Sedem immediatè, admittitur de stylo illius Curiæ: secus autem, si non grauatus pœnas metuens ad eam fugiat, sic euadere sperans. Atque ita post dictum decretum id sentiunt Portel in dub.reg.verb.Appellare, nu.3. Diana tom.3. tract.2. resol.54. & in Ordine nostro recursus immediatus ad sanctam Sedem à nemine impediri potest, cum duabus tamen limitationibus. I. Quòd qui recurrit, & non probat, maiori pœna puniatur. II. Quòd iste recursus non fit de re leui, & minima: nam in hoc casu potest impediri. Ita statutum est in c.Rom.6.n.14.dub.7. *Felin. Panorm. Portel. Diana.*

16 Aduerte autem, quod illa clausula posita in dicto decreto, *temere, leuiuè ex causa,* intelligitur, quando subditus absque vlla causa, vel leui, fugam arripit Romam versùs appellationis prætextu v.g. quia extraiudicialiter in leui pęnitentia panis, & aquæ, vel disciplinæ, &c. pœnitentiatus fuit, seu quando, non expectata sententia Romam petit, timens de grauamine, nisi fortè grauamen, quòd timetur, esset ex illis, quæ per appellationem vitari non possunt, vt si incarcerari timeat: quia sic procedere soleat Prælatus. Atque ita Bernar.lib.3. de consid.cap.2. *Appellandum à sententia; ante sententiam improbè omnino, nisi ob manifestum grauamen, præsumitur appellatio. Non est autem suffugium appellatio, sed refugium.* Item leuis dicitur causa, quando appellatur à pęna præcisè secundùm Regulam inflicta, & manifestè constat de delicto, vt dixi tom.1. Religiosi, q.1. cap, 20.concl.2. *D Bern.*

17 Aduerte etiam, quòd verè grauatus recurrens ad sanctam Sedem potest liberè ingredi Romam, absque alia facultate Superioris, & non obstante prohibitione de non ingrediendo Romam absque Superioris facultate; nam tunc ingreditur vigore huius decreti facti auctoritate Papæ, qui est supremus Religionum Superior. Et nulla adest præsumptio, quæ tamen est necessaria ad incurrendas pęnas positas in tali prohibitione, vt constat ex decreto, quod refero tom.2. priuil.regul.in const.10. Vrban. VIII.§.39.& 40. Quòd nulla hic adsit præsumptio, constat: quia adest causa legitima, quæ temeritatem, quam dicit præsumptio, excusat, vt dicit Lezana in quæst.reg.c.10.n.33. *Lezana.*

18 Aduerte etiam, quòd non faceret contra hoc decretum, qui appellaret à Prouinciali v.g. ad Protectorem, omisso Generali, eo quia habet illum suspectum. Nam tunc Generalis non est legitimus Superior, & ideo ad illum non est recurrendum: debet tamen

tamen causa suspicionis esse certa, & euidens; nam alioqui non excusaretur.

19 Quares etiam, an appellatio à priuatione dignitatum suspendat executionem? ℞. affirmatiuè. Gloss.in cap.Sæpè, verb.Rata manet, in fine, de appell.vbi Panor.n.15. & Gloss.in Sum.cap.Quod autem 8.q.4.Iason in l.1.n.10 ff.de re iudic.Bart.in leg. Furti, ff.de his,qui notantur infamia. Bouadill. tom.2.polit.lib.5.c.1.nu.291. Nau. lib.2.consil.de appell. consil.2.n.3. Barb.in cap.Venientes, de iur.iur.nu.7. Io:Anton, à S.Georgio in cap.Ad hæc,de appell.n.2. Scaccia de appell,q.3.num.72.vbi ait,quod Prælatus depositus, pędente appellatione, potest liberè suum exercere officium, excommunicare, & alia iurisdictionalia exercere, vt ante sententiam poterat; & Doctores adducit.Qui DD. licèt de Regularibus nō loquantur;cum tamen simpliciter dicant,appellationem executionem suspendere,debent etiam de Regularibus intelligi, cum nullum ius appareat, per quod hi excludi debeant ab illo communi iustæ appellationis effectu,& beneficio. Hoc tamen in Religione nostra non seruatur, & doleo.

Panorm. Iason. Bartolus. Bouadill. Nauarr. Barbosa. A S.Geor. Scaccia.

20 Neque his obstat Trid. quando sess.13.cap.1. de reform.ait,quòd in causis correctionis, & visitationis ante definitiuam appellari non possit. Non obstat, inquam, per ea,quæ dixi tom.1.Relig. q.1.c. 20.vbi ex professo hunc locum declaraui. Neque etiam obstat idem Trid. sess.22.cap.1.de reform. & sess.24.cap.10. eod.tit. quatenus determinat, quòd quando agitur de morum correctione, appellatio executionem non suspendit,& causæ omnes Regularium ad morum correctionem spectent;Nam pœnæ,quæ à Regularibus imponuntur,secundùm Trinisanum de modo proced. crim. inter Reg.cap.19. sunt in duplici differentia. Vel enim imponuntur pro moribus corrigendis extraiudicialiter, nullo formato processu;vel imponuntur in iudicio,formato processu;A primis non datur appellatio, quia leues pœnitentiæ supponuntur; ab aliis autem sic. Atque ita declaratum exstitit à S.Congr.Concil.die 6.Octob. anno 1588.& talis est stylus Romanæ Curiæ,vt mihi bene constat. Immò, etiamsi Prælatus processum non formet,si in corrigendo hoc pacto excedat,potest etiam in hoc casu subditus appellare. Et ita fertur fuisse etiam declaratum à Sacra Congreg. mens enim Concilii non est quemquam grauare, sed solùm ecclesiasticam disciplinam fouere, quæ suadet, ne pro quacumque re leui ad Superiorem appelletur. Itaque quando dicit Concilium, quòd appellatio executionem non impedit; intellige,quando appellatio est friuola,idest, sine ratione legitima interposita, vel quando est de re leui, vel quando in casu claro,& probato,ad fugiendas pœnas interponitur, vel quando quis punitur præcisè secundùm Regulam,quam professus est,non autem quando est legitimè interposita, & agitur de re graui,v.g. priuatione officii,&c.

C.Trident. Triuisan.

21 Noto 7. quòd in const.26. Leonis X. nu.4.tractaui, an Parochi nostri Ordinis sint omnino subiecti Correctoribus. Nunc quæro, an possit Prælatus regularis designare aliquem in Parochum, qui absque approbatione Episcopi cōfessiones audiat suorum parochianorum. Henriquez lib.6.c.6.num.2.in Com.lit.E.refert Mantium,Gallum,Bannem,Medinam,& alios Dominicanos sensisse, posse Prælatum regularem id facere.Sed esse falsum, cōstat ex Trid. sess.23.ca.15.vbi dicitur, *Nullum,etiam Regularem, posse confessiones secularium, etiam Sacerdotum, audire, nisi aut parochiale beneficium habeat, aut ab Episcopo approbetur*. Licèt enim possit Prælatus regularis Parochum designare, non potest tamen illum approbare ad confessiones audiendas. Vnde quando Concilium requirit ad audiendas cōfessiones parochiale beneficium,intelligi debet, quod tale beneficium sit habitum ab eo, qui potestatem habet admittendi ad confessiones audiendas.Atque ita Fagundez in 2.præcep.eccles.lib.7.c.2.n.40.

Henriq. Fagund.

22 Verum quidem est, quòd Regularis approbatus ab Episcopo post approbationem sui Prælati ad animarum curam monasterio annexam, si deinde à dicta cura per dictum Prælatum amoueatur,poterit nihilominus confessiones secularium audire, cum iam sit ab Episcopo admissus.Nec indigebit Episcopi approbatione, si post aliquod tempus à Prælato suo ad eamdem curam admittatur; semel enim examinatus, & approbatus ad curam animarum, non potest iterum ad eam examinari.Riccius 3.p.praxis, resol.192.n.2.habetur in c.Accepimus,iuncta Gloss. verb.Reputare,de ætate,& qualit.Quòd verò Parochus præsentatus ad ecclesiam parochialem regularem à suo Prælato,possit ab eodem absque Episcopi consensu à dicta cura remoueri, est sine controuersia;nam per hoc non liberatur ab obedientia Prælati.Ita Nau.com.2.de reg.n.65.vers.Addo 8.Chokier de exemp.p.4.q.73.n.2. Vide Barbos.in cap.15.Trid. sess.23.de refor.n.21.& 22.

Riccius. Nauar. ChoKier.

23 An autem dictus Parochus possit suas oues commendare alteri sacerdoti ex suis confratribus quò ad sacramentorum ministrationem? ℞. licèt id possent Parochi ex longa, & approbata consuetudine ante Concilium Trid. post illud tamen non possunt quò ad Sacramenti pœnitentiæ administrationem; requirit enim Concilium generaliter in ministrante tale sacramentum omnino approbationem Episcopi. In administratione autem aliorum sacramentorum poterit dictus Parochus vices suas alii confratri suo sacerdoti commendare.Ita Fagund.in 2.præcept.eccl.lib.7.c.2.n.43.

24 Noto 8.quòd in const.26.Leonis X.nu.2. dicebam, quòd summi Pontifices concesserunt quamplurima Regularibus priuilegia, in præmium laborum,quos passi sunt, & patiuntur quotidie pro S.R. E.defensione,& incremento;nam istorum præcipuè sanguine madefacta pretiosa facta est in oculis omnium; & isti sunt, qui portant pondus diei, & æstus pro illius defensione,& augmento,vt Pontifices ipsi testantur. Ad quod probandum illustria solùm duo exempla ex mea Religione affero. I. est P.F.Bernardi Buil Ordinis nostri, postea Episcopi Geruntini. Is ex Religione Benedictinorum ad Religionem nostram transuolauit,viuente B.P.N.Francisco; & primus in Indias cum Christophoro Columbo ad fidem disseminandam profectus est de mādato summi Pontificis Alexandri VI.quem Posseuinus tom.1. appar.sacri,lit.D.verb.Domnus Buil,vocat primum noui orbis Apostolum, Indiarum Patriarcham, & Vicarium summi Pontificis apud illas regiones; quæ multis probat Morales noster in fundatione Prouinciæ Andalutiæ,textu 14.§.7.& 8. Quare prima Indiarum euangelicæ pietatis culturam debet Ecclesia nostræ Minimitanæ familiæ.Secundum est P. F.Francisci à Longobardis Ord. nostri nunc meritiss. Generalis, digni, cui tota christiani orbis cura demandetur; habet enim in summo gradu eas omnes boni Pastoris partes,quas SS.Patres,sacri Canones,Doctores omnes in Pastore desiderant, vitæ est

Posseuin. Morales.

sancti-

sanctitate insignis, doctrina admirabilis, charitate conspicuus, iustitia clarus, clementia spectabilis, atque decorus, omnibus maximè compatiens, sibi soli seuerus, corrigit blandè, punit suauiter, & ita (mirabile creditu) vt punitus communiter non irascatur, correctus non succenseat, sed cum gratiarum actione pœnitentiam, correctionemque admittat, & adimpleat. Is erexit Religionis nostræ muros penè euersos, & stare fecit portas, & seras, vt dicitur Eccl. 49. De quo illud syncere prædicari potest, quod de Simone Oniæ filio Sacerdote magno, qui in vita sua suffulsit domum, & in diebus suis corroborauit templum. Quasi stella matutina in medio nebulæ, & quasi luna plena in diebus suis illucet. hic cum Romam pergeret à pyratis infidelibus captus est, Tunetumque deductus. Ibi cum res Ecclesiæ quò ad captiuos fideles haud paruo versari discrimine, fidemque catholicam conspiceret, ouium Christi miserrimam illam conditionem, ac statum cœpit deplorare, atque ingemiscere, Deumque incessanter exorare pro ouibus illis, verbo, ac exemplo enitens, vt ad meliorem frugem reducerentur. Hinc die, noctuque non destitit in balneis prædicare, ad confessiones, aliaque sacramenta frequentanda hortari, & pro populo Dei tandem hostiam se quotidie offerens acceptabilem, spiritualibus istis exercitationibus carnis afflictamenta superaddens, lucrum putabat captiuitatem suam. Hæc Romam delata S. D. Vrbanum VIII. compulere vt eum Missionarium deligeret cum potestate, de qua hic.

Facultates concessæ à S. D. N. Vrbano diuina prouidentia Papa VIII. Fratri Francisco Longobardo Ordinis Minimorum Missionario Tunetum.

25 AVdiendi confessiones quorumcumque fidelium vtriusque sexus de licentia Episcoporum, vbi sunt Episcopi, vel Vicarii.

Exercendi actus parochiales, vbi non sunt Parochi, vel Episcopi: & vbi sunt, cum eorum licentia, omissis cæremoniis in administrandis sacramentis, vbi necessitas exegerit, non tamen necessariis.

Absoluendi, vbi non sunt Episcopi, vel Vicarii; & vbi sunt, de eorum licentia, omnes vtriusque sexus ex partibus, in quibus hæreses impunè grassantur, ab hæresi, apostasia à fide, & schismate, & alios pœnitentes ab omnibus casibus Sedi Apostolicæ reseruatis, etiam in bulla Cœnæ Domini clarè, vel dubiè contentis, & à simonia; dummodò pœnitentes parati sint dimittere beneficia, & restituere fructus malè perceptos arbitrio Sanctissimi.

Legendi libros hæreticorum, & alios quoscumque prohibitos, ad effectum confutandi.

Celebrandi missas in altari portatili in locis decentibus, & præsentibus hæreticis, & excommunicatis, etiam super altari fracto, vel læso.

Commutandi vota simplicia, etiam iurata, dummodò non sint castitatis, & Religionis solemnia.

Dispensandi super irregularitate occasione delicti occulti cum pauperibus sacerdotibus, prætérquam ex homicidio voluntario, & simonia reali, in Ciuitatibus, & diœcesibus, quæ non habent Episcopos residentes, aut Vicarios Apostolicos, vel cum eorum licentia, si adsunt.

Consecrandi calices, patenas & altaria portatilia, oleo tamen ab Episcopo benedicto, & paramenta ad missæ sacrificium necessaria, nec tenéantur inquirere, an altaria contineant reliquias, necne, scilicet vbi non est copia Episcopi.

Celebrandi missam quocumque loco decenti, etiam sub dio, subtus terram, tribus horis ante lucem, hyeme vna hora post meridiem; bis in die, vbi necessitas postulauerit, & sit ieiunus, etiam coram hæreticis aliisque personis excommunicatis, dummodò minister non sit hæreticus.

Hostiam consecratam seruandi loco decenti, & sine lumine, ac aliis cæremoniis, quibus vti solet Ecclesia.

Incedendi in habitu seculari.

Concedendi indulgentiam plenariam prima vice pœnitentibus, quorum confessiones audiet, & communione refectis.

Celebrandi bis in anno orationem quadraginta horarum in prædictis locis ex consensu Ordinariorum, vbi erunt, & concedendi plenariam indulgentiam singulis in singulis locis, qui confessi, & sacra communione refecti preces fundent pro exaltatione sanctæ Sedis Apostolicæ, infidelium conuersione, qui verò intra eiusdem orationis tempus bis, vel ter sanctam Eucharistiam susceperint, valeant per modum suffragii, animam, iuxta intentionem suam, à Purgatorii pœnis liberare.

Concedendi in singulis Dominicis, & festis decem annorum indulgentiam pœnitentibus interessentibus eorum concionibus, & pœnitentibus sacra communione refectis in festis primæ classis plenariam indulgentiam.

Concedendi pœnitentibus contritis in articulo mortis plenariam indulgentiam, saltem contritis, si communicare non potuerint.

Lucrandi easdem indulgentias, quas secularibus impertiuntur.

Liberandi animam à pœnis Purgatorii celebrando Missam qualibet feria secunda ad hunc effectum pro defunctis, & quando in illos dies festa duplicia incidunt, altera die sequenti non impedita.

Concedendi in totum, vel ex parte has facultates quatuor Sacerdotibus idoneis secularibus, siue regularibus.

Item concedendi catholicis captiuis dictorum locorum iubilæum nuper à Sanctitate sua publicatum.

Feria 5. Die 31. Augusti 1628.

S.D.N. Papa prædictus concessit supradictas facultates in Congregatione S. Officii habita in Palatio Apostolico Montis Quirinalis supradicto Fratri Francisco Longobardo Ord. Minimorum Missionario Tunetum ad decennium proximè futurum.

Io. Garsia Card. Millinus. Io: Antonius Thomasius S.R. & vniuersalis Inquisitionis Notarius.

Vt autem tutiùs ea pietatis officia peragéret præfatus Pater, dubia sequentia Romam transmisit sacræ Congregationi pro opportuna supplicans explanatione.

Decreta,

Decreta, & decisiones Congreg. RR. PP. Theologorum super casibus ad forum conscientiæ pertinentibus, propositis à Rev. P. Francisco Longobardo Ord. Minimorum Missionario in Aphrica Tuneti, & ad eosdem Patres Theologos transmissis à Sacr. Congr. Illustrissimorum Cardinalium de P. F. vt constat ex eius decreto. sub die 7. Aprilis, 1629.

26 I. Casus Vtrum apostatæ à fide ad pœnitentiam redeuntes cogendi sint ad retractandum explicitè, & publicè coram infidelibus cum periculo vitæ, sicut negarunt fidem, an sufficiat coram fidelibus publicè, & explicitè abiurare apostasiam in propriis balneis (quæ sunt captiuorum carceres) & implicitè apud infideles, abstinendo ab actibus infidelitatis, & deponendo habitum? Decretum. Congreg. censuit apostatas à fide redeuntes ad pœnitentiam, omnino debere abiurare apostasiam coram fidelibus captiuis, quibus dederunt scandalum in propriis carceribus publicè, & explicitè, at coràm infidelibus non videtur hoc necessarium, sed sufficit, vt coram ipsis abstineant ab actibus infidelitatis, deponantque habitum protestatiuum falsæ religionis, & curent, vt successu temporis cognoscant etiam infideles, vel ab ipsis, vel ab aliis, eorum abiurationem, licèt id cum periculo vitæ.

27 II. Casus. Et circa habitum, si non sit protestatiuus Religionis, cuiusmodi est vestis linea, & talaris, qua soli Sacerdotes infideles vtuntur, sed tantùm discretiuus nationis, quale est operimentum capitis quod vulgo *Turbante* appellatur. Quæritur, vtrum possint eum retinere ad vitandum vitæ periculum, donec nanciscantur idoneam occasionem transfugiendi ad terras Christianorum, ibi apostasiam abiuraturi? Decretum. Congr. censuit, reuersos ad fidem tuta conscientia omnem habitum indistinctè deferre posse nationis discretiuum, dummodo non sit protestatiuus falsæ Religionis, donec nanciscantur occasionem transfugiendi ad fideles, nec perinde arcendos à susceptione Sacramentorum, si propositum habeant profitendi fidem, quando iuridicè de illa interrogantur.

28 III. Casus. Quomodò se gerere debeat confessarius erga apostatas in articulo mortis constitutos, cum ab illis secretò accersitur, vt secretò absoluat? Ratio diffi ultatis est, quia in illo articulo solent ab infideli familia vel Sacerdotibus induci ad actus falsæ Religionis, nec possunt abnuere sine mortis periculo. Decretum. Confessarius secretò accersitus, secretò absoluat pœnitentes apostatas in articulo mortis constitutos, & præter apostasiam coram se abiuratam secretò, & constantem animi præparationem eam ab urandi publicè, & explicitè, nihil ampliùs exigat, si superstites fuerint; si verò decesserint, curent cognosci tam à fidelibus, quàm ab infidelibus abiurationem. Actus autem falsæ religionis nec elicere possunt, nec ostendere & licèt non possint malos suasores expellere, sufficit interiùs eorum suasionibus non consentire.

29 IV. Casus. Supposito, licere Christi fidelibus captiuis, non autem liberis, qui hic sub fide regia negotiantur, auferre bona tum dominorum, tum aliorum infidelium furto, & consequenter vsuris, vel quouis alio modo ex tacita, & interpretatiua facultate Principum christianorum. Quæritur ergo 1. vtrū ratio sumatur à pœna infidelitatis, an potiùs à iure compensationis: quia nimirum tyrannicè possident hoc regnum, quod de iure ad christianos Principes pertinet, 2. vtrum eadem sit ratio de Iudæis incolis loci? & concessa parte affirmante, vtrum saltem quò ad aduenas, qui habentes domicilium sub regimine Principum fidelium, huc negotiandi gratia veniunt, negans pars sit probabilior. Decretum. Congr. censuit. Christianis liberis, qui sub fide regia in Aphrica negotiantur, nullius inuiti licere bona surripere, licere verò captiuis non modò Principis Sarracenim, et tacita voluntate Principum fidelium, sed adhuc dominorum particularium, sub quorum violenta seruitute detinentur, iure compensationis, pro iniuria captiuæ libertatis, pro debita laboribus mercede, pro lucro cessante, & damno emergente in suis negotiationibus, & bonis ob absentiam à patria. Quòd si fideles captiui à stipendiis militaribus christianorum Principum per Sarracenos in seruitutem iniustam redacti sunt, Sac. Congr. censuit, eos quorumcumque infidelium indistinctè tuta conscientia posse bona auferre sub quacumque via, atq; industria, ex interpretatiua eorumdem fidelium Principum voluntate. Ab hoc tamen grauamine, atque licentia S. Congr. declarauit immunes Iudæos omnes ibi incolas, siue indigenas, siuè liberos, seu captiuos.

30 V. Casus. Vtrum Christiani liberi, qui hic negotiandi gratia commorantur, & alii captiui ementes à piratis infidelibus bona à fidelibus rapta, & in hac vrbe venum exposita, vel dono ea recipientes, vt hic ad proprios vsus vtantur, vel ad terras Christianorum lucri gratia transmittant, peccent mortaliter, & teneantur ad restitutionem? Decretum. PP. deputati existimarunt, bona Christianorum à piratis capta posse fideles absque noxa mortali, & onere restitutionis, emptione, donatione, venditione, aut alio quocumque legitimo titulo sibi accipere, ac in proprios vsus conuertere, non obstante quòd sint in bello iniusto capta.

31 VI. Casus. Vtrum antedicti, præsertim mercatores liberi, non solùm peccent ratione rei malè acceptæ, sed iniustæ actionis, tamquam rapientium receptatores, & consequenter teneantur in solidum ad restitutionem non solùm mercium emptarum; sed omnium præterea damnorum Christianis illatorum? Ratio dubii est, quia, vt quidam asserunt, piratæ inter depredandum aliqua rapiunt spe vendendi dictis captiuis, vel liberis Christianis, quæ hac spe sublata non raperent, vt infidelibus non necessaria, neque vtilia; hoc autem non semper accidit in rebus magni pretii: & ipsi mercatores liberi principaliter hic morantur, vt emant merces loci; & præterea eorum incolatus multum videtur conferre ad miserorum captiuorum redemptiones secretiùs, faciliùs, ac vtiliùs faciendas, præter quotidianas eleemosynas, quibus non solùm subleuant necessitates captiuorum, sed etiam suppeditant ex magna parte oratoriis, & ministris diuini cultus. Decretum. A PP. deputatis concordi voto decisum est, fidelium neminem Tuneti commorantium teneri ad restitutionem bonorum raptorum per piratas Christianis, neq; incurrere

rere noxam peccati mortalis, etiamsi piratæ bona illa surripiant spe lucri ex futura venditione iisdem fidelibus facienda, aliàs non furaturi: licèt peccare possint ex complacentia super furto rerum per piratas Christianis sublatarum.

32 VII. Casus. Vtrum fabri lignarii captiui, qui non solùm impendunt suam operam triremibus, & aliis nauigiis DD. quibus impugnant, & deprædātur Christianos, & interdum etiam mercaturam exercent, sed præterea lucri gratia sine metu locāt etiam aliis infidelibus ad eadem nauigia fabricanda, peccent, & teneātur ad restitutionem aliquam: Et quid præterea dicendum sit de discipulis, quos erudiunt eadem arte, partim sponte sua, vt habeant sui laboris coadiutores, & subleuatores? Decretum. Fideles captiui, qui sine iussu DD. siue propria voluntate, ac lucri gratia operas suas nauant, ac locant etiam aliis infidelibus à propriis dominis in fabricandis nauigiis onerariis, aut militaribus, vel erudiendis discipulis eadem arte, vt sui laboris coadiutores, & subleuatores habeant, ab omni culpa, dum modò ab eis nullum intendatur Christianorum damnum, vacant.

33 VIII. Casus. Vtrum Sacerdotes hic captiui, tam alicubi ab aliquo Ordinario, quàm nullibi, & à nullo alias approbati, validè absoluant sacramentaliter, & ministrent alia sacramenta omnibus Christi fidelibus, vndecumq; illuc captiui abducantur, ex tacita, & interpretatiua facultate Ordinariorum, vel saltem summi Pontificis? Dubitationis ratio est, quia post translatum dominium vrbis ad infideles sic seruatum est, & nemo meminit vnquam, vel aliter seruatum, vel in dubium reuocatum esse. Decretum. PP. deputati vnanimes dixerunt, Sacramentorum administrationem Tuneti olim exercitam à Sacerdotibus, de quibus in casu, esse sustinendam, sed in posterum esse prouidendum per summum Pontificem.

34 IX. Casus. Supposita tanquam probabiliori recentiorum DD. sententia, quòd nimirum Christiani captiui in triremibus fidelium metu mortis, aut verberum remigantes, nec excommunicationis, vel lethalis culpæ alicuius rei censeantur, Quæritur, quid dicendum de illis, qui non sistentes inter limites remigii necessarii, aut sufficientis, ad euitanda verbera, & mortem, student præterea excellere in illa arte, ac ad gradus quosdam, qui de Vogauuanti, & Spalliere appellantur, aspirant, & sic DD. gratiam conciliantes, & emolumenta quædam comparantes, vt commodiùs in captiuitate, & honoratiùs vitam transigant? Quid præterea dicendum de illis, qui ad dicta officia iam promoti, cum fidelium nauigia insequuntur, vel fugiunt, concaptiuos remigantes ad validiorem remigationem laudando, reprehendendo, contumeliis afficiendo, vel alios excitando impellunt, tum vt officio suo satisfaciant; tum vt longioris cursus laborem subterfugiāt? Quid item de illis dicendum, qui eadem de causa infidelibus ipsis triremium præpositis consilium aliquod præbent, quo fugientia nauigia comprehendant, vel tormētorum bellicorum ictus à Christianis immissos declinantes, commune cum ipsis infidelibus vulnerum, vel demersionis periculum vitent? Decretū. PP. deputati responderunt, actiones omnes indifferentes, de quibus in casu consultatio quæritur, esse licitas sed laudare, exhortari, consilium præbere, vt nauigia comprehendant Christianorum, & similes alias actiones, peccata esse lethalia.

35 X. Casus. Quid dicendum sit de matrimoniis hic celebratis quo ad validitatem? Ratio dubii inde sumitur, quia desunt Parochi legitimi, & ex præsensa Ordinarii facultate celebrantur, seu interpretatiua, coram quouis Sacerdote captiuo. Decretum. Præpositum casum PP. deputati dixerunt esse decisum in decreto habito supra, casu 8. ad quod se omnino retulerunt.

36 XI. Casus. Supposito defectu propriorum Parochorum, quæritur, vtrum regulares Sacerdotes possint ministrare sacramenta baptismi, & matrimonii in hoc loco, præsentibus sacerdotibus secularibus: Decretum. Dixerunt PP. deputati, sacramenta baptismi & matrimonii olim administrata à Regularibus coram Sacerdotibus secularibus esse sustinenda absque noxa aliqua Regularium, pro futuris temporibus recurrendum esse ad oraculum summi Pontificis.

37 XII. Casus. Vtrum peccent mortaliter caupones christiani, qui requisiti ab infidelibus ad suas cauponas confluentibus, offerunt illis cubicula aliqua secretiora ad comedendum, quamuis sciant, sæpissimè requiri ad commodiorem vsum sodomiæ? Ipsi autem caupones asserunt non posse se illis negare hoc sine lucri iactura, & interdum etiam sine periculo verberum, & vexationis, licèt rariùs hoc secundum accidat. Decretum. Possunt caupones cubicula secretiora infidelibus locare, etiamsi probabiliter credant, illa requiri ad vsum sodomiæ, dummodò eo animo non locent.

38 XIII. Casus. Caupones huius loci solent adhibere in ministerium suæ cauponæ vnum, aut duos concaptiuos, & eius rei causa soluunt dominis infidelibus ad triginta argenteos, seu scuta pro singulis, & interdum minus, pro qualitate ministri, in annos singulos, idque vt non mittantur ad remigandum in prædiis: Hoc autem dicti ministri ferè accipiunt loco beneficii, quamuis nihil ipsi percipiant, nisi solum cibum, & potum. Aliqui autem perspicaciores, & libertatis cupidiores, præsertim cum vident suarum operarum conductores minimi facere libertatem, & propterea lucrum cauponæ prodigere, solent inter vendendum fraudare infideles, miscendo vinum aqua, vel augendo numerum mensurarum in receptione pretii. Id quod partim factitatur tanquam licitum etiam ab ipsis præcipuis dominis cauponæ, fraudeque pecuniæ partem seruant pro parte pretii suæ libertatis, existimantes id sibi licere, tanquam propriæ industriæ lucrum. Ergo quid iuris: Decretū. Non licet fidelibus captiuis in ministerium cauponæ ascitis ab infidelibus aliquid surfurari, licitum tamen est à præcipuis dominis cauponæ tantundem surripere, quantum arbitrio boni viri sufficit æquare mercedem debitam laboribus suis.

39 XIV. Casus. Omnes ferè infideles domini huius loci ad sua negotia peragenda vtuntur ministerio captiuorum, & propterea solēt singulis carceribus, qui balnea hic appellantur, binos, vel ternos ex ipsis captiuis perspicaciores reliquis omnibus præficere, quibus quidem onus incumbit accusandi apud dominos inobedientes, & ad opera negligentes, distribuendi cibos, & vestes, ac etiam laborem ex opere, qua in distributione est difficilimum seruare æquitatem, nam vtplurimū inter æquales inæquales vestes, (sic enim à dominis accipiunt) & labores partiri oportet; interdum ex æqualitate seruanda vitio potentiorum malum illis imminet; solet nō rarò amor, & odium lancem reddere inæqualem, sæpe oblata mune-

munera aliquos laboribus eximunt, & melioribus cibis, ac veſtibus donant. Quæritur ergo de illorum ſtatu, quidnam cenſendum ſit, eorum præſertim qui ne gratiam, & officium omittant, inobedientes, ac pigros accuſando, flagris obiiciunt? Decretum. Reſponderunt PP. deputati, omninò ſeruandam eſſe iuſtitiam diſtributiuam, & ex eius violatione, quæ culpa ſequatur, lethalis, an venialis, dignoſcendum eſſe ex grauitate, aut leuitate materiæ. Item eſſe licitam accuſationem contra negligentes non pro lege aliqua obedientiæ, quæ veris dominis debeatur, ſed pro euitando præiudicio diligentum concaptiuorum exinde emergente, ac pro redimenda vexatione, aut propria, aut aliena.

40 XV. Caſus. Infideles huius loci, præſertim infimæ conditionis, ſolent fidelibus S. noſtræ fidei myſteria exprobrare, vel de illorum difficultatibus rationem exponere; interdum ad diſputationem prouocant aliquando eos errare, & in malo ſtatu eos verſari aſſerunt; ſæpe coram eis horribiles blaſphemias irrogant in Chriſtum, & Sanctos eius, quorum ſingulis vt reſpondeant, ac diſputatione viam aperiant, velint nolint, in eas anguſtias aliquando incidunt, vt neceſſe ſit, vel cum aliquo fidei detrimento aut reſilire, vel apertis verbis damnabilem eorum ſententiam damnare cum euidenti periculo capitis, præſertim ſi ſint liberi. Si verò taceant ab initio, vel reſpondeant cautè, & circumſpectè, videntur poſſe euadere periculum ſine aliquo fidei detrimento. Si v.g. dicant. Si nobis impunè liceret apud vos de fide diſputare, aut vos ex deſiderio diſcendi veritatem hæc percunctamini, & non potiùs ex odio, vt nos capiatis in ſermone, ac capitis periculo ſubiiciatis, vel ex curioſitate, vel loquacitate (ſicut re vera his ex cauſis prædicta faciunt) libenter reſpondebimus: nũc autem pergite quò pergitis, extremi iudicii dies aperiet nobis ſenſum: vel ſciſcitantur aliis loquendi formulis; pœna enim in damnantes eorum ſectam indiſpenſabiliter conſtituta neminem hic latet; & idcirco audientes exiſtimant, huiuſmodi declinationes non ex fidei vacillatione, ſed potiùs ex metu periculi profectas, & deſperatione proficiſci. Quæritur ergo in his, & ſimilibus occaſionibus Chriſti fideles, & præſertim Sacerdotes, quid ex neceſſitate præcepti, quiduè ex conſilio facere teneantur? Decretum. Diſputatio de rebus fidei laicis eſt prohibita, Sacerdotes, niſi valde periti, ex conſilio ab ea debent ſe abſtinere excuſando ſe bonis verbis, ac prętextibus, de quibus in caſu.

Hi caſus fuerunt etiam diſcuſſi in ſupremo tribunali S. Inquiſitionis coram S.D. Vrbano VIII. vt infr.

Feria 5. Die 18. Iulij 1630.

41 In Generali Congr. S.R. & Vniuerſalis Inquiſitionis habita in Palatio Apoſtolico apud S. Mariã Maiorem coram S. D. N. Vrbano diuina prouidentia Papa VIII. ac etiam RR. DD. S R.E. Cardinalibus in tota Republica chriſtiana contra hæreticam prauitatem Inquiſitoribus Generalibus à ſancta Sede Apoſtolica ſpecialiter deputatis.

Relato caſu tranſmiſſo à Congreg. de Propag. fide, propoſito à F. Franciſco Longobardo Ordinis Minimorum Miſſionario Tuneti in Aphrica vlt. An apoſtatæ à fide chriſtiana ad pœnitentiam redeuntes cogendi ſint ad retractandum explicitè, & publicè coram infidelibus cum periculo vitæ, ſicut negarunt fidem, an verò ſufficiat coram fidelibus publicè, & explicitè abiurare apoſtaſiam in propriis balneis (quæ ſunt captiuorum carceres) & implicitè apud infideles, abſtinendo ab actibus infidelitatis, & deponendo habitum? S. Congregatio cenſuit, apoſtatas à fide redeuntes ad pœnitentiam non teneri ad abiurandam apoſtaſiam publicè coram infidelibus, ſed ſufficere, vt eam abiurent in balneo coram fidelibus, abſtinendo ab actibus infidelitatis, ac deponendo habitum infidelium, quatenus ſit proteſtatiuus falſæ religionis; ſi verò ſit ęquiuocus, poſſe illum deferre; quòd ſi ex illa delatione ratione perſonæ aliqua oriretur ſuſpicio, teneri aufugere quamprimùm poterit.

Feria 5. die 25. Iulij 1630.

42 In eadem Congregatione delato hoc alio caſu, videlicet, Quomodò ſe gerere debeat cõfeſſarius erga apoſtatas pœnitentes in articulo mortis conſtitutos, cum ab illis ſecretò accerſitur, vt ſecretò abſoluat? Ratio difficultatis eſt, quia in illo articulo ſolent ab infideli familia, vel ſacerdotibus falſis induci ad actus falſæ religionis, nec poſſunt abnuere ſine periculo mortis. Sacra Congr. cenſuit, confeſſarium debere abſoluere apoſtatam pęnitentem in articulo mortis conſtitutum, abiurata priùs verbo apoſtaſia in foro conſcientiæ. Et ſi per aliquod temporis ſpatium ſuperuixerit, poterit abiurare in balneo coram fidelibus; quod ſi non poterit, relinquat chirographum ſuæ abiurationis, ſaltem ſigno crucis conſcriptum; quòd ſi neque hoc poſſit, committat confeſſario, vt ſuam abiurationem fidelibus manifeſtet. Non autem teneri apoſtatam pœnitentem tunc in periculo vitæ conſtitutũ, etiam ſuadentibus Turcis, cum periculo vitę fidem catholicam, quam tunc, abiurata infidelitate, amplexus eſt, cõfiteri, ſed eorum ſuaſiones eludere, vel non reſpondendo, vel æquiuocis verbis vtendo.

Fuit Congr. DD. Conſultorum in Palatio S. Rom. & vniuerſalis Inquiſitionis 13. Auguſti 1630. qui circa 4. caſum ita reſoluerunt.

43 IV. Caſus. Qui captiui iniuſte detinentur ab infidelibus, poſſunt à dominis particularibus accipere ſine iniuſtitia, vel aliqua eius ſpecie, quantum ſufficit ad congruam compenſationem, etiam pro ſufficientia redemptionis, ab illis, vel aliis, qui ſunt partes Reipublicæ, ſiue Iudæi, ſiue Turcæ, quæ iuſtè auferent, facient interpretatiua licentia Principum chriſtianorum, qui contra illos bellum iuſtum proſequuntur; quibus caſibus neque furtum, neque vſura eſt, & maxime cauendum eſt, ne hoc infideles de nobis credant, quòd vſuram, & furtum iuſtificemus per ſcandalum, & ignominiam fidei.

44 V. Caſus. Fuit approbatus; aliqui tamen Qualificatores dixerunt, requiri animum reſtitutionis, accepto pretio dato, ſi dominus rerum emptarum occurrerit.

De caſu 6. vt in primo.

De caſu 7. placuit omnibus interponi ibi Lucri gratia, Ad euitandum graue damnum, & ad neceſſariam ſui conſeruationem.

De caſu 8. iam deciſum.

45 Circa 9. decretum eſt, licere huiuſmodi gradus procurare, dummodò nunquam tali excellentia in remigando intendant vti contra Chriſtianos; non enim licet ſtrenuè remigare cauſa lucri, vel alicuius commodi temporalis in infidelium triremibus contra Chriſtianos, ſed ſolùm poſſunt remigare, & alias actiones indifferentes facere ob metum mortis, vel verberum. Alios verò hortari ad ſtrenuè remigandum, laudare, vel contumeliis afficere, eſt omnino illicitum. Declinare verò ictus tormentorum ad

pro-

propriam vitam saluandam, licitum est, dummodò ex hoc damnum aliquod notabile Reipublicæ christianæ non oriatur. In omnibus autem præfatis casibus illicitis, vt supra, non solùm mortaliter peccant, sed etiam in excommunicationem incidunt, cum infidelibus contra Christianos auxilium præstent.

Circa decimum rectè responsum est.

Circa vndecimum rectè responsum est.

Circa duodecimum fuit decretum, non licere huiusmodi cubicula locare illis ab vsuris ad scelus tam maximum causa lucri, sed solùm ad vitandum aliquod graue malum, mortis videlicet, mutilationis, vel verberum.

Circa reliquos tres articulos rectè responsum est.

46 Noto 9. quòd in constit. 26. Leonis X. nu. 21. dicebam, quòd locus sepulturæ in ecclesia poterat vendi. Sed quæres modò, an qui emit, acquirat dominium illius? R. negatiuè, quia ecclesia, cum sit res sacra, & ideo merè spiritualis, non potest per laicum possideri, nec in totum, nec in partem; leg. Quæ de tota, ff. de rei vendic. Quare dicendum est, laicum habere vsum quidem sepulturæ ab ipso emptæ in ecclesia, vel cœmeterio, non tamen dominium. Ita Lambert. de iur. patr. lib. 3. quæst. 9. art. 9. Quod idem dic de sedibus, seu bancis, vt ait Syl. verb. Sepultura, qu. 3. Vide Barb. de offic. Paroc. cap. 26. nu. 11.

Lambert. Syluester. Barbosa.

47 Aduerte, quòd arma primi fundatoris posita in capella, seu ecclesia, vel sepulcro, nullo modo possunt amoueri, sed semper remanere debent in memoria dicti fundatoris. Quæ quidem arma mutari non possunt à nouo hærede fundatoris, immò nec iste nouus hæres, si alienæ familiæ sit à fundatore, potest sua insignia ibi ponere, remanentibus armis antiquis primi fundatoris. Verum quidem est, quòd si iste nouus hæres vellet capellæ benefacere, & eam meliorare. Posset ibi sua arma ponere, antiquis relictis, cum scriptura tamen in marmore fidem faciente de primo fundatore. Ita Lambert. de iur. patr. lib. 3. q. 5. art. 4. nu. 8. & 9.

48 Aduerte etiam ex Lambert. loc. cit. nu. 10. 11. quòd in sepulcris cadauerũ non possunt sepeliri, nisi hæredes sanguinis; hæredes autem sanguinis sunt, non solùm qui nascuntur ex filijs masculis, sed etiam qui nascuntur ex filiabus fœminis, licèt non sint eiusdem familiæ. Vnde hæres etiam vniuersalis, tamen extraneus, non potest sepeliri in sepulcro fundatoris, nec arma sepulcri mutare: nam ius sepulcrorum solùm transit ad hæredes sanguinis, non autem ad hæredes extraneos, vt ipse probat Lambert. de iur. patr. lib. 1. p. 1. q. 11. ar. 13. nu 3. Quòd si testator velit, quòd aliquis externæ familiæ in suum sepulcrum inferatur, non linquat sepulcrum, sed illi familiæ ius inferendi mortuos in suum sepulcrum. Lauor. var. tom. 1. tit. 2. cap 10. num. 32.

Lambertin. Lauor.

49 Aduerte etiam, quòd conuentus non potest capellam, vel sepulcrum alicui concessum pro se, & suis, illis auferre; quia talis capella, & sepulcrum reputantur tamquam hospitium, cap. Ebron. 13. q. 2. sed de iure est, quòd in fundo, in quo quis habet vsum, non potest dominus habitare, inuito vsuario, leg. Si hæres, §. fin., & leg. seq. ff. de vsu, & habit. lega. Ita Angel. verb. Sepultura, nu. 41. Lamber. loc. cit. lib. 3. qu. 5. art. 4. num. 13. & addit Angel. quòd extinctis domino & eius descendentibus per mortem, bene posset conuentus alijs sepulturam concedere; quia, mortuo vsuario, ille vsus redit ad proprietarium liberè, leg. penult. Cod. de vsufruct. & hoc etiam tenet Tab. verb. Sepultura, §. 20. Lauor. tom. 1. var. tit. 2. cap. 11. nu. 38. Rodriq. tom. 3. Sum. ca. 130. concl. 14. Sylu. verb. Sepultura, qu. 3. Sanchez lib. 2. consil. cap. 3. dub. 14. nu. 4. qui idem ait esse omnino dicendum de capellis quæ alicui conceduntur intra ecclesiam, nam mortuo earum emptore, & eius familia, possunt alijs concedi; quibus subscribo; nam alioquin ecclesia magno beneficio priuaretur, quod non est permittendum, vt ait Tab. verb. Ecclesia, §. fin. & sepulturæ non tam flocci concedi possent. Limita tamen, vt ossa priorum defunctorum maneant in eadem sepultura; nam impium videtur, corpora defunctorum exhumare; & ad summum, si aliter fieri non posset, debent dicta ossa intra eamdem ecclesiam honestè collocari; quod tamen non nisi propter vrgentissimam causam est faciendũ. Videatur Diana tom. 3. tra. 2. resol. 120. Neq; obstat ca. Corpora sanctorum, de consecr. d. 1. nam non habet locum in ecclesijs Regularium ab Episcopis exẽptis. Addunt Sylu. cum Ludouico Romano sing. 692. & alij, quos secutus sum in constit. 26. Leonis X. num. 22. quòd potest Prælatus Religionis ex iusta causa in aliorum sepulcro aliquem immittere, ipsis inuitis; modò tamen per hoc suorum mortuorum cadauera non impediantur; & quòd si laico sepultura concedatur cum conditione, quod nullus alius ibi sepeliatur, non tenet conditio; quia turpis est, & pro non adiecta habenda. Tu dic, quòd hoc habet solùm verum pro casu necessitatis.

Angelus. Tabiena. Lauor. Rodriq. Syluester. Sanchez. Diana. Lud. Rom.

50 Aduerte etiam, quòd ad construendam sepulturam, vel capellã in ecclesia patronata, seu quæ fundatorem habet, non requiritur consensus fundatoris, immo, eo inuito, construi potest. Quia patrono nullum ex hoc infertur præiudicium, & ecclesiæ beneficium affertur; vnde patronus, qui ecclesiæ beneficium procurare tenetur, est irrationabiliter inuitus; quare eius contradictio nihil obstat. Ita Lambert. de iur. patr. lib. 1. p. 1. qu. 3. ar. 17. nu. 2. Lauor. loc. cit. cap. 9. num. 83.

Lambert. Lauor.

51 Aduerte etiam, quod quando cadauera sepelienda sunt in ecclesijs Regularium, ad ipsos spectat declarare, an per ciuitatem, an verò per rectam viam sint exportanda. Ita declarauit sacra Congreg. Reg. 22. Aprilis, anno 1588. quę tamen aliter videtur declarasse 3. Ianuarij anno 1594. scilicet ad Curatum defuncti spectare, declarare omnia necessaria vsque ad ianuam ecclesiæ Regularium. Ita refert Lauor. loc. cit. num. 116. Hic tamen Genuę hæc spectant ad hæredes defunctorum. Non est tamen necesse, vt cadauer priùs ad parochialem ecclesiam deferatur, quando mortuus in ecclesijs Regularium elegit sepulturam, sed debet recto tramite ad dictas ecclesias deferri, solutis iuribus parochialibus, non obstante quacumq; consuetudine. Ita declarauit sacra Rituum Congreg. anno 1618. die 21. Maij.

52 Aduerte etiam, quòd electio sepulturæ probatur per testamentum, vel aliam scripturam manu propria subscriptam, vel per duos testes, qui in qualibet causa probant, vt multis probat Barbos. in cap. In omni, de testib. Immò dicit dictus Barb. nu. 55. & Lauor. de sepult. tit. 2. cap. 11. nu 19. quòd electio sepulturæ probatur per testes singulares. Quando autem testes sunt diuersi, quia vnus dicit, quòd defunctus elegit sepulturam in tali ecclesia, & alter, quòd in alio loco; tunc coniecturis standũ est, quibus testator verisimiliùs moueri potuerit, videlicet si vnus ex illis locis sit parochia, vel alia ecclesia, in

Barbosa. Lauor.

qua maiores sui sepulti sunt, vel si aliam ecclesiam maiori deuotione prosecutus sit. Ita Lauor. loc. cit. nu. 10. Si autem defunctus adultus, & discretus capellam cum sepultura sibi fabricauit cum armis, & inscriptionibus, licèt intestatus decedat, tunc non est dubium, quin sepeliri debeat in sepultura ab ipso fabricata; statim enim ac sibi fabricauit, eam elegisse videtur, etiamsi alibi habeat sepulturam, in qua maiores sui sepulti sunt.

53 Aduerte etiam aliquas declarationes sacræ Congreg. Regul. quæ sic habent. *CVM inter Fratres reformatos Ordinis minoris Obseruantiæ S. Francisci, necnon pro tempore existentem Archipresbyterum, seu Parochum loci Fiani Nepesin. diœcesis in sepeliendis eiusdem Ordinis Tertiarijs diuersæ vt plurimùm orirentur controuersiæ, supplicatum fuit nomine Patris Custodis eorumdem Fratrum Prouinciæ Romanæ ab hac sacra Congregatione Cardinalium, negotijs Regularium præpositorum, infra scriptas resolui petitiones. Prima, An Tertiariorum sui Ordinis cadauera in ecclesijs pariter suæ Religionis sint sepelienda? Secunda, An in ijsdem etiam ecclesijs sepeliẽda sint cadauera eorum, qui dicti Ordinis habitu induti ex hac vita migrarunt? Tertia, Num & illi, qui coram testibus dumtaxat, licèt absq; scriptura, in ijsdem ecclesijs sepulturam sibi elegerint? Quarta, An tam supradictorum, quàm aliorum quorumcumq; cadauera, in alterius parochia existentia, & in ecclesijs eorumdem Fratrum sepelienda, prius ad ecclesiam parochialem ad benedictionem, ac vltimum vale à Parocho recipiendum deferri debeant; num verò ab ædibus defunctorum ad dictas Fratrum ecclesias recto tramite sint transportanda? Illustrissimi eiusdem sacræ Congr. Patres, Illustrissimo de Aracœli referente, partibusq; auditis, responderunt in hunc, qui sequitur, modum.*

Vide to. 1. nostrorũ priuil. in constit. 4. Sixti 4. nu. 38.

Ad 1. Tertiarios huiusmodi, si qualitatibus in bulla fel. recor. Leonis Papæ X. præscriptis sint præditi, videlicet si viri collegialiter, aut claustraliter viuant, mulieres verò virginalem, aut cœlibem, aut castam vidualem sub expresso voto, & Tertiariorum habitu vitam ducant, posse, & debere, etiam inuito, ac minimè requisito Parocho, in supradictis Fratrum ecclesijs sepeliri; secus verò, si supradictis qualitatibus careant, ac nisi subsequentis cap. dispositione comprehendantur.

vide tom. 1. priu. cit. dicta constit. 4. §. 9.

Ad 2. Si conditiones in bulla aurea fel. recor. Sixti Papæ IV. contentas, in ipsis adimpletas esse constiterit, videlicet, quòd à Guardiano domus loci, in quo tales decedere contigerit, aut ab alio Superiore, vel ab altero, cui id Superior committendum duxerit, habitum receperint, ac prædicti Guardianus, vel alius Superior habitum huiusmodi recipientes præmonuerit, eorum cadauera propter habitus concessionem, ac receptionem penès ipsos Fratres, quorum habitum gestant, esse sepelienda, eo casu cum habitu Religionis decedentes in ecclesijs pariter eiusdem Religionis ecclesiastica sepultura esse tradendos.

Ad 3. In supradictis ecclesijs esse sepeliendos, sine præiudicio tamen iurium parochialium.

Ad 4. Cadauera huiusmodi ad prædictorum Fratrum ecclesias recto tramite deferri posse, ab eisdem tamen Fratribus monendum esse prius, & requirendum, ac expectandum proprium defunctorum Parochum, quo requisito exprese venire recusante, licere eisdem Fratribus, etiam ipso inuito, supradicta cadauera ad easdem ecclesias trasportare. Romæ 11. Decemb. 1615. Ant. Maria Card. Gallus V. Teatin. Sec.

54 Noto 10. quòd in const. 28. Leonis X. num. 2. dicebam, Regulares teneri ad obseruanda festa, quæ Episcopus in sua diœcesi præceperit obseruari. Quare non poterunt his diebus Regulares in suis monasterijs neque per se, neque per alios operarios seculares operibus seruilibus laborando intendere. Campan. in diuers. iur. rub. 12. cap. 13. nu. 91. Barbos. de potest. Epis. p. 3. alleg. 105. nu. 33. Fagund. in 4. præcep. eccles. lib. 1. cap. 7. num. 4. Campanil. Barbosa. Fagundez.

55 Sed an teneantur seruare etiam ieiunia ab Episcopo præcepta, maior difficultas est. Suarez 4. de leg. cap. 20. nu. 10. Fagund. loc. cit. dicunt, quòd, secluso scandalo, non tenentur, nisi consuetudine ea receperint; quia sunt exempti ab Ordinarij iurisdictione, & nihil de hoc inuenitur statutum, sicut de diebus festis. Sanchez verò 4. in decal. cap. 15. numer. 21. ait, quòd si dicta ieiunia sunt indicta in bonum commune ex voto ciuitatis, ea obseruare tenentur sub mortali, etiam secluso scandalo; nam & ipsi pars ciuitatis sunt. Suarez. Sanchez.

56 Aduerte, quòd in eadem const. 28. nu. 6. dicebam, quòd Regulares vtentes calẽdario Romano in celebrandis diuinis officijs, poterant se conformare ecclesiæ matrici ciuitatis, aut loci, in quo habitant; nam Religiosi sunt ciues illius ciuitatis, in qua habitant, vnde possunt se moribus illius conformare. Atque ita Portel in addit. ad dub. reg. verb. Horæ canon. num. 3. Sed circa celebrationem diuinorum officiorum extat decretum vbiq; obseruandum Cong. Rituum, tenoris sequentis. *Sacra Rituum Congregatio ad tollendos abusus, qui varijs in locis irrepserunt, re maturè discussa, censuit, & decreuit. Primo non potuisse, nec posse locorum Ordinarios tam seculares, quam regulares, addere Calendarijs etiam proprijs Sanctorum officia, nisi ea dumtaxat, quæ Breuiarij Romani rubricis, vel sacræ Rituum Congregationis seu Sedis Apostolicæ licentia conceduntur. Insuper vetuit, & prohibuit celebrari per totam ciuitatem, vel diœcesim, etiam de cuiusque Ordinarij auctoritate, missam, vel festum cum officio de Sancto, eo quòd in loco adsit ecclesia parochialis, vel regularis, aut aliqua reliquia, sed tantùm in ipsius Sancti ecclesia titulari, seu vbi asseruatur insignis reliquia, & non alibi. Insignes autem reliquias declarauit esse corpus, caput, brachium, crus, aut illam partem corporis, in qua passus est martyr, modò sit integra, & non parua, & legitimè ab Ordinarijs approbata. Missas item, quæ circumferuntur, à Sacra Congreg. non approbatas, S. Gregorij pro viuis, & defunctis, 15. Auxiliatorum, & de Patre æterno, & quascumq; alias, exceptis ijs, quæ sunt permissæ Regularibus tantum, velut Rosarij, S. Mariæ de Carmelo, & alias, sicut etiam officia ab eadem non approbata, prohibuit, reiecit omnino, & damnauit respectiuè, & pro prohibitis, reiectis, & damnatis haberi voluit: Quæ omnia decreuit, statuit, & mandauit sub pœnis contentis in bullis Pij V. initio breuiarij, & missalis positis, quòd scilicet non satisfaciant muneri recitandi diuini officij: Quò verò ad vtentes supradictis missis, sub alijs pœnis contentis in Indice librorum prohibitorum ex decreto S. Concilij Trid. edito. Et ne præmissorum ignorantia vllo vnquam tempore possit ab aliquo prætendi, neque obliuio possit irrepere, eadem sacra Congregatio voluit, & mandauit, decreta huiusmodi affigi in sacristijs omnium ecclesiarum tam secularium, quàm regularium, etiam patriarchalium, metropolitanarum, cathedralium, collegiatarum, & aliarum quarumcumq; in eisq; perpetuo affixa asseruari. Facta demum relatione* Portel.

horum

horum decretorum S. D. N. Vrbano Papa VIII. idem Sanctissimus ea laudauit, approbauit, atque ab omnibus vbique sub prædictis pœnis seruari præcepit. In quorum fidem manu, & sigillo Illustrissimi, & Reuendissimi D. Cardinalis Deti præsens decretum signatum, & munitum fuit die 8. Aprilis, 1628.

Io. Baptista Card. Detus. F. Fuluius Benignus Sec.

57 Aduerte etiam, quòd in eadem const. 28. Leonis X. num. 9. dicebam, Clem. VII. concessisse, quòd Prædicatores, infirmi; & alij possent in aliquo casu supplere recitationem officij diuini recitando aliquos psalmos, seu Pater noster de licentia Superioris, & bullam habes apud Cherub. tom. 1. bull. in const. 37. Clem. VII. §. 2. pag. 605. quæ fuit confirmata à Paulo III. in eius const. 5. §. 8. apud eundem Cherub. tom. 1. bull. pag. mihi 617. vtraq; bulla incipit Dudum. Et hoc priuilegium non esse reuocatum dicit A S. Fausto de horis can. lib. 2. qu. 122. Circa infirmos dicit Rodriq. tom. 3. sum. cap. 197. nu. 1. quòd ad hoc, vt non teneantur officium diuinum recitare, sufficit, quòd eis dicat Medicus, quòd non recitent, absque alia licentia Superioris, sicut ad non ieiunandum sufficit eadem Medici licentia; nam infirmus quò ad sanitatem recuperandam Medico subiectus est, & illi obedire tenetur independenter à voluntate Prælati, cui solùm obedire tenetur quò ad ea, quæ ad regularem disciplinam spectant. Quæ doctrina valet pro Prælatis timidis, & scrupulosis, qui semper timent, etiam vbi timendum non est: nam etiam vbi dubius esset Medicus, an infirmitas esset talis, quæ ægrotum excusaret ab officio, non tenetur ægrotus recitare, ne se periculo grauis damni exponat. A S. Fausto de hor. can. lib. 2. qu. 221.

Cherubin. *A S. Fau.* *Rodriq.*

58 Aduerte etiam, quòd Prælati regulares possunt iubere Fratribus clericis imperitis, qui non valent officium diuinum cum alijs in choro recitare, vt ab illo recitando abstineant, & loco illius dicant officium laicorum. Ita concessit Clem. VII. vt refert Casarub. in comp. verbo Moniales, §. 3. & Portel in dub. regul. verb. Horæ canonicæ, nu. 13. & constat etiam ex ijs, quæ dixi tom. 1. Relig. q. 1. cap. 24. §. 3 vbi probaui cum multis, quibus adde A S. Fausto in thes. lib. 6. qu. 177. clericum choro destinatum, propter imperitiam, & alias causas, posse ad statum laicorum transferri, Quicquid dicat Rodriq. to. 3. sum. ca. 194. concl. 13. Si autem choro destinatus sit in sacris, non potest quidem laicus fieri, sed, si est imperitus, potest deobligari ab officio chori, & obligari ad officium laicorum, iuxta priuilegium Clemen. VII. citat. quod de his loquitur.

Casarub. *Portel.* *A S. Fau.* *Rodriq.*

Caput Quintum de addendis ad constitutionem Pauli III.

1 NOto 1. quòd in const. 2. Pauli III. nu. 6. dicebam, posse Correctores Ordinis Minimorum in diebus, quibus ecclesijs dicti Ordinis sunt concessæ indulgentiæ, deputare confessores ex eodem Ordine, qui possent absoluere pro illis diebus à casibus etiam Episcopis reseruatis. Pro qua doctrina confirmanda adduco Vasq. 1. 2. disp. 178. cap. 1. nu. 5. vbi ait, quòd Princeps condendo legem vniuersalem, derogat omnino aliam legem pariter vniuersalem recentiori contrariam; Sed dum fert legem generalem, eo ipso non intelligitur reuocare leges, & cõsuetudines peculiares, quia lex peculiaris, & communis non sunt omnino contrariæ, nec causas omnino contrarias habent; potest enim legislator ob causas generales legem statuere, cum quæ propter rationes peculiares manere possint leges particulares. Porrò autem velle legislatorem, vt simul maneant lex generalis, & peculiaris, etiamsi contrariæ sint explicauit nobis Bonif. VIII. in cap. 1. de const. in 6. Hæc Vasquez. Cui suffragantur Iuristæ, dum docent, legem nouam, quantumuis generalem, non corrigere casus speciales legis antiquæ. Gloss. in leg. 3. Cod. de silentiar. lib. 12. Gonzal. ad regul. cancell. §. 7. procem. num. 75. Gutierr. de iuram. confirm. p. 1. cap. 40. num. 2. fine. Puteus lib. 1. decis. 195. nu. 2. & alij multi apud Gonzal. Eamdem sententiam confirmant illi DD. qui dicunt, quòd priuilegium concessum Regularibus, vt, cum fuerint in itinere, possint recitare officium diuinum non iuxta ordinem breuiarij Romani; vel cum ægrotauerint, illi obligationi satisfaciant, recitando aliquos psalmos à Prælato designatos, non est reuocatum per motum proprium Pij V. obligantem omnes obligatos ad horas canonicas ad illas recitãdas secundùm breuiarium Romanum ab ipso reformatum, non obstante quocumq; priuilegio, &c. Nam iste motus proprius intelligitur de his, qui pro semper omittunt formam dicti breuiarij, non de illis, qui in aliquo casu particulari id faciunt. Isti autem DD. sunt Rodriq. tom. 1. sum. c. 142. concl. 2. Vega p. 1. sum. cap. 127. casu 25. Ledesm. p. 2. sum. cap. 4. concl. 15. vers. Finalmente, pag. mihi 745. A S. Fausto de hor. can. lib. 2. qu. 122. Per quæ omnia ista opinio facta est mihi probabilis, præsertim cum in decretis prohibentibus dictam absolutionem, licèt reuocentur priuilegia specialia aliquibus Religionibus generaliter concessa, non reuocantur tamen priuilegia specialia pro casibus particularibus. Ita sentio, nisi aliter habeat stylus, & sensus Romanæ Curiæ, cui contradicere non intendo.

Vasquez. *Gloss.* *Gonzal.* *Gutier.* *Puteus.* *Rodriq.* *Vega.* *Ledesma.* *A S. Fausto.*

Caput Sextum de addendis ad constitutionem Pij V.

1 NOto primò, quòd in const. 6. Pij V. nu. 7. posui nouum decretum Vrbani VIII. quo conceditur facultas Ordinarijs dandi licentiam Regularibus, vt possint Moniales consanguineas alloqui. Istam verò licentiam extendi ad socios, docent Rodriq. to. 3. q. reg. q. 6. art. 1. Riccius 1. p. praxis, decis. 745. de connexis enim idem est iudicium, c. Translato, de const. Vnde licentia Papæ alicui concessa visitandi sacrosanctum Ierosolymitanum Domini Sepulcrum extenditur ad socium à Superiore quocumque assignandum.

Rodriq. *Riccius.* *Tiraq.* *Felinus.*

2 Si quæras, an dicta licentia ab Episcopo impetrata alloquendi Moniales valeat pro vna sola vice, an pro pluribus? ℞. Valere solùm pro vna vice. Colligitur ex cap. Non potest, §. Illud autem, de præb. in 6. Docent Tiraq. in leg. Boues, §. Hoc sermone, de verb. sign. numer. 73. Riccius 1. p. praxis, decis. 649. Felin. in cap. Innouamus, de treg. & pace, num. 5. qui addit, quòd hoc intelligitur, etiamsi ille, qui habet licentiam accedendi, seu ingrediendi monasterium, ingrederetur eo die, quo liceret omnibus ingredi, v. g. per priuilegium, vel incendium,

aut aliquam ruinam monasterij. Et nu. 3. ponit vnam bonam regulam, quæ potest seruire ad multa in Religionibus, scilicet, quòd simplex sermo regulariter verificatur in 1. vice per leg. Boues. § Hoc sermone, ff. de verb. signif. Quare si concedat Prælatus licentiam alicui eundi foras, intelligitur pro vna vice. Item si concedat facultatem eligendi confessarium, seu vt possit absolui à reseruatis. Item licentia concessa ingrediendi hortum. Item licentia concessa non eundi ad matutinum, intelligitur pro nocte immediatè sequenti ad licentiam. Videatur etiam Tiraq. loc. cit. num. 22.

Tiraq.

3 Noto 2. quòd in eadem const. 6. nu. 20. dicebam, Principes seculares teneri ad suum brachium ordinatè ab ecclesiastico iudice petitum præstandum. Nam cum iurisdictio secularis, & ecclesiastica ab eodem fonte Iesu Christo D. N. licèt vna ab alia distincta, manantur, debent se inuicem, cum iuris ratio postulat, adiuuare; vnde dicebat Innoc. & Gloss. in cap. 1. de offic. ord. quòd per potentiam secularem adiuuari debet potestas ecclesiastica, quod etiam dicit tex. in cap. Administratores, 23. q. 5. Et ait Hostien. in dicto cap. 1. de offic. ord. sub nu. 5. quòd iudex secularis potest brachium ecclesiasticum implorare aduersùs eos, in quos nõ habet coercitionis ius; quod etiam notauit Couar. pract. q. cap. 10. sub num. 1. vers. Eadem ratione, Et sicut iudex secularis tenetur suum brachium à iudice ecclesiastico petitum præstare, cap. 1. cap. Quoniam, de offic. ord. & cap. Statuimus, de maledic. ita etiam iudex ecclesiasticus debet suum brachium præstare iudici seculari illud imploranti; Abbas in cap. 1. de offic. ord. num. 10. & 14. Riccius 1. p. praxis, decis. 330. tit. Notab. in mat. &c. Hoc tamen brachium debent sibi inuicem præstare dictæ potestates ordinatè, nimirum primò postquàm vtraque fecerit quantum per suas vires potuerit pro executione iustitiæ: colligitur ex dicto cap. 1. de offic. ordin. ibi, *Et cum opus fuerit.* At opus non est auxilio alieno, cum habet quis vires ad se defendendum, vt v. g. quando iudex ecclesiasticus nondum excommunicauit. Et constat etiam, quia imploratio brachij est remedium subsidiarium pro supplemento iustitiæ, vt probat Riccius 1. p. praxis, decis. 334. Fel. in cap. Significasti, num. 4. de offic. deleg. & cap. Cum sit generale, de foro comp. numer. 8. Deinde debent sibi inuicem dictum brachium præstare ordinatè, idest, iuris ordine seruato, & in executione iustitiæ, vt ad coercendum rebelles, ad mandandum executioni iustam sententiam; dict. cap. 1. de offic. ord. ibi, *non ad præiudicandum alicui contra iustitiam, sed potius ad ea, quæ sunt Deo placita, prosequendum.* Iure autem communi ius brachium seculare implorandi competit Episcopis, Abbatibus, Generalibus, Prouincialibus, Correctoribus, cæterisque Prælatis potestatem excommunicandi habentibus; cap. Periculoso, §. fin. de relig. dom. in 6. Riccius loc. cit. decis. 320. nu. 1. competit quoque eorumdem delegatis; Riccius nu. 2. Nauar. in cap. Cum contingat, de rescrip. remed. 1. num. 1.

Innocent. Hostiensis. Couarru. Abbas. Riccius. Felinus. Nauarrus.

4 Ex quibus omnibus colligitur 1. quòd, stante appellatione ritè, & rectè interposita a sententia iudicis ecclesiastici, non tenetur iudex secularis suum brachium imploratum præstare. Ita Sbroz. de Vic. Episc. lib. 2. cap. 190. nu. 11. Menoch. de retinend. possess. remed. 3. nu. 360. Nau. dicto cap. Cum contingat, nu. 5. Ricc. cit. decis. 322. nu. 1. Et ratio est, quia, appellatione pendente, nihil est innouandum, leg. 1. in priu. ff. nil. nou. appell. pend. Immò si appellatio, quæ admitti debebat, non fuisset admissa, & à tali non admissione appellatum fuisset, & hoc iudici seculari constaret, non deberet suum brachium concedere; Riccius loc. cit. nu. 2. Iudici autem iusta appellatione interposita procedenti potest subditus resistere. Riccius citat. qui addit, quòd in eo casu iudex peccat, & puniri debet.

Sbroz. Menoch. Nauarrus.

5 II. Colligitur, quòd iudici seculari constaret de iniustitia, & nullitate sententiæ, non teneretur suum brachium impertiri. Menoch. loc. cit. Sbroz. cit. nu. 7. Riccius cit. decis. 325. nu. 1. Abb. in c. 1. de offic. iud. ord. num. 11. ChoKier de Conser. Ecclef. quæst. 37. num. 2. Constat ex ratione dicti cap. 1. de offic. ord. Nam iudex ecclesiasticus non debet adiuuari ad malum inferendum, sed ad bonum, & iustitiam faciendam. Quare potest etiam summariè velle de iustitia sententiæ cognoscere; Ricc. loc. cit. num. 2. ne strictis oculis grauem pœnam exequatur; quod enim nullum est, nullam meretur executionem, leg. 4. §. Condemnatum, ff. de re iud. Vnde etiam collige, quòd si gubernatori triremium constaret, quòd quis Religiosus, vel alius, fuisset iniustè ad eas condemnatus, posset eum ab illis liberare. Immò puto, quòd etiam teneretur, ne videretur iniustitiam iudicis confouere.

Chokier.

6 III. Colligitur, quòd non tenetur, nec debet iudex secularis suum brachium impendere imploratum, quando iudex implorans est incompetens; Menoc. loc. cit. Riccius loc. cit. decis. 328. n. 1. Vnde antequam brachium suum det, debet scire de iudicis competentia; alioquin, ait Riccius, quòd si iudicis incompetentis sententiam exequatur puniri poterit.

7 IV. Colligitur, quòd licèt sit differentia inter impartitionem brachij, & accommodationem familiæ, quòd scilicet in impartitione brachij potest iudex requisitus cognoscere de viribus sententiæ, & petere processum, vt dictum est; quæ diligentia non est necessaria in accomodatione familiæ, ad tollenda scandala, & resistendum rebellibus cum armis se defendentibus; tamen quando dicto iudici seculari constaret, quòd iudex ecclesiasticus peteret sibi accommodari familiam ad aliquem iniustè carcerandum v. g. vel aliud simile, non teneretur, nec posset dictum brachium præstare.

8 Noto 3. quòd in eadem constitut. 6. nu. 24. dicebam, quòd iusta causa concedendi licentiam Moniali ad exeundum monasterio, erat infirmitas, quæ in monasterio curari non posset. Sed si Medicorum consilio Monialis stando in monasterio curari non possit, nec mortem vitare, & Superior nolit exeundi licentiam concedere, poterit ne egredi petita licentia, licèt non obtenta. Vt. hanc quæstionem tractare ex professo Pennam in leg. 1. C. de commeatu, lib. 12. & multis probat, quòd possit. Quod mihi valde rationabile videtur. Nam tunc irrationabiliter talis licentia denegatur; & ita hominis æstimari non potest; leg. penult. in fine, ff. de donat. & ad eam conseruandam iure naturæ tenemur. Immò, ait dictus Penna col. 4. quòd eo casu posset dicta Monialis inuita extra claustra trahi.

Penna.

9 Aduerte autem, quòd post decretum Sacræ Congreg. Regul. de mandato Pauli V. datum Romæ die 22. Decembris, 1617. ac intimatum Procuratoribus generalibus Ordinum, non possunt Moniales quacumque occasione transferri de monasterio ad monasterium sine speciali licentia Sedis Apostolicæ. Ita refert Castell. de elect. cap. 17. num. 6. & Diana

Castell.

Diana. Diana tom. 3. tract. 2. resol. 127.

10 Aduerte etiam, quòd quando conceditur alicui licentia ingrediendi monasteria Monialium de consensu expresso earumdem Monialium, iste consensus præstandus est à Monialibus capitulariter congregatis per vota secreta, alioquin dictæ licentiæ non valent, & qui eis vtuntur, incurrunt pœnas inflictas contra violantes clausuram Monialium. Ita declarauit per specialem const. Vrb. VIII quam habes to. 4. bull. in eius const. 29. fol. 287.

11 Noto 4. quòd in eadem const. 7. Pij V. nu. 21. dicebam, quòd Regulares sunt strictiori vinculo subiecti suis Prælatis, quàm Clerici suis Episcopis; nam isti non vouent obedire Episcopis, neque etiam votum faciunt castitatis explicitum, sed solùm ad hęc tenentur per constitutiones Ecclesiæ. Ita Raym. (Raymund.) in sum. lib. 3. tit. De sent. & præcep. §. 5. & Io. de Selua (De Selua.) de benef. p. 3. qu. 3. num. 20. Sanch. (Sanchez.) 7. de matrim. disp. 27. num. 5. qui hanc rem ex professo tractat tota illa disp.

12. Noto 5. quòd in const. 8. Pij V. conceditur priuilegium, quòd nouitia infirma ad mortē possit professionem facere, etiamsi annum nouitiatus nō compleuerit, modò sit in ætate legitima constituta. Et de isto priuilegio agunt Confettius, Sanch. Henriq. Rodriq. quos ibi cito: Et præterea Rodriq. tom. 4. sum. cap. 63. à num. 4. Barb. in cap. Ad Apostolicam, de regul. num. 4. & de potest. episc. p. 3. alleg. 101. num. 33. & 34. & in addit. ad dictam alleg. num. 33. Mirand. tom. 1. man. qu. 22. ar. 10. Riccius 2. p. prax. resol. 493. Beia 4. p. cas. casu vlt. in princ. Vech. de nouit. disp. 13. dub. 11. A S. Fausto in thesau. lib. 5. qu. 167. Zanard. in summ. theolog. p. 2. cap. 17. versùs finem, Cruz de statu Relig. lib. 1. cap. 8. dub. 4. Portel in dub. regul. verb. Nouitia, nu. 5. Roderic. in resol. regul. resol. 101 nu. 40. Diana tom. 3. tract. 2. resol. 17. (Confett. Henriq. Rodriq. Barbosa. Mirand. Riccius. Beia. Vechius. A S Fau. Zanardus. Cruz. Portel. Roderic. Diana.) Circa hanc constitutionem quatuor sunt controuersa. 1. An sit reuocata per constit. Greg. XIII. In tanta. 2. An professio sic facta valeat ita, vt, si nouitia conualeat, non debeat nouam professionem emittere finito anno nouitiatus. 3. An monasterium succedat bonis nouitiæ sic professæ intestatæ decedentis. 4. An ista constitutio comprehendat nouitios omnium Religionum.

13 Ad I. iam dixi ad dictam constit nu. 2. hoc priuilegium non esse reuocatum; & præter Henriquez. Sanchez, Rodriq. quos ad id adduxi dicunt Portel, Barbos. Beia, à S. Fausto, Mir. Rodriq. to. 4. sum. cap. 63. num. 4. quicquid dicant Cruz, & Vech. loc. cit. nu. 3. Nam lex generalis non tollit legem antiquam pro casu speciali, vt cum multis docui sup. cap. 5. num. 1. & latiùs id probaui ad dictam constit. num. 2 tom. 2. priuil.

14 Ad II. Rodriq. loc. cit. num. 5. Mirand. Beia, Portel loc. cit. dicunt, non valere. Barb. de potest. Episc. p. 3. alleg. 101. num. 33. & in cap. Ad Apostolicam, de Regul. num. 4. dicit, quòd illa professio valet, sed quòd tenetur sic professus, integro anno nouitiatus completo, illam ratificare, & confirmare, quod est dicere; illam professionem valere in foro conscientiæ, & sic profitentem esse obligatum obseruare vota promissa, etiamsi ad seculum redeat, non valere tamen in foro fori, atque ita sic professum seculum petere, & Fratres posse illū expellere. Vechius de nouit. disp. 13. dub. 11. n. 2. ait, quòd hęc professio in neutro foro obligat, per declarationem Congr. quam affert, & sic habet. *Qui emisit professionem intra annum probationis, non est obligatus, neque ad Religionem in genere, neque in specie, neque etiam in foro conscientiæ illi dicta est obligatio.* Quòd autem dicta professio valeat, non solùm in foro conscientiæ, sed etiam in foro fori, & quòd non sit necesse eam ratificare, dixi in priuil. loc. cit. numer. 1. cum Sanchez, Confettio, Henriq. quibus adde à S. Fausto lib. 5. thes. quæst. 167. numer. 4. Zanard. loc. cit. Diana loc. etiam cit. Illa Congr. declaratio, si est vera, non intelligitur in casu speciali, per ea quæ hic supra dixi cap. 5. numer. 1. Et præterea Sacra Congreg. non potest derogare priuilegijs Papæ; vnde quando censet aliquod priuilegium esse derogandum, consulit Papam, & de tali derogatione fit mentio in decreto.

15 Ad 3. Monasterium non succedere, multis cōtendit Riccius p. 2. praxis, resol. 493 Rodriq. in sum. loc. cit. nu. 5. Vech. loc. cit. nu. 2. Mir. tom. 1. man. qu. 22. ar. 10. vers. Secundò. Barbos. in cap. Ad Apostolicam, de regul. nu. 4. Quòd verò succedat, dixi cum Sanchez, Confettio, Henriq. quibus adde Zanardum in sum. theolog. cap. 17. p. 2. vers. finem. A S. Fausto loc. cit. numer. 4. Confirmant hanc sententiam illi DD. qui dicunt, quòd nouitijs decedentibus ab intestato succedit monasterium; hos refert, & sequitur Grat. in decis. Marchiæ, decis. 35. nu. 13. (Riccius. Rodriq. Vechius. Miranda. Barbosa. Zanardus. A S. Fau. Gratianus.) Et aduerte, quòd in hoc non fit præiudicium venientibus ab intestato, quod numquam intendit Papa; nam iste sic infirmus cum periculo vitæ, si profiteatur, per hoc priuilegium verè professus est; adest enim ibi consensus proprius, & consensus Fratrum, & Papa solùm dispensat in anni integritate; vnde cum certi iuris sit, quòd monasterium succedit in omnibus bonis sui professi, cum ille verè professus sit, monasterium naturaliter illi succedit absque cuiusquam iniuria.

16 Ad 4. iam dixi tom. 2. priuil. cit. num. 3. quòd hoc priuilegio fruuntur omnes nouitij omnium Religionum communicationem habentium cum Dominicanis; quod etiam dicunt Rodriq. tom. 4. sum. cap. 63. num. 4. A S. Fausto lib. 5. thes. qu. 167. nu. 1. Beia 4. p. cas. casu vlt. in princ. Portel in dub. reg. verb. Nouitia, num. 5. versu Quæris 1. Miran. loc. cit. vers. 3. Vech. de nouit. disput. 13. dub. 11. num. 2. Zanard. & Diana loc. cit. (Beia. Portel.)

17 Noto 6. quòd in const. 9. Pij V. dicebam, posse Prælatos regulares creare notarios religiosos, qui fidem facerent, non solùm de negotijs communibus Religionis, sed etiam de specialibus quorumcumq; Fratrum, & non solùm in ciuilibus, sed etiam in criminalibus. Vnde dictus notarius poterit fidem facere, quæ in iudicio locum habeat, de morte alicuius Fratris, de professione, de receptione ad habitum, de aliqua partita, quæ reperiatur in libris computorum conuentus; licèt hanc vltimam fidem posse facere scriptores dictorum computorum capitulariter electos, dicat Rodriq. tom. 4. sum. cap. 58. concl. 11. (Rodriq.)

18 Aduerte, quòd in criminalibus causis, & grauibus numquam sine scriptura procedi debet, cap. Legum, 2. quæst. 1. cap. Quisquis, cap. Qui crimen, 2. quæst. 8. cap. Si quis cum Clerico, 11. q. 1. D. Tho. 2. 2. quæst. 68. art. 2. (D. Thom.) Ista autem scriptura de iure communi necessariò per notarium fieri debet; cap. Quoniam contra, de prob. Aldrete de discip. relig. c. 8. nu. 5. Portel. in dub. reg. verb. Notarius, nu. 6. Rodriq. tom. 4. sum. cap. 58. nu. 9. (Aldrete. Portel. Rodriq.) qui tamen ait, quòd in aliquibus Religionibus vsuuenit, quòd Prælatus ipse per se excipiat dicta testium in scriptis; quod tamen reprobat

reprobat Portel, & verè reprobandum est, cum sit contra ius commune in æquitate naturali fundatum, si enim reus afficiatur iniuria, quomodò probabit, quæ iudex fecit? Ab isto autem notario debet exigi iuramentum de fideliter suo officio exercendo, vt dixi in dicta const. 9. Pij V. num. 9. vbi posui formam dicti iuramenti, & formam creandi dictos notarios, & formam literarum suæ creationis; propter hoc enim iuramentum fides illius publica, & authentica habetur, ca. Ad audientiam. §. Nos autem, de præscrip. Aldrete loc. cit. nu. 8. Addit verò Rodriq. loc. cit. num. 10. quòd dictus notarius debet subscribere ad singulorum testium, vel reorum, aut accusatorum, &c. dicta; sed puto sufficere, si subscribat in fine processus; & sic obseruatur in praxi in nostra Religione, in qua nullus fit processus, in quo non sint saltem duo, Prælatus scilicet, & vnus ipsius Collegarum, qui solent communiter scribere; à quo vellem vt Prælati exigerent iuramentum prædictum in quolibet processu formando, si fortè illum in principio sui officij publicè in notarium non creassent; quod fieri debere pro multis bonis consequentijs, quæ inde sequuntur, consulit Portel loc. cit. nu. 2.

Caput Septimum de addendis ad constitutiones Gregorij XIII.

1 NOto 1. circa const. 2. huius Pontificis, quòd est in viridi obseruantia, vnde anno 1632. factum est infrascriptum decretum existente Generali Reuerendiss. P. F. Fràcisco à Longobardis. *In causis Fratris N. Prouincialis Ord. Minimorum super prætensa recusatione, oppositione, & resistentia ab ipso facta Fratribus N. N. per Patrem Generalem eiusdem Ordinis ad visitandam eamdem Prouinciam missis, rebusque alijs, &c. Eminentiss. & Reuerendiss. Card. S. Onuphrij, S. Sixti, & Ginetus, à S. D. N. ad cognoscendas, & determinandas causas huiusmodi specialiter deputati censuerunt, declarandum esse, prout præsentis decreti virtute declararunt, prænominatum F. N. ob præmissa incidisse in pœnas contentas in literis Apostolicis in forma breuis fel. rec. Greg. xiij. sub dat. Romæ 27. Martij, 1576. incipien. Ex pastoralis officij, &c. videlicet in excommunic. latæ sent. Romano Pontifici pro tempore reseruatam, necnon in pœnas priuationis perpetuæ officiorum per ipsum obtentorum, & inhabilitatis ad illa, & alia quæcumq; dicti Ordinis officia in posterum obtinenda, necnon vocis actiuæ, & passiuæ. Intereà verò ijdem Emin. censuerunt, committendum esse præf. P. Generali, prout præsentis pariter decreti virtute committunt, vt in prænominata Prouincia N. de idoneo Vicario Prouinciali prouideat, donec nouus Prouincialis electus fuerit. Romæ die 10. Sept. 1632. F. Ant Card. S. Onuphrij. A Torniellus.*

2. Noto 2. circa const. 4. huius Pontificis, quòd in ea ponitur magna illa indulgentia, quam lucrantur omnes Christi fideles visitantes vnam ex nostris Ecclesijs, seu oratorium monasterijs, aut grangijs annexum, (vt probat Ximenez in explic. huius const. nu. 17. & colligitur ex eadem const. ibi, *monasteriorum, seu domorum, &c.*) in die festo S. P. N. Francisci. Et quoniam dicta indulgentia cóceditur cum clausula, *Toties, quoties id fecerint*; quæ clausula valde prægnans. & peregrina est, & quæ Doctorum ingenia torsit hucusque; de qua licèt multa dixerim ad dictā const. 4. quæ videantur posse sufficere; Quia tamen P. F. Antonius Ximenez vir doctissimus, & sanctissimus nostræ Religionis ex Prouincia Hispalensi in capitulo generali Barcinone pro eadē Prouincia Commissus dedit mihi quemdam tractatum, quem fecerat pro ista indulgentia, in quo specialis doctrina illius clausulæ, *Toties, quoties*, continetur, & efficaciùs corroboratur doctrina P. Montoyæ, quam sum secutus: ideò placuit hic illum inserere, ijs relictis, quę magis communia sunt. Montoya.

Ximenez.

3 Dicit ergo 1. dict. Ximenez, quod qui eo die semel visitauit vnam ex nostris ecclesijs conuenienti feruore, & deuotione, acquisiuit plenariam remissionem omnium pœnarum suis culpis debitarum, secūdùm indulgentiæ tenorem; vnde si posteà dictas visitationes replicet, nullam ampliùs indulgentiam consequitur, cum nihil ampliùs remittendum adsit. Illæ tamen nouæ visitationes non erunt frustraneæ; nam per illas augebitur gratia, impetratio, & satisfactio, vel pro se, vel pro alijs, quibus applicabit seu pro thesauro Ecclesiæ, si nulli applicuerit.

4 2. Dicit, quod qui visitauit dictas ecclesias pauco feruore, & deuotione, si multis pœnarum debitis astrictus erat, non lucratus est dictarum pœnarum plenariam indulgentiam, sed tãtùmodò partē illarū, iuxta gradum feruoris, & deuotionis, quem habuit; replicando autē visitationes, acquirit proportionaliter remissionem dictarum pœnarum ex opere operato, vltra illam, quam acquirit ex opere operantis; & hoc est speciale in hac nostra indulgentia, propter illam clausulā *Toties, quoties*, quæ vbi non reperitur, cum non possit ecclesia nisi vna sola vice visitari si ea vice qui visitat, non habet debitum feruorem, & deuotionem, non acquirit plenariam pœnarum indulgentiam, sed tantummodò ad mensuram feruoris, quo visitauit. Citat pro hac doctrina AEgid. disp. 12. de indulg. dub. 6. num. 34. & 35. Et probat primò, Nā Pontifex pro ista indulgentia lucranda petit orationes fidelium directas in bonum commune totius Ecclesiæ; ergo sicut miles, qui plus pro sua Republica laborat, plus meretur accipere de bonis dictæ Reipublicæ, quàm si minùs laboraret; sic qui maiori feruore orando seruit Ecclesiæ, meretur de illius thesauro magis accipere, quam si minori feruore seruiret; vnde si debito feruore orat, plenariam consequitur remissionem pœnarum, si non, ad ratam feruoris. Secundò probat ex 1. extrau. de pœnit. & rem. vbi §. vlt. ait Papa. *Vnusquisque tamen plus merebitur, & indulgentiam efficacius consequetur, qui Basilicas ipsas ampliùs, & deuotiùs frequentabit*. Quæ verba nihil aliud possunt significare, nisi quod diximus; nam comparatiuum illud. Efficaciùs, supponit positiuum, Efficaciter, & sic qui deuotè visitauerit ecclesiam, efficaciter consequetur remissionem alicuius pœnæ, & qui magis deuotè, efficaciùs consequetur maiorem remissionem pœnæ. AEgidius.

4. III. Dicit, quòd quando quis, postquam confessus est, communicauit in peccato, seu postquam dignè communicauit, & lucratus est indulgentiam, intra terminum illius diei, in quo dicta indulgentia lucrari potest, iterum peccauit, & gratiam amisit, non potest ampliùs noua ecclesiæ visitatione dictam indulgentiam consequi, etiamsi contritus existat, nisi de nouo communicet. Quod probat primò. Nam priuilegium concessum nobilibus intuitu nobilitatis, amittitur, si per aliquod accidens desinant esse nobiles, non obstante, quòd posteà in gratiam Principis recipiantur; Hoc priuilegium, & indulgentia

gentia conceditur nobilibus, qui receperint gratiam sacramentorum confessionis, & communionis, & qui habent non solum gratiam habitualem sanctificantem, sed etiam gratiam specialem istorum sacramentorum, quæ in confessione est speciale auxilium ad dolendum de peccatis, & in communione secundùm D. Thom. 3. par. quæst. 79. ar. 1. consistit in maiori vnione cum Christo, ex quo dignè sumentibus confertur auxilium maioris feruoris charitatis: ergo hac gratia frui non poterit ille, qui ista nobilitate carebit: Sed qui peccauit in receptione sacramentorum, eam non habet, & qui illam habuit, & amisit per peccatum mortale superueniés, per actum contritionis licèt fiat æquè, vel magis amicus Dei, specialem tamen gratiam sacramentorum, & illa specialia auxilia non recuperat: ergo etiamsi quis ecclesiam visitet, gratiam tamen indulgentiæ non consequitur, si sacra communione non sit de nouo refectus. D.Thom.

5 Deinde, hac speciali doctrina posita, corroborat doctrinam Montoyæ, pro qua ponit sequentes conclusiones. Prima. Ad hoc, vt multiplicetur formalis indulgentia plenaria *Toties, quoties*, necessariò solùm multiplicandæ sunt piæ preces ad eam lucrandam requisitæ: vnde correlatiuum *Toties*, non est *Quoties*, vnitum confessioni sacramentali, communioni, & visitationi ecclesiæ, sed solummodò vnitum pijs precibus pro pace, & concordia Principum Christianorum, &c. Probat primò ex verbis eiusdem bullæ, vbi, positis illis verbis, *Pias ad Deum preces effuderint*, statim subditur, *Quoties id fecerint, toties plenariam suorum peccatorum indulgentiam, & remissionem concedimus, & elargimur*. Non dicit Papa, Quoties hæc fecerint in num. plurali, quasi complectens omnes diligentias antecedentes, sed solùm *Quoties id fecerint*, hoc est diligentiam immediatè antecedentem fecerint, idest, pias preces ad Deum effuderint. Secundò probat. Nam aliæ diligentiæ meritò non iubentur multiplicari, cum confessio sacramentalis solùm requiratur ad reddendum subiectum capax, vnde qui sine peccato esset, non teneretur confiteri ad indulgentiam lucrãdam. Adde, quòd necessitas confitendi conditio onerosa est, & toties multiplicata intra vnum diem, confusionem pareret, vnde strictè est interpretanda, ad dicta per Suar. tom. 4. in 3. disp. 56. sect. 2. num. 10. vbi affert hanc regulam. Cum in forma indulgentiæ regulariter duo contineantur, impositio alicuius onerosæ, & concessio alicuius remissionis, prior pars strictè interpretanda est, posterior verò largè; vnde etiam sequitur, quòd communio non est multiplicanda; addito, quòd intra eumdem diem multiplicari non potest; & licèt indulgentia in duobus diebus lucrari possit, non conuenit tamen eam multiplicari, nisi persona eam lucrans esset multùm spiritualis; neque etiam est multiplicanda visitatio ecclesiarum, tum quòd contractus inter Papam, & fideles solùm adest in multiplicatione precum; tum quòd conditio onerosa est, vnde non est necesse ingredi, & egredi ecclesiam ad multiplicandum lucrum indulgentiæ, sed sufficit intra eamdem ecclesiam sæpiùs multiplicare hac intentione preces secundùm mentem Pontificis. Suarez.

6 Conclusio 2. Qui per obliuionem, aut ignorantiam, quando confessus est, reliquit aliquod mortale, gratia sacramentali recepta, quando dictas pias preces in vna ex dictis ecclesijs effuderit, consequetur non solùm remissionem pœnarum debitarum peccatis confessis, sed etiam debitarum peccatis omissis, & oblitis. Hæc conclusio est contra Gersonem 2. p. suorum op. alphab. 53. lit. R. vbi dicit, quòd obliuio impedit indulgentiæ effectum quò ad peccata oblita. Et potuit in eo fundari, quòd quando exigitur pro conditione confessio, absolutio cadere debet supra peccata confessa, & non supra omnia, licèt enim quantùm ad culpam omnia deleantur, quò ad pœnam tamen separabilia sunt, & potest aliquorum pœna remitti, aliorum non remissa. Contrarium tamen sentit Suar. loc. cit. disp. 52. sect. 3. n. 9. Vnde probat primò conclusionem. Quia quamuis requireretur omnium peccatorum cõfessio, & omnia expressè non confiterentur, censentur tamen confessa, quia quantum est ex parte pœnitentis factum est totum id quod humanè fieri potuit, vnde secundùm Trid. peccata sic ignorata, & oblita in expressè confessis continentur: Quare indulgentiam illis omnibus peccatis est applicanda, quorum culpa remissa est, quando peccatorum expressorum detestatio fuit in communi extensa ad omnia oblita, & ignorata. Secundò probat. Quia hæc nostra indulgentia non exigit determinatè confessionem sacramentalem, sed aut cõfessionem, aut contritionem, vt constat ex illa clausula, *verè pœnitentibus confessis*, quæ non copulatiua, sed alternatiua est, & vult dicere, Contritis, aut confessis, vt explicat Suar. to. 4. in 3. p. disp. 52. sect. 3. nu. 3. ergo quocumque modo, siue directè, siue indirectè remittatur culpa, semper indulgentia suum integrum effectum, idest, remissionem peccatorum sortitur; quia hic solùm supponit habitualem gratiam in recipiente. Immo hæc conclusio verum habet nõ solùm in eo, qui in confessione consecutus est remissionem peccatorum oblitorum, sed etiam in eo, qui, facta confessione informi, gratiam non recepisset; sufficit enim, quòd hic vel per sequentem contritionem, vel per receptionem Eucharistiæ ita obicẽ tollat, vt quando ad recitandas pias preces ad vnam ex dictis ecclesijs accesserit, gratia habituali sit informatus. Ita Suarez loc. cit. nu. 6. Gerson. Trident. Suarez.

7 Conclusio 3. Qui sacramentaliter confessus est, vel per contritionem gratiam recepit, consequitur indulgentiam omnium peccatorum venialium, etiãsi illa non sit confessus (exceptis ijs quæ in affectu vigent, quæ quò ad culpam ablata non sunt.) Est contra Adrianum existimantem, esse necessarium ad indulgentiæ effectum consequendum omnia venialia integrè, & expressè confiteri. Et contra Cordubam dicentem, confitenda esse peccata venialia magis grauia, vt pœna per indulgentiam remittatur.

Prima pars constat ex conclusione 2. si quidem in hac nostra indulgentia non necessariò exigitur confessio, & licèt exigeretur, si Pontifex expressè non declararet quòd esset facienda confessio venialium, dicta confessio requisita non esset intelligenda de venialibus, quæ gratiam non auferunt, sed tantùm de mortalibus. Ita Anton. 1. p. tit. 10. cap. 3. §. 10. Nauarr. de iubil. notab. 18. num. 19. & notab. 30. num. 6. Suarez loc. cit. num. 5. Et ratio est: quia sicut quando dicitur simpliciter peccatum, intelligitur de mortali, sic quando dicitur confessio, intelligitur simpliciter de mortali, quia confessio est medicina mortalium. Secunda pars probatur: quia omnia peccata venialia pœnitentis remittuntur quoad culpam, (dum non adsit propositum in aliquibus perseuerandi, hæc namq; non remittuntur) accepta absolutione mortalium confessorum, vt Antonin. Nauarr.

D.Thom.

D.Thom. D. Thom. 3. par. quæst. 79. artic. 8. ergo ex his omnibus recipietur effectus indulgentiæ, & non de illis, quæ in affectu vigent, quia pœna absque culpa per indulgentiam non remittitur, vt Suarez loc. cit. sect. 2. num. 4. & 5. Itaque qui peractis diligentijs, quæ in hac nostra indulgentia requiruntur ad illius effectum consequendum, si aliqua venialia non fuit detestatus, quia habebat propositum in ijs perseuerandi, illorum remissionem non est consecutus. Si tamen intra determinatum tempus ea detestetur, replicando solas preces, illorum etiam remissionem consequetur; quod non accidit in alijs indulgentijs, in quibus clausula, *Toties, quoties*, non reperitur.

8 Conclusio 4. Qui inualidè confessus est, seu aliquod mortale peccatum post validam confessionem commisit, & communicauit in gratia, vel sine illa, quia de commissa culpa in confessione non doluit, aut qui post communionem ante recitationem piarum precum mortaliter peccauit, poterit nihilominus hanc indulgentiam lucrari absque noua confessione, & communione cum sola contritione. Hæc conclusio probatur quò ad omnes suas partes. Quia licèt verum sit, quòd ad sacram communionem sumendam de iure diuino, & ecclesiastico prærequiritur conscientiæ purgatio per sacramentalem confessionem, quando adest peccati mortalis conscientia; tamen quia supra dictum est, quòd ad lucrandam istam indulgentiam sufficit fructuosa confessio, aut vera contritio antequam ad vltimas diligentias requisitas, idest ad pias preces deueniatur; ideo qui post confessionem mortaliter peccauit, & carens copia confessarij, vel alia iusta causa non confessus, contritus tamen communicauit, non peccauit, sed erit fructuosa communio; quòd si nec confessus, nec contritus communicauit, sacrilegium commisit, cuius quidem peccati simul cum alijs si contritionem habeat, quando pias preces recitat, hanc indulgentiam lucratur absque alia confessione. Sed quòd in casu communionis sacrilegæ nullus obligetur ad eius repetitionem præcisè pro hac indulgentia lucranda, probatur; quia communionis conditio, quam indulgentia requirit, iam fuit in effectu adimpleta, quamuis fructus communionis non fuerit receptus, propter obicem, sed in sacramentis confertur gratia ex opere operato, quando à bene dispositis recipiuntur, aut quando obex per subsequentem contritionem tollitur. Quod sicut in alijs sacramentis certum est, ita idem dicendum in communione informi in re suscepta, quòd scilicet suum sortiatur effectum ex opere operato, amoto obice per subsequentem contritionem.

9 Quòd si quis obijciat cum Suarez tom. 4. in 3. par. disput. 52. sect. 2. nu. 15. quòd hoc, quod est suspendi fructus sacramenti, & postea ablato obice conferri, non reperitur in omnibus sacramentis, sed in illis solùm, quæ reiterari non possunt, aut sunt de necessitate salutis, quare in communione, quæ reiterari potest, id non est admittendum; & consequenter sine fructuosa communione non poterit ista indulgentia lucrari. ℞. quòd ista disparitas reiterandi, aut non reiterandi sacramenta, non est sufficiens, nam confessio reiterari potest; & tamen ipse Suarez loc. cit. disput. 20. sect. 5. num. 13. cum D. Thom. probat posse dari confessionem informem, quæ suum sortiatur effectum recedente fictione. Quòd verò omnia sacramenta hoc habeant, quòd recedente fictione conferant gratiam, quam erant collatura, si sine fictione fuissent recepta, docent Caiet. tom. 1. opusc. tract. 5. quæst. 5. Petrus Sot. lect. 4. de baptismo; & videtur sententia D. Thom. in 4. d. 17. q. 3. art. 4. quæstiunc. 1. Palud. q. 8. Capr. q. 2. Et ratio est, quia in sacramentorum receptione merita Christi Domini applicantur, quæ semper existunt in diuina acceptatione, & per ipsa non stat, si homo obicem non ponit; ergo si homo, qui obicem posuit, illum auferat, sacramenta necessariò suum producent effectum, qui est gratia iustificans, 1. aut 2. iuxta sacramenti qualitatem. Ea itaque probabilitate, qua id de omnibus dicitur sacramentis id dico de sacra cõmunione sic impedita; & consequenter, quòd ille, qui sic communicauit, adimpleuit conditionem requisitam a Papa pro consequenda hac indulgẽtia, vnde absque noua communione poterit indulgentiam lucrari, requisitas preces recitando. Caiet. Pet. Sot. Palud. Capreol.

10 Conclusio 5. Qui omnibus requisitis peractis, indulgentiam fuit lucratus, aut qui eam fuit consecutus in casibus trium vltimarum conclusionum, potest eam multotiès lucrari, si noua peccata mortalia, aut venialia committat, absque eo, quòd de nouo confiteatur, aut communicet, cum sola recitatione piarum precum, idest cum fide, spe, & charitate, quamuis non admodùm intense, factarum. Hæc conclusio constat ex dictis; nam pro hac indulgentia pluriès consequenda non est necesse multiplicare, nisi pias preces requisitas, vt constat ex dictis num. 6. cætera verò requisita si semel hac intentione fiant, sufficit; ergo si peccata de nouo non occurrant, vel nullum restat remittendum veniale in casu tertiæ conclusionis num. 8. repetitio indulgentiæ nihil operatur ex opere operato; cum nihil temporale adsit, quod remitti possit: si autem peccata de nouo occurrant, sufficit quòd venialia tollantur aliquo ex remedijs appositis quò ad culpam, & mortalia per contritionem, ita vt accedens homo ad faciendas pias orationes sit subiectum capax indulgentiarum, vt colligitur ex dictis: Ergo absque repetitione confessionis, & communionis potest lucrari indulgentiam toties, quoties faciet dictas pias orationes.

His positis, respondet ad ea, quæ supra num. 5. allata sunt pro prima sententia contra Montoyam: Et ad primum concedit, quòd Pontifex petit à nobis dictas satisfactiones, sed negat, quòd pro illis sit solùm daturus proportionatum præmium, vt in exemplo militis seruientis Reipublicæ. Nam retributio, quæ datur in indulgentijs, non prouenit à iustitia distributiua, sed à liberalitate Pontificis prudenter, idest, cum iusta causa thesauros Ecclesiæ distribuentis, vt probat Suarez tom. 4. in 3. p. disput. 52. sect. 8. num. 3. vnde diligentia illius qui impetrat indulgentiam, non est dispositio ad tantam, vel tantam remissionem, sed conditio solùm, per cuius adimpletionem secundùm voluntatem Papæ concessa est indulgentia plenaria. Et quamquam verum sit, quòd piæ preces pro motiuo deseruiant, & quòd ad proportionem motiui concedantur diuinæ; hic tamen solùm petitur, quòd sint piæ preces, & pro excessu seruoris nihil promittitur ex opere operato; vnde maior, vel minor intensio ad indulgentiæ effectum impertinenter se habet. Suarez.

11 Ad secundum, Sensus illius extrau. non est, quòd ille, qui diligentiam fecerit, non consequatur totalem remissionem, quando deuotio valde intensa non fuerit: Nam omnes accedentes ad dictas basilicas verè pœnitentes, & confessi in prædicto anno iubilæi,

bilici, seruata forma ibi præscripta, scilicet, vt *reuerenter accedãt*, idest pietatis, & religionis causa, & quòd Romani visitent triginta diebus semel in die, & extranei quindecim, plenissimam illam indulgentiam, siue id fecerint cum magna, vel cum parua deuotione, consequuntur, vt Suarez loc. cit. num. 7. verba verò illa, *Vnusquisque tamen plus merebitur, & indulgentiam efficacius consequetur*, intelliguntur, non quia maior remittatur pœna, sed quia ex parte causæ illa eadem pœna cum maiori certitudine remittitur, quando basilicæ plures, & cum maiori deuotione fuerint visitatæ. Et confirmari potest exemplo contritionis, quæ licèt minima sit, sufficit tamen ad efficaciter delenda omnia peccata mortalia, sed quantò maior fuerit, cum maiori vi, ac certitudine idem facit. Seu intelliguntur, quòd Papa, completis diebus visitationis, & tota iam plenissima indulgentia consecuta, qui deuotiùs adhuc pergerent in visitatione dictarum basilicarum, nouam aliquam indulgentiam consequantur ad proportionem deuotionis de pœnis debitis subsequentibus peccatis. Ita Suarez loc. cit. num. 8. Vide Gloss. in dicta extrau. verbo Consequetur.

13 Deinde respondet ad ea, quæ dicta sunt supra nu. 4. & directè militant contra doctrinam Montoyæ, & ad argum. quo dicitur, quòd priuilegium concessum nobilibus deperditur, si per aliquod accidens definant esse nobiles, sed hæc indulgentia conceditur nobilibus; Omissa maiori, respondet ad minorem. Aut ista nobilitas consistit in eo, quòd illi, qui lucraturi sunt hanc indulgentiam, habeant nobilitatem diuinæ gratiæ iustificantis, quæ facit homines participes diuinæ naturæ, vnà cum speciali gratia sacramentorum, remissione nimirum peccatorum, & infusione primæ gratiæ per se, quam producit sacramentum pœnitentiæ, & augmento gratiæ per modum refectionis, quam producit sacramentum Eucharistiæ? Aut consistit in eo, quòd etiam vnà cum dictis gratijs debeant habere auxilia specialia, & gratiam actualem, quam ista sacramenta causant? Si primum, quod est certissimum: licèt verũ sit, quòd per peccatum subsequens perditur ista nobilitas, per pœnitentiam tamen, quæ fit vel virtus mediante contritione, vel sacramentum, mediante confessione, statim integrè, & in altiori gradu recuperatur tota gratia habitualis, omnes virtutes, & dona supernaturalia, in quibus includitur non solùm prima gratia recepta per priorem pœnitentiam, sed etiam illius augmentum, simul cum augmento gratiæ à communione causato, vt latè probauimus, ait Ximenez, in nostra eruditione euangelica tom. 2. lib. 15. exerc. 7. qua ratione dixit Chrysost. hom. 6. in Genes. *Per misericordiam Dei, si modò condemnare, facta nostra voluerimus, poterimus statim ad pristinam abundantiam redire*. non est necesse ad recuperandam totam gratiam deperditam, quòd pœnitentia sit ita feruens, vt disponat, & proportionet subiectum cum gratia recuperanda, solùm exigit Sanctus, quòd nostra condemnemus peccata, per quæ gratia deperdita fuit, quod quacumque vera contritione fit. Sed esto quòd contrariam opinionem sequi velimus, scilicet, quòd ex gratia, & virtutibus deperditis non restituatur, nisi ad mensuram præsentis dispositionis, cum qua peccator ad Deum conuertitur, hoc sufficit ad ipsum nobilitandum ad hoc vt sit capax indulgentiæ, absque noua confessione, & cõmunione; sat namque est, quòd tempore consecutionis indulgentiæ, qui eam consequi vult, sit in gratia, & quòd adimpleuerit conditionem confessionis, aut contritionis, & quòd semel hac intentione communicauerit; si quidem forma huius indulgentiæ non exigit, nisi quòd multiplicentur piæ orationes. Si verò dicatur, quòd nobilitas consistit in eo, quòd simul cum gratia habituali habeantur auxilia specialia, qualia sunt in communione feruor deuotionis, dulcedo, &c. hoc esse falsum, constat ex eo, quòd dicta auxilia, etiam absque communicantis culpa, non semper omnibus dantur; vnde, si hoc ita esset, non omnes, qui dignè, & absque peccato Eucharistiam sumerent, & piè orarent, indulgentiam consequerentur, sed illi solùm, qui hunc feruorem, & dulcedinem haberent. Item hæc actualia auxilia effectus sacramentalis communionis, non causantur virtute sacramẽti, nisi dum species sacramentales in stomacho resident, & illis est præsens corpus Christi Domini, seu Christus Dominus, quo mediãte feruor charitatis, potens Christo præsenti animam recipiẽtis vnire, acquiritur. Itaque si illi, qui volunt consequi hanc indulgentiam, vt eam consequantur deberent necessariò habere hanc nobilitatem, pauci possent illam consequi, siquidem qui manè communicat, & vespere orat, non orabit cum feruore deuotionis, & charitatis, & multo minùs qui communicauit heri, & hodie orat, quamuis gratia iustificante insignitus; atque ita non consequerentur indulgentiam, nisi illi, qui statim post communionem factam intra præscriptum tempus piè orarent, vnde nullus, nisi matutino tempore, posset illam lucrari, siquidem vespertino tempore, consummatis speciebus sacramentalibus, iam non sunt ampliùs illi feruores, & actualia auxilia sacramentalia. Quare ad hoc inconueniens vitandum dicendum est, quòd qui peccauit, & amisit gratiam, non erit necesse, cum postea per pœnitentiam resurgit, quòd ista auxilia specialia habeat, neque qui indignè communicauit, & consequenter non recepit, necesse est, quòd illa postea habeat, sed sufficiet, quòd communio informis suum sortiatur effectum, vt dictum est num. 8. & 9. intra præfixum tempus. Neq; ex eo, quòd amissa sint per peccatum dicta auxilia communionis effectus, desunt nobis alia opportuna remedia, seu auxilia post pœnitẽtiam misericorditer à Deo collata, quibus possimus dictas pias preces absque noua communione cum feruore peragere. Quod cum admiratione dixit Ambros. lib. 2. in Lucam. *Vide, quàm bonus Deus, & facilis indulgere peccatis, non solum ablata restituit* (gratiam scilicet deperditam) *sed insperata concedit*; quæ sunt aliqua auxilia specialia, gratiosè, & liberaliter condonata.

14 Concludit igitur, quòd quotiescumque in prædicto die S.P.N. à primis vesperis, &c. quis conatur recipere dictam indulgentiam peractis debitis diligentijs, quamuis piæ preces non sint admodùm intensæ, acquirit nihilominùs efficaciter omnium pœnarum absolutionem. Quòd si nulla adsit pœna remittenda, non per hoc est infructuosa dicta repetitio piarum precum, seu visitationis ecclesiæ; nam ea acquiruntur ex opere operantis multa bona, augmentum scilicet maioris, & maioris gratiæ, & meritorum æternæ gloriæ, augmentum christianæ religionis, & profectus animarum, impetratio bonorũ pro Ecclesiæ catholicæ thesauro. Quòd si peccatum aliquod mortale intra præfixum terminum post cõsecutionem indulgentiæ, patrare contingat, cum pro lucranda indulgentia non sit necessaria confessio, sed sufficiat sola vera contritio, petatur hæc à Deo,

D. Chrys.

D. Ambr.

Deo, cum dolore peccatorum, & precum repetitione, & denuò indulgentia acquiretur. Intelligere namque, quòd absque noua confessione, & communione non potest denuò acquiri ista indulgentia, est fidelium deuotionem minuere, & animas sine remedio relinquere contra finem intentum à Papa in concessione nostræ indulgentiæ. Compungi ergo, & conteri de peccatis, & preces repetere absq; noua confessione, & communione, in nullo potest nocere, etiam dato, quòd opinio mea in re non esset vera, adiuuat, animat, & calefacit miserum peccatorem, vt citiùs veniam suorum peccatorum consequatur, si præsertim probabiliter credat, quòd ipsi conceditur indulgentia plenaria toties, quoties id fecerit. Hæc Ximenez in præfato tractatu.

15 Ad vltimum pro hac nostra indulgentia aduerte, quòd transfertur cum translatione festi eiusdē S. Francisci, per speciale decretum Greg. XIII. quod fuit omnino necessarium; nam alioquin indulgentia non est transferenda, sed accipienda eodem die, licèt festum quò ad diuinum officium transferatur. Ita Azor. tom. 2. lib. 1. cap. 28. q. 8. Portel in addit. ad dub. regul. verb. Festum, num. 1.

Azorius. Portel.

16 Noto etiam circa constit. 5. eiusdem Pontificis, quòd nu. 1. dicebam, quòd electiones per compromissum in nostro Ordine in capitulis generalibus erant in vsu. Aduerto autem nunc, quòd bene faciet dictum capitulum, si compromittat in aliquos numero dispares, propter facilitatem hominum ad discordandum, argum. leg. Item si vnus. § principaliter tamen, ff. de recept. arbitr. vt saltem maior pars conueniat.

17 Et aduerte, quòd si vnus de capitulo non consentiret, vt tales electiones fierent hoc modo, fieri nequirent, licèt alij omnes consentirent, cap. In causis, de elect. vbi Io. Andr. num. 7. & Panorm. num. 3. De Baysio in direct. elect. p. 3. cap. 18. num. 1. Mandag. de elect. cap. 39. & cap. 21. vbi Boer. lit. C. Lauor. de elect. tit. 4. cap. 19. num. 31. Et ratio est, quia cuiuslibet interest singulariter, vt eligat per se, & non per alium: Et in re communi potior est conditio prohibentis, vt in reg. In re communi, quæ est 56. de reg. iur. in 6.

Io. Andr. Panor. De Baysio. Mandag. Boer. Lauor.

18 Aduerte etiam, quòd dicto num. 1. dicebam, non posse dictos compromissarios sic electos præfatas electiones facere per communem inspirationē, imò nec per quasi inspirationem, quæ est quando omnes deputati vno ore consentiunt in aliquem, & non constat, quod auctore Deo id faciant, sed præsumitur, quòd per inspirationem ita eligant ratione concordiæ; nam Spiritus sanctus est in vnitate, & concordia, cap. Schisma, 24. q. prima cap. De illis, 24. q. 4. quæ electio ad hoc vt per quasi inspirationem sit facta, oportet, quòd fiat absque vitio Simoniæ, conspirationis, coniurationis, requisitionis, seu consensus extra capitulum habiti ante electionem, argum. cap. Per inquisitionem, de elect. Et sufficit, quòd omnes concordent simul in capitulo, etiam singillatim, dummodò communis electio sequatur. Et aduerte, quòd in ista electione non debet interuenire tractatus specialis, potest tamen interuenire generalis, v. g. Rogemus Deum, vt bonum nobis concedat Prælatum, seu studeamus facere bonum Prælatum; non autem debet fieri persuasio respectu certæ personæ; Potest tamen Prælatus dicere hoc modo. Frater N. mihi videtur esse bonus pro tali Prælatura. Ita de Baysio in direct. elect. p. 3. cap. 16. num. 5. Qui vltimus modus fuit obseruatus à Generali Chamart in cap. generali Romæ 7. celebrato, in electionibus factis à compromissarijs; & has esse licitas, docet De Baysio loc. cit. num. 3. Sed eas vsitari non video in Ordine nostro; & fortè fieri nequeunt. Dictas autem electiones sic factas auctoritate Apostolica confirmauit Cardinalis Protector. Imò dictus P. Chamart in electione Collegarum, & Zelosi, quæ fiebant per scrutinium, semper ante electionem cuiuslibet Collegæ dicebat, Pro hoc officio mihi videtur esse bonus Frater N. & deinde deueniebatur ad electionem per scrutinium, qui modus proponendi nullam habet nec in re, nec in iure deformitatem.

De Baysio.

Caput Octauum de addendis ad Constitutionem Sixti V.

1 NOta, quod in Archiuio nostro Romano apud Patrem Zelosum inueni aliam constitutionem huius Pontif. concessam Fratribus Gallis pro recipiendis nouitijs extra capitula definitoria; quæ constitutio licèt solùm de Fratribus Gallis loquatur, extendi tamen debet ad omnes nationes. Tum quia per priuilegium Clem. VII. quod refero tom. 1. nostr. priuil. in illius constit. 3. gratia vni concessa, omnibus concessa censetur. Tum quia hæc constitutio est fauorabilis, & fauores conuenit ampliari. Tum quia hic nulla adest particula taxatiua, quæ hanc extensionem fieri prohibeat: Tum quia neque etiam vlla apparet ratio, quare non possit dicta extensio fieri. Ad omnes igitur nationes extendenda.

Constitutio vnica, aliàs 3.

Concedit, vt quilibet Prouincialis cum tribus suis Socijs, etiam extra capitulum generale, & prouinciale, possit nouitios ad Religionem admittere.

SIXTVS EPISCOPVS

Seruus seruorum Dei, ad perpetuam rei memoriam.

DIlectis filijs Prouincialibus Ordinis Fratrum Minimorum sub regula D. Francisci de Paula per regnum Franciæ constitutis, & eorum cuilibet

DILECTI FILII SALVTEM, &c.

§. 1. *ET SI nos anteà de omnibus ecclesiasticis Ordinibus in ea, qua conuenit, puritate, & dignitate conseruandis attentiùs cogitantes, nostra desuper perpetuò valitura constitutione statuerimus, & ordinauerimus, ac prohibuerimus, ne deinceps cuiuscumque iuuenis, & viri adulti maioris sexdecim annis a seculo ad Religionem transire volentis approbatio, admissio, & receptio fieri debeat, nisi in generali, vel prouinciali capitulo. Nihilominus pro parte vestra Nobis nuper exposito, quod capituli vnius generalis ad aliud in sex annos, prouincialis verò in triennium celebratio differri consueuit, ac propterea*

Motiua.

rè à permulti quotidie, quibus vestram Religionem ingredi ob melioris vitæ frugem cordi est, interdum ab eorum sancto proposito, vel malè ab alijs consulti, aut sæpe humani generis & eorum quietis, ac salutis infestissimi hostis insidijs decepti remouentur, vel ad aliud minus acceptum omnipotenti Deo vitæ genus transeũt, in graue salutis animarum eorumdem, & Religionis vestræ, cuius propagandæ in illis partibus, maxime aduersus serpentis vndique hæresis malum, studio adducimini, præiudicium.

Concedit prout in sũmario. §. 2. *Nos propterea præmissis opportunè prouidere, necnon Religionem vestram per vniuersum regnum Franciæ, & ad Dei gloriam, & populi sui ædificationem longè, lateque spargi, & disseminari desiderantes, vobis, vt vnusquisque vestrum, vnà cum tribus eius Socijs, eos omnes, qui in Religionem vestram ingredi, & habitum suscipere voluerint, ac professionem emittere decreuerint, & ad id se præsentauerint, quos tamen idoneos iudicaueritis, non expectato generali, nec prouinciali capitulo, sed quoties opus fuerit, ad habitum huiusmodi, necnon probationis anno completo, ad professionem regularem, aliaq; quæ desuper necessaria fuerint, adimplere, admittere, facta tamen prius per saltem vnum ex vobis, & tres Socios vestros diligenti inquisitione de parentibus, patria, & anteacta vita, ac moribus, & dummodò constiterit, eos aliquorum criminum, qualia sunt homicidia, furta, latrocinia, vel alia similia, & grauiora, reos, vel suspectos non existere, nec in constitutione nostra huiusmodi comprehendi, sine alicuius inhabilitate, aut censurarum, vel aliarum in prædicta, vel alijs constitutionibus contentarum pœnarum incursu, liberè, & licitè valeatis, apostolica auctoritate, tenore præsentium perpetuò concedimus, licentiamque desuper impartimur; non obstante constitutione nostra prædicta, ac alijs constitutionibus, & ordinationibus apostolicis, cæterisque contrarijs quibuscumque.*

Mãdat dictas receptiones referri in c. prouinciali, vel generali. §. 3. *Volumus autem, quòd vos, & quilibet vestrum sub pœna priuationis vocis actiuæ, & passiuæ, prædictas nouitiorum decimum sextum annum, vt præfertur, excedentium admissiones, & receptiones in ipso capitulo prouinciali, vel generali referre, & tam illorum, quàm aliorum desuper per vos, & quemlibet vestrum gestorum approbationem, & confirmationem petere, & obtinere debeatis; quòd si secus factum fuerit, supradicta omnia ex nunc, prout ex tunc irrita, nulla, ac penitus inualida fuisse, & esse, decernimus, & declaramus.*

Datum Romæ apud Sanctum Petrum, sub annulo Piscatoris, die 28. Aprilis, 1588. Pontificatus anno 3.

Caput Nonum de addendis ad Constitutionem Clementis VIII.

1 NOto primo, quòd Clemens VIII. in eius constitut. 2. §. 1. & 2. agit de modo faciendi electiones Superiorum. De quibus electionibus licèt multa dixerim in omnibus meis libris, semper tamen occurrunt aliqua dicenda; vnde quædam notare decreui, & primo quòd de iure communi eligere Prælatum spectat ad subditos, quibus præponendus est cap. Adrianus, d. 63. cap. In nomine Domini, d. 23. cap. 1. d. 62. cap. Miramur, d. 61. c. Congregatio, 16. q. vlt. cap. 1. cap. Cum terra, cap. Inter diuersas, de elect. Et ratio est; quia sicut sponsæ inuitæ non debet dari sponsus, cap. Cum locum, de spons. nec coactio habeat difficiles exitus, cap. Requisiuit à nobis, de spons. sic nec ecclesiæ inuitæ est Prælatus præferendus, cap. Nullus inuitis, d. 61. cum inter Prælatum, & suam ecclesiam fœdus coniugij ineatur, cap. Licet, cap. Cum inter, de transl. episc.

2 Noto 2. quòd stante aliqua electione inualida per aliquem defectum, quia in ea non interuenit, v. g. aliquis, qui interuenire debebat, non possunt electores ad aliquam electionem venire, nisi prius prima illa electio cassetur, vel nisi illa prima sit euidenter, & ipso facto nulla. Cum enim per primam iam contractum sit matrimonium cum ecclesia, cap. Cum inter Canonicos de elect. non potest ecclesia in alium consentire, nisi primo illo contractu cassato, vel nisi ille sit patenter nullus; vnde si secunda fiat, prima non cassata, est omnino nulla, cap. Considerauimus, cap. Congregato, de elect. P. de Baysio in direct. elect. p. 1. cap. 5. *P. De Baysio.*

3 Noto 3. quòd potest Princeps secularis opponere se electioni alicuius Prælati, etiam regularis, sibi suspecti; quæ suspicio si sit vera, & realis, electio nihilominus secuta retractari debet. Innoc. in cap. Super his, de accus. nu. 8. Felin. num. 6. Abbas nu. 13. & in cap. Quod sicut, de elect. num. 7. Ex quo singulariter infert, quòd ex causa suspicionis potest Princeps secularis non admittere Prælatum institutum per Papam. Dicti verò Principes si persequantur electores, vel eorum consanguineos, eo quia noluerunt eligere personam, pro qua dicti Principes rogauerunt, sunt ipso facto excommunicati, cap. Sciant cuncti, de elect. in 6. P. de Baysio in direct. elect. p. 1. cap. 6. nu. 15. Et nu. 20. addit, quòd electus per abusum laicæ potestatis, idest per minas, aut importunas preces, quãdo Princeps solitus est malè tractare, qui eius precibus non obtemperant, est intronis, & latro, cum non intret in ouile per ostium, & quòd tenetur renunciare. *Innocent. Felinus. Abbas.*

4 Noto 4. & pone, quòd aliqui de capitulo eligant scienter indignum, præsente illo, ad quem spectat confirmatio, v. g. Generali in capitulo prouinciali, si electio illa cassetur, ad illos, qui in prima electione non consenserunt, electio deuoluitur, si nondum sit elapsum electionis tempus, cap. Cum Vuinton. c. Dudum, el 1. de elect. Innoc. & Panorm. in dicto cap. Cum Vuinton. de Baysio loco cit. cap. 11. num. 2. Sed quomodo sciri potest, quinam consenserint, necne, cum electiones secretò fiant? Dic, quòd potest sciri, quando aliqui dictæ electioni in publico se opposuere, & etiam si priuatim semper contradixerunt; si cum sint amici, consanguinei, & attinentes electi, nihilominus testantur, se non consensisse, extante aliquo signo externo. Vbi sunt in vsu scrutatores, qui vota singulorum scrutantur, non est difficultas. In Ordine nostro, vbi tales scrutatores non sunt in vsu, iuramento scribæ cum aliquo ex supradictis adminiculis stari poterit. Si autem minor pars non solùm se opponat electioni indigni à maiori parte factæ, sed etiam ipsa eligat dignum, confirmari debet hic electus à minori parte; quia maior pars per electionem indigni est priuata potestate eligendi, & est casus expressus in cap. Congregato, de elect. Ita Lauor. de elect. cap. 21. nu. 46. & 47. *Innocent. Panorm. De Baysio. Lauor.*

5 Si quæras, an possit dici indignus, qui habens scientiam, & prudentiam, licèt malus, Prælaturam tamen adeptus, eam prudenter, & bene regit, seu recturus est. R. Ioan. de Selua in tract. de benef. p. 3. q. 7. *Io. de Selu.*

Archid. q.7.num.11.& 12. quòd non. Nam ait Archid.Florén.in 2.p.sum.de statu sum. Pontif. quòd aliquando qui non sunt boni homines, singulari prouidentia Dei sunt boni Prælati. Et in §.fin.d.83. dicitur, quòd prædicatio criminosi sacerdotis non debet contemni; D. Hieron. quia, ait Hieronym. *Vt lixiuium per cinerem humidum fluens lauat, & non lauatur, ita bona doctrina per malum doctorem animas credentium lauat à sordibus peccatorum*. Facit cap. Si iustus 1. quæst.1. ibi, *per lapideos canales transit*. Vnde qui occulto malo, tamen electori noto, habenti dictas conditiones suffragaretur, mortaliter non peccaret, per dicta. Sed ego non puto recedendum ab his, quæ dixi tom 1. Relig q.1. cap.31.§.3.

6 Noto 5. quòd Papa, qui est omnium Religionum caput, habet omnimodam, & absolutam potestatem super omnibus, & quibuscumque electionibus tam Regularium, quàm aliorum, vt colligitur ex cap.Significasti, de elect.cap.Ad honorem, de vsu pallij, cap. Proposuit, de concess. præb. Pone ergo, quòd mandet omnibus electoribus capituli generalis, v.g. quòd eligant de consilio sui Secretarij, si capitulum dictum consilium non expectet, sed ad electionem procedat, valebit ne electio facta? ℞. quòd non. Nam capitulum tenetur requirere consilium dicti Secretarij, & per congruum tempus expectare responsum, cap. Cum in veteri, de elect. Verum quidem est, quòd non tenentur dicti electores sequi consilium dicti Secretarij per communia iura, licèt fortè contrarium possit dici in hoc casu. Et aduerte, quòd solus Papa potest hoc mandare per potestatis plenitudinem, quam habet, vt dixi. Vnde neque Nuncij, neque Protectores hoc possunt, nisi De Baysio. habeant à Papa specialem facultatem. Ita de Baysio in direct.elect.p.1.cap.13.

7 Noto 6. quòd simoniaca electio est omnino nulla, cap.Si aliquius, de elect.cap.Sanctorum Patrū, 1.quæst. 1. Sed pone, quòd vnus solus electorum sit simoniacus, ignorantibus alijs, imò & electo ipso, erit ne nulla electio? ℞. Est tam malignantis naturæ simonia, quòd inualidabit electionem, nisi corruptores in fraudem ne talis eligeretur, illum corrumpere studuissent. Ita expresè habetur in cap. Nobis de Simonia. Et aduerte, quòd hoc est verum, etiamsi suffragium illius, qui per simoniam fuit corruptus, non fuisset necessarium, cap Matthæus, de simon. Aduerte etiam, quòd quando eligendus, vel alter ipsius nomine, seu etiam ipso nesciente, promittit, v.g. Collegatum alicui, si sibi suffragetur, committitur simonia, per textum expressum in cap. De hoc, de simonia, & docet P.de Baysio loc.cit. cap.74. num.3. & p.2.cap.28.nu.6. Cui puncto non videtur contraria praxis, quæ seruatur in aliquibus capitulis Regularium, in quibus diuersæ fiunt electiones, vbi conueniunt electores in electionis tractatu de aliquo eligendo in Generalem, v.g. vel Prouincialem, vt deinde tales eligantur in Collegas, & talis in Zelosum &c. nam eligendus non promittit aliquid, quod pendeat a sua libera potestate, quòd solùm prohibere videtur cap.Illud de hoc; nam quantumuis hoc eligendus promiserit, adhuc electoribus liberum est illum eligere, vel non eligere, & eligendus solùm habet in illis electionibus votum suum (licèt enim etiam habeat propositionem, & iam electo multi gratificari desiderent, id tamen non cogit, nam multi alij nihilominùs contradicunt) vnde illa praxis videtur potiùs quędam conuenientia, seu concordatio electionum faciendarum ad terminandum electionis tractatum, quàm realis aliqua promissio. Est enim tractatus in electione per scrutinium necessarius, Gloss. in cap. In nomine Domini, verb. Tractante, d.23. aliter non valeret electio, cap. in Genesi, de elect. cum tractatus sit veluti præparatio ad electionem; nam in eo fit discussio eorum, quæ facienda sunt in electione. Neque per huiusmodi tractatum ius aliquod quæritur patribus, donec res fuerit firmata per electionem, cap. Tua nuper, de his, quæ fiunt à Prælatis, &c. Vnde tractatus necessarius est, vt in eo conueniant electores, & quilibet dicat, quid sibi videtur, vt ait Gloss. in dicto capit. Tua nuper, verb. Tractatu. Et in hoc tractatu nominantur plures, qui videntur digni electione, & fit collatio nominatorum meriti ad merita, iuxta cap.In Genesi, cap. Cumana, de elect. Sed aduerte bene, quòd loquor semper de tractatu consultorio, non conuentionali, aut conditionali; nam isti tractatus sunt omnino prohibiti, & de istis intelliguntur decreta, quando tractatus prohibentur. Sic explicat Passar. statutum nostri Ordinis factum in Passarel. cap. Barc. 1. num. 14. in Schol. super idem cap. Panorm. in cap. Bonæ, el 2. de elect. num. 12. Quare Panor. non videtur damnandus tractatus in huiusmodi capitulis hoc modo factus, v.g. Conuenerunt maior pars ad eligendum Petrum, tamquam omnibus meliorem sua sententia: Item conuenerunt ad eligendos tales Collegas, & talem Zelosum, qui etiam visi sunt omnibus meliores: Hoc facto, accedunt ad eum, quem determinarunt eligere, & illi suam voluntatem declarant, tā quò ad electionem in persona sua faciendam, quàm quò ad alias electiones in personis designatis, non damnatem in hoc casu eligendum, qui responderet, *Ego non resistam voluntati Dei, & Patres, quos mihi proponitis in Collegas, & Zelosum, mihi meritissimi videntur; vnde illorum electionibus non resistam, sed potiùs fauebo*. Pro electionis tractatu vide Lauor. de elect. Lauor. cap. 6. à num. 50. Dianam tom. 2. tract. 16. reso- Diana. lut. 35.

8 Et aduerte hic etiam, quòd quando datur pecunia ab eligendo, committitur simonia, etiamsi eligentes essent cum aliàs electuri absque tali datione, aut promissione, siue talis pecunia data sit electoribus, siue alicui tertio, puta amico, vel consanguineo electorum; nam pro iure spirituali quærendo non debet aliquid dari, cap. Ad aures, de simonia. Si verò pecunia data sit ab aliquo tertio alicui amico electorum, vel electores erant aliàs electuri, valet electio: quia in eo casu neque eligentes, neque eligendus fuerunt in culpa; si autem non erant aliàs electuri, non valet electio. Ita Panorm.in cap. Portel. Nobis, de simon. num.5. de Baysio in direct.elect.p. De Baysio. 2.cap.28.nu.8.& 9.

9 Noto 7 quòd in aliquibus monasterijs Monialium, & fortè etiam in aliquibus Fratrum, in quibus certus numerus est assignatus, vltra quem nullus recipi potest, nisi cum talibus conditionibus, recipiuntur aliquæ Moniales, vel Fratres, qui Supranumerarij vocantur, Quæritur, an dicti supranumerarij vocem habeant in capitulis conuentualibus, & in electione Prælatorum? Hanc quæstionem examinat Innocent. Innoc.in cap. Cum M.de const. nu 4. & ibi Panor. à Felinus. nu.29. & Felin.nu.23. de Baysio in direct. elect.p.1. De Baysio. cap.27. Ex quibus conclude, quòd si in hoc adsit aliqua consuetudo, ea seruanda est, nam in hac materia plurimùm consuetudo potest, cap. Cum olim, de clerico coniug. cap. Cumana, de elect. Innoc.in cap. Coram,

Coram, de elect. & Bays. loc. cit. c. 26. n. 5. & 6. Si autem consuetudo nõ adest; vel qui recipitur, recipitur vt supranumerarius, & constat, quòd non est simpliciter de familia dicti conuentus, sed solùm dispositiuè, quando scilicet mortuus fuerit aliquis ex ipsis, sic non poterit habere vocem in dictis capitulis, & multo minus in electione Prælati, Vel recipitur simpliciter absque adiecto supranumerarii, supposita debita facultate, & tunc vocem habebit; quia censetur, quòd eum sibi omnino associare intendant. Si autem talis Monialis, vel Frater recipiatur auctoritate Papæ; vel Papa mandat eum recipi in numerum Fratrum, non obstante completione numeri & habebit vocem in capitulis sicut alij, vel absolutè, & simpliciter absque mentione dictæ numeri completionis, & non habebit vocem quia non censetur illi statuto derogare voluisse, vt colligitur ex c. Cum illorum, de præb. Quòd si dubitetur de mente Papæ, dic, quòd non videtur derogare voluisse præfato numero iam designato.

10 Noto 8. quòd quando quis electioni de se factæ renunciat in manibus cuiuscumq; Prælati, tunc electio deuoluitur ad primos electores de iure communi, c. Si electio, de elect. in 6. Sigism. de elect. dub. 12. n. 1. quod tamen limitat n. 5. nisi iam dissoluto capitulo electorũ, quisque ad propria remeasset; nam tunc propter incommoda, quæ inde prouenirent ex noua capituli coadunatione, posset Prælatus generalis, vel prouincialis prouidere. Docet autem P. de Baysio in direct. elect. p. 3. c. 1. à n. 2. quòd prouidere de Prælato per renunciationem pertinet ad illum Superiorem, in cuius manibus facta est renũciatio: & addit, quòd ita seruat Senatus Parisiensis. In Ordine nostro circa hoc punctum nihil inuenio determinatum; nam statuta cap. Val. 4. n. 23. & 30. non loquuntur in hoc casu, sed solùm in casu mortis, vel depositionis, & in defectu electionis. Anno tamen 1627. die 16. Iulii sacra Congregatio negotiis Regularium præposita, Illustrissimo Bentiuolio referẽte, audito priùs Procuratore generali Ordinis, censuit, electionem Definitoris Prouinciæ Anconitanæ, qui in manibus Generalis renunciauerat, faciendam esse, non per Generalem, sed per capitulum intermedium, iuxta Ordinis constitutiones; atque ita eam sic fieri mandauit. Est subscript. Laudiuius Cardinalis S. Sixti. Sed tamen in praxi video obseruari doctrinam de Baysio. Nam dictus Definitoriatus, pro quo exiit præfatum decretum Congregat. fuit prouisus per P. Generalem Simonem Bachelierin cuius manibus fuerat renunciatus anno 1626. & dicta prouisio quamuis multùm agitata permansit. Et anno 1624. idem Generalis cum suis Collegis in Prouincia Neapolis substituit Collegam, & Definitorem loco P. F. Antonii Rangolii, qui in eius manibus renunciauerat; Quod in eadem Prouincia factum priùs fuerat, anno scilicet 1602. per renunciationem P. Basilii Tagliaferri; P. enim Stephanus Augerius tunc Vicarius generalis loco illius substituit P. Bernardum à Capua. Et in Prouincia Messanæ anno 1619. à P. F. Francisco de Mayda Generali suffectus, & electus est in Definitorem P. F. Ioseph à Messina loco P. F. Ignatii de Ioiosa, qui in manibus dicti P. Generalis Definitoriatiui renunciauerat. Et ab eodem Generali suffectus est in Collegam generalem P. F. Vincentius à Consentia loco P. F. Syluestri de Mayerato, qui dicto Collegiatui renunciauerat in manibus ipsius. Et loco dicti P. F. Vincentii, qui renunciauerat Prouincialatui Tusciæ, fuit ab eodem Generali cum suis Collegis electus P. F. Antonius de Mayda: & alibi sæpe factum vidi, & intellexi. Quare puto, licitè posse fieri, consuetudine approbante. Neque obstat ius commune; nam potest consuetudine abrogari, & etiam per statuta particularia corrigi; cum præsertim non sit prohibens, sed concedens. Decretum Congregationis innititur statutis Ordinis, quæ tamen nulla apparent, vnde conuincitur Congregat. fuisse malè informatam. Et nouissimè pro Ordine nostro in cap. Barcin. 3. sess. 5. nu. 12. statutum est, quòd si Corrector electus renunciauerit electioni de se factæ in cap. prouinciali, tunc electio pertinet ad dictum capitulum: quod si renunciauerit extra capitulum coram Prouinciali, tunc electio deuoluitur ad capitulum conuentus, cuius renuncians fuerat Corrector electus. Et tandem inueni in c. Val. 5. n. 19. ad 4. quòd quando aliquis Collega generalis officio renunciat, electio successoris fieri debet à Generali cum suis Collegis, & Prouinciali Prouinciæ, in qua renunciauit cum suis similiter Collegis. Quare concludendum videtur vniuersaliter, quòd electio facienda per renunciationem debet fieri ab eo Prælato, in cuius manibus facta fuit renunciatio, nisi aliter in casu particulari statuta specialiter decernantur.

Sigismun.

De Baysio.

11 Noto 9. quòd mortuo Prouinciali in aliqua Prouincia, electores successoris in Ordine nostro sunt Corrector, & Collegæ. Sed pone, quòd mortuus sit etiam Corrector, quisnam debebit congregare capitulum? ℞. Quòd antiquior Collegarum. Ita Innoc. in cap. 1. de maior. & obed. num. 1. vbi Felin. num. primo, & Abbas num. 4. & in cap. Cum nobis, de elect. num. 9. P. de Bays. in direct. elect. 3. part. cap. 4. num. 1. Qui quidem antiquior Collegarum poterit statuere terminum pro electione facienda, cum consensu illorum electorum, qui erunt præsentes. Postquam omnes electores vocauerit ad comparendum tali tempore in collegium, si aliqui non compareant, poterit ipse cum illis, qui aderunt, ad electionem procedere, vt dicunt præfati DD. & Baysius num. 2. & 3. Mortuo verò Correctore, congregare capitulum ad antiquiorem Seniorum spectat, non antiquiorem conuentus, nisi in defectu Seniorum, idest Sociorum Correctoris in Ordine nostro; De Baysio loc. cit. num. 5. Aduerte autem, quòd iste antiquior Collegarum, vel Seniorum non potest restringere terminum datum à iure ad eligendum, de quo in cap. Ne pro defectu, de elect. qui est trium mensium, intra quem terminum tenentur etiam eligere electores in nostro Ordine, per cap. Romanum 6. num. 14. dub. 2. Nam dictus terminus appositus est in fauorem collegii, vnde non potest ille solus ei renunciare, electores tamen præsentes cum causa, quæ tamen subest eo ipso quòd volunt prouidere ecclesiæ vacanti, vt ait Panor. mox citand. ei renunciare possunt. leg. Si quis in conscrib. Cod. de Episc. & Cler. cap. Ad Apostolicam, de regul. regula Indultum, de reg. iur. in 6. Ita Panormit. in cap. Cum nobis, de elect. nu. 9. De Baysio loc. cit. nu. 4. & cap. 6. num. 2. Aduerte tamen, quòd nouissimè pro Ordine nostro in cap. Barc. 3. n. 3. statutum est, quòd in casu mortis Prouincialis sigilla remaneant penès antiquiorem Collegam, qui præsidere habeat in capitulo electionis Vicarii prouincialis. Et nu. 4. statutum est, quòd in casu mortis Correctoris remaneat Vicarius vsque ad nouã electionem ille, qui durante infirmitate, à correctore defuncto institutus fuerat. Aduerte etiam, quòd si moriantur omnes electores

Innocent. Fe in. Abbas. P. de Bays.

præter vnum, ille solus potest eligere. Ita Glossa in c. Gratum, vet. Pauciores. de postulat. Præl. Innoc. in c. Cum nobis, de elect. n. 6. Abbas in c. Gratum, de postul. Præl. n. 7. & 9.

12 An autem sufficiat maior pars electorum ad dictum terminum restringendum? Ego to. 1. Relig. q. 1. c. 31. §. 6. concl. 3. vers. Si quæras, dixi, quòd duæ partes sunt necessariæ ad dictum terminum restringendum; quod etiam sentit Mandag. de elect. p. 1. c. 16. & Panor. loco cit. Neque maior pars ad hoc sufficit, licet ad alios actus & electiones sufficiat. Nam iura, quæ dicunt standum esse maiori parti capituli, intelliguntur quando capitulum est congregatum, in quo saltem interfint duæ partes electorum. Ita Panorm. loc. cit. Vnde collige, quòd si ex nouem electoribus sex velint facere electionem de mane, & reliqui vespere possunt illi sex ad electionem procedere, aliis non expectatis, nam hic maius trahit ad se minus. Mandag. Panorm.

13 Et aduerte vnum bonum punctum ad frænandos bellos humores, quod quando est statuta dies electionis, si aliqui electorum non compareant de mane, quando electio fieri solet, possunt qui sunt præsentes electionem hora solita facere. Ita P. de Baysio in direct. elect. part. 3. cap. 11. num. 20. Mandag. de elect. part. 1. cap. 17. vbi ait, quòd in electionibus in quibus sobrietas exigitur, & consueuit missa Spiritus Sancti celebrari, nisi absentes mane veniant in die, quæ eis extiterit assignata, præsentes possunt procedere, illorum absentia non obstante: ad quem locum multos citat Boet. Io: Andr. ad specul. de elect. §. 1. num. 7. ver. Dicmi, Innoc. in ca. Cum nobis de elect. n. 5. vbi Abbas nu. 11. Felin. in c. Cum M. de const. nu. 6. Et ratio est, quia citatus ad certum actum debet adesse illa hora, qua ille actus solet expediri; Felin. in cap. Consuluit, de offic. de leg. num. 5. Tum quia quando hora est de consuetudine, vel natura actus, expressio diei habetur pro expressione horæ. Ita P. de Baysio loc. cit. n. 2. Possunt tamen eos expectare si volunt, dum tempus non expirat; Boer. loc. cit. Boerius. Io: Andr. Innoc. Abbas. Felin.

14 Et aduerte etiam, quod in vocatione absentiũ non requiritur trina monitio, sed sufficit vna vocatio, seu requisitio, Gloss. in cap. Si Episcopus, ver. Præceptione, d. 18. Innoc. loc. cit. Abbas etiam cit. nu. 10. de Baysio in direct. elect. p. 3. cap. 11. num. 4, nam regulariter in requisitionibus extra iudicialibus sufficit vna requisitio, præsertim quando par requirit parem, vt ait dicta Glossa & Panor. Neque obstat cap. Plebs, d. 63. vbi plures vocationes requiruntur. Nam id fit de gratia, vt notat Boer. ad Mandag. de elect. p. 1. cap. 18. lit. C. Seu dic, quòd illæ plures vocationes Cleri non sunt ad eligendum, sed ad consentiẽdum, seu videndum eligere Pastorem, vt ibi Glossa verb. Ex omnibus. Glossa. Mandag.

15 Aduerte etiam, quòd in morte Generalis nostri Ordinis antiquior Collega, qui recipit sigilla, debet monere omnes electores successoris, & procurare, vt literæ illis tradantur in præsentia testium, ne possint negare, & deinde agentes de contemptu electionem factam inualidare. Ita Mandag. de elect. p. 1. c. 4. nam præsumitur quis non citatus, nisi probetur; cap. Quia sicut, de elect. cap. Proposuisti, d. 82. & ideo incumbit probatio nõ ei, qui negat se citatum, sed qui citat, eum citatũ, vt notat Gloss. in cap. Quod sicut, verb Præsumitur, de elect. & Boer. ad cap. 4. Mandag. lit. P. Sed pone casum, quòd iste Vicarius generalis per malitiam se absentet à capitulo, & idem dic, si Generalis se absentet à capitulo generali, & Prouincialis à capitulo prouinciali, nec Vicarium instituant, quis præsidebit in dictis capitulis? R. quòd tũc celebrare capitulum pertinebit ad alios capitulares, & præsidebit in capitulo generali antiquior Prouincialis, & in capitulo prouinciali antiquior Corrector arg. cap. Volumus, d. 89. vbi Gloss. verb. Clerus: In capitulo autem celebrando à Collegis cum Correctore per mortem Prouincialis, si antiquior Collega, apud quem remanserunt sigilla per statutum Barcin. 3. sess. 4. moriatur, videtur, quòd in Ordine nostro præsidere debeat antiquior ex aliis Collegis superuiuentibus. Sed puto, quòd præsidere debeat Corrector, quousque aliud declaretur, iuxta doctrinam Innoc. in cap. 1. de maior. & ob. num. 1. Innoc.

16 Aduerte autem, & pone casum, quòd congregati electores pro eligendo Generali, vel Prouinciali loco defuncti, statuerint diem electionis, possunt ne illum diem postea mutare, & iam designatum terminum prorogare, vel abbreuiare: R. quòd sic, per c. 1. de his, quæ fiunt à mai. par. c. leg. Quod maior, ff. ad municip. Boer. ad Mandag. cap. 16. lit. C. Sed pone, quod die concorditer statuta, electores in pari numero discordent, (intra terminum à iure præfixum) & aliqui velint electionem facere, reliqui velint terminum prorogare, & de facto dictum terminum prorogent, aliis contradicentibus in numero pari; qui quidem contradicentes eligant Prælatum, & reliqui, qui terminum statutum prorogarunt, eligant alium Prælatum, citatis primis in termino ab ipsis prorogato, quisnam horum erit verus Prælatus? Dico, quod valet electio facta ab his, qui die prima statuta elegerunt; nam prorogatio termini non potest fieri nisi à duabus partibus capituli, & cum causa, vt dixi hic sup. n. 12. Boet. loc. cit. tenet quod non valet, quia dicta prorogatio non potest fieri, nisi à maiore parte capituli.

17 Aduerte etiam, quod quando dicitur, quod electio Prælati loco defuncti debet fieri intra tres mẽses à die mortis, isti menses computari debent secundum calendarium de die ad diem, imo de momento ad momentum. Quia cum hoc tempus sit inductum in fauorem ecclesiarum, & odium negligẽtium eligere, ne scilicet ecclesia detrimentum patiatur, non debet vltra illos tres menses vacare, vt habetur in c. Ne pro defectu, de elect. Vacaret autem vltra dictos tres menses, nisi hoc spatium computaretur à die, imo ab hora mortis, sicut enim in eligendo ad Episcopatum requiritur annus trigesimus cõpletus, cap. Cum in cunctis, de elect. & in nouitio admittendo ad Religionem requiritur annus nouitiatus completus, & annus similiter 16. professionis debet esse completus, ita hic; de similibus enim idem est faciendum iudicium c. Inter corporalia, de transl. Episc. Ita Mandag. de elect. p. 1. c. 3. vbi Boer. lit. M. Lauor. de elect. tit. 4. c. 18. n. 20. Mandag. Boerius, Lauorius.

18 Aduerte quoque, & pone, quod in electione Generalis, vel Prouincialis loco defuncti, aliqui electorum, qui non fuerunt vocati, compareant in capitulum, facto, & publicato scrutinio, quid faciendũ? Dico quod incipiendum est à principio & retractari debent, quæ facta sunt, nisi ipsi pro bono pacis voluerint ea rata habere; nam manifesti iuris est, quod iis absentibus non fuerat procedendum; cap. Quod sicut, cap. Bonæ, el 2. de elect. Si autem vocati veniunt dum fit scrutinium, etiam ipsi admitti debent ad suffragia, & reliqua vsque ad Conclusionem

Capi-

Capituli;scrutinium tamen iterandum non est;& similiter si veniant facto, & publicato scrutinio, admittuntur ad ea,quæ remanent facienda, facta autem stant in suo robore,sibi enim est imputanda negligentia.Mandag.de elect.p.1.c.33.

19 Noto 10.quod apud Regulares quando aliqui se electioni opponunt, siue ius suum prosequantur, siue ecclesiæ, siue obtineant, siue non, expensæ debent solui de communi; alioquin, cum proprium non habeant,peribit ius proprium,& ecclesiæ. Ita Gloss.in cap.Cupientes,§.fin.ver.Iudicabit,in fine;& habetur expresse in cap. Ex parte, & cap.olim de accus.

20 Noto 11.quod si in elect.Superiorum regularium Præsidens capituli præcipiat scrutatoribus sub merito sanctæ obedientiæ,& pœna excommunicationis latæ sententiæ, ne recipiat suffragia oretenus, tradi solita pro aliquibus certis personis vltra numerum, qui sit electioni insufficiens, sed tali numero existẽte,dicant aliis electoribus ad aures,quod dent aliis eorum vota,electio sic celebrata est nulla. Ita refert Castel.de elect.c.4. nu.66. respondisse sacram Congregationem anno Domini 1625. in hæc verba. *Sacra Congregatio Cardin. Concilii Trid. interpretum,hanc eligendi rationem, quæ libertati electionis,ac naturali consensui aduersatur, omnino improbauit,censuitque electiones hactenus celebratas,si scrutatores precepto Superioris obtemperãtes, singulorum eligentium vota non receperint, pro canonicis non haberi*. Item electio censetur nulla, quando Superior diceret electoribus, inaudita parte se nolle vt eligatur talis, propter iustam causam, quam ipse solus in conscientia scit esse veram; Nam tunc non tenentur electores obedire.& si obediant,electio est nulla,nã sola Superioris attestatio non est sufficiens approbatio.Ita Sigism.de elect.dub.95. Lauor.loc.cit.Verùm si electores per illum dictum Superioris eum existimarent minùs idoneum ad tale munus, & sic excluderent,& alium magis idoneum eligerent,valeret electio,modo nullam probabilem suspicionem haberent de Superioris fraude.

Castell. Sigism. Lauor.

21 Noto 12.quod tom.1.Relig. cap.31. multa dixi circa electionem,quibus nunc paucula addam. Et primo dicto cap.31.notab.9.dicebam, quod electus ad aliquam dignitatem tenetur consentire intra mensem; Sed quid; si infirmetur, ita vt consentire non possit? Dic, quod non currit tempus, nisi à die, quo commodè consentire potest,vel non; ca.Quàm sit,de elect. cap.Quia diuersitatem,de concess.præb. nam lex debet esse possibilis; cap.Erit autem, d.4. Qui autem non potest electioni consentire absque licentia sui Superioris, ea obtenta habebit adhuc mensem ad consentiendum: nam ante obtentam licentiam consentire non poterat, vnde cum non sit in mora, tempus ei currere non debet, sed incipiet statim currere habita licentia,arg.cap.Quia diuersitatem, de concess.præb.Boer.ad c.37.1.p. Mandag. lit.P. Aduerte etiam,quod §.2.eiusdem cap.31.qu.7. dicebam,electorem eligentem non adhibitis debitis diligentiis peccare mortaliter; nam tunc videtur scienter eligere;leg.Patronus ff.de confir.vtil.vel inutil.quia debent electores per se, vel per alios, inuestigare de persona eligenda. Et errant, quoties ad instantiam alicuius eligunt quem omnino ignorãt, quorum culpa non est excusabilis,ex Trid. sess.24.c. 18.de refor. Et qui non facit, quod de iure tenetur, præsumitur in dolo, cap.Innotuit, de elect.vbi Abbas n.9.21.& 22.

Mandag. Trident. Abbas.

22 Noto 13.quod in eodem cap.31.§.5.dicebam, in electionibus indigenas dignos præferendos esse dignioribus extraneis. Quod etiam docet Capata p. 2.cap.8. nu.3. P.Greg.tract. de elect. cap.12.num.8. Garcia de benef. p 7 cap.9. num.1.& 2. vbi multos refert, & ait, quod in Gallia, & in Castella id obseruatur. Adde in statu Venetorum etiam quo ad Regulares.Petrus de Baysio in direct.elect.p.1.cap.4.n. 2.Diana tom.3.tract.5.resol.110. Cuius rei duas affert rationes Philo de creat.Princ.Prima, *ne sibi magnam vim auri,argenti,pecorumque colligat,spoliatis iniustè subditis.* Altera,*ne propter sua priuata commoda gentem traducat in regionem aliam, & subinde aliò, atque aliò migrare iubeat, ostentata vana spe agri vberioris, & omissa certa possessione pristina*. Neque his obstat cap.Ad decorem,de inst.vbi mandatur dari ecclesiasticas dignitates, viris literatis, & idoneis,vndecumque originem ducant; nam loquitur in casu, in quo naturales non adessent, vt Gloss. ibi,ver. Vndecumque,vbi Panor.n.4.

Capata. Pet.Greg. Garcia. P. de Bays. Diana. Philo.

23 Noto 14.quod in §.8.eiusdem cap.31.concl.3. dicebam, quod si vnus electorum publicè manifestaret suum votum,permittente capitulo,electio est nulla. Atque ita Garcia de benef.p.5. cap.4. nu.184. Nau.lib.1.consil.de elect.consil.9. num.3. Castel.de elect.c.5.n.25 Sigism.de elect.dub.31.nu.4. Lauor. de elect.tit 4.c.19.n.55.Quod ita verum est,vt sit nihilominus nulla electio,etiamsi elector per ignorãtiam dictum votum publicaret. Et sic fuisse à sacra Congreg.declaratum, refert Sigism.loc.cit.num.10. Quòd si quis attẽtaret dare votum suum publicum, id permitti non debet, ne irritetur electio. Imò ille tanquam indignus potest per Prælatum solum à capitulo excludi pro illa vice;Garcia.num.195.Lauor. loc.cit.Castell.n.26.& in addit.ad c.7.num.1.Sigism. nu.3. & 11. qui tamen limitat. nu.12. nisi ignorantia probabili excusetur; nam licèt decretum irritans liget etiam ignorantes quò ad nullitatem actus,secus tamen dicendum est quò ad alias pœnas. Gloss. in Clem.Nolentes,verb.Ex tunc,de hæret. & alii, quos refert dictus Sigism. loc.cit. dub.3.nu.7. Et aduerte, quòd dictus Sigism.dub.31.nu.13. censet, quod non solùm priuati possit potestate eligendi, qui suffragiũ suum publicè manifestat, sed etiam alii electores audientes,& tacendo ratificantes; Nam tunc intrat reg.43.de reg.iur.in 6. *Qui tacet,consentire videtur*. cum ad omnes, & singulos electores pertineat, vt electio canonicè fiat.Non vitiaretur autem electio, si ante electionem,vel post quis eligentium diceret, se velle eligere, vel elegisse hunc, vel illum, quia ex hoc in rei veritate non desineret esse secreta: dicto enim illo non obstante, potuit pro alio suffragium ferre,licèt malè faceret id publicans, & posset puniri.Atque ita sacram Congreg.declarasse, refert Garcia loc.cit.n.197.his verbis. *Ante,vel post scrutinium electoribus nullo modo licet,cui votum suum dederint, publicare*. Atque ità dicunt Castel.in addit.cit.num. 2.Lauor.num.56.Nauar.lib.1.consil.de elect. consil. 9.num.3.

Nauarrus. Sigism. Lauor. Castell.

24 Aduerte autem, quòd si scrutatores, & scriba reuelarent alicui secretò aliquod suffragium,v.grat. quem non fuisse suffragatum tali, vel tali, peccarent omnino mortaliter contra præscriptum Concilii Trid. vetantis singulorum eligentium nomina publicari.Et dicunt Garcia de benef.p.5.c.4.num.193. Lauor.loc.cit.n.57.Sigism.de elect.dub.31.n.5.& 7. quòd electio secuta est nulla: quia secretudo in electione requiritur pro forma, vt Garcia n.183. vnde

Garcia. Lauor. Sigism.

cum forma sit indiuisibilis, vnus solus sufficit eam vitiare; Sed electionem non esse nullam, dicunt Nauarr. loc. cit. & Rodriq. & Mir. quos cito tom. 1. Rel. loc. cit. num. præced. nam in potestate particulatium esset electionem vitiare pro libito.

Nauar. Rodriq. Miranda.

25 Noto 15. quòd in eodem cap. 31. §. 8. tomo 1. Relig. concl. 4. dicebam, quòd accusatus de aliquo delicto nō erat incapax electionis. Et sic docet Rom. sing. 443. Lauor. de elect. tit. 4. cap. 16. nu. 104. Petrus de Baysio in direct. elect. p. 2. cap. 23. nu. 2. vbi habet, quòd qui fuit accusatus, vel denunciatus, nulla præcedente infamia, eligi potest; Si autem præcedat infamia, quæ eum grauet apud bonos viros, non maleuolos, nec viles, eligi non potest. Et quia ad inquisitionem debet præcedere dicta infamia, ideo dicit, quòd verè inquisitus eligi non potest. Conuictus autem, aut confessus, vel condemnatus in iudicio, cum sit notorius criminosus, cap. Vestra, de cohab. mul. certum est, quod eligi non potest; cap. Cum super, de confessis. Ita dictus Bays. loc. cit. cap. 22. num. 1.

Romanus. De Baysio.

26 Noto 16. quòd in eodem § 8. dicti cap. 31. conclus. 11. dicebam, quòd de iure communi non erat necesse, quòd scriba capituli esset de corpore capituli: quod etiam sentit Io: Andr. in cap. Quia propter, de elect. Baysius in direct. elect. p. 3. cap. 28. num. 4. Contrarium tamen sentit Mandag. de elect. part. 1. cap. 19. vbi Boetius lit. Q. alios citat; nam laici prohibentur tractare spiritualia, cap. Decreuimus, de iud. Quam sententiam tamquam communiorem amplexa est Rota Romana anno 1621. die 5. Iulii coram Domino Coccino, apud Lauor. de elect. cap. 21. à num. 96. vbi declarat nullam quamdam electionem Abbatis, in qua scrutatores fuerunt duo notarii seculares.

Io: Andr. Baysius. Mandag. Boetius.

27 Noto 17. quòd est simoniacus, & proprietarius ille Religiosus, qui ex bonis sua industria acquisitis dat summam aliquam Protectori sui Ordinis, vel eius Auditori, aut Secretario, vt aliquam dignitatem in Ordine obtineat. Ita Homobon. tom. 2. sui exam. tract. 9. c. 5. q. 10. & non habet difficultatem. Et adde, quòd incurrit etiam pœnas inflictas contra largientes munera à Clem. VIII. si hæc bulla est amplius in obseruantia.

Homob.

28 Noto 18. quòd electores Generalis & Prouincialium voci actiuæ renunciare non possunt; quia iure Regulæ, & ratione publici officii ad id tenentur, vnde, si renunciant, in Ordine nostro non acceptantur, sed coguntur votare: quòd si ad capitula nō accedant, puniūtur grauiter; statutis enim pro bono communi inductis renunciari non potest. Ita Panor. in c. In genesi, de elect. nu. 10. & Felin. in cap. Si diligenti, de foro compet. n. 19. Sigism. de elect. dub. 15. n. 2. & 3. & multo minùs Regulæ ipsi, quam seruare quilibet Regularis professus est. An autem renuncians peccet mortaliter, nec ne, inspiciendæ regulæ, & constitutiones singulorum. Electores verò in capitulo locali voci suæ renunciare possunt; quia illud est ius proprium, & priuatum, cui licitum est vnicuique renunciare; c. Cum accessissent, de const. cap. Ad Apostolicam, de regul. Sigism. nu. 4. Lauor. de elect. tit. 4. c. 18. n. 87. Limitat tamen dictus Sigism. n. 6. nisi talis renunciatio cedat in damnum monasterii, in quod tunc cederet, quando Fratres timoratæ conscientiæ se abdicarent ab electione, & ius illius remaneret penes Fratres indisciplinatos, qui consimilem sibi eligerent, vel si vnus solus renunciaret, & ex illius renunciatione causaretur electio indigni, tunc puto, quòd tales renunciantes mortaliter peccarent, Ita Molin. trac. 2. de iust. to. 3. disp. 732. n. 4. Bonac. de contr. disp. 1. q. 2. p. 8. n. 8. & non possent alii electores tales renunciationes admittere. In Ordine nostro, vbi electores conuentuales sunt deputati per Regulam num. 39. potest dubitari, an quilibet possit dicto iuri renunciare; & puto, quòd possit, præsertim cum causa, vt si esset infirmus, vel absens, &c. Nam Regula videtur id relinquere in potestate cuiuslibet, ibi, *idem facere quisquam valeat*; vnde cum electores hic solùm ad id teneantur ratione priuati iuris, ei renunciare possunt. Sed quòd non possint, statutum est in cap. Barcin. 1. num. 15. vbi dicitur, quòd Fratres possint licitè cogi votare, cum non habeant velle, neque nolle: Sed hoc statutum potest intelligi, quādo ex renunciatione causaretur aliquod malum communitati, vt dixi.

Panorm. Felin. Sigismun. Lauor.

Molin. Bonac.

29 Aduertendum autem, quòd si quis renunciet voci, & ante acceptationem eum pœniteat, ac velit reassumere, potest id facere, vt probat Sigism. loc. cit. num. 8. Lauor. nu. 88. Castell. de elect. cap. 5. num. 22. & debet ab aliis electoribus admitti, vnde si expellatur, & prohibeatur, dicitur contemptus, & potest agere contra electionem de contemptu. Ita Castell. in addit. ad dictum num. 22. cap. 5. de elect. nu. 2. vbi num. 1. ponit quatuor conclusiones pro his renunciantibus.

Castellin.

30 Aduerte etiam, quòd si aliqui extranei, seu vocem euidenter priuati vellent ad electionem intrare, possent, & deberent violenter expelli (nisi aliter vellent exire) tanquam pacis perturbatores; vnde non dicerentur tunc capitulares violentiam inferre, sed potiùs se defendere in quasi possessione sua, nā vim vi repellere licet, cap. Olim, el 1. de restit. spoliat. cap. Si verò de sent. excomm. cap. Significasti, de homic. Panorm. in cap. Cum Vuintonion. de elect. nu. 14. Castell. in addit. ad cap. 5. num. 78. de elect. pag. mihi 495.

31 Noto 19. quòd dicto cap. 31. tom. 1. Relig. §. 8. concl. 2. dicebam, electionem non posse coarctari per Superiorem inferiorem Papa ad tres, vel quatuor personas cum aliorum exclusione, quòd si fiat electio, est nulla. Atque ita tenet Sigism. de elect. dub. 52. num. 5. Castell. de elect. cap. 3. num. 7. Lauor. de elect. cap. 21. num. 11. & affert ad hoc. Sigism. in addit. ad dictum dub. 52. declarationem sacræ Congreg. à qua fuit quæsitum. *An, stante libertate electionis, liceat Prælato superiori proponere duos, vel tres, ex quibus necessariò vnus eligatur? Sacra Congreg. Cardinalium Tridentini Concilij interpretum censuit non licere. Robertus Cardinalis Vbaldinus.*

Sigismun. Castellin. Lauorius.

32 Noto 20. quòd in eadem constit. 2. Clem. VIII. nu. 17. dicebam, quod debebant Prælati regulares tollere omnem occasionem vagandi suis subditis, quam non tollunt qui eis necessaria denegant. Quod optimè præuidit Beatissimus ille Patriarcha Benedictus, quando in sua Regula, cap. 66. statuit, quod, *Monasterium, si fieri potest, ita constituatur, vt omnia necessaria intra septa habeantur, ne sit Monachis necessitas euagandi foras, quia non expedit animabus eorum.* Cum enim Religio deficit in necessariis, Religiosi vagari conantur ad ea sibi conquirenda. Quæ vagatio Monacho perniciosa est, & prohibita in cap. Placuit, el 2. 16. quæst. 1. his verbis. *Placuit communi nostro Concilio, vt nullus Monachorum de monasterio pro lucro terreno exire nefandissimo ausu præsumat: sit claustro suo contentus,* quia

quia sicut piscis sine aqua caret vita, ita sine monasterio Monachus. Et in cap. Si cupis, ead. causa, & q. dicitur. *Si cupis esse, quod diceris, Monachus, idest solus, quid facis in vrbibus, quæ vtique non sunt solorum habitacula, sed multorum?* Et ratio talis prohibitionis est: Quia in vrbibus videntur, & audiuntur secularium mores, & vitia, quæ facile serpunt, & in proximum quemque transiliunt, & contactu nocent, vnde Iuuen. Satyr. 2. ver. 78. & 81. Iuuen.

Dedit hanc contagio labem;
Vuaque conspecta liuorem ducit ab vna.

Trithem. Vnde Trithem. orat. 5. de 12. excid. obser. vers. Sexta vulpes, ait. *Sexta vulpes, quæ vineam regularis obseruantiæ destruit, est Monachorum de cœnobio crebrior egressus. Enim verò dum Monachus de cœnobio egredi permittitur interior deuotio, si quam habuit, dissipatur. Et quantò crebrius de monasterio egreditur, tanto minus in interioribus delectatur. Vix in cœnobio consistentes, earum rerum, quas non videmus, tentationes valemus excludere, quid fieret, si nos contingeret & videre, & audire? Multos in peccati foueam mundialis præcipitauit occasio, multos præsentia mulierum decepit. Et hæc pestis Monachos rudes, & literarum contemptores exire de cœnobio frequentius impellere cernitur, qui nullo exercitio in cella delectantur.* Ex quibus conclude, quòd Monachus vagus non potest esse bonus. Et quòd hic solus defectus est sufficiens ad aliquem excludendum à Prælaturis. Et quòd de Monacho vago omnia mala præsumi possunt. Et quòd Prælati non debent his morem gerere, sed domi retinere, quantasuis opportunatissimas exeundi causas fingant ipsorumque importunitatibus efficaciter resistere, deque eorum murmuribus hac de causa factis ridere, alioqui non complent debito sui officii, nec coram Deo, nec coram hominibus.

33 Noto 21. quòd in eadem const. 2. Clem. VIII. agitur de voto vitæ quadragesimalis, de quo ex professo tractaui tomo 1. Relig. tota q. 4. & aliqua addidi tomo 2. priuil. hac 2. const. Clem. num. 19. Nunc verò occurrit quærere, An Frater Minimus comedens carnes tempore infirmitatis possit suilla carne, & caseo vesci. In qua difficultate sunt duæ opiniones contrariæ.

34 Prima est affirmatiua, quam tenuerunt grauissimi DD. Societatis Iesu, Matthæus Rodriquez, Didacus Ruiz, Hernandus de Mendoza. Didacus Melendez consulti in ciuitate Hispalensi, quos propriis syngraphis subscriptos vidi in quodam M.S. quod mihi misit R.P.F. Christoforus Castillus. & probant 1. Nam regula generalis interpretandi vota est, quòd si materia promissa sit de præcepto ecclesiastico, votum intelligi debet sicut præceptum ecclesiasticum, vt docent Caiet. 2. 2. q. 88. art. 3. Sotus lib. 7. de iust. q. 2. art. 1. Cordub. in summ. q. 188. Valent. to. 3. disput. 6. q. 6. p. 4. col. 4. vers. Secundò nam votum. Aragon. 2. 2. q. 88. art. 3. conclus. 3. Nauarr. in summ. cap. 12. num. 65. Suar. lib. 4. de voto, cap. 7. num. 9. Sanch. 3. in decal. cap. 11. nu. 31. & 57. Quare si quis voueat ieiunare tribus diebus veneris, V.G. non explicando, quòd id vult facere secundùm ieiunium quadragesimale, non faciet contra votum, si lacticinia comedat; nam ista non sunt prohibita in diebus ieiuniorum extra quadragesimam; ergo eadem ratione, qui vouit abstinentiam quadragesimalem non se obligauit ad eam obseruandam, nisi modo, quo eam præcipit Ecclesia omnibus Christi fidelibus tempore quadragesimæ. Sed infirmi, qui tempore quadragesimæ licitè comedunt carnes, secundùm communem & veram opinionem non peccant contra præceptũ Ecclesiæ, quamuis cum notabili damno suæ salutis excedant in quantitate, & qualitate carnium vt Sanchez loc. cit. n. 87.

(M. Rodri. D. Ruiz. Her. Mend. D. Melend. — Caietan, Sotus, Valent. Aragon. Nauarrus Suarez. Sanchez.)

35 Confirmatur 1. Nam Minimos posse comedere carnes tempore infirmitatis, non est dispensatio, sed casus exceptus, in ipsa lege essentialiter inclusus, eo modo, quo in præcepto ecclesiastico de non comedendis carnibus tempore quadragesimæ, non includitur tempus grauis infirmitatis. Confirmatur 2. Quia consuetudo ratione adiuta, & nulli textui euidenti contraria, est optima votorum, & legum interpres, cap. Cum dilectus, de consuet. At in hoc casu adest consuetudo. Confirmatur 3. Nam non debemus ita vota interpretari, vt laqueum animabus piis iniiciamus ad interritum; iniiceretur autem, si diceremus infirmo priuato gustu, appetenti tamen suillam, eam dari non posse ad appetitum cõcitandum, & peccare mortaliter, si in maiori quantitate comedat, quàm sit necesse, pro concitatione appetitus. Item stomachorum dispositio non solùm in diuersis hominibus, sed etiam in iisdem diuersis temporibus est diuersa; nam quod vni nocet, alteri prodest; & quod hodie nocet, cras proderit; at difficile valde est cuilibet, quolibet tempore, qualibet occasione determinare talem speciem carnis esse prohibitam, vt nociuam ratione voti.

36 Secundò probatur eadem sententia. Nam qui semel est liberatus ab obligatione legis, vel voti propter aliquam iustam causam, in nullo potest contra illud peccare. Nam est implicatio contradictionis, esse liberatum ab obligatione legis, & peccare contra obligationem legis, eo modo, quo est implicantia, esse obligatum, & non esse obligatum: sed qui propter infirmitatem est necessitatus comedere carnes, est liberatus ab obligatione, quam habet ratione voti ab illis abstinendi: ergo qualemcumque carnem, vel lacticinium comedens, etiam nociuum non potest contra dictam obligationem peccare. Neque valet dicere, quòd propter infirmitatem eximitur quis ab obligatione dictæ legis, non simpliciter, sed secundùm quid; Nam sicut abstinere à carnibus non est aliquid pertinens ad legis, vel voti obligationem secundùm quid, sed simpliciter, & vt substantia eius; Sic esse liberum ab ista obligatione abstinendi à carnibus, non est esse extra obligationem legis, vel voti secundùm quid, sed simpliciter.

37 II. Sententia negatiua est P.F. Castilli, quam etiam sunt secuti Sebastianus de Villalobos, Sebastianus Suarez in M.S. & Cruz in director. consc. p. 1. præcept. 3. art. 4. dub. 8. concl. 3. Rodriquez in sum. p. 1. cap. 24. nu. 3. & alii asserentes, Fratres Minimos comedentes suillam, & caseum, & alia quæcumque cibaria, quæ à Medicis existimantur nociua infirmis, & ideò ea illis prohibent, peccare non solùm peccato gulæ, sed etiam contra votum. Probant primò. Nam causa primaria dispẽsationis dicti voti est, vt sanitas celeriùs restauretur, vt dicitur in regula n. 26. ergo dispensatio solùm cadit super dispensatione illorum ciborum, qui sunt necessarii pro dicto fine consequendo, & non super illis, qui dicto fini contrariantur. Confirmatur; Nam licentia comedendi carnes in tali casu non est irritatio voti, sed dispensatio, & vt quæ à iure communi exorbitat, est strictè interpretanda; cap. 1. de fil. Presbyr. in 6. §. Ille verò. Confirmatur secundò per doctrinam Suar. 6. de leg.

(Castill. Villalob. Seb. Suar. Cruz. Rodriq.)

de leg.c.5.n.5.Quia quando ratio legis non eſt adæquata verbis legis, reſtringenda eſt ad terminos ſuæ rationis, & non eſt ſecundum totam verborum generalitatem intelligenda: Ergo licèt lex dicat, *de quibuſuis cibarijs*, debet tamen reſtringi ad ſolos illos cibos, qui ſunt neceſſarii pro ſanitate celeriùs reſtauranda.

38 Secundò prob. Nam iſta diſpenſatio vt licita ſit, requirit duo. I. eſt reſtauratio ſanitatis, quæ eſt illius finis immediatus. Secundum eſt ordinatio Medici ad illum finem directa: Ergo ſolùm illi cibi comedi poſſunt, qui fuerint à Medico præſcripti pro dicto fine conſequendo; ſed tâtùm abeſt, quòd Medici præſcribant infirmis comedere ſuillam, & caſeum, vt potiùs eos omnino prohibeant: Ergo qui eos comedunt contra præſcriptum Medici comedunt, & conſequenter peccant contra votum. Cõfirmatur primò. Nam in clem. Exiui, de verb. ſignif. §. Quibuſdam, declarans Papa ex profeſſo Regulam S. Frãciſci de Aſiſio ait. *Declaramus, & dicimus, quòd dicti Fratres non ſolum ad illa tria vota nudè & abſolutè accepta ex profeſſione ſuæ Regulæ obligantur, ſed etiam tenentur ad ea omnia implenda, quæ ſunt pertinentia ad hæc tria prædicta, quæ Regula ipſa ponit. Nam ſi ad hæc tria prædicta tantum præcisè, & nudè, promittentes ſe ſeruare Regulam viuendo in obedientia, caſtitate, & ſine proprio, & non etiam ad omnia contenta in Regula, quæ hæc tria modificant, arctarentur pro nihilo, & vanè proferrentur hæc verba. Promitto ſemper hanc Regulam obſeruare; ex quo ex his verbis nulla obligatio naſceretur*. Quæ quidem declaratio licèt facta ſit in ſpecie pro Religione Minorum, intelligitur tamen etiam de omnibus Religionibus, cum non ſit maior ratio de vna, quàm de aliis. Sed nos Minimi in noſtra profeſſione promittimus ſeruare vitam quadrageſimalem cum modificationibus in dicta Regula poſitis, ſcilicet non comedendi carnes, niſi iuxta ordinationem Medici pro ſanitate celeriùs reſtauranda: Ergo comedens carnes, aut caſeum, quæ Medicus tanquam nociua prohibet, peccat contra votum: Nam alioqui verba illa, Promitto, &c. quæ dicuntur in profeſſione, eſſent ſuperflua contra id, quod dicta clem. declarat. Et habetur c. In his, de priu. & c. Si Papa, eod. tit. in 6. Ne autem ſuperflua ſint, ſed aliquid operentur, dicendum eſt, quòd illa verba, quibus in profeſſione nos obligamus ad ſeruandas modificationes, ſignificant, quòd ratione dictæ promiſſionis, & voti ad dictas modificationes ſeruandas tenemur. Confirmatur ſecundò. Nam, vt dicitur in eadem clem. loc. cit. de natura termini reſtrictiui eſt, quòd excludat ab ipſo extranea. Sed comedere carnes in Ordine noſtro, eſt reſtrictum ad eas comedendas ſolùm de ordinatione Medici, & pro ſanitate celeriùs reſtauranda: Ergo excludit omnia, quæ dictæ reſtrictioni ſunt contraria: Sed nociua, & à Medico prohibita illi contraria ſunt. Conf. 3. Nam, vt in eadem clem. §. Porrò dicitur, *Vbi aliquid alicui generaliter prohibetur, quod expreſsè non conceditur, intelligitur denegatum*. Sed omnibus Minimis eſt generaliter prohibitum paſchalibus veſci & ſolùm expreſsè conceſſum tempore infirmitatis, iuxta ordinationem Medici pro ſanitate celeriùs reſtauranda: Ergo paſchalibus veſci præter iſtas circumſtãtias, eſt illis denegatum; ac conſequenter eis veſcens peccabit contra votum. Imò hoc eſt expreſsè denegatum in eadem Regula n. 27. vbi dicitur: *Nulli itaque omnium ipſorum aliter, quam hac ſtabili lege ſancitum eſt, dictis cibis paſchalibus veſci vllatenus permittatur*. Sed lex, quæ comedere licet, eſt, vt id fiat iuxta ordinationem Medici, &c. Ergo totum id, quod iſtis circumſtantiis eſt contrarium, expreſsè prohibitum eſt.

39 III. Probatur à ſimili. Nam in cap. Si quis ſuadente diabolo, 17. qu. 4. excommunicantur omnes iniicientes manus violentas in Clericos, vel Monachos; & in c. Si Clericos, de ſent. exc. in 6. dicitur dictam excommunicationem non incurrere capi facientes, neque ipſoſmet capientes dictos Clericos, ad eos incarcerandos, niſi aliàs ex propoſito excedatur, id eſt, vt declarat ibi Gloſſa verb. Excedatur, niſi Clericum quietè ſe duci permittentem calcibus, & pugnis, &c. percutiant. Cum ergo in Ordine noſtro prohibitum ſit generaliter cibos paſchales comedere, niſi de ordinatione Medici, & pro ſanitate reſtauranda, ſi in hac exceptione excedatur, comedendo cibos nociuos, contra votum peccatur. *Gloſſa.*

40 Quartò denique. Quia cum in numero 116. Correctorii declaretur, nullam ordinationem dictæ Regulæ ad culpam obligare, ſubdit n. 117. quòd omnes obligentur ad ſeruãda quatuor vota, iuxta limitationes, ac modificationes in eiuſdem Ordinis Regula, & præſenti Correctorio ſuis in locis poſitas, ac limitatas; Ergo certum eſt, mentem Legiſlatoris eſſe obligare ad ſeruandas dictas limitationes.

41 Neque contra hanc ſententiam valet adduci conſuetudo. Nam comedere nociua pro ſolo appetitu eſt peccatum gulæ, contra ius naturale, contra quod non valet introduci conſuetudo, neque præſcriptio. Addito, quòd peccata non præſcribunt; quatenus autem eſt contra votum, cum adimpletio voti ſit de iure diuino, præſcriptio contra illud non valet; cum diuina humanis non cedant.

42 His poſitis, reſpondet Caſtillus ad arg. primæ ſententiæ. Et ad primum concedit antecedens, quãdo ille, qui promittit, nihil aliud explicat, vt ſi V. G. quis voueret officium diuinum recitare, adimplebit votum illud recitãdo alternatiuè cum alio; ſi autem expreſsè voueret illud recitare per ſe ſolum abſque ſocio, certum eſt, quòd non compleret recitando cũ alio; nam in materia votorum, illud dumtaxat eſt obſeruandum, ad quod directa fuit intentio vouentis. Cum ergo vouens in Ordine noſtro expreſsè promittat nunquam comedere carnes, niſi cum ſæpedictis modificationibus, non poteſt dictum votum explicari iuxta præceptum eccleſiaſticum, ſed iuxta id, quod eſt expreſſum. Item ait, fortè eſſe veriorem opinionem Rodriquez to. 1. ſum. c. 24. nu. 3. aſſerentem, peccare mortaliter diſpenſatum in quadrageſima ad comedendas carnes, ſi in qualitate carnium excedat cum notabili damno ſuæ ſalutis; nam diſpẽſatio ſemper ſtrictè eſt interpretanda, cum ſit odioſa, vnde reſtringenda eſt ad ſolas carnes neceſſarias, nec credendum eſt, quod Eccleſia velit ſuum præceptum diſpenſare quoad cibos noxios. *Caſtill.* *Rodriq.*

43 Ad primam confirmationem dicit, illam non eſſe exceptionem; nam regula dicit, Saluis modificationibus: modificatio autem, & exceptio diuerſæ res ſunt; Nam modificatio nihil eſt aliud, quàm rigoris legis moderatio, ipſa lege remanente in ſuo robore: exceptio autem eſt omnimoda liberatio à legis obligatione; quod confirmat. Nam quando Regula vult aliquem caſum excipere, id diſertis verbis facit, vt quando agit de obligatione ieiunii, n. 29. facto præcepto generali de ieiunando ſingulis quartis, & ſextis feriis, ſubdit, *Exceptis dumtaxat ſingulis quartis ferijs*, &c. & num. 31. ait. *Inſuper à cunctis prædi-*

prædictis ieiunijs nullus corpore sanus eximatur, peregrinationis tempore dumtaxat excluso. Ergo, si mens Legislatoris fuisset, quòd modificatio vitæ quadragesimalis esset exceptio, dixisset, Tempore infirmitatis excepto, vel excluso, vt dixit de ieiunio. Licèt ergo in præcepto ecclesiastico de non comedendis carnibus tempore quadragesimæ, exclusus sit casus infirmitatis, non per hoc potest dici, quòd idem casus sit exclusus iu voto nostro vitæ quadragesimalis. Nam, si Ecclesia dictum casum non exclusisset, præceptum illud esset nimis rigorosum, nec Ecclesia potest me obligare ad totum id, ad quod ex mea voluntate obligare me possum; Nam ego me potui obligare ad capessendum statum religiosum, ad quod me Ecclesia obligare non potest. Ergo non est mirum, si ille casus in præcepto Ecclesiæ sit exclusus, & non sit exclusus in hoc nostro voto, in quo nos obligamus ad non comedendas carnes, nisi cum illis circumstantiis. Ad secundam confirmationem dicit, laudabilem Religionis consuetudinem esse, vt infirmus comedat id, quod à Medico fuerit ordinatum; quòd si alia adsit consuetudo, ea corruptela, non laudabilis consuetudo est. Ad tertiam confirmationem concedit infirmum priuatum gustu posse suillam comedere; nam tunc illa ei censetur necessaria ad sanitatem celeriùs restaurandam. Concedit etiam, posse dictos infirmos vti suilla recenti, vel salaci ad condiendos cibos, at eam comedere pro solo gustu satiando, cum sit nociua, non posse. Cui autem consilio Medici nociua non esset, comedere posset.

44 Ad secundum respondet, verum esse antecedens; sed negat, nostrum infirmum esse omnino exclusum à lege, sed solummodò liberatum pro sanitate celeriùs restauranda. Ad illud verò, quod dicitur, quòd esset implicatio contradictionis, ait, quòd si daretur genus carnis realiter separatum à singularitatibus, quod comedi permitteretur, esset contradictio; nam esset affirmatio, & negatio eiusdem de eodem, sed quia istud genus carnis non datur, neque comeditur, vt est abstractum per intellectum, sed solùm vt existit à parte rei in singularitatibus, in quo est latitudo, & maxima differentia, non est contradictio, permittere necessarium, & prohibere nociuum. Imò absque contradictione de eodem animali in Hispania permittuntur in quadragesima extrema, & denegantur aliæ partes.

45 Vt dicam in hac controuersia, quod censeo. Aduerto primò quòd nos Minimi promittimus in professione, vt constat ex Correct. num. 18. Religionis vota sub his verbis, *Voueo, & promitto, &c. perseueranter viuere sub votis paupertatis, castitatis, ac obedientiæ, & quadragesimalis vitæ, iuxta determinationes, & circumstantias in ipsa Regula positas, & limitatas*. Limitationes autem voti quadragesimalis sunt positæ in Regula num. 26. his verbis, *Quamprimùm verò quis in ægritudinem inciderit, ad infirmariam claustralem deducatur, &c. Si autem talis ægritudo sic examinata inualuerit, Medici consilio deducatur talis ægrotus ad infirmariam exteriorem.* Et nu. 27. dicitur. *At vbi ægrotum ipsum ita constiterit euidenter conualescere, quòd quadragesimalibus cibis consuetis sustentari queat, matura deliberatione præuia, ad pristinæ vitæ sanctiorem consuetudinem redeat.*

46 Ex quibus colligo primò, quòd votum hoc nostrum, licet sit simpliciter absolutum, vt dixi to. 1. Relig. q. 4. cap. 1. notab. tertio, quia statim obligat, est tamen secundùm quid conditionatum; quia, adueniente infirmitate, non suspenditur absolutè, vt deberet, si esset simpliciter conditionatum, vt dicunt Summistæ, verbo Conditio, sed solummodò secundum modificationem, & limitationem Regulæ. Conditionales verò modificationes, quæ requiruntur ad illud suspendendum, sunt tres, quæ habētur in Regula, num. 26. & 27. Prima, quòd non statim, ac quis in ægritudinem inciderit, paschalibus vtatur, sed solummodò si postquam, abundantiùs de quadragesimalibus refocillatus, non conualuerit. Secunda, quòd tunc non suo arbitrio dictis paschalibus vescatur, sed cum Medici consilio. Tertia, quòd vbi euidenter constiterit, ipsum ita valere, quòd cibis consuetis quadragesimalibus sustentari queat, matura deliberatione præuia, ad pristinæ vitæ sanctiorem consuetudinem redeat. Vnde apparet, quòd in his modificationibus nulla fit mentio, quibusnam cibariis in particulari infirmus vesci debeat, sed solummodò determinatur, quòd ad infirmariam exteriorem deducatur. Ad quam cum fuerit deductus, præcipit, vt illi succurratur, idest, prouideatur de illis omnibus, tum medicinalibus rebus, tum cibariis paschalibus, quæ à Medico fuerunt ordinata tanquam necessaria pro sanitate celeriùs restauranda. Quod fieri debet non per quemlibet Fratrem ad gustum, vel Fratris, vel ægroti, sed solūmodò per deputatum à Correctore, cui etiam incumbit onus dicta necessaria prouidendi.

47 Colligo II. quòd, stantibus dictis tribus conditionibus, potest statim quilibet Frater Minimus comedere carnes. Nam prohibitio comedendi carnes in Ordine nostro, est solummodò tempore sanitatis: adueniente autem infirmitate cum dictis limitationibus, dicta prohibitio cessat, vt Tuschus verb. Limitatio, conc. 556. nu. 4. & verbo Prohibitio absoluta, concl. 904. num 3. eo modo, quo prohibitus alienare intra certam ætatem, post illam alienare potest. Tuschus ibi, nu. 6. *Tuschus.*

48 Colligo III. quòd verba illa, quæ proferimus in professione, promittendo obseruare Regulam iuxta circumstantias, & determinationes in ipsa positas, & limitatas, possunt habere triplicem sensum. Primum, ita vt referantur ad Regulam; atque ita promittimus obseruare Regulam cum omnibus circumstantiis extensiuis, & limitatiuis, prout, & sub pœna in ea contentis. Secundum, ita vt referantur ad sola quatuor vota, & ad circumstantias, quibus ea sunt præcepta, & disposita in dicta Regula; & sic operantur, vt ad dictas circumstantias seruandas teneamur, non eodem quidem modo, quo tenemur ad vota, seu quo determinatur in Regula. Tertium, ita vt referantur ad solum votū vitæ quadragesimalis, quo modo videtur ea intelligere Castillus: sed certè nescio, quare potiùs de vita quadragesimali, quàm de aliis, cum circa quodlibet votum aliquæ circumstantiæ apponantur in Regula, vel Correctorio, & clausula vltima ad omnia antecedentia referatur. Sed hoc etiam concesso, operantur, vt teneamur obseruare non solùm votum vitæ quadragesimalis, sed etiam circumstantias, & limitationes ipsius, prout sunt in Regula dispositæ. Cum ergò circumstantia, vt dicunt Summistæ eod. verb. Angel. Sylu. Tabiena, & alii, sit actus extrinsecus circumstans actum extra substātiam, sequitur, quòd non teneamur obseruare dictas circumstantias eo modo, quo seruamus actus ipsos votorum, sed solùm eo modo, quo disponitur in Regula, idest solùm *Angel. Syluest. Tabien.*

sub

sub ratione pœnæ taxatę. Et aduerte, benè, quòd circumstantia, seu modus, aut modificatio, seu limitatio differunt à conditione; quòd conditio suspendit actum, vt dicunt Angelus verb. Conditio, nu. 2. Syl. eodem, num. 1. atque ita ad substantiam actus pertinet. Vnde noli mirari, si conditiones requisitæ ad comedendas carnes ad mortale obligent. Circumstantiæ autem de comedendo v. gr. in infirmaria, de non introducendis cibis paschalibus in conuentum extra locum infirmariæ, ad nullum peccatum, sed solùm ad pœnam in Regula taxatam. Atque ita colligo ex Panor. in cap. Cum Ioannes, de fide instru. nu. 3. Tuscho verbo Limitatio, concl. 355. & verbo Conditio, concl. 579. & seq.

Panorm. Tuschus.

49 Colligo 4. quòd illa verba posita in dicto nu. 26. Regulæ, *de quibusuis cibariis pro sanitate celeriùs restauranda*, non intelliguntur, quòd solummodò infirmus possit comedere ea, quæ sunt necessaria pro recuperanda salute, ita vt si aliquid comedat non necessarium, sit voti reus; Nam alioqui si comederet aliquid ex cibis etiam licitis, & concessis, vltra necessarium, & in tanta quantitate, quòd esset nociuum, fractor voti censendus esset; & similiter si nollet recipere, vel comedere aliquid necessarium pro dicta sanitate obtinenda; atque mille scrupulis angerentur infirmi, & votum difficillimum maximè ampliaretur contra naturam legis obligatoriæ. Verba igitur illa nihil aliud sonant, nisi, quòd Corrector teneatur prouidere infirmo de omnibus cibis necessariis pro sanitate celeriùs restauranda, ita vt nihil illi desit ex his, quæ à Medico fuerint ordinata, quod conducere possit ad dictum finem consequendum. Atque ita illa verba ad Superiorem omnino referūtur, & erat necessarium hoc præceptum propter paupertatem Religionis, & Correctorum auaritiam, & nullo modo ad infirmum, qui sicut absque fractione voti potest recusare medicinam à Medico ordinatam, necessariam pro sanitate celeriùs restauranda, ita potest comedere absque dicta fractione suillā sibi nocituram, licèt aliunde peccet.

50 Aduerte secundò, quòd votum est strictè interpretandum, itaut, quantum fieri potest, minus obliget, & quam maximè fieri possit, occasio transgrediendi caueatur, & peccati periculum vitetur. Ita Azor to. 1. instit. moral. lib. 11. cap. 21. q. 1. Sanch. 4. in decal. cap. 11. nu. 3. Filliuc. tract. 26. cap. 3. n. 96. Suar. lib. 4. de voto, cap. 7. nu. 6. & nu. 8. affert rationem ex cap. Ex parte, de cens. vbi dicitur. *Quoniam cum huiusmodi vota gratuita fuerint ab initio, benigniùs sunt à viris ecclesiasticis exigenda*. Et Glossa ibi. verb. Ab initio, ait. *Bona fit interpretatio, ne ipsorum magnificentia erga ecclesias retardaretur: quæ ratio valet in omnibus, nam si benignè exiguntur ab ecclesia, multò magis à Deo*.

Azor. Sanch. Filliuc. Suar.

Glossa.

51 Aduerte tertiò, quòd secundùm Galenum relatum à Schola Saler. cap. 7. Cassan. in catal. p. 12. consid. 85. suilla caro est cæteris laudabilior, & melior, est enim multum nutritiua, & habet maximam similitudinem cum humanis carnibus; quare sanis, & fortibus, ac laborantibus, & impinguari desiderantibus tradenda est, vt dicunt dicti DD. quos sequuntur Castor Durantus in thesauro sanit. verbo Prorsus, & Pisanel. de natura cib. eod. verbo. Quare infirmis deneganda, nisi fortè illi essent assueti: nā consuetis gaudent naturæ. Vnde Hippocr. sectio. 2. aphor. 50 *Consueta ex multo tempore, etiamsi deteriora fuerint, inconsuetis minùs molestare solent*. Quare qui in seculo suillæ assueti erant, si Religionem ingressi infirmentur, citiùs conualescent, pulso iam morbo, suillam comedendo, quam vitulinam. Caseus autem habet nutrimentum exile, & stomacho nocet, ac melancholicum humorem parit. Ideo dicitur, *Caseus est nequam, quia concoquit omnia sequam*. Parcè itaque vtendum, & recenti; nam tunc impinguat, & stomachum non offendit, estque suauissimus ori; vnde versus. *Caseus est sanus, quem dat auara manus*. Atque ita Schol. Saler. loc. citat. Cassan. consid. 86. Costuradur. & Pisanel. loc. citat. verb. Caseus.

Galen. Cassan.

Durantus. Pisanel. Hipocr.

Cassaneus. Costurad.

52 His prænotatis, dicendum mihi videtur cum prima sententia, quòd fratres Minimi debitè licentiati ad comedendas carnes, possunt absque transgressione voti suillam, & caseum comedere. Atque ita Sanchez 4. in decal. cap. 11. nu. 57. Diana variar. tract. 8. q. 47. tom. 1. Villalob. in summa, tom. 1. tra. 23. dub. 8. nu. 11. Sanctius in selectis disput. disput. 51. num. 20. & 21. Aegidius Trullench. in exposit. Bullæ cruciat. lib. 1. §. 4. dub. 2. n. 2. Viualdus in supplem. cap. 15. num. 35. Tum quia omnia concessa censentur, quæ non sunt prohibita, Gloss. in c. Cum ecclesia Sutrina, verb. Ne veniret, de causa poss. & propr. nullo autem iure in Ordine nostro, vel Regulæ, aut constitutionum, seu consuetudinis reperitur prohibita suilla. Tum quia omnia genera carniū per modum vnius prohibita sunt, & ab Ecclesia, & a S. Legislatore nostro. Ergo, cessante prohibitione, omnia debent esse concessa, vbi enim lex nō distinguit, nec nos distinguere debemus; cap. Solitæ, de maior. & obed. cap. Si Romanorum, d. 20. c. Quòd si dormierit, 31. q. 1. Tum quia in dubiis vnusquisque præsumitur minùs se ipsum voluisse grauare, quàm potuerit. Ergo interpretatio in fauorem vouentis facienda est. Ita Suar. lib. 4. de voto, cap. 7. nu. 8. Azor. instit. mor. to. 1. lib. 11. cap. 21. q. 10. Regin. in praxi, lib. 18. nu. 292.

Sanchez. Diana. Villalob. Sanct. Aegid. Trull. Viuald.

Suar. Azor. Reginal.

53 Ad 1. ergo argumentum Castilli concedo, finem primarium licentiandi Minimos ad comedendas carnes, esse recuperationem deperditę sanitatis. Quando infertur, Ergo non possumus comedere, nisi illos cibos, qui sunt necessarii pro illo fine consequendo, distinguo. Primariò, & directa intentione, ac per se, concedo. Secundariò, & indirecta, ac per accidens, nego. Vnde qui suillam comederet primò, & per se, vt retardaret recuperationem sanitatis, reus voti esset, vt dicam hic infra, nu. 59. at verò qui solùm pro gustu suillam comedit, per accidens dicitur sanitatem retardare, & consequenter non facit contra votum. Ad primam confirmationē concedo, dispensationem esse stricti iuris; sed nego, licentiam datā Minimis ad comedendas carnes esse dispensationem; est enim concessio legis, quæ in illo casu cessat, & pro illo casu non prohibet carnes: diceretur autem dispensatio, si fieret extra casum infirmitatis. Ita Suar. tom. 4. de relig. tract. 1. lib. 2. cap. 12. num. 45. & lib. 1. cap. 9. nu. 13. Pontius lib. 8. de matrim. cap. 1. n. 5. dixi tom. 1. Relig. q. 1. cap. 8. §. 5. vers. At inquies. Et potest afferri exemplum in Rege, qui prohibet, ne quis frumentum extrahat absque eius licentia, cum illa conceditur à Rege, non dicitur Rex in sua lege dispensare, sed adhibere cōditionem necessariam, quā lex ipsa petit; vnde semper dixi, quòd non minùs seruat Regulam Minimorum, qui licitè comedit paschales cibos in infirmaria, quàm qui quadragesimales in refectorio, quod postea reperi dixisse Nauarr. lib. 3. consil. de obseru. ieiun. num. 2. Ad secundam cōfirmationem patet.

Nauarr.

patet. Nam ratio legis postulat, ne quis dolosè, & primaria intentione suillam, & alios cibos nocuos comedat ad infirmitatem protrahendam; si autem quis tractus illorum ciborum dulcedine, velit eos comedere, ratio huius legis non prohibet; nam, stantibus conditionibus, quas requirit, omnino cessat.

54 Ad secundum patet ex dictis. Ad primam cõfirmationem constat ex dictis num.48. Quando dicitur, quòd tenemur ex voto modificationes ipsius seruare omninò, nego. Nam modus actionis non cadit sub voto de ea facto, nisi sit directè ac formaliter intentus, vt docet Suarez de voto, lib. 4. cap.8. num.17. Regin. lib.18. nu.29. & exemplificat Suarez 1. 20. qui vouit ieiunium, qui respectu illius est substantialis, licèt alias intemperate comedat, non violabit votum. Nos autem non vouemus expresse seruare, nec formaliter intendimus abstinere à suilla tempore infirmitatis. Ad secundam confirmationem. Terminus ille restrictiuus restringit, vt non possimus statim ac fuimus infirmi, propria voluntate carnes comedere, sed requiritur consilium Medici, & Superioris præceptum: restringit etiam, vt, sanitate recuperata, ad vitam quadragesimalem redeamus, & excludit omnia contraria istis conditionibus. Comedere autem suillam, his contrarium, non est. Et adde, quòd non omnis circumstantia, quam vouens tempore voti emissi intendit, aut cogitat, obligat sub voto, vel illius obligationẽ restringit; seu obligabit, quando vel illa est intrinseca, & essentialis rei promissæ, idest sine qua res promissa nõ esset quò ad substantiam operis materia voti, vel, si accidentaria sit, intendit vouens ad illam se obligare, vt Sanchez 4. in decal. cap.17. nu.5. Comestio autem suillæ est accidentaria circumstantia, & nemo expresse ad illam se obligat. Ad tertiam confirmationem constat. nam comedere suillam non est illis circumstantijs contrarium.

55 Ad tertium illud simile nihil valet in hoc casu. Quia ille excessus ibi est specialiter, & expresse punitus. Et non valet argumentum a casibus expressis ad non expressos; maximè non concurrente identitate rationis Barbos. in locis commun. verb. Argum. num.109. Et quænam est, quæso, æquiparatio inter verberare Clericum, & comedere porcũ. Ad quartum, Regula non vult, nisi quod dixi nu.48.

56 Ad illud, quod dicit nu.41. quòd consuetudo contra hoc non valet, est omnino falsum; nam consuetudo non solùm declarat leges naturales, & diuinas, sed etiam si illis excusat, vt dixi tom.2. Relig. q. 3. cap.1. nu.180.

57 Ad ea, quæ respondet Castillus contra primã sententiam. Ad primum dico certissimum esse, totam obligationem voti pendere ex voluntate vouentis, iuxta illud Deuter. 23. *Facies sicut promisisti Domino Deo tuo, & propria voluntate, & ore tuo locutus es*. Nam propria voluntas, seu intentio, est regula obligationis, cap. Cum dilecti, de donat. cum obligationes ab ea originem trahant, & ea sola sit efficax ad illas inducendas, vt probat Suarez lib.4. de voto, cap.7. num.5. Regin. in praxi, libr.18. nu.284. Sanchez 4. in decal. cap.11. nu 2. Vnde si vouens intenderet obseruare sub voto circumstantias accidentarias, vt hæc, teneretur, vt dicunt Suarez loc. citat. Sanchez num.57. Sed cum nemo in professione expresse intendat abstinere à suilla, nullus est obligatus ab ea abstinere, quando est solutus à voto. Ad illa, quæ dicit num.43. constat ex dictis nu.53. vers. Ad confirmationem: & parum refert, quòd Regula casum infirmitatis excludat vnis, vel alijs verbis. Et adde, quòd illa rigorositas, quę esset in præcepto ecclesiastico de non comedendis carnibus tempore quadragesimæ, si non esset exceptus casus infirmitatis, esset in nostro voto, & tunc multi tenent, quos citat Vasquez 1. 2. disp.162. cap.1. n.3. quòd non teneremur illud obseruare quãdo iudicio Medici carnibus vesci oporteret. Ad secundam confirmationem de consuetudine dixi nu.56. Ad secundum arg. patet ex his, quæ dico nu.53.

58 Quare concludo, quòd infirmus in Ordine nostro debitè licentiatus ad comedendas carnes, nõ facit contra votum comedendo suillam, & caseum, quæ sibi credit noxia. Et quia comestio suillæ, & casei est circumstantia omnino accidentaria voto, quæ nullo modo obligat, nisi sit expresse intenta in voti emissione, vt dixi num.54. neminem autem illam expresse vouere firmiter credo; Nam non est in vsu, & nullus adhuc fuit punitus tanquam trãsgressor voti propter comestionem suillæ, & casei: cum tamen votorum transgressores seuerissimè puniantur. Et hoc intelligas esse verum, etiamsi Medicus expresse prohibeat dictos cibos comedere. Nam Medicus non potest me obligare ratione voti, nisi ad illud, ad quod votando mea intentio directa fuit.

59 Quæres hic etiã, an Frater Minimus, qui noxios sibi cibos comedit, vt infirmetur, & per hoc possit comedere cibos paschales, faciat contra votum? R. Si dolosè, & ex industria hac intentione comedat aliquid, quod certò scit per experiẽtiam aliàs probatam sibi ita nociturum, vt cogatur Medici iussione paschales cibos comedere, dico, quòd comedendo peccat mortaliter contra votum. Quia in voto vitæ quadragesimalis tacitè includitur pactum nihil faciendi in fraudem dicti voti. Nam vbi lex, seu votum, quod lex priuata dicitur, prohibet aliquem effectum, & finẽ, ex mente illius dicetur prohibitus omnis modus, per quem in fraudem legis peruenitur ad illum effectum, vt probat Stephanus de Federicis de iur. interpr. p.1. principali, num.41. nec effugit pœnam legis, qui in fraudem legis committit, leg. Non dubium, Cod. de leg. Nec interest, an vi, vel dolo legi fiat iniuria, leg. Fraus, ff. eod. Si verò casu, & non in voti fraudem, in cibo, potuuè nimis excedens, etiam mortaliter, incidat in infirmitatem, ad quam depellendam cogatur paschalibus vesci, licèt peccauerit contra temperantiam, nõ peccat tamen contra votum comedendo carnes; Nam in voti emissione non se obligat ad cauenda speciali cura omnia impedimenta sanitati contraria. Atque ita Suarez lib.4. de voto, cap.17. nu.19. Sanch. lib.4. in decal. cap.23. nu.52. Alij tamen apud Dianam variar. tract.8. resol.52. dicunt, quòd non peccaret contra votum, qui in fraudem ea comederet, per quæ redderetur impotens ad seruandum votũ; Nam, inquiunt, aliud est desiderare frangere votũ, quando adest obligatio illud seruandi, & aliud desiderare, se reddi impotentem ad seruandum votum; hoc enim nihil aliud est, quàm optare excusationem voti, quam licèt quis intendat via illicita non operatur tamen aduersùs votum, cum non desideret illud infringere quãdo obligat, sed solùm quærat modum, quo non obliget. Sed hæc doctrina videtur nimis subtilis.

60 Dubitabis, an qui in fraudem voti ea comedit, vnde fuit infirmatus, peccet in votum toties, quoties

Suarez. Reginald. Barbosa. Suar. Reginald. Sanch. Vasquez. Steph. de Fed. Diana. Suarez.

quoties carnes, aut lacticinia comedit? ℟. votum negatiuum interpretandum esse ad formam præcepti negatiui vt dicunt DD. Suarez libr.4. de voto, cap.7 nu.13. vnde hic toties peccabit, quoties carnes, aut lacticinia comederit. Verum quidem est, quòd si tam infirmum pœniteat peccati commissi, & tentet, quantum potest, citra tamen præiudicium maioris infirmitatis, an infirmitas absque comestione carnium depelli possit, poterit comedere absque nouo peccato; nam tunc est impotens ad seruandum votum.

61 Quæres etiam, an tempore pestis possint Fratres Minimi comedere carnes? ℟. pestes hoc tempore per Italiam grassantes huic difficultati ansam dedere, pro qua consulti Medici responderũt, quòd vescentes cibis quadragesimalibus pestilenti infectioni sunt minùs resistitiui. Tum quia huiusmodi cibariis naturalis calor fotus imbecillius, vitalesque spiritus ægriùs refocillati, inuadenti veneno infirmiùs contranituntur. Tum etiam quòd exuperans eorum humiditas, quæ putredinis mater est, reddit corpus aliti ad recipiendum magis dispositum: Cum ergo probauerim tom.1. Relig.q.4.cap.3. posse Minimos ad infirmitates præcauendas se purgare, &, purgatione durante, paschalibus vesci, teneor multò magis dicere, posse paschales comedere ad præcauendam pestem, quæ est vltimum, & supremum malum, quod potest Reipublicæ accidere, vt patet ex 2. Reg. cap.vlt. vnde meritò ait Hieronym. Præuidellus in tract. de peste, verbo Lege municipali, nu.3. quòd quando magna pestilentia imminet, dicitur imminere periculum mortis. (*Stati dell.*) Quis ergo erit tã seuerus, & durus, vt periclitanti vitæ deneget illud, quod potest iuuare ad illam conseruandam? Quare ait Venetus lib.4. examinis, cap.46. nu.53. quòd tẽpore pestis potest Episcopus dispensare, vt tempore quadragesimæ omnes, tã viri, quàm mulieres possint carnes, & lacticinia comedere, (*Venetus.*) & in facti contingentia anno 1625. grassante peste in ciuitate Panormi, Archiepiscopum illius cum consilio Theologorum, Canonistarum, & Medicorum sic dispensasse; quam dispensationem profuisse testatur. Atque ita Trimarchi, qui testatur, viros doctissimos à se consultos Messanæ, ita respondisse. (*Trimarchi.*) Et Isnardus refert in Codice Minimo, consil.5. ita etiam cẽsuisse Theologos Lugdunenses tempore, quo pestis ciuitatem illam inuasit anno 1627. (*Isnard.*) In quorum omniũ confirmationem ait Marsil. Ficinus in antid. epidem. cap.5. (*Ficinus.*) *Vitandi igitur*, tempore pestis, *pisces, quantum fieri poterit, in quorum genere parui minus nocent pisciculi, & qui ex flumine sunt claro, petroso, & currente, frixi in oleo cum sale, & immersi staphisagria, seu aceto, aut succo aranciorum, cum sale, & modico piperis, vel cinnamomi*.

62 Quæres etiam, an Regulares tempore pestis teneantur sacramenta fidelibus ministrare. ℟. quòd deficientibus Parochis, seu non valentibus supplere multitudini infirmorum, tenentur sub mortali Regulares Mendicantes cum periculo vitæ dictis infirmis sacramenta ministrare, & Regulares subditi tenentur sub eadẽ culpa obedire suis Prælatis præcipientibus, vt talibus infirmis secularibus in dicto casu sacramenta ministrent. Sunt enim Regulares coadiutores Episcoporum, vt dicitur in clem. Dudũ, de sepul. §. cæterum; & in hunc finem dictæ Religiones fuerunt ab Ecclesia approbatæ, & tot illis priuilegia concessa, vt ait Cai. 2.2. q.188. art.4. in respons. ad 3. (*Caietan.*) & in hunc finem etiam aluntur a populis. Et in extrema necessitate spirituali quemlibet teneri alteri subuenire cum periculo vitæ, concors est Theologorum sententia cum D.Thoma 2.2. qu.26. art.5. Ergo de iustitia tenentur eo tempore, & illo casu populis sacramenta ministrare cum periculo vitæ. Atque ita latè, & doctè probat Benzonius in specul. Episc. lib.1. d.1. q.1. concl.10. & pro se citat D.Tho. multis in locis. (*Benzon. D.Thom.*) Rodriquez tom.3. q. regul. q.3. art.4. & tom.4. sum. cap.96. nu.4. (*Rodriq.*) Sanchez 6. in decal. cap.2. nu.60. (*Sanchez.*) Venetus in exam. lib.4. cap.46. num.40. (*Venetus.*) Rodericus in resol. regul. resol.111. nu.4. (*Rodericus.*) Suarez tom.4. in 3.p. disp.44. sect.3. num.8. (*Suarez.*) D.Tho. opusc. 18. cap.16. ait, quòd Episcopi, & Curati tenentur ratione officij animas suas ponere pro salute gregis sui; quia *ad huiusmodi perfectionem in sua ordinatione, vel consecratione se obligant, sicut & Religiosi in sua professione*. Ergo sicut Parochi, & Episcopi tenentur tempore pestis cum periculo vitæ sacramenta ministrare, vt probat Suarez tota illa sect.3. ita & Religiosi in supplemẽtum dictorum Parochorum. Eadem, quæ D.Tho. habet Bannes 2.2. qu.33. art.3. dub.3. concl.4. (*Bannes.*) ait enim, quòd *Religiosi Mendicantes tenentur speciali obligatione ad opera misericordiæ implenda supposita semper obedientia, nam sicut Episcopi, & Parochi obligantur ad ista opera ex officio, ita Religiosi ex voto suo: ergo est specialis obligatio in eis*. Et licèt dub. sequen. vers. Ex dictis, dicat, quòd Religiosi non tenentur permanere in loco pestis, sed licitum est illis fugere, & propriam vitam seruare: tamen intelligendus est, ne sibi contradicat, quòd hic loquatur de Religiosis non Mendicantibus, qui cum ad vitam contemplatiuam sint instituti, eo tempore fugere possunt, vt probat Rodriq. to. 4. sum. cap.96. nu.2. (*Rodriq.*) Vel intelligi potest; quòd possint fugere, audito rumore pestis, non ipsa peste grassante, & necessitate præsente.

63 Aduertit autem bene Rodriquez illa q.31. cit. in resp. ad arg. versùs finem, quòd ad hanc obligationem tenentur Regulares, quando ex facti euidẽtia, & monito Episcopi illis significatur, proprios, & ordinarios Curatos non posse competenter satisfacere indigentijs spiritualibus proximorum.

64 Aduertit etiam Sanchez cit. n.61. teneri Prælatum regularem ad loca diœcesis vicina peste infecta Religiosos mittere, & eos teneri parere, quando eamdem Parochorum sufficientium ad sacramenta infirmis ministranda penuriam paterentur, propter easdem rationes.

65 Aduertit etiam Rodriquez in sum. loc. cit. nu. 4. quòd in hoc debent Prælati esse multùm prudentes. Nam non decet, vt omnibus indifferenter præcipiant, vt eant ad ministranda sacramenta peste infectis; sed viris literatis, & probis, qui possunt multò plus Religionem iuuare, id præcipiendum non est. Imò illi, etiamsi vltro se offerant, non sunt de facili permittẽdi, nisi vel instinctu Spiritus sancti magno charitatis ardore id tentare comprehendantur, vel in defectu aliorum. Vnde ait, quòd Prouincialis non potest id præcipere Correctoribus; cum enim hi sint Parochi suorum subditorum, nõ possunt gregem suum relinquere, vt aliorum gregi succurrant; charitas enim ordinata esse debet. Quare subdit, quòd Prælatus, cum periculo vitæ suæ non tenetur subditum peste infectum inuisere, vel alium quemcumque, existentibus aliis, qui id valeant perficere, & libenter se offerant, ne fortè in tam graui necessitate deficiat in conuentu Prælatus, &, corruente eius regimine, non sit, qui necessaria ministret infirmis,

Sanch. Benzonius. firmis. Quæ etiam aduertunt Sanchez 6. in decal.c. 2. num.57. & 62. & Benzonius loc. cit. post responsionem ad argumentum, versu; In hac tamen practica, vbi ait. Superiori, seu Prælato, prudentia vtẽdum erit, ne singulis id imponat nec vel valde infirmos, vel egregiæ conditionis viros, qui aliàs regulari reipublicæ perutiles, vel necessarii essent, sine delectu ad hoc munus exponat. Addit etiã Rodriq. dicto cap.96. cit. quòd subditi tenentur se offerre ad curandos suos Confratres peste infectos, illisque sacramenta administrare, & non consentire, vt hæc eorum Prælati exequantur; cum enim sint membra communitatis, in qua viuunt, tenentur pro capitis conseruatione periculo se exponere, naturali ratione suadente. Adde etiam, quòd subditus recusans obedire Prælato in omnibus supradictis casibus, potest ad id violentia cogi, vnde, si nolit ire ad ministrãda sacramenta secularibus, potest extra conuentum pelli: & si nolit infirmo Fratri seruire, vel etiam sacramenta ministrare, potest incarcerari, torturari, &c. Et aduerte etiam, quòd in casu extremæ necessitatis tenetur Prælatus ipse suis subditis seruire, & sacramenta ministrare, vt probat Suarez tom.4. in 3.p. disput.44. sect.3. nu.7. & alij communiter. Pro Suarez. animandis, & confortandis subditis ad libenter eũdum ad ministranda sacramenta peste infectis, legat Prælatus tractatum de Martyrio per pestem, nuper editum à Raynaudo. Et quòd de eis, qui in dicto Raynau. ministerio decedunt, Ecclesia Catholica tanquam de martyribus faciat commemorationem, dicit ex Baronio Venerus in examine, lib.4. cap.46.num.41. Venerus. Aduerte hic etiam de passu, quòd anno 1630. die 22. Nouembris per S. D.N. P. Vrbanum VIII. statutum est, quòd in statu Mediolanensi, & eius diœcesi, in qua multùm grassata fuerat pestis, nulli Regulares possent quemquam nouitium ad Religiones eorum respectiuè recipere, fortè ne ad compensandas ruinas, ex contagione illatas, sine discrimine omnes reciperentur, vel vt conuentus multitudine Fratrum oppressi aliquantulum respirarent. Quod decretum fuit dictis Regularibus intimatum à Cardinali Borromæo Archiepiscopo Mediolanensi die 17. Decembris eiusdem anni.

66 Noto 22. quòd in §.7. eiusdem const.2. Clem. VIII. nu.20. dicebam, quòd Collegæ Generalis, vel Prouincialis, non poterant esse consanguinei vsque ad secundum gradum consanguinitatis; consanguinei enim nostri sunt quodammodò pars corporis nostri, & cum nemo carnem suam odio habeat, sed magis nutriat, & foueat eam, vt dicitur ad Ephes.5. & habetur in cap. Non æstimemus, 15.q.2. non potest dubitari, quin Collega consanguineus, benè, vel malè faciat Prælatus, ei non contradicat; Est enim nobis innatus quidam naturalis amor, & affectus in nostros; qui amor homines aliàs lynceos ita obcæcat, vt nesciant quid album, quiduè nigrum discernere, vt decernunt Canones, cap.4. Quatuor, 11.q. 3. & cap.1. in princ. de sent.excomm. in 6. Nec solũ obcæcat hic amor homines malos, & improbos, vincendis suis passionibus impares, sed etiam homines aliàs integerrimos, virtutibus, & sanctimonia conspicuos. Quod perbellè notauit Greg. 7. moral. D.Gregor. cap.14. *Et sunt plerique, qui non solum aliena non appetunt, verumetiam cuncta, quæ possederant in mundo, derelinquunt, semetipsos despiciunt, nullam præsentis vitæ gloriam requirunt, ab huius mundi se actibus separant, & penè quicquid prosperitatis arriserit, calcant. Sed tamen adhuc vinculo carnalis cognationis obligati, dum amori propinquitatis indiscretè deseruiunt, ad ea sæpe per affectum cognationis redeunt, quæ iam, & cum proprio despectu subegerunt. Cumque plus, quàm necesse est, carnis propinquos diligunt, retracti exteriùs a cordis parente diuiduntur. Nam sæpe quosdam videmus, quantum ad proprium studium spectat, iam præsentis vitæ desideria non habere, mundum, & opere, & professione reliquisse, sed tamen pro inordinatis affectibus propinquorum prætoria irrumpere, terrenarum rerum iurgiis vacare, libertatem intimæ quietis relinquere & mundi studia in se iamdudum destructa reparare.* Ex quibus constat, vt optimè aduertit Tiraquel. de pœnis tempor. Tiraquel. caus.51. nu.52. esse potentiorem, ac vehementiorem amorem consanguinitatis, quàm amorem sui ipsius. Sicut ergo prohibentur Episcopi Ecclesiæ œconomatum consanguineis committere propter fraudis suspicionem, c. Decenter, d.89. Ita hic prohibentur Prælati consanguineos sibi in Collegas assumere, propter suspicionem, ne nimiùm ipsis adhærentes, iustitiam in damnum Religionis, & Religiosorum peruertant. Et sicut Episcopus non potest consanguineis conferre beneficia; quia consanguinitas inducit suspicionem, quòd collatio sit vitiosa, ca. Episcopus, 10.q.2. Redoanus de simon.ment. R. doan. p.1. cap.26. nu.2. qui addit, quòd dans beneficium consanguineo, est simoniacus, & tenetur ad restitutionem; ita non potest Prælatus in Collegam sibi consanguineum assumere, propter suspicionem inhabilitatis, seu alterius vitiositatis electi.

67 Si quęras, cur solũ excluserim consanguineos vsque ad 2. gradum. ℞. quòd in cap. Postremò, de appell. statuitur, quòd iudex consanguineus possit recusari, & Gloss. ibi determinat, quòd illa consanguinitas extenditur vsque ad septimum gradum, quia vsque ad illum gradum durat affectio, & vsq; ad illum gradum potest illi succedere. Sed cum hic simus in Religiosis, in quibus nullum adest successionis interesse, potentissimum humanarum mentiũ ligamen, & qui pro instituto habent sanguinis affectiones domare, determinaui illam exclusionem non extendi, nisi vsque ad 2. gradum. Tum quia in alijs gradibus non tam feruet naturalis affectus, vt ordinariè rationem possit peruertere. Tum quia in constit.10. Clem. VIII. §.9. quæ refertur in bullario Eremitarum S. Augustini, prohibetur, quòd in capitulis prouincialibus, aut congregationibus duo consanguinei, vel affines in 1. vel 2. gradu votare possint. Tum quia in decret. Vrb. VIII. circa collocutionem Regularium cum Monialibus cõceditur facultas colloquendi cum Monialibus consanguineis vsque ad 2. gradum, vt constat ex tom.2. nostr. priu. in const.6. Pij V. nu.7. Tum quia in const. Cleric. Theatin. p.3. cap.4. statuitur, quòd eorum, qui inter se sunt 1. vel 2. gradu consanguinei, alius alii, nullo interiecto anno, non succedat. Tum quia ista est constitutio odiosa, & ideò restringenda. Et aduerte, quòd ista consanguinitas debet esse in linea recta ascendentium, vel descendentium, non autem in transuersali. Ita Hippoly. de Marsilus singul. 133. De Marsil.

68 Sed cur, inquies, id etiam prohibetur de adhærentibus. ℞. propter eamdem rationem. Cum enim isti à nobis dependeant, res nostræ sunt, & nos eorum omninò sumus, & eiusdem ad se ipsum vix potest esse iudicium rectum, amoris vi, qui iudiciũ persæpe ignorat, ratione caret, modum nescit, nec aliud cogitare potest, quàm quod diligit; argumen. leg.

leg. Cum seruus, ff. mandati, vel contra. Quare bene Cæsar apud Sallustium aiebat, omnes homines, qui de rebus dubiis consultant, ab odio, amicitia, ita, atque misericordia vacuos esse decere. Et Plutar. in præcep. ger. Reip. scribit de Cleone, quòd vt primùm Rempublicam attingere destinauit, *conductis in vnum amicis suis, amicitia eorum renunciauit, quòd ea in Republica persæpè à recta, ac iusta voluntate animum auerteret, atque emolliret*. Vt igitur in tribunali Superiorum nostrorum recta administraretur iustitia, nec iudices amore vel parentelæ, vel suitatis ducerentur, sed solo iustitiæ zelo, benè amouet Papa, quæ tali iustitiæ administrandæ possunt esse impedimento.

Sallustius. Plutar.

69 Noto 23. circa const. 3. eiusdem Clem. quòd nullus iudex potest de dubiis emergentibus ex, & in literis apostolicis cognoscere, nisi Papa, vel de eius commissione, cap. Cum venissent, de iudic. cap. 2. de confir. vtil. vel inutil. cap. Super literis, de rescript. Quod intellige de dubijs consistentibus in intétione Principis, & quæ præ difficultate decidi facilè non possunt, & quando declaratio debet esse generalis, & iudicialis, vt Gloss. in dicto cap. Cum venissent, & ibi Panor. num. 3. Barbos. ibid. num. 3. Et pro istis valet hoc priuilegium. Quod tamen adhuc est limitatum, vt non possit Generalis de illis decidere absque scientia Romani Pontificis. Et quòd hæc sit vera interpretatio, constat. Nam alioqui certum est, quòd potest Iudex inferior cognoscere circa literas apostolicas, an priuilegiatus sit priuilegij capax, an priuilegium sit subreptitium; Panor. loc. cit. qui id colligit ex cap. 1. & 2. de confir. vtil. & cap. Super literis, de rescrip. & dicit esse communem opinionem.

Panorm. Barbosa.

70 Et aduerte hic, quòd quando Papa confert alicui beneficium manuale, quod consueuit ad nutum Abbatis prouideri, si ille faciat delictum priuatione dignum, quantumcumque sit beneficium in perpetuum collatum, poterit ab Abbate illo priuari. Quia per illam Pontificis collationem, aut confirmationem solùm respectu præteritorum est præclusa via inferioribus, atque ideo de viribus illius collationis, aut confirmationis cognoscere nequeunt; secus respectu delicti de nouo superemineтis. Aliàs n. illa collatio, aut confirmatio præstaret exemptionem ab Ordinarijs. Ita ijsdem verbis Sanchez 7. in decal. cap. 29. num. 139. Barbos. in cap. 1. de confirmat. vtil. vel inutil. num. 35. apud quos vide alios multos.

Sanch. Barbos.

71 Sed quid, si Pontifex concedat alicui Religioso peculium, vel licentiam. V. G. in Ordine nostro exeundi conuentu, quando est in infirmaria, poteritne Prælatus regularis ad nutum talia priuilegia reuocare. R. quòd Prælatus non poterit ad nutum reuocare. Quia vbi Papa in aliquo negotio manum semel apposuit, videtur illud sibi velle reseruare, & inferior in rebus Superioris non potest se intromittere; cap. Inferior, d. 21. Et derisorium esset, quòd hodie mihi Papa illud priuilegium concederet, & quòd cras Prælatus auferret. Atque ita tenent quamplurimi DD. apud Sanchez loc. cit. num. 135. Poterit tamen reuocare, si dicto peculio, vel licentia abutatur. Tum quia Papa nó censetur voluisse illud priuilegium in destructionem concedere, sed in ædificationem. Tum quia priuilegium meretur amittere, qui concessa sibi abutitur potestate, cap. Licèt, de regul. cap. Priuilegium, 11. qu. 3.

72 Ex quibus collige, quòd si Papa per deuolutionem V. G. quia in capitulo generali non potuit fieri electio Generalis, Generalem eligat, iste Generalis electus à Papa subiacebit omnibus, quæ disponit Regula de dispositione Generalis. Quia non videtur tunc Papa velle alterare naturam Generalatus. Et colligitur ex Clem. vn. de suppl. neglig. Prælat. ibi, *liberè possint ad claustrum, cum oportuerit, reuocari*. vbi Glossa dicto verbo Reuocari, huius rei rationem reddit. Quia nec plus, nec aliter confert supplens, quàm negligens debebat conferre; cum non tanquam principalis, sed tanquam subrogatus ipsius conferat. Ita Sanchez loc. cit. nu. 135. Idem puto dicendum, si Papa iure proprio, non deuoluto, Generalem, seu Prouincialem eligat. Nam etiam tunc, si electus delinquat, poterit à deputatis à Regula, & constitutionibus puniri, & priuari, iuxta dicta num. 69.

73 Collige etiam, quòd si Papa simpliciter diuidat, vel vniat, seu erigat aliquam Prouinciam, poterit nihilominus, ratione probabili suadente, Prouincia diuisa vniri, vnita diuidi, & erecta ad pristinum statum reduci per capitulum generale. Nam tunc Papa non videtur velle diuisionis, & vnionis, atque erectionis naturam iuxta constitutiones alterare. Si autem diuidat, vel vniat, & erigat ex certa scientia, tunc non poterit capitulum Prouinciam diuisam vnire, & vnitam diuidere, & erectam destruere. Ex eo enim, quòd Papa in illo negotio seriò, & ex proposito manum apposuit, declarauit, illud velle sibi reseruare. Atque ita colligo ex Sanch. loc. cit. nu. 136. quem vide nu. 144. vbi declarat, quando Papa censeatur aliquid facere ex certa scientia; & nu. 143. affert differentiam, quæ est inter concessionem motu proprio, & ex certa scientia.

74 Noto 24. quòd supprimentes, & publicari prohibentes bullas pontificias, excommunicationé incurrunt, a qua, nisi resipiscant, absolui non debét; Sayr. in decis. tit. de constit. decis. 25. Nau. in manuali cap. 27. nu. 69. vers. Secunda quod, & to. 1. consil. de const. consil. 1. nu. 55. Sayrus, Nauar.

75 Noto 25. quòd in constit. 4. Clem. VIII. n. 7. dicebam, teneri Regulares eijcere facinorosos ad suas ecclesias confugientes, sub pœnis priuationis suorum officiorum. Sed anno 1630. die 21. Nouébris exijt decretum à S. D. Vrbano Papa VIII. multò rigorosius prædicto, quod quia Regularibus, quod sciam, non fuit intimatum, & non durat nisi ad annum, ideo hic non insero. Videri potest apud Cancellarios Curiæ Archiepiscopalis Genuæ. Et nota, quòd dicti banniti non per hoc priuantur immunitate, vt probat Diana tom. 3. tract. 1. resolut. 40. Et aduerte, quòd istæ literæ non obligant, nisi in locis, in quibus fuerunt publicatæ, & pro quibus specialiter emanarút. Aduerte etiam, quòd pro regno Neapolitano adest constitutio Sixti V. data ad instantiā Proregis Neapolitani, quam refert Quaranta, verbo Bannitorum fautores, in qua prohibet sub pœna excommunicationis latæ sententiæ ipsi reseruatæ, omnibus personis ecclesiasticis, siuè regularibus siuè secularibus, siuè superioribus, siuè subditis, ne viarum grassatores in suis ecclesiis, aut conuentibus recipiant, retineant, occultent, aut eis auxilium, cósilium, victum, aut vestitum, directè, vel indirectè quouis modo impendant. Vbi nota, quòd nó solùm comprehenduntur Superiores, dictos viarum grassatores receptantes, sed etiam alii Fratres, inscio Superiore, illos recipientes, occultantes, &c. per illam clausulam; *Et aliis quibusuis personis ecclesiasticis, secula-*

Diana. Quarant.

secularibus, & quorumuis Ordinum, &c. Nota etiam, quòd retinentes alios bannitos quoscunique præter viarum grassatores, dictas pœnas non incurrunt. Quia constitutio apertè loquitur dumtaxat de viarum grassatoribus; vnde, cum sit odiosa, non est extendenda. Nota tamen, quòd Additionator Quarantæ tres casus excipit, in quibus dictæ pœnæ non incurruntur. I. est, Quando aliquis fuisset per ignorantiam receptus; licèt enim sciretur, aliquem esse bannitum, nesciebatur tamen ipsum esse grassatorem, II. Quando cogerentur ecclesiastici, incusso timore cadente in virum constantem, aliquem huiusmodi recipere. III. Quando reciperent animo tradendi curiæ seculari; sed hic casus indignus est, vt proponatur personis ecclesiasticis, sapit enim impietatem, & proditionem, & tunc non effugerent ecclesiasticam pœnam irregularitatis.

76 Aduerto autem in omnibus casibus, quòd si dicti banniti, & facinorosi cōfugientes ad ecclesias, essent positi in extrema necessitate victus, aut alicuius alterius boni spiritualis, non possent tunc Regulares eos eijcere, sed tenerentur sub mortali eos adiuuare, & liberare ab ea necessitate. Nam verba legis, quantumcunque generalia, semper ita sunt interpretanda, vt non sequatur inhumanitas, quæ tamen sequeretur in casu proposito. Ita Riccius 1. p. praxis, decis. 366. nu. 2. Ex quo principio resoluuntur multi similes casus. I. Quòd prohibitus sub aliquo præcepto, vel pœna, conuersari cum aliqua muliere suspecta, potest eam alloqui in casu necessitatis, & ad bonum finem, ad eam V. G. hortandam ad bonum spirituale. II. Prohibitus alloqui talem carceratum per verba nec directa, nec indirecta, potest nihilominus eum alloqui causa pietatis, & beneuolentiæ. III. Prohibitio de non loquendo cum excommunicatis non comprehendit casum necessitatis, seu honestatis; cap. Quoniam, 11. q. 3. c. Inter alia, §. Illud autem, de sent. excom. IV. Quamuis verba contractus sint nimis generalia, tamen recipiunt interpretationem, ne promittens remaneat læsus, delusus, vel deceptus. V. Promissio de non faciendo aliquid cum iuramento, non extenditur ad actum laudabilem, & licitum. VI. Promittēs velle conueniri vbique locorum, restringitur ad locum tutum. Et promittens non offendere quoquo modo, intelligitur ad terminos iuris, & sic non intelligitur in ludendo, nec in lucta, nec in similibus.

Riccius.

77 Noto 26. quòd in eadem const. 4. Clem. VIII. n. 9. dicebam, quòd in Statu Mediolanensi extabat excommunicatio, & priuatio officiorum cōtra Regulares tenentes arma in suis collegijs, & monasterijs. Sed modò occurrit quærere, An ille, qui per momentum tēporis ab alio arma conseruanda accepisset, dictas pœnas incurreret. Riccius 1. p. praxis, decis. 691. nu. 4. putat incurrere. Sed ego existimo, contrarium esse verius, quādo quis bona fide ad modicum tempus, seu pro faciendo aliquo opere charitatis, ne sc. venientes satellites, quos venire videt, dicta arma portantem carceratum ducant, cum grauissimo ipsius, & suæ familiæ damno, vel quando inconsideratè illa suscipit. Nam modica nō sunt in consideratione, leg. Scio, ff. de in integrum rest. Ita Baiard. ad practicā Clari, lib. 5. §. fi. q. 82. n. 74. qui n. 66. habet, quòd statutum prohibens simpliciter portare, aut retinere arma, intelligitur de offensiuis, nō defensiuis. Et nu. 71. habet, quòd cultellus panis non venit appellatione armorum, nisi excedat mensuram taxatam. Et n. 78. quòd portans arma ligata non habet malum animum. Et nu. 79. ait, quòd statutum prohibens retentionem, aut delationem armorum, intelligitur de armis aptis ad offendendum. Quod tamen non admittit de sclopettis, nam posset quis tenere cānam sine rota, quam etiam haberet in domo, & sic ad libitum sclopettis vti.

Baiardus.

78 Noto 23. quòd hic idem Pōtifex Clem. VIII. fecit quamdam constitutionem pro confraternitatibus secularium à Regularibus instituēdis, & aggregandis, quæ incipit; Quæcumque, & est data Romæ anno 1604. die 7. Decembris, quam hic non affero, quia refertur à Cherub. to. 3. bull. const. 115. eiusdem Pontif. pag. 164. Eam etiam referunt Quaranta in sum. bull. verb. Confraternitates, & Franciscus Leo in thesau. p. 4. c. 2. fine, qui illam explicat dicto cap. 2. per totum. Illius summa est. Primò, quòd Regulares, qui habent facultatem à Sede apostolica confraternitates instituendi, vnam tantùm in singulis locis instituere possint, vnāque similiter tantùm possint sibi aggregare secularium, archiconfraternitates, vel cōgregationes. Secundò, quòd dicti Regulares, seu archiconfraternitates non possint confraternitati institutæ, vel aggregatæ communicare nisi illa priuilegia, gratias, & indulgentias, quæ ipsis in specie, & nominatim fuerunt concessa, non illa, quæ per participationem illis fuere communicata. Tertiò, quòd dicti Regulares instituentes, vel archicōfraternitates aggregantes non possint dictis confraternitatibus institutis, & aggregatis impartiri statuta, quibus vtuntur, nisi priùs ab Ordinario considerante qualitates loci, temporis, & personarum, approbentur, emendētur, vel reformentur. Quartò, quòd in dictis institutionibus, & aggregationibus obseruetur forma ab ipso Papa præscripta, nimirum quòd in literis patentibus dictarum institutionum, & aggregationum fiat mentio de facultate instituendi, & aggregandi dictas confraternitates, deinde inseratur totus tenor indulgentiarum, primariò ipsis concessarum, eo modo, quo concessæ sunt, & ijsdem verbis: & vltimò apponatur de verbo ad verbum præfata constitutio Quæcumque Clem. VIII. Huiusmodi formas habes apud Flauium Cherub. in comp. tom. 3. bull. sub const. 115. Clem. VIII. & apud Quaran. in summ. bull. loc. cit. & ponam ego in Formulario Regularium, verbo Confraternitates. Quintò, quòd dictæ Confraternitates sic institutæ, & aggregatæ non possint dictis indulgentijs, & gratijs sibi nominatim communicatis vti, & frui, nisi postquam dictæ indulgentiæ, & gratiæ fuerint ab Ordinarijs recognitæ. Sextò, quòd Officiales Ordinum, & confraternitatum eleemosynas ita excipiant, & petant, sicut fuerit eis ab Ordinarijs præscriptum, & sic exceptas erogent in reparationem, & ornatum ecclesiarum, tàm Ordinū, & Religionum instituentiū, quàm ipsarum confraternitatum institutarum, & aggregatarum. Septimò, quòd confessores eligendi à dictis confraternitatibus vigore dictorum priuilegiorum, debent esse approbati ab Ordinarijs locorum, si seculares sint, Si verò sint Regulares, non solùm debeant approbari à dictis Ordinarijs, sed etiam à suis Superioribus regularibus; qui tamen confessores non possint dictos confratres absoluere à casibus Papæ, & Episcopis reseruatis. Demum omnes confraternitates iam factas, infra annum in Europa, & infra biennium extra illam, ad præfatam præscriptam formam renouari iubet.

Cherub. Quaran. Fran. Leo.

Cherub.

79 Circa quam constitutionem exierunt quædã declarationes sacræ Congregationis indulgentiarũ, quæ per modum literarum missæ fuerunt Episcopo Senensi tenoris sequentis. *Molt'Ill. & Reuerendiss. Monsignore. Hauendo risoluto questi miei Illustrissimi Signori della Congregatione delle indulgenze, con autorità & ordine particolare hauuto* viuę vocis oraculo *dalla Santità di N.S. di leuare alcune difficoltà, che si trouano nell'esseguire la constitutione di Clem. VIII. fel. mem. fatta già sopra le aggregationi delle confratrie, e dichiarare ancora alcune cose concernẽti le institutioni antiche fatte da Superiori delle Religioni. Fanno sapere à V.S. che si contentano, che li Superiori regolari, à quali è stata concessa noua facoltà da Sua Beatitudine d'instituire confraternità secolare secondo la forma della sudetta constitutione, possino confermare senza consenso dell'Ordinario di luoghi, quelle confraternità, quali si trouano canonicamente erette da medesmi Superiori regolari, auanti si publicasse l'istessa constitutione, nelle chiese proprie loro regolari collegiate, doue stiano almeno dodeci Religiosi di famiglia ordinaria, non ostante, che nella patente della confermatione si dica espressamente farsi ciò di consenso dell'Ordinario medesmo. Dichiarando però, che nel far noue institutioni nelle chiese tanto regolari, quanto secolari di qualunque sorte, ò nel confermar etiandio le antiche erette in chiese secolari, ò regolari ancora, nelle quali non stiano dodeci Religiosi, si debba necessariamente hauer il testimonio, & consenso dell'Ordinario, & seruare tutto il restante, che si prescriue nell'istessa constitutione.*

80 *Permettono similmente, che li medemi Regolari, à quali è stata concessa la sudetta nuoua facoltà d'instituire, possino confermare le confratrie antiche, & instituirne di nuouo, ancorche non sia tutta quella distanza di luoghi, oue sono, o saranno tali confratrie, che viene prescritta da Breui apostolici; mentre però, oltre tutti li altri requisiti, concorra anco à questo il consenso particolare dell'Ordinario del luogo, quale si douerà essibire in scritto prima che si dispensi sopra tal distanza, e non altrimente.*

81 *Permettono ancora, che ritrouandosi diuerse confratrie di secolari antiche erette canonicamente, come di sopra, in chiese regolari collegiate di dodeci Religiosi almeno, si possino confermare, seruata però in tutto il resto la forma data dalla medema constitutione. E parimente, che essendo in vna città, ò terra più d'vna confraternità anticha dell'istesso nome, & instituto eretta canonicamente da Superiori regolari, si possino confermare secondo la sudetta forma, ma nell'instituire nuoue confraternità vogliono le Signorie loro Illustrissime, che vna sola se ne possi fare in qualunque città, terra, e luogo, eccettuando però la compagnia del Santissimo Sacramento, quale concedono, anzi desiderano, sia eretta in ogni chiesa parochiale, non ostante che si ci troui eretta prima qualsiuoglia altra compagnia, ò confraternità.*

82 *Perche molti dubitano se per la constitutione di Sua Beatitudine sopra le indulgenze concesse vltimamente alle persone religiose con reuocatione delle antiche, venghino riuocate anco le indulgenze concesse alle chiese regolari, & a quei, che le visiteranno, ancor che la constitutione comprendi chiaramente solo le persone regolari senza estendersi alle chiese loro, tuttauia la Congregatione per leuar ogni dubbio, dichiara, che le indulgenze concesse a quelli, che visiteranno le chiese de Regolari, stanno nella loro forza, & vigore, fin che la Santità sua farà altra deliberatione; e però si possino lasciare publicare, quando non osti altra cosa.*

Tutto questo è parso alla Congregatione di scriuere a V.S. acciò nelle occorrenze di cotesta chiesa sappia ciò, che passa in questo particolare, & lo faccia sapere ancora a Vescoui della sua Prouincia, & io pregherò a V.S. ogni bene. Di Roma alli 7. di Settembr. 1607. Di V.S. per seruirla. Il Cardinal Arigon Datario, &c.

83 Noto 28. quòd anno 1597. 14. Ianuar. exierunt à Congreg. Visitationis apostolicæ quædam declarationes ad instantiam Generalis Ordinis Minimorum, & pro dicto Ordine subscriptæ à Secretario Surbolongo.

84 Primum igitur dubium fuit, Quid faciendum quando aliquis Collega fuerit recusatus à Fratribus in visitatione? Et responderunt Illustrissimi DD. illius Congregat. *Quòd non debet admitti qualiscumque recusatio, quia sunt quatuor indices, & non vnus. Quòd si aliquis deposuerit contra Collegam Generalis, tunc poterit Generalis secretò recipere depositionem illam, & eam probare, ac postea Congreg. Visitationis referre.*

85 Secundum. Quid faciendum, quando aliquis Collega fuerit infirmitate detentus, vel alias iustè impeditus? Et responderunt. *Quòd tunc poterit Generalis cum duobus Collegis visitationem facere, non tamen illam dißinire, alio inconsulto.*

86 Tertium. An visitationes conuentuum paruulorum possint remitti alicui ex Collegis? Et respõderunt. *Quòd poterit mitti ad dictos conuentus visitandos aliquis ex Collegis cum alio quocumque socio; obseruabitur tamen vt non mittatur idem ad eosdẽ conuentus, qui anno præterito illos visitauerit.*

87 Quartum. Decretum Sacræ Congr. quo præcipitur, electum vno anno in aliquo officio etiam minori, sequenti anno non posse ad idem eligi, quomodò intelligendum? Et responderunt. *Debere intelligi in eodem conuentu tantum.*

88 Quintum. Quæritur, quomodò creandi sint Vicarii generales in Prouinciis remotis à Generali? Et responderunt. *Quòd in Curia non fiant Vicarij generales, inconsulto Illustrissimo* D. capite Sacræ Congregat. Visitationis. *In Italia, ipso Generali præsente, non debet fieri Vicarius generalis. In Gallia, & Hispania poterit facere quemcumque voluerit de assensu Collegarum.*

89 Sextum. An possit, seu debeat eligi vnus scriba pro tota Religionis visitatione? Et responderunt. *Quòd poterit eligi vnus scriba fidelis pro qualibet Prouincia, & si non reperiatur scriba, Collega eiusdem nationis.*

90 Septimum. An in casu necessitatis possint, qui vescuntur cibis paschalibus, extra claustra exire? Responderunt. *Quòd poterit Generalis, vel Prouincialis rarissimè, & pro necessitate euidenti concedere facultatem exeundi, dummodò neque in itinere, neque extra conuentum vescantur cibis paschalibus.*

91 Octauum. Quomodò intelligatur interdictio de non interpretandis decretis Sanctissimi? Et responderunt. *Quòd non conuenit interpretari quò ad relaxationem, bene tamen quò ad reformationem, & arctiorem modum.*

92 Circa quæ decreta aduerte, quòd obseruanda sunt, cum sint facta à dicta Congreg. de mente Papæ. Et ego ea vidi authentica in Archiuio Patris Zelosi Romæ. Et nota bene septimum dubium positum n. 90. Nam reddit omnino certam doctrinam quam

quam tradidi tom.1. Relig.q.4. cap.8. Et illud, quod ibi dixi concl.3. nimirum Superiores non comprehendi in dicto decreto, de non exeundo extra conuentum tempore infirmitatis, confirmo ex clem. 1. de regul. in qua puniuntur Monachi, & alij habẽtes administrationem, si grauent, vel fraudent ecclesias circa decimas, quia tamen ibi non nominatur Abbas, cum simus in odiosis, non dicitur in ea constit. esse comprehensus. Ita Card. in dicta clem. n.7. Gomes q.4. ad regul. cancell. vers. Et in eadem ratione. Confirmo etiam. Quia stante statuto, quòd nullus cum Monialibus loquatur, adhuc potest quis cum Abbatissa loqui, nam nomine Monialium in odiosis non venit Abbatissa, vt probat Diana tom.3. tract. 2. resolut.48. notab.3.

Cardin. Gomes. Diana.

Caput Decimum, De addendis ad Constitutionem Pauli V.

1 NOto I. circa const. 5. Pauli V. quæ mandat Prælatis Regularium, vt nulli Religioso dignitates conferant ad instantiam alicuius personæ extra Ordinem existentis, quòd ista constitutio non comprehendit Definitores, nec Collegas Generalis, vel Prouincialis, nec alios Fratres subditos; loquitur enim expresè de Prælatis; & cum sit odiosa, & pœnalis, non est extendenda, sed potiùs restringenda, cap. Pœnæ, de pœnit. d.1. Quare dicti omnes poterunt absque metu has pœnas incurrendi, ad secularium instantiam alicui suffragari, seu etiam ad dictam instantiam apud Prælatos agere, vt alicui dignitates conferant (absit modò scientia, & dolus ex parte Prælati; nam tunc parum interest, an vi, vel dolo legem circumuenias.) Comprehendit tamen Correctores, si ad dictam instantiam dẽt alicui aliquam administrationem, V. G. curam possessionum, tenutarum, &c. vel officium Sacristæ, aut Procuratoris, &c. Nam isti casus expresè continentur in bulla.

2 Aduerte, quòd Prælatus, qui intuitu alicuius secularis amici daret alicui Religioso amico, seu cõsanguineo dicti secularis aliquod officium, non per hoc has pœnas incurreret. Nam concedere intuitu secularis, non est concedere ad instantiam, & requisitionem, vt vult bulla. Nam hæc verba denotant non vnam, sed tres, aut duas ad minus petitiones secularis, instanter, & affectuosè factas apud Prælatum. Nec similiter incurreret has pœnas Prælatus, qui roganti quidem seculari, sed non instanti, neq; prementi, sed simpliciter petenti, & alioquin se remittenti morem gereret, dando aliquod officiũ Fratri. Nam is instare non dicitur, nec instanter requirere. Nec similiter incurreret Prælatus has pœnas, qui iam destinauerat aliquem ad aliquam dignitatem assumere, si ante assumptionem instetur à seculari pro eadem dignitate eidem Religioso tribuenda, & Prælatus dicto seculari instanti dicat, Tibi seruiam. Nam præfata dignitas nullo modo confertur ad secularis instãtiam, cum iam fuerit animi destinatione collata, motu proprio superioris V.G. & sumus in odiosis. Cauendum tamen in hoc scãdalum; & verba illa, Tibi seruiam, possunt curialiter intelligi. Nec item incurreret Prælatus, qui instanter rogatus à seculari, vt officium Religioso daret, illud ei daret quidem, sed non principaliter propter preces seculares, sed propter dignitatem Religiosi. Et hic casus videtur expressus in cap. Tuam, de ætat. & qualit. Portel citand. nu.29. Nec similiter incurrit Prælatus, qui seculari dicenti, Talis Religiosus est meus amicus, esset bonus pro tali officio, morem gerit. Nam non dat officium seculari instanti, sed annuenti; annuere autem, & instare valde differunt. Nec similiter incurreret Prælatus, qui bona fide reciperet donaria ab aliquo seculari, qui medijs illis prætenderet fauere apud Prælatum alicui Religioso pro dignitatibus consequendis, si dictus Prælatus postea dicto Religioso aliquod officium intuitu dicti secularis conferret. Nam hic nulla intercedit instantia, nec munera sunt eo fine recepta, & dictum officium confertur potiùs intuitu dicti secularis, quàm ad instantiam ipsius. Si verò dictus Prælatus ea munera recipiat, conscius intentionis dantis, eoque fine recipiat, tunc puto, quòd has pœnas incurreret dignitatem conferens. Nam potentissimè instat, qui muneribus instat, etiam si nihil dicat; nam munera ipsa loquuntur, & sunt efficacissima media ad humanas mentes prosternendas. Nec similiter incurreret Prælatus has pœnas, si alicui nouitio ad instantiam secularis officium concedat. Quia nouitij non sunt Religiosi formaliter.

3 Sed quæres, an per personas existentes extra Ordinem, intelligantur Moniales eiusdem Ordinis, itaut Prælatus conferens dignitates alicui Religioso ad instantiam alicuius Monialis, has pœnas incurrat. ℞. quòd non, quicquid dicat Portel in addit. ad dub. regul. ver. Officia Ordinis, num.18. Nam, cum simus in odiosis, nomen illud, Ordinis, latè interpretandum est, prout comprehendit non solùm viros, sed etiam mulieres, atque ita noceat minus quàm possit. Et verè Moniales nostræ V. G. non possunt dici esse extra Ordinem nostrum, cùm sub eodem capite, & Regula, data proportione, militent. Et propter eamdem rationem puto, non incurrere Prælatum has pœnas, qui daret aliquam dignitatem alicui Moniali ad instantiam alicuius secularis. Nam de natura legis pœnalis est, vt non extendatur extra casum expressum, leg. Factum suum cuique, §. in pœnalibus, ff. de regul. iuris, reg.49. In pœnis, de regul. iur. in 6. & in penis masculinnm non comprehendit fœmininum. Et aduerte, quòd eadem lex sub diuersis respectibus potest latè interpretari, & strictè. Quia potest habere vnum respectum fauorabilem, & alium odiosum, vt probat Bald. in leg. Venia, C. de in ius vocand. ChoKier de conseru. eccles. q.2. num.4. Sic in casu nostro dixi, quòd hæc lex, quam habemus præ manibus, extenditur ad Moniales, ad excusandum Prælatum ab incurrendis his pœnis, qui ad Monialium instantiam officia largiretur alicui. Quia Monialium comprehensio in hoc casu fauorabilis est, & in fauorabilibus masculinum comprehendit fœmininum. Tuschus lit. M. concl. 101. num. 1. Dixi etiam, quòd non extenditur ad Moniales, ad excusandum Prælatum à dictis pœnis, qui ad instantiam secularis Moniali dignitatem tribueret. Quia Monialium comprehensio in hoc casu odiosa est, & in odiosis masculinum nõ comprehendit fœmininum. Tuschus cit. n.9. Vide Decium in leg. Feminæ, §. quod masculinum, nu.16. ff. de reg. iur.

Portel. Bald. ChoKier. Tuschus. Decius.

4 Quæres etiam, An Prælatus, qui largiretur dignitatem alicui Religioso ad instantiam alicuius Episcopi eiusdem Religionis, his pœnis teneretur. ℞. non teneri, quicquid dicat Portel loc. cit. nam Religiosus factus Episcopus non potest dici esse extra

extra Religionem. Quia tenetur eiusdem Religionis habitum, saltem quo ad colorem, gestare, & essentialia Religionis, & obseruantias regulares, quæ non impediunt statum episcopalem, seruare, vt probaui tom. 1. Religiosi, q. 1. cap. 10. §. vnico; atque ita in effectu, & essentialiter est Religiosus talis Religionis; & sic etiam nominatur communiter. Quare, cum simus in odiosis, non potest dici esse extra Religionem.

5 Quæres etiam, An Protector Ordinis possit dici persona extra Ordinem, ad effectum, vt has pęnas incurrat Prælatus, ad illius instantiam dignitatem cōferens alicui Religioso. ℞. Si literas inspicio Gregor. XI. & Sixti IV. de auctoritate Protectorū, quas ad literam refero tom. 1. Relig. quæst. 1. cap. 18. §. 3. officium Protectoris esse inuenio, Religiones in omnibus incidentibus casibus protegere, atque defendere; omnem iniuriam ab eis propulsare; quòd hæ in aliquo non lædantur, curare, sed potiùs suo opportuno defensionis clypeo protegere. Hæc sunt protectoris officia secundum mentem Pontificum Greg. XI. Sixti IV. & refert Platus de offic. Cardinal. ca. 33. ipsissimis verbis hæc dixisse Alexandrum IV. Matthæo Rubeo Cardinali, quādo in Protectorem Minoribus destinauit. Quæ eadem mandauit Protectoribus Sixtus IV. afferens pro motiuo hæc verba. *Vt igitur de cætero Fratrum negotia, & causa non alibi, neque per alios, quàm in ipso Ordine, & ipsius Prælatos tractentur, &cet.* Ex quibus verbis constat clarè, quòd Protector est extra Ordinem, & sic Generalis ad instantiam Protectoris dignitatem conferens has pœnas incurreret. Sed quia video, Protectores maiorem auctoritatem vsurpare, quàm illis per istas constitutiones liceat, maiorem facultatem habere suspicor. Quis enim credat, tantos viros in detrimentum animarum suarum contra tot Pontificum obedientiam, velle manus apponere, vbi non liceat? Quare dicendum videtur, quòd Prælatus conferens dignitatem, & officia ad instantiam Protectoris dictas pœnas non incurrat. Addita præsertim const. Pauli V. de auctorit. Protectoris, quam loc. cit. Religiosi affero. Videatur Homob. to. 2. exam. tract. 9. cap. 5. quæst. 10. tit. Confessarij in præsenti casu, &c. Addito etiam decreto Gregor. XIII. de recursu ad Protectores habendo. Et multo minus potest dici persona extra Ordinem Summus Pontifex, cum ipse sit omnium Religionum Generalissimus. Vnde si quis procuret per aliquem ipsius familiarem sibi per Papam dari aliquam dignitatem, Prouincialatum V. G. nullo modo tenebitur his pœnis.

Platus.

Homob.

6 Aduerte, quòd Prælatus dās aliquod officium, vel dignitatem extra Ordinem, puta si concedat alicui Episcopo in Vicarium aliquem Fratrem, si alicui munus Inquisitoris tribuat, si prouideat aliquem in Parochum ad instantiam secularis, non incurrit has pœnas. Quia Papa solùm prohibet dari officia eiusdem Religionis. Nec item puto incurrere, qui ad instantiam secularis aliquem ad dignitatem canonicè electum confirmaret; nam eligere, & confirmare sunt omnino diuersa, & à diuersis non fit illatio, pręsertim in odiosis.

7 Quæres. Rogauit instanter quidam sæcularis Prælatum, vt daret aliquod officium cuidam Religioso ad ipsiusmet Religiosi instantiam, & Prælatus annuit, quas pœnas incurrit. ℞. 1. incurrere pęnam inobedientiæ; & excommunicationis ipso facto, quę tamen nulli est reseruata, nec est priuatus officio, quia non dicit Papa. Deinde quia Religiosi, qui per conquisitos secularium fauores procurant dignitates obtinere, sunt inobedientes, & ipso facto excommunicati, ac perpetuò inhabiles ad illa, & similia, ac etiam maiora officia consequenda, vt constitutio ipsa iisdem verbis declarat, peccauit [illegible] no mortaliter, & incurrit pęnas contra eligentes inhabilem. Quòd si de his constet in foro fori, tenetur Prælatus eum sic electum priuare, vel vt renunciet curare, nec aliter absolui potest. Nam cum illa electio fuerit nulla, tum propter excommunicationem, tum propter inhabilitatem, nec possit Prælatus supradictam inhabilitatem dispensare, vt dixi tomo 1. priuileg. in const. 6. Iulij II. n. 25. si nolit errorem commissum emendare, & Papæ constitutioni obedire, ac bono communi prouidere, non potest esse dispositus ad recipiendum sacramentum pœnitentiæ. Si verò de his non constet in foro fori, sed tantum in foro conscientiæ, aliqui, quos refero loc. cit. nu. 23. putant, quòd iste sic electus tenetur renunciare, vel remedium à Papa quærere, & quòd super illa inhabilitate non potest Prælatus dispensare. Ego tamen loc. cit. num. 24. dixi, istam pœnam in conscientia non incurri, & dato, quòd incurratur, potest per Generalem Ordinis, vel per deputatum ab ipso abstergi.

8 Noto 2. quòd subditi prohibentur non solùm procurare fauores pro obtinendis dignitatibus, sed etiam prohibentur eos acceptare, etiamsi sponte offerantur. Et quia efficaciùs mouent munera, quàm verba, ideo prohibentur etiam procurare muneribus. Et aduerte, quòd dictæ pœnæ sunt inflictæ contra subditos sibi dictos fauores procurantes: vnde si procurent pro alijs Fratribus, eas non incurrunt; sumus enim in pœnalibus, in quibus non est facienda extensio, & ita dicit Portel in addit. ad dub. regul. verb. Officia Ordin. nu. 35. Incurrit tamen, qui seculari offerenti se rogare Prælatum, vt ipsi dignitatem conferat, non respondet, sed tacet nam tunc, cū de illius seruitio agatur, intrat regula 43. de regul. iuris in 6. Qui tacet, consentire videtur. Non verò incurrit, qui bona fide recipit dignitatem sibi à seculari procuratam, si id ignorabat, nec tenetur eam renunciare; quia id in hac constit. non habetur. Imò, si seculari offerenti fauores Religiosus omnino, & ex corde recuset, ipse tamen secularis fauere non desinat, & impetret, putat Portel n. 37. quòd dictus Religiosus dignitatem sibi collatam absque peccato recipere potest; quia ipse nihil fecit pro ea recipienda, imò oblatos fauores secundùm mentem Papæ recusauit, nec munera obtulit; vnde non apparet, quare recipere non possit.

9 Circa munera aduerte, quòd ea debent dari seculari, ad effectum impetrandi dignitates pro aliquo, vt patet ex verbis dictæ const. vnde si dicta munera det Religiosus Prælato, ad hoc vt ei aliquam dignitatem conferat, his pœnis non tenebitur, poterit tamen teneri alijs, & grauioribus. Item munera sufficientia ad has pœnas incurrendas, non debent esse munuscula nullius momenti, quorum materia non sit peccatum mortale, sed talis qualitatis, quæ de se valeant inducere donatarium ad procurandum dictos fauores, & quorum materia sit mortalis. Vnde licèt munuscula dentur intentione mouendi ad procurandum officia, etiamsi in hoc peccetur mortaliter, si tamen materia externa non est mortalis, & grauis, non est capax excommunicationis. Nam ecclesia actum solùm externum in

in hoc considerat. Aduerte etiam, quòd dare munera pro obtinenda confirmatione iniustè denegata, non est contra dictam constit. nam, vt dictum est, aliud est eligi, & aliud confirmari.

10 Tandem pro explicatione huius const. vide quæ dico to. 1. Religiosi, q. 2. c. 2. §. 11. vbi eam etiam retuli. Et aduerte, quòd non obstante decreto Clementis VIII. quod refero tom. 2. priuil. in const. 10. Vrbani VIII. §. 52. licitum erat Religiosis procurare suffragia pro personis dignis, & benemeritis; quod etiam docent D. Thomas 2. 2. q. 100. ar. 5. ad 3. Gloss. in cap. Tuam, verb. Nullam prorsus, de ætate, & qualit. Petrus de Baysio in directt. elect. p. 1. cap. 6. nu. 14. Vtrum autem liceat procurare pro se, dixi tomo 2. Religiosi, q. 1. cap. 6. nu. 11. Et demum nota, quòd viri grauissimi censent, istam constitutionem non obligare in conscientia; quia non fuit recepta; & quidem eam video non obseruari à viris pijs, & pariter doctis. *D. Thoma.*

11 Noto 3. circa const. 6. Pauli V. in qua prohibentur Fratres tertij Ordinis S. Fräcisci nationis Hispaniæ deferre habitum nostri coloris, quòd postquam obtentum fuit dictum diploma apostolicum, reclamauerunt adhuc dicti Tertiarij, sub prætextu, quòd non fuerant auditi, sed passi sunt repulsam, vt patet ex literis sacræ Congreg. Regul. ad Archiepiscopum Damascenum Nuncium pro Sanctissimo apud Regem Catholicum, datis 4. Aprilis 1607. Sed instituerunt ita importunè, vt infastiditus Papa concesserit, vt denuo audirentur, vt patet ex literis datis ab eadem Congregat. idem Hispaniarum Nuncio die 25. Maij anno 1607. Sed cum nihil probassent, demum statutum fuit ab eadem sacra Congr. vt dicti Tertiarij habitum coloris nostri deponerent infra sex menses, vt patet ex eiusdem Congr. decreto facto die 19. Septembris 1607. subscripto Antonius Cardinalis Saulus. Cum autem dicti Tertiarij distulissent exequi Cong. mandata, tandem ordinatũ est Nuncio Hispaniarum, vt ad obediendum eos compelleret, cogeretque dictum habitum intra terminũ quatuor mensium deponere, vt patet ex literis dictę Congreg. datis die 6. Augusti 1608. subscriptis à Cardinali Gallo. Quæ omnia cum multis alijs ad hoc negotium pertinentibus asseruantur in Archiuio nostro Romano apud Patrem Zelosum. Sic autem coacti obedierunt, & ab illo tempore vsque ad hoc tempus anni 1634. quo hæc scribo, nos ampliùs non molestauere.

12 Et aduerte, quòd non sine quare tantùm litigauit Religio nostra, vt dicti Tertiarij habitum coloris nostri deponerent; nam habitum talis coloris gestare, maximam æstimat prærogatiuam; Cum habitus Christi vestis, nimirum inconsutilis, quæ è cælo fuit asportata, sit coloris dicti nostri habitus, vt ego proprijs oculis vidi Romæ anno 1628. die 18. Ianuarij in ecclesia S. Praxedis, in qua habitant Monachi de Valle vmbrosa. Cum enim iuissem ad videndum reliquias asseruatas in ea Ecclesia, D. Ascanius Tamburinus Prior dictæ ecclesiæ pro sua benignitate voluit eas ipsemet mihi ostendere, cumque ad reliquiam vestis inconsutilis deuenisset, & ego mysteria potiùs, quàm colorem, aspicerem, dixit mihi dictus R. D. Vide Pater, quòd color vestis inconsutilis est coloris vestri habitus. Et ita in facto quam bene apertis oculis vidi. Et potest esse, quòd Sanctissimus Pater noster talem colorem assumere voluerit, vt imitatio habitus externi denotaret imitationem charitatis internæ, qua semper Christo fuit vnitus, & nos commonefaceret, ne latum vnguem à vestigijs Christi discederemus. Sed de hoc colore, quod B. Virgo, & Apostoli eo semper vsi sint, dicam pleniùs in commentarijs super Regulam Minimorum, cap. 1.

13 Noto IV. quòd in eadem constit. 6. Pauli V. nu. 13. dicebam, quòd qui iuuenis relaxatè vixit, si senior factus resipiscat, potest ad dignitates eligi. Sed pone, quòd concurrat cum aliquo, qui semper bonus fuit, quisnam eorum erit præferendus? Aliqui dicunt, quòd qui fuit aliquando malus. Gloss. in cap. Fidelior, d. 50. Roman. singul. 54. Abbas in c. Dudum, el. 2. de elect. Io. de Selua de benef. p. 3. q. 7. nu. 18. Et ratio est, quia scit compati infirmitatibus subditorum, c. Considerandum, d. 50. & infirmus fortior resurgit, cap. Potes, de pœnit. d. 1. Lambert. de iur. patron. lib. 2. p. 3. q. 5. art. 14. num. 4 distinguit; nam ad Prælatiam habentem curam animarum, censet cum dicta opinione eligendum esse, qui peccauit: si autem Prælatura curam animarum non habeat, ad illam eligendus est, qui semper fuit bonus; quia hic est simpliciter dignior. Sed ego absolutè censui illic, eo nu. 13. quòd ille est præferendus, qui numquam peccauit, nam alioquin prodesset peccatori malitia sua, & fluctuaret illa propositio, quòd Dignior semper est eligendus. Atque ita docet Archid. in cap. Nos consuetudinem, d. 12. num. 2. & habetur expresse in cap. Quid poterit, & c. Statuimus, & cap. Ne emeritis, d. 61. *Romanus. Abbas. Io. de Sel. Lambert. Arch. d.*

14 Aduerte autem, quòd quatuor sunt, quæ in Religionibus faciunt vnum Religiosum maiorem, & digniorem altero 1. est maior virtutum abundantia. Secundum maior numerus amicorum; hic enim maximas supponit virtutes, maiorẽ dulcedinem, & affabilitatem. Tertiũ maiores gradus obtẽti, hi enim etiã virtutem maiorem ostendunt. Quartum est nobilitas generis cum virtute coniuncta, c. De multa, de præb. §. fin. Et si cupis scire nobilitatis signa, adi Io. de Selua de benef. p. 2. q. 7. à n. 28. vbi quinque numerat, nimirum liberalitatem, mansuetudinem, virilitatem, magnanimitatem, & gratitudinem.

15 Noto 5. quòd in const. 7. Pauli V. à nu. 1. probaui, quòd tempore capituli generalis Corrector SS. Trinitatis de Vrbe non poterat procedere Prouinciales ibi commorantes pro celebratione dicti capituli. Et rationibus ad hoc ibi adductis addẽdum est. Primò, quod Prouinciales habent maiorem potestatem, administrationem, & iurisdictionem, quã Corrector SS. Trinitatis. Ergo huic præferri debẽt. Consequentia probatur argum. cap. Ad hæc, de offic. Archidiac. Et pluribus auctoribus adductis, id probat Contelorius de præcedentia, nu. 14. Secundò, quia tempore dicti capituli, Generalis facit vnũ corpus cum capitulo generali, cuius corporis ipse est caput, & Prouinciales, ac Commissi sunt membra, cap. Nouit, de his, quæ fiunt à Prælato, Gloss. in cap. Irrefragabili, verb. Per capitulum, de offic. Ordin. Monachus in cap. Romana, de senten. excommun. in 6. nu. 9. Gloss. in cap. Statutum, verb. Collegiatis, de elect. in 6. Sed est inconueniens, & contra ordinem naturalem, quod membra disiungantur à capite, cap. 1. d. 12. Ergo nec iure legali, nec naturali inter Generalem; & Prouinciales, ac Commissos tempore capituli generalis debet inseri quisquam alius. Ita Grat. to. 1. discept. forens. c. 111. à n. 1. qui hanc rationem multis probat, præsertim nu. 5. exemplo Regis, qui licèt tam in suo regno, quã extra præcedat Cardinales, tamen in consistorio, & capella papali *Conteler. Monachus. Gratian.*

papali id illi non conceditur; nam quælibet communitas est dignior, quàm persona particularis, c. Statutū, de elect. in 6. Vnde licèt Abbas præcedat omnes Canonicos etiam cathedralis ecclesiæ, quando singuli incedunt, minimè tamen eos præcedit, quando collegialiter procedūt, nec in alijs actibus, in quibus cathedralem ecclesiam repræsentāt, vt probat multis Tamburin. de iure Abbatum, to. 1. disp. 25. q. 2. n. 10. allegans pro hoc dicto Dominicum de S. Geminiano, Felinum, Decium, Cassanæum, Ripam, Seluā, qui possunt videri apud ipsum, & subdit hanc esse opinionem communem, & in praxi ita obseruari, & idem docet Barbos. de offic. Parochi, p. 1. c. 9. n. 6. & nu. 7. affert declarationem sacræ Congreg. Rituum, in qua deciditur, capitulum ecclesiæ cathedralis habere præcedentiam supra Parochum.

Tambur.

Barbos.

16 Addendum etiam, quia licèt quis sit absens à sua diœcesi, si sit tamen Romæ, quæ est communis patria, præsens esse dicitur, leg. Nec non, §. Si cum in prouincia, ff. ex quibus causis maiores, vbi id notat Bartol. ita Gonzalez ad reg. 8. cancell. gloss. 43. nu. 9. Quòd verò Roma sit communis patria, & in ea nullus sit extraneus, habetur in leg. Roma communis patria nostra, ff. ad municip. & leg. 4. ff. excus. tut. Vnde Cassiod. lib. 1. var. epist. 39. *Nulli*, ait, *sit ingrata Roma, quæ dici non potest aliena*. Et Sidonius Apollinaris, vt refert Addit. ad dictum locum Cassiod. *In ea*, ait, *totius orbis ciuitate vnica solos barbaros, ac seruos peregrinari*. Et Callistratus in leg. Relegatus, ff. de interd. & releg. ait, quòd relegatus non potest Romæ commorari; quia omnium est patria. Quare ergo Roma omnibus dulcis, & benigna, Prouincialibus, ac Commissis Minimorū capituli generalis tempore in conuentu SS. Trinitatis debet esse ingrata, & quare illi soli, tanquā barbari, & serui, debent in ea peregrinari? Quòd peregrinentur, patet; nam in proprijs Prouincijs suo loco sedent, hic non.

Bartol.
Gonzalez.

Cassiod.
Sidonius.

Callistra.

17 Adde etiam, quod Fratres Prædicatores 2. p. suarum const. cap. 19. de potest. & offic. Prouincialis. habent hoc statutum. *Potestas, siue iurisdictio Prouincialium non se extendit vltra limites suæ Prouinciæ, etiamsi, dum actu Prouinciales sunt, locum habeant supra Priores alienarum Prouinciarum in choro, processionibus, & etiam in refectorio, dummodò tamen nolam non pulsent*. Ex quo apparet, quòd si omni tempore debēt Prouinciales præcedere Correctores, multò magis tempore capituli generalis, quo sunt in propria iurisdictione.

18 Neque possunt Patres Galli in hoc se consuetudine tueri. Nam, prætérquam quòd nulla talis cōsuetudo est, cum semper sit reclamatum, & possessio per præscriptionem acquisita debet esse pacifica, non violenta; cap. Cum personæ, de priu. in 6. & facit cap. Licet, de priu. eod. libro, & c. Eum, qui, de præb. in 6. & cap. Legimus, 16. q. 1. vide Paris. cons. 96. volum. 4. nihilominus, etiamsi esset, & esset præscripta, non valeret: quia est contraria omni iuri. Primùm diuino, vt colligitur ex c. Ad hoc, d. 89. deinde iuri, & ordini naturali, vt colligitur ex cap. Est ordo, 33. q. 5. Item iuri canonico, cap. Statuimus, d. 61. c. Statuimus, de maior. & obed. c. Cum olim, de consuet. Item ciuili, leg. Vt gradatim ff. de mun. & hon. & leg. 1. ff. de albo scrib. leg. Ex agentibus, Cod. de princ. agen. in reb. lib. 12. leg. Quoties, Cod. vbi Senator, vel Clariss. Ergo est imperscriptibilis, & potiùs, si adesset, esset dicenda pestis, quàm consuetudo, iuxta ea, quæ habentur in casu simili, cap. Ad nostram, de prob. vbi Gloss. verb. Omni iuri. Adde etiam, quòd consuetudo contra honestatem non valet, cap. Cum decorem, de vita, & honest. Clericor. Sicut enim lex debet esse honesta; cap. Erit autem, d. 4. ita, & multò magis, consuetudo; Sed hæc cōsuetudo si adesset, esset contra rationem, vt constat ex dictis, & quod ratione caret, extirpari debet, c. Chorepiscopi, d. 68. fine: ergo talis consuetudo, si adesset, extirpanda esset. Et potiùs deberet dici corruptela; quia est contra primum gradum humilitatis, qui est deferre maiori, & non se præferre æquali, vt notat Gloss. in clem. 1. de relig. dom. verb. Humilitatis. Ita Panor. to. 1. consil. consil. 21. nu. 4. Videatur Riccius 1. p. praxis, decis. 578. nu. 4. Adde, quòd non potest fieri lex, quæ præcipiat, Correctorem præcedere Prouinciales; Quia ratio naturalis auctoritate legis immutari non potest, leg. 2. ff. de vsufruct. ear. rer. quæ vsu consumun. Philipp. Decius in rubric. de appell. nu. 7. Immò addo, quòd neque per pactum expressum, & consensum explicitum potest fieri statutum, quo Prouincialis postponatur dicto Correctori. Nam quicquid per consuetudinem induci nō potest, id neque per pactum, & consensum expressum firmatur; Valet quippe argumentum à consuetudine ad pactum saltem negatiuè, vt dicunt DD. in leg. Non impossibile, ff. de pactis, & probat Barbos. in locis commun. argumentorum, loco 25. n. 1. sed ordines, & gradus dignitatum inducti sunt fauore publico ad societatem humanam in pace, & concordia seruandam, cap. Licèt nonnunquam, d. 45. neque .n. vniuersitas alia ratione subsisteret, nisi eam seruaret huiusmodi magnus differentiæ ordo; cum vnaquæque creatura haud in vna, eademque qualitate gubernari, vel viuere queat, sicuti cælestium militarū exemplar nos instruit. Quia enim sunt Angeli, sunt Archangeli, liquet, quòd non sint æquales, sed differant alter ab altero potestate, & ordine, cap. vltim. d. 89. Nemo autem potest fauori suo renunciare, quando ob publicam vtilitatem est introductus, leg. Ius publicum, ff. de pactis; leg. 2. §. Sed quia veremur, Cod. de iureiur. prop. calum. Imò addo, quòd neque Papa potest id præcipere, cum sit contra legem diuinam, & humanam, quòd minor præcedat maiorem. Posset quidem Papa dictum Correctorem in Prouincialem constituere, & sic facere, vt præcederet. At quòd manens Corrector præcedat, facere non potest. Neque obstat, quod dicunt DD. in leg. Vnicuique, Cod. de prox. sacr. scrin. libr. 12. scilicet, quod potest Princeps ex causa præferre posteriorem priori; nam intelligitur intra eandem speciem; V. G. potest Papa ob benemerita in Sedem Apostolicam facere, vt Episcopus postremò creatus præcedat creatum priùs, vt se explicant claré DD. in dicta lege; & in facto præcedentia super omnes Mendicantes concessa est Prædicatoribus, cum tamen Carmelitæ, & Augustiniani prætendant esse illis antiquiores: at facere nō potest, vt Parochus præcedat Episcopum, quia sunt diuersæ dignitates speciе, vt sunt Corrector, & Prouincialis. Vnde Sacra Congregat. Rituum in Tropien. 17. Iunij 1606. declarauit abusum esse, vt Canonicus Diaconus, vel Subdiaconus præferatur Canonico presbytero Moderniori, vt refert Barbos. in Collect. bull. verbo, abusus. num. 1.

Parisius.

Panormit.
Riccius.

Decius.

Barbos.

19 Sed contra hanc resolutionem potest obijci. Quòd maior debet cedere minori, dum est in domo minoris, vt docent Penna in leg. Nihil, Codic. de Palatinis sacr. larg. libro 12. Gonzalez ad

Penna.
Gonzalez.

reg.

reg.8. cancell. gloss.6. num.107. vbi alios citat, & num.104. ait, quòd Rector intra propriam ecclesiam debet præcedere omnes alios maiores, & superiores in dicendis missis solemnibus, aliisque quibuscumque præeminentiis concernentibus ipsius Rectoris officium, & num.105. citat quandam decis Rotæ Romanæ, in qua fuit resolutum, quòd Rector in sua propria Ecclesia erat præferendus Decano, & omnibus capitularibus collegiatæ ad eamdem ecclesiam processionaliter certis diebus procedentibus. Sed Rx. quòd maior debet cedere minori, quando est in minoris domo, quò ad ea, quæ ad iurisdictionem, & gubernium dictæ domus spectant. Et similiter minor debet præcedere maiores in concernentibus ipsius minoris officium, vt probat Grat. tom.1. discep.for.cap.111.num.41. Ex hoc tamen non sequitur, quod eos debeat præcedere in processionibus, & locis publicis. Et licèt hoc videatur probare dicta resolutio Rotæ, tamen non probat; quia non dicit, quòd Rector debeat præcedere Episcopum, sed Decanum, & Archidiaconum, quæ sunt dignitates minores. At nostri Prouinciales æquiparantur Episcopis, & Correctores Rectoribus. Linquo, quòd in capitulo generali Prouinciales sunt in propria domo, vnde omnino cessant dicta in contrarium.

Isnard. 20 Post hæc scripta inueni Isnardum nostrum consil.12. contendentem, dictum Correctorem debere omnino præcedere Prouinciales tempore capituli generalis, quod etiam consequenter esset dicẽdum de Correctore S. Andreę de Frattis, si in illo cõuentu celebraretur capitulum generale; quia eadem gaudet præeminentia, vt fuit decretum in capitulo Auenion.2.nu.11. Et similiter idem dicendum esset de Correctore S. Francisci de Paula, si in eo celebraretur generale capitulum; non est enim, cur minoris debeat esse entitatis, aut præeminentiæ, quàm alii conuentus Vrbis, licèt hoc nondum sit in capitulo generali statutum.

21 Duo fundamenta affert Isnardus, quæ me non attigisse asserit. Primum est, quòd Corrector SS. Trinitatis habet iurisdictionem Prouincialis. Secundum, quòd in lista Fratrum Gallicæ nationis, quæ data fuit Cardinali Senogallensi in primo capitulo generali Romæ celebrato, Corrector dicti conuentus primus omnium positus est, etiam antè Prouincialem Turoniæ. Et ratio ordinis scripturæ attendi debet, leg. Si seruus communis, §. penul. ff. de stipul. seru. leg. Quoties, ff. de vsufructu, Bald. in leg. Qui duas, de excus. tut. *Baldus.* Quòd ego hæc fundamenta non attigerim, verum est; nam nihil penitus probant, vt constabit ex dicendis.

22 Ad I. igitur, quòd dictus Corrector habeat iurisdictionem Prouincialis, est sine vlla difficultate falsum, gratis omnino, & sine vllo fundamẽto, etiam colorato, dictum, vt falsa sunt omnino ea, quibus id probat. In primis enim falsissimum est, quòd dictus Corrector nouitios ad Religionem recipiat, vt constat ex declaratione sacræ Congregationis, quam hic infra affero. Secundò probat, quod habeat iurisdictionem Prouincialis; quia interest capitulis generalibus, quæ in suo celebrantur conuentu. At ego duobus interfui capitulis generalibus Romæ celebratis in dicto conuentu, nimirum sexto, & septimo, & nunquam vidi Correctorem illius præfatis capitulis interesse, nisi fortè velimus dicere, quòd interest in conuentu cum capitulantibus, quod est ridiculum; nam sic Correctores aliorum conuentuum, in quibus dictum capitulũ celebratur, etiam intersunt in conuentu, & multi alii Fratres, etiam Oblati, intersunt in conuentibus, in quibus generale capitulum celebratur. Si velit Isnardus dicere, quòd dictus Corrector interest in capitulis generalibus, quæ in suo celebrantur conuentu, legitimè præcedendo Prouinciales in refectorio, eum reprehensione dignum iudicabũt nostri Logici, cum afferat pro fundamento id, quod est in quæstione. Tertiò ait, quod dictus Corrector habet iurisdictionem Prouincialis, quia mittit Fratres ad ordinem presbyteratus, quod solis Prouincialibus competit, per Correctorium, n.77. & 78. quo autem fundamento mittat, non dicit. Quare est dictum omnino gratis, nec id sibi præfati Correctores vsurpant sine licentia Patris Generalis; cum sit omnino contra Regulam locis cit. nec iure nostro inuenitur hoc dictis Correctoribus aliquo loco concessum. Quartò ait, quòd dictus Corrector approbat Confessores. Sed hoc est omnino commentitium, nec illud vsurpant dicti Correctores absque licentia Generalis, nec inuenio, quo iure id possint facere, cum sit contrà Regulam in Correctorio, nu.85. Quintò ait, quòd dictus Corrector eligitur in die S. Michaelis, vt Prouinciales. & hoc est verum; sed fit, quia, cum sit soli Generali subiectus, non possunt in eo seruari statuta, quæ seruantur in aliis electionibus Correctorum, qui habet Prouinciales; nam in his fiunt singulis annis capitula definitoria, quæ de Correctoribus in singulis conuentibus iam per Fratres electis definiunt, an electiones sint canonicæ, &c. quod cum non possit fieri de Correctoribus Vrbis, non est mirum, si horum electiones à solis Generalibus definiantur, idest confirmentur, aut reprobentur. Sexto denique ait, quod electio Correctoris SS. Trinitatis statim, ac facta est, publicatur, & Corrector suum exercet officium. Et hoc est verum, quia illa electio non potest mitti ad capitulum definitorum, quod nullum habent suprà se conuentus Romani, & Corrector statim suum exequitur officium, ne conuentus sine capite remaneat, approbante consuetudine, iuxta ea, quæ dico, to.2. Religiosi Prælati, q.1.c.4.§.4.n.93. Ex his ergo apparet, quàm debile sit fundamentum, super quo præcipuè totam suam stabiliri putat machinam Isnardus ad meam doctrinam exossandam. Cum igitur prædicta omnia sint, vt dixi, conuincitur, quod tam Correctores SS. Trinitatis, quàm S. Andreæ de Frattis, & S. Francisci non sunt Prouinciales, nec habent auctoritatem, nec iurisdictionem Prouincialium, & cum non entis nullæ sint qualitates, leg. Eius qui in prouincia, versu Quoniam, ff. si certum pet. l. 2. ff. de vsufruct. leg.4.§. Condemnatum, ff. de re iud. cap. Ad dissoluendum, de sponsal. iuncta Gloss. ver. Legitimè; non debet dictus Corrector, qui non est Prouincialis, Prouinciales præcedere. Verum quidem est, quod dixi tom.2. nostr. priuileg. in constit.7. Pauli V. n.19. præfatos Correctores habere auctoritatem quasi prouincialem, quia eliguntur in die S. Michaelis, & statim electi publicantur, & exequuntur officium, & nouitios de Generalis licentia recipiunt ad habitum, quod aliis Correctoribus non contingit. At particula, Quasi, ex sua natura denotat improprietatem, fictionem, & diminutionem, vt probat, multis iuribus, & DD. allegatis Barbosa de dict. dict.261. nu.2. *Barbosa.* quæ non solùm præeminentiam supra Prouinciales, sed subiectionem quo ad ius honorificum denotant.

23 Ad secundum respondeo, quod in primo capitulo

tulo generali Ordinis noſtri Romæ celebrato anno 1507. Cardinalis Senogallenſis in eo Præſidens mādauit P.F.Bernardino de Cropulato, vt illi daret liſtam omnium Fratrum congregatorum pro celebratione capituli generalis, vt patet ex nu.3. præfati capituli, vbi etiam illi tradidit modum præfatam liſtam conſcribendi, nimirum quòd in prima parte liſtæ ponerentur Itali; in ſecunda Hiſpani; in tertia Galli, in quarta Boemi. In capite igitur illius liſtæ ponitur Frater Paulus Prouincialis Calabriæ. In capite verò ſecundæ partis liſtæ ponitur Frater Franciſcus Binetus Corrector SS. Trinitatis, poſt eum immediatè F.Ludouicus Luſtrani eius diſcretus. Inprimis certiſſimum mihi eſt, quòd hæc liſta nullum cuique capitulantium tribuebat ius præeminentiæ, licèt enim eam ſcribi mandauerit Cardinalis Præſidens, præſente P. F. Bernardino de Cropulato, non per hoc tamen tribuit illi auctoritatem loca capitularibus aſſignandi, vt patet; quia, vt infra dicemus, loca prædicta fuerunt ſingulis capitularibus per Cardinalem ipſum aſſignata, nullo habito reſpectu ad hanc liſtam. Deinde quando quis vellet contendere, quòd hæc liſta ius præeminentiæ tribuebat, primum locum in hac liſta habuit Prouincialis Calabriæ, non Corrector SS.Trinitatis. Quòd ſi replicetur, ideo primum locum datum fuiſſe Prouinciali Calabriæ, quia Italus erat, & Itali iuſſi ſunt poni in prima parte liſtæ, Reſpondeo, quòd ex hoc conuincitur, illam liſtam fuiſſe ſolùm exemplarem, non iuridicam; vnde nihil probat pro præeminentia Correctoris SS. Trinitatis. Tertiò, ſi illa liſta probaret intentum aduerſariorum, probaret etiam, quòd Diſcretus Correctoris SS. Trinitatis deberet præcedere Prouinciales: Poſitus eſt enim etiam ipſe antè Prouincialem Turoniæ. Quartò igitur reſtat, quòd cum ex illa liſta nihil quò ad hoc punctum probetur, ſtandum ſit determinationi factæ ab eodem Cardinali in ſequentibus, vbi num.9. dicitur. Deinde excluſis nouitiis, ſeparati fecit in ſedendo Fratres Italicos ab Vltramontanis; deinde Sacerdotes, & Clericos Italicos à non Sacerdotibus, & Clericis ipſius nationis; deinde fecit eos ſedere ſecundum ordinem ſuæ profeſſionis, &c. ponendo Prouinciales ſingularum Prouinciarum ſemper in primo loco, deinde Prouincialium Diſcretos, & poſt illos Correctores locales, &c. Et paucis interpoſitis, ait. *Et in futurum declarauit, ſic debere eos ſedere in Choro, & in menſa, &c. Et in omnibus capitulis dictæ Religionis, tam generalibus, quam prouincialibus, & localibus, præcedent Vigiles, poſt eos Prouinciales, deinde alij Correctores locales.* Et concluditur dicto nu. 9. hoc pacto. *Quem ordinem ſedendi, & dandi vocem Vicarius generalis, & omnes in capitulo, nemine diſcrepante, acceptauerunt.* Et n.11. declarauit idem Cardinalis Præſidens, *quòd in dando vocem, & in ſedendo tam in eccleſia, quam in capitulo, & refectorio Vigiles, & Correctores prouinciales, & Diſcreti Prouincialium, & Socij Correctorum prouincialium ſequantur ordinem Prouinciarum ſupraſcriptum. Itaq; primus in dando vocem ſit Vigil de Prouincia Calabria, poſt eum Corrector prouincialis illius Prouinciæ, &c.* Conſtat ergo ex dictis, luce clarius eſſe, Prouinciales in illo primo capitulo, quod fuit futurorum norma, præceſſiſſe Correctores locales, & ita ibi fuiſſe à Cardinali præſidente de mandato Papæ lege perpetua ſtabilitum. Conſtat etiam, Correctores in dicto primo capitulo propter vocum paucitatem habuiſſe votum, vt patet ex n.9. & 11. Atq; ita etiam conſtat, Correctorem SS.Trinitatis ſediſſe poſt Prouinciales Galliæ. Et licèt verum ſit, quòd Corrector SS. Trinitatis fuit poſitus in dicta liſta antè Prouincialem Turoniæ, & primus votauit in acceptatione vitæ quadrageſimalis, vt patet ex num.5. & primus etiam votauit in electione P.Generalis, vt patet ex n. 20. non tamen conſtat, illum id iuridicè feciſſe, cum contrarium fuerit ſupra expreſsè lege perpetua ſtabilitum. Sed quia ipſe erat Pater Franciſcus Binetus, vir qualificatiſſimus, & de Religione valdè benemeritus, quem omnes prætendebant in Generalem eligere ſicut de facto elegerunt, illi omnes reuerentiam exhibebant, vt erat iuſtum; erat enim tum vitæ ſanctitate, tum literarum ſcientia, tum rerum agendarum peritia omnium capitulātium facilè primus. Quare non eſt mirum, ſi Galli ei reuerentiam exhibentes, primum locum inter Gallos conceſſerint. Vnde, cum nobis conſtet de iure, parum curamus de facto, quod potuit propter varias, & diuerſas cauſas, quas ignoramus, in illo caſu indiuiduali variari; & dato, quod variatum ſit potiùs propter errorem, & bonorum illorum Patrum ſimplicitatem, vt magis credo, conſuetudo in illo fundata non valet, vt notat Decius in regula Quod contra, n.3. & facit dicta regula, quæ habet. *Quod contra rationem iuris receptū eſt, non eſt producendum ad conſequentiam.* Imò factum ipſum eſt pro noſtra ſententia; nam in facto Prouincialis Calabriæ fuit primus in omni actione iuridica illius capituli etiam ante Correctorem SS. Trinitatis, vt conſtat ex dicto capitulo. *Decius.*

24 Cum ergo in prædicto capitulo primo Romano lege perpetua ſtabilitum ſit, vt Prouinciales præcedant Correctores in omni loco, & de facto in præfato capitulo Prouincialis Calabriæ ſemper præceſſerit Correctorem SS.Trinitatis, nec in ſequentibus capitulis vſque ad 2.capitulum Auenion. habeamus determinatum cōtrarium, manifeſtè ſequitur, quod nullo iure poteſt Corrector SS.Trinitatis præeminētiam ſupra Prouinciales defendere, præterquam dicto Auenion. ſtatuto, quod tamen illi ſuffragari non poteſt, quia eſt expreſsè contra Regulam in Correctorio, n.11. & 62. vt dico in conſt.7. Pauli V. nu.3. & 4. tom.2. noſtr. priuileg. Et capitulum generale per vulgata iura non habet poteſtatem faciendi ſtatuta contra regulam, vt dico loc.cit. priuileg. num.10. Si quod autem aliud priuilegium habet, tenetur illud oſtendere, cap. Cum perſonæ, de priuileg. in 6. vbi dicitur, quod qui allegat priuilegium, debet illud probare; Cynus in leg. Si ſolemnibus, Cod. de fide inſtrum. in fine, & multos cumulat Barboſa in dicto cap. Cum perſonæ, num.2. Nec ſufficit, quod ſit in vſu, & poſſeſſione ipſius priuilegij, vt docet Maſcar. de prob. concluſ.1200. num.36. & 37. attento præſertim, quod dico in loco citato priuil. priuilegium ſcilicet numquam intelligi conceſſum contra tertium, vt probat idem Maſcar. loco cit. concluſ.1243. num.9. *Cynus.* *Barboſa.* *Maſcard.*

25 Inquit vero Iſnardus, dictum conuentum eſſe in poſſeſſione à principio naſcentis Religionis vſque ad 2. capitulum Auenion. vbi circa id videtur mota aliqua quæſtio, & à capitulo Auenion. vſq; modo; & ideo meum eſſe probare, talem conuentum non eſſe in poſſeſſione. Hic equidem fraterna charitas me obligat, ne egrediar ſolitos in reſpondendo modeſtiæ meæ limites.

26 Dico igitur, quod dictus conuentus numquam fuit in tali poſſeſſione, nec in capitulo primo generali, vt conſtat de facto contrario, nec in aliis capitulis

tulis

tulis Romæ celebratis, in quibus nulla fit mentio de tali possessione, nec præeminentia, & in capitulo 6. & 7. Romano, me præsente, circa talem præeminentiam litigatum est; & licèt in capitulo Auenion. dicatur, *vt moris est, & iam in alijs capitulis decretum, & vsu firmatum*; id tamen gratis dictum est à Scriba Gallo, cum nullum talis moris extet in antecedentibus capitulis vestigium: neq; etiam decretum, quod à longe insinuet. Sed esto, quod dictus Corrector esset in possessione, adhuc mihi talem possessionem neganti non incumberet probatio, sed dicto Correctori, qui illa se tuetur. Nam illi onus probandi incumbit, qui aliquid allegat tamquam suæ intentionis fundamétum; leg. Ei, qui, ff. de probat. leg. Actor. Cod. eodem tit. leg. 1. ff. de exception. Atque ita cum multis probat Mascardus de probat. conclus. 1183. num. 2. & 3.

27 Idem dicendum est ad id, quod dicit idem Isnardus, nimirum quod est tam longa possessio dictę præeminentiæ, vt iam pręscripserit Nam negato facto dico, quod adhuc incumbit Correctori præfato onus prædictæ præscriptionis probandæ, non solùm quo ad præscriptionem ipsam, sed etiam quo ad requisita ad eam in principio inducendam, nimirum titulum, bonam fidem, (agimus enim inter Ecclesiasticos, in quorum iure c. Vigilanti, c. vlt. de præscript. ad præscribendum bona fides requiritur) possessionem continuam, & alia. Ita Mascardus cum multis de probat. conclus. 1218. in specie num. 6. Præsertim quando ius commune resistit præscribenti, & iuris pręsumptio est contra eum, vt in casu nostro. Ita habetur in cap. 1. de pręscript. in 6. & multis id probat Mascard. loc. cit. conclus. 1219. n. 6.

Mascard.

28 Denique ad leges, quas citaui pro secunda ratione Isnardi corroboranda, respondeo 1. quod ordo scripturæ non attenditur, quando sumus certi dispositionem non dare ordinem, vt hic, prout docet Felinus in cap. cum Dilecta, de rescrip. n. 5. & Tambur. de iure Abbat. tom. 1. disp. 25. q. 1. num. 154. Secus autem, quando sumus certi de mente disponentis, quòd ita disponit ad constituendum ordinem prioritatis, vt in cap. Vt lex continentiæ. 27. quæst. 1. & in cap. Vbicumque, 13. quæst. 2. Respondeo 2. quod ordo scripturæ tunc attenditur, quando sumus in dubiis, nec potest aliunde de veritate prioritatis constare, quàm ex ordine scripturæ, vt concludit Bart. in proœmio C. §. Quibus in fine, num. 19. ver. Opponitur; & in lege 2. §. Prius, nu. 7. vers. circa tertium, de vulg. & pup. At hic nec sumus in dubiis, quia constat ex num. 9. & 11. de mente disponentis, quod voluerit Prouinciales præcedere Correctores, & ex dictis numeris constat apertè de veritate prioritatis.

Felinus.
Tambur.
Bart.

29 Aduerte, quod in num. 17. eiusdem constit. 7. Pauli V. dicebam, nomine Gallicæ nationis venire Auenionenses, Sabaudienses, Lotharingos, &c. quia à Cosmographis illæ Prouincię inter Gallicas Prouincias connumerantur. Et inueni, id fuisse decretum in capitulo Genuensi 4. num. 20. vbi cum quæsitum fuisset, quidnam veniret appellatione Gallicæ nationis? Patres tale negotium remiserunt iudicio duorum Cosmographorum Romæ commorantium quorum determinationi standum esse decreuerunt.

30 Aduerte etiam, quod in num. 19. eiusdem constitutionis Pauli V. ex statuto Auenionensi num. 10. dicebam, quod tam Corrector S. Andreæ de Frattis, quam Corrector SS. Trinitatis poterant nouitios ad habitum recipere; sed id debet intelligi de licentia Generalis, licèt hoc iure communi Correctori SS. Trinitatis competere, dicat Nauarr. lib. 1. consil. de const. consil. 9. nu. 19. Sed habeo contra Nauarrum declarationem sacræ Congreg. Regular. factam anno 1590. die 2. Ianuarii, instante P. F. Cornelio Roggiano Zeloso nostri Ordinis, quæ sic habet. *Illustrissimi, & Reuerendissimi Domini. Ex parte P. F. Cornelij à Roggiano Procuratoris generalis Ordinis Minimorum S. Francisci de Paula, proponitur dubium decidendum apud illustrissimas Dominationes vestras, quod est tale. Monasteria SS. Trinitatis de Monte Pincio, & S. Andreæ de Frattis Romæ non possunt recipere nouitios absque licentia P. Generalis eiusdem Ordinis, ex c. 2. nostræ Regulæ confirmatæ a pluribus summis Pontificibus. Nunc, quia placuit S. D. N. P. Sixto V. constituere bullam, in qua dicit, quòd monasteria, quæ aliàs nulli Prouinciæ subiecta sunt, &c. statuimus, vt trina capitula conuentualia tribus distinctis, cum interuallo saltem decem dierum, vicibus celebrata, in recipiendis nouitijs per trinas huiusmodi distinctas vices approbatis, auctoritatē habeant. Et cum prædicta monasteria non sint subiecta alicui Prouinciæ, an intendat bulla derogare licentiam Patris Generalis; & quod possint sine licentia recipere nouitios, derogando Regulam, de qua derogatione non est facta mentio: vel potius intendat restringere, scilicet præsupposita licentia P. Generalis, conseruando Regulam, & prædicta trina capitula conuentualia sint necessaria ad examen faciendum, si nouitij recipiendi habeant conditiones requisitas in bulla, quod priùs non fiebat. Dignentur Illustrissimæ DD. VV. declarare hoc dubium, vt possit obseruari, quid intendit bulla Et Deus, &c. A tergo, Sacræ Regul. Congr. Dicta Congreg respondit, non posse, imò esse prohibendos. die 2. Ianuar. 1590. Cardinalis Alexandrinus.* Quam declarationem vidi authenticam in Archiuio nostro Romano apud P. Zelosum.

Nauar.

31 Aduerte etiam, quod in eadem constit. 7. Pauli V. num. 18. dicebam, quod in Correctorem SS. Trinitatis de Vrbe, & S. Andreæ de Frattis poterat eligi ab vrbe absens, & in dictis conuentibus non localis. Quod postea reperi, fuisse à sacra Regularium Congreg. declaratum hoc pacto. *Illustrissimi, e Reuerendissimi SS. Fra Francesco di S. Dorotheo dell'Ordine de Minimi espone humilmente alle SS. VV. Illustrissime, qualmente essendo egli li giorni passati Correttore del conuento di S. Andrea delle Fratte, e douendo il giorno di S. Michele eleggere suo successore insieme col suo capitolo conuentuale, dimandò alle SS. VV. Illustrissime si degnassero di dichiarare esser lecito al capitolo di detto conuento di S. Andrea eleggere per Correttore Religioso non votante di detto capitolo, non ostante l'ordine contrario fatto in voce dal Presidente del capitolo celebrato due anni sono, forse in vigore di qualche preteso oracolo di S. Santità, non potendo farlo de iure, qual non richiede, che l'eletto sij de gremio capituli, & essendosi le SS. VV. Illustrissime degnate di fargliene la dichiaratione, stante il solito antico di detto conuento, e la dispositione de sacri Canoni, perciò si procedette all'elettione del P. Fra Francesco della Regina benemerito, e religiosissimo, qual'era qui in Curia: laquale elettione essendo stata canonica per ragione delli voti hauuti, e per la dichiaratione delle SS. VV. Illustrissime, perciò domanda gratia alle medesime, voglino confirmarla, non ostante vn'ordine del P. Generale nuouamente presentato, che non*

non si facesse detto Correttore extra capitulum. Che il tutto, &cet. *Si sanctissimo Domino nostro placuerit, sacra Congregatio Cardinalium negotijs Regularium præposita, confirmationem petitam concedendam esse censuit. Romæ die 7. Octobris 1625. Sanctissimus autem Dominus Noster sacra eiusdem Congregationis audita sententia, eam approbauit, debitaque executioni demandari præcepit. Romæ die 11. eiusdem mensis, & anni. Oct. Cardinalis Bandinus. A. Episc. Casert. Secr.* Est impressa Romæ dicto anno 1625.

32 Hic etiam quæres an Vicarius missus ad publicas processiones à Correctore SS. Trinitatis, præcedere debeat Correctorem S. Andreæ de Frattis, aut S. Francisci de Paula. ℞. affirmatiuè. Quia tenet locum Correctoris; & est textus expressus in cap. Præcipimus, d.93. & in cap. Grandi, de suppleud. neglig. Prælat. in 6. Faciunt pro hoc DD. qui dicunt, quòd prærogatiua, quæ est in principali, debet esse in eius locum tenente, vt Felin. in cap. Cum olim, el 2. de offic. de leg. num. 1. Neque obstat dictum Baldi in leg. Sed si hac, §. semper, ff. de in ius vocan. relatum à Felino ibi, quòd scilicet per textum illius legis maior honor debeatur Episcopo, quàm eius Vicario. Nam licèt ratione maioris, & firmioris iurisdictionis magis sit honorandus Episcopus, quàm Vicarius, tamen non sequitur, quin Vicarius in illis actibus, in quibus iurisdictionem habet, non sit pari honore afficiendus cum Episcopo; sicut enim Episcopi cum Vicario est vnum, & idem tribunal, cap. 2. de consuet. in 6. ita etiam debet esse vnus, & idem honor, ac reuerentia. Pari ergo modo, licèt comparando personam Correctoris cum persona Vicarij, non idem honor, sed maior, debeatur Correctori, propter firmiorem, & ampliorem iurisdictionem quàm Vicario; tamen loquendo specialiter de actibus iurisdictionalibus, & alijs actibus, in quibus Vicarius repræsentat personam Correctoris, gaudet virtute repræsentationis eodem honore, qui debetur personæ Correctoris repræsentatæ. Atque ita resoluit Cantuccius Episcop. Lauretanus apud Gratianum discept. forens. cap. 111. à nu. 38. *Gratianus.*

33 Quæres etiam hac occasione, an Viceregens studiorum à Regente institutus, habeat eamdem auctoritatem, quam Regens, & eodem sit honore afficiendus? ℞. quando actu exercet iurisdictionem Viceregentis, V. G. assistit conclusionibus, conferentijs, &c. debet eodem modo honorari, quo Regens, extra autem illos actus non est necesse; nisi fortè propter absentiam Regentis à conuentu, vel longam illius infirmitatem, ab habente potestatem in Viceregentem institueretur, quia tunc eamdem haberet cum Regente auctoritatem, & eodem esset honore afficiendus. Ita Felin. in cap. Cum olim, el 2. de offic. de leg. nu. 1. Grat. loc. cit. nu. 54. Roman. sing. 367. vbi eius Addit. *Romanus.*

Quæres etiam, & pone casum, quòd in ciuitate Genuensi sumatur conuentus, quisnam præcedet in processionibus, & alijs actibus publicis, Corrector Iesu Mariæ, qui est antiquior, an Corrector conuentus de nouo erectus in ciuitate. ℞. quod præcedere debet Corrector ciuitatis; quia est in proprio loco; cum inter eos nulla sit maioritas, nisi antiquitatis, & in reliquo sint pares. Nam Corrector nouiter erectus est Imperator, & Rex in domo sua, cap. Duo sunt 23. qu. 4. vnde non debet mirari, si ab illo præcedatur, cap. Qui scit, 2. q. 6. atque ita Penna in leg. *Penna. Gonzalez.* Nihil. Cod. de Palat. sacr. larg. col. 1. Gonzalez ad reg. 8. cancell. à num. 100. Et audio ita fuisse declaratum à sacra Congr. pro nostris conuentibus Parisiensibus. Vnde collige quòd tam in processionibus, quàm in conclusionibus, alijsq. actibus publicis, qui fiunt in aliqua ciuitate, in qua sunt duo conuentus eiusdem Religionis, ille semper præcedet, in cuius conuentu fiunt dictæ, vel processiones, vel conclusiones. Sic quando Romæ fit processio de Sacramento à conuentu S. Andreæ, si ad eam accedat cum suo conuentu Corrector SS. Trinitatis, tenebitur dare locum Correctori S. Andreæ, qui est in proprio loco: similiter si defendantur conclusiones in dicto Conuentu S. Andreæ; & sic de reliquis.

34 Quæres etiam, quo iure à solis Gallis inhabitetur, & regatur conuentus SS. Trinitatis de Vrbe Ordinis nostri? ℞. quòd anno 1494. Christianissimus Gallorum Rex Carolus VIII. cum Roma transiret Neapolim, vt hanc ciuitatem suæ ditioni subiugaret, rogatus à S.P.N. Francisco per duos suæ professionis Confratres, videlicet Iacobum de Morano, & Iacobum Publitum, quos Romam expressè transmiserat, vt quoddam terrenum compararet pro construendo sibi & suis successoribus monasterio, Rex statim, intellecta petitione S. Patris nostri, quem tamquam Beatum, & Sanctum venerabatur, & prædicabat, locum emi fecit, in quo situatus est nunc conuentus, quem cum vinea, & canneto Religioni dedit, persoluitque pro dicto terreno ducatos 80. auri de Camera pro vna parte, & 1500. florenos antiquæ monetæ currentis pro altera, ad rationem solidorum 47. Romanorum pro quolibet floreno, solidum enim tûc temporis erat valoris trium quattrinorum. Quæ pecunia calculata ad rationem præsentis monetæ Romanæ facit ducatos 653. cum nouem iulijs, & tribus baiochis. Ita habetur in quodam instrumento rogato sub die 17. Februarij anni 1494. à Hieronymo de Bossia Notario. Hac liberalitate motus Sanctissimus Pater, vt Patres hûc conuentum pro tempore inhabitantes semper recordarentur sui fundatoris, & vt gratiam aliquam referret Galliarum Regibus, à quibus tot, tantaque beneficia receperat, eosque etiam ad protegêdam Religionem in futurum deuinciret, ordinauit, vt hic conuentus regeretur, & inhabitaretur per Fratres Gallicæ nationis; quamdiu reperirentur, qui inibi inhabitare vellent, vt constat ex instrumento publico super hoc confecto, quod habes hic infra, numer. 39. Sed quia lapsu temporis deinde circa hoc negotium ortæ sunt multæ controuersiæ, & lites inter dictos Fratres Gallos, & Fratres Hispanos, ac Italos, prætendentibus illis illum côuentum esse communem; ideo diu, & multùm à dictis nationibus litigatum est, vsque ad tempora Pauli V. qui fecit illam constitutionem, & litibus perpetuum silentium imposuit. Quia tamen negotium tanti momenti memoria dignum est, ideò hic apposui rationes authenticas dictæ nationis Gallicæ, quibus subiungam, quid respondeant Itali, & Hispani.

35 Scripturæ pro Fratribus Gallis, præsentatæ authenticæ Petro Montorgio Notario, & venditæ deinde Hugoni Caussaro Notario, post cuius mortê venditæ sunt D. Quirino Farinæ Notario, apud quê reperiuntur hoc anno 1628. die sexta Ianuarij, quo ego eas habui.

36 In nomine Domini Amen. Hoc publico instrumento cunctis sit notum, quòd anno à natiuitate eius-

eiusdem Domini 1593. indict. 6. die verò 10. mensis Aprilis, Pontificatus S.D.N.D. Clem. diuin. prouid. Papæ VIII. anno secundo coram Reuerendo Domino Fabritio Mandotio vtriusque signaturæ prælibati Sanctissimi D. N. Papæ Referendario, Illustriss. & Reuerendiss. D. Hieronym. tit. S. Susannæ S. R. E. Presb. Cardinalis Rusticuccii nuncupati, S. D. N. PP. Vicarii generalis, Romanæq; Curiæ iudicis ordinarii, &c. Romæ domi suæ solitæ habitationis, hora audientiæ causarum consueta pro tribunali seden., more suo solito, & in mei Notarii publici, testiumque infrascriptorum præsentia, præsens, & principaliter constitutus Reuer. P. F. Petrus Colinus Procurator generalis Monasterii, & Fratrum Ordinis Minimorum S. Francisci de Paula, & ad docendum de bono iure in fauorem Fratrum nationis Gallicanæ super conuentu, & monasterio SS. Trinitatis, & ad alium meliorem finem, & effectum, facto exhibuit quoddam instrumentum publicum, & authenticum cuiusdam collationis nonnullarum literarum, siue instrumenti publici per B. Franciscum de Paula dicti Ordinis Minimorum Institutorem, in fauorem Regis Francorum Christianissimi, & nationis Gallicanæ factarum in pergameno, & latino sermone scriptum per Reuerendiss. Dominum Anselmum Dandinum, apud Christianissimum Regem Nuncium apostolicum sub die 29. mensis Iulii, 1578. Pōtificatus felic. recor. Gregorii Papæ XIII. anno eius 7. subscriptum, & sigilli dicti Reuerendiss. Nuncii impressione munitum per Magnificum Dominum Ioannem Gollebers Notarium publicum subscriptum, & publicatum. Item quoddam transumptum literarum apostolicarum in forma Breuis ad instantiam Henrici III. Regis Francorum Christianissimi, à felicis recordationis Iulio Papa III. emanatarum, ac per Pium Papam IV. confirmatarum, sub datum Romæ apud S. Petrum sub annulo Piscatoris die 22. Febr. 1565. Pontificatus sui anno 6. per Reuerendissimum Dominum Alexandrum Riarium subscriptum. Item transumptum cuiusdam supplicationis, siue libelli supplicis, pro parte Caroli VIII. Regis Frācorum Christianissimi fel. recor. Alexandro PP. VI. porrecti super erectione conuentus SS. Trinitatis Mōtis Pincii ex registro supplicationum per Magnif. D. Benignum Remūdum eiusdem registri Magistrum collationatum, & subscriptum, ac sigillo, quo in talibus vti solet, munitum. Item quoddam instrumentum sententiæ per sacram Congregationem Illustrissimorum DD. Cardinalium super Regulares, siue Episcopos, deputatorum, in fauorem Fratrum nationis Gallicanæ die quinta mensis Octobris 1577. Pontif. fel. rec. Greg. P. XIII. anno eius septimo latæ, & promulgatæ, per Reuerendissimum D. Cæsarem Specianum dictæ Congregationis Secretarium subscriptæ, & publicatæ. Item quoddam memoriale fel. recor. Sixto Papæ V. pro parte dictorum Fratrum nationis Gallicanæ, vt apparet, porrectum & per dictum Sixtum Papam V. Illustriss. D. Cardinali, tunc suæ Sanctitatis Datario, vt in dorso illius etiam apparet, directum. Nec non votum Illustriss. DD. Christophori Robusterii Hispani, olim Rotæ Auditoris, & Decani, nunc verò Episcopi Oriolen. & Seraphini Oliuarii tunc Auditoris, & nunc Decani Rotæ super differentiis, & controuersiis dicti conuentus SS. Trinitatis latum. Deinde desuper præfatorum iurium recognitione induxit in testes à tergo, & in pede illorum respectiuè descriptos, qui admissi medio iuramento, tactis pectore, & scripturis sacrosanctis ad sacra Dei euangelia, eas recognouerunt, prout à tergo, & in pede dictorum iurium apparet respectiuè. Quorum quidem iurium, & recognitionum tenor talis est, & sequitur hic successiuè de verbo ad verbum.

Decretum Illustriss. Nuncij mandantis dictas literas transumi.

37 In nomine D. Amen. Per præsens publicum instrumentum cunctis pateat, quod anno eiusdem D. 1578. indictione sexta, mensis vero Iulii die 29. Pontificatus Sanctissimi in Christo patris, & D. N. D. Greg. PP. XIII. anno eius septimo in mei Notarii publici subsignati, ac Curiæ episcopalis Parisien. de numero immatriculatorum præsentia, coram Illustriss. D. Anselmo Dandino Protonotario apostolico præfato Sanctiss. D. N. PP. Gregorii XIII. apud Sereniss. & Christianissimum Galliæ Regem Henricum III. Nuncio comparuerunt Venerabiles Patres, & Religiosi viri, & Fratres Robertus Brenal Corrector conuentus Nigionen. Ordinis Fratrum Minimorum, & Ioannes Bartholomæus Collega Reuer. Patris Prouincialis Prouinciæ Turonen. tenentes in eorum manibus quasdam literas in papyro, vice, & nomine eorum conuentus, & vniuersitatis Gallicanæ Patrum dicti Ordinis descriptas, &, prout ex earum facie apparebat, antiquas, & vetustate corrosas, ita vt ex illis plures syllabæ, & dictiones legi non possent. Exposueruntque præf. D. Nuncio, quòd dictæ suæ vniuersitati necesse est obtinere transumptū dictarum literarū in formam publicam, ad effectum transmittendi in Vrbem Romanam iuxta tenorem certæ sententiæ, vt ipsi dixerūt, latæ inter dictam eorum vniuersitatem ex vna, & Fratres aliarum nationum eiusdem Ordinis ex altera partibus. Quapropter instíterunt, per præfatum D. Nuncium mandari dictas literas transumi, & exemplari ac in publicam formam redigi, omni meliori modo, & forma, quibus melius, & efficacius potest, & debet de iure fieri. Qui quidem Illustriss. D. Nuncius præfatus attendens postulationem huiusmodi esse iustam, & rationi consonam, quodq; iusta petentibus non est denegandus assensus, præfatas literas per me Notarium publicum subsignatum in ipsius præsentia trāscribi, & de verbo ad verbum fideliter, & prout iacēt, exemplari, & in publicam formam redigi iussit, & mādauit, omni meliori modo, & prout continent.

Fides transcriptis literis B. F. N.

38 In nomine Domini Amen. Huius publici præsentis instrumenti tenore cunctis pateat euidenter, & sit notum, quòd anno eiusdem D. 1578. indictione sexta mensis verò Iulii die 29. Pontificatus Sanctissimi in Christo Patris, & D. N. D. Gregorii diuina prouid. PP. XIII. anno eius septimo. Ego Ioannes Gillibats Parisien. publicus auctoritate apostolica, ac Venerabilis Curiæ episcopalis Parisien. Notarius iuratus infrascriptus, in Archiuio Romanæ Curiæ descriptus, notum facio omnibus, & singulis præsentes conspecturis, qualiter literas Beatissimi Francisci de Paula per Illustriss. D. Anselmum Dādinum Protonotarium apostolicum S. D. N. PP. Gregorii XIII. apud Serenisś. & Christianiss. Galliæ Regem Henricum III. Nuncium præsentatas, & exhibitas in papyro descriptas, antiquas, & in parte, seu in partibus vetustate corrosas, & mihi ab eodem Illustrissimo Nuncio consignatas legi, ipso præsente transcripsi, & in formam publicam redegi, illarumque exemplar confeci, & illud cum suo originali collationaui, & concordaui de verbo ad verbum, reperi prout infra, scilicet. Ad instantiam & requestam venerabilium Religiosorum virorum Fratrum v. d. Roberti Bremal Correctoris Conuentus Nigionen. Ordinis

Fra-

Fratrum Minimorum, & Ioãnis Bartholomęi Collegę R.P. Prouincialis Prouinciç Turonen. auctoritate, & mandato pręfati Illustriss. D. Nuncii, & in eiusdem D. Nuncii pręsentia tenor earumdem literarum sequitur, & est talis.

Literę Sãctissimi Patris nostri.

39 *Vniuersis præsentes literas inspecturis. Frater Franciscus de Paula Ordinis Fratrum Minimorum humilis Institutor, & sanctæ Sedis Apostolicæ gratia, & concessione omnium eremitoriorum, & locorum eiusdem Ordinis vbicumque constitutorum, necnon Congregationis Fratrum Religiosorum, & personarum aliarum sub regulari obseruantia in eisdem degentium Superior licet immeritus, & generalis Corrector, salutem in Domino perpetuam. Nos piè considerantes, regiam Maiestatem Franciæ nobis, & Ordini nostro præfato comparasse locum conuentus nostri SS. Trinitatis in Monte Pincio in Vrbe Romana: eapropter ad ipsius beneficij per nos recepti memoriam, & quatenus Fratres nostri Ordinis in dicto cõuentu residentes in diuini cultus persolutione reddantur in futurum salutis animarum dictorum benefactorum memoriores. Volumus, & ordinamus, quod à modò imposterum dictus conuentus SS. Trinitatis in Monte Pincio in Vrbe Romana regatur per Fratres Gallicæ nationis: quamdiu inueniantur, qui inibi residere, & cultui diuino insistere voluerint: Sin autem, vbi nulli reperirentur, qui inibi residere voluerint, quòd omnes in Christo vnanimes esse debemus, illum per alios regi, & inhabitari volumus. Pariterque quòd vbi locus supportare poterit, vltra quàm reperiantur habitantes Gallicę nationis, alios secum aliarum nationum mixtim residere volumus. Datum in Conuentu nostro de Iesu Maria nuncupato prope Turonen. die nona mensis Iulij anno Domini millesimo quadringentesimo . . . . . . Bernardino de . . . . . Comitis, & Renato de Cleri Correctore, testibus ad præmissa vocatis de mandato dicti Patris Fratris Francisci Institutoris. Bourreau apostolica, & imperiali auctoritatibus Notarius. Ita est Gregorius Brenes Notarius.* Super quibus omnibus, & singulis dicti venerabiles Fratres Robertus, & Ioannes rogauerũt me Notarium infrascriptum, vt de illis vnum, vel plura facerem instrumentum publicum, seu publica. Acta fuerunt Parisiis in Palatio Archiepiscopali Senonẽse, quod Gallicè vocatur *Chostel de Iers*, iuxta monasterium Monialium S. Claræ dell'*Aue Maria* nuncupatum habitationis modò pręfati Illustriss. D. Nuncii, pręsentibus ibid. DD. Fabio Gallo Cameranen. & Iosepho Ronegambardo laico Bauellen. domesticis familiaribus pręfati D. Nuncii testibus ad pręmissa vocatis, & rogatis. Et ad maiorem fidem, robur, & testimonium, pręfatus Illustriss. D. Nũcius manu sua propria subscripsit, & sigillum suum apponi iussit. Actum vt supr. A. Protonotarius Dandinus apud Regem Christianissimum Sanctiss. D N Papę Nuncius, locus † sigilli; de mandato pręfati Illustrissimi D. Sanctę Sedis Apostolicę Nuncii. I. Gillibert Notarius pręfatus. locus † Signi. R.P.D. Anselmus Dandinus vtriusque signaturę Sanctiss. D.N. Papę Referẽdarius recognouit manum suam in subscriptione appositam, & eius sigillum in forma: & ita iurauit tacto pectore, & D. Vincentius Mutinen. recognouit manum, literam, & personam, & sigillum præfati R.P.D. Anselmi Dandini, & ita iurauit tactis scripturis.

Literæ Pij IV. confirmatoriæ

40 *Pius Papa IV. Ad futuram rei memoriam. Prouisionis nostrę debet pręuenire subsidium, vt suum ius cuilibet conseruetur. Hinc est, quod nos tenorem quarumdam literarum fel. recor. Iulij Papę III. pręde cessoris nostri in forma Breuis in registro ipsius pręde ce oris compertum, pro eo, quod, sicut exhibita nobis super pro parte dilectorum filiorum Fratrum domus SS. Trinitatis in Monte Pincio de Vrbe Ordinis Fratrum Minimorum petitio continebat, ipsi huiusmodi tenore ex certis causis dignoscuntur indigere, ex registro ipso de verbo ad verbum transcribi, & ad ipsorum Fratrum instantiam petentibus annotari fecimus qui talis est, vid. Iulius PP. Tertius. Ad perpetuã rei memoriam. Romani Pontificis, in quo diuina dispositione potestatis plenitudo consistit, prouidẽtia circumspecta ad ea, quæ statui prospero regularium locorum quorumlibet, & in illis studio piæ vitæ deditarum personarum profutura conspicit, operosis studijs intendit; & ijs, quæ propterea ordinata fuisse dicuntur, vt illibata persistant, apostolici muniminis adijcit firmitatem, & aliter desuper disponit, prout in Domino conspicit salubriter expedire. Sanè pro parte charissimi in Christo filii nostri Henrici Francorum Regis Christianissimi nuper exhibita petitio continebat, quòd dudum S. Franciscus de Paula in seculo vitam beatam agens ex speciali sedis Apostolicæ licentia, & permissu Ordinem fratrum Minimorum instituit, & omnium Eremitoriorum, oratoriorum, & locorum eiusdem Ordinis vbicumque constitutorum, necnon Congregationum Fratrum religiosorum, & personarum aliarum sub regulari obseruantia in eis degentium Superior, & Generalis effectus fuit. Quodque idem S. Franciscus piè considerans, claræ memoriæ Carolum Francorum Regem sibi, & dicto Ordini locum domus Sanctissimæ Trinitatis in Monte Pincio de Vrbe comparasse, in memoriam tanti beneficii, & ad hoc, vt Fratres dicti Ordinis in eadem domo pro tempore residentes, in diuini cultus pro salute animæ dicti benefactoris magis memores redderentur. Inter alia, quod ex tunc in posterum, dicta domus per fratres Gallicę nationis, quamdiu inuenirentur, qui inibi residere, & cultui diuino insistere vellent, sin autem vbi nulli reperirentur, per alios regi, & gubernari, & inhabitari deberet, per publicum instrumentum desuper confectum ex manu Notarii publici subscriptum, voluit, & ordinauit. Nos attendentes, quantum piè, & sanctè Ordo ipse institutus, quantumque ab eius institutione citra illius Fratres religiosè cum odore bonæ famæ vixerint, & propterea eumdem Ordinem in suo solito statu, ac illius Fratres pręfatos in tranquillitate confouere, & quibusuis scandalis obuiare, ac voluntati, & ordinationi tam pii Patris annuere, & illi satisfacere, necnon piũ, charitatiuum, ac liberale donum dicti Regis in illius memoriam, prout par est, recognoscere volentes, eiusdem Henrici Regis Christianissimi supplicationibus in hac parte inclinati, voluntatem, & ordinationem S. Francisci, ac desuper confectum publicum instrumentum huiusmodi, necnon, prout illa concernunt, omnia, & singula in eis contenta, ac inde secuta quæcumque ex certa nostra scientia, ac de Apostolicæ potestatis plenitudine, auctoritate Apostolica tenore præsentium approbamus, & confirmamus. Districtius inhibentes pro tempore existentibus Generali Correctori, & Fratribus dicti Ordinis, ac eorum singulis sub maioris excommunicationis, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris, & priuationis dignitatum, officiorum, ac vocis actiuæ, & passiuæ in capitulo, & quibusuis aliis actibus, nec non perpetuæ inhabilitatis ad illa, et alia in posterum obtinenda per eorum quemlibet, si contrauenerint, seu eorum aliquis contrauenerit, incurrendis pœnis, ne de cætero, quamdiu*

literarum Iulij III. cõfirmantis literas S. Francisci.

Fratres

Fratres dicti Ordinis præfatæ nationis Gallicanæ idonei reperientur, alium, quàm eiusdem nationis Gallicæ, in Correctorem dictæ domus eligere, seu admittere aut electum confirmare quoquomodo audeant, vel præsumant. Ac decernentes ex nunc irritum, & inane quicquid secus super his à quoquam quauis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Non obstantibus præmissis, ac quibusuis constitutionibus, & ordinationibus apostolicis, necnon dicti Ordinis etiam iuramento, confirmatione apostolica, vel quauis firmitate alia roboratis, statutis, & consuetudinibus, necnon priuilegijs, indultis, & literis apostolicis in contrarium forsan quomodolibet concessis, approbatis, & innouatis. Quibus omnibus, illorum tenores pro sufficienter expressis habentes, illis aliàs in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat, specialiter, & expresse derogamus, cæterisque contrarijs quibuscumque. Aut si aliquibus communiter, vel diuisim ab apostolica sit Sede indultum, quòd interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per literas apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem. Datum Romæ apud S. Petrum sub annulo Piscatoris die 25. Septembris, 1553. Pontif. nostri anno 4. Io. Bononien. Cæterum, vt earumdem literarum tenor prædictis sic insertus, omnimodam rei, seu facti certitudinem faciat, apostolica auctoritate decernimus, vt illud idem robur, eamdem vim, & eumdem vigorem dictus tenor habeat, quæ haberent originales literæ sumptæ, ac eadem prorsus eidem tenori fides adhibeatur quomodocunque, & vbicunque in iudicio, vel alibi, vbi fuerit exhibitus, vel ostensus; ipsique tenori firmiter stetur in omnibus, sicut eisdem originalibus staretur, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Per hoc autem nullum ius de nouo cuiquam acquiri volumus, sed antiquum tantummodò conseruari. Datum Romæ apud S. Petrum sub annulo Piscatoris, die 22. Febr. 1565. Pontif. nostri anno 6. Habent signaturam, Alexander Riarius.

Facultas ædificãdi Conuentum SS. Trinitatis.

41 *Alexander Papa VI. L. Concordien. Beatissime Pater. Nuper deuotus vester obedientiæ filius Carolus Francorum Rex Christianissimus cupiens Ordinem deuoti oratoris vestri Francisci de Paula per S. V. approbatum augmentare, quemdam locum in Monte Pincio nuncupato huius almæ vestræ Vrbis cum quibusdam domibus, vineis, & alijs suis iuribus, & pertinentijs, suis proprijs pecunijs emi, oratoriq; & Ordini præfatis locum, domos, & alia præfata, vt inibi domum, & oratorium pro ipso oratore, & Religiosis suis inibi pro tempore residentibus construeret, & ædificaret, dedit, donauit, atque concessit. Et vt, Pater sancte, inibi cultus diuinus augeatur, supplicant humiliter S. V. tam Franciscus orator, quam alij Fratres, & Religiosi Ordinis præfati, quatenus donationum concessionum & aliorum, quæ exprimi debuissent, tenores pro sufficienter expressis habens, donationem & cõcessionem prædictam, ac, prout illas cõcernunt, inde secuta confirmare, & approbare, necnon eisdem omnibus, vt in dicto loco eis, vt præfertur, dato, & concesso, domum cum oratorio, campanili, campana, claustro, horto, hortalitijs & alijs necessarijs officinis construere, erigere, & ædificare, seu construi, erigi, & ædificari faciendi, & inibi tot eiusdem Ordinis Religiosos, quot eis placuerit & videbitur, deputandi, & inducendi Apostolica auctoritate licentiam, pariter & auctoritatem concedere, & indulgere, dictamque domum, sicut præfertur, erectam, ac omnes, & singulos Guardianos, siue Priores, Fratres & Conuersos eiusdem pro tempore existentes, vt omnibus, & singulis priuilegijs, immunitatibus, exemptionibus, & indultis, quibus alia dicti Ordinis domus actiuè, & passiuè vtuntur, & gaudent, vti, et gaudere possint, & valeant decernere, atque declarare misericorditer dignemini de gratia speciali; Fel. rec. Bonifacij PP. VIII. prædecessoris vestri, ne Mendicantium Ordinum professi de nouo domum, vel aliquem locum recipiant, vel alijs apostolicis constitutionibus, & ordinationibus, dictique Ordinis iuramento roboratis, statutis, & consuetudinibus, cæterisq; non obstantibus quibuscumque. Concessum vt petitur, in præsentia D. N. Papæ. Io: Card. Alex. & de confirmatione, approbatione, concessioneque, indulto, & decreto, ac declaratione præmissis, etiam cum absolutione à censuris ad effectum, &c. & de erectione sine præiudicio, & per Breue S. V. concessum. Io: Card. Alex. Datum Romæ apud S. Petrum nono calen. Martij, anno 3.* Sumptum ex registro supplicationum apostolico collationat. per me Benignum Remundum eiusdem registri Magistrum Collat. A. Pinellus. locus † sigilli. A tergo. lib. 7. fol. 260. Gratianus.

Decretũ Cõg. quo Galli manuteneãtur in possessione eligendi Correctorem Gallum.

42 *Illustrissimi, & reuerendissimi D. M. Antonius Maffeus, Nicolaus Genouen. Iulius de S. Seuerina, Frater Felix de Monte alto, Vincentius Iustinianus; & Io: Hieronymus Albanus S. R. E. Cardinales respectiuè nuncupati, & à S. D. N. super negotij Prælatorum deputati, necnon ex sua ordinatione specialiter delegati in causa, & causis motis, & propositis à multum R. P. F. Valentino de Massa Generali Ordinis Minimorum libello supplici, à sua Sanctitate ad præfatam Congregationem remisso. Quæ causa inter RR. PP. FF. Andream Amodæum Zelosum Italiæ, & Hieronymum de Capilla Zelosum Hispaniæ pro suis, & alijs nationibus petitores ex vna; & RR. PP. FF. Simonem Bidairre Correctorem, Rolandum Gilboud Zelosum Franciæ, cæterosq. Patres Gallos pro sua sola natione, degentes in monasterio SS. Trinitatis de Vrbe defensores, partibus ex altera, de, & super electione Correctoris in dicto conuentu. Visis, & auditis, quæ hinc inde dicta, & producta sunt, relato priùs negotio S. Sanctitati, & cum eo verbo facto statuerunt, declarauerunt, & ordinauerunt, præfatum conuentum in sua possessione, vel quasi habendi, & eligendi Gallum in Correctorem, esse manutenendum, manutenerique, mandauerunt; relicto nihilominus partibus iure agendi in petitorio. Et licèt hoc in Congregatione ordinauerint, ac eisdem partibus trium dictarum nationum coram hoc idem significauerint: tamen pro maiori firmitate, & vt de dicta ordinatione, & sententia fides appareat, mihi Cæsari Spetiano Congregationis dictorum Illustrissimorum Cardinalium Secretario, vt publicum testimonium de præmissis conficerem, ac R. Patri Fratri Ioanni Seignoretto Correctori recenter electo, cæterisq; Patribus Gallis traderem, mandauerunt hac die 5. mensis Octobris, anni 1577. Pontificatus in Christo Patris D. N. D. Greg. diu. prouid. Papæ XIII. anno eius 6. Quare pro munere mihi commisso huic decreto manu aliena scripto me sub scripsi, sigillumque meum solitum apposui die supra. Ita est. Cæsar Spetianus Secretarius. Locus † sigilli.*

Memoriale, quò iubetur Datario referre.

43 Beatissimo Padre. *Li Religiosi dell'Ordine de Minimi della Trinità di Mõte Pincio espongono à V. B. qualmente la Congregatione, che era de i Regolari, hauendo cõmesso al Sig. Cardinale Mondouì, per sentire hinc inde le ragioni concernenti il priuilegio dato alla Corona Christianissima, e natione Francese circa il sudet-*

il suddetto Conuento, esso Sig. Cardinale di Mondoui, con consenso, & autorità della medesima Congregatione, diputò li Signori Robustero, e Serafino per vedere, & essaminare tutte le sudette ragioni, le quali hauendo maturamente visto, ogni cosa sono presti à riferire; Ma perche la sudetta Congregatione de Regolari è adesso mutata per le nuoue Congregationi, che poi si sono fatte, e che saria cosa lunga, & infinita di ricominciare ad informar la nuoua Congregatione de Regolari. Li Oratori supplicano humilmente V.B. di ordinare ad essi Signori Robustero, e Serafino, che habbino a riferire a V.S. o al Sig. Cardinale Prodasano, per mano di chi ha da passare la speditione, o all'istesso Sign. Cardinale di Mondoui per darne ragguaglio a V.S. alla quale Dio dia lunghissima, e felicissima vita. A tergo verò. A Nostro Signore per li Frati Minimi della Trinità de Monti. Al Cardinal Datario, che dia relatione,

44 Votum in controuersia Fratrum S. Francisci de Paula. Secundũ ea, quæ proponuntur, plures sunt describendæ difficultates. Prima est; An Fratres nationis Gallicanæ nitentes confirmatione Apostolica fel. recor. Iulij III. 1553. debeant verificare narratiuam de scriptura ordinationis, & voluntatis S. Francisci de Paula Superioris, & generalis Correctoris, in eo, quòd conuentus, seu domus SS. Trinitatis in Monte Pincio Vrbis Romæ regatur, & inhabitetur per Fratres dictæ Gallicæ nationis, quamdiu inibi inuenirentur? Et posito, sine veri præiudicio, quòd debeant verificare dictam narratiuam, an satis illam verificauerint? Sum in voto, quòd satis sit verificata dicta narratiua ex diligentia facta per R. P. D. Dandinum, tunc Nuncium in Francia, necnon ex pluribus circumstantijs, & præsumptionibus, & verisimilitudinibus cumulatis per informantes, &, stante resolutione huius secundæ partis, omittitur prima, tamquam superflua,

45 Secunda, An dicti Fratres nationis Gallicanæ teneantur edere instrumentum emptionis loci in Monte Pincio, & scripturam dictæ ordinationis? Quò ad instrumentum emptionis sum in voto, quòd non tenentur edere; quia non releuat ad effectum, de quo agitur; & non constat, quòd sit magis in manibus istorum Fratrum Gallorum, quàm aliorum: & idem quò ad dictam scripturam, quòd licèt releuet, tamen non constat, quòd sit hic Romæ in manibus istorum Fratrum, & ipsi indicant locum in Gallia, vbi est reposita,

46 Tertia, An dicta voluntas, & ordinatio Sancti Francisci, vt dicitur, facta anno 1501. ita, & taliter sit contra dictam Regulam, & Correctorium, ac priuilegium Apostolicum confirmationis dictæ Regulæ, & consuetudinem dictæ Religionis, postea 1506. superueniens, vt dici debeat fuisse per dictam Regulam, & Correctorium, confirmationem, & consuetudinem illi ordinationi sufficienter derogatum, aut ab ea legitimè recessum? Sum in voto, quòd Regula, & Correctorium, & confirmatio Apostolica non contradicant dictæ voluntati, & ordinationi, nec è contra, vt ex lectura colligitur; & idem quò ad consuetudinem; quia ex facto non præsumimus, nisi probetur; quod non reperitur mutatum, stare non prohibetur,

47 Quarta, An dicta confirmatio suffragetur nationi Gallicanæ, quò ad regimen, & habitationem in petitorio, & possessorio priuatiuè quò ad alias nationes, ita vt alij non possent habitare, nec gubernare, quamdiu reperiantur Galli, iuxta dictam ordinationem S. Francisci, non obstantibus præmissis, & Conc. Trid. sess. 25. de regul. cap. 3. & cap. 22? Sum in voto, quòd suffragatur dictæ nationi, tam in petitorio, quàm in possessorio, ac etiam priuatiuè quò ad alias nationes, ex lectura dictæ scripturæ multipliciter confirmatæ, & ex latè cumulatis per informantes, dummodò cesset dolus malus, & omnis simulatio, seu machinatio,

48 Quinta, An Vicarius generalis possit exercere iurisdictionem in Conuentu SS. Trinitatis, præsertim in casibus emergentibus inter Correctorem, & conuentum, durante absentia ab Italia ipsius Generalis? Sum in voto, quòd non, Quia statuta clarè volunt, quòd nulli subijciatur, nisi Generali, aut oculato Visitatori. Quamuis in confirmatione Pauli III. dicatur de Generali, vel deputato ab eo, aut oculato Visitatore; credo, quòd alternatiua, *Aut*, sit ibi per errorẽ scripta, & ita est sensus, vt Generalis, vel ab eo deputatus ocularis Visitator visitet. Quia capitula contra firmata, & ibi relata, ita canunt, absque alia alternatiua, vt bene deducunt informantes,

49 Sexta, An liceat, & expediat, vt in his Sedes Apostolica aliquid statuat, declarando, corrigendo, vel emendando? Respondetur, quòd in his maximè est attendenda honestas, vtilitas, vel necessitas publica, vt in cap. Magnæ, de voto, & ibi bene Hostien, & cœteri. Videndum est, vt in facto, an aliquid de istis probari possit; alioquin standum est regulæ, quę damnat similes correctiones, & nouas inductiones. Ita sentio, & iudico Ego Christophorus Episcopus Oriolen. eidem sententiæ accedo. Ego Seraphinus Oliuarius Rotæ Auditor. DD. Ioannes Leobaldus Tullen. & Vincentius Bonazarius Bononien. testes super recognitione manus R. P. D. Seraphini Oliuarij Rotæ Auditoris, & Decani inducti, & admissi, tactis scripturis, recognouerunt manum, literam, & personam præfati R. P. D. Seraphini in forma. Et D. Octauianus Arcatorius Ianuen. diœcesis, & D. Petrus de Montorgio Clericus Eduneņ. diœcesis Rotæ Notarij testes super recognitione R. P. D. Christophori Robusterij, olim eiusdem Rotæ Auditoris, & nunc Episcopi Oriolen. inducti, & admissi, tactis scripturis, recognouerunt manum, literam, & personam supradicti R. P. D. Christophori Robusterij in forma. Super quibus omnibus, & singulis præmissis fuit à me Notario publico infrascripto vnum, vel plura, publicum, seu publica factum fieri, atque confici instrumentum, & instrumenta. Actum Romæ, vbi supra præsentibus ibidem DD. Ascanio Manzato, & Fracisco de Romaulis Curiæ præfati Illustrissimi, & Reuerendissimi D. almæ Vrbis Vicarij Notarijs, testibus ad præmissa vocatis, & rogatis,

50 Et ego Ioannes Bartholomæus Hormezanus Vercellen. publicus Apostolica auctoritate Notarius, & in locum D. Simonis Gagnetti Curiæ Ill. & R. D. Suæ S. Vicarij Notarij publici Actuarius huiusmodi instrumentum subscripsi, & publicaui in fidem præmissorum rogatus, & requisitus. Locus † signi. Hieronymus miseratione diuina tit. S. Susannæ S. R. E. Presbyter Cardinalis Rusticuccius nuncupatus S. D. D. N. PP. Vicarius generalis. Vniuersis fidem facimus, & attestamur, suprascriptum Io. Bartholomæum Hormezanum, qui præsens instrumentum subscripsit, & publicauit, esse fidum, & legalem Notarium; scripturisq; suis publicis, ac similibus plenam fidem semper adhibitã esse, & de præsenti adhiberi indubiam. In quorum fidem, &c. datũ die

die 29. mensis Aprilis, 1593. Locus † sigilli.

51 Motu proprio Clemens VIII. remisit duobus Cardinalibus postea anno 1604. causæ decisionem per hoc diploma. *Dilectis filijs nostris, Pompeio tit. S. Balbinæ Arigonio, & Hieronymo tit. S. Blasij de annulo Pamphilio nuncupatis Presbyteris Card. Clemẽs Papa VIII. Dilecti filij nostri salutem, & Apostolicam benedictionem. Cum inter Fratres nationis Gallicanæ ex vna, & Fratres aliarum nationum Ordinis Minimorum S. Frãcisci de Paula ex altera partibus, quædam controuersia super incolatu, & regimine Conuentus SS. Trinitatis de Vrbe dudum vigeat. Nos cõtrouersiæ huiusmodi finem imponere, ac quieti dictorũ Fratrum, vt par est, prospicere cupientes, Motu proprio, & ex certa nostra scientia, causam huiusmodi cõtrouersiæ à quocumque, seu quibuscumque iudicibus, coram quibus forsan pendet, ad nos harum serie auocantes, illam cum suis incidentibus, emergentibus, annexis, & connexis, totoque negotio principali, vobis(de quorum fide prudentia, integritate, & scientia plurimùm in Domino confidimus) per vos summariè, simpliciter, & de plano, ac sine strepitu, & figura iudicij, sola facti veritate inspecta, & manu regia audiendam, cognoscendam, decidendam, & fine debito, omni appellatione remota, terminandam harum serie committimus: Cum potestate quos, & quibus opus fuerit, citandi, ac etiam sub sententijs, censuris, & pœnis ecclesiasticis inhibendi, ac omnia, & singula in præmissis, & circa ea necessaria, seu quomodolibet opportuna, faciendi, gerendi, & exequendi. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac stylo Curiæ, & Palatij, ac eiusdem Ordinis etiam iuramento, confirmatione Apostolica, vel quauis firmitate alia roboratis, statutis, & consuetudinibus, cæterisque contrarijs quibuscumque. Datum Romæ apud S. Petrum sub annulo Piscatoris, die 22. Nouembris, 1604. Pontificatus nostri anno tertiodecimo. M. Vestrius Barbianus.* Qui duo Cardinales postea die 20. Iunij 1605. totum negotium definierunt, & sententiauerunt, vt constat ex const. 7. Pauli V. §. 2.

52 Ex aduerso autem Fratres Itali, & Hispani prætendebant, dictum Conuentum SS. Trinitatis esse communem toti Religioni, vt omnes alios Conuentus. Tum iure communi, quo cauetur inter Religiosos omnia esse communia, cap. Non dicatis, 12. quæst. 1. Tum quia in capitulis generalibus vnanimi consensu specificè ordinatur, vt Fratres cuiuscumque nationis possint in dicto Conuentu à Patre Generali assignari. Ita in cap. Romano 3. num. 14. Auenion. 1. num. 10. Tum quia consuetudo Religionis est inueterata, & longa præscriptione, & immemorabili fundata, vt omnes cuiuscumque nationis Fratres in hoc Conuentu habitarent, & etiam in Correctores eligerentur, vt fuerunt electi anno 1525. 1544. 1545. 1547. 1552. 1562. 1569. Quod patere dicebant ex catalogo Correctorum dicti Conuentus.

53 Ad obiecta in contrarium respondebant. Et primò ad emptionem factam à Rege dicebant, hoc esse falsum. Nam emptio præfati situs fuit facta à duobus mercatoribus Venetis ad instãtiam duorum Fratrum Italorum, nimirum Iacobi de Morano, & Iacobi Publiti, alioquin monstrari petebãt instrumẽta dictæ emptionis: Et dato, quòd ipse Rex præfatum fundum emisset, nihil faciebat ad casum; Nam poterat quidem emisse, & deinde liberaliter Religioni donasse in gratiam B. Patris absque vlla obligatione. Ad literas Sancti Francisci dicebant, illas esse falsas, & fuisse confictas tempore solùm P. F. Hugonis de Calce. Et pro hoc dicto adducebant in testem P. F. Gasparum de Fosso Archiepiscopum Rhegynum, qui fuit nostræ Religionis bis Generalis, vir sanctissimus, vitæ, & virtutum omnium splendore ornatissimus. Addebant, quòd si dictæ literæ fuissent veræ, de illis facta esset aliqua mentio in proximis sequentibus capitulis generalibus post mortem B. Patris. Et sicut in cap. Tolosano, num. 16. quod fuit Religionis tertium, statuitur, quòd dictus Conuentus SS. Trinitatis de Vrbe sub solius Patris Generalis ditione remaneat, & ea redditur ratio. *Quia sic fertur fuisse mentem B. Francisci*. si præfatæ literæ in mundo tunc extitissent, fuissent ostensæ, & simul conclusum esset, quòd à solis Gallis dictus Conuentus regeretur, & inhabitaretur, & non fuisset dictum, Fertur, quod est verbum dubitatiuum, sed. Est, quod est verbum affirmatiuum. Et cap. Paulæ, num. 4;. in quo de dictis literis fit mentio, solùm dicitur, quòd B. Pater declarauit in suis literis, voluntatem suam esse, vt dictus Conuentus SS. Trinitatis soli ditioni P. Genealis subiaceret, contra quod nunquam neque Itali, neque Hispani aperuerunt os. Et si in dictis literis fuisset dictus Conuentus adiudicatus, & quò ad regimen, & quò ad habitationem nationi Gallicæ, id equidem non fuisset prætermissum, cum esset maioris importantiæ, quàm illud. Addebant, quòd, si dictæ literæ erant veræ, debebant monstrari in forma probante, nec sufficiebat monstrare exemplum, quantumuis authenticum, & a persona auctoritatis factum; quia illud exemplum, ad hoc vt probaret, debebat esse factum parte citata. Nam potuit facilè Illustris. Nuncius in re non propria de qua nullam habebat cognitionem, decipi, & ille solùm exemplari fecit illas literas, quas duo Fratres Galli illi detulerunt, dicentes, eas esse B. P. Francisci. Et tantò magis, aiebant, debebant monstrari dictæ literæ originales, quantò erant contra Regulam, & Correctorium, à B. Patre tanquam vltimum suum testamentum, & voluntatem edita; in qua Regula disponitur, quòd omnia sint communia, & omnes sub vno Generali viuant. Addebant, quòd, dato, & non concesso, quòd dictæ literæ essent verè B. Patris, tamen non releuabant. Quia B. Pater erat tantùm Corrector generalis totius Ordinis, & ideò non poterat, quod totius erat Religionis, vni nationi assignare. Tum inspecta ratione iuris communis, cap. 1. de rebus ecclesc. non alien. vel non, vbi prohibetur Prælatus terram vnius ecclesiæ vertere ad aliam, quamuis ambæ sint in eius potestate. Tum inspectis statutis Religionis, Correct. num. 50. vbi prohibetur Generalis absque consensu capituli bona alicuius Conuentus alienare, aut ad alium transferre. Et dato, quòd hanc adiudicationem potuisset B. Pater facere, non debebat tamen vniformem Religionem suam in charitate fundatam scindere, & quod omnium erat, vni adiudicare. Nam bene sciebat sanctissimus, & prudentissimus Pater, quantas scissuras hæ scissuræ pariant, & qui tantum partialitates, & disconformitates abhorruit, vt voluerit omnes Superiores, etiam Generales, in victu, & vestitu minimis etiam fraterculis conformari, credendum non est, hanc partialitatem in damnum totius suæ Religionis cum Gallis vsurpasse. Quod id non cauerit vir prophetiæ dono illustratus, nefas putandum. Ad confirmationem Iulij III. illam ex eo corruere dicebant. Quia, cum sit fundata in literis B. Patris, & emptione Regis,

destructo fundamento, ædificium superædificatum corruere necesse est; & quod non est, confirmari non potest. Et præterea hæc confirmatio confirmat quidem, quòd soli Fratres Galli sint in dicto conuentu Superiores, at habitationem promiscuam non negat. Ad concessionem Alexandri VI. dicebant, illam causæ non officere. Nam dato, quòd Rex Carolus VIII. fundum emisset, fundator esset, at per hoc non tollitur nec habitatio, nec regimen aliarum nationum. Ad decretum Congreg. Regularium dicebant, illud solùm loqui de manutentione dicti cōuentus in possessione eligendi Gallum in Correctorem, relicto iure partibus agendi in petitorio. Ad vota illa Robustetij, & Oliuarij dicebant, tantorum virorum doctrinam esse venerandam, iudicium prædicandum, sed illorum vota non debere, nec posse veritati, & iustitiæ officere. Et tandem ad sententiam Arigonij, & Pamphilij dicebant, illam non subsistere; Quia Itali, & Hispani non habebant tunc temporis Romæ Procuratorem legitimum, qui posset eorum rationes producere, alioquin constet de mandato. Et præsertim Hispani nullum penitus habebant.

54 Hæc dicebant Itali, & Hispani pro suorum iurium defensione. Sed iam omnia cessarunt per Dei misericordiam, & constitut 7. Pauli V. in qua imponitur partibus perpetuum silentium. Illud difficile videtur, quare non possit P. Generalis in eo conuentu Vicarium generalem constituere pro negotijs emergentibus. Nam hoc est directè contra Regulam in Correct. num. 106. & ius commune, regul. 68. Potest, de regul. iur. in 6. Dicere autem ne per indirectum officium Correctoris impediatur, & consequenter mens B. Patris, & summ. Pontificum eludatur, non valet. Nam Vicarius generalis in emergentibus officium Correctoris non impedit, nec impedire potest, vt constat ex cap. Auenion. 2. n. 31. Sed acquiescendum maioribus. Tum quia sic decet, conuenit, & necesse est. Tum in gratiam Regum Christianissimorum, qui semper fuerunt Patroni, & Protectores nostræ Minimę Religionis, illique & conuentus, & diuitias, & gratias, ac priuilegia innumera concessere, vt constat ex facto, & in parte narrat Renatus Choppinus lib. 2. monast tit. 1. nu. 37. & tit. 2. num. 17. Tum quia dicti Patres Galli vixerunt semper in illo conuentu cum odore bonæ famæ, & splendore regularis disciplinæ, & strictissima obseruantia nostræ sanctæ Regulæ. Tum quia iam Itali habent Romæ tres alios conuentus; quibus commodè inhabitare possunt. Choppinus.

55 Noto 6. quòd in eadem const. 7. Pauli V. num. 56. respōdebam ad quamdam obiectionem factam ad probandum, quòd cum Correctores assimilentur Curatis. & Curati sint coadiutores Episcoporum, ita etiam Correctores erunt coadiutores Prouincialium, atque ita non poterunt quicquam Correctores facere contra ordinationem Prouincialium, & quicquid possunt Correctores in expendendis monasteriorum bonis, poterunt Prouinciales. Quibus nunc addo ex Suar. tom. 3. de Relig. lib. 1. cap. 17. num. 23. quòd Parochi, iuxta communem vsum iuris, & modum loquendi Doctorum, non sunt Prælati. Nam Prælati propriè dicuntur, qui iurisdictionem ordinariam, etiam in externo foro ecclesiastico, habēt, qua tamen carent Parochi. Sunt tamen propriè Pastores, & ordinariam habent potestatem in oues sibi commissas, vnde non possunt dici Vicarij, neque Officiales Episcoporum, nec sunt ipsorum Episcoporum causæ instrumentales, sed sunt causæ proximæ principales in suo ordine, & sunt domini suorum beneficiorum, & propriam potestatem, ac officium exercent, & propriam obligationem adimplent, & non tantùm alienam exequuntur. Nec refert, quòd Parochi sint quasi coadiutores Episcoporum; nam etiam Episcopi sunt cooperatores Pontificis, & in partem sollicitudinis vocati, non in plenitudinem potestatis, vt dicitur in cap. Qui se scit, 2. q. 6. vbi dicitur, *Qui se scit alijs esse præpositum, non molestè ferat, aliquem sibi esse prælatum*. Vnde colligitur, quòd sicut licèt Episcopi sint veri Pastores principales in suo ordine, subsunt nihilominus superiori Pastori: Ita inferiores Pastores sunt in suo gradu proprij Pastores, licèt Episcopis subordinati sint. Ex qua doctrina ad nostrum propositum applicata, clarè constat, quòd licèt Correctores assimilentur Parochis in hoc, quòd sunt coadiutores (nam alioquin, cum habeant iurisdictionem etiam in foro externo, sunt Prælati, vt probo tom. 2. Relig. q. 1. cap 4. num. 72.) non per hoc tamen desinunt esse Superiores ordinariam potestatem habentes, in eaque se gerere tanquam causæ principales. Vnde sicut non potest Episcopus curam a Curato auferre; ita nec Prouincialis Correctoriatum à Correctore. & sicut Curatus suam iurisdictionem potest delegare, ita & Corrector. Et sicut subordinatio, quam habent Curati ad Episcopum, non est contra principalem curam in suo ordine, vt Suarez loc. cit. num. 22. quia etiam Episcopi iurisdictio est aliquo modo subordinata Archiepiscopo, & in naturalibus causa proxima principalis est, etiamsi ab vniuersaliori pendeat: ita nec subordinatio, quam habet Corrector ad Prouincialem, facit quominus Correctoris iurisdictio ordinaria sit intra suos limites, & quin eam possit independenter ab eo exercere. Dependentia autem, quam habet Corrector à Prouinciali, est, vt illius correctioni subiaceat, si in officio delinquat: Ac etiam, vt in causis grauioribus, suadente aliqua legitima ratione, frænanti Prælato superiori in aliquo casu potestatem, promptè obediant.

56 Si obijcias, per sacros canones determinari, quòd Prælatus minor, præsente maiori, iurisdictioné non exerceat; quia hoc casu illius iurisdictio cessat, vt habetur in c. Denique, d. 12. cap. Volentes, de off. legati, c. Antiqua, §. dominicæ, de priuil. R. quòd illi canones intelliguntur, quando minor habet iurisdictionem à maiori, vt explicat Gloss. in illo cap. Denique, verb. Maiore: & clarè constat ex dicto, c. Volentes, & c. Antiqua. Nam alioquin, quando minor non habet iurisdictionem à maiori, quòd maiore præsente possit suam iurisdictionem exercere, statuitur in cap. Ecce ego, d. 95. & in c. Peruenit, 11. q. 1. & leg. In hac, Cod. de donat. vbi Gloss. verb. Prædicare, notat, minorem iudicem non debere amittere iurisdictionem suam, licèt maior iudex sit præsens; quod etiam notat Bald. ibid. nu. 4. & Cynus addens solùm iurisdictionem minoris cessare in casu appellationis, aut in defectu iuris. Baldus, Cynus.

57 Noto 7. circa constit. 8. Pauli V. in qua reuocantur omnes indulgentiæ Regularibus concessæ, & aliæ de nouo conceduntur, quòd per illam constitutionem non reuocantur indulgentiæ, quas Prædicatores regulares, finita eorum prædicatione, possūt populo concedere, & sunt dierum 140. de quibus in comp. priuil. D. Hieronym. verb. Prædicator, §. 1. & 2. hæc enim indulgentia non est concessa Fratribus, sed secularibus. Ita Portel in dub. regul. verb. Prædicatores, num. 9. Casarub. verb. Indulgentiæ Casarub.

quò

quò ad seculares 5. summans has indulgentias, ait, quòd Fratres Mendicantes quandocunq; prædicant in suis domibus, quocunque die anni possunt concedere suis auditoribus 18. annos, & dies 322. indulgentiarum. Quando autem alibi prædicant, possunt concedere 18. annos & dies 222. Quando verò prędicant tempore quadragesimæ in suis domibus, feria 2. 4. & 6. possunt concedere suis auditoribus, vltra prædictas, 138. annos, & dies 202. Neque item est reuocata illa indulgentia centum dierum côcessa ab Alex. IV. audientibus missam in ecclesijs dictorum Fratrum Mendicantium. Neque item sunt reuocatæ indulgentiæ concessæ morientibus in habitu Fratrum, vel cum eo sepeliri mandantibus, vel ipsorum habitum osculantibus, de quibus Casarub. loc. cit. verb. Indulgentia quò ad seculares 6. nu. 9. Vide tom. 1. priu. in const. 3. Sixti IV. à nu. 2.

58 Aduerte etiam, quòd per dictam const. non est reuocata indulgentia 50. dierum concessa à Sixto V. per suam constitut. Reddituri, apud Rodriq. in bull. const. 26. dicti Pontificis, salutantibus in quocunque loco quascunque personas his verbis; *Laudetur Iesus Christus*: & respondentibus *In secula*, vel *Amen*, aut *Semper*, siue latino, siue vulgari idiomate hoc fiat. Neque etiam est reuocata indulgentia 25. dierum concessa ab eodem Papa ibid. his, qui reuerenter, idest capite detecto, vel inclinato, nomen Iesu, vel Mariæ, nominauerint. Nec similiter est reuocata indulgentia plenaria concessa ab eodem Pontifice ibid. ijs, qui in mortis articulo, ore, vel corde, si ore non potuerint, idem nomen Iesu inuocauerint, dummodò ante habuerint consuetudinem sic salutandi. Hæ, inquam, indulgentiæ non sunt reuocatæ; nam mens Pauli V. fuit solùm reuocare indulgentias concessas Fratribus: istæ autem concessæ sunt omnibus Christi fidelibus, inter quos etiam Regulares connumerari debent. *Rodriq.*

59 Aduerte etiam, quòd idem Pontifex Paulus V. non obstante hac indulgentiarum correctione, ac reformatione, anno 1608. die 28. Iunij. instante Fratre Ludouico à S. Euangelista Commissario generali Familiæ vltramontanæ Ordinis Minorum, concessit Fratribus recitantibus coronam B. M. V. quæ constat ex 72. Aue Maria, & septem Pater noster, addito in fine vno Pater noster, & vna Aue Maria pro anima ipsius Pontificis, indulgentiam plenariam. De qua concessione extat publicum monimentum impressum Romæ anno 1609. die 19. Ianuarij. Ita testatur Resighinus in suo templo Salomonis, cap. 26. fine; & Roderic. in resol. regul. resol. 77. num. 45. *Resighin. Rodericus.*

60 Aduerte etiam, quòd Vrbanus VIII. concessit Fratribus quæstuantibus pro amore Dei, quolibet die, quo id fecerint, indulgentiam 40. dierum. Et item renouauit, quòd possint ab excommunicatis eleemosynam petere. Ita refertur in constitutionibus Vrbanis Fratrum Minorum Conuentualium, cap. 6. 6. tit. 8. num. 3.

61 Noto 8. quòd in constit. 9. Pauli V. nu. 10. dicebam, neminem posse apud se libros hæreticos, aut de hæresi suspectos retinere, & quomodò possent hos tenere Religiosi. Hic aduerte, quòd libri hæreticorum reperti apud aliquem, reddunt illum de hæresi suspectum immò plenam faciunt probationem, illum esse hæreticum. Io. Andr. in cap. Filij, vel hęred. de hæret. in 6. num. Graff p. 1. decis. lib. 4. cap. 18. nu. 48. cap. Si fortè, cap. Sanè, 22. q. 4. Si tamen reperiantur apud virum doctum, syncerum, & nullatenus de hæresi suspectum, excusatur ille à suspicione hæresis, cap. Damnamus, de summ. Trinit. §. in nullo. Ita Menoch. de arbitr. casu 374. num. 12. Nec censetur suspectus de hæresi ille, apud quem reperirentur libri, ipso ignorante, vel tales libros habere, vel eos esse hæreticos. Ita Riccius p. 1. praxis, decis. 675. nu. 5. Duæ ergo requiruntur conditiones, vt ille, apud quem reperiuntur dicti libri, sit suspectus de hæresi. Prima, scientia librorum, idest, quòd sciat, se tales libros habere. Secunda, quòd præfati libri sint damnati pro hæreticis, & quòd illos habens de tali damnatione notitiam habeat. Graff. tom. 2. consil. de hæret. consil. 2. nu. 6. *Io. Andr. Graff. Menoch. Riccius.*

62 Sed quid de illo, apud quem reperirentur scripta? Nauarr. lib. 5. consil. de hæret. consil. 6. ad hoc propositum multa dicit. Et primò num. 1. ait, quòd scriptura priuata, aliena manu scripta, sine testibus, nisi ab illo fuerit subscripta propria manu, ei nocere ne quicquam potest; cap. 1. & 2. de fide instrum. II. num. 2. ait, quòd nemo est accusandus, nec arguendus, eo quòd hoc, vel illud scripserit, etiam sua manu, in chartulis, & commentariolis imperfectis, indigestis, & inemendatis, quibus manus extrema non sit adhibita; Tum quia illa, quibus aliquid addendum remanet, habentur pro non scriptis. Tum quia scriptori licet scripta sua corrigere, & negare, se ita sensisse ac in eis continetur, donec ediderit perfecta, vt ita fecisse refert num. 3. Sotum. Tum quia multa notamus, ne memoria excidant, quæ attentè considerantes deinde cassamus, quod Augustinum ipsum fecisse dicit. Tum quia nemo, quantumuis accuratus, potest prima vice ita scribere, vt lima deinde non sit ampliùs opus. III. ait num. 5. quòd ea, quæ ita sunt scripta, vt nequeant intelligi, pro non scriptis habentur, iuxta legem 2. ff. de his, quæ pro non script. hab. IV. ait num. 6. quòd oratio dubia, & ambigua, intelligenda est in eo sensu, quem ei dat, qui illam protulit, iuxta leg. In ambiguis, de regul. iur. Item accipienda est in eo sensu, qui magis prodest proferenti, leg. Si quis intentione, ff. de iud. V. ait num. 7. quòd verba, quæ in vno sensu denotant delictum, & in alio non, intelligenda sunt in eo sensu, quo non dicatur proferens deliquisse; nam dubia semper in meliorem partem interpretanda sunt, cap. Estote misericordes, de regul. iur. VI. ait num. 7. quòd cum aliqua oratio est ambigua, & dubia, & multis modis intelligibilis, ille sensus est probandus, cui antecedentia, & consequentia verba magis consonant, iuxta regulam August. 3. de doctr. christ. cap. 2. vbi ait. *Cum ambiguitas occurrit, textus ipse sermonis à pręcedentibus, & consequentibus partibus, quę ambiguitatem illam in medio posuerunt, restat consulendus*. VII. ait num. 11. quòd non solùm pars vnius scripturæ per aliam partem eiusdem declaratur, sed etiam per alias scripturas omnino ab eo separatas, iuxta regulam eiusdem Aug. loc. cit. cap. 26. vbi ait; *Quòd vbi verba Scripturę in vno loco apertiùs ponuntur, ibi discendum est, quomodò in locis intelligantur obscuris*. VIII. ait num. 12. quòd verba intelligi debent secundùm id, ad quod principaliter proferuntur, & scribuntur, cap. fin. de verb. signif. IX. ait num. 14. quòd excusandus est quilibet operis scriptor, si in eius editione protestatus est, se illud sacrosanctæ Ecclesiæ iudicio, & censuræ submittere, c. Damnamus, §. in nullo, de summ. Trin. quę tamen protestatio solùm valet in his, quæ quis explicitè credere non tenetur, vt declarat Eymericus in direct. Inquis. p. 1. *Nauarr. August.*

Pegna. p.1.q.12.nu.12.& 13.vbi Pegna com. 26. qui obseruat, quòd cum sæpe dubitetur, an aliquis etiam literatus scire aliqua teneatur, cum sint quædam ad fidem spectantia adeò difficilia, & obscura, vt etiam doctos interdum lateant, planè si in ijs labatur vir literatus, multum sibi proderit præcedens protestatio; quia ignorantia potiùs, quàm animi malitia lapsus censeri debet.

63 Aduerte hic vnum pro librorum censoribus, quòd his maxima est vtendum prudētia in libris corrigendis, ne nimis scrupulosi sint in propositionibus, quæ bonum sensum habere possunt, censurandis. Nam aliquando suspenduntur aliqui libri, ex quorum suspensione maius malum oritur, quam si permitterentur. Nitimur enim naturaliter semper in vetitum, magisque negatum cupimus, quàm concessum; vnde curiosi magis student vetitos, quàm concessos libros legere, & multi libri suspensi maiori pollent auctoritate apud hos curiosos floccifacientes conscientiam suam, quàm vnquam polluissent, nisi fuissent suspensi, *Nam punitis ingenijs gliscit auctoritas*, aiebat Tacitus 4. annalium. Tacitus.

64 Aduerte quòd Vrbanus VIII. fecit statutum, quòd habitantes in statu ecclesiastico non possint extra illum libros imprimere absque facultate Vicarij Papæ, & Magistri Sacri Palatij. Hoc decretum refertur tom. 4. bull. pag. 337. & sic habet.

Feria 5. die 18. Septembris 1625.

In generali Congregatione S. Romanæ, & vniuersalis Inquisitionis habita in Palatio Apostolico Montis Quirinalis coram S. D. N. D. Vrbano diuina prouidentia Papa VIII. ac Illustriss. & Reuerendiss. D. D. S. R. E. Cardinalibus à Sancta Sede Apostolica specialiter deputatis.

Sanctissimus D. N. pro debito sui pastoralis officij corrigere volens abusus nonnullorum in statu Sedi Apostolicæ mediatè, vel immediatè subiecto existētium, qui libros a se compositos extra præfatum statum absq; vlla Ordinariorum, & Inquisitorum loci, vbi degūt, approbatione, imprimendos transmittūt, Statuit, & decreuit, vt imposterū nemo in statu prędicto degens, cuiusuis conditionis, gradus, ordinis, & dignitatis existat, libros de quauis materia tractātes, & vbicumq; cōpositos audeat aliò deferre, vel mittere imprimendos sine expressa in scriptis approbatione Illustrissimi, & Reuerendissimi D. Cardinalis S. D. N. Vicarij, & Magistri sacri Palatij, si in Vrbe; si verò extra Vrbem existat, sine Ordinarij, & Inquisitoris loci illius, siue ab ijs deputatorum facultate, & licentia, operi præfigenda.

§. secundus. Libros autem, quos contra præsentis decreti tenorem imprimi contigerit, præter alias pœnas arbitrio suæ Sanctitatis infligendas, absque alia declaratione ex nunc prohibet, & pro expressè prohibitis haberi vult, & mandat, contrarijs quibuscumque non obstantibus, &c. Io. Antonius Thomasius Sanctæ Romanæ vniuersalis Inquisitionis Not.

65 Aduerte etiam, quòd in eadem constit. nu. 29. dicebam, quòd Regulares pœnitentiati à S. Officio erant inhabiles ad dignitates, etiamsi pœnitentias compleuissent. Nam hoc est speciale in crimine hęresis, propter quod puniuntur, qui ab illo officio puniuntur, vt etiam purgatus post purgationem remaneat suspectus, vt notant Panor. in cap. Testimonium, nu. 1. de test. vbi Felin. num. 22. & condemnatus ex causa criminis publici, quale est hæresis, cap. Pan orm. Felinus. ius publicum, d. 1. remanet infamis etiam post pœnitentiam solutam, c. Infames, §. Porro, 3. q. 7. infamis autem dignitates consequi non potest, reg. 87. Infamibus de reg. iur. in 6. Farin. p. 1. praxis crim. tit. de delictis, & pœnis, q. 25. num. 526. Farin.

Caput Vndecimum de addendis ad Constitutionem Gregorij XV.

1 NOto I. quòd in constit. 2. Gregor. XV. de exem. priuil. posui quasdam declarationes super illa factas à sacra Congr. Concilij, post quas exijt alia declaratio, quæ sic habet. *Quæritur, an posita dicta constit. Regularis absque legitima licentia accedens ad monasterium Monialium Regularibus subiectarum, ibique in loco colloquijs destinato cum Moniali colloquens, à Diœcesano Episcopo, tanquam Sedis Apostolicæ delegato, coerceri, & puniri possit? Sacra Congregatio Cardinalium Concilij Tridentini interpretum, censuit, posse; quam Congregationis sententiam S. D. N. Vrbanus VIII. ad se relatam approbauit. Cosmus Cardinalis de Torres. Prosper Fagnanus S. Congr. Secr. Est impressa Romæ in Typographia Cameræ Apostolicæ, anno 1624.*

2 Nota II. quòd in const. 3. Greg. XV. n. 3. dicebā, quòd Cardinalibus in præiudicium tertij non erat credendum; quod prętet DD. quos ibi affero, docent Vantius in tract. de nullit. §. de nullitate ex defectu iurisd. nu. 17. Riccius 2. p. praxis, resol. 426. nu. 4. vers. In reliquis autem. Et aduerte, ne erres in titulis, quòd Cardinales non vocantur amplius Illustrissimi, nec Dominationes Illustrissimæ, sed Eminentissimi, & Eminentiæ, quo titulo vti solùm possunt ecclesiastici electores Romani Imperij, & magnus Magister hospitalis Ierosolymitani; nec Cardinales possunt agere cum eo (Regibus exceptis) qui illis hunc titulum nollet dare, nec eius literas recipere. Cæteri autem ecclesiastici quicumque, quacumque auctoritate fulgentes, non possunt dictum titulum sibi vsurpare, sub pœna Pontificiæ indignationis, & priuationis beneficiorum, ac dignitatum, & inhabilitatis ad alias dignitates, &c. super quarum rerum perpetua, & inuiolabili obseruatione omnes Cardinales, tactis sacrosanctis Euangelijs, iurauere. Ita statutum est in Consistorio anno 1630. die 10. Iunij à S. D. N. Vrbano Papa VIII. Vantius. Riccius.

3 Noto III. circa constit. 4. Gregor. XV. quòd nu. 2. dicebam, confessarium illum dici sollicitatorem fœminarum, qui eas occasione confessionis sollicitaret. Putat etiam Riccius 2. p. praxis, resolut. 65. num. 3. etiam dici, & esse sollicitatorem, qui sollicitare mandat; nam ille dicitur facere, qui facere iubet; leg. Manumissiones, ff. de iust. & iur. & Is damnum dat, qui iubet damnum dare; leg. Is damnum, ff. de reg. iur. & Quod est causa causę, est etiam causa causati; dicta leg. Manumissiones, & Qui per aliū facit, per se ipsum facere videtur; regul. 72. Qui facit, de reg. iur. in 6. Sed non puto, comprehendi mandantem. Nam In pœnis non est facienda extensio, regul. 49. In pœnis, de regul. iur. in 6. & Odia restringenda sunt, reg. 15. Odia, de reg. iur. eod. lib. Si enim Papa voluisset comprehendere mandantem, vtiq; dixisset, vt constat ex multis constitutionibus, & præsertim ex bulla Cęnæ. Cùm ergo non exprimat, verba legis sunt ad vnguem obseruanda; leg. 1. §. Is, qui nauē, ff. de exercit. act. Nec est eadem ratio hoc casu in mandante, Riccius.

dante, ac in exequente. Nam pone quòd mandans sit secularis, certè is non potest facere id, quod confessarius, vnde nõ potest in his esse eadem ratio. Imò addo, quòd si secularis se occultet in confessionario, & sollicitet ibi mulierem accedentem causa confessionis, non incurret meo videri pœnas huius bullæ; Nam hæ pœnæ præcisè inflictæ sunt contra sacerdotes confessarios; secularis autem confessarius non est, neque sacerdos. Atque ita Castr. tractat. 4. disp. 9. p. 9. num. 5. Diana tract. 4. var. resol. 15. quem vide pro his punctis in resol. sequent. & Portel in dub. reg. verb. Sollicitare, num. 1... qui addit, idem esse dicendum de Clerico, vel Regulari non sacerdote, vel sacerdote, quidem, sed non admisso ad confessiones audiendas. De confessario verò iurisdictione carente, vel quia est nominatim excommunicatus, vel publicus Clerici percussor, dicit Portel loc. cit. num. 13. quòd siue bona fide id faciat, credens se iurisdictionem habere, siue mala, sciens non habere, si in confessione sollicitat, non incurrit has pœnas. Quia iuxta doctrinam Suar. lib. 5. de leg. cap. 34. nu. 9. & 10. qui facit, vel prætendit facere actum nullum, non incurrit pœnam legis. Sed ista doctrina huic casui applicari non potest. Nam non est necesse ad incurrendas has pœnas quòd confessarius confessionem audiat, sed sufficit, quòd in loco solito confessiones audire sollicitet; & lex hic intendit punire illum, qui potens porrigere remedium, porrigit venenum, & potens dare panem, dat scorpionem; & confessarius excommunicatus, & consequenter iurisdictione priuatus, confessarius est, cum sit sacerdos potestatem ordinis habens, & possit à venialibus, & mortalibus iam confessis absoluere; & alioquin qui sollicitaret mulierem habentem casum reseruatum cum excommunicatione, a qua non potest eam absoluere, non deberet dici has pœnas incurrere, quod nemo dicet. Nam alias larga aperiretur via ad has pœnas fugiendas, & hanc constitutionem eludendam. Vnde licèt effectus non sequatur, quia scilicet mulier sollicitationi non consentit, sollicitans tamen easdem pœnas incurrit, Nam bulla ait, *qui sollicitare, aut prouocare tentauerint*. Et ita Castr. cit. nu. 1.

Castrus. Diana. Portel.

Suarez.

4 Aduerte, quòd in eadem const. nu. 5. dicebam, quòd ad dictum vnius mulieris malæ famæ non debebat confessarius carcerari. Quod deinde fuit decretatum Romæ in S. tribunali Inquisitionis, vt constat ex literis Cardinalis Millini datis Vicario generali Archiepiscopatus Genuensis, anno 1627. die 17. Iulij sub his verbis. *Molto R. Sig. Acciò più fondatamente si proceda contro li sollicitanti in confessione, questa suprema Congregatione ordina, che per il detto di vna sola donna V. S. non faccia constituire, ò carcerare il preteso reo, senza darne prima quà auuiso con la relatione della qualità della donna, del denunciante, e del denunciato, & all'hora à V. S. sarà significato, se debba, ò non, procedere a constituirlo, e carcerarlo, & tanto ella eseguirà. Si compiacerà poi notificare quest'ordine alli Vescoui conprouinciali, acciò anch'essi lo eseguischino. Mentre io dal Sig. Iddio gli prego ogni bene, Roma 17. Iulij 1627. Come fratello, il Cardinal Millino.*

5 Et aduerte etiam, quòd in eadem constit. à nu. 28. dixi, posse dari aliquas causas, propter quas mulier sollicitata poterat excusari à denunciando sollicitantem. Quod etiam dixit Portel in addit. ad dub. reg. verb. Sollicitare, à numer. 18. qui numer. 20. aduertit, quòd hoc vitium correctionem fraternam admittit (quod ego probaueram num. 26.) & consulit fœminas, vt in hoc casu, antequam denunciationem faciant, consulant viros doctos, & pios, qui iudicent de obligatione denunciationis. Et quòd hoc delictum correctionem fraternam admittat, docent Castr. tract. 4. disput. 9. p. 10. num. 2. apud quem Fagundez.

Portel.

Castrus.

6 Aduerte, quòd confessarius sollicitans pœnitentem ad actus solum venialiter inhonestos, tangendo manum, vel mammillas, aut genas fœminæ, digitos intorquendo, vellicando, ob solam delectationem, absque vlteriori fine, vel periculo pollutionis, quæ in genere castitatis sunt peccata venialia, vt docet Sanchez lib. 9. de matrim. disp. 46. nu. 16. denunciandus non est Inquisitoribus, quando pœnitens intelligit, sacerdotem nullo modo habere animum vlteriùs procedendi, & absit periculum pœnitenti consentiendi in aliquod graue crimen. Constat, quia constitutio Greg. solùm intendit prohibere actus mortaliter malos, vnde vocat confessores sollicitantes infernales medicos, veneficos, & proditores execrabiles. Ita Castr. tract. 4. disp. 9. p. 3. nu. 3. Sed hæc doctrina mihi non placet, nec in praxi seruari debet, cum aperiat viam ad fugiendas pœnas huius constit. nam potest confessarius fingere non habere animum vlteriùs progrediendi, & verbis id manifestare, sed in effectu ardenter illum affectare, & paulatim sic procedere ad videndum, an pœnitens inclinet, & descendat cum ipso in actum, quem animum pœnitens cognoscere non potest. Quare puto, quod confessarius sollicitans in confessione ad dictos actus, etiam abstrahendo a grauitate culpæ, quam possent recipere ratione loci, sit denunciandus, propter euidentissimum periculum, cui exponit se, & pœnitentem consentiendi in actum lethaliter malum, quam facillimè enim accenditur concupiscentiæ ignis, obiecto præsente, quid si in illum insuffles dictis actibus? Non enim credo viris, quantumuis pijs cum dicunt se ex mulierum aspectu, colloquio, & congressu non vri, cuius incredulitatis auctorem habeo Basil. in constit. monast. cap. 4. vbi ait, *Si quis dicat, ex assiduo se cum mulieribus colloquio, congressuq; & conuictu non admodum lædi, hic sine dubio aut maris naturæ particeps non est, et portentum est quoddam insolentissimum, & præter omnium opinionem admirabile, & in vtriusq; sexus, vt ita dicam, confinijs positum: Aut certè, si expers non est, cum totus immersus libidinibus obruatur, ebrijs, aut phrenitide correptis similem se esse non sentit, qui grauissimis affecti morbis, morbum à se tamen abesse omnem existimant.*

Sanchez.

Castrus.

D. Basil.

7 Aduerte etiam, quòd confessarius dans pœnitẽti epistolam sigillatam, in qua eam sollicitat ad venerem, ante, vel post immediatè confessionem, legendam tamen solùm post regressum in domum, seu exitum ab ecclesia: non videtur denunciandus. Tum quia non sollicitatur pœnitens in confessione, nec immediatè post, sed post multum tẽporis. Tum quia pœnitens per receptionem istius epistolæ non implicatur maioribus peccatis, nec bibit pro medicina venenum, qui est finis huius constit. Ita Castr. loc. cit. p. 4. n. 2. Sed verè hic sollicitator est, & denunciandus cum in const. Greg. XV. §. 5. dicatur, quòd denunciandus est, qui occasione confessionis sollicitare tentauerit ad inhonesta.

8 Aduerte etiam, quòd non est denunciandus cõfessarius, qui sollicitatus à pœnitente ad copulam, renuit, contentus oblectari tactibus, & ad illos solùm

feminam

fœminam prouocans. Nam iste non dicitur sollicitator, sed solùm in parte sollicitationi consentiens. Ita Castr. tra. 4. disp. 9. p. 5. nu. 4. contra Ioannem Sancium contrarium sentientem. Castrus.

9 Aduerte etiam, quòd in dicta constitutione Gregorij XV. prohibetur sollicitatio ante, vel post confessionem immediatè. Hæc autem talis dicitur, quando inter sollicitationem, & confessionem nihil aliud mediat, ita vt neque confessarius, neque pœnitens ad extraneos actus voluntariè, & cum mora sufficienti diuerterint. Ita Io. Sancius disp. 11. nu. 49. Vnde, vt ante confessionem sollicitare dicatur confessarius, non est necesse, quòd confessio sequatur, sed sufficit, si pœnitenti accedenti ad confessionem, actus inhonestos persuadeat; porrigit enim tunc pro medicina venenum. Si autem pœnitens nollet statim confiteri, sed diceret confessario se velle confiteri in crastinum, & tunc occasione huius dicti confessarius confessionem dissuadeat, & de venereis tractet, talis sollicitatio non est proxima confessioni faciendæ, sed solùm est proxima conuentioni de confessione, ac proinde non delinquit in confessione, nec proximè ad illam, & sic non est denunciandus. Si autem pœnitenti volenti statim confiteri confessionem dissuadeat, animo eam postea alliciendi ad actus impudicos, an sit denunciandus, dubitari potest. Sancius loc. cit. ex quo Castr. tract. 4. disp. 9. p. 7. n. 6. putat, quòd si animus nõ manifestatur pœnitenti neque verbis, neque factis, non est denunciandus, secus autem, si manifestatur; quia illa dissuasio sic declarata est vera inductio, & prouocatio ad peccatum. Si enim dissuadens confessionem, diceres pœnitenti, te illius amore captum, ideoque nolle eam confiteri, verè sollicitares. Io. Sancius

10 Noto quartò, quòd circa constit. 5. eiusdem Gregorij, quæ Conseruatorum Regularium formã, & facultatem decernit, ibi multa dixi, quibus hęc paucula nunc addenda existimaui. Et primum, quòd Conseruator non potest cognoscere nisi de notorijs iniurijs, vnde priùs debet pronunciare, delictum esse notorium. Quod adeò verum est, vt si per testes probetur, iniuriam esse commissam, sed non probetur, quòd fuerit notoria, eiusmodi probatio parti non nocebit. Innoc. in cap. Statuimus, num. 6. de offic. deleg. in 6. Et licèt Conseruator possit inquirere de occultis circumstantijs, quæ sunt accessoriæ notorio, non tamen potest inquirere de occulto facto, seu de occultis personis, quæ sunt principalia. Innocẽ. loc. cit. Vnde fit, vt si is, qui iniuriam fecit, confitetur quidem illam, sed notoriam neget, Conseruator contra illum procedere possit, nam quamuis id non sit notorium facti euidentia, est tamen notorium per confessionem partis; cap. Vestra, de cohab. cler. & mulier. Innoc. loc. cit. vbi subdit, quomodò testes dicere debeãt, vt notorium probari possit, nimirum, Scio factum esse notorium, quia interfui, & vidi, quando publicè in platea multis præsentibus fecit illud. Vel, Ego quidem non vidi, quando fecit maleficium, sed vidi, quòd ductus fuit coram iudice, & interrogatus de maleficio non negauit, vel confessus fuit, quòd sic publicè fecerat. Vel si dicat, Audiui eum dicentem coram multis, se tale maleficium fecisse. Vel, Vidi eum fugientem post tale perpetratum maleficium. Quòd si delinquens delictum non fateatur, neque neget, sed solùm, ad vitandum Conseruatoris iudicium, dicat, iniuriam notoriam se patti non fecisse, eo casu poterit Conseruator super hoc summariè per viam inquisitionis procedere, Innocent.

& pronunciare; Gloss. in cap. 1. de offic. deleg. in 6. verb. Conseruatores, ChoKier de exempt. p. 1. q. 39. nu. 25. Si verò iniurians factum quidem fateatur, non tamen per iniuriam, sed iure, & benefactum asserat, hoc casu Conseruator iudicialem habebit indaginẽ, si non ex vi huius constit. & iuris communis; saltem ex consensu partium. Ita Innoc. in cap. 1. de off. deleg. in 6. num. 7. vbi Glossa verb. Conseruatores. ChoKier. Innoc.

11 Aduerte, quòd Conseruator, cum non habeat certum tribunal, potest locum electum ad ius dicendum intra fines suę diœcesis, ad suum beneplacitum mutare, ChoKier de Conset. ecclef. p. 2. qu. 9. nu. 2. Vide Anchar. in cap. statutum §. In nullo nu. 1. de rescrip. in 6.

12 Aduerte etiam, quòd possunt Conseruatores pœnis censurarum cohibere Ordinarium exercẽtem iurisdictionem suam in Regulares, cap. Si iudex, de sent. excom. in 6. Chokier de exemp. p. 1. qu. 39. nu. 27. vbi addit, dictos exercentes iurisdictionem suam in exemptos incurrere in excom. bullæ Cenæ contra scienter vsurpantes, & turbantes iurisdictionem S. R. Ecclesiæ; quod fusiùs probat p. 2. de Conser. eccles. qu. 78. & 4. p. de exempt. qu. 75. vbi addit num. 7. quòd non solùm incurrunt dictam excom. bullæ Cœnæ vsurpantes præfatam iurisdictionem, & eos defendentes, sed etiam eos, qui eam secum vsurpari, & se coram alio, quam pontificali iudice, in ius trahi voluntariè patiuntur; cum enim non trahantur inuiti, consilium, & fauorem præstare videntur. Quod etiam docet Nau. lib. 1. consil. de constit. nu. 81. Aduerte autem, quòd si Conseruator excommunicet contumacem, quem ex post facto constat fuisse iniuriatorem, sed non manifestum, excommunicatio non subsistit. Innoc. in cap. 1. de offic. deleg. in 6. num. 2. vers. Sed quæres. Aduerte etiam, quòd Conseruator potest ad executioni mandandas suas sententias, brachium seculare implorare, seu familiam potestatis, vel Episcopi petere; nam alioquin posset eius auctoritas contemni. Ita ChoKier de exempt. 4. p. qu. 111. à num. 16. & iudex secularis tenetur suum brachium tribuere, iuxta dicta supra, c. 6. à n. 3. Vnde etiã sequitur, quòd possint Conseruatores delinquentes incarcerare, adq; carceres damnare; habent enim merum imperium, & facultatem quasi ordinaria. ChoKier de Conseruat. eccles. qu. 97. nu. 4. cum autem carceres non habeant, poterunt vti carceribus Episcopi, vel potestatis secularis, iuxta ea, quæ dixi de brachio seculari loc. cit. Nauarr. Innoc. ChoKier.

13 Aduerte etiam, quòd Conseruatores non possunt dare licentiam extrahendi quempiam ex loco sacro, etiam in casibus, in quibus immunitas ecclesiastica non suffragatur; nam id ad solos Episcopos, vel eius Officialem priuatiuè quò ad alios spectat, vt constat ex constit. Cum aliàs Gregor. XIV. quam refert Rodriq. tom. 2. qu. regul. qu. 50. ar. 3. quem vide pro praxi, quando aliquis malefactor confugit ad ecclesias Regularium, & Curia secularis vult illum capere. Et qui gaudeant immunitate ecclesiastica, & qui non, vide apud ChoKier de exem. p. 4. qu. 65. à nu. 2. Possunt tamen Conseruatores procedere aduersùs eos, qui confugientes ad ecclesias Regularium violenter extrahunt. Nam isti sunt ipso facto excommunicati, per ea, quæ tradit Rodriq. loc. cit. ar. 2. Chokier de Conser. eccles. p. 2. quæst. 31. nu. 1. & faciunt violentiam, & iniuriam manifestam. Non tamen incurrent hanc excommunicationem iudices seculares, qui volentes inquirere, an malefactores, quos quærunt, sint in ecclesijs, vel mona- Rodriq.

sterijs

sterijs Regularium, effringerent portas ecclesiæ, vel monasterij, si nollent Religiosi eas aperire. Nam, cum ius habeant inquirendi, an ibi sint tales malefactores, habent etiam ius ad omnia, quæ huiusmodi inquisitionem impediunt. Ita Rodriq. loc. cit. art. 2. vers. Ex dictis infertur. Chokier loc. cit. num. 2. Aduertit etiam Rodriq; vers. Quartò, quòd absoluere ab ista excommunicatione incursa propter dictam violentiam, possunt in foro conscientiæ Prælati Ordinis, cui violentia est facta; in foro verò fori pertinet ad Papam, vel ad Conseruatorem, vt constat ex ijs, quæ dictus Rodriquez dicit in princ. præfati 2. ar. Et aduerte etiam vniuersaliter, quòd Conseruatores possunt à censuris à se latis absoluere, ca. Pastoralis, §. Præterea de offic. ordin. cap. Prudentiam, §. fin. de offic. deleg. ChoKier de Conser. eccles. qu. 21. nu. 1.

14 Aduerte etiam, quòd Conseruatores non possunt exigere salarium; cap. fin. §. Circa munera, de offic. deleg. in 6. cap. Statutum, §. Insuper, de rescrip. eod. lib. expensas tamen, quæ extra domicilium coguntur facere, possunt exigere, in quibus non tenebuntur deducere eas, quas domi eam facturi, dicto §. Insuper. ChoKier de Conser. eccles. p. 2. qu. 13. nu. 1. qui addit, quòd si adesset consuetudo (nam ius obstat, cap. Cum ab omni, de vit. & hon. cler. & dict. §. Insuper, iuncta Gloss. verb. Qualitercunque) possent exigere sportulas moderatas. Munera autem nullo modo accipere possunt, & si recipiant, tenentur restituere; possunt tamen recipere esculenta, & poculenta, quæ paucis diebus (id est tribus, vt Menoch de arbitr. cas. 517. n. 9. vel relinque arbitrio boni viri, considerantis personas recipientium, & dantium, & causæ qualitatem, iuxta Gloss. in dicto §. Insuper, verb. Paucis) consumi possint, dicto ca. Statutum, §. Insuper. Hæc tamen esculenta, neque omnino, neque semper, neque ab omnibus accipienda sunt, leg. Solent, ff. de offic. proconsul. Assessores autem, & notarij Conseruatoris salaria moderata, iuxta causæ qualitatem, exigere possunt; ca. Statutum, §. Assessorem, & §. Notarium. de rescrip. in 6. Vide ChoKier de Conser. eccles. qu. 14. & 15. (Menoch.)

15 Si quæras, quid? quando duarum Religionum Fratres sibi inuicem notoriè iniurias faciunt, & sic singulæ ad suos Conseruatores recurrunt, obtinentque aduersùs se inuicem inhibitiones, & censuras, R. quòd hoc casu locus erit præuentioni, vt ille tantùm procedat, qui prior fuit aditus, & præuentus; leg. vnica, ff. de off. consul. cap. Cum plures, de offic. deleg. in 6. iuncta Gloss. in sum. & marginali ad verbum Recusaret, ChoKier de Confer. eccles. qu. 11. nu. 5. Ne se tamen mutuò impediant, satius erit Romam recurrere, Mandos. de sign. grat. tit. Conseruatoria, vers. An autem circa, ChoKier de exempt. p. 1. qu. 39. num. 16. Vel etiam possunt eligi arbitri, qui quæstionem iurisdictionis decernant, ca. Pastoralis, cap. Cum contingat, de rescrip. & insinuatur in const. 5. Greg. XV. §. 7. tom. 2. nostr. priu. (Chokier. Mandosius)

16 Sed quid, si Conseruator excedat terminos suæ iurisdictionis? R. quòd si excedat contra iudicem ecclesiasticum, poterit hic suam iurisdictionem censuris tueri; cap. Dilecto, de sent. excom. in 6. cap. Ex parte, el primo, de verb. signif. eo enim casu officij sui cancellos prætergrediens habendus est tanquam priuatus. Nau. in cap. Cum contingat, de rescript. remed. 4. nu. 2. vers. Quintò quòd, ChoKier de exempt. p. 1. qu. 39. nu. 35. Si verò excedat contra iudicem laicum, poterit hic suam iurisdictionem tueri, dictum Conseruatorem puniendo congruis pœnis. Nam iudici permittitur iurisdictionem suam defendere, dicto cap. Dilecto, de sent. exc. & dicto cap. Ex parte, de verb. signif. Ita Cassan. de consuet. Burgund. rubr. 1. §. 5. à nu. 85 Innoc. in c. Olim, el primo, de restit. spol. num. 8. & in cap. Dilectis, de pœnit. num. 2. Nam, inquit, concessa iurisdictione, conceduntur ea omnia, sine quibus dicta iurisdictio exerceri non potest, cap. Pastoralis, in princ. cap. Præterea, de offic. deleg. leg. 2. ff. de iurisdict. omn. iud. Et si cupis scire, in quibus casibus iudex secularis potest cognoscere de causis Clericorum, adi G. Bened. in cap. Raynutius, verb. Et vxorem nomine Adelasiam, à num. 459. Filliuc. tom. 1 tract. 16. cap. 10 à num. 262. Cassan. de consuetud. Burg. rubr. 1. §. 5. à numer. 47. Sessam nostrum de inhibit. cap. 8. §. 2. à num. 3. & §. 4. à num. 29. Et §. 3. eiusdem cap. 8. num. 98. in specie ait, quòd iudex ecclesiasticus potest expelli à regno, & iure originis priuari, si violentiam inferat, vel sit iniuriosus, & molestus vassallis Regis, vel si est turbator pacis. Et num. 101. ait, hoc non esse contra excommunicationem 12. bullæ Cœnæ. Nam hæc intelligitur, quando sine causa expelluntur. Sed hanc Sessæ doctrinam non habere locum extra Hispaniam, censuit ChoKier de exempt. p. 1. q. 39. in fine. Pij Principes in hoc casu curant, vt iudex ecclesiasticus per suum Superiorem corrigatur, & amoueatur. (Nauarrus. Castaneus. Innocent. G. Bened. Filliucius. Sessa.)

17 Nota etiam circa hanc constit. declarationem sacræ Congr. tenoris sequentis. *Cum in constit. Gregoriana de Conseruatoribus, edita ex sententia Congregationis Cardinalium, Concilij Trid. interpretum, non explicetur, an Episcopi, & eorum Vicarij generales eligi possint in Conseruatores Regularium; Procurator generalis Ordinis Carthusiensium supplicat, vt declaretur.*

Primò, an ipsi Episcopi, & eorum Vicarij generales possint eligi in huiusmodi Conseruatores nec ne?

Secundò, an si vnum, & idem monasterium habeat bona in diuersis diœcesibus, eligendi sint Conseruatores in vnaquaque diœcesi, an verò vnus tantum sufficiat? Sacra Congreg. Cardinalium, Concilij Trid. interpretum, ad primum respondit, posse. Ad secundum censuit, Conseruatorem esse deputandum in ciuitate, vel diœcesi, vbi situm est monasterium, atq; ibi tantùm, & non alibi, posse eundem Conseruatorem procedere, etiam in causis bonorum, ac membrorum eiusdem monasterij, extra ipsam diœcesim existentium. Romæ anno 1623. die 23. Octobris. S. E. Cardinalis Vbaldinus. Hanc declarationem dedit mihi Massobrius, & pro materia Conseruatorum vide Barbos. de potest. Episcopi. alleg. 106.

18 Noto 5. circa const. 6. Greg. XV. quòd num. 1. dicebam, Regulares posse per priuilegia apostolica, absque licentia Ordinarij, propter aliquam causam mutare monasterium de loco minùs commodo ad locum magis commodum. Atque ita docent Mirand. to. 1. man. q. 53. art. 2. concl. 2. Portel in dub. reg. verb. Monasterium, num. 7. Barb. de potest. Episc. par. 2. alleg. 26. num. 8. & 9. Rodericus in resol. regul. tom. 1. q. 55. n. 4. (Miranda. Portel. Barbosa. Roderic.)

Consti-

Constitutio prima, aliàs 7.

Concedit, quòd Reuerendiss. P. F. Franciscus de Mayda electus in Episcopum Lauellensem, possit continuare in officio Generalatus vsque ad capitulum generale.

GREGORIVS PAPA XV.

Dilecto filio Francisco electo Lauellensi salutem, & apostolicam benedictionem.

Concedit prout in sumario. §. 1. *CVM nos nuper Ecclesiæ Lauellensi certo tunc expresso modo Pastoris solatio destitutæ de persona tua, nobis, et venerabilibus Fratribus nostris S.R.E. Cardinalibus ob tuorum exigentiam meritorum accepta, duxerimus prouidendum, teque illi in Episcopum præfecerimus, & Pastorem; & propterea cupientes pro nostro pastorali, paternoque affectu, quem ad Ordinem Fratrum Minimorum Sancti Francisci de Paula, cuius hactenus Corrector generalis fuisti gerimus, opportunè prouidere, ne idem Ordo interim, donec nouus Generalis eligetur, rectore, & administratore careat; supplicationibus quoque dilecti filij nostri Caroli Sanctæ Mariæ in Dominica Diaconi Cardinalis Medicei nuncupati, tuo nomine nobis humiliter porrectis inclinati, volumus, & tibi apostolica auctoritate per præsentes concedimus, vt etiam dictæ ecclesiæ Lauellensis Præsul existens, ipsum Generalatus officium, vt prius, vsque ad capituli generalis proximè futuri celebrationem inclusiuè prosequi, exercere administrare, & continuare, ac in eodem capitulo generali vocem actiuam habere necnon omnia, & singula, quæ, antequam dictæ ecclesiæ Lauellensis Præsul esses, ratione eiusdem Generalatus officij in dicto Ordine facere, mandare & exequi poteras in futurum quoque, vt præfertur, facere, mandare, & exequi liberè, & licitè possis, & valeas in omnibus, & per omnia perinde, ac si de præsenti etiam Corrector generalis existeres.*

Mandat omnibus illi obedientiam exhibere. §. 2. *Mandantes omnibus, & singulis dicti Ordinis Prioribus, tam prouincialibus, quam particularibus, alijsq; Officialibus, necnon Fratribus, Monialibus, & Sororibus in virtute sanctæ obedientiæ, vt tibi, mandatisq; tuis nunc, & imposterum, donec noui Generalis huiusmodi electio inclusiuè fiat, vt antea, reuerenter pareant, & obediant, alioquin sententiam, siue pœnam, quam ritè tuleris, seu statueris in rebelles, ratam habebimus, & faciemus, auctore Domino, vsque ad satisfactionem condignam inuiolabiliter obseruari.*

Derogat cōtrarijs. §. 3. *Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus apostolicis necnon dicti Ordinis & iuramento confirmatione apostolica, vel quauis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus; priuilegijs quoque, indultis, & literis apostolicis, illi, eiusque Superioribus quomodolibet concessis, & confirmatis. Quibus omnibus, & singulis, eorum tenoribus præsentibus, pro plenè, & sufficienter expressis habentes, illis aliàs in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat, specialiter & expresse derogamus, cæterisque contrarijs quibuscunque. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, sub annulo Piscatoris die 17. Aprilis, 1621. Pontificatus nostri anno 1.*

1 Nota I. quòd hanc constitutionem posui, vt esset in exemplum posteritati. Cæterum magis expediens, & vtile Religioni puto, vt statim ac quis electus est ad dignitatem extra eam, à Religione exeat, iuxta priuilegia Religionibus concessa. Nam isti sic electi communiter nullum beneficium Ordini conferunt, saltem quò ad temporalia.

2 Nota II. quòd Religiosus factus Episcopus non potest secum quicquam deferre ex his, quæ in Religione habebat, siue fuerint propria industria, siue ex patrimonio acquisita. Constat ex cap. Statutum, 18. qu. 1. Ex quo etiam colligit Suar. tom. 4. de relig. li. 3. c. 16 nu. 22. quòd non potest dicta bona retinere, etiam quò ad vsum, vel vsumfructum, vt postea restituantur monasterio tempore mortis. Quòd si conuentus velit suo Episcopo benignè concedere aliqua bona, debet illa inuentariare ante consecrationem manu publici notarij, & sic inuentariata manu eiusdem notarij concedere, cum pacto expresso, vt post mortem eius ad conuentum redeant. Nam alioquin erunt Cameræ apostolicæ, vt fuerunt libri concessi huic Episcopo Lauellensi in ca. generali Romæ 6. celebrato, defectu dicti inuentarij; quod est notandum & ita docet Ludouicus à Valle in praxi collect. p. 1. cap. 8. num. 4. & 5. Suarez. A Valle.

Constitutio secunda, aliàs octaua.

Mandat, vt nullus eligatur in Commissum ad capitulum generale destinandum, qui per tres annos continuos, immediatè antecedentes dictam electionem, non fuerit localiter commoratus in Prouincia, in qua eligendi sunt Commissi.

Hippolytus miseratione diuina S. Mariæ nouæ Diaconus Cardinalis Aldobrandinus Protector.

CVm aliàs Sanctitati D. N. placuerit, protectionis curam huiusce Minimorum Religionis nobis committere, pro viribus curare debemus, vt regimen negotiaque dictæ Religionis ad honorem diuinæ Maiestatis, iuxta regularem obseruantiam, ipsiusque Ordinis progressum conducantur. Quamobrem in primis cupientes, vt in generali capitulo Commissi Patres instructi, & experti in negotijs suarum Prouinciarum reperiantur (cum præcipuè ad eos spectet dictarum Prouinciarum negotia capitulis generalibus exponere) hoc inter alia remedium arbitrati sumus opportunum, constituere de mente Sanctitatis suæ, eiusque speciali mandato, vt dicti Commissi, qui tam in proximo generali capitulo, quàm in alijs subsequentibus in posterum celebrandis interuenient, locales, & conuentuales in eadem Prouincia commorasse debuerint per tres annos continuos immediatè præcedentes capitulum prouinciale, in quo eligendi sunt, vt ad prædicta capitula generalia mittantur. Saluis in reliquis statutis, & ordinationibus super hoc emanatis. Quòd si aliqui capitulorum generalium Commissi aliter, quàm hic præscribitur, & mandatur, imposterum electi fuerint, eorum electionem ex nunc, prout extunc, irritam,

irritam, & nullam declaramus, eosque à dictis capitulis generalibus excludendos decernimus, & excludimus, vltra pœnas electoribus per nos, aut capitula generalia prædicta ad arbitrium infligendas. Datum Romæ in ædibus nostris, die 26. mensis Iulij, Anni 1622. Hippolytus Cardinalis Aldobrandinus Protector, &c.

1 Nota, quòd nō intelligitur de naturalibus Prouinciæ. Vnde hi etiamsi non fuerint locales per tres annos immediatè, possunt optimè in Commissos eligi. Moueor. Tum quòd hi sunt instructi de negotijs suæ Prouinciæ; qui est finis huius constit. etiamsi per aliquod tempus ab ijs absfuerint; & talis videtur esse mens E. Protectoris. Tum quia cum in capit. Auenion. 2. nu. 29. statutum esset, quòd nullus in aliena Prouincia in Correctorem illius eligeretur, qui per annum integrum non fuisset in ea commoratus, deinde in ca. sequenti Barcin. 2. celebrati, n. 25. declaratum fuit, id esse intelligēdum de his, qui in ea Prouincia nunquam fuerunt locales. Tum quia statutum hoc odiosum est, & ideo restringendum. Vnde in ca. Rom. 7. sess. 11. circa hoc decretum dubitatum est, & decisio remissa E. Protectori.

2 Quæres etiam, an qui renunciauit Collegatui Prouincialis, possit eligi in Commissum ad Capitulum generale. ℞. affirmatiuè. Primò, quia Commissatus non est neque superius, neque æquale officium Collegatui, vt requirit statutum illud factum ab eminentiss. Protectore Aldobrandino de consensu Patris Generalis anno 1626. die 8. Aprilis, quod refero to. 2. Religiosi, quæst. 1. cap. 4. num. 104. illis verbis, *Declaramus, quòd quicumque Frater dicti Ordinis ad aliquam dignitatem, vel officium fuerit assumptus, si huic renunciauerit, illum ad aliud æqualis, vel etiam superioris, qualitatis officium toto tempore, à Regula officio, cui renunciauit, præfixo, assumi non posse*. Sed est officium multò inferius; nam non habet, nisi simpliciter votare in capitulo generali, absque vlla dignitate, vel personatu: Collega autem est comparticeps officij cum suo Prouinciali, vnde habet dignitatem cum iurisdictione, & continuum personatum. Deinde Collegatus durat per triennium; Commissatus non durat nisi per octo dies, seu paulo plus, quantum durat capitulum generale. Collegatus præterea habet vocem in capitulo prouinciali, & de ordinario Collegæ sunt Definitores, vnde habent votum in omnibus capitulis intermedijs. Præterea Collega est exemptus à iurisdictione Correctorum, Commissus nequaquam. Vnde, cum sit inferius, cessat finis dicti statuti, quod factum est, vt in eo dicitur, *vt omnis ambitiosus aditus Fratribus præcludatur*; ambitio enim, vt superbiæ filia, semper ascendit. 2. Quia statutum illud pœnale est, vt patet quia ponit pœnam, ideò strictè interpretandum est, & nō extendendum vltra casus expressos, inter quos non est iste, quòd renuncians Collegatui prouinciali non possit esse Commissus. Tertio. Quia particula illa, *ita vt*, posita in dicto statuto, est præfati statuti declaratiua, vt docet Barbos. de diction. dict. 184. nu. 3. Hanc sententiam certam omnino reddidit declaratio sacræ Congregationis Concilij tenoris sequentis. *Eminentissimi, & Reuerendissimi Domini. Capitulum generale Ordinis Minimorum vltimò celebratum, decreuit, vt quicumque Religiosus dicti Ordinis ad aliquam dignitatem vel officium, fuerit assumptus, si illi renunciauerit, ad aliud æqualis, vel etiam superioris, qualitatis, toto tempore à Regula officio, cui renunciauit, præfixo non assumatur sed toto ressiduo officij tempore subditus remaneat. Ex quo decreto orta est difficultas, vtrum Corrector localis, vel Collega Prouincialis, officio suo renunciantes possint eligi in Commissos ad capitulum generale destinandos. Quare dignentur huiusmodi difficultatem Eminentiæ vestræ aperire. Die 4. Februarij 1634. Sacra Congreg. Cardinalium Concilij Trid. interpretum, secundum ea, quæ proponuntur, censuit, huiusmodi decretum non obstare. Robertus Cardinalis Vbaldinus. Franciscus Paulutius sacra Congreg. Concil. Secretarius.*

Barbosa. Isnardus.

3 Quare nullo modo videtur admittenda extensio, quam facit Isnardus verbo Renunciatio. Non enim statutum loquitur de subiectione, sed solùm quòd qui renunciat, non possit habere officia, nisi expleto tempore, quo duraturum erat officium renunciatum. At remanere subiectum post officium expletum tantùm, quantùm durauit officium, & non posse habere officia toto illo tempore, quo duraturum erat officium, sunt diuersa, à quibus iure non fit illatio. Adde, quòd statutum clarè loquitur, ait enim. *Sed toto residuo officij tempore subditi remaneant*. Itaque cum statutum non petat, nisi vt remaneat subditus, qui officio renunciat toto tempore, quo debebat esse Superior, non est vltra illud tempus extendendum.

Caput Duodecimum, De addendis ad Constitutiones Vrbani VIII.

1 NOto I. quòd in const. 6. Vrbani VIII. dicebā, Patres Calabros habitantes Romæ in conuentu S. Francisci de Paula, posse permittere, vt in eodem conuentu Fratres aliarum nationum localiter commorentur. Nam in omnibus priuilegijs intelligitur clausula, Quatenus pars vti velit. Atque ita, præter DD. ibi adductos, hoc docet Sigism. in addit. ad dub. 120. in tract. de elect. Sigismun.

2 Et si quæras, an potuerit Io: Pizzullus obligare Religionem vt in dicto conuentu non habitarent, nisi Patres Calabri? ℞. de hoc nō posse esse dubium. Cum enim esset dominus rerum suarum, eas cuicūque volebat, & sub quacumque sibi placita conditione donare poterat. Verum quidem est, quòd poterat Religio dictam donationem sic conditionatam non acceptare, sed post acceptationem de iure naturæ seruare tenetur, cap. 1. de pactis.

3 Quæres etiam, an P. Generalis possit in dicto collegio locare aliquem Lectorem non Calabrum, ad hoc vt studentes in dicto collegio commorantes doceat? ℞. non posse. Nam Fundator clarè determinauit, vt in dicto collegio solùm habitarent studentes dictæ nationis; nomine verò studentium veniunt non solùm scholares, sed, et multo magis, Lectores, cum par sit studium docendi, atque discendi, leg. 2. Cod. de excus. artific. lib. 10. & pariter debent studere, Lectores pro docendo, & scholares pro discendo; cum Doctores legendo studeant, & peritiores fiant, leg. 1. Cod. de excus. artif. cit. vbi Gloss. verb. Fieri, ponit hos versus,

Discere si quæris, doceas, sic ipse doceris,
Nam studio tali tibi proficis, atque sodali,

Atque ita docent Abbas in procem. decret. n. 7. vbi Felin. nu. 2. qui concludunt, quòd appellatione studētium in fauorabilibus veniunt etiā Lectores, & quod esse certum dicit Felin. ex communi vsu loquendi. Abbas. Felinus.

4 Noto

4 Noto 2. quòd in constit. 9. Vrbani VIII. quę est decretum Congr. de celebratione missarum, iubentur omnes Superiores locales sub pœna priuationis officiorum ipso facto incurrenda, bis in anno, scilicet feria 2. post 1. Dominicam Aduentus, & feria 6 post octauam Corporis Christi curare, vt in publica mésa dicta decreta legantur. Circa quod quæro, An remaneat Superior priuatus, qui eo die determinato non facit legi dicta statuta ex negligentia, vel inconsideratione, vel ignorantia, sed legi facit post mensem, v. g. ℞. quòd dicta statuta determinatis diebus legi debent, quòd si non legantur, legi debent die sequenti, & sic deinceps. Non enim ponitur terminus ad finiendam obligationem, sed ne dilatetur executio. Quare, transacto assignato termino, non cessat obligatio, leg. Celsus, ff. de recept. arbitr. cap. Cum dilecti, §. Præterea, de dolo, & contum. Vnde cum pœna priuationis non sit statuta ad canonizandum diem ibi præfixum, sed solùm ad obligationem inducendam lectionis dictarum constitutionum, ne vllo vnquam tempore in obliuionem, aut desuetudinem abeant, quod est finale motiuum dictæ lectionis, dicendum est, quòd qui ex ignauia, seu negligentia, vel obliuione dictas constitutiones diebus præfixis non curauerit legi, non incurret dictam pœnam, si alio tempore, post mensem v. g. termini præfixi, legi faciat, facturus legi in termino statuto, si meminisset, vel sciuisset. Vbi namque quis facit sine culpa contra legem præcipientem, vel prohibentem aliquid fieri, pęnam non meretur. Sed ignorantia, inconsideratio, negligentia non crassa, quæ est causa, cur non impleatur præceptum, excusat à culpa omnino, vel multum minuit, iuxta doctrinam D. Tho. 1. 2. quæst. 76. art. 3. & 4. ergo etiam à grauissima priuationis pœna. Atque ita in simili docent Ledesm. tom. 2. sum. tract. 1. cap 4. conc. 10. dub. 3. Nau. lib. 2. consil. de iur. iur. consil. 11. num. 1. Filliuc. tom. 3. tract. 41. cap. 6. num. 10. Azor. p. 2. lib. 7. cap. 2. q. 5. Scortia in select. bull. epit. 84. theor. 207. vers. Quærenti, Sigism. de elect. dub. 50. num. 6. Vgol. de potest. Episc. cap. 50. §. 16. num. 1 Paris. de resig. lib. 10. q. 11. num. 12. Garcia de benef. p. 3. cap. 3. num. 29. Sanchez lib. 2. in decal. cap. 5. num. 5. Adde, quòd pœnæ constitut. pontificalium solent esse moderatæ, ita vt delicti mensuram non excedant, ad illud Deuter. 16. *iuxta mensuram delicti, sit & plagarum modus*. At culpa, cur non legantur dicta decreta die præfixa, prouenit ex ignorantia, inaduertentia, & negligentia, quæ suppletur altero die, nec graue peccatū est. Ergo pro ea non est imponenda tam grauis pœna, qualis est officij priuatio. Adde, quòd posset etiam quis excusari à lectione dictarum constitutionum die præfixo, si eo die in conuentu fieret aliquod magnum festum, & in refectorio adessent deuoti seculares, vel si Religiosi iuissent ad processionem, vel ad sepeliendum mortuos, & non possent omnes adesse; quibus stantibus, decerneret Superior dictas constitutiones non legere eo die, sed differre in sequentem, putans id sibi ijs casibus licere, alioquin legi facturus. Nam qui bona fide transgreditur legem humanam, putans se habere iustam causam transgrediendi non peccat, nec pœnas transgressoribus impositas incurrit, quando de iusta causa constat, iuxta D. Tho. 1. 2 quæst. 96. art. 6. corp. & 2. 2. q. 147. art. 3. quem cum communi sequuntur. Nau in man. cap. 23. nu. 43. & lib. 2. consil. de iure iur. consil. 12. nu. 2. Sayr. in decis. tit. de sum. Trinit. decis. 3. Rodriq. tom. 2. q. reg. q. 72. art. 3. Iusta autem causa est, propter quam legislator, si præsens esset, eum excusaret, vel quæ bona fide pro iusta habetur, & ob quam, nisi talem eam iudicaret, contra legem non faceret. Ita Nauar. in man. loc. cit.

D. Thom. Ledesma. Nauar. Filliuc. Azor. Scortia. Sigism. Vgol. Paris. Garcia. Sanchez. Sayr. Rodriq.

An Subditus teneatur monere Superiorem de dictis statutis legendis, & quo iure. ℞. affirmatiuè ratione iustitiæ, ex eo quod Prælatus, & Subditus debent eodem iure censeri, Prælatus autem ratione iustitiæ tenetur adiuuare Subditum suum quantum potest, vt probaui to. 2. Præl. q. 1. Vnde collige, quod Subditus scienter omittens monere Pręlatum suum, vt die statuta legi faciat dicta decreta, mortaliter peccat propter graue damnum, quod ex sua omissione malitiosa infert Prælato suo, vnde potest, & debet à Superiore puniri.

5 Noto 3. quòd circa constit. 10. Vrbani VIII. in qua ponuntur ordinationes pro Regularium reformatione, nu. 10. dicebam, quòd non poterant Prælati regulares præcipere aliquid sub pœna excomm. ipso facto, & absolutionem sibi reseruare. Quòd deinde reperi fuisse statutum à sacra Congr. Reg. his verbis. *Cum à nonnullis Regularibus dubitaretur, an in decreto fel. rec. Clem. Papæ VIII. anno 1593. 16. Maij super qualitate casuum ab eorumdem Regularium Superioribus reseruandorū edito, censuræ etiam cōprehēderentur, ita vt ijsdem Superioribus reseruandorum edito, censuræ etiam comprehenderentur, ita vt ijsdem Superioribus, absque capituli generalis, aut prouincialis consensu, aliquibus peccatis in decreto huiusmodi non contentis excommunicationem annectere, eiusdemq; absolutionem sibi reseruare liceat? Sacra Congregatio Cardinalium, negotijs Regularium præpositorum, Illustrissimo Bandino referente, censuras in supradicto decreto comprehendi censuit. Romæ 7. Iulij 1617. A. Mar. Episcop. Hostien. Cardinalis Gallus. V. Theatin. Secret.* Ita refert Chokier de exempt. p 4. q. 56. fine. Pro qua sententia plurimos citat Diana tom. 3. tract. 2. resol. 49. Chokier. Diana.

6 Hic aduertas velim ad vnum bonum pūctum, quòd si subditus petat à Prælato facultatem casuum reseruatorum pro vna persona, potest ille subditus dicta facultate passiuè vti pro persona sua. Ita Alphōsus Leo de offic. confess. tom. 2. resol. 6. nu. 131. Villalob. in sum. tom. 1. tract. 9. diff. 64. nu. 4. apud Dianam tom. 3. tract. 4. resol. 142. vers. Sed ponam, qui eamdem opinionem sequitur. Alph. Leo. Villalob. Diana.

7 Aduerte etiam, quòd ibid. nu. 12. dicebam, vota vitæ quadragesimalis, & obedientiæ in Ordine nostro non esse ampliùs reseruata. Sed postea exijt declaratio sacræ Congregationis tenoris sequentis. *Sacra Congregatio Cardinalium, negotijs Regularium præposita, censuit, ob solutionem à transgressionibus votorum, etiam obedientiæ, & vitæ quadragesimalis, vtique Prælatis eiusdem Ordinis ad præscriptum Regulæ esse reseruatam, & decreto fa. me. Clementis VIII. dispositionem eiusdem Regulæ hac in parte minimè sublatam fuisse. Romæ die 22. Augusti 1631. Frater Antonius Cardin. S. Onuph. P. Fagnanus Sec.* Propter quam non puto recedendum à dictis, tum dicto loco priuilegiorum: tum tom. 2. Prælati, q. 3. cap. 2. num. 34. Tum quia dictam declarationem authenticam non vidi. Tum quia, si est vera, funditùs eneruata est constitutio Clemen. VIII. de casuum reseruatione, statui Regularium ita proficua. Poterunt enim ad libitum sibi Prælati quoscumque casus reseruare, cuilibet apponendo meritum sanctæ obedientiæ. Tum quia esset omnino contraria prædictæ declarationi factæ anno 1617. si enim per illam non

potest

potest Prælatus præcipere sub pœna excommunicationis, & eam sibi reseruare, cur hic poterit sub merito obedientiæ, & eam reseruare? Tum quia dicta declaratio non erat necessaria; cum haberet Religio remedium absque tali declaratione, si enim est vtile in Religione, vt puto, vt dicta vota sint reseruata, cur id non est factum in aliquo capitulo generali ad mentem dictæ constit. Clem. VIII. Vnde puto, Congregationem fuisse malè informatam; illius tamen auctoritati defero, si bene informata ita declarauit; licèt huiusmodi declarationes, etiam authenticæ, non faciant rem omnino certam, quando non sunt factæ speciali assensu Papæ. Quare tutius puto, vt hoc declaretur in capitulo generali, si sit Religioni vtile. Nec quicquam obstat dictis illa distinctio, quod decretum Clem. non intelligatur de casibus reseruatis à iure, sed tantùm de reseruatis ab homine. Nam hæc distinctio est omnino gratis inducta, nec vllum habet vestigium in dicto decreto, imò est omnino contra mentem illius, quæ est animabus subditorum fauere. Cum ergo lex simpliciter loquens sit simpliciter intelligenda, l. 1. §. Generaliter, ff. de legat. præst. & vbi ea non distinguit, nec nos distinguere debeamus, l. De pretio, ff. de public. in rem action. & ea interpretatio sit sequenda, quæ magis fauet animæ, vt dico hic supra, cap. 1. num. 10. illa distinctio est omnino reiicienda. Tandem cum illa distinctio sit multùm triuialis, quã nõ ignorabat doctissimus Pontifex, certè, si solùm intendisset loqui de casibus reseruatis ab homine, cum id vno verbo potuisset dicere, non tacuisset, relinquendo Regularibus quæstionem in præiudicium animæ. Denique, si solùm de dictis casibus reseruatis ab homine decernere intendisset, ad quid tot diligentiæ? ad quid videre omnes casus reseruatos Regularibus à Regula? ad quid illa Regularum quò ad hoc derogatio? Scio, quòd secundùm DD. Bonac. tom. 3. de cens. disp. 1. q. 10. p. 2. num. 13. vers. Ad secundum respondebit, lex simpliciter loquens, & non distinguens, adhuc distinctionem, & limitationem admittit. Sed id intelligitur, quoties ratio ita postulat, aut formalis verborum significatio; Sed in nostro casu neutrum adest. Adde, quòd non est certum, quòd quatuor vota in Ordine nostro sint per Regulam ipso iure reseruata. Nam in Correct. nu. 86. dicitur, *quorum absolutio reseruabitur*; non autem, sit reseruata; illud autem *reseruabitur* in futuro tempore interpretatur Noster Trimarchi, idest Poterunt sibi Prælati reseruare.

Bonac.

Trimarchi.

8 Noto 4. quòd in eadem constitutione, §. 102. ordinatur, quòd Superior conuentus habeat librum, in quo registretur vniuscuiusque nouitii professio; qui liber sic retentus à Superiore, & subscriptus à professo cum duobus testibus, omnino probat in iudicio, & extra, professionem Fratrum, vt Mandos. ad regul. 8. cancell. q. 8. nu. 4. Passar. in schol. ex Barcin. num. 12. Imò etiamsi non sit subscriptus à Fratribus, modò sit subscriptus ab aliquo Officiali conuentus ad hoc specialiter deputato, similiter probat, vt Mandos. ad regulam 18. cancell. quæst. 9. num. 4. & quæst. 10. nu. 4. Gratian. tom. 4. discept. for. cap. 640. num. 7. Hercul. in respons. ad Serenis. Etruriæ, num. 467. & habetur in cap. Ad audientiam, §. Nos igitur de præscript. Ad istos enim libros recurri solet, tanquam ad speculum; Hercul. ibi, num. 201. cum præsertim sit consuetudine obtentum, vt dictis libris sic confectis plena fides adhibeatur; Hercul. num. 352. & 467. & habetur in cap. Cum dilectus. de fid. instr.

Mandosius.
Passarell.

Gratian.
Herculan.

Est enim hic liber, vt liber Rectoris ecclesiæ, ex quo probatur natiuitas, & mors; Mãdos. ad reg. 18. q. 10. cit. Adde, illam esse optimam praxim, quam seruant aliquæ Religiones, vt non solùm scribatur annus, mensis, dies, & hora professionis, sed etiam annus, mensis, dies, & hora induitionis dictorum nouitiorum. Cum enim, qui non Religionis amore, sed panis caritate ad Religionem veniunt, esurientem repleuerint ventrem, murmurant, ac impinguati recalcitrant, & antiquarum miseriarum obliti, nauseantes cæleste Religionis manna, in Ægyptum seculi cæpas cum Iudæis efitaturi, reuerti, vanis prætextibus, quòd annum professionis non expleuerint, prætendunt; quibus, fateor, salua conscientia, portæ omnes essent aperiendæ, & pulsantibus campanis extra conuentum associandi.

Constitutio prima, aliàs 2.
VRBANI VIII.

Dat formam eligendi Generalem Minimorum in casu mortis Generalis præteriti.

VRBANVS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Proœmium.

VT ea, quæ pro personarum quarumlibet, præsertim Regi seculorum obsequijs sub suaui Religionis iugo Altissimo famulantium prospero, felicique regimine facta fuisse dicuntur, vt firma perpetuò, & illibata persistant, libenter, cum à nobis petitur, apostolicæ confirmationis patrocinio communimus, prout conspicimus in Domino salubriter expedire. Sanè nomine dilecti filij Ægidij Camart Correctoris generalis Ordinis Fratrum Minimorum S. Francisci de Paula nobis nuper expositum fuit, quòd aliàs pro felici eiusdem Ordinis directione, & præsertim illius Vicarij generalis electione, nonnulla statuta condita fuerunt tenoris subsequentis, videlicet.

Antiqua Ordinis statuta in casu mortis Generalis; & quòd antiquior Collega nunc sumat sigilla.

§. 1. Primò statutum fuit in capitulo generali eiusdem Ordinis habito Paulæ anno M D X X X V. auctoritate apostolica confirmato, quòd si contingeret (quod Deus auertat) Reuerendissimum Patrem Generalem diem claudere extremum, fiat de Vicario generali electio per eiusdem Generalis Socios cum Rev. Patre Prouinciali illius Prouinciæ, in qua morietur, vel ei proximioris, si extra Prouinciam quamdam morietur, à Socijs illius, & Correctore locali, vbi morietur, vel proximioris conuentus. Qui omnes simul prædicti electores de toto gremio Religionis vnum in Vicegeneralem vsque ad proximum capitulum generale celebrandum eligant, ita tamen quod nullus prædictorum eligentium ad prædictum officium assumi valeat. Hic autem in prædictum Vicarium, etiam pro quocumque tempore, assignatus, in Generalem immediatè, & postmodùm reelegi, & deputari valebit. Deinde in vltimo generali capitulo eiusdem Ordinis habito Romæ in conuentu sanctissimæ Trinitatis anno 1623. sessione 10. quæsitum fuit, An in ca-

Rr

in casu mortis Reuerendiss. Patris Generalis (quod absit) standum esset in numero electorum, iam ab alijs capitulis deputatorum; an potius idem numerus esset augendus? Et varijs hinc inde discussis rationibus tandē negotium remiserūt Patri Generali, qui vnà cum suis Collegis, consulto etiam Illustrissimo Protectore, determinarent quid esset agendum. Quapropter, facta circa hoc matura consideratione, prout infra, statuendum consentaneum duximus. Dispositio circa electionem Vicarii generalis. *Primò. De morte Generalis, & quis erit eius Vicarius vsque ad electionem? Patre Generali claudente diē extremū, continuò antiquior ex Collegis, qui tūc præsentes aderunt, accipiat vtrumque sigillum Ordinis, & Vicegeneralis fungatur officio tantisper, donec cum Patribus electoribus ad electionem Vicarij generalis procedatur.*

Dictus antiquior Collega moneat omnes Prouinciales de morte Generalis.

§.2. Secundò. De monendis Superioribus Ordinis circa mortem Generalis. Præfatus Pater Collega in Vicarium institutus, vt primùm mors Patris Generalis acciderit, notam illam faciat omnibus Prouincialibus Ordinis, tum vt debitæ orationes, & sacrificia pro anima defuncti offerantur, tum vt electores futuri Vicarij generalis præparent se ad electionem faciendam.

De potestate Collegarum, vacante Generalis sede.

§.3. Tertiò. De potestate Collegarum, sede Generalis vacante. Quandiu sedes Generalis vacabit, non poterunt Collegæ vllam visitationem facere, neque instituere vllos Prouinciales, aut alios Superiores, neq; illos deponere. Non poterunt etiam vlla statuta condere, vel aliquem Fratrum priuare, aut re habilitare, neque vllam rem magni momenti expedire, sed omnia reseruabuntur Vicario generali futuro. Poterunt autem vrgētia negotia, & quæ celerem resolutionem requirunt, expedire, Fratresque scandalosos punire.

Electores Generalis erunt quatuor ex qualibet natione.

§.4. Quartò. De electoribus Generalis. Ex qualibet natione Italiæ, Galliæ, & Hispaniæ quatuor Patres conuenient ad locum destinatum cum tribus Patribus Collegis Generalis prædefuncti, vt eligant simul Vicarium generalem, nempe duo Prouinciales, & duo Commissi ex qualibet natione.

Prouinciales electores sint primò antiquiores cuiuslibet nationis.

§.5. Quintò. De Prouincialibus, & quomodo assumi debeant? Porrò Prouinciales assumentur secūdùm ordinem antiquitatis Prouinciarum, mutando de sexennio in sexennium, iuxta seriem dictarum Prouinciarum. Exempli gratia, in hoc sexennio habebunt ius electionis pro Italia Patres Prouinciales S. Francisci, & Messanæ; pro Gallia Turonensis, & Franciæ; pro Hispania Granatensis, & Castellæ: in futuro autem sexennio duo alij Prouinciales Prouinciarum proximè succedentium in qualibet natione secundùm antiquitatem; & ita deinceps de sexennio in sexennium, donec impleatur numerus Prouinciarum cuiuslibet nationis. Poterunt autem Prouinciales, quibus continget in suo ordine interesse electioni Vicarij generalis causa euidentis infirmitatis substituere Vicarium, prout fit in capitulo generali.

Collegæ Generalis absentes & infirmitate detēti possunt alium loco suo eiusdem nationis substituere.

§.6. Sextò. De Collegis Patris Generalis morbo detentis. Similiter si Patres Collegæ Generalis, vel illorum alter morbo aliquo ita detineatur, vt non possint adire locum ad electionem destinatum, poterunt substituere aliquem Patrem idoneum ex illa natione, cuius sunt Collegæ, qui literis authenticis munitis ius habebit in electione.

Commissi non assumātur ex iisdē Prouinciis, ex quibus Prouinciales, sed ex proximè succedētib.

§.7. Septimò. De Commissis. Commissi verò non assumentur ex eisdem Prouincijs, ex quibus Prouinciales veniunt ad electionem, sed ex duabus Prouincijs proximè succedentibus, ad hoc vt plures cuiuslibet nationis concurrant ad electionem Vicarij generalis.

Commissi eliguntur a Prouinciali, Collegis, & Definitoribus.

§.8. Octauò. A quibus fieri debeat electio Commissorum? Ipsi verò Commissi eligantur respectiuè in suis Prouincijs à Prouinciali, Collegis, & Definitoribus Prouinciæ, veniantq; ad locum deputatum muniti literis authenticis suæ deputationis.

Correctori, vbi moritur P. Generalis, habet vocem in electione Vicarii.

§.9. Nonò. De Correctore conuentus, vbi moritur Generalis. Cæterùm si Pater Generalis decedet in aliquo conuentu, Superior illius conuentus veniet ad electionem Vicarij generalis futuri, & tunc pro illa natione, in qua est ipse corrector, non eligatur, nisi vnus Commissus, nempe in antiquiori Prouincia ex duabus quæ venient in ordinem, adhoc vt votorum sit paritas in qualibet natione; & Prouincia, in qua non fuit electio pro hac vice carebit suo voto, ita vt in subsequenti sexennio assumantur Commissi ex alijs duabus Prouincijs immediatè subsequentibus.

Si Generalis extra cōuentum decedat, tunc nullus Corrector electioni Vicarii intererit.

§.10. Decimò. De morte Generalis extra conuentus. Si verò contingat, Patrem Generalem mori extra conuentum, vt puta in itinere, vel in mari, vel in alio quouis loco, secundùm quòd frequenter accidit inter immensa pericula viarum, tunc nullus ex Correctoribus viciniorbus loci decessus huiusmodi intererit electioni, sed tantùm Prouinciales, & Commissi.

Corrector, in cuius cōuentu moritur Generalis, semper habebit vocum, etiamsi tunc Prouincialis etiam votū habeat.

§.11. Vndecimò. Quòd semper Corrector conuentus, vbi morietur Pater Generalis, votum habeat. Quamquam verò Commissi nullo modo assumi debeant ex eisdem Prouincijs, ex quibus Prouinciales votum habebunt in electione, nihilominus Pater Corrector conuentus, in quo obierit Reuerendissimus Pater Generalis, semper votum habeat, etiamsi reperiatur in illa Prouincia, in qua continget Prouincialem esse vocalem.

In quolibet Capitulo generali fiat statutū, in quo determinetur, qui nā sint electores Generalis in casu mortis illo sexennio.

§.12. Duodecimò. De notificatione electorum in capitulis generalibus. Vt autem tota Religio noscat, quinam ex Prouincialibus, & Commissis debeant habere votum pro futuro sexennio in electione Vicarij generalis causa mortis, in quolibet generali capitulo inter reliqua statuta ponatur huiusmodi decretū. Si contingat Reuerendiss. Patrem Generalem diem obire (quod Deus auertat) pro futuro sexennio, ij erunt electores Vicarij generalis, vnà cum Patribus Collegis defuncti Generalis, nempe pro natione Italica, Patres Prouinciales talis, & talis; & talis, & talis Prouincia mittant suos Commissos; pro natione verò Gallica, talis, & talis Prouincialis; & talis, & talis Prouincia mittant suos Commissos; pro natione verò Hispanica talis, & talis Prouincialis; & similiter talis, & talis Prouincia suos Commissos destinabunt. Et hoc inuiolabiliter seruabitur in futuris capitulis generalibus.

§.13. Deci-

Antiquior Collega, Generali mortuo, notificet Prouincialibus, in quo conuentu sit mortuus, vel an sit extra conuentum.

§.13. *Decimotertiò. De notificatione loci, in quo obijt Pater Generalis. Spectabit autem ad Patrem Collegam, cui commissa erunt sigilla Religionis, dum significabit mortem Generalis omnibus Prouincijs Ordinis, simul etiam notificare cõuentum, in quo prædictus Pater Generalis obierit, vt sciatur, quòd Superior illius cõuentus debet habere votum in electione, & quòd proinde in illa natione, in qua situs est ille cõuentus, non debet fieri electio, nisi vnius Commissi, nẽpe in antiquiori Prouincia, ex duabus illis, quæ veniunt in vice sua; quoniam Superior cõuentus, cum sit eiusdem nationis, supplet pro altero Cõmisso. Si verò extra cõuentum obeat Pater Generalis, & hoc ipsum notificabit prædictus Pater Collega generalis, vt sciãt qualibet nationes sibi deligendos esse duos Commissos.*

In quo loco sit facienda electio Vicarii generalis.

§.14. *Decimoquartò. De loco, in quo fieri debet electio. Si Pater Generalis diem claudat Romæ, electio fiet Romæ, & illuc omnes electores conuenient, & quidem si moriatur in conuentu Sanctissimæ Trinitatis, Pater Corrector illius conuentus votum habebit in electione, & computabitur pro natione Gallica; si verò in conuentu S. Andreæ, vel S. Francisci, Superior illorum respectiuè conuentuum votum habebit pro natione Italica. Porrò in quocunque horum trium conuentuum obierit Pater generalis, in eo conueniant Patres electores ad faciendam electionem Vicarij generalis.*

P. Zelosus, si Generalis decedat Romæ, habebit votum in electione simul cum Correctore illius conuentus, in quo decedet.

§.15. *Decimoquintò. De Patre Zeloso. Pater Zelosus votum habebit in electione Vicarij generalis, in quocunque conuentu Romano decesserit Pater Generalis. Quo casu natio illa de qua est Pater Zelosus, non mittet alium Commissum. V. G. si Pater Zelosus sit Italus, & Pater Generalis diem claudat in conuentu S. Andreæ, vel S. Francisci, Superior illius conuentus, & Pater Zelosus erunt electores, & cum sint ambo Italicæ Prouinciæ, quæ deberent eligere Commissos, non eligent pro hac vice. Si Gallus fuerit, & Pater Generalis obeat in conuentu Sanctissimæ Trinitatis, Corrector, & Zelosus similiter erunt electores, & ex Gallia non mittentur Commissi. Si Hispanus, tũc vnus tantùm Commissus veniet ex Hispania, nempe is, qui eligetur ab antiquiori Prouincia ex duabus, vt supra dictum est.*

De loco electionis, quã do P. Generalis decedet extra Romam.

§.16. *Decimosextò. De loco electionis quando Pater Generalis diem claudit extra Romam. At si contigerit, Patrem Generalem obire extra Romam, vt puta dum visitat Prouincias, conueniant omnes electores ad conuentum cõmodiorem pro nationibus; exempli gratia, si decedat Pater Generalis in Italia, omnes electores veniant ad conuentum Ianuensem, qui est confinio Italiæ, Galliæ, & Hispaniæ; si in Gallia decesserit, electio fiet in conuentu Massiliensi, qui est vicinior alijs nationibus; si in Hispania, conueniant ad electionem in conuentu Barcinonensi. Et hoc semper seruetur pro regula in omnibus futuris electionibus Vicarij generalis.*

Electio Vicarii fiat intra quinque menses a morte Generalis.

§.17. *Decimoseptimò. Quo tempore debent conuenire electores? Quia verò Ordo valde extensus est, & oportet aliquod temporis spatium, ad hoc vt mors Patris Generalis toto Ordini innotescat, dabitur spatium quinque mensium à die obitus Patris Generalis vsque ad diem electionis; sufficient enim duo menses ad notificandam mortem toto Ordini, & reliquum ad hoc, vt electores conueniant ad locum electionis.*

§.18. *Decimooctauò. Cuius erit indicere tempus, & diem, ac locum electionis? Spectabit ad P. Collegam generalem, qui in manibus habebit sigilla Religionis, eodem tempore, quo significabit mortem Generalis, simul etiam indicare tempus, & diem, ac locum supra in capitulo decimosexto determinatum futuræ electionis, ita quòd semper sint quinque menses integri inter obitum, & diem electionis. Prouinciales verò, & Commissi sub pœnis ijsdem, quæ sunt statutæ contra eos, qui non intersunt capitulis generalibus, sint obligati statuto tempore præsentes esse in loco, in quo fieri debet electio futuri Vicarij generalis; si qui verò fuerint absentes elapso tempore præfinito, continuò præsentes procedant ad electionem, ampliùs non expectando.* — Antiquior Collega significet electoribus tẽpus, & locum electionis.

§.19. *Decimononò. De Præside capituli in electione. Quando omnes electores conuenerint, præsidebit in capitulo Pater Collega generalis, cui commissa sunt sigilla Ordinis, absque aliquo respectu Prouincialium.* — In capitulo præsideat antiquior Collega.

§.20. *Vigesimò. Quisnam potest eligi in Vicarium generalem? Omnes electores sic coadunati poterunt ex toto Ordine eligere in Vicarium generalem, quem magis idoneum iudicauerint, etiam ex corpore ipsorum electorum, si qui inter ipsos magis capaces, & ad hoc officium magis idoneum reperiuntur.* — Ipsi electores possunt eligi in Vicarium.

§.21. *Vigesimoprimò. De potestate Vicarij generalis electi. Qui verò electus fuerit in Vicarium generalem, statim fungetur officio suo secundùm exigentiam negotiorum, iuxta priuilegia eiusdem Ordinis, sicut hactenus factum est.* — Vicarius electus statim suum exerceat officium.

§.22. *Vigesimosecundò. De notificatione electionis Vicarij generalis. Statim atque facta fuerit electio Vicarij generalis, curabunt Patres electores, vt notificetur per omnes Prouincias Ordinis; & ideò mittent ad omnes Patres Prouinciales authenticas literas electionis à se factæ.* — Electio secura notificetur statim toti Religioni.

§.23. *Vigesimotertiò. Quibus expensis Patres conuenient ad electionem? Iustum est, vt Patres Collegæ Generalis conueniant ad locum electionis expensis suarum respectiuè nationum: Patres verò Prouinciales, & Commissi expensis suarum Prouinciarum, sicuti fit in capitulis generalibus.* — Electores expẽsis suarum nationum ad capitulum accedant.

§.24. *Vigesimoquartò. Quid faciendum in casu, quo Pater Generalis diem claudat extremum post expletum quadriennium sui Generalatus? Si Pater Generalis obeat post expletum quadriennium sui officij, tunc ij eligent Vicarium generalem, qui iam olim deputati fuerunt à capitulo generali Paulitano, quibus adiungetur Pater Prouincialis vicinioris Prouinciæ cum suis Patribus Collegis, vt maior sit votorum numerus; si verò fuerit discrepantia, quænam sit vicinior Prouincia, tunc posita æquali distantia, antiquior Prouincia votum habebit. Cum autem, sicut eadem expositio subiungebat, Ægi-* — Si Generalis decedat, expleto quadriẽnio sui officii, tunc electores erunt deputati in c. Paulæ cum Prouinciali proximioris Prouinciæ.

dius prædictus plurimum cupiat, statuta huiusmodi pro firmiori illorum subsistentia, & inuiolabili obseruatione, apostolicæ nostræ confirmationis robore communiri. Ideo nobis totus Ordinis prædicti nomine humiliter supplicari fecit, vt desuper opportunè prouidere de benignitate apostolica dignaremur.

Confirmat dicta statuta, si fuerint approbata à cap. generali.

§. 25. Nos igitur eiusdem Ægidij desiderijs in præmissis annuere, illumque specialibus fauoribus, & gratijs prosequi volentes, & à quibusuis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, alijsque ecclesiasticis sententijs, censuris, & pœnis, à iure, vel ab homine, quauis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absoluentes, & absolutum fore censentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, De venerabilium fratrum nostrorum, S.R.E. Cardinalium, sacri Concilij Tridentini interpretum consilio, statuta præinserta huiusmodi, ita tamen, vt à capitulo generali eiusdem Ordinis proximè celebrando rursùs examinentur, atque approbentur, alioquin ex eo tempore præsens confirmatio nulla prorsus, atque irrita sit, apostolica auctoritate, tenore præsentium perpetuò approbamus, & confirmamus, illisque inuiolabilis apostolicæ firmitatis robur adijcimus, ac omnes, & singulos tam iuris, quã facti defectus, si qui desuper quomodolibet interuenerint, supplemus; ipsaque statuta in prædicto Ordine, si ab eodem capitulo denuò examinata, & probata fuerint, vt petitur, perpetuò obseruari debere, irritumque & inane, si secus super his à quocumq; quauis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari, decernimus.

Derogat contrariis.

§. 26. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus apostolicis, ac quatenus opus sit, dicti Ordinis etiam iuramento, confirmatione apostolica, vel quauis firmitate aliàs roboratis, statutis, & consuetudinibus, cæterisque contrarijs quibuscumque. Datum Romæ apud Sanctum Petrum sub annulo Piscatoris die 29. Maij 1624. Pontificatus nostri anno primo. V. Theatinus.

1 Noto I. quòd antiquior Collega, apud quem remanent sigilla Religionis, fungitur officio Vicarii generalis vsque ad capitulum generale inclusiuè. Et aduerte etiam, quòd Prouinciales non possunt eligi in Commissos. Ita declarauit Eminentiss. Cardinalis Aldobrandinus Protector, de mente S.D.N. Vrbani VIII. prout toti Religioni manifestauit P. F. Simon Bachelier, apud quem, vt antiquiorem, remanserunt sigilla Religionis, per suas literas impressas, & datas Romæ apud conuentum S. Trinitatis quinto Calendas Octobris anno 1624. subscriptas, & sigillatas à dicto Eminẽtissimo Protectore sub his verbis. *Præsentes literas approbamus, et ex omni parte confirmamus de expresso S.D.N. mandato. Hippolytus Cardinalis Aldobrandinus Protector.* Tenor autem dictarum literarum quantum ad rem nostram facit, talis est. *Vt verò omnium tam Superiorum, quam subditorum corda eodem pacis, charitatisq; vinculo necterẽtur, nugæq; & fictitiæ rationes, quę contra tenorẽ Breuis obijci possent, ab omnium animis recederent, maiorique cum tranquillitate interstitium istud vsque ad electionem decurreret, Illustrissimus, ac Reuerendissimus Dominus Cardinalis Aldobrandinus Protector, de cuius ordine, & scientia, & assensu præsentes fecimus, facto verbo cũ S. Domino, accepit, eam esse prædicti S. Domini intentionem, & voluntatem, vt Vicarij generalis totius Religionis officio fungamur, & Ordinis vtrunque sigillum penes nos vsque ad electionem inclusiuè remaneat: & forma electionis Vicarij generalis Ordinis Minimorum in casu mortis Generalis ab ipso Sanctissimo approbata, & confirmata, sub datum Romæ apud S. Petrum sub annulo Piscatoris, die 29. Maij 1624 inuiolabiliter obseruetur, non obstantibus quibuscumque rationibus, oppositionibus, & appellationibus in contrarium, prohibens, ne quis temerario ausu contra dictam formam quidquam audeat attentare. Significantes vobis, quod de mente Illustriss. Domini Cardinalis Protectoris declaratũ est, Patres Prouinciales in electionibus Commissorum voto passiuo carere.* Aduerte, quòd hoc vltimum fuit necessarium; nam alioquin Prouinciales non poterant priuari voce passiua, cum nullibi reperiatur cautum.

2 Noto II. quòd Corrector, qui debet interesse electioni Vicarii generalis, iuxta §. 9. non debet esse ille, qui fuit in officio tempore mortis, sed ille, qui est Corrector actualiter tempore electionis. Atque ita fuit declaratum à sacra Congregatione Regularium anno 1624. mense Decembri; & fuit practicatum in electione Vicarii generalis electi Genuæ anno 1625. per mortam Generalis Chamart. In qua electione votauit P. F. Iulius à Paula Corrector Paulæ, qui erat actualiter Corrector anno 1625. die 30. Martii, in qua fuit facta electio dicti Vicarii generalis, non ille, qui erat Corrector die vltima Augusti 1624. quando mortuus est in dicto conuentu præfatus Chamart. Et aduerto, quòd si contingat, Generalem mori in aliquo paruo conuentu, qui regatur per Vicarium, ille Vicarius legitimè deputatus votabit in electione Vicarii generalis, qui erit tempore electionis. Quòd ille Vicarius habeat votare, ac si esset Corrector, innuit expresè ista constitutio §. 9. dicens, *Si Generalis decedat in aliquo conuentu, Superior illius conuentus veniet ad electionem Vicarii generalis futuri.* Vnde constat, quòd sufficit, quòd sit Superior, non tamen est necesse, quòd sit Corrector. Quòd verò debeat esse ille, qui erit tempore electionis, constat ex dicta declaratione; currit enim vtrobiq; eadem ratio. Pro quo aduerto, quòd communiter in Ordine nostro deputatio Vicariorum paruorum conuentuum fit in capitulo definitorio per Prouincialem, & Definitores. Solet tamen capitulum definitorium hanc facultatem tribuere Prouinciali, vt ipse per se solus prouideat, vel cum suis Sociis, & tunc prouisio facta durat per totum annum. Nec licet Prouinciali Vicarium institutum absque legitima causa amouere. Quando verò capitulum tribuit facultatem Prouinciali, vt Vicarios instituat, & ad suum beneplacitum amoueat, tunc potest de iure dictos Vicarios absque causa legitima amouere, & alios substituere. Certum ergo est in præsenti, quòd Vicarius deputatus à definitorio, seu Prouinciali, cum suis Sociis, vel per se solo pro toto anno, potest votare in electione Vicarii generalis, quando in illo conuentu Generalis decessit. An autem possint votare illi, qui ad nutum Prouincialis sunt amouibiles, videtur habere aliquam difficultatem. Nam posset Prouincialis instituere aliquem ad hunc effectum tantùm votandi, & electione secuta, illum amouere; quod videtur habere aliquam deformitatem.

3 Noto

3 Noto III. quòd si eligatur Collega Generalis, seu Prouincialis, vel Zelosus in Vicarium generalē, capitulum cōgregatum pro electione Vicarii generalis habebit prouidere de nouo Collega, vel Prouincialis, vel Zeloso. Nam lex disponens de principio, intelligitur etiā expressa quò ad ea, quæ exinde oriuntur, leg. fin. Cod. de nuptiis, in fine, leg. In omni ferè, ff. de adopt. & emancip. c. Translato, de const. c. Non debet, de consang. & affin.

4 Noto IV. quòd si, quando Generalis decessit, habebat aliquem Collegam assumptum secundùm formam traditam in Correctorio, nu. 113. & iste sit antiquior aliis duobus, qui fuerunt electi in capitulo generali, fungi officio Vicarii, & tenere sigilla vsque ad electionem Vicarii generalis, ad istum Collegam assumptum pertinet. Quia iste non minorem habet præeminentiam, & auctoritatem, quàm illi, cum sit electus legitimè, & secūdùm Regulam non minus, quàm illi; & vbi lex non distinguit, nec nos distinguere debemus. Et circa hoc punctum nota, quòd Collega suffectus modo dicto secundùm formam Correct. potest nō solùm sigilla assumere, sed etiam votare in electione Vicarii generalis, & idem est dicendum de quocunque Collega assumpto, siue generali, siue prouinciali, quod scilicet possit non solū iudicare, sicut alii Collegæ, sed etiam votare in quacunque electione occurrente, in qua possunt votare alii Collegæ; sic enim consuetudo Religionis interpretata est locum illum Correctorii, vt constare potest ex multis exemplis, quorum aliqua hic recensebo. In principio Generalatus P. F. Francisci à Mayda cum P. F. Syluester de Mayerato renunciasset officio Collegæ generalis, ad electionem noui Collegæ in persona P. F. Vincentii de Consentia, vocem habuit P. F. Chrysostomus à Neapoli, qui suffectus erat loco Collegæ Hispani absentis. Similiter, cum P. F. Vincentius à Consentia renūciasset officio Prouincialis Tusciæ, ad electionem Vicarii prouincialis in personā P. F. Antonii de Mayda, fuit admissus idem P. Chrysostomus, subrogatus in Collegam Hispanum absentem. Item cum P. F. Stephanus à S. Seuerino missus fuisset à P. Generali ad visitandas Prouincias Hispaniarum, & substituisset in Prouincia Neapolitana, vbi erat Prouincialis, in suum locū, & Vicarium, P. F. Antonium à Neapoli Collegam, loco huius subrogatus fuit in Procollegam P. F. Petrus à Neapoli, qui & vocem habuit in capitulo prouinciali, celebrato die S. Michaelis immediatè sequenti. Vlterius, cum ob officii Prouincialatus renūciationem factam à P. F. Antonio à Neapoli electus fuisset in Vicarium prouincialē P. F. Chrysostomus à Neapoli, in tali electione vocem habuerunt P. F. Ioannes à Beluederio, substitutus in Collegam Hispanum, P. F. Antonius à Mayda substitutus in Collegam Italum, & P. F. Theodorus Sero substitutus in Collegam Gallum; quæ electio impugnata Romæ, ab illustrissimo, & reuerendissimo Cardinali Magalotto Commissario declarata fuit valida, & cætera.

5 Et aduertendum, quòd potest fieri substitutio Collegæ, quacunque de causa is absens reperiatur, licèt Correct. nu. 113. solùm videatur assignare absentiam causa visitationis. Nam ita consuetudo locum illum semper fuit interpretata, & ita factum est Neapoli, quando fuit suffectus P. F. Petrus à Neapoli loco P. Antonii à Neapoli, qui non erat quidem delegatus ad visitandum aliquem conuentum, nec erat absens, sed exercebat officium Vicarii prouincialis, substitutus à P. F. Stephano de S. Seuerino, qui vt diximus, secesserat in Hispanias, & dictus P. F. Petrus suffectus fuit in Collegam, & votum dedit in capitulo prouinciali. Similiter, P. F. Chrysostomus à Neapoli fuit suffectus pro Collega Hispano, qui nō fuerat delegatus ad visitandum; visitatio enim Hispaniarum fuit commissa post duos, vel tres annos P. F. Stephano à S. Seuerino vnà cum Collegis, &c. Et dictus P. Chrysostomus in multis electionibus fuit admissus ad votandum, vt diximus. Vlteriùs, cum ob mortem P. F. Dionysii a Paula Prouincialis, non fuisset facta electio Vicarii prouincialis in dicta Prouincia, sed ad P. Reuerendiss. Generalem reuoluta fuisset vnà cum suis Collegis, ad electionem veniens, loco Collegæ Hispani absentis fuit assumptus P. F. Ioannes Lepage, & iste votum dedit vt Collega suffectus; & electus fuit P. F. Franciscus à Celico. Item Neapoli loco P. Antonii Rangolii, qui non erat delegatus ad visitandum, sed adierat Romam ad sua negotia peragenda, fuit suffectus P. F. Fulgentius à Neapoli.

6 Cum inciderim in hunc punctum, operæ pretium duxi, in gratiam meorum Collegarum, aliqua de Collegis, quæ difficultatem habere videntur, & lites quotidie pariunt, enucleare. Quæritur ergo 1. Vtrum Collegę Prouincialis subdantur Correctoribus illorum conuentuum, in quibus degunt. R. non subdi, cum sint ab illorum iurisdictione exempti, per textum expressum Correctorij. nu. 115. vbi dicitur. *Præterea singuli huius Ordinis superiorem Prælatorum Socii, ad eiusdem Ordinis loca diuertentes, benignè tractentur, & Correctoris generalis, ac proprii Vigilis, & Prouincialis obedientiæ dumtaxat subdentur.* Et vult dicere, quòd Socij Generalis sint tātummodò subditi Generali, & Socii Prouincialis sint tantùmodò subditi proprio Prouinciali, & proprio Vigili (Vigiles tamen non sunt in vsu) nam dictio illa taxatiua, *dumtaxat*, habet naturam excludendi omnes alios casus, & omnes alias personas, præter expressas, vt Barbos. de dict. dict. 82. n. 2. & confirmat titulus dicti numeri 113. qui est, De Sociorum Prælatorum exemptione; quæ exemptio est vniuersalis; vnde nullam relinquit Correctori in Socios iurisdictionem, nec mediatam, nec immediatā, nec principalem, nec accessoriam, per mandatum, statutū, aut punitionem. Quia, vt ea relinqueretur, deberet nominatim excipi ab vniuersali exemptione; cap. Cum olim. el 1. §. Nos verò, de priuil. vbi Glossa ver. Diœcesani. Et aduerte, quòd iubet Legislator, Socios Prælatorum benignè tractari à Correctoribus, cum ad eorum conuentus diuerterint, sicut istem benignè tractari præceperat superiores Prælatos, cum ad eos diuerterint, in Correctōr. nu. 61. ad innuendam prærogatiuam, & personarum, quem dicit Collegatus; sunt enim omnes exempti iure cōmuni digni speciali honore, & fauore, cap. Per tuas, de maior. & obed. cap. Vt apostolico, de priu. in 6. ChocKier de exempt. lib. 1. q. 5. n. 2. Vnde Correctores, qui negligerent, vel spernerent benignè tractare Collegas ad eos diuertentes, in hilari receptione, in liberaliori victu, & commodiori, ac ornatiori cella, iuxta facultatem, & commoditatem monasterij, possent, & deberent puniri a Prælatis, tanquam suæ Regulæ non parentes. Barbos. ChoKier.

7 Quæres 2. Si Collega accuset subditum Correctoris apud eumdem Correctorem de furto, vel percussione, & accusatus dictum Collegam apud eūdem Correctorem reconueniat, accusando Colle-

gam de alio sibi facto furto, seu data percussione, an Collega teneatur de iustitia respondere Correctori, & Corrector possit vtriusque rationes audire, & deinde finaliter sententiare? R. quòd sic. Ita habetur in cap. 1. & 2. de mut. petit. Quòd si Collega nolit respondere coram Correctore super reconuentione facta, Corrector debet ei iustitiam denegare, nec ipsum audire in sua causa, vt multis probat Gloss. in c. 1. cit. verb. Respondere.

8 Quæritur 3. Vtrum Collega peccans in conuentu possit à Correctore puniri? R. non posse, & constat ex cap. Frater noster, 16. quæst. 1. cap. Sicut nobis, §. Nolentes, de suppl. neglig. Prælat. cap. fin. de statu Monach. §. Hæc eadem, cap Cum & plantare, §. fin. de priuil. Hostien. in summ. de priuil. numer. 12. Chokier de exempt. part. 4. quæst. 32. nu. 2. Nec obstat cap. Volentes, de priu. in 6. in quo statuitur, quòd ratione delicti quis sortiatur forum non suum. Nam intelligitur de exemptione reali, ratione scilicet loci, non de exemptione personali, qualis est exemptio Collegarum. Atq; ita Angelus verb. Exemptus, §. 1. Chokier de exempt. part. 2. quæst. 45. num. 27. Si autem delictum sit atrox, & periculum sit fugæ, potest Corrector Collegam sistere, & incarcerare. Quia, cum Religioni intersit multum, maleficia non remanere impunita, leg. Ita vulneratus, ff. ad leg. Aquil. leg. Si longius. §. 1. ff. de iudic. magna impunitati fenestra aperiretur, si hanc potestatem Correctori semoueremus. Ita Chokier de exempt. p. 4. q. 52. num. 1. Quòd si Collega peccet publicè & coram Correctore, V.G. percutiat Religiosum, an tunc possit à Correctore puniri? Dico, quòd sic. Quia exemptus ratione notorii delicti potest ab ordinario puniri. Ita Hostien. in sum. de priu. n. 12. Glossa in c. Patentibus, in sum. & habetur in dicto c. Patentibus, & in c. Tuarum, de priuil.

9 Sed pone, quòd Collega nolit parere Correctori in casu sibi permisso, vel à iure, vel à Prouinciali, V.G. quòd possit eum cogere ad accedẽdum ad chorum, vel ad orationem mentalem, poterit ne ab eo puniri? Puto, quòd sic. Quia cui iurisdictio data est, ea quoque concessa esse videntur, sine quibus iurisdictio defendi non potest, vt est punitio, coercitio, executio. Et est textus in leg. Cui iurisdictio, ff. de iurisd. om. iud. Chokier de exempt. part. 4. quæst. 33. in fine.

10 Aduerte autem, quòd Correctores tentantes punire Collegas, debent à Prouincialibus puniri tanquam vsurpatores alienæ iurisdictionis. Pœna autem in tales infligenda videtur arbitraria, per ea, quę tradit Menochius de arbitr. lib. 2. casu 320. num. 1. & clariùs casu 379 n. 2. Videatur Farin. lib. 1. consil. consil. 74.

11 Aduerte tamen, quòd Collegæ tenentur ad exhibendum Correctoribus ius reuerentiale. Ita Chokier de exempt. p. 4. q. 34. n. 3. vbi multos citat; & dixi tom. 1. priuil. in const. 26. Leonis X. n. 44. Reuerentia autem est honor, quem alicui tam in factis, quàm in verbis, exhibemus, vt dicit Petrus Greg. in c. Conquerente, de potest. iud. ord. c. 7. nu. 1. Hic autem honor consistit in decem, quæ pono tom. 1. Religiosi, q. 1. c. 28. concl. 5. Vnde quando conuentu exeunt, tenentur benedictionem à Correctore petere, in absentia tamen sui Prouincialis. Ita statutum est in c. Val. 3. nu. 8. in fine. Et aduerte, quòd potest Corrector censuris cogere Collegas ad sibi hoc ius reuerentiale exhibendum, arg. c. Quod super, de maior. & obed. Petrus Greg loc. cit. n. 5.

12 Quæritur 4. Vtrum Collegæ teneantur stare capitulis culparum celebratis à Correctore? R. negatiuè. Cum enim non sint subditi Correctoris, non tenentur coram ipso culpam dicere, nec pœnitentiam recipere; dicunt enim hi actus subiectionem. Possunt tamen, si velint, ibi permanere vsque ad recitationem illarum precum, quæ culpam præcedũt. Imò ad exercendam humilitatem, etiam culpam dicere. Nec in hoc præiudicat suæ exemptioni, vt probat Chokier de exemp. p. 4. q. 35. n. 2. consulunt enim sibi in foro animæ, saluo semper manente foro externo, pro quo specialiter exemptiones conceduntur; differunt enim isti fori inter se, sicut cælum, & terra, vt ait Gomes ad regul. cancell. de non iudic. secund. form. supplic. q. 14. verb. Breuiter prædictis; Et per hoc dixi, quòd potest Regularis absque præiudicio exemptionis, subiicere se in aliquo casu Episcopo pro absolutione. Quod etiam docet Sayrus de cens. lib. 7. c. 7. n. 23. Neq; his dictis obstat textus Correct. n. 28. vbi dicitur, quòd cuncti Fratres in capitulo locali culpas suas humiliter dicant. Nam intelligitur de Fratribus subditis Correctori; alioquin posset etiam cogi Prouincialis præsens, cum quo faciunt magistratum Collegæ, cum ipse etiam sit Frater, quod est absurdum. Si verò Prouincialis capitulum culparum celebret, clarum est, quòd Collegæ debent illi interesse, cum Prouincialis sit illius Superior.

13 Quæritur 5. Vtrum Collegæ possint, vel debeãt interesse capitulis localibus, in quibus agitur de negotiis conuentus? R. quòd Collegæ residentes in aliquo conuentu, siue absente, siue præsente Prouinciali, habent vocem in venditionibus, emptionibus, & reparationibus, ac in admittendis nouitiis ad professionem, & in cæteris grauioribus negotiis. Ita statutum est in cap. Genuen. 3. nu. 6. Possunt item esse Vicarii conuentus, & in mensa in loco Correctoris sedere, ac Fratres benedicere, vt ita statuitur in cap. Genuen. 1. nu. 7. & in cap. Paulæ, nu. 26. Non possunt tamen cogi à Correctore ad hæc præstanda, si nolint, priuilegio exemptionis obstante. Et hæc sunt illis concessa ad magis eorum personas qualificandas, & honorandas, vt innuunt dicta capitula, quæ nunquam vtuntur verbo Debeant, aut teneantur, sed solum verbo Poterunt, aut Audiantur. Verbum autem Possum, affirmatiuè prolatum, necessitatem non inducit, sed facultatem, ac liberam voluntatem, seu arbitrium, & electionem, leg. Sæpe, ff. de offic. præsid. Barbosa de diction. dict. 226. n. 1. Non possunt tamẽ votum habere in electionibus, quæ in dictis conuentibus fiunt. Cum enim de his habeant deliberare in cap. definitoriis, vel extra, cum suo Prouinciali, æquũ non est, vt iis faciendis intersint; nam semper curabunt sustinere, quod fecerunt, etiamsi malum, aut minùs bonum sit. Atque ita definitum est in cap. Bonon. 2. n. 12. Vnde, si intersint, electio secuta erit irritanda, cum in ea interuenerit, qui interuenire non poterat. Possunt item Collegæ esse Vicarii paruorum conuentuum, vt statuitur in c. Genuen. 4. n. 19.

14 Quæritur 6. Vtrũ Collegæ sint locales in quolibet conuentu suæ Prouinciæ, ad quem eos diuertere contigerit? R. Hoc audiui sæpe à Fratribus dici, fundamentum tamen me latet. Solum in Correctorio reperi, vt dixi n. 5. quòd debent à Correctoribus benignè tractari. Imò in c. Genuen. 3. nu. 6. reperio, quòd Collegæ Prouincialis, qui possunt in capitulis localibus vocẽ habere, debent esse residentes in illis monasteriis, & in fine dicti statuti redditur ratio, quare debeant in dictis capitulis vocem habere, his verbis.

verbis. *Audiantur tanquam Fratres locales, si quidem in monasterio resideant*. Et ista dictio, Siquidem, idem valet ac, Si modò; Italicè, Purche, vt docet Passerat. in suo Calepino illo verbo. Quare vult dicere, quòd vocem habeant, modò sint locales. Concludo igitur (nisi quid me lateat) quòd Collegæ non sunt locales, nisi in illis conuentibus, in quibus assignantur per suos Superiores; & cum nō possint assignari vno, & eodem tempore, nisi in vno conuentu, in illo solo erunt locales, & poterunt gaudere priuilegijs suæ localitatis. *Passerat.*

15 Quæritur 7. Vtrum Collegæ teneantur assistere diuinis officijs, & an possint cogi à Correctore ad ijs assistendum? ℞. affirmatiuè; ait enim Regula nu.12. *Laudibus diuinis Fratres huius Ordinis in clericos assumpti, cum tremore, alacriter intendentes, &c.* Et in const. Clem. VIII. quas habes in const. 10. Vrb. VIII. §.8. to.2. nostr. priu. dicitur. *Nullus omnino prætextu cuiuscunque priuilegij, vel Superioritatis, etiam Generalatus, a seruitio chori censeatur immunis. In eos verò, qui negligentes, aut inobedientes fuerint, salutari pœnitentia Superiores animaduertant, ad præscriptum Regulæ, & constitutionum, alimenti etiam, si opus fuerit, subtractione*. Facit etiam ratio. Cum enim Collegæ comedant, & vestiantur de eleemosynis, quæ dantur à deuotis, adhoc vt Religiosi cultui diuino vacent, non apparet, quare Collegæ à dicto penso absolui debeant, quando munus proprij officij eos non impedit. Vnde sanctè præcipit Papa, vt in eos Superiores animaduertant, etiam ciborum subtractione. Qui enim non laborat, manducare non debet.

16 At quis Superior coget puniendo? Puto, quòd Corrector poterit dictos Collegas cogere, & punire. Quia in hoc Collegæ non sunt exempti, vt constat ex dicto decreto Clem. vide hic supra, num. 7. Quòd si Collega suæ exemptioni fidens, iniuriam faciat Correctori eum cogenti vt ad chorum accedat, verbis, vel factis, potest eum Corrector pro tali iniuria punire. Ita ChoKier de exempt. p.2. qu.45. nu.107. Consulo tamen, vt Correctores priùs agant coram Prouinciali, vt suos Collegas cogat ad assistendum choro, & non parentes puniat, arg. c. Nullus, de iur. patron. Quòd si Prouincialis non prouideat, tunc Corrector suo fungatur officio; in hoc enim casu Collega non est exemptus. *ChoKier.*

17 Sed pone, quòd Collega non disciplinatè viuat, & Corrector scripserit ad Prouincialem, illum informando de vita sui Collegæ; qui tamen Prouincialis nihili fecerit monitionem Correctoris, poterit ne Corrector cogere Collegam ad viuendum disciplinatè, sicut ceteri, vt omnia membra suo corpori adaptentur, & pars corpori non conformis turpitudinem in corpus inducat? ℞. quòd hoc casu tenetur Corrector scribere ad Generalem, qui nisi prouideat, tenetur scribere ad Protectorem, & sic gradatim, vsque ad Papam, semper monendo, quod ipse de hoc iā informauit Prouincialē, &c. Ita ChoKier de exemp. p.2. q.45. num. 63. Si autem Generalis sit in longinquis partibus, ad quem facilis non possit haberi recursus, nec expectari remedium, tunc potest Corrector Collegam cogere ad viuendum disciplinatè, & recusantem punire, supplet .n. tunc Prouincialis negligentiam: sicut supplet aliquando iudex laicus negligentiam iudicis ecclesiastici, vt dicit Auferius de potest. seculár. super ecclesiast. reg.4. n.48. ChoKier de exemp. p.2. q.8. nu. 11. & habetur in c.1. & 2. de suppl. neglig. Prxl. *Aufer. Chokier.*

18 Quæritur 8. Vtrum Collegæ Prouincialis tēpore visitationis debeant præcedere Correctores in proprijs Conuentibus? ℞. affirmatiuè. Certum est enim, quòd Visitatores sunt Superiores eorū, quos visitant; vnde debent necessariò eos præcedere, & id in Regula nostra num.53. clarissimè statuitur, vbi dicitur. *Insuper cuncti simplices vicesgerentes, seu Visitatores, peractis eorum visitationibus, nulla prorsus auctoritate, neque præeminentia fungantur*. Ergo, durante visitatione, aliquam præeminentiam habebunt. Et in Correct. num. 104. dicitur. *Ipsi etiam Prælatorum Socij nulla speciali auctoritate, neque præeminentia fulgeant, nisi per eorum Prælatos ad aliqua huius Ordinis loca in actu visitandi delegati forent*. Et in eodem Correct. num. 113. dicitur. *Vbi vero aliquando ipsi Prælatorum Socij ad aliquem huius Ordinis conuentum visitandū per suos Prælatos delegati forent, ipsorum Prælatorum vice in tali conuentu præsideant*. Ex quibus clarè constat, quòd Visitatores præcedunt eos, quos visitant. Sed Collegæ Prouincialis, & etiam Generalis, tempore visitationis sunt Visitatores, & coniudices cum suis respectiuè Superioribus, habentes votum cum eis decisiuum, vt probaui tom. 2. Religiosi, q.1. cap.2. §. vnico, & præsertim nu.30. adduxi declarationem visitationis apostolicæ, in qua dicitur, quòd Collegæ sunt coniudices cum suo Prælato. Ergo non potest esse dubium, quin in ipso actu visitationis Collegæ Prouincialis debeant præcedere Correctores, & Collegæ Generalis non solùm Correctores, sed etiam Prouinciales. Et ita seruant Monachi Congr. S. Mariæ Fuliensis, vt mihi retulerunt.

19 Quæritur 9. Vtrum Collegę teneantur obseruare statuta Correctoris in bonum commune edita. ℞. affirmatiuè. Tum quia quilibet tenetur obseruare mores illorum, cum quibus viuit, cap. Quisquis rebus, d.41. cap. Illa autem, d.12. & turpis est pars, quæ non congruit suo toti, cap. Quæ contra mores, d.8. Tum quia to.2. Relig. q.1. cap.8. nu.20. probaui, teneri Generalem seruare statuta specialia conuentuum, per quos transit. Tum quia ibid. q.2. cap. 2. nu. 102. probaui, quòd ecclesiastici tenentur obseruare leges ciuiles in communem vtilitatem editas; & Doctoribus ibi ad hoc adductis adde Castrū tract.3. disp.1. p.24. §.6. nu.10. *Castrus.*

20 Quæritur 10. Vtrum Collegæ cogi possint à Correctoribus ad testimonium ferēdum coram ipsis. ℞. negatiuè: cum sint exempti ab eorum iurisdictione; vnde illis competit declinatoria fori ordinarij, ac proinde coram illo iurare non tenentur; & habetur expressè in leg. Tutor, §. fin. ff. de iure iur. vbi dicitur; *Qui non compelluntur Romæ iudicium accipere, nec iurare compellendi sunt*. Et reddit rationem ibi Glossa ver. Compelluntur. *Quia loco iudicii iusiurandum succedit*. Quare cum casus aduenerit, erit priùs obtinenda licentia à Prouinciali, vt possint examinari iuridicè. Ita Farin. de test. p.2. praxis, q.61. oppos.14. nu.130. ChoKier de exempt. p.2. q. 34. nu.1. & alii multi apud Farin. cit. Si tamen Collegæ vltrò velint se examinare, valida erit eorum depositio, etiam non obtenta licentia à Prouinciali; & colligitur ex cap. Quamquam, 14. q.2. Ita Farin. loc. cit. nu.80. & 134. & ChoKier nu.4. *Farinac.*

21 Sed pone, quòd per vim, seu metum cadentē in constantem virum cogatur Collega coram Correctore testimonium ferre, tenebitur ne iurare ad mentem Correctoris? Dico quod non. Quia Corrector est incompetens, vnde poterit æquiuocare. Ita commu-

Nauarrus. Azor. Sayrus. communiter Doctores; Nau. in man. cap. 12. nũ. 8. vers. 9. & tom. 2. suorum op. in cap. Humanæ aures, q. 1. Azor. p. 1. lib. 11. cap. 4. qu. 5. Sayr. in claui reg. lib. 5. cap. 6. nu. 8. & colligitur ex cap. Humanæ aures, 22. q. 5. Secus autem est, si Collega spontè se offerat ad testimonium ferendum, vel etiam cogatur à proprio Prælato, seu quando Corrector obtinuisset licentiam à Prouinciali. Nam tunc Corrector esset iudex competens, vnde teneretur Collega ad mentem illius iurare, per ea, quæ dicunt præfati Doctores.

22 Sed pone etiam, quòd Collega habens licentiam à proprio Prælato, se examinet coram Correctore, si iuret falsum, poterit ne à Correctore puniri? Dic, quòd poterit, non obstante exemptione. Quia tunc Corrector est competens, & iurando falsum fit illi iniuria iudicialiter, quam ipse vindicare potest, vt dixi tom. 2. Relig. quæst. 2. cap. 3. numer. 102. atque ita ChoKier de exemp. p. 2. quæst. 35. à num. 2. & est textus expressus in leg. Nullum, Cod. de test.

23 Sed pone etiam, quòd Prouincialis nolit dare licentiam Correctori, vt possit examinare suum Collegam, & cogere coram ipso iurare, poterit ne Collega eo casu à Correctore cogi. ℞. quòd si veritas aliter haberi non possit, quia solus Collega est informatus de negotio, & Prouincialis dolosè recusset talem licentiam dare, vt reus illæsus euadat, nec ipse per se velit causam facere, poterit Corrector eo casu Collegam compellere ad testimonium coram ipso ferendum, & iurandum, & Collega iurare tenebitur ad mentem Correctoris. Ducor. Tum quia multum interest Religionis, ne delicta impunita remaneant, vt dixi hic supr. nu. 6. vel ne innocens puniatur, vel ne malus bonus æstimetur; cap. Quãquam, 14. q. 2. Tum quia hominum malitijs non est indulgendum. leg. in fundo, ff. de rei vind. Tũ quia eo casu Corrector supplet Prouincialis negligentiã, iuxta dicta hic sup. num. 15. Tum quia id colligitur manifestè ex cap. Cum super, de testib. cog. ibi, *Sit testimonium vestrum necessarium*, & ex c. Peruenit, el 2. in fine, eodem tit.

24 Nota hic, quòd multa dixi in hoc tractatu de Collegis, argumentando ab exemptione ecclesiasticorum à foro seculari, & ab exemptione ecclesiasticorum à foro ordinariorum, cum enim analogia sit, & proportio in materia fori inter exemptos Clericos, & laicos, ac Collegas, cum singuli speciales habeant iudices, fit, vt ab vno ad alium efficax argumentatio trahi possit quo modo argumentandi passim vtitur ChoKier in tract. de exemp. & Farin. de test. p. 2. praxis, qu. 61. præsertim nu. 130. & nu. 134. Et hoc argumentum esse validum in iure, docet Glossa in cap. 1. ver. Nunquid ergo, & cap. Auctoritate, ver. Non exemptis, de priuil. in 6. ChoKier. de exempt. p. 1. q. 45. nu. 5. Barbos. in loc. com. verb. Argumentum, nu. 97. ChoKier. Barbos.

25 Aduerte denique, quod iurisdictio ordinarij latè est interpretanda: quia fauorabilis est, & exemptio Collegarum strictè. Quia omnes exemptiones, vtpote recedentes à iure communi, censentur odiosæ. Ita probat ChoKier. de exemp. p. 1. quæst. 4. à numero 7.

Constitutio secunda, aliàs 12.

Annullat electiones Generalis, Collegarum & Zelosi Ordinis Minimorum Barcinone factas, & prouidet de nouo.

VRBANVS PAPA VIII.

Ad futuram rei memoriam.

INiuncti nobis apostolici muneris ratio postulat, vt circa statum religiosorum Ordinum in Ecclesia Dei militantium salubriter dirigen. mentis nostræ aciem assiduè intendamus; atque in his eiusdem muneris partes sedulò impendamus, quæ prospero, feliciqúe illorum statui, & directioni conspicimus in Domino expedire. Proœmiũ.

§. 1. *Cum itaque in Congregatione Venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium, super negotijs Fratrum Ordinis Minimorum S. Francisci de Paula à nobis deputatorum, sæpius actum fuerit de validitate capituli generalis eiusdem Ordinis in ciuitate Barcinonen. vltimò celebrati; nos ipsius Congregationis relatione, ac sententia audita, iustis de causis animum nostrum mouen. electiones Correctoris generalis in persona dilecti filij Simonis Bachelier, eiusdem Ordinis professoris, nec non trium Collegarũ, ac Zelosi, seu Procuratoris generalis Ordinis prædicti, in dicto capitulo factas, apostolica auctoritate, ten. præsentium cassamus, ac nullas esse, & fore declaramus. Necnon Franciscum Longobardum ipsius Ordinis Vicarium apostolicum, vsque ad futurum generale capitulum; Zelosum verò, seu Procuratorem Ordinis, eumdem Simonem; Collegam Italum, Ignatium de Neapoli; Collegam Hispanum, Ioannem Pinnam de Celis; & Collegam Gallum Ioannem kermarck dicti Ordinis professores, dilectos filios, auctoritate, & tenore prædictis constituimus, & deputamus: reliquas autem electiones, & acta quæcunque eiusdem capituli confirmamus.* Annullat electiones & nouas facit.

§. 2. *Præterea Vicarium generalem dicti Ordinis, siue à Sede Apostolica pro tempore deputatum, siue à capitulo electum, de cætero nullatenus posse immediatè eligi in Correctorem generalem, sed tandiù debere ab officio vacare, quamdiù Vicarius generalis extiterit.* Statuit quòd Vic. gen. dicti Ordinis non possit immediatè eligi in Generalē.

§. 3. *Sicque obseruari, & ita per quoscunque iudices, & commissarios, quauis auctoritate fungentes, ac S. R. E. Cardinales, etiam de latere Legatos, ac Sedis Apostolicæ Nuncios iudicari, & definiri debere; ac irritum, & inane, si secus super his à quoquam, quauis auctoritate, scienter, vel ignoranter, contigerit attentari, decernimus.* Ita iudicari mandat per quoscunq; iudices, etiã Legatos de latere, cũ decreto irritante.

§. 4. *Non obstan. constitutionibus, & ordinationibus apostolicis, ac, quatenus opus sit, dicti Ordinis etiam iuramento, confirmatione apostolica, vel quauis firmitate alia roboratis, statutis, & consuetudinibus;* Cõtrariis derogat.

nibus; priuilegijs quoque, indultis, & literis apostolicis, sub quibuscunque ten. & formis, ac cũ quibusuis clausulis, & decretis, in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & innouatis. Quibus omnibus, & singulis, illorum omniũ ten. præsentibus pro expressis habentes, illis aliàs in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat, specialiter, & expresè derogamus, cæterisq; contrarijs quibuscunque. Datum Romæ apud Sanctam Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die 22. Martij 1630. Pontificatus nostri anno 7. M. A. Maraldus.

1. Noto 1. quòd huic constitutioni causam dedit capitulum generale Barcinone 3. celebratum anno 1629. in quo reelectus fuit P. F. Simon Bachelier Gallus, ex Prouincia Campaniæ, qui fuerat Genuæ anno 1625. per mortẽ bonæ mem. P. Aegidii Chamart, in Generalem electus, & in eo officio durauerat à die 29. Martii dicti anni 1625. vsque ad Calend. Iunij 1629. Contra quam electionem cum reclamatum fuisset per 23. capitulantes, nouem scilicet Italos, & 13. Gallos, & appellatum ad sanctam Sedem, Sanctissimus D. N. Papa Vrbanus VIII. dictæ appellationi detulit, & reclamationi aures dedit; & instantibus P. F. Deodato Lomellino Genuensi, Procuratore pro natione Italica, & P. F. Petro Brian Auenionensi, Procuratore pro natione Gallica, specialiter electis Barcinone à dictis 23. Patribus, dictus Sanctissimus grauitatem negotii penetrans, illud commisit sex Cardinalibus, nimirum Vbaldino, Lantes, Aldobrandino, Gypsio, Zacchiæ, Caietano; qui quidem Cardinales, auditis partibus, solum Deum, & iustitiam præ oculis habentes, posthabitis humanis fauoribus, quibus multùm confidebat pars aduersa, declarauerũt electiones Barcinone factas nullas. Quæ declaratio ad Sanctissimum relata, eum mouit ad hanc constitutionem faciendam. Vtriusque partis iura hic non recenseo; ad perpetuam tamen memoriam reposui in nostra biblioteca Genuensi.

2. Noto 2. quòd tomo 1. Religiosi, q. 1. cap. 18. ver. Aduerto tamen, dixi, quòd aduersùs Prælatos non erant admittendi quicunque testes, sed solùm omni exceptione maiores, & in Ordine nostro excludendos esse dixi eos Conuersos, quos Oblatos vocamus. Quo dicto valdè se grauatos sensere Oblati præfati, & in prædicto capitulo generali Barcinonensi anno 1629. omnes ferè aduersùm me concilium inierunt, vt dictum illud meum necarent omnino. Vnde quemdam Doctorellum ibi morantem, qui potiùs pani lucrando, quàm iuri dicendo insudabat, conuenere; &, data pecunia, conduxere, vt contra illam propositionem meam scriberet; Quod fecit, & impressit, generales regulas, (vt illius proprium erat) adducendo, quibus probatur omnes viros esse testes idoneos, modò sint bonę conuersationis, & famę. Paucula autem illa, quæ affert ex nostris statutis, ita extra propositum sunt, vt, cum illam scripturam legerem, exclamauerim, dicens, cum Propertio.

Propert.

Aurum omnes, victa iam pietate, colunt.
Auro pulsa fides, auro venalia iura.
Aurum lex sequitur.

Quod ita verum esse puto, vt falsitatis accusem illos, qui dicunt, ætatem nos ferri colere; existimo enim, nos esse in ætate auri, cum omnia auro fiant, vt cecinit non illepidè Poeta Naso.

Aurea nunc verè sunt secula, plurimus auro.
Venit honos, auro conciliantur opes.

Ouidius.

Hæc sic impressa scriptura præsentari debebat capitulo generali, vt me tanquam malè locutum de Fratribus meis redargueret, atque puniret, præcipeteque dictam propositionem abiurare. Sed cum visa fuisset in priuato à capitularibus, quibus singulis vna copia fuit consignata, indigna visa est, vt in consessum tantorum Patrum compareret. Cum ego tamen ad quædam breuia negotiola è capitulo discessissem, Morgantus quidam, vt audiui, dictam scripturam præsentare tentauit. Sed reiectus est.

3. Dico itaque primò, quòd si intentum Fratrũ meorum Oblatorum sciuissem, illa pecunia in alios vtiliores vsus fuisset conuersa; & charitas fraterna videbatur postulare, vt scirem; cum enim essem præsens, dictam propositionem declarassem, antequam contra eam quicquam scriberetur. Nam dubia propositio intelligenda est in eo sensu, quem illi dat, qui eam protulit; leg. In ambiguis, ff. de reg. iur. Nauarr. libro 5. consil. de hæret. consil. 6. numer. 6.

Nauarr.

4. Dico 2. quòd Doctorellus ille, qui contra me scripsit, Doctoris se solùm nomen habere monstrauit, (nisi id fecerit ad panem lucrandum) nam si re Doctor fuisset, sciuisset, quòd Doctorum dicta secundùm leges, quas allegant, intelligenda sunt, vt docent Io. Andr. in cap. Cum nuncius, de testibus num. 4. Nauarr. in cap. Qualitas, num. 39. de pœnit. d. 5. vbi citat Bartol. Cum ergo ad illud dictum probandum adduxissem cap. Sacerdotes, 2. quæst. 7. illud erat interpretandum, sicut dictum cap. Sacerdotes, cuius interpretatio sumitur ex cap. Clericos, ead. caus. & qu. & sic papyrus illa non fuisset frustra consumpta.

Io. Andr.

5 Dico 3. mentem meam nunquam fuisse contristare Oblatos Fratres meos, quos amo, & colo, ac in pupilla gero oculorum meorum, quibusque semper faui, & sum auxiliatus, vt bene sciunt, quibuscum sum conuersatus; & multo minus cogitaui vnquam eos damno aliquo afficere, vel dehonestare, cum ex illo ordine, sanctissimæ vitæ, probatæque disciplinæ multos nouerim, & noscam. Et quis tam insipiens est, vt me tam insipientem, & malignum reputet, vt deuotos Oblatos, ac suæ Regulæ obseruantes, ac multos etiam gloria miraculorum illustres, à testimonio ferendo, & ab accusando Prælatos arcere contenderim? Ego, qui tantum virtuti defero, vt omnia illi deberi prædicem virtutem reprobaui, deturpaui in Fratribus meis Oblatis? Pudet hæc fuisse de me vnquam cogitata. At quid non audet inscitia malignitati adiecta; *Posuerunt*, inquit diuinus Psaltes, *in cælum os suum*; vnde non mirum, *si lingua eorum transiuit in terra*.

6 Dico 4. quòd ego non intendo hic reprobare, quæ misellus ille Doctor contra me attulit. Tum quia contra dictum meum sanè intellectum, nihil dicit. Tum quia tanto honore digna nõ sunt. Et pręsertim quæ affert ex Ordine nostro, insulsa omnino sunt, & extra rem, vt patere potest intuenti.

7 Dico 5. quòd propositio illa mea est intelligenda iuxta gloss. & Archidiac. in dicto cap. Clericos, 2. quæst. 7. quòd scilicet dicti Fratres Oblati non possint accusare, neque testificari contra Prælatos, quin priùs de eorum opinione, & vita discutiatur. Quod etiam habetur expresè in dicto

cap.

cap. Clericos, & cap. Criminationes, & cap. Quærendum, ead. causa, & q. Et innuitur non obscurè in cap. Qualiter, & quando, el 2. verb. Licet autem hoc, de accusat. Et in nostris statutis generalibus id innuitur cap. Genuensi 6. num. 22. expressè mandatur in cap. Valent. 4. numer. 51. & Massiliens. 1. num. 59. Et huius opinionis est etiam D. Thom. 2. 2. quæst. 68. art. 1. ad secundum, Ghisilet. de iud regul. cap. 16. num. 47. Aragon. ad loc. cit. D. Thom. Val. ro. 3. disp. 5. quæst. 12. par. 1. vers. Dicit tamen Cai. Specul. lib. 3. de accus. §. 4. num. 7. Et licèt dicta iura, & capitula loquantur de omnibus indistinctè, ita vt nó solùm includant Oblatos, sed etiam Laicos, & Sacerdotes, & moneant vniuersaliter omnes Superiores, ne in causis Prælatorum quoscunque testes admittant indifferenter, sed illos solùm, de quorum bona fama, & conuersatione priùs constat; tamen ego ad Oblatos potiùs, quàm ad alios, propositionem meam restrinxi. Tum quia isti communiter, saluis saluandis, recipiuntur pro seruitio, absque multo delectu. Tum quia non multum accuratè educantur. Tum quia liberiùs, quàm alii, viuunt; soli enim ambulant. Tum quia cum crebriùs propter ingenii tarditatem corrigantur à Prælatis, hi faciliùs in illorum odium incurrunt. Tum quia non sunt ita eruditi cómuniter, vt sciant quid requiratur ad accusandum, seu denunciandum, & testificandum. Tum quia scio Reuerendiss. P. Didacum Arias tempore sui Generalatus nullum vnquam Oblatum in testem, vel accusatorem iuridicè admittere voluisse. Tum propter alias rationes, quas consulto omitto, ne illis exosus reddar; sub suo enim pessulo omnia esculenta, & poculenta recludunt; quare ratione boni regiminis præstat illis morem gerere.

D. Thom. Ghisilet. Aragon. Valentia. Specul.

8 Dico nihilominus 6. quod mea propositio sic declarata, fouetur multum auctoritate illorum DD. qui dicunt, quod probationes contra Prælatos debent esse maiores, quàm contra alios. Isti verò sunt Paris à Puteo de syndic. ver. Probatio, §. Contra officiales, num. 6. & ver. Testis, §. Fui semel, num. 3. vers. Quid ergo. Amodeus Iustinus de syndic. num. 186. & 187. August. Dulcetus de syndic. num. 24. Baldus in leg. Obseruare, §. Proficisci. de offic. Proconsul. nu. 14. Bouadill. tom. 2. polit. lib. 5. cap. 1. à num. 200. vbi multos citat in com. lit. G. Mascard. de prob. tom. 2. conclus. 957. n. 28. & tom. 3. concl. 1254. nu. 18. Rodriq. tom. 3. q. regul. q. 77. ar. 4. Thomas à Iesu de visit. regul. tract. 3. c. 14. n. 6.

P. à Put. A. Iusti. Dulcetus. Baldus. Bouadil. Mascard. Rodriq. Th. à Iesu.

9 Concludo itaque, quod ego Fratres meos Oblatos non excludo à testimonio ferendo, neque ab accusando, &c. Prelatos; sed volo, vt priùs discutiatur, an bonæ famæ, & bonæ conuersationis sint. Quòd si notum sit, eos esse bonæ famæ, & conuersationis, tanti facio illorum testimonium, quanti cuiuslibet alterius, quantumuis eminentis viri.

Constitutio tertia, aliàs 13.

Reuocat omnes licentias, & priuilegia sumendi nouos conuentus contra formam const. Clem. VIII. & decretum Congreg. Concilij de mandato Gregorij XV.

VRBANVS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Romanus Pontifex, cui Saluator, & Dominus noster, qui charitas est, & Deus pacis, vniuersalis Ecclesiæ credidit principatum, ea interdum, quæ certis etiam rationabilibus de causis à Sede apostolica concessa sunt, ipsa subinde rerum experientia suadente, & maioribus ex causis, quibus præsertim personarum sub suaui Religionis iugo Altissimo famulantium paci, & quieti consulitur, litibusque ac controuersiis inter eos obuiam itur, reuocat, & immutat, in hisque pastoralis solicitudinis, & prouidentiæ suæ studium interponit, prout, rerum, & temporum qualitatibus debitè pensatis, conspicit in Domino salubriter expedire. Proœmiũ.

§. 1. *Cum itaque, sicut nobis innotuit, complures licentiæ, siue facultates à nonnullis Romanis Pont. prædecessoribus nostris per diuersos Ordinum, etiam Mendicantium, Congregationum, Societatum, & aliorum regularium Institutorum Superiores, seu alios eorum nomine, vbique locorum monasteria, domos, collegia, conuentus, & alia loca regularia, quouis nomine nuncupata, seruata dumtaxat sacrorum Canonum, & Concilij Trid. decretorum forma, de solo Ordinarij licentia, seu etiã forsan non seruata forma, & absque licentia huiusmodi, & contra decreta à Sede apostolica super præmissis edita, fundandi, erigendi, & instituendi, importunis precibus, seu etiam motu proprio, vel aliàs obtentæ, & exortæ fuerint.* Motiua.

§. 2. *Idcirco Nos omnes, & quascunque licentias, ac facultates huiusmodi, literasque desuper, tam sub plumbo, quàm in huiusmodi forma Breuis desuper expeditas, earumque ten. etiam veriores, & Dat. præsentibus, ac si specificè, & sigillatim exprimerentur, & insererentur, pro plenè, & sufficiẽter expressis, & ad verbum insertis habentes, iustis de causis animum nostrum mouentibus, motu proprio, non ad alicuius nobis super hoc oblatæ petitionis instantiam, sed ex certa scientia, ac matura deliberatione nostris, deque apostolicæ potestatis plenitudine, omnes, & quascunque licentias, & facultates huiusmodi, literasque desuper tam sub plumbo, quàm in eadem forma Breuis expeditas, omniaque & singula in eis quomodolibet contenta & expressa, etiam quòad erectiones, fundationes, & institutiones monasteriorum, collegiorum, domorum, conuentuum, & aliorum locorum regularium huiusmodi, quæ nondum suum sortitæ sunt effectum, ten. præsentium perpetuò reuocamus, cassamus, abrogamus, & annullamus,* Reuocat prout in summario.

nullamus, viribusq. & effectu prorsus euacuamus.

Apponit pœnas dictis licentiis vtentibus.

§. 3. *Præterea Ordinum, etiam Mendicantium, Congregationum, Societatum, & aliorum Institutorum regularium Superioribus, quocunque nomine nuncupatis, cæterisq. personis, ad quos spectat, in virtute sanctæ obedientiæ, ac sub priuationis vocis actiuæ, & passiuæ, nec non officiorum quorumcunque ac inhabilitatis ad illa, & alia in futurum obtinen. nec non etiam excommunicationis ipso facto incurrendis pœnis interdicimus, & prohibemus, ne licentiarum, seu facultatum, per nos, vt præfertur, reuocatarum, & annullatarum, siue alio quouis prætextu, vel causa, etiam quantumuis priuilegiata, noua monasteria, collegia, domos, conuentus, & alia loca regularia huiusmodi, nisi de expressa Ordinariorum licentia, ac seruata in omnibus, & per omnia sacrorum Canonum, & Conc. Trident. necnon constitutionis fel. rec. Clementis VIII. quæ incipit, Quoniam ad institutam, sub Dat. Romæ apud Sanctum Marcum, sub annulo Piscatoris, die 23. Iulij, MDCIII. ac decretorum de mandato eiusdem Clementis, necnon sim. me. Gregorij XV. Rom. Pont. prædecessorum desuper editorum forma, recipere, erigere, fundare, seu aliàs quomodolibet instituere, seu incœpta finire, & absoluere audeant, seu præsumant.*

Clausulæ præseruatiuæ.

§. 4. *Decernentes, præsentes literas, etiam ex eo, quòd causæ, propter quas illæ emanarint, expressæ, verificatæ, & iustificatæ, aut quicunque in præmissis interesse habentes, seu habere prætendentes, ad hoc vocati, citati, & auditi non fuerint, neque illis consenserint, vel aliàs ex quocunque capite, prætextu, colore, ingenio, vel causa, de subreptionis, vel obreptionis, seu nullitatis vitio, aut intentionis nostræ, vel alio quouis defectu notari, impugnari, redargui, infringi, retractari, in ius, vel controuersiam vocari, ad terminos iuris reduci, aut contra eas quoduis gratiæ, vel iustitiæ remedium impetrari, seu concedi nullatenus posse, sed eas, ac omnia, & singula in eis contenta, semper, & perpetuò valida, firma, & efficacia esse, & fore, suosque plenarios, & integros effectus sortiri, & obtinere, ac ab omnibus, & singulis, ad quos spectat, & pro tempore quomodolibet spectabit, inuiolabiliter obseruari; sicque, & non aliter, per quoscumque iudices ordinarios, & delegatos, etiam causarum Palatij apostolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales, etiam de latere Legatos, & Nuncios, quauis auctoritate fungen. sublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretan. facultate, & auctoritate, iudicari, & definiri debere; ac irritum, & inane, si secus super his à quoquam quauis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.*

Commissarios deputat.

§. 5. *Quo circa venerabilibus fratribus, Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, & alijs locorum Ordinarijs per præsentes committimus, & mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut vnus eorum per se, vel alium, seu alios, præsentes literas, & in eis contenta quæcunque solemniter publican. faciant illas, & illa ab omnibus, & singulis, ad quos spectat, & pro tempore spectabit, inuiolabiliter obseruari; contradictores quoslibet, & rebelles per cen. & pœnas ecclesiasticas, aliaq; opportuna iuris, & facti remedia, appellatione postposita, compescendo, inuocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachij secularis.*

§. 6. *Non obstan. præmissis, ac regula nostra, De iure quæsito nō tollen. & re. me. Bonifacij Papæ VIII. similiter prædecessoris nostri de vna, & in Concilio generali edita de duabus dictis, dummodò vltra tres dietas aliquis auctoritate præsentium ad iudicium nō trahatur; alijsq. constitutionibus, & ordinationibus, apostolicis, ac quorumcunque Ordinum, Congregationum, Societatum, & Institutorum regularium, etiam iuramēto, confirmatione apostolica, vel quauis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus; priuilegijs quoque, indultis, etiam Mare magnum, vel aliàs quomodolibet nuncupatis, & literis apostolicis, illis, eorumque Superioribus, & personis, sub quibuscumque ten. & formis, ac cum quibusuis etiam derogatoriarum derogatorijs, alijsque efficacioribus, & insolitis clausulis, ac irritan. & alijs decretis in genere, vel in specie, etiam motu proprio, & consistorialiter, ac aliàs quomodolibet in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & sæpius innouatis. Quibus omnibus, & singulis, etiamsi pro illorū sufficienti derogatione, de illis, eorumque totis ten. specialis, specifica, expressa, & indiuidua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio, seu quæuis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc seruanda foret, eorum omnium ten. præsentibus pro plenè, & sufficienter expressis, & ad verbum insertis habentes, illis aliàs in suo robore permansuris, hac vice dūtaxat, specialiter, & expressè derogamus, cæterisq; contrarijs quibuscunque.*

Derogat contrarijs.

Dat formam publicandi; & transūptis fidem iubet adhiberi.

§. 7. *Volumus autem, quòd præsentes in valuis Basilicarum Sancti Ioannis Lateranen. & Principis Apostolorum de Vrbe, ac in acie campi Floræ, vt moris est, affixæ, omnes, quos illæ concernunt, ita arctent, & afficiant perinde, ac si vnicuique personaliter intimatæ fuissent. Quòdque earumdem præsentium transumptis, etiam impressis, manu alicuius Notarij publici subscriptis, & sigillo personæ in dignitate ecclesiastica constitutæ munitis, eadem prorsus fides adhibeatur, quæ præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.*

Datum Romæ apud Sanctam Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die 28. Augusti, 1624. Pontificatus nostri anno 2.

V. Theatinus.

Anno millesimo sexcentesimo vigesimo quarto, indictione septima, Pontificatus autem Sanctissimi in Christo Patris, & Domini nostri, Domini Vrbani diuina prouidentia Papæ VIII. anno eius secundo, die verò vltima mensis Augusti, retroscriptæ literæ apostolicæ affixæ, & publicatæ fuerunt ad valuas Basilicarum Sancti Ioannis Lateranen. & Principis Apostolorum, ac in acie campi Floræ, vt moris est, per nos Camillum Fundatum de Cesis, & Iulium Marzitellium prælibati Sanctissimi Domini nostri Papæ Cursores, etc.

Brādimartes Latinus pro Magistro D. D. Curs.

1 NOto I. circa hanc constit. quòd de constitut. Clem. VIII. de qua in §. 3. mentionem facio in const. Pyrrhi, num. 48. & decretum Congreg. de mandato Greg. XV. habes in 6. const. dicti Gregor. tom. 2. nostri bull.

2. Noto II. per hanc constit. quatenus confirmat omnino constit. Clem. VIII. tolli arbitramentum illud, quod Episcopis reliquerat Greg. XV. in fine §. 2. dictæ eius const. 6. non vocandi Priores, seu Procuratores conuentuum iam fundatorum, si illis aliàs constaret, duodecim Fratres conuentus ædificandi posse in illo loco commodè sustentari absque detrimento Religiosorum degentium in monasteriis iam ibi ædificatis.

3. Noto III. quod omnes istæ prohibitiones non comprehendunt hospitia. Nam appellatione monasterij non venit hospitium. Ita Riccius p. 1. praxis, decis. 652. Et ratio est. Nam cum in locis, vbi sunt hospitia, non celebrentur publicè diuina, neque pulsentur campanæ, neque fiant quæstuationes, non possunt Fratres ibi habitantes esse damno aliis monasterijs antiquioribus. Cum ergo, cessante fine prohibitionis, cesset etiam illius effectus; cap. Cum cessante, de appell. & in hospitiis cesset dictarum constit. finis, dicendum est, eas in illis locum non habere.

Riccius.

Constitutio quinta, aliàs 15.

Prohibet omnibus Episcopis Italiæ sub pœna priuationis exercitii Pontificalium per annum, ne quemquam Vltramontanum sine literis dimissoriis sui Ordinarii, recognitis à Vicario Papæ ordinent, etiam ad minores, aliter autem ordinatis pœnam suspensionis perpetuæ imponit.

VRBANVS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Proœmiũ.

SEcretis æternæ prouidentiæ consilijs, nullo nostrorum suffragio meritorum, speculatores domus Israel, in sublimi Apostolatus culmine constituti, eo potissimum pontificiæ sedulitatis officia conuertenda esse arbitramur, vt qui in sortem Domini vocantur, Christique militiæ dant nomen, spiritualem Ecclesiæ tranquillitatem non perturbent, sed pacem confirment, vires augeant, ac tam strenuè se gerant, vt ipsam terribilem, quasi castrorum aciem ordinatam, inferæ potestates, ac Principes tenebrarum quotidie magis perhorrescant. Hæc autem quantò impensiùs fieri optamus, tantò maiori indignatione irreligiosam quorumdam impudentiam detestamur, ac sacrilegam temeritatem execramur, qui sacros Canones, Summorumq. Pontificum decreta non verentes, clericales ordines illegitimè suscipiunt, ac dum in ecclesiasticorum ministrorum cœtum per nefas irrepunt, Dei cultui, animarum saluti, omnibusque ad optimum christianæ Reipublicæ regimen pertinentibus plurimùm obesse noscuntur.

§. 1. Aliàs siquidem fel. rec. Clemẽs Papa IV. prædecessor noster, volens periculis animarum eorum obuiare, qui vinculo excommunicationis astricti, aut apostatæ, seu irregulares, vel aliàs ordinum sacrorũ susceptione indigni, suam patriam, in qua de his haberetur notitia, fugientes, se in remotis partibus faciebant ad huiusmodi ordines promoueri, statuit, vt nullus Episcoporum Italiæ de cætero aliquem Vltramontanum Clericum ordinare præsumeret, nisi ab eodem Clemente prædecessore, vel ab Episcopo, de cuius diœc. traxerat originem ordinandus, vel in cuius diœc. beneficiatus existebat, per eius patentes literas, causam rationabilem continentes, quare ipsum nolebat, aut nequibat ordinare, specialem licentiam haberet. Eos verò, quos contra præmissa contigisset ordinari, manere voluit absque spe dispensationis super hoc à Sede apostolica obtinendæ, suspensos, ac ordinantes condigna pœnitentia puniri.

Clemens IV. prohibuit, Vltramõtanos in Italia ordinari, c. 1. de temp. ordin. in 6.

§. 2. Cum autem non sine graui animi nostri molestia nobis innotuerit, quamplures Vltramontanos, suæ salutis immemores, Deiq. timore postposito, ad ordines prædictos cum falsis dimissorialibus literis, seu etiam cum titulo patrimonij ficto, vel fiduciario, seu etiam falso, cum maximo bonorum omnium scandalo, se promoueri fecisse. Nos innumeris, quæ ex minùs canonica Clericorum ordinatione huiusmodi proueniunt, malis, quantum nobis ex alto conceditur, prouidere volentes, prædictam Clementis prædecessoris constitutionem, cum omnibus, & singulis in ea contẽtis approbantes, & innouantes, motu proprio, & ex certa scientia, ac matura deliberatione nostris, deque apostolicæ potestatis plenitudine, venerabilibus fratribus Patriarchis, Archiepiscopis, & Episcopis, in Italia existentibus, tenore præsentium prohibemus, ne quouis prætextu, & ex quacunque causa, Hispanos, Lusitanos, Gallos, vel Germanos, aliosq. quoscunque Vltramontanos, & ex quibusuis locis extra Italiam oriundis, non solùm ad sacros, sed neq. ẽt ad minores ordines, vel clericalem characterem promouere audeant, seu præsumant, nisi dimissoriales suorũ Ordinariorum literas, à nostris, & huius sanctæ Sedis Nuncijs, seu Collectoribus, in illis partibus commorãtibus recognitas, probatas, & subscriptas habeant, eorumdemue Nunciorum, seu Collectorum subscriptiones à dilecto filio nostro in alma Vrbe Vicario in spiritualibus generali similiter examinatæ, recognitæ, & probatæ fuerint. Aliàs promouentes ad annũ ab exercitio pontificalium, promoti verò perpetuæ suspensionis pœnam, absque spe dispensationis à Sede apostolica obtinendæ, incurrant eo ipso. Insuper promotos huiusmodi, ac etiã eos, qui cum falsis, vel fictis, aut fiduciarijs patrimonij titulis scienter se ad ordines huiusmodi promoueri fecerint, non solùm prædictis, verumetiã maioribus, arbitrio nostro, & pro tempore existentis Romani Pontificis, infligendis pœnis.

Multis causis adductis dictam cõst. Clem. cõfirmat, & innouat, & prohibet etiam in minoribus ordinari, cũ appositione pœnæ.

§. 3. Italos verò, si quos imposterum clericali charactere insigniri, vel ad minores ordines promoueri ab alieno Episcopo cum falsis dimissorijs contigerit, etiamsi qualitatibus per Concil. Trident. Decretum cap. 16. sess. 23. requisitis præditi sint, nihilominus, sequuta

Itali, qui ab alieno Episcopo cum falsis dimissoriis, etiam ad minores, pro-

mouere se faciunt, priuilegio fori non gaudent, post declarationē iudicis ecclesiastici.

sequuta tamen priùs de super iudicis Ecclesiastici declaratione, fori priuilegio minimè gaudere, sed seculari iurisdictioni, vt antea, plenè in omnibus subiacere, & subiectos esse respectiuè volumus.

Aufert potestatē aliter iudicandi, et interpretandi, & contrariis derogat.

§. 4. Sicque, & nō aliter, per quoscunq. indices ordinarios, & delegatos, etiam causarum Palatij apostolici Auditores, sublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari, & definiri debere; ac irritum, & inane, si secus super his à quoquam quauis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari. In cōtrarium facien. non obstantibus quibuscunque.

Const. Pii 2. contra malè promotos nō vult esse derogatū.

§. 5. Per præsentes autem constitutioni rec. m. Pij Papæ II. prædecessoris nostri contra malè promotos editæ, nullatenus derogare intendimus, sed illam cum omnibus, & singulis in ea contentis in suo robore, & efficacia permanere perinde, ac si præsentes non emanassent, decernimus.

Publicatæ in Curia omnes afficiunt.

§. 6. Vt autem præsentes literæ ad omnium notitiā faciliùs deuenire possint, volumus, quòd illæ, siue earū exempla, in valuis Basilicarum S. Ioannis Lateranen. ac Principis Apostolorum de Vrbe, & Cancellariæ apostolicæ, necnon in acie campi Floræ, vt moris est, affixæ, omnes, & singulos, quos illæ concernunt, perinde arctent, & afficiant, ac si vnicuique personaliter intimatæ fuissent. Quòdque earumdem transumptis, etiam impressis, manu alicuius Notarij publici subscriptis, & sigillo alicuius personæ in dignitate ecclesiastica constitutæ munitis, eadem prorsus fides in iudicio, & extra illud vbique adhibeatur, quæ ipsis præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, sub annulo Piscatoris, die 11. Decembris, 1624. Pontificatus nostri anno 2. V. Theatinus.

Anno millesimo sexcentesimo vigesimo quarto inditione septima Pontificatus S.D.N. D. Vrbani, diuina prouidentia Papæ VIII. die verò decimo sexto mensis Decembris, retroscriptæ literæ apostolicæ affixæ, lectæ, & publicatæ fuerunt ad valuas Basilicarū sancti Ioannis Lateranen. Principis Apostolorum de Vrbe, ac Cancellariæ apostolicæ, acie campi Floræ per nos Alexandrum de Rocchis, & Fabium Emilianum S.D. Papæ Curs.

Brandimattes Latinus pro Magistro DD. Curs.

Noto, quòd Vltramōtani, qui in Italia acquisiuerunt domicilium, possunt ordinari ab Episcopo, qui illis est superior ratione domicilii. Ita Barb. in c. 1. de temp. ordin. in 6. nu. 3. qui nu. 7. aduertit, quod Itali ordinati ab Episcopis vltramontanis, & vltra montes non comprehenduntur in illa constit. Ergo neque in ista.

Constitutio 6. aliàs 16.

Statuit, quòd non ordinatus celebrans, aut confessiones audiens, puniatur iuxta constit. Clem. VIII. non obstante, quòd non fuerit constitutus in ætate 25. annorum, modò 20. annum compleuerit.

VRBANVS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

APostolatus officium, cui, meritis licèt imparibus, disponente Deo, præsidemus, à nobis postulat, vt, quantum nobis ex alto conceditur, delinquendi fiduciam compescamus, in ijs præsertim, quorum eò sacrilega processit audacia, vt se beneficio minoris ætatis, spretis apostolicis constitutionibus, cōfoueant in delictis, quorum statutis pœnis se idcirco iactant minimè subiacere. Proœmiū.

Ponit constit. Clemen. VIII.

§. 1. Aliàs siquidem à fel. rec. Clemente Papa VIII. prædecessore nostro emanarunt literæ tenoris sequentis, videlicet. Clemens Papa VIII. Ad perpetuā rei memoriam. Etsi aliàs fel. recor. Paulus Papa IV. prædecessor noster, ad nefariam, & sacrilegam quorūdam hominum temeritatem coercendam, qui cum ad sacrum presbyteratus ordinem minimè promoti sint, Sacerdotis tamen auctoritatem sibi temerè assumentes, missarum celebrationem vsurpare, & sacramētum pœnitentiæ ministrare præsumunt, decreuerit, huiusmodi delinquentes à sanctæ Inquisitionis iudicibus tradi debere curiæ seculari, debita animaduersione puniendos; & posteà rec. me. Sixtus Papa V. etiam prædecessor noster, prædictum Pauli Papæ IV. decretum innouari, ac seriò obseruari mandauerit; eò tamē dictorum hominum prorupit audacia, vt prætextu ignorationis huiusmodi decretorum, ac pœnarū cōtra ipsos, vt præfertur, inflictarum, illis se minimè subiacere, & obnoxios esse putent, ac propterea se ab eisdē liberari, & absolui posse prætendant. Nos igitur animaduertentes, huiusmodi perditos, & nefarios homines ad sacrum Presbyteratus ordinem non promotos missarum celebrationem vsurpare præsumentes, non solùm actus idololatriæ, saltem extrinsecè, seu per externa, & visibilia religionis, & pietatis signa, exercere; sed etiam (quantum in ipsis est) efficere, vt Christi fideles, qui credunt, eos ordinatos esse, & ritè conficere sacramentum Eucharistiæ, idololatriæ crimen ignoranter incurrant, purum videlicet panem, & vinum, tanquam verum Christi Domini nostri corpus, & sanguinem, eisdem adorandum proponentes: Confessiones autem audientes non solùm sacramenti pœnitentiæ dignitatem contemnere, verumetiā Christi fideles decipere, dum scilicet iniquè sibi assumunt gradum sacerdotalem, & auctoritatem absoluendi à peccatis magno cum periculo, & scandalo plurimorum. Propterea, vt grauissima hæc scelera committentes posthac debito supplicio puniantur; Motu proprio, & ex certa scientia nostra, ac matura deliberatione, deque apostolicæ potestatis plenitudine S. Inquisitionis iudicum conscientiæ consulere, & ne in futurum de pœna hisce delinquentibus imponenda dubitari possit, prouidere volentes, supradictorum prædecessorum nostrorum vestigijs inhærentes, hac perpetuò valitura constitutione decernimus, atque statuimus, vt quicunque non promotus ad sacrum Presbyteratus ordinem, repertus

fuerit missarum celebrationem vsurpasse, vel sacramentalem confessionem audiuisse, à iudicibus Sanctæ Inquisitionis, vel locorum Ordinarijs, tamquam Ecclesiæ misericordia indignus, à foro ecclesiastico abijciatur, & ab ordinibus ecclesiasticis, si quos habuerit, ritè degradatus, statim curiæ seculari tradatur, per iudices seculares debitis pœnis plectendus. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus apostolicis, ac in concilijs etiam generalibus editis, etiam in corpore iuris clausis. Quibus omnibus, & singulis, illarum ten. pro sufficienter expressis, & ad verbum insertis habentes, specialiter, & expressè derogamus, cæterisque contrarijs quibuscunque. Vt autem huiusmodi constitutionis ignorantia de cætero allegari, aut prætendi nunquā possit, atque vt præsentes literæ omnibus innotescant, volumus, illas ad valuas S. Ioannis Lateranen. & Principis Apostolorum de Vrbe Basilicarum, & in acie campi Floræ more solito publicari, & affigi; atque, ijs inde amotis, earumdem exempla, etiam impressa, ibi affixa relinqui, factaque huiusmodi publicatione, omnes, qui in Vrbe post mēsem, qui verò extra eam, & citra montes, post quatuor menses, qui demùm vltra montes fuerint, post decem menses, à die publicationis præsentium computandos, afficere, & arctare, ac si eorū cuilibet intimatæ fuissent personaliter. Ac præterea mandamus, earumdē præsentium literarum exemplis, etiam impressis, & manu Notarij publici subscriptis, & sigillo officij S. R. Inquisitionis, vel alicuius personæ in dignitate ecclesiastica constitutæ munitis eandem prorsus fidem haberi, quæ hisce præsentibus haberetur, si essent exhibitæ, vel ostensæ. Dat. Romæ apud Sanctum Petrum, sub annulo Piscatoris, die prima Decembris 1601. Pontificatus nostri anno 10.

Statuit prout in summario.

§. 2. Cum itaque, sicut accepimus, nonnulli priuilegio minoris ætatis nimis temerè confisi, & legum indulgentia freti, pœnas à D. Clementis prædecessoris constitutione in huiusmodi delinquentes statutas, parui pendere præsumant. Nos detestantes, &, quantum in nobis est, cohibere volentes impiam, ac nefariam horum temeritatem, qui atrocissimo hoc scelere catholicam veritatem, quæ solos Presbyteros dictorum sacramentorū ministros esse docuit, facto impugnant, negotio huiusmodi in Congregatione venerabiliū fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium generalium Inquisitorum coram nobis habita maturè discusso, inhærentes constitutioni prædictę, alijsque decretis, per fel. rec. Paulum IV. & Sixtum V. Romanos Pontifices prædecessores nostros contra similia perpetrantes editis, eaque etiam ad effectum prædictum matura deliberatione, deque apostolicæ potestatis plenitudine ampliantes, & extendentes, hac nostra perpetuò valitura constitutione statuimus, & decernimus, vt de cætero perpetuis futuris temporibus, qui imposterum ad sacrum Presbyteratus ordinem non promotus, missam celebrare, aut sacramentalem confessionem audire præsumpserit, ætate minori annis vigintiquinque non excusetur, quominùs eidem Clementis constitutioni subijciatur, dummodò vigesimum suæ ætatis annum compleuerit, ipseque non promotus sic delinquens, nulla habita consideratione præfatæ minoris ætatis, siuè laicus, siue Clericus secularis, aut cuiusuis Ordinis, Congregationis, Societatis, etiam de necessitate exprimendæ, regularis, aut cuiusuis alterius Instituti, etiam quantumuis exempti, & priuilegiati, nobisque, & apostolicæ Sedi immediatè subiecti, necnon militiarum quarumcunque, etiam Sancti Ioannis Ierosolymitani, fuerit, tradatur curiæ seculari pęnis debitis plectendus.

Prohibet aliter, quā hic disponitur, iudicari.

§. 3. Sicque, & non aliter, per quoscunque sanctæ Inquisitionis Iudices, & Inquisitores, etiā generales, S. R. E. Cardinales, & locorum Ordinarios, sublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretādi facultate, & auctoritate, iudicari, & definiri debere. Ac irritum, & inanę, si secus super his à quoquam quauis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari, decernimus. Quocirca omnibus, & singulis, ad quos spectat, & pro tempore quomodolibet spectabit, in virtute sanctæ obedientiæ districtè pręcipiendo mandamus, quatenus statutum decretum, & constitutionem hanc nostram inuiolabiliter obseruent, & obseruari faciant.

Cōtrariis derogat.

§. 4. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus apostolicis, ac in concilijs, etiam generalibus, editis, etiam in corpore iuris clausis, necnon legibus, statutis, decretis, consuetudinibus, & priuilegijs, ad fauorem minorum vigintiquinque annis, quomodolibet, & vbicumque locorum editis, ac aliàs in ipsorū fauorem facientibus, apostolica etiam confirmatione, ac iuramento, seu quauis firmitate alia roboratis. Quibus omnibus, & singulis, illorum ten. præsentibus pro sufficienter expressis, & ad verbum insertis habentes, specialiter, & expressè derogamus, cæterisq; contrarijs quibuscunque.

In Vrbe publicata omnes afficit; & transumptis fidem adhiberi iubet.

§. 5. Volumus autem, harum literarū publicationem, & affixionem fieri iuxta formam in prædicta Clementis constitutione præscriptam, easque publicatas, & affixas omnes intra Vrbem, & extra, tam citra, quàm vltra montes, & mare, post tempus in ipsa Clementis constitutione præfixum arctare, & afficere, ac si cuilibet personaliter intimatæ fuissent. Mandamus pariter, & earumdem transumptis, etiam impressis, manuque Notarij publici subscriptis, & sigillo Officij S. R. Inquisitionis, vel alicuius personæ in dignitate ecclesiastica constitutæ munitis, eadem, quæ præsentibus hisce adhiberetur, fides adhibeatur. Dat. Romæ apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die 23. Martij 1628. Pontificatus nostri anno 5.

M. A. Maraldus.

Anno à Natiuitate Domini nostri Iesu Christi millesimo sexcentesimo vigesimo octauo, indictione vndecima, die verò decima Septembris, Pontificatus Sanctissimi in Christo Patris, & D. N. D. Vrbani diuina prouidentia Papæ VIII. anno eius 6. retroscriptæ literæ apostolicæ affixæ, & publicatæ fuerunt ad valuas Basilicarum sancti Ioannis Lateranen. & Principis Apostolorum de Vrbe, & in acie campi Floræ, dimissis præsentibus literis per aliquantulum temporis spatium, vt moris est, affixis, ac deinde amotis, postea earumdem exempla etiam impressa, &

& affixi relicta fuerunt per nos Franciscum Pignocctium, & Camillum Fundatum, Sanctiss. D.N. Papæ Curs.

Brandimartes Latinus Sanctis. D. N. Papæ Curs. pro Mag. D.D. Curs.

Constitutio 7. aliàs 17.

Statuit, quòd Religiosi, qui fecerunt professionem in Conuentibus non designatis pro nouitiatu, ad professionem, nullo nouitiatu de nouo emisso, denuo recipiantur.

VRBANVS PAPA VIII.

Ad futuram rei memoriam.

Proœmiū. *RElìgiosos viros, qui, spretis huius seculi vanitatibus, diuini Numinis obsequijs sub suaui Religionis iugo se se manciparunt, pastorali benignitate complectimur; vtique in vocatione, qua vocauit eos Dominus, permaneant, iuxta creditum nobis apostolicæ seruitutis munus, sedulò intendimus, ac desuper eiusdem muneris, partes propensis studijs intendimus, prout ad Dei laudem catholicæque Ecclesiæ decus, & exaltationem conspicimus in Domino salubriter expedire.*

Statuit prout in summario. *§. 1. Cum itaque, sicut accepimus, quamplures Ordinum, Congregationum, & Institutorum regularium professores, ad habitum regularem recepti probationis annum in monasterijs, seu domibus regularibus ad id designatis, vel ab apostolica Sede approbatis minimè fecerint; proindeque iuxta constitutionem fel. re. Clementis Papæ VIII. prædecessoris nostri desuper editam, professio per eos subinde emissa inualida existat. Nos Religiosos prædictos ex huius sanctæ Sedis benignitate, specialibus fauoribus, & gratijs prosequi volentes, eorumque singulares personas à quibusuis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, alijsque ecclesiasticis sententijs, censuris, & pœnis, à iure, vel ab homine quauis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatæ existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absoluentes, & absolutas fore censentes; Motu proprio, & ex certa scientia, ac matura deliberatione nostris, venerabilibus fratribus, nostro Scipioni Episcopo Sabien. Cardinali Burghesio nuncupato, maiori Pænitentiario, vel Patriarchis, Archiepiscopis, Episcopis, cæterisque Ordinarijs locorum, in quibus eorūdem Religiosorum monasteria, domus, seu conuentus, aliaue regularia loca consistunt, siue ipsorum Religiosorum Præfectis, vel Superioribus generalibus per præsentes committimus, & mandamus, quatenus omnes, & singulos Religiosos prædictos, qui ad habitum regularem aliàs canonicè recepti, annum probationis in monasterijs, seu domibus regularibus ad id designatis minimè fecerunt, subindeque professionem nihilominus emiserunt, ad professionem denuò, seruatis aliàs seruandis, emittendam, quæ sic emissa, illis, & eorum cuilibet, tam in foro interiori, quàm exteriori suffragari debeat, absque nouo probationis anno, ex speciali huius sanctæ Sedis benignitate, auctoritate nostra apostolica recipiant, & admittant; eosdemq; postquàm professionem denuò, vt præfertur, emiserint, ad omnes gradus, honores, dignitates, præeminentias, atque habilitates, quas, si ab initio validè professi essent, legitimè obtinerent, eadem auctoritate restituant, ac restitutos eo ipso esse, & censeri declarent, ita vt habeant eundem locum, sessionem, & votum prout haberent, si priores professiones validæ fuissent, & nondum promoti ad omnes etiam sacros, & Presbyteratus ordines, seruatis aliàs seruādis, promoueri, & tam ipsi, quàm alij, ad eosdem ordines iam ritè promoti, in susceptis ordinibus huiusmodi, etiam in altaris ministerio ministrare, liberè, & licitè valeant; necnon omnes actus, siue contractus, quos contraxerunt, & legitimè cōtraxissent, vel cum laicis, vel cum alijs monasterijs, seu alterius Religionis viris, si nullum aliud paterentur vitium, vel defectū, nisi ex eo solùm quia initi, aut contracti sunt inualidè ab ijs, qui contra dictam constitutionem in domibus non designatis, siue ab eadem Sede nō approbatis, professi sunt, auctoritate nostra prædicta confirment, & approbent, ac validos omnino declarent. Super quibus omnibus, & singulis plenam, & amplā facultatem dicta auctoritate tenore præsentium tribuimus, & impartimur.*

§. 2. Decernentes, præsentes literas, & in eis contenta, atque illarum vigore in præmissis facienda, & exequenda quæcunque, valida, firma, & efficacia existere, & fore, suosque plenarios, & integros effectus sortiri, & obtinere, ac omnibus, & singulis, quos illa concernunt, & concernent, quomodolibet in futurum, in omnibus, & per omnia plenissimè suffragari, eosque præmissorum occasione, vel prætextu quomodolibet molestari, perturbari, aut inquietari nullatenus posse, nec debere; sicque, & non aliter ab omnibus censeri, & ita per quoscumq; iudices ordinarios, & delegatos, etiam S. R. E. causarum Palatij apostolici Auditores, & S.R.E. Cardinales, etiam de latere Legatos, dictæque Sedis Nuncios, in quauis causa, & instantia, sublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari, & definiri debere; irritum quoque, & inane quicquid secus super his à quoquam quauis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari. Decretū irritans.

§. 3. Non obstantibus præmissis, ac præfata Clementis prædecessoris, alijsque constitutionibus, & ordinationibus apostolicis, necnon, quatenus opus sit, Ordinum, Congregationum, & Institutorum huiusmodi, & quibusuis alijs, etiam iuramento, confirmatione apostolica, vel alia quauis firmitate roboratis statutis, & consuetudinibus; priuilegijs quoque, indultis, & literis apostolicis, illis eorumq; Superioribus, & personis sub quibuscunque tenoribus, & formis, ac cum quibusuis etiam derogatoriarum derogatorijs, alijsque efficacioribus, & insolitis clausulis, ac irritan. Contrarijs derogat.

Irritan. alijsque decretis in genere, vel in specie, ac aliàs in contrarium, etiam motu, scientia, & potestatis plenitudine similibus, & aliàs quomodolibet iteratis vicibus cõcessis, approbatis, & innouatis. Quibus omnibus, etiamsi de illis specialis, specifica, & expressa, ac indiuidua, & de verbo ad verbo ad verbum, non autẽ per clausulas generales idẽ importantes, mentio, seu quæuis alia expressio habẽda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc seruanda foret, illorum tenores præsentibus pro plenè, & sufficienter expressis habẽtes, illis aliàs in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat, specialiter, & expressè harum serie derogamus, cæterisque contrarijs quibuscunque.

Mandat Superioribus obseruantiã, & nouitiatuum, & designationẽ; transumptis, fidẽ adhiberi iubet.

§. 4. *Cęterùm similibus imposterum consultum esse volentes, dilectis filijs Ordinum, Congregationum, & Institutorũ huiusmodi Superioribus generalibus, quocunq; nomine censeantur, ac Procuratoribus etiã generalibus, per præsentes districtè præcipimus, & mãdamus, quatenus statim, visis præsentibus, loca, monasteria, vel conuentus, in quibus nouitij probationis annum agant, & alia, quæ dictus Clemens prædecessor super hac re obseruari iussit, obseruentur, designari, siue confirmari omnino curent, & faciant. Vt autem præsentium notitia ad omnes faciliùs perueniat, volumus, vt illarum exemplis, etiam impressis, manu alicuius Notarij publici subscriptis, & sigillo alicuius personæ in dignitate ecclesiastica constitutæ munitis, eadem prorsus fides in iudicio, & extra adhibeatur, quæ præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Datum Romæ apud Sanctum Petrum, sub annulo Piscatoris, die 2. Aprilis, 1631. Pontificatus nostri anno 8.* *M. A. Maraldus.*

1 Noto I. quòd ista constitutio multos rumores concitauit ex eo, quòd non bene fuit intellecta; nam multi Episcopi habitu regulari spoliauerunt quamplures Religiosos ex eo solùm, quòd Religio non potuit probare locum, in quo tales Religiosi nouitiatum fecere, fuisse ab apostolica Sede approbatũ. Alij alios spoliauerunt qui intra quinquennium erãt suæ professionis, & reclamauerũt de hoc, iuxta Trid. Sed vtrique meo videri decepti sunt. Et primi quidẽ; quia si loca nouitiatuum fuerint continuata à tempore Clem. VIII. vel Pauli V. etiamsi per incuriam Fratrum deputationes ipsæ authenticæ non reperirentur, poterat in his habere locum præscriptio. Deinde eo modo intellectu constitutio, odiosa erat, tũ ex parte Religionis, quæ suis iam educatis Religiosis spoliabatur, tum ex parte animarũ ipsorum Religiosorum, quæ ereptæ ex mũdi naufragio, ad illud carnis leuitatem, & diaboli astu reuertebantur, contra illud Christi, *Nemo mittens manum suam ad aratrũ, & respiciens retrò aptus est regno Dei*, Vnde strictè admodùm interpretanda erat. Secundi decepti sunt; nam dispositio Concilii non habet locum, nisi in casibus expressis, & qui iure ordinario professionem inualidant vt probaui tom. 1. Religiosi q. 1. cap. 25. §. 4. Puto itaque (saluo semper meliori iudicio, & sauiori intelligentia, data, vel danda ab illa sancta Sede, cui in omnibus me submitto) quòd ista constitutio solùm intendat concedere fauorem Religiosis volentibus in Religione permanere, ita vt eorum Prælati non possint eos molẽstare, nec eiicere. Et licèt dicat, talem professionem esse nullam, intelligo talem nullitatem non ex parte professi, sed ex parte Religionis: quo pacto etiam intelligo illam clausulam, *seruatis alias de iure seruandis*, idest, ex parte Religionis. Moueor ex illis verbis dictæ const. *Nos Religiosos prædictos specialibus fauoribus, &c.* & ex illis *Committimus, & mandamus Superioribus, &c. quatenus omnes Religiosos prædictos ad professionem denuò emittendam &c. recipiant, & admittant.* Ex quibus verbis satis mihi constare videtur, mentem Pontificis solùm fuisse, velle consolari Religiosos illos, qui in locis non designatis professionem emiserãt, & illis dare remediũ, ne in posterum possent ampliùs illo prætextu à suis Superioribus inquietari.

2 Noto II. quòd Reuerendiss. P. F. Franciscus à Longobardis Ordinis nostri meritissimus Generalis, vt præfatæ constitutioni obediret, supplicauit sacræ Congregationi Regularium, vt infra. *Eminentissimi, e Reuerendissimi Signori. Il Generale de Minimi, hauendo trouato nel decorso della sua visita alcuni conuenti di nouitiati non disegnati dalla Sede apostolica, & altri designati, ma non più atti per l'educatione de nouitij, per remediare à tali disordini, supplicò l'Em. vostre, che restassero seruite di dar facultà all'Oratore di poter elegger lui i luoghi de nouitiati; e l'Em. vostre benignamente risposero, che hauesse nominati i conuenti, che l'hauerebbero fauorito; Però humilissimamente le supplica a stabilire per luoghi de nouitiati gl'infrascritti conuenti per ciascheduna Prouincia. Nella Prouincia di S. Francesco il conuento di Paola, il conuento di Corigliano. Nella Prouincia di Calabria, il conuento di Maida, il conuento di S. Biagio. Nella Prouincia di Messina, il cõuẽto di Milazzo, il cõuento di Catania. Nella Prouincia di Palermo, il conuento di Trapani, il conuento di S. Oliua di Palermo. Nella Prouincia di Napoli, il cõuento di Castello a mare, il cõuento di S. Luigi di Napoli. Nella Prouincia di Puglia, il conuento di Lecce, il conuẽto di Monopoli. Nella Prouincia di Loreto il conuẽto di Chieti, il conuento di Castellione. Nella Prouincia di Toscana, il conuento di S. Giuseppe di Firenze, il conuento d'Orbitello. Nella Prouincia di Lombardia, il conuento di Bologna, il conuento di Ferrara. Nella Prouincia di Milano, il conuento di Pauia, il conuento di Milano. Nella Prouincia di Genoua, il conuento di Nerui, il conuento di Giesù Maria. Nella Prouincia di Venetia, il conuento di Venetia, il conuento di Brescia. Sacra Cõgregatio Cardinalium, negotijs Regularium præposita, censuit, petitam institutionem, nouitiatuum huiusmodi in singulis Prouinciis esse concedendam, prout præsentis decreti virtute cõcedit, dummodò nouitii in eis recipiantur ad præscriptũ decreti S. D. N. super receptione, & educatione nouitiorum vltimo loco editi, nec non fel. rec. Sixti V. & aliarum constitutionum apostolicarum, & decretorũ pariter similis mem. Clem. VIII. institutionumq; generalium super receptione, & educatione nouitiorũ eiusdem Clem. necnon sac. mem. Pauli V. auctoritate editarum. Datum Romæ die 4. Martii, 1633. Fr. Antonius Card. S. Onuphrij.* A. Torniellus.

Quæ declaratio habetur authentica in nostro Archiuio Romano, cuius authẽticum exemplar nobis transmisit die 10. Martii eiusdẽ anni P. F. Laurentius de Spezzano Ordinis nostri in partibus Italiæ Vicarius generalis, & Eminẽtissimi Cardinalis de Medicis Theologus, mihi ex antiquo amicus, & dominus. Quod quidem exemplar fuit exemplatũ, & ita transumptatũ à P. F. Augustino de Pistorio; & asseruatur in Archiuio huius conuentus Iesu Mariæ Genuæ.

3 Noto

Noto III. quod postquam hæc scripsi, habui quasdam literas sacræ Congregationis Regul. quæ mirabiliter confirmant meam explicationē, & ideò, his visis valde lætatus sum. Tenor autem dictarum literarum est talis. A tergo, *All'Ill.e M. Reu. Monsig. come fratello, il Vescouo di Casale.* Intùs. *Ill.e M. Reu. Monsig. come fratello. Questi Eminentiss. miei Signori vengono ragguagliati, che con l'occasione della bolla, nella quale la Santità di N.S. hà dato facultà a Religiosi di conualidare le loro professioni, che si poteuano pretender nulle per causa di non hauer fatto l'anno della probatione, è la medesima professione in luoghi disegnati à riceuer nouitii alcuni di essi Regolari, che stanno di famiglia nelli conuenti, ò monasterij di cotesta Città e diocesi, in vece di conualidar le professioni sudette, fanno istanza auanti V.S. ò del suo Vicario, affin che interponghino decreto, e diano loro licenza di lasciar l'habito, e ritornare al secolo in habito clericale, sotto pretesto, come si suppone, che in detta bolla, almeno tacitamente, si dia a gl'Ordinarii tal facultà. E perche ciò è del tutto alieno dalla mente della Santità sua, ne tali dichiarationi di nullità di professione si possono fare, se non seruatis seruandis, conforme alla dispositione di sacri Canoni, constitutioni, e decreti apostolici, e particolarmente del sacro Concilio di Trento; Però l'Eminenze loro mi hanno ordinato di scriuerle, che si astenga dall'interporre li decreti, e dare le licenze sudette in vigore di detta bolla, & ordini al suo Vicario, che non le dia ad alcuno, & hauendole date, procuri, che quanto prima ritornino ne claustri con l'habito loro regolare, e presterà in ciò ogni aiuto alli loro Superiori, affin che ve li faccino ritornare. Dio la preserui. Di Roma al 1. di Luglio, 1633. Di V.S. come fratello, il Cardinal S.Onofrio. Locus sigilli. Antonius Torniellus.*

Constitutio VIII. aliàs 18.

Statuit, quòd bulla Cruciatæ sanctæ Regularibus non prosit quòad sacramentum pœnitentiæ.

VRBANVS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Proœmiū. *IN specula militantis Ecclesiæ, nullo licèt meritorū suffragio, diuina dispositione constituti, & attentè considerantes, sacros Regularium Ordines tantas Ecclesiæ Dei vtilitates omni tempore attulisse, vt ad eas conseruandas, & instaurandas Romani Pontifices prædecessores nostri magnam iure optimo diligētiam semper adhibuerint, dignum, quin potiùs debitum, reputamus, vt eorumdem Pontificum vestigijs inhærentes, ad ea pastoralis vigilantiæ partes iugiter intendamus, vt in eisdem Ordinibus disciplinæ regularis obseruantia sarta tecta conseruetur, & si quæ illi obesse dignoscuntur, opportunæ constitutionis ministerio salubriter remoueantur.*

Memorat constit. Clemen. VIII. *§. 1. Aliàs siquidem fel. rec. Clementi PP. VIII. prædecessori nostro per Procuratorem generalem Ordinis Fratrum B. Mariæ de monte Carmelo nuncupat. exposito, quòd cum in Bulla Cruciatæ sanctæ, & alijs priuilegijs, ab apostolica Sede concedi solitis, detur facultas eligendi confessarium idoneū, ab Ordinario approbatum, qui possit Christi fideles absoluere à casibus Ordinario, & Sedi Apostolicæ reseruatis, Religiosi prædicti Ordinis, seu eorū nonnulli, etiam prædictis facultatibus vti præsumebant in detrimentum eorum regularis disciplinæ. Quare idem Clemens prædecessor sua perpetuò valitura constitutione declarauit, facultatem, & concessionē sanctæ Cruciatæ, & aliorum indultorum prædictorum, quantū ad prædictum articulum eligendi confessarium, & absoluēdi à casibus reseruatis, non habere locum cum Fratribus, & Sororibus Monialibus quorumcumque Ordinū, & Congregationum, cuiusuis Instituti, Mendicantiū, & non Mēdicantium, tam in Prouincia Hispaniæ, quàm extra eam vbilibet constitutis, neque eis suffragari; sed eiusdem Clementis prædecessoris intentionis fuisse, quòd ijdem Fratres, & Moniales quantùm ad sacramentū pœnitentiæ, seu confessionis administrationem, dispositioni suorum Prælatorum subiecti essent, prout in dicti Clementis prædecessoris in simili forma Breuis desuper, sub die 23. Nouembris MDXCIX. Pontific. sui anno 8. expeditis literis, quarum tenores præsentibus pro expressis haberi volumus, pleniùs continetur.*

§. 2. Nihilominus cum sicut Nobis non sine animi nostri molestia innotuit, nonnulli Ordinis Fratrum Prædicatorum professores, prætextu bullæ eiusdem sanctæ Cruciatæ, ac dictorum indultorum, confessarium huiusmodi, qui eos, vt præfertur, absoluat, eligere posse prætendant, & forsan eligant, etiam ad præsens, postquàm literæ nostræ sub die 14. Iunij 1624. Pontificatus nostri anno 1. super facultate eisdem Regularibus confessarium ad effectum huiusmodi eligendi, ad quinquennium tunc proximum concessa, emanatæ, pridem ab anno, & vltra expirauerunt, in maximum status, & obseruantiæ regularis præiudicium. Motiua huius cōstit.

§. 3. Nos præmissis quantum Nobis ex alto conceditur, obuiare, ac felici tam eorundem Fratrum Prædicatorum, & B. Mariæ de monte Carmelo Religiosorum, quam omnium, & quorumcunque aliorū cuiuslibet Ordinis, Congregationis, Societatis, & Instituti, etiam speciali mentione, & nota digni, vtriusq; sexus tam Mendicantium, quàm non Mendicantium statui, atque directioni, & aliorum Christi fidelium saluti consulere volentes præfataque Clementis prædecessoris declarationi inhærentes, illamque tenore præsentiū innouantes, ac, quatenus opus sit, ampliātes; Motu proprio, & ex certa scientia, ac matura deliberatione nostris, deque apostolicæ potestatis plenitudine, cōcessionem sanctæ Cruciatæ, quæ respectu facultatis huiusmodi, etiam Laicis, & Clericis secularibus cuiuscunque status, gradus, qualitatis, & conditionis, etiam speciali nota dignæ, quoad casus reseruatos, etiam in bulla Cœnæ Domini (hæresi excepta) contentos, non nisi in foro conscientiæ, nō autem in foro externo, suffragatur, aliorumque indultorum huiusmodi, quantùm ad prædictum articulum eligendi confessarium, & absoluendi à prædictis casibus reseruatis, etiam in bulla Cœnæ Domini contentis, cum Fratribus, & Monialibus prædictis Fratrum Prædicatorum, ac Cōfirmat constitut. Clemen. & de nouo statuit prout in summario.

ac aliorum quorumcunque Ordinum, & Congregationum, Societatisque, & Instituti prædictorum Mendicantium, & non Mendicantium, tam Prouinciæ Hispaniæ, quàm extra eam vbilibet constitutorum, locum nunquàm habuisse. neque habere, nec illis vllo modo suffragari potuisse, neque posse, excepto dumtaxat illo quinquennio, quo literæ nostræ huiusmodi, vt præfertur, durauerunt, siquidem die 14. mensis Iunij 1629. proximè præteriti tam expirauerunt, sed nostræ intentionis fuisse, & esse, quòd ijdem Fratres, & Moniales quantum ad sacramenti pœnitentiæ, seu confessionis administrationem, ordinariæ dispositioni suorum Prælatorum, & Sedi apostolicæ quoad ad sibi reseruata, subiecti sint, earumdem tenore præsentium perpetuò declaramus.

Has literas impugnari non posse determinat, & iuxta eas iudicari mandat.

§. 4. Decernentes, præsentes nostras literas de subreptionis, vel obreptionis, aut nullitatis vitio, seu intentionis nostræ, aut alio quocunque defectu à quoquam impugnari non posse; sicque, & non aliter, in omnibus, & singulis præmissis per quoscunque iudices ordinarios, & delegatos, etiam causarum Palatij apostolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales, etiam de latere Legatos, Vicelegatos, ac Sedis apostolicæ Nuncios, ac Cruciatæ Commissarios, & quosuis alios, quauis auctoritate fungentes, sublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, interpretari, ac iudicari debere; ac irritum, & inane, si secus super his à quoquā, quauis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Derogat cōtrariis.

§. 5. Non obstan. præmissis, ac omnibus, & singulis illis, quæ in prædictis Clementis prædecessoris literis concessa sunt non obstare, cæterisque contrarijs quibuscumque. Quibus omnibus, & singulis, illorum omniū, & singulorū tenores præsentibus pro sufficienter expressis habentes, illis aliàs in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat, specialiter, & expressè derogamus, cæterisque contrarijs quibuscunque.

Romæ publicatæ omnes vbique arctant, & transumptis fidem adhiberi iubet.

§. 6. Vt autem præsentium tenor omnibus innotescat, volumus eas in valuis Basilicæ Principis Apostolorum, & in acie campi Floræ de Vrbe, vt moris est publicari; ipsasque sic publicatas, omnes, & singulos vbique existentes ita afficere, ac si omnibus personaliter intimatæ essent. Quòdque præsentium transumptis, etiam impressis, manu alicuius Notarij publici subscriptis, & sigillo personæ in dignitate ecclesiastica constitutæ munitis, eadem prorsus vbique fides adhibeatur, quæ præsentibus ipsis adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Dat. Romæ apud Sanctam Mariam maiorem sub annulo Piscatoris, die 19. Iunij, 1630. Pontificatus nostri anno 7.

M. A. Maraldus.

Constitutio nona, aliàs 19.

Reuocat omnes licentias à quibuscunque concessas, præterquam ab ipsomet, habendi, & legendi libros quoscunque prohibitos.

VRBANVS PAPA VIII.

Ad futuram rei memoriam.

Proœmiū.

APostolatus officium, nobis, nullo licèt meritorum suffragio, diuina prouidentia commissum, postulat, vt ad ea vigilantiæ nostræ partes propensiùs intendamus, per quæ Religio catholica, vbi diuina gratia illæsa viget, conseruetur, & vbi restitutione indiget, reparetur.

Statuit prout in summario.

§. 1. Quapropter, cùm librorum prohibitorum lectio magno synceræ fidei cultoribus detrimento esse noscatur, &, sicut accepimus, nimis excessiua sit huiusmodi libros legendi licentiarum copia; Nos, vt huic malo maturè occurratur, & in posterum quàm cautissimè licentiæ huiusmodi concedantur, quantum cum Domino possumus, prouidere volentes; Motu proprio, & ex certa scientia, ac matura deliberatione nostris, deque apostolicæ potestatis plenitudine, omnes, & singulas licentias legendi, & habendi libros quoscunque ob hæresim, vel falsi dogmatis suspicionē, seu per constitutiones apostolicas, etiam ratione astrologiæ iudiciariæ, vel aliàs quomodolibet prohibitos, quibuscūq; personis laicis, & ecclesiasticis, tam secularibus, quā regularibus cuiuscunque Ordinis, Societatis, & Instituti existentibus, ac quacumque dignitate, etiam ecclesiastica fulgentibus, cuiuscunque status, gradus, conditionis, qualitatis, & præeminentiæ, etiam speciali nota, & mentione dignis, ac per literas apostolicas, ad tempus, seu ad vitam, & aliter quomodocunque, & ex quacunque causa, tam in forma Breuis, quàm aliter quomodocunque à prædecessoribus nostris Romanis Pontificibus, seu à quibuscunque alijs, à Nobis, vel ab eis facultatem, & auctoritatem habentibus, non tamen à Nobismetipsis per literas apostolicas, etiam in forma Breuis, seu chirographum manu nostra signatum, concessas, earum tenores præsentibus pro expressis, & insertis habentes; hac nostra perpetuò valitura constitutione, reuocamus, cassamus, & annullamus, ac pro reuocatis, cassis, & annullatis haberi, nullique suffragari, quinimmò libros per licentias huiusmodi permissos legentes, aut habentes, pœnas in sacris canonibus, constitutionibus apostolicis, & indicibus librorum prohibitorum contentas incurrere, volumus, & declaramus.

Hæ literæ Romæ publicatæ omnes arctāt, infra mōtes intra duos, & extra intra 4. menses.

§. 2. Decernentes, vt præsentes literæ, postquam valuis Basilicarum Sancti Ioānis Lateranen. ac Principis Apostolorum de Vrbe, & Cancellariæ apostolicæ, necnon in acie campi Floræ affixæ fuerint, infra duos citra montes, vltra verò montes, infra quatuor menses ex tunc proximos, omnes, & singulos, ad quos spectat, arctent, & afficiant perinde, ac si vnicuique personaliter intimatæ fuissent; quodquè, dictis duobus, & respectiuè quatuor mensibus durantibus, ij, qui libros prohibitos huiusmodi habuerint, eos ad Episcopum, seu Inquisitorem, qui illos quanto citiùs comburere debeat, deferre.

Qui sciuerit tales libros habere denunciare tenetur.

§. 3. Quique aliquos similes libros prohibitos habere sciuerint, eos denunciare teneantur.

§. 4. Neque de cetero similes licentiæ nisi à Cōgregatione

Tales licẽ tæ concedi non possunt, nisi à Cõgreg. corã ipso habẽda.

gatione Sancti Officij, dum singulis hebdomadis coram Nobis habetur, vel ab alijs per Nos in eadem congregatione specialiter deputandis, concedantur.

Transumptis fidem adhiberi iubet.

§.5. *Ac quòd earundem præsentium transumptis, etiã impressis, manu alicuius Notarij Publici subscriptis, & sigillo personæ in dignitate ecclesiastica cõstitutæ munitis, eadem prorsùs fides in iudicio, & extra adhibeatur, quæ ipsis præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Datum Romæ, apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die 2. Aprilis, 1631. Pontificatus nostri anno 8.* *M. A. Maraldus.*

Constitutio X. aliàs 20.

Statuit, quòd constitutiones apostolicæ in cõcernentibus fidem catholicam, & Sanctæ Inquisitionis Officium hactenus edita, & inposterum etiam super quacumque alia re edendæ, omnes Regulares quomodolibet priuilegiatos comprehendãt, nisi in edendis specialiter excipiantur.

VRBANVS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Motiua.

CVm, sicut accepimus, Sancti Benedicti Cistercien. Præmonstraten. Sancti Antonij de Sancto Antonio Viennen. Societatis Iesu, ac aliorum forsan Ordinum, Congregationum, Societatum, & Institutorum regularium professores, vigore, seu prætextu priuilegiorum, & indultorum, sibi, dictisq; Ordinibus, Congregationibus Societatibus, & Institutis, ab hac sancta Sede apostolica, tam per viam meræ concessionis, quàm communicationis, etiam motu proprio, & ex certa scientia, deque apostolicæ potestatis plenitudine, etiam consistorialiter, concessorum, in constitutionibus generalibus à Nobis, & dicta Sede hactenus editis, & de cætero edendis se minimè comprehendi prætendant, nisi de eis specialis, specifica, indiuidua, & expressa mentio fiat.

Statuit prout in sũmario.

§.1. Nos, qui inter grauissimas, multiplicesq; Apostolatus nostri curas, in eam præcipuo, ac peculiari studio iugiter incumbimus, vt extirpatis hæreticarum prauitatum erroribus, catholica fides vbique gẽtium conseruetur, & propagetur, ambiguitates, & dubia de medio tollere, & opportunæ dispositionis ministerio prouidere volentes, vt tot, tantæquè constitutiones generales, à Nobis, & hac sancta Sede, & præsertim ad fauorem fidei catholicæ, illiusque propagationem, & Officij sanctæ Inquisitionis contra hæreticam prauitatem editæ, & de cætero edendæ, sub latis quibuslibet exceptionibus, subterfugijs, & impedimentis, ad maiorem Dei gloriam, sanctæque matris Ecclesiæ exaltationem, debitum, vt par est, sortiãtur effectum, necnon quorumcumque priuilegiorum, gratiarum, & indultorum, dictis Ordinibus, Congregationibus, Societatibus, & Institutis, cum quibusuis clausulis, & decretis, etiam quantumlibet extraordinarijs, & cautelis quomodolibet, & ex quacumque causa concessorum, etiamsi in corpore iuris clausa sint, tenores præsentibus, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omisso, & forma in eis tradita obseruata, inserti forent, eisdem præsentibus pro expressis habentes; Motu proprio, & ex certa scientia, ac matura deliberatione nostris, deque apostolicæ potestatis plenitudine, quòd quæuis generales constitutiones, dispositiones, & ordinationes apostolicæ, per Nos, & quoscumque Romanos Pontifices prædecessores nostros in concernentibus fidem catholicam, illiusque propagationem, & sanctæ Inquisitionis officium præfatum, præsertim quò ad ea, quæ in Congregationibus Sancti Officij, & de Propaganda Fide coram Nobis tractari solent, hactenus editæ, omnes, & singulos, tam Sancti Benedicti, Cistercien. Præmonstraten. Sancti Antonij de Sancto Antonio Viennen. & Societatis Iesu præfatorum, quã quorumcumq; aliorum Ordinum, Congregationum, Societatum, & Institutorum professores omninò comprehendant perinde, ac si præfati, & alij quantumlibet priuilegiati in eis nominatim expressi fuissent; edendæ verò inposterum per Nos, & Romanos Pontifices successores nostros, tam in fauorem præfatæ fidei catholicæ, illiusque propagationis, & Sancti Officij Inquisitionis præfati, quàm super quacunque alia re, negotio, seu materia, constitutiones, dispositiones, & ordinationes huiusmodi similiter, omnino comprehendant præfatos eorumdem Ordinum, Congregationum, Societatum, & Institutorum professores, nisi in edendis constitutionibus huiusmodi specialiter, et expressè excipiantur, etiamsi ipsi priuilegiati forent magis speciali nota, & expressione digni eisque priuilegia, gratiæ, & indulta, à Sede apostolica præfata, etiam sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cũ quibusuis etiam derogatoriarum derogatorijs, alijsq; efficacioribus, & insolitis clausulis, ac irritantibus, & alijs decretis, etiã motu, scientia, ac de potestatis plenitudine similibus, & consistorialiter, etiam contemplatione, vel ad instantiam Imperatoris, Regum, & aliorum Principum, tam per viam meræ concessionis, quàm communicationis, & aliàs quomodolibet concessa respectiuè sint, quorum, seu quarum vigore, vel prætextu sint excepti, seu se minimè comprehendi prætendant in constitutionibus generalibus, vel alijs non facientibus plenam, & expressam eorum mentionem.

§.2. Præsentes verò literas, omniaque, & singula in eis contenta, etiam ex eo, quòd Ordinum, Congregationum, Societatum, & Institutorum huiusmodi professores, vel alij quicunq; in præmissis interesse habentes, seu quomodolibet habere prætendentes, ad hoc vocati, & auditi, ac causæ, propter quas eædem præsentes emanarunt, adductę, verificatę, seu aliàs iustificatæ non fuerint, vllo vnquam tempore de subreptionis, vel obreptionis, seu nullitatis vitio, aut intentionis nostræ, vel alio quouis etiam, quantumuis substantiali, defectu, notari, impugnari, inualidari, retractari, in ius, vel controuersiam reuocari, aut ad terminos iuris reduci, aut aliud quodcumque iuris, facti, gratię, vel iustitię remedium impetrari nullatenus posse, Hæ literæ impugnari nõ possunt quocumque prætextu.

neque

neque sub quibusuis similium, vel dissimilium gratiarum reuocationibus, suspensionibus, limitationibus, aut alijs contrarijs dispositionibus pro tempore quomodolibet facien. comprehēdi, sed semper ab illis exceptas, semperq; validas, firmas, & efficaces existere, & fore, suosq; plenarios, & integros effectus sortiri, & obtinere, ac ab omnib. & singulis, ad quos spectat, & pro tēpore spectabit, inuiolabiliter obseruari.

Ita iudicari mandat cū decreto irritante.

§.3. Sicque per quoscumque iudices ordinarios, & delegatos, etiam causarum Palatij apostolici Auditores, ac S.R.E. Cardinales, etiam de latere Legatos, dictęque Sedis Nuncios, sublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari, & definiri debere; Ac irritum, & inane, si secus super his à quoquam quauis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari, decernimus.

Cōtrariis fortiter derogat.

§.4. Non obstan. regula nostra, De iure quęsito non tollendo, ac quibusuis alijs constitutionibus, & ordinationibus apostolicis, necnon tam S. Benedicti, Cistercien. Præmonstraten. Sancti Antonij de Sancto Antonio Viennen. & Societatis Iesu pręfatorū, quàm quorumcunque aliorum Ordinum, Congregationum, Societatum, & Institutorum, etiam iuramento, confirmatione apostolica, vel quauis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, etiam immemorabilibus, & priuilegijs, necnon pręfatis, & quibusuis alijs priuilegijs, indultis, & literis apostolicis, etiam Mare magnum, & aliàs quomodolibet nuncupatis, eisdem Ordinibus, Congregationibus, Societatibus, & Institutis eorumque Superioribus, bonis, rebus, monasterijs, locis regularibus, & personis, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusuis etiam derogatoriarum derogatorijs, alijsque efficacioribus, & insolitis clausulis, & alijs decretis, in genere, vel in specie, ac aliàs in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & innouatis. Quibus omnibus, & singulis, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione, de illis, eorumque totis tenoribus, specialis, specifica, expressa, & indiuidua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio, seu quæuis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc seruanda foret, illorum omnium, & singulorum tenores præsentibus pro plenè, & sufficienter expressis, & ad verbum insertis habentes, illis aliàs in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat, specialiter, & expresè derogamus, cæterisque contrarijs quibuscumque.

Transumptis fidē adhiberi iubet.

§.5. Volumus autem, quòd præsentium transumptis, etiam impressis, manu alicuius Notarij publici subscriptis, & sigillo personæ in dignitate ecclesiastica constitutæ munitis, eadem prorsus fides adhibeatur, quæ adhiberetur ipsis præsentibus, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Quodque eædem præsentes literæ, seu illarum exempla, ad valuas Basilicarum Sancti Ioannis Lateranen. ac Principis Apostolorum de Vrbe, & in acie campi Floræ affixa, omnes ita artent, & afficiant, ac si vnicuique personaliter intimata fuissent. Datum Romæ apud Sanctam Mariam maiorem, sub annulo Piscatoris, die 5. Nouembris, 1631. Pontificatus nostri anno 9.

M. A. Maraldus.

Constitutio XI. aliàs XXI.

Statuit, quòd Fratres Discalceati Ordinis SS. Trinitatis non possint transire ad aliā qualemcunque Religionem, excepta Carthusia, absque licentia Romani Pontificis. Et hoc sub pęnis apostasiæ, infamiæ, ac excommunicationis latæ sententiæ.

VRBANVS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Proœmiū.

Commissi nobis per abundantiam diuinæ gratiæ pastoralis officij debitum postulat, vt ad ea mētis nostræ aciem sedulo intendamus, per quę regulares Ordines in Ecclesia Dei militanti felicioribus in dies proficiant incrementis.

Memorat const. Pauli V.

§.1. Aliàs siquidem fel. rec. Paulus V. Papa prędecessor noster prospero Fratrum Ordinis SS. Trinitatis Redemptionis captiuorum Discalceatorum nuncupatorum Congregationis Hispaniarum regimini consulere volens, inter alia statuit, et ordinauit, quòd nullus omnino, tam Fratrum, quam Donatorum dictę Congregationis post emissam in ea professionem huiusmodi, absque speciali pro tempore existentis Romani Pontificis licentia, certam tunc expressam mentionem faciente, ad moderatos, seu mitigatos, vel alios Fratres, tam SS. Trinitatis Redemptionis captiuorum huiusmodi, quàm aliorum quorumuis Ordinum, Congregationum, & Religionum, etiam emissionis quarti voti, aut alio quocumque pretextu (Carthusianorum Ordine dumtaxat excepto) transire, seu se transferre, aut aliàs à dicta Congregatione se subtrahere, seu ex ea exire valeret, & aliàs, prout in ipsius Pauli prędecessoris in simili forma Breuis sub die 18. Augusti 1611. expeditis literis, quarum ten. præsentibus pro expressis haberi volumus, pleniùs continetur.

Dictam const. Pauli confirmat, & ampliat prout in sūmario.

§.2. Nunc autem nos maiori eorundem Fratrum quieti, & augmento, feliciorique directioni per ampliùs consulere volentes; supplicationibus dilecti filij Procuratoris generalis, eiusdem Congregationis nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, quòd de cętero nullus Fratrum prefatorum post emissam in dicta Congregatione professionem, vt præfertur, & absque Romani Pontificis licentia prędicta, ad alium quemcumque Ordinem Mendicantium, & non Mendicantium, Monachorum, seu Discalceatorū, aut aliarum quarumcumque Religionum tam erectarum, quàm erigendarum, etiam emissionis quarti voti, seu perfectioris, & humilioris vitę presumptione, aut strictioris regulę, seu obedientię pretextu, vel contemplatione, aut alia, quantumuis iusta, & probabili, aut legitima causa, sub apostasiæ, & infamię perpetuę nota, ac excommunicationis latę sententię pœna

se

se transferre audeat, seu præsumat, excepto dumtaxat Ordine Carthusianorum, vt præfertur, quatenus ad illum transeundi licentiam à suis Superioribus petierint, & obtinuerint, & quicumque secus fecerit, cum primum desuper monitus fuerit, nulla mora, aut excusatione, & quacumque appellatione, etiam ad Nos, seu Sedem apostolicam interpositis, ad suam propriam Congregationem redire, et Superiorum suorum correctioni se submittere omninò teneatur.

Nulla Religio eos retinere potest sub pena excómunicationis.

§.3. Prælati verò dictarum Congregationum, ac aliorum Ordinum, & Religionum huiusmodi ipsos sic translatos, seu fugitiuos, & apostatas minimè retinere, sed eos, etiam si nouam professionem regularem emiserint, sub priuationis suorum officiorum, ac similis excommunicationis pœnis, suis Superioribus, vel ab eis deputan. id requirentibus, & postulantibus, statim, absque iudicis ministerio, subtrahere, & consignare debeant, apostolica auctoritate, ten. præsentium statuimus, & ordinamus.

Ita iudicari mandat, cum decret. irritante.

§.4. Decernentes, sic, & non aliter, per quoscumque iudices ordinarios, & delegatos, etiam causarum Palatij apostolici Auditores, iudicari, & definiri debere. Ac irritum, & inane, si secus super his à quoquam, quauis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Cótrariis derogat.

§.5. Non obstantibus omnibus illis, quę in dictis literis concessa sunt non obstare, cæterisque contrarijs quibuscumque.

Transumptis fidem adhiberi iubet.

§.6. Volumus autem, quòd præsentium transumptis, etiam impressis, manu alicuius Notarij publici subscriptis, & sigillo alicuius personę in dignitate ecclesiastica constitutę munitis, eadem prorsus fides adhibeatur, quę præsentibus adhiberetur, si forent exhibitę, vel ostensę. Datum Romę, apud S Mariam maiorem sub annulo Piscatoris, die 9. Augusti, 1624. Pontificatus nostri anno 2.

Nota, quòd, hac constitutione non obstante, sacra Cógregatio Regularium anno 1632. die 24. Septembris, statuit quòd P.F. Bonauentura Patexa Hispanus Granatensis, qui ex hac Congregatione ad nostram Religionem Minimorum transierat, & in ea professionem emiserat, in nostra permaneret, quantumuis multum obstiterit, & restiterit Procurator generalis præfatæ Congregationis. Quod maximè obtinuit dictus Bonauentura, vt mihi retulit probando cum doctrina, quam affero tom. 1. Religiosi, q. 1. c. 24. §. 1. quòd Religio nostra Minimorum est strictior Religione Carthusianorum. Ex quo sume argumentum ad id confirmandum.

Constitutio XII. aliàs XXII.

Statuit, quòd ecclesiastici omnes, etiam Regulares, aureas, vel argenteas monetas tondentes, fabricantes, vel colorantes, degradentur, & curia sæculari vltimo supplicio afficiendi tradantur: dictas autem monetas scienter retinentes, aut præfatos in præmissis quomodolibet adiuuantes, per decẽnium ad triremes damnat, ac huiusmodi causarum cognitionem, etiã quò ad Regulares quãtumlibet exemptos, ad Ordinarios locorum, ac in terris Papę ad Legatos, & Prolegatos pertinere decernit priuatiuè quòad omnes alios, etiam proprios Regularium Superiores. Excommunicat, ac alijs pœnis afficit Superiores, qui præfatos Ordinarios quoquo modo impedire præsumpserint. Habet autem hæc constitutio solum locum in partibus Italiæ.

VRBANVS EPISCOPVS.
SERVVS SERVORVM DEI.

Ad perpetuam rei memoriam.

IN suprema pastorali specula, meritis licèt imparibus, à Domino constituti, vt noxia ab eius grege arcentes, eiusdem salutari regimini prospiciamus, non sine magno animi mœrore videmus, eò nostri temporis iniquitates esse progressas, vt ij, quibus onus incumberet pacem euangelizandi, & charitate proximum prosequendi, suę vocationis immemores, à cupiditatum vertice abrepti, adulterinę monetę crimen perpetrare, siue perpetrantibus opem præstare non erubescant, nec reformident. Quare prędecessorum nostrorum constitutiones desuper editas innouantes, extendentes, & ampliantes, huiusmodi perditorum hominum, quos suę existimationis consideratio in officio non continet, condigna pœnarum seueritate temerarios, & nefarios ausus intendimus coercere. Proœmiũ.

§.1. Cum itaque fel. rec. Pius Papa V. prædecessor noster, attendens, quòd licèt monetarum aurearum tonsoribus de iure vltimi supplicij esset inflicta pœna, argenteas tamen monetas tõdentibus satis minor erat imposita, omnes eos, qui argenteas tonderent, vltimi supplicij, & eadem, qua aurearum tonsores eatenus puniti fuerant, et de iure puniri debebant, pœna puniẽdos esse statuerit, prout in cedula motus proprij, manu eiusdẽ Pij prædecessoris subscripta plenius continetur. Memorat const. Pij V. circa hoc.

§.2. Nos motu proprio, ac ex certa scientia, meraque deliberatione nostris, ac de apostolicæ potestatis plenitudine hac nostra perpetuò valitura constitutione, statutum, voluntatem, & mandatum Pij prædecessoris præfati tenore præsentium approbamus, confirmamus, & innouamus, ac ad omnes, et singulas personas ecclesiasticas, etiam quomodolibet exemptas, tam sæculares, quàm cuiusuis Ordinis, Congregationis, Societatis, & Instituti, etiam de necessitate exprimen di, necnon Militiarum quarumcumque, etiam Hospitalis Sancti Ioannis Ierosolymitani, Regulares, non solùm in statu ecclesiastico mediatè, vel immediatè Nobis, & Sedi apostolicę subiecto, sed etiam in omnibus, & singulis Prouincijs, Regnis, Ciuitatibus, Terris, Oppidis, Castris, & locis, in Italia dumtaxat existentibus, qui aureas, vel argenteas monetas tondere, fabricare, colorare, vel aliàs adulterare, seu etiam quomodolibet adulteratas scienter erogare, aut exponere præsumpserint, extendimus, & ampliamus. Volentes, Statuit prout in sũmario.

vt

vt culpabiles in præmissis reperti, præuia degradatione, curiæ sæculari puniendi tradantur. Pecunias verò sic, vt præfertur, adulteratas scienter detinentibus, seu de loco ad locum transferentibus, aut materiam, instrumenta, siue opem ad præmissa præstantibus, pœnam triremium per decennium imponimus. Et cognitionem causarum huiusmodi, quò ad personas ecclesiasticas præfatas, tam seculares, quàm regulares, in Prouincijs, Nobis, & Sedi præfatæ subiectis, ad Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, in eisdem Prouincijs de latere Legatos, & Prolegatos pro tempore existentes: in alijs verò omnibus, & singulis Prouincijs, Regnis, Ciuitatibus, Oppidis, Castris, & locis, tam sub nostra, & dictæ Sedis, quàm cuiusuis alterius Principis ditione, in Italia tantùm comprehensis, priuatiuè quò ad omnes etiam Superiores Religiosorum, ipsisq; Superioribus penitus exclusis, ad Ordinarios locorum spectare etiam volumus. Mandantes propterea venerabilibus fratribus nostris Patriarchis, Archiepiscopis, & Episcopis, singulis videlicet in suis ciuitat. & diœces. & quò ad loca intra fines alicuius diœcesis, non tamen de diœces. existentia, ipsarum diœcesum, intra quarum fines eadem loca extiterint; quò verò ad ea, quæ extra fines alicuius diœcesis consistunt, vicinioribus eorundem locorum Ordinarijs, quatenus ad instantiam cuiusuis Fisci, vel etiam cuiusuis denunciatoris, causarum huiusmodi cognitiones suscipientes, præuia etiam auocatione à quibusuis alijs, in causis ipsis modo præmisso procedant, omnibus iuris, & facti remedijs opportunis, inuocato etiam ad hoc, si opus fuerit, brachij secularis auxilio.

Inhibet Superioribus, ne impediãt iudices suũ officium exequi, & mãdat huiusmodi requisitos reos sibi cõsignari.

§. 3. Inhibentes insuper tam Decanis, & Capitulis ecclesiarum cathedralium, metropolitanarum, & patriarchalium, necnon quorumuis Ordinum, & locorum regularium, Societatum, & Institutorum, ac etiam Hospitalis, præfatorum Superioribus, conuentibus, & Fratribus, quantumuis exemptis, ne, sub priuationis beneficiorum, & officiorum per eos respectiuè obtentorum, ac inhabilitatis ad alia in futurum obtinenda, vocisque actiuæ, & passiuæ, necnon excommunicationis latæ sententiæ eo ipso incurrendis pœnis, Legatos, & Prolegatos, ac Ordinarios locorum, vt præfertur, procedentes quoquo modo impedire, molestare, aut perturbare audeant, vel præsumãt. Ac etiam mandantes, vt quoties ad id fuerint requisiti, Religiosos ipsos, etiamsi Superiores alicuius loci regularis actu fuerint, ipsis Legatis, Prolegatis, & Ordinarijs, vel alijs, quibus ijdem Legati, Prolegati, & Ordinarij mandauerint, consignent, cum scripturis, & actis, si quæ facta fuisse reperiantur.

Ita iudicari mãdat.

§. 4. Sicque, & non aliter, in præmissis per quoscumque iudices ordinarios, delegatos, & commissarios, & etiam Cameræ prædictæ Clericos, Præsidentes, necnon causarum Palatij apostolici, & Curiæ eiusdem Cameræ generalem Auditorẽ, ac S. R. E. Camerarium, & alios Cardinales, etiam de latere Legatos, necnon Vicecamerarium, iudicari, & definiri, ac interpretari debere, sublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate. Ac irritum, & inane, quicquid secus super his à quoquam quauis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari, decernimus.

Cõtrariis derogat.

§. 5. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus apostolicis, necnõ Prouinciarum, Regnorum, Ciuitatum, Terrarum, Oppidorum, Locorum, Ecclesiarum, Monasteriorum, Militiarum, Hospitalium, etiam S. Ioannis, præfatorum, & aliorum religiosorum, ac piorum locorum, etiam iuramento, confirmatione apostolica, vel quauis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus; priuilegijs quoque, indultis, & literis apostolicis, eisdem Prouincijs, Regnis, Ciuitatibus, Terris, Oppidis, Locis, Ecclesiis, Monasterijs, Hospitalibus, & Militijs, etiam S. Ioãnis, vt præfertur, & alijs religiosis, & pijs locis, Vniuersitatibus, Capitulis, Superioribus, & personis in contrarium quomodolibet concessis, ac etiam pluries, & iteratis vicibus approbatis, confirmatis, & innouatis. Quibus omnibus, & singulis, etiam de illis, eorumque totis tenoribus, specialis, specifica, expressa, & indiuidua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio, seu quæuis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc seruanda foret, eorum omnium tenores, ac si de verbo ad verbum insererentur, præsentibus pro expressis habentes, illis aliàs in suo robore permansuris, ad effectum præsentiũ dumtaxat, specialiter, & expressè derogamus, cæterisq; contrarijs quibuscumque.

Romæ publicatæ omnes vbique arctari: & transumptis fidẽ adhiberi iubet.

§. 6. Volumus autem, quòd præsentes in valuis ecclesiæ Lateranen. & Basilicæ Principis Apostolorũ de Vrbe, necnon Cancellariæ apostolicæ, & in acie cãpi Floræ publicentur, & affigantur; quæ, postquam sic affixæ, & publicatæ fuerint, post duos menses, à die publicationis huiusmodi computandos, quoscumque tam in statu nostro, quàm extra eum vbique locorum, in Italia tamen existentes, perinde arctent, & afficiant, ac si vnicuique nominatim, & personaliter intimatæ fuissent. Quodque earum exemplis, etiam impressis, manu Notarij publici subscriptis, & sigillo alicuius personæ in dignitate ecclesiastica constitutæ munitis eadem prorsus fides adhibeatur, quæ ijsdem præsentibus haberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Nemo illi contradicere potest.

§. 7. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam approbationis, confirmationis, innouationis, extensionis, ampliationis, impositionis, voluntatum, derogationis, mandatorum, & decreti nostrorum infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius, se nouerit incursurum. Datum Romæ, apud S. Mariam Maiorem, anno Incarnationis dominicæ, 1627. idibus Nouembris. Pontificatus nostri anno 5.

E. Dat. Ioseph Anselmus. Visa de Curia. A. Hurandus. G. Montanus. Anno à Natiuitate Domini Iesu Christi 1628. Indictione vndecima, die verò 28. mẽsis Ianuarij, Pontificatus S. D. N. D. Vrbani diuina prouidentia Papæ VIII. anno eius 5. Retroscriptæ literæ apostolicæ affixæ, & publicatæ fuerunt ad valuas Basilicarum S. Ioannis Lateranen. & Principis Apostolorum de Vrbe, Cancellariæ apostolicæ, & in

acie

acie campi Floræ, dimissis ibidem præsentibus literis per aliquod temporis spatium appensis, & deinde amotis, vt moris est, per nos Augustinum de Bolis Romanum, & Brandimartem Latinum apostolicos Cursores. Matthias Spada Magister.

1 Noto 1. quòd moneta adulteratur tripliciter. Primò fabricando, quod contingit, vel miscendo auro, vel argento æs, aut plumbum, vel fabricando absque auctoritate, aut imagine Principis. Secùdò adulteratur, tingendo scilicet monetam æream, vt appareat aurea. Tertiò radendo, minuendo scilicet illam de iusto pretio. Ita Guidius lib. 3. de miner. tit. 9. de moneta, nu. 93. Martinus Lauden. de monetis, q. 11. n. 10. to. 12. tract. pag. mihi 203. qui autem monetam excedentem iustum pondus tonderet, & ad iustum pondus deduceret, non teneretur his pœnis; quia hic nulli damnum infert, aut iniuriam, sed negotium suum vtiliter agit. Ita Guidius loc. cit. n. 99. *Guidius. M. Laud.*

2 Noto 2. quòd qui incœpisset fabricare falsam monetam, deinde pœnitens, nullo extrinseco adueniente, sed libera sua voluntate non perfecit, sed destruxit id, quod cœperat facere, his pœnis non tenetur, quia leges pœnales non habent locum, nisi secuto effectu. Ita Guidius loc. cit. q. 71. n. 104.

3 Noto 3. quòd falsam monetam scienter expendens, tenetur his pœnis, vt ait expresse Papa; secus autem, si ignoranter; Sed quid, si ignorãtia esset crassa, & affectata. Hæc communiter non excusat. Vnde puto, quòd dictas pęnas non effugeret. Sed quomodò posset probare ignorantiam ille, apud quem reperiretur moneta falsa? Dico, quòd dupliciter. Primò monstrando personam, à qua habuit; quòd si eam monstrare non potest, quia est mercator, qui cum multis negotiatur, si paucam habeat dictę falsæ monetæ quantitatem; nam si haberet magnam quantitatem, pręsumeretur esse in dolo. Ita Guidius loc. cit. q. 74. n. 109. 110.

4 Noto 4. quòd dubitari potest, an qui priuata auctoritate bonam, & iustam Monetam cuderet, has pœnas incurreret? Aliqui putant, quòd non; quia solum peccauit contra obedientiam, vnde mitiùs esset puniendus. Ita Marsilius in l. Qui falsam, col. 9. vers. Et teneas etiam mente, ff. de fals. apud Guidium, q. 79. nu. 116 ipse tamen ait, quòd has pœnas non euaderet, quia non solùm est inobediens, sed etiam vsurpat sibi auctoritatem Cæsaris. Et prætereà iste iniuriam facit Principi, non solùm vsurpando eius auctoritatem, sed etiam illum damnificando; quia supposita ista moneta, minus exponitur de moneta Principis. Fit etiam iniuria illi, qui nomine Principis monetam cudit; nam mendacio, & fraude ab eo aufertur lucrum, quod haberet in sua moneta expendenda. Damnificantur etiam recipiẽtes illam; quia, cum non sit Principis auctoritate facta, non habet valorem monetæ, ac si esset fabricata à Principe, sed solùm illum valorem, quo valet aurum, aut argẽtum, ex quo facta est. Quapropter putat Chapeauille de cas. reseru. casu 16. q. 1. diffic. 1. quòd iste talis teneretur restituere arbitrio boni viri illud damnum quod Principi, & eius Officiali dedit. Et difficultate 4. quærit, an falsarius monetæ, vel eius hæres, teneatur restituere Principi, vel aliis damnũ passis? Et ait, quod in conscientia tenetur; quia restitutio est de iure naturæ. Sed quia isti falsarii communiter suspenduntur in foro exteriori, non habet locum ista restitutio; nam qui luit in corpore, non debet luere in ære. *Marsilius. Chapeau.*

5 Noto 5. quòd si in domo alicuius reperiantur stampæ falsæ monetæ, est indicium contra illum, quòd sit monetarum falsator adeo vt possit torqueri, si iste talis est malæ conditionis, & famæ. Nam si esset bonæ conditionis, & famæ, qui non esset solitus similia facere, non esset hoc indicium contra illum falsatoris. Quia licèt res furata reperta penes aliquẽ faciat indicium ad torturam, id tamen fallit in homine bonæ conditionis, & famæ; potest enim suspicari, quod ex malignitate ibi, ipso inscio, ab inimico fuerit occultè posita. Ita Guidius de miner. lib. 3. tit. 9. de moneta, q. 84. n. 121. *Guidius.*

6 Noto 6. quod dictam monetam falsam apud se scienter retinentes, seu de loco ad locum transferentes, aut domum ad eam cudendam accommodantes, malleos ad cudendum ementes, argentum, aut aurum præstantes, & materiam accommodantes, seu adinuenientes modum dictam monetam bene colorandi, incurrunt pœnas hic taxatas, nimirum decem annorum triremium.

7 Noto 7. quod qui monetam reprobatam à Principe extenderet, has pœnas non incurreret; quia hic nullo modo potest dici falsarius monetæ, vt constat ex num. 1. Vnde cum hic casus non puniatur in ista constitutione, ad eam non est extendendus: deberet tamen puniri alia pœna, vt probat Franciscus Curtius de monetis, num. 20. tom. 12. tract. Si quis autem falsaret monetam reprobatam à Principe, in loco, vbi est reprobata, incurreret ne has pœnas? Guidius loc. cit. quæst. 78. num. 115. tenet quod non. Nam lex loquens de falsante monetam, intelligitur de vsuali. *F. Curtius.*

8 Noto 8. quod ista constitutio non obligat extra Italiam, nec consequenter in insulis Italiæ adiacentibus, vt sunt Sicilia, Sardinia, Corsica. Quia nomine Italiæ communiter istæ insulæ non veniunt, vt multis probat Diana p. 2. tract. 17. resol. 50 Et ita in insula Siciliæ practicari audio, maximè in diœcesi Catanensi anno 1632. *Diana.*

9 Noto 9. quod Superiores regulares nullo modo possunt se intromittere in cognitione casuum in ista constitutione comprehensorum, sed eorum cognitio ad Ordinarios spectat.

Constitutio XIII. aliàs XXIII.

Decernit, quòd singulis annis, idest, Feria sexta post Octauam Assumptionis B. M. V. Superiores regulares sub pęna priuationis officii, & vocis actiua, & passiua ipso facto incurrenda, in publica mensa seu capitulo ad hoc specialiter conuocato, & in quolibet capitulo generali, vel prouinciali seu conuentuali, teneãtur commonere suos subditos de obseruantia constitutionum apostolicarum ad officiũ Inquisitionis pertinẽtiũ, et in specie de his, quę hic notãtur.

Feria 6. die 14. Aprilis, 1633.

In generali Congregatione S. R., & vniuersalis Inquisitionis, habita in Palatio apostolico Montis Quirinalis coram S. D. N.

S. D. N. VRBANO diuina prouidentia Papa VIII. ac Eminentiss., & Reuerendiss. DD. S. R. E. Cardinalibus, aduersùs hæreticam prauitatem Inquisitoribus generalibus à sancta Sede apostolica specialiter deputatis.

§. 1. *Sanctissimus Dominus noster sedulo incumbens, vt ea, quę salubriter apostolicis decretis, & constitutionibus statuta, & ordinata sunt, pręsertim, quæ ad sanctum Officium Inquisitionis contra hæreticam prauitatem pertinent, inuiolabiliter obseruentur, & omnimodam sortiantur executionem, districtè mandat, et pręcipit, vt omnes Superiores cuiusuis Ordinis, Congregationis, Societatis, etiam de necessitate exprimendæ, regularis, aut cuiusuis alterius instituti, etiam quantumuis exempti, & priuilegiati, teneantur sub pęna priuationis officij, ac vocis actiuę, & passiuæ ipso facto incurrenda, alijsque arbitrio Sāctitatis suæ infligendis in perpetuum, semel saltem in anno, idest feria sexta post Octauam Assumptionis B. Mariæ Virginis, in publica mensa, vel in capitulo ad hoc specialiter conuocato, et insuper in quocunque generali, ac prouinciali capitulo, cōuentu, dieta, vel alio quouis nomine nuncupato capitulari congressu, suos subditos, ac Religiosos commonere de iniuncta omnibus obseruantia, & executione earundem apostolicarum constitutionum, & decretorum, ad sanctum Officium Inquisitionis aduersùs hæreticam prauitatem pertinentium, ac præsertim.*

§. 2. *Iulij III. constit. 2. incip.* licet à diuersis, *contra impedientes Inquisitores hæreticæ prauitatis in eorum officio, aut in causis Inquisitionis se ingerentes, eorumq; complices, & fautores. Et contra ipsos Inquisitores admittentes laicos ad criminis hæresis cognitionem. Et Pij V. const. 82. incip.* Si de protegendis, *contra occidentes, verberantes, deijcientes, aut perterrefacientes quemuis ex Ministris sanctissimi Officij Inquisitionis, vel Episcoporum id munus in sua diœcesi, vel prouincia obeuntium; seu accusatorem, denunciatorem, aut testem, in causa fidei quomodocunque productum, vel euocatum. Necnon contra diripientes, expugnantes, inuadentes, incendentes, expilantes, aliòue exportantes alicuius prædictorum bona, libros, literas, auctoritates, exemplaria, regesta, protocolla, exempla, scripturas, aliaué instrumēta, siue publica, siue priuata, vbicumque posita, eorumq; complices, et fautores. Et contra effringentes carcerem, vel custodiam publicam, vel priuatam, extrahentes, vel emittentes vinctum, prohibentes capiendum, captumué eripientes, recipientes, occulentes, seu facultatem effugiendi dantes, seu id fieri iubētes, eorumq; complices, & fautores, etiam effectu non secuto; nullatenus excusandos, nisi claras tātummodò probationes in contrarium adducentes. Et contra intercedentes pro præfatis delinquentibus. Inflictis contra quemlibet prædictorum pœnis, quæ damnatis ex primo capite legis Iuliæ Maiestatis, eorumque filijs irrogantur, & oblata reuelantibus impunitate.*

§. 3. *Pij IV. constit. 31. incip.* Cum sicut nuper, *contra Sacerdotes, qui pœnitentes mulieres in actu sacramentalis confessionis ad inhonestos actus prouocare, & allicere tentant, & sollicitant. Et Gregor. XV. const. 34. incip.* Vniuersi dominici gregis, *ampliatiuæ circa huius criminis probationes, & extensiuæ contra confessarios, qui personas (quęcunque illæ sint) ad inhonesta, siue inter se, siue cum alijs, quomodolibet perpetranda, in actu sacramētalis confessionis, siuè ante, siuè post immediatè, seu occasione, vel prætextu confessionis, vel extra occasionē confessionis in confessionario, aut alio in loco ad audiendam confessionem electo, solicitare, vel prouocare tentauerint, aut cum eis illicitos, & inhonestos sermones, siue tractatus habuerint. Et contra confessarios non monentes eos, quos sciunt ab alijs confessarijs solicitatos esse, vt Inquisitoribus, vel Ordinarijs solicitantes denuncient; vel docentes, eos ad ita denunciandum non teneri.*

§. 4. *Gregorij XIII. const. 21. incip.* Officij nostri partes, *de iurisdictione Inquisitorum hæreticæ prauitatis in eos, qui ad ordinem Presbyteratus non promoti missas celebrant, & sacramentaliter confessiones audiunt. Clementis VIII. constit. 81. incip.* Et si aliàs, *declaratorię pœnę contra eos infligendæ per iudices laicos, pręuia eorum degradatione. Et Sanctitatis suæ const. 79. incip.* Apostolatus officium, *extensiuę ad minores 25. annis, dummodò vigesimum ętatis annum compleuerint.*

§. 5. *Sixti V. const. 17. incip.* Cœli, & terræ Creator, *contra exercentes artem astrologię iudiciarię, & alia quęcunque diuinationum genera, librosuè harum artium legentes, vel tenentes. Et sanctitatis suę const. 113. incip* Inscrutabilia iudiciorum Dei, *extensiuę ad alia, & cum grauioribus pœnis.*

§. 6. *Clementis VIII. constit. 42. incip.* Cum sicut, *contra Italos, ne extra Italiam proficiscantur ad loca, in quibus liber, & publicus cultus, siue vsus catholicę religionis non existat, minusque eis in locis habitent. Et Greg. XV. const. 28. incip.* Romani Pontificis, *contra hęreticos, ne in locis Italię, & insularum adiacentium quouis pretextu commorentur, & contra eorum fautores, & receptatores.*

§. 7. *Pauli V. const. 26. incip.* Romanus Pontifex, *reuocatorię facultatum Superioribus quorumcunque Ordinum, & Religiosorum quoquo modo concessarum, cognoscendi causas suorum subditorum, ad Officium sanctę Inquisitionis quomodolibet pertinentes.*

§. 8. *Eiusdem const. 97. incip.* Regis pacifici, *innouatorię constitutionum à Sixto IV. & Pio V. de Conceptione B. Marię Virginis editarum: Impositionis maiorum pęnarum in transgressores, à locorū Ordinarijs & hęreticę prauitatis Inquisitoribus puniēdos. Et Greg. XV. const. 29. incip.* Sanctissimus Dominus noster auditis, *ampliatiuę, & declaratorię prohibitionis asserendi, Beatam Mariam Virginem conceptam esse in peccato originali.*

§. 9. *Gregor. XV. const. 27. incip.* Romanus Pontifex in specula, *reuocatorię quarumcumque concessionum, viuæ vocis oraculo factarum. Et Sancta-*

Ctita-

ctitatis suæ constit. extensiuæ ad quoscumque, quantumuis priuilegiatos, & exemptos, incip. Aliàs fel. rec. Gregorius Papa XV. sub Dat. Romæ 20. Decembris, 1631.

§. 10. *Eiusdem const. 40. incip.* Apostolatus officium. *Et Sãctitatis suæ const. 114. incip. eo modo; reuocatoria licentiarum quarumcumque legendi, & habendi libros prohibitos.*

§. 11. *Sanctitatis suæ const. 37. incip.* Sanctissimus Dominus noster solicitè animaduertens, *de imaginibus nondum à Sede apostolica canonizatorũ, vel beatificatorum cum radiis, splendoribus, aut laureolis non proponendis: Tabellis, aut luminaribus ad eorum sepulcra non apponendis: eorumuè gestis, miraculis reuelationibus, beneficiorum impetrationibus non publicandis, aut imprimendis.*

§. 12. *Pariter Sanctitatis suæ const. 50. incip.* Sanctissimus Dominus noster pro debito sui pastoralis officij, *de libris vbicumque compositis, de quacumque materia tractantibus, ab his, qui degunt in statu ecclesiastico, non transmittendis aliò, vt imprimantur, sine Vicarij, & Magistri sacri Palatij in Vrbe, vel extra eam sine Ordinarij, & Inquisitoris, aut ab eis deputatorum licentia.*

§. 13. *Et eiusdem Sanctitatis suæ constit. sub Dat. Romæ die 5. Nouembris 1631. incip.* Cum, sicut accepimus, *quòd constitutiones apostolicæ in concernẽtibus fidem catholicam, & sanctæ Inquisitionis Officium hactenus editæ, & in posterum etiam super quacumque alia re edendæ, omnes Regulares quomodolibet priuilegiatos comprehendant, nisi in edendis illis specialiter excipiantur.*

§. 14. *Et insuper ijdem Superiores teneantur curare, & efficere, vt huius decreti exempla aliquo in loco apud eos publico affigantur, & affixa conseruentur, ita vt ab eisdem subditis religiosis omnibus videri, ac legi commodè queant: Deque huiusmodi commonitione publico documento statim certiorem facere Congregationem sanctissimæ Inquisitionis in Vrbe. Et ita mandat, & præcipit Sanctitas sua. Ioannes Antonius Tomasius S. Romanæ, & vniuersalis inquisitionis Not.*

Constitutio XIV. aliàs XXIV.

Concedit facultatem Generali Minimorum supprimendi conuentus tenues, eorumque bona in conuentus maiores transferendi cum oneribus annexis.

VRBANVS PAPA VIII.

Dilecto filio Correctori generali Ordinis Fratrum Minimorum S. Francisci de Paula.

Dilecte fili, salutem, & apostolicam benedictionem.

§. 1. *Cum, sicut nobis nuper exponi fecisti, in visitatione tui Ordinis Minimorum S. Francisci de Paula, per te hactenus facta, compereris, & in dies comperias, nonnullos ipsius Ordinis conuentus adeò pauperes, & tenues existere, vt spes nulla sit, illos vmquam ad formam conuentuum reduci, minusque eorum Religiosorum numerum, qui per constitutiones apostolicas pro Regula eiusdem Ordinis obseruantia, diuiniq; cultus seruitio præscriptus existit, in eis sustentari posse, quin etiam conuentus huiusmodi in obseruantię regularis, ac disciplinę relaxationis, totiusq; Ordinis huiusmodi dedecus, & ruinam esse noscas, & experiaris; & propterea tibi de infrascripta facultate per nos prouideri summoperè desideres.* Motiua.

§. 2. *Nos de tua fide, virtute, prudentia, & diligentia plurimùm in Domino confisi, necnon conuentuum huiusmodi situationes, confines, qualitates, eorumq; fructuum redditus, & prouentus, veros annuos valores præsentibus pro expressis habentes, supplicationibus tuo nomine Nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, de venerabilium fratrum nostrorum S.R.E. Cardinalium negotijs Regularium præpositorum consilio, Tibi, vt conuentus tenues huiusmodi, facta per Ordinarios locorum eorũ, ecclesiarum profanatione, siue cõfraternitatibus, vel alijs locis pijs applicatione, eorumq; onerum, vt infra, translatione, supprimere, & extinguere; & eorum bona quęcumq; maioribus conuentibus perpetuò vnire, & incorporare, & ad ipsos maiores conuentus, quibus bona huiusmodi vnita, & incorporata fuerint, onera etiam ipsorum minorum conuentuum transferre; ac, si magis vtile ecclesijs futurum iudicaueris, bona huiusmodi, vel eorum partem, vendere, permutare, aut aliàs alienare, dummodò id in conuentuum huiusmodi, & illorum ecclesiarum vtilitatem cedat, ac pretiũ inde redigendũ in alia bona stabilia dictis conuentibus maioribus applicanda, & incorporanda omnino, & vnico contextu conuertatur, apostolica auctoritate, tenore pręsentium, licentiam, & facultatem impartimur.* Concedit prout in sũmario.

§. 3. *Decernentes, presentes literas, & illarum vigore faciendas vniones, incorporationes, venditiones, permutationes, & alienationes huiusmodi, si, & postquam factæ fuerint, validas, firmas, & efficaces existere, & fore, ac eisdem conuentibus in omnibus, & per omnia plenissimè suffragari; sicq; per quoscumq; iudices ordinarios, & delegatos, etiam causarum Palatij apostolici Auditores, iudicari, & definiri debere; Ac irritum, & inane, si secus super his à quoquam quauis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.* Decretũ irritans.

§. 4. *Non obstantibus fel. rec. Pauli II. & aliorum Romanorum Pontificum pręedecessorum nostrorum, de rebus ecclesię non alienandis, alijsque constitutionibus, & ordinationibus apostolicis, ac nostra de vnionibus committendis ad partes, vocatis, quorum interest, & Lateranen. Concil. nouissimè celebrati, vniones perpetuas, nisi in casibus à iure permissis, fieri* Cõtrariis derogat.

probibentis, necnon conuentuum, & Ordinis prædictorum, etiam iuramento, confirmatione apoſtolica, vel alia quauis firmitate roboratis, ſtatutis, & conſuetudinibus; priuilegijs quoque, indultis, & literis apoſtolicis, in contrarium præmiſſorum quomodolibet conceſſis, confirmatis, & innouatis; Quibus omnibus, & ſingulis, eorum tenores præſentibus pro plenè, & ſufficienter expreſſis habentes, illis aliàs in ſuo robore permanſuris, hac vice dumtaxat, ſpecialiter, & expreſsè derogamus, cæteriſque contrarijs quibuſcumque. Datum Romæ apud S. Mariam Maiorem, ſub annulo Piſcatoris, die 23. Iunij, 1633. Pontif. noſtri anno 10. Locus † ſigilli. M. Aurelius Maraldus.

1 Circa iſtam conſtitutionem quæres primò, an Generalis poſſit hanc facultatem ſuo Vicario generali committere. Et videtur, quòd non; quia eſt electa induſtria perſonæ, per illam clauſulam, De tua fide plurimùm confiſi. Atq; ita cum multis docet. Barboſa in c. Quoniam, n.9. de offic. Legat. Et quòd quando eſt electa induſtria perſonæ, delegatus ſubdelegare non poſſit, idem Barboſ. ibid. n.3. Poteſt tamen Generalis dicto ſuo Vicario committere, vt aliquem conuentum, de quo habet notitiam, quòd nõ ſit vtilis de præſenti, neque quòd ſit futurus vtilis in futurum, relinquat; quia tunc dictus Vicarius habet ſolùm in hoc nudum miniſterium, non autem vllum arbitrium. Et ſic in hoc induſtria Generalis non deſideratur; neque hic, cui hoc nudum miniſterium fuerit commiſſum, poterit illud alteri ſubdelegare, vt probat Barboſ. loc. cit. n.14. *Barboſa.*

2 Quæres 2. An poſſint relinqui conuentus, qui de breui futuri ſunt pingues? ℞. non poſſe relinqui, niſi eos conuentus, de quibus nulla ſit ſpes, quòd vnquã reduci poſſint ad formam conuentus, vt patet ex §. 1. ſuper narratiua enim fundatur iſta facultas; vnde Generalis antequam aliquem cõuentum relinquat, debet probare dictam narratiuam, nimirum iuridicè examinare multos teſtes, qui ſuo iuramento affirment, dictum conuentum relinquendum, eſſe in præſenti tenuem, & nullam exiſtere ſpem, quòd futurus ſit aliquando pinguis, & conſequenter, quòd poſſit aliquando reduci ad formam conuentus. Et in dubiis conuentus ſunt retinendi, per regulam, In dubiis potior eſt conditio poſſidentis, vt probat Barboſ. in axiomat. iuris, axiom. 182. n.5. Quòd ſi, ſtante dubio, Generalis hac facultate vtatur, incidet in pœnas contra alienantes; nam conditione illa, *Necnon conuentuum huiuſmodi, &c.* non purificata, priuilegium eſt nullum. Atque ita ſtandum eſt diſpoſitioni iuris communis, de qua dico to.1. priuil. in conſt.2. Iulii II. n.76. & n.80.

3 Quæres 3. A quonam profanatio dictarum eccleſiarum ſit facienda? ℞. Faciendam eſſe per Ordinarios locorum, vt hic dicitur, ſi eccleſiæ, intellige, ſint conſecratæ; nam ſi non ſunt conſecratæ, ſed ſolùm benedictæ, poteſt fieri profanatio à Prælato, qui habet auctoritatem illas benedicendi; per eaſdem enim cauſas reſoluitur contractus, per quas fit. Atq; ita docent Syluester ver. Eccleſia 2. q.5. n.7. dicto 3. Angelus ver. Altare, n.6. Roſella eod. nu.2. Modum autem profanandi, ſeu execrandi eccleſiam, vide apud Tab. ver. Altare, nu.5. Angel. eod. nu.2. Quòd ſi eccleſia ſit conſecrata, & Epiſcopus nollit eam profanare, poterit compelli per Archiepiſcopum, & hic per Congreg. Epiſc. & Regul. iuxta c. Nullus, de iur. patron. Colligitur ex Azor. tom.2. inſtit. moral. lib.9. cap.3. q.8. & interim poterit Generalis bona illius in conuentus maiores transferre. Nam licèt ablatiuus abſolutus regulariter formam importet ad aliquid validè agendum, vt probat Sanch. lib.3. de matrim. diſp.5. nu.2. tamen aliquando connotat modum ad aliquid licitè, vel ex æquitate præſtandum, vt docet idem Sanch. ibid. n.4. ad 2. *Syluester. Angelus. Roſella. Tabiena. Azor. Sanchez.*

4 Quæres 4. An applicatio dictarum eccleſiarum confraternitatibus, & aliis piis locis, ſit facienda per Epiſcopum, an per Generalem? ℞. quòd ſi eccleſia, antequam eam poſſiderent Fratres, erat de iure Epiſcopi, quia ſcilicet Epiſcopus eam Fratribus conceſſerat, tunc debet dicta applicatio fieri per Epiſcopũ; ſi autem ſit conſtructa à Fratribus, vel ex propriis pecuniis, vel piorum eleemoſynis, tunc puto, quòd dicta applicatio debeat fieri à Prælato, cum in ea nullũ ius acquiſierit Epiſcopus; ſeu ad ſummum, quòd debeat fieri à Prælato regulari de cõſenſu Epiſcopi.

5 Quæres 5. A quonam ſint transferenda onera conuentus tenuis in maiorem? ℞. à Generali, vt expreſsè ibi dicitur: & ſimiliter bona illius vendere, & transferre in conuentus maiores, ad Generalem ſolum pertinet, vt patet ex illa clauſula, *Et eorum bona quæcumq; maioribus conuentibus perpetuò vnire.*

6 Quæres 6. An hoc priuilegium ſit reale, an perſonale, ideſt, an ſolùm ſit conceſſum Generali, qui erat tempore conceſſionis, an verò etiam tranſire debeat ad ſucceſſores? ℞. quòd eſt reale, & tranſit ad omnes Generales pro tempore futuros. Tum quòd eſt conceſſum nomine dignitatis, iuxta ea, quæ dico tom.1. priuil. in conſt.1. Sixti IV. n.3. & docet Abbas in c. Quoniam, de offic. deleg. n.7. vbi Barboſa, quãplures DD. referens n.2. & habetur in dicto c. Quoniam. Tum quia verba illa, *De tua fide, virtute, prudentia, & diligentia plurimùm in Domino confiſi,* ſunt proportionabilia perſonæ, & dignitati, cumque hic non ſit expreſſum nomen proprium Generalis regnantis tempore conceſſionis, ſed tantùm appellatiuum dignitatis, faciunt, quòd diſpoſitio ſit realis, vt probat Panor. loc. cit. n.8. Tum denique, quia hac intẽtione, vt ſcilicet eſſet reale, fuit hoc priuilegium obtentum, & pro tali conceſſum, & habitum à tota Religione. *Abbas. Barboſa.*

7 Quæres ſeptimò, An Generalis volens hac facultate vti, debeat in decreto, ſeu quando id committit ſuo Vicario eo modo, quo dictum eſt, ſeu literis patentibus, inſerere totam hanc conſtit. de verbo ad verbum; an verò ſufficiat, quod dicat, Auctoritate nobis conceſſa ab Vrbano VIII. &c.? ℞. Quod in literis commiſſionalibus, & patentibus debet inſerere totum tenorem de verbo ad verbum iſtius bullæ. Et ita colligo ex conſt.98. Vrbani VIII. tom.4. bull. pag. mihi 429. §.5. Quando autem ipſe facit decretum, ſeu ſententiam, quod aliquis conuentus relinquatur, non videtur neceſſarium, quod iſta conſtitutio de verbo ad verbũ inſeratur, ſed ſufficit, quod dicat, Auctoritate nobis conceſſa à S.D.N.D. Vrbano VIII. per ſuam conſt. *Cum ſicut,* datam Romæ apud Sanctam Mariam Maiorem, ſub annulo Piſcatoris, die 23. Iunii, 1633. Pontificatus eius anno 10. prout habetur tom.3. noſtrorum priuilegiorum in Vrbani VIII. conſtit.14. aliàs 24. Et ratio diuerſitatis eſt. Quia in primo caſu expreſsè Papa dicit, quod totus tenor inſeratur; de hoc ſecundo non loquitur; Cum ergo quoad hoc ſit odioſa, ad hunc ille caſus non eſt extendendus.

Con-

Constitutio XV. aliàs 25.

Reuocat omnia priuilegia concessa Fratribus particularibus in Regnis Hispaniarum, propter quæ ab obedientia suorum Prælatorum eximuntur.

VRBANVS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Proœmiũ. *PAstoralis officij Nobis diuinitus commissi sollicitudo iugiter nos admonet, vt omni cura, & vigilantia ad ea semper intendamus, per quæ regularium personarum, quæ, relicto seculo, diuini numinis obsequijs se se manciparunt, quieti, feliciq; statui, ac regularis disciplinæ cõseruationi consulitur, vt ipsæ personæ iuxta regularia suorum Ordinum instituta tranquillis mentibus gratum Altissimo impendere possint famulatum.*

Motiua. *§. 1. Cum itaq; sicut accepimus, in Regnis Hispaniarum diuersa priuilegia, prærogatiuæ, immunitates, atque exemptiones diuersorum Ordinum Religiosis, tam ab ipsorum Superioribus, quàm à Sede Apostolica, illiusque in dictis Regnis Nuncijs pro tempore existentibus, concessa reperiantur, per quæ ijdem Religiosi ab eorum Prælatorum obedientia eximuntur, & monasterijs, & regularibus domibus ad eorum libitum, ac cum socijs sibi benè visis, & iam destinatis, etiam Superiorum suorum non petita licentia, egrediuntur, absque eo quòd ijdem Superiores tam huiusmodi egressum, quàm secularium personarum quibusuis horis ad eorum cellas accessum, atque ingressum impedire possint: Prætereà de vno ad aliud monasterium, seu regularem domum, etiam ipsis Superioribus inuitis, transeunt, nec choro, & alijs spiritualibus exercitijs, minusq; refectorio cum alijs intersint; ex hoc autem grauissima inconuenientia, & scandala in non modicum regularis obseruantiæ, & disciplinæ detrimentum exoriantur.*

Statuit prout in summario. *§. 2. Nos præmissis, quantum cum Domino possumus, obuiare volentes, Motu proprio, & ex certa scientia, ac matura deliberatione nostris, omnia, & singula, ac quæcumque huiusmodi priuilegia, prærogatiuas, immunitates, & exemptiones quorumcumque Ordinum, Congregationum, & Institutorum Religiosis, tam per Sedem apostolicam, illiusque in eisdẽ Regnis Nuncios, quàm illorum Superiores ex quacumque causa, ac sub quibuscumque verborum formis, & expressionibus quomodolibet concessa, apostolica auctoritate, tenore præsentium perpetuò reuocamus, cassamus, & abrogamus; ac reuocata, cassa, & abrogata, viribusque, & effectu vacua esse, & fore, nec illa cuiquam suffragari, neque de cætero, absque nostra, & Sedis apostolicæ licentia, concedi posse.*

§. 3. Sicq; & non aliter, per quoscumq; iudices ordinarios, & delegatos, etiam causarum Palatij apostolici Auditores vbique iudicari, & definiri debere; Ac irritum, & inane quicquid secus super his à quoquam quauis auctoritate, scienter, vel ignoranter cõtigerit attentari, decernimus, & declaramus. Decretũ irritans.

§. 4. Non obstan. præmissis, ac constitutionibus, & ordinationibus apostolicis, necnon (quatenus opus sit) Ordinum, Congregationũ, & Institutorum huiusmodi, & quibusuis alijs, etiam iuramento, confirmatione apostolica, vel quauis firmitate alia roboratis, statutis, & consuetudinibus; priuilegijs quoque, indultis, & literis apostolicis, eisdem Religiosis sub quibuscumq; tenoribus, & formis, ac cum quibusuis etiam derogatoriarum derogatorijs, alijsque efficacioribus, & insolitis clausulis, necnon irritantibus, & alijs decretis, in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & innouatis. Quibus omnibus, & singulis, etiamsi de illis specialis, specifica, expressa, & indiuidua mentio habenda esset, illorum tenores præsentibus pro plenè, & sufficienter expressis habẽtes, hac vice dumtaxat, specialiter, & expressè derogamus, cæterisque contrarijs quibuscumque. Cõtrariis derogat.

§. 5. Volumus autem, quòd præsentium transumptis, etiam impressis, manu alicuius Notarij publici subscriptis, & sigillo alicuius personæ in dignitate ecclesiastica constitutæ munitis, eadem prorsus fides adhibeatur, quæ præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Datum Romæ, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die 30. Iulij 1626. Pontificatus nostri anno 3. Transumptis fidem adhiberi iubet.

1. Noto 1. quòd in ista const. reuocat Papa priuilegia faciendi aliquid contra legem, aut præter legẽ, vt non ieiunandi, comedendi absq; Superioris licentia: reuocat prærogatiuas, idest præeminentias, quibus quis alteri præfertur absque iusto titulo; immunitates, idest, quòd quis non teneatur ad exercenda communitatis munera, ire ad processiones, &c. exẽptiones, quibus quis fit exẽptus à iurisdictione Prælati ordinarij, vt explicat Portel 2. p. casuum, cas. 31. nu. 5. Et in specie reuocat licentias generales exeundi conuentu cum socio ad beneplacitum absque licentia Superioris localis. Secundò reuocat licentiam datã aliquibus, vt seculares possint ire ad cellas suas ad suum beneplacitum, absq; eo quòd Superior localis id possit impedire. Tertiò reuocat licentiam se transferendi de vno in alium conuentum absq; licẽtia Superioris. Quartò reuocat licẽtias aliquibus datas ne teneantur interesse choro, refectorio, &c. quæ reuocatio intelligitur etiamsi prædicta fuerint concessa à Prælatis Religionis, à Nuncijs apostolicis, vel etiam ab ipso Papa.

2. Noto 2. quod non reuocantur priuilegia concessa Regentibus, Lectoribus, etiã iubilatis, studẽtibus seu studiorum causa occupatis, & aliis Patribus grauibus per capitula generalia, aut prouincialia, vel definitoria. Nam Papa hęc capitula non exprimit. Ita Portel 2. p. casuum, casu 31. aduertentia 4. num. 10. Reuocantur autem ea, quæ à solis Generalibus, vel Prouincialibus sunt cõcessa, vt probat idẽ Portel ibi. nu. 11. Quod tamen limito, nisi sint concessa à dictis Generalibus, vel Prouincialibus tẽpore generalis visitationis, causa bene cognita; nã in iis visitationibus concessa habent vim decreti, cum soleãt fieri matura deliberatione præuia. Nec itẽ reuocantur per istã bullam Portel.

bullam priuilegia concessa Fratribus ægrotis, literatis, senioribus benemeritis habendi vnum Fratrem sibi placitum, qui illis inseruiat in suis necessitatibus corporalibus subleuandis. Quia hoc lex naturalis dictat, nec vllum scandalum, aut inconueniens ex his nascitur, nec quisquam Religiosus eximitur ab obedientia sui Prælati; quæ est ratio motiua huius constitutionis. Ita Portel loc.cit.n.12. Et aduerte, quod si concessum sit aliquod priuilegium alicui seni benemerito, v.g. quòd non teneatur ire ad processiones, vel sit exemptus ab horis matutinis, & de hoc aliqui scandalizentur, de hoc scandalo curandum non est, cum sit Pharisæorum; Portel loc.cit.nu.17.l. vlt.C.Qui ætatem. Et in particulari de reuocatione priuilegii non eundi ad chorum, dicit Portel nu.19. quòd intelligitur de his, qui non habent occupationem publicam pro bono communi.

3 Noto 3. quòd post istam bullam Nuncii Papæ non possunt amplius aliquod priuilegium Fratribus particularibus concedere, neq; multo minus Prælati regulares; Portel loc.cit.n.13. qui n.16. ait, quòd hæc constitutio non extenditur ad Moniales, quia in odiosis masculinum nō comprehendit fœmininum. Et demum aduerte, quòd extra Regna Hispaniarū ista constitutio non obligat, neque etiam obligat in Regnis Regi Hispaniarum subiectis, si sint extra Hispaniam, in Italia v.g. aut Flandria.

Constitutio XVI. aliàs XXVI.

Reuocat omnia priuilegia audiendi confessiones absque examine, & approbatione Ordinarij.

VRBANVS PAPA VIII.

Ad futuram rei memoriam.

Motiua. *CVM, sicut accepimus, aliquibus Religiosis quorundam Ordinum, seu Congregationum à Sede apostolica indultum fuerit, vt sacramentales personarum secularum confessiones audire valeant, etiamsi ab Episcopis diœcesanis, ad id examinati, & approbati non fuerint; nec desint, qui temerè asseuerent, hoc ipsum priuilegium cæteris quoque aliorum Ordinum Regularibus competere, ex amplissimis priuilegiorū communicationibus, quas ab eadem Sede Apostolica obtinuerunt; et hinc saluberrimum sacri Concilij Tridentini decretum desuper sancitum penitus euertatur.*

Statuit prout in sūmario. *§.1. Nos huic malo opportunè prouidere volentes, de ven. fratrum nostrorum S.R.E. Cardinalium negotijs Regularium præpositorum consilio, omnia, & singula indulta huiusmodi, audiendi secularium confessiones absque Ordinarij examine, & approbatione, quibusuis Collegijs, Capitulis, Religionibus, Societatibus, & etiam Societati Iesu, Congregationibus, & Ordinibus, tam Mendicantium, quàm non Mendicantium, necnon Monachorum quorumcumque, etiam Sancti Benedicti, Cistercien. & Carthusien. ac etiam quibusuis Militijs, etiam Hospitalis Sancti Ioannis Ierosolymitani, ac quibuscumque ecclesijs, etiam Patriarchalibus, & metropolitanis, monasterijs, cæterisq; locis pijs, siue eorum, & earum respectiuè Abbatibus, Præpositis, Decanis, Magistris, Ministris, Prælatis, Prioribus, Rectoribus, etiam generalibus, vel prouincialibus, Capellanis, Confessarijs, aut alijs quocunque nomine nuncupatis Superioribus, & personis quibuscunque, etiam quomodolibet exemptis, ac Sedi apostolicæ immediatè subiectis, cuiuscumque dignitatis, præeminentiæ, & conditionis existentibus, & quouis priuilegio munitis, & tam ad supplicationem partium, quàm motu proprio, & ex certa scientia, ac de apostolicæ potestatis plenitudine hactenus quādocumque, & qualitercumque ex quauis, etiam de necessitate exprimenda, causa, & aliàs quomodolibet concessa, apostolica auctoritate, tenore præsentium reuocamus, cassamus, tollimus, abrogamus, & annullamus, viribusque, & effectu euacuamus, ac reuocata, cassa, sublata, abrogata, & annullata, viribusque, & effectu vacua esse, & fore, nec Religionibus, Societatibus, etiam Societati Iesu, Congregationibus, Ordinibus, ac Militijs, & Ecclesijs, Monasterijsque prædictis, eorumque Superioribus, & personis quibuscumq; imposterum vllo modo suffragari, minusq; illos, & illas, etiamsi de ijs specialis, specifica, & expressa, ac de verbo ad verbum mentio habenda foret, indultis huiusmodi vti posse.*

Clausulæ præseruatiuæ. *§.2. Præsentes verò literas, & in eis contenta quæcumq; etiam ex eo, quòd quicumque in præmissis interesse habentes, seu habere prætendentes, ad hoc vocati, & auditi non fuerint, de subreptionis, vel obreptionis vitio, aut intentionis nostræ, vel alio quocumque defectu notari, impugnari, redargui, minus, vel cōtrouersiā reuocari, ad terminos iuris reduci, aut aduersùs illas quodcumq; iuris, gratiæ, vel facti remedium impetrari nullatenus posse, sed illas semper validas, & efficaces existere, & fore, suosque plenarios, & integros effectus sortiri, & obtinere.*

Decretū irritans. *§.3. Sicque per quoscumq; iudices ordinarios, & delegatos, etiam causarum Palatij apostolici Auditores, ac S.R.E. Cardinales etiā de Latere Legatos, & Nūcios, sublata eis, & eorū cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari, & definiri debere; Ac irritum, & inane quicquid secus super his à quoquam quauis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari, decernimus, & declaramus.*

Derogat cōtrarijs. *§.4. Non obstantibus præmissis, ac quibusuis constitutionibus, & ordinationibus apostolicis; priuilegijs quoque, indultis, & literis apostolicis, Ordinibus, Societatibus, & Congregationibus prædictis, eorumque Præpositis, Decanis, Magistris, Abbatibus, Ministris, Prælatis, Prioribus, Rectoribus, & alijs Superioribus, Capellanis, alijsque prædictis, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cū quibusuis etiam derogatoriarum derogatorijs, alijsque efficacioribus, & insolitis clausulis, ac irritantibus; et alijs decretis in genere, vel in specie, ac aliàs in contrarium quomodolibet concessis, confirmatis, et innouatis. Quibus omnibus, et singulis, etiamsi pro illorum sufficiēti derogatione, de illis, eorumque totis ten. speciális, specifica, expressa, et indiuidua, ac de verbo ad ver-*

verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio, seu quæuis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc seruanda foret, tenores huiusmodi præsentibus pro plenè, & sufficienter expressis, & ad verbum insertis habentes, illis aliàs in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat, specialiter, & expressè derogamus, cæterisque contrarijs quibuscumque.

Transumptis fidem adhiberi iubet. §.5. Volumus autem, quòd præsentium transumptis etiam impressis, manu alicuius Notarij publici subscriptis, & sigillo personæ in dignitate ecclesiastica constitutæ munitis eadem prorsus vbique fides adhibeatur, quæ ipsis præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Publicatio in Vrbe vbiq; arctat. §.6. Quòdque eædem præsentes literæ, seu illarum exempla, ad valuas Basilicarum S. Io. Lateranensis, ac Principis Apostolorum de Vrbe, & in acie campi Floræ affixa, omnes ita arctent, et afficiant, ac si vnicuique personaliter intimata fuissent. Datum Romæ, apud Sanctam Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die 12. Septembris, 1628. Pontificatus nostri anno 6.

1 Nota, quòd Sixtus V. Congregationi Oratorii Romæ concesserat, vt approbati à Vicario Vrbis ad audiendas confessiones in ipsa Vrbe, possent vbique locorum, absque alio examine, cum licentia tamen Ordinariorum, confessiones audire, prout dixi to. 1. priuil. reg. in const. 1. Iulii II. n. 80. Aliqui autem Regulares prætendebant frui hoc priuilegio, & non sine ratione; Nam semel per principem probatus, per inferiorem non debet iterum examinari; leg. Quidam consulebat, ff. de re iudic. Innoc. in c. Pastoralis, de donat. Capella Tolosana decis. 449. Nau. in man. c. 27. n. 166. Sed ego semper de hoc dubitaui, vt videri potest dicto loco priuil. cit. Hic autem Pontifex omnem dubitationem sustulit. Innocent. Nauarrus.

Constitutio XVII. aliàs 27.

Contra Astrologos iudiciarios, qui de statu Reipublicæ christianæ, vel Sedis apostolicæ, seu vita Romani Pontificis, aut eius consanguineorum iudicia facere, necnon eos qui illos desuper consulere præsumpserint, cum innouatione similis constitutionis Sixti PP. V.

VRBANVS EPISCOPVS.
SERVVS SERVORVM DEI.
Ad perpetuam rei memoriam.

Proœmii. INscrutabilis iudiciorum Dei altitudo non patitur, vt humanus intellectus tenebroso corporis carcere constrictus super astra se extollens, arcana in sinu diuino recondita, & ipsis beatissimis spiritibus ignota, nefaria curiositate non solùm explorare, sed etiam tamquam explorata, in Dei contemptum, Reipublicæ perturbationem, & Principum periculum, arroganti, & pernicioso exemplo venditare præsumat.

Motiua. §.1. Hinc est, vt quamuis ciuilibus, canonicisque sanctionibus, ac nouissimè fel. rec. Sixti Papæ V. prædecessoris nostri constitutione desuper edita, Astrologorum, Mathematicorum, Vaticinatorum, & aliorum, qui euentura diuinare, seu prædicere audent, quosque vti homicidas, & maleficos antiquitas æstimauit, illorum potissimum, qui de summa Reipublicæ, vel Principis salute iudicia ferre præsumerent, ars, professio, siue exercitium grauibus pœnis inhibita esse noscantur. Attamen, sicut accepimus, nonnulli iniquitatis filij, propriæ pusillitatis obliti, ac lenitate forsan, vel conniuentia audentiores facti, vanamque fatidicorum æstimationem aucupantes, in deplorandam animarum suarum perditionem, graueque Christi fidelium scandalum, etiam de Republica, & Principum incolumitate, illis solicitudinem, hominibus verò inquietis rerum nouandarum occasionem ea ratione inferre satagentes, prognostica, & prædictiones, verbo, vel etiam scripto edere non erubescunt.

Innouat const. Sixti V. §.2. Nos itaque perniciosis huiusmodi ausibus, quantum nobis ex alto conceditur, obuiam ire, ac quos Dei respectus in officio non continet, pœnarum grauitate, & seuerioris disciplinæ fræno coercere volentes; Motu proprio, & ex certa scientia, ac matura deliberatione nostris, deque apostolicæ potestatis plenitudine, constitutionem per præfatum Sixtum prædecessorem desuper, vt præfertur, editam, apostolica auctoritate, tenore præsentium perpetuò approbamus, confirmamus, & innouamus.

Pœnæ contra laicos. §.3. Et insuper omnibus, & quibuscumque laicis cuiuscumque sexus, conditionis, status, gradus, qualitatis, & dignitatis, etiam marchionalis, vel ducalis, existentibus, qui de statu Reipublicæ christianæ, vel Sedis apostolicæ, siue de vita, aut morte Romani Pontificis pro tempore existentis, eiusque vsque ad tertium gradum inclusiuè consanguineorum, Mathematicos, Ariolos, Aruspices, Vaticinatoresue nuncupatos, vel alios Astrologiam iudiciariam exercentes, seu aliàs quomodolibet profitentes de cætero consuluerint, siue desuper eorum iudicia, prognostica, prædictiones, seu præcognitiones, etiam sibi oblatas, receperint, illisue quomodolibet vsi fuerint, vel illas penes se scienter retinuerint, aut alicui ostenderint, necnon ijsdem Mathematicis, Ariolis, Aruspicibus, Vaticinatoribus, siue alijs Astrologiam iudiciariam, seu quamlibet artem diuinatoriam quomodolibet profitentibus, qui iudicia, prognostica, seu præcognitiones, & prædictiones super præmissis, etiamsi id non certò se affirmare protestetur, fecerint, siue à se, vel ab alijs iã facta, seu facta in posterum penès se similiter retinuerint, vel alicui dederint, seu ostenderint, aut de eis quouis modo, etiam improbando, scripto, vel verbis tractauerint, nedum excommunicationis maioris latæ sententiæ, sed etiam vti læsæ Maiestatis reis, vltimi supplicij, ac confiscationis omnium bonorum suorum, etiam Romanæ Curiæ officiorum, ac deuolutionis quarumcumque ciuitatum, castrorum, & locorum iurisdictionalium, & feudalium.

Contra ecclesiasticos. §.4. Clericis quoque, & Presbyteris, alijsque personis ecclesiasticis, tam secularibus, quàm cuius-

nis Ordinis, Congregationis, Societatis, seu Instituti, vel militiarum quarumcunque, etiam Hospitalis Sancti Io. Ierosolymitani, alijsq; quomodolibet exemptis, ac Nobis, & apostolicæ Sedi immediatè subiectis, Regularibus vtriusque sexus, vltra prædictas, etiam priuationes beneficiorum, & dignitatum, ac officiorum ecclesiasticorum, etiam Monasteriorum, Prioratuum, & Preceptoriarum, ac aliorum quorumcunque, & inhabilitatis perpetuæ ad illa imposterum obtinenda, ita quòd personæ ecclesiasticæ, præuia illarum degradatione, curiæ seculari tradantur puniendæ; in episcopali verò, archiepiscopali, metropolitana, primatiali, patriarchali, aut quacunque alia, etiam superiori, ecclesiastica, vel mundana, quantumuis sublimi, excellenti, & speciali nota digna, etiam suprema, constitutis dignitate, easdem excommunicationis, ac priuationis etiam regiminis, & administrationis ecclesiarum, & aliorum quorumcunque beneficiorum, & dignitatum, quantumuis amplissimarum, & patriarchali maiorum, ac officiorum suorum, & inhabilitatis pœnas ipso facto incurrendas, apostolica auctoritate, tenore præsentium infligimus, & imponimus.

Deputat iudices tã in Vrbe, quam extra.

§.5. Cognitionem autem causarum huiusmodi quò ad personas ecclesiasticas tam seculares, quàm regulares, in Vrbe nostra, & illius districtu, ad dilectos filios nostrum in eis Vicarium in spiritualibus generalem, necnon eiusdem Vrbis Gubernatorem, ac causarum Curiæ Cameræ apostolicæ Auditorem generalem & eorum quemlibet in solidum; extra verò Vrbem, & districtum prædictum, in Prouincijs Nobis, & apostolicæ Sedi subiectis, ad S. R. E. Cardinales in eisdem Prouincijs de latere Legatos, & Prolegatos, ac Præsides in dignitate ecclesiastica constitutos pro tempore existentes; in alijs verò omnibus, & singulis Prouincijs, Regnis, Ciuitatibus, Oppidis, Castris, & locis, tam sub nostra, & dictæ Sedis, quàm cuiusuis alterius Principis, ditione comprehensis, priuatiuè quò ad omnes, etiam Superiores Religiosorum, ipsisque Superioribus penitus exclusis, ad Ordinarios locorum; vbilibet verò locorum, etiam ad hæreticæ prauitatis Inquisitores spectare volumus.

Commissarios deputat.

§.6. Mandantes dilectis filijs nostris, & dictæ Sedis de latere Legatis, & eorum Vicelegatis, & Præsidibus prædictis, nunc, & pro tempore existentibus, necnon venerabilibus fratribus Patriarchis, Archiepiscopis, & Episcopis singulis, videlicet in suis ciuitate, & diœcesi, & quò ad loca intra fines alicuius diœcesis, non tamen de diœcesi existentia ipsarum diœcesum, intra quarum fines eadem loca extiterint, quò verò ad ea, quæ extra fines alicuius diœcesis consistunt, vicinioribus eorundem locorum Ordinarijs, ac etiam Inquisitoribus prædictis, quatenus ad instantiam cuiusuis Fisci, vel denunciatoris, ac etiam ex eorum officio causarum huiusmodi cognitiones suscipientes, præuia etiam auocatione à quibusuis alijs supra non expressis, nec à Nobis specialiter delegatis in causis ipsis modo præmisso procedant, omnibus iuris, & facti remedijs opportunis, inuocato etiam auxilio brachij secularis.

Pœnæ cõtra inobedientes.

§.7. Inhibentes insuper Decanis, & capitulis ecclesiarum cathedralium, metropolitanarum, & patriarchalium, necnon quorumuis Ordinum, & locorum regularium, Societatum, & Institutorum, ac etiã Hospitalis prædictorum Superioribus, Conuentibus, & Fratribus, quantumuis exemptis, ne sub priuationis beneficiorum, & officiorum quorumcunque, per eos respectiuè obtentorum, ac similiter inhabilitatis ad alia in futurum obtinenda, vocisque actiuæ, & passiuæ, necnon excommunicationis latæ sententiæ eo ipso incurrendis pœnis, Ordinarios locorum, necnon Legatos, seu Vicelegatos, aliosque prædictos in causis huiusmodi procedentes quoquo modo impedire, molestare, seu perturbare audeant, vel præsumant. Ac etiã mandantes, vt, quoties ad id fuerint requisiti, Religiosos ipsos, etiamsi alicuius loci regularis Superiores actu fuerint, Ordinarijs, Legatis, seu Vicelegatis, ac alijs prædictis, seu quibus ijdem mandauerint, consignent, cum scripturis, & actis, si quæ facta fuisse reperiantur.

Decretũ irritans.

§.8. Sicque, & non aliter, in præmissis per quoscunque iudices ordinarios, delegatos, & commissarios, ac etiam Cameræ apostolicæ Clericos, Præsidentes, necnon causarum Palatij apostolici, & Curiæ eiusdem Cameræ generalem Auditores, ac S. R. E. Camerarium, & alios Cardinales, etiam de latere Legatos, necnon Vicecancellarium, sublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, vbique iudicari, & definiri debere. Irritum quoque, & inane, si secus super his à quoquam quauis auctoritate, scienter vel ignorãter contigerit attentari, decernimus.

Cõtrariis derogat.

§.9. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus apostolicis, necnon nostra in numero septuagesima, & alijs Cancellariæ apostolicæ regulis, ac Prouinciarum, Regnorum, Ciuitatum, Terrarum, Oppidorum, Locorum, Ecclesiarum, Monasteriorum, Militiarum, Hospitalium, etiam Sancti Ioannis prædictorum, aliorumque religiosorum, & piorum locorum, etiam iuramento, confirmatione apostolica, vel quauis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus; priuilegijs quoque, indultis, & literis apostolicis, eisdem Prouincijs, Regnis, Ciuitatibus, Terris, Oppidis, Locis, Ecclesijs, Monasterijs, Hospitalibus, & Militijs prædictis, & alijs pijs locis, ac illorum Vniuersitatibus, Capitulis, Superioribus, & personis in contrarium forsan quomodolibet concessis, approbatis, & innouatis. Quibus omnibus, & singulis, etiamsi de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, expressa, & indiuidua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio, seu quæuis alia expressio, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc seruanda foret, eorum omnium tenores, ac si de verbo ad verbum insererentur, præsentibus pro expressis habentes, illis aliàs in suo robore permansuris, hac vice duntaxat, specialiter, & expressè harum serie derogamus, cæterisque contrarijs quibuscunque.

§.10. Volumus autem, quòd præsentes literæ in valuis ecclesiæ Lateranensis, & basilicæ Principis Aposto-

Publicatæ in Vrbe omnes arctant. Apostolorum de Vrbe, ac Cancellariæ apostolicæ, necnon in acie campi Floræ publicentur, & affigantur; quæ, postquam sic affixæ, & publicatæ fuerint, quoscumque, tam in statu nostro temporali, quàm extra eum, vbique locorum perinde arctent, & afficiant, ac si vnicuique nominatim, & personaliter intimatæ fuissent.

Transumptis fidem adhiberi iubet. §. 11. Quodque earum exemplis, etiam impressis, manu Notarii publici subscriptis, & sigillo alicuius personæ in dignitate ecclesiastica constitutæ munitis, eadem prorsus fides in iudicio, & extra vbique adhibeatur, quæ præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.

Sanctio pœnalis. §. 12. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ approbationis, confirmationis, innouationis, inflictionis, impositionis, inhibitionis, decreti, derogationis, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorum Petri, & Pauli Apostolorum eius se nouerit incursurum. Datum Romæ apud Sanctum Petrum anno Incarnationis dominicæ 1631. Cal. Aprilis, Pontificatus nostri anno 8.

Constitutio XVIII. aliàs 28.

Reuocat omnia viuæ vocis oracula, etiam à Cardinalibus obtenta, & eorum manu subscripta.

VRBANVS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Memorat constitut. Greg. XV. §. 1. *Alias fel. rec. Gregorius Papa XV. prædecessor noster, vt subnascentibus inquer varijs difficultatibus, & abusibus ex priuilegijs à Sede apostolica viua vocis oraculo sæpenumero concessis obuiam iret, constitutionem edidit tenoris subsequentis, videlicet. Gregorius Papa XV. Ad perpetuam rei memoriam. Romanus Pontifex in specula militantis Ecclesiæ,* Hic ponitur per extensum constitut. Gregorij XV. quàm habes tom. 2. nostr. priu. in eius const. 3.

Statuit prout in summario. §. 2. *Cum autem experientia rerum magistra compertum sit, concessiones, & gratias viuæ vocis oraculo, etiam à S.R.E. Cardinalibus obtentas, & ipsorũ manu firmatas, sæpe ab his, in quorum fauorem emanarunt, minus canonica interpretatione extendi, & perperam in disciplinæ ecclesiasticæ detrimentum executioni demandari; Idcirco, quantum cum Domino possumus, his, & alijs malis occurrere volentes; Motu proprio, & ex certa scientia, ac matura deliberatione nostris, deque apostolicæ potestatis plenitudine, & de consilio nonnullorum venerabilium fratrum nostrorum S.R.E. Cardinalium, quibus negotium huiusmodi maturè discutiendum commisimus, omnia, & singula priuilegia, facultates, licentias, & gratias quascunque per Summos Pontifices prædecessores nostros, ac per nos viuæ vocis oraculo, & S.R.E. prædictæ Cardinalium quorumcũque manu firmata, quibuscunque Generalibus, Prouincialibus, cæterisque Superioribus, & personis cuiusuis Ordinis, Congregationis, Instituti, & Societatis, siue secularibus, siue regularibus; vel etiam ipsis Ordinibus, Congregationibus, Institutis, & Societatibus, etiam Societati Iesu, aut eius Clericis, seu Presbyteris, alijsque personis prædictis, quacunque de causa, etiam de necessitate exprimenda, occasione, prætextu, vel colore, etiam intuitu, contemplatione, seu ad instantiam Imperatoris, Regum, & Principum quorumcunque, aut alias quomodolibet concessa, illorum tenores præsentibus pro expressis habentes, tenore præsentium reuocamus, cassamus, tollimus, abrogamus, & annullamus, ac de cætero reuocata, cassa, sublata, abrogata, & annullata, viribusque, & effectu vacua esse, & fore, nullique, prorsus deinceps suffragari posse, nec debere, declaramus.*

§. 3. *Præterea, vt præsentes literæ omnibus, & singulis, ad quos spectat, & pro tempore spectabit, quantocitius innotescant, omnibus, & singulis Generalibus, & alijs quocunque nomine nuncupatis Superioribus quorumcunque Ordinum, Congregationum, Societatum, etiam Societatis Iesu, & Institutorum, sub excommunicationis, ac priuationis officiorum, & dignitatum, necnon vocis actiuæ, & passiuæ pœnis ipso facto incurrendis præcipimus, & mandamus, vt infra tres menses proximos à die publicationis præsentium computandos, omnes, & singulos Prouinciales eorumdem suorum Ordinum, Congregationum, Societatum, etiam Societatis Iesu, & Institutorum, de eisdem præsentibus literis certiores faciant, earumdemque præsentium exemplaria illis transmittat. Qui quidem Prouinciales sub eisdem pœnis teneantur singulis superioribus monasteriorum, conuentuum, collegiorum, domorum, & locorum regularium præcipere, vt easdem præsentes subditis suis, vt moris est, publicent.* Mandat Generalibus Ordinum sub pœna eo ipso facto, vt harũ transumptum singulis Prouincialibus mittant.

Decernit, quòd hæ literæ impugnari non possint. §. 4. *Decernentes, præsentes litteras, etiam ex eo quòd quicumque in præmissis interesse habentes, vel habere prætendentes, ad hoc vocati, & auditi non fuerint, de subreptionis, vel obreptionis vitio, aut intentionis nostræ, seu alio quopiam defectu, notari, impugnari, inualidari, redargui, in ius, vel controuersiam vocari, aut ad viam, & terminos iuris reduci, siue aduersùs illas quodcunq; iuris, gratiæ, vel facti remediũ impetrari nullatenus posse, sed illas semper validas, firmas, & efficaces existere, & fore, suosque plenarios, & integros effectus sortiri, & obtinere. Sicque per quoscunque iudices ordinarios, & delegatos, etiam causarum Palatij apostolici Auditores, sublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari, & definiri debere. Ac irritũ, & inane, si quid secus super his à quoquam quauis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.*

Contrariis derogat. §. 5. Non obstan. præinsertis literis huiusmodi, ac constitutionibus, & ordinationibus apostolicis, &, quatenus opus sit, etiam regula nostra, De non tollendo iure

iure quæsito; priuilegijs quoque, indultis, & literis apostolicis, eisdem Cardinalibus, ac Ordinibus, Congregationibus, Institutis, & Societatibus, eorumque Superioribus, quocumque nomine nuncupatis, sub quibuscumque verborum formis, & tenoribus, ac cum quibusuis etiam derogatoriarum derogatorijs, alijsque efficacioribus, & insolitis clausulis, ac irritantibus, & alijs decretis in genere, vel in specie, ac aliàs in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & innouatis. Quibus omnibus, & singulis, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus, specialis, specifica, & expressa, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio, seu quæuis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc seruanda foret, illorum omnium tenores præsentibus pro plenè, & sufficienter expressis habentes, specialiter, & expressè derogamus, cæterisque contrarijs quibuscunque.

Transumptis fidem adhiberi iubet.

§. 6. *Volumus autem, quòd præsentium transumptis, etiam impressis, manu alicuius Notarij publici subscriptis, & sigillo personæ in dignitate ecclesiastica constitutæ munitis, eadem prorsus vbique fides adhibeatur, quæ præsentibus ipsis adhiberetur, si forent exhibita, vel ostensa. Quòdque eædem præsentes literæ, siue illarum exempla, ad valuas basilicarum prædictarum, & in acie campi Floræ huiusmodi similiter affixa, omnes, quos concernunt, perinde arctent, & afficiant, ac si vnicuique personaliter intimatæ fuissent. Dat. Romæ apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die 20. Decembris, 1631. Pontificatus nostri anno 9. M. A. Maraldus. Die, & anno supradicto affixa, & publicata fuit ad valuas Basilicarum Sancti Ioannis Lateranensis, & Principis Apostolorum, ac in acie campi Floræ, alijsque locis solitis, & consuetis, vt moris est, per me Andream Scalmanum S. D. N. Papæ Cursorem.*

1. Noto 1. quòd ista reuocatio non intelligitur de viuæ vocis oraculis concessis ante Pium V. Nam iste Pontifex illa omnia innouauit, & de nouo concessit, cum clausula, Quorum tenores, ac si de verbo ad verbum, &c. quę clausula operatur, vt confirmatio, & innouatio sint ex certa scientia, vt probaui to. 2. nostr. priuil. in const. 4. Pauli III. num. 11. vt constat ex const. 7. Pij V. to. 2. nostr. priuil. §. 31. Imò nec etiam intelligitur de viuæ vocis oraculis concessis ante Greg. XIII. seu etiam ab ipso Gregorio ante confirmationem, de qua mox. Quia iste etiam Pontifex ea omnia confirmauit per suam constitutioné primam ex certa scientia, quam habes tom. 2. nostr. priuil. in Greg. XIII. quæ clausula vim habet nouæ concessionis. Cũ itaq. isti duo Pontifices per confirmationem, & innouationé ex certa scientia, quę nouæ cócessionis vim habet, priuilegia viuæ vocis oraculis concessa confirmarint in genere, & in specie per suas particulares constitutiones, iam illa desinũt esse concessa per viuæ vocis oraculum, sed sunt concessa per nouas dictorum Pontificum constitutiones; quare sub ista reuocatione cadere non videtur, saluo semper meliori iudicio, & stylo Curiæ Romanæ aliter interpretante, & sentiente. Neque etiam cadunt sub ista reuocatione viuę vocis oracula concedentia indulgentias; quia hæ non nominãtur, nec venire commodè possunt nomine priuilegiorum, aut gratiarum, sed sunt omnino diuersa; & à diuersis non fit illatio, præsertim in odiosis, qualis est hæc constitutio, cum sit reuocatoria tot priuilegiorum. Imò audio, quòd aliqui putarunt, istam constitutionem non obligare in foro conscientiæ, interpretantes illam tanquam odiosam, vt minùs lædat, quàm fieri potest: cum conueniens esse dicant, vt priuilegia Regularibus concessa conseruentur, cum fuerint concessa intuitu meritorum, & sanguinis sparsi pro conseruatione, & augmento S. Romanæ Ecclesiæ. Pro qua doctrina citant Baldum de Periglis in tract. de exempt. nu. 22. qui habetur tom. 12. tract. fol. 195. Sed ego in his non me immisceo. Puto, stãdum esse illi interpretationi, quam stylus Romanæ Curiæ admittit, & seruat. De Periglis.

2. Neque etiam puto, hanc reuocationem comprehendere viuæ vocis oracula communicantia aliquod priuilegium alicui Religioni, aliàs concessum per apostolicum diploma. Nam in his non cadit ratio istius reuocationis, cum gratia concessa per viuæ vocis oraculum hoc modo intelligatur omnino, sicut apostolicum diploma. Ita Turrian. p. 2. select. disp. disp. 16. dub. 5. Turrianus.

3. Noto 2. quòd per istam derogationé viuæ vocis oraculorũ nó derogatur ijs viuæ vocis oraculis, quibus Sanctitas sua, aut alii summi Pontifices priuilegia Religionibus cócessa, aut decreta summorum Pontificum, aut sacros canones, & decreta Trid. aut aliorum conciliorum explicant, aut declarant, dummodò hæc viuæ vocis oracula non contineant aliquam gratiam, priuilegium, aut indultum. Ita Lezana in summa q. regul. c. 3. nu. 21. & probaui to. 2. priuil. regul. in constit. 8. Pauli V. nu. 1.

4. Noto 3. quòd viuæ vocis oracula, quæ sortita sunt effectum ante hãc derogationem, licèt effectus habeat tractum successiuum in futurum, non creduntur reuocata per hanc constitut. Ita Lezana loc. cit. & dixi tom. 2. priuilegiorum, in constitut. 3. Gregorij XV. nu. 1. Quia Papa id non explicat. Hæc ita dicta velim, dummodò stylus Curiæ Romanę aliter non seruet aut sentiat. Nam aliàs ex nunc ea cassanda decerno. Lezana.

Constitutio XIX. aliàs 29.

Quæ est Decretum sacræ Congregationis Rituum; In quo conceditur Abbatibus Cassinensibus, vti tribus festiuitatibus anni baldachino.

CVm aliàs de anno 1606. sub die 28. Ianuarij sacra Rituum Congregatio, instante Archiepiscopo Firmano, interdixerit Priori Sanctæ Catharinæ Ordinis Canonicorum regularium, in eorum ecclesia vsum aliquarum cæremoniarum, & de anno 1617. sub die 18. Martij illud decretum ad instantiam bon. mem. Cardinalis Caraffæ Archiepiscopi Neapolitan. extenderit ad omnes Priores, & Abbates cuiuscunque Ordinis, etiam Cassinens. ab hoc decreto reclamauit Procurator generalis Cassinen. & ad sacram Cõgregationem recursum habuit, asserens, suam Congrega-

gregationem indefensam fuisse. Et re maturè, ac diligenter discussa, referente bon. mem. Cardinali Lancellotto, sacra Congregatio de anno 1618. sub die 12. Martij censuit quò ad vsum baldachini, & quorumdam ministrorum in alijs decretis prohibitorum, recedendum esse à prædictis decretis de annis 1606. & 1617. emanatis, & licere ijsdem Abbatibus, quando solenniter celebrant, vti baldachino, & apparatu, iuxta eorum antiquissimam consuetudinem, ita tamen, vt modestè, cum debita conuenientia, sine pompa, & auro, atque in tribus ad summum festiuitatibus quolibet anno vtantur, prout in dictis decretis latiùs continetur. Nunc demum Archiepiscopus Florentinus ad S.Congregationem accedens, instetit prohiberi Abbati S. Mariæ eiusdem ciuitatis Florentiæ Ordinis Cassinensium vsum baldachini, & dictorum ministrorum, & aliarum multarum cæremoniarum, in dedecus, & præiudicium suæ archiepiscopalis dignitatis vergentium. Et citato, ac interueniente P.D.Dominico Pinello, eiusdem Congregationis Cassinensium Procuratore generali, & partibus sæpe, ac sæpius auditis, ac negotio diligenter discusso, referente Illustriss. ac Reuerendiss. D. Cardinali Pio.

Eadem sacra Rituum Congregatio, inhærendo dicto vltimo decreto facto de anno 1618. censuit, & declarauit, licere Abbatibus Cassinensibus, quando solenniter celebrant (quod in tribus ad summum festiuitatibus facere eis permittitur) vti baldachino, sine auro tamen, & pompa, & aliquibus etiam ministris paratis sacris indumẽtis. Quia verò numerus horum ministrorum in aliquibus eorum monasterijs erat valde excessiuus, vetuit, ac prohibuit, ne ij dẽ Abbates solemniter, vt supra, celebrantes, alios possint habere ministros sacris indumentis paratos, quàm duos Diaconos, & Presbyterum assistentes, Diaconum, & Subdiaconum pro cantandis Euangelio, & epistola, ac sex ad summum alios, duos cum pluuialibus, duos cũ planetis, & duos cum tunicellis coloris tempori conuenientis. Quò ad reliqua verò in dictis decretis de annis 1606. & 1617. emanatis contenta, S.Congregatio eadem decreta confirmauit, & quatenus opus sit, innouauit, inhibens omnibus Abbatibus Cassinens. ac seriò præcipiẽs, vt in reliquis omnibus ea ad vnguem inuiolabiliter obseruent. Eorumque dispositioni addidit, vt supradicti Abbates nullo modo debeant, nec possint habere, & tenere sedem suã abbatialem fixã, & permanẽtem propè altare, vt sedes episcopalis retineri consueuit; minusq; liceat supradictis sex Monachis paratis, vt supra, sedere in sedibus choralibus, vt Canonicorum secularium mos est, sed sedes pro Abbate solemniter celebrante retineatur in ecclesia ijs tantũmodò tribus diebus, quibus ipse Abbas solemniter celebrat, dictique sex Monachi parati sedere debeãt loco congruo, iuxta ecclesiarum conuenientem sitũ, super scabellis ad hunc effectum tunc appositis, panno laneo coopertis. Die 29 Ianuarij, 1628. Io. Baptista Card. Detus. F. Fuluius Benignus Secretarius.

1 Nota circa hoc punctum duas constit. Vrbani VIII. quas habes to.4. bull. in eius const.24. fol.262. & aliam eiusdem Vrbani pro Cõgregatione Oliuetana, quam habes eodem to.4. bull. in const.97. folio 428. Et hoc decretum in specie fuit cõfirmatum, inserto tenore, ab Vrbano VIII. per suam constit.101. Exponi nobis, quam habes tom.4. bull. fol.432.

Constitutio XX. aliàs 30.

Concedit, quòd Regulares non possint prohiberi associare corpora defunctorum; & quòd Curati non possint cogere hæredes defunctorum celebrari facere missas in suis ecclesiis parochialibus.

VRBANVS PAPA VIII.

Ad futuram rei memoriam.

§. 1. *NVper pro parte dilectorum filiorũ, Procuratorum generalium Ordinum Prædicatorum, S. Francisci, S. Augustini, & B. Mariæ de Monte Carmelo, Discalceatorum nuncupat., nobis expositum fuit, quòd aliàs à venerabilibus fratribus nostris S.R.E. Cardinalibus, sacris Ritibus præpositis, emanauit decretum, tenoris subsequentis, videlicet. Instantibus Procuratoribus generalibus Ordinum Prædicatorum S. Francisci, S. Augustini, & Discalceatorum Carmelitarum, declarari. Primò, an liceat Curatis, saluis eorum iuribus parochialibus, impedire contra voluntatem hæredum defunctorum, ne Regulares vocati ad funus, corpora defunctorum ad quasuis ecclesias deferenda, vnà cum Parochis, & Clericis, processionaliter associent? Et ad hoc sacra Rituum Congregatio respondit, Regulares in casu proposito non posse impediri. Secundò, an prædicti Curati possint cogere hæredes, seu executores testamentarios, vt pro defunctis, qui tumulantur in ecclesiis Regularium, in ecclesiis etiam parochialibus celebrari faciãt officia, nouenalia, & anniuersalia, prout celebrãtur in ecclesiis Regularium, in quibus cadauera sepeliuntur? Et sacra Rituum Congregatio respondit, non posse cogere. Die vigesima tertia Aprilis, 1623.* Refertur declaratio Congreg.

§. 2. *Cùm autem, sicut eadem expositio subiungebat, dicti exponentes, decretum præinsertum apostolicæ nostræ confirmationis robore communiri summoperè desiderent. Nos illos specialibus fauoribus, & gratijs prosequi volentes, eorum singulares personas à quibusuis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, alijsque ecclesiasticis sententijs, censuris, & pœnis, à iure, vel ab homine, quauis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatæ existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absoluentes, & absolutas fore censentes, supplicationibus, illorum nomine, nobis super hoc humiliter porrectis, inclinati, decretum præinsertum apostolica auctoritate tenore præsentium approbamus, & confirmamus; illique inuiolabilis apostolicæ firmitatis robur adijcimus; ac omnes, & singulos tam iuris, quàm facti defectus, si qui desuper quomodolibet interuenerint, supplemus.* Concedit prout in summario.

§. 3. De-

Ita iudicari mandat, cum decreto irritante.

§. 3. *Decernentes, decretum præfatum, necnon literas præsentes valida, firma, & efficacia existere, & fore; ac ab omnibus, ad quos spectat, & pro tempore spectabit, inuiolabiliter obseruari; sicquè per quoscumque iudices ordinarios, & delegatos, & causarum Palatij apostolici Auditores iudicari, & definiri debere; Ac irritum, & inane, si secus super his à quoquam quauis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.*

Cōtrariis derogat.

§. 4. *Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus apostolicis, cæterisque contrarijs quibuscumque. Volumus autem, quòd præsentium transumptis, etiam impressis, manu alicuius Notarij publici subscriptis, & sigillo alicuius personæ in dignitate ecclesiastica constitutæ munitis, eadem prorsus fides adhibeatur, quæ ipsis præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Datum Romæ, apud Sanctam Mariam Maiorem sub annulo Piscatoris, die 25. Iunij, 1633. Pontificatus nostri anno 10.*

M. A. Maraldus.

Constitutio XXI. aliàs 31.

Quæ est decretum super electione Sanctorum in Patronos à S. Rituum Congregatione de ordine S.D.N. Vrbani Papæ VIII. emanatum die 23. Martij, 1630.

SAcra Rituum Congregatio, annuente S.D.N. in electione Patronorum mandauit infrascripta in posterum seruari debere, declarans, quòd aliter facta electio nulla sit ipso iure.

1. Quòd eligi possint in Patronos ij solùm, qui ab Ecclesia vniuersali titulo Sanctorum coluntur, non autem Beatificati dumtaxat.

2. Quòd de Patrono ciuitatis electio fieri debeat per secreta suffragia à populo, mediãte concilio generali illius ciuitatis, vel loci; non autem ab Officialibus solùm. Et quòd accedere debeat consensus Episcopi, et Cleri illius loci. Idemque seruari debeat in Patrono Regni, qui pariter eligi debeat per secreta suffragia à populo singularum ciuitatū Prouinciæ. Et quòd repræsentantibus Regnum, Ciuitatem, Prouinciam nulla competat facultas eligendi Patronos, nisi ad hoc habeant speciale mandatum, & vlteriùs interueniat cōsensus Episcopi, & Cleri dictarum ciuitatum.

3 Quòd causæ electionis nouorum Patronorum debeant in sacra Congregatione deduci, & ab ea examinari; ac demum, causa cognita, ab eadem Congregatione approbari, & confirmari. Et ne præmissorum ignorantia vllo vnquam tempore possit allegari, eadem sacra Rituum Congregatio supradictum decretum imprimi, & publicari mandauit. Ioannes Baptista Card. Detus.

Loc. † sigilli. T. Tegrimius Secretarius. Die, & anno supradicto affixum, & publicatū fuit ad valuas Curiæ Cameræ apostolicæ, ac alijs locis solitis, & consuetis, & in acie campi Floræ, vt moris est, per me Andream Scalmanum, S.D.N. Papæ Cursorem.

1 Noto 1. quòd habent Fratres Minimi priuilegium celebrandi officium S. Francisci de Paula cum octaua, etiamsi veniat in quadragesima, concessum viuæ vocis oraculo à Gregorio XIII. vt constat ex c. generali Genuæ 4. celebrato, nu. 30. anno 1574. cui per reuocationē viuæ vocis oraculorum, factam ab Vrb. VIII. non est derogatum. Quia confirmatio nostrorum priuileg. ex certa scientia facta fuit à dicto Gregorio anno 1575. vt cōstat ex eius const. 1. Et adde, quòd hoc priuilegium non solùm fuit concessum à Greg. XIII. viuæ vocis oraculo, sed etiam à Leone X. per suam const. 17. tom. 1. nostr. priuil. & à Clem. VII. per suam const. 2. eodem 2. to. nostr. priu. in quibus constitutionibus expresse conceditur, quòd possimus annuatim die 2. Aprilis celebrare festum S. Francisci de Paula cum octaua nisi venerit in maiori hebdomada, vel octaua Paschæ. Hæc autē exceptio firmat regulam in contrarium, vt probat Barb. axiom. 85. n. 4. de axiom. iuris. Prædicta verò priuilegia fuerunt confirmata ex certa scientia ab Vrbano VIII. vt constat ex eius const. 1. to. 2. nostr. priu. Quare, si dictum festum veniat in Dominica Passionis (quicquid dixerim in Rituali in not. ante festum B. Patris, notab. 5. quæ quidem notanda maiori indigent lima) potest de eo celebrari officium prædictū, & missa. Solùm potest esse difficultas, an possit de eodem celebrari, si veniat in Dominica Palmarum? Et resolutio potest pendere ab eo, an hebdomada incipiat à Dominica, vel à feria 2. de qua quicquid sit, non puto posse in prædicta die celebrari dictum festum, propter ipsius maximam solemnitatem, in qua non decet Christi fideles priuare mysterijs redemptionis nostræ; Et quia licèt exceptio regulam firmet in contrarium, non firmat tamen, quando cōtrarium non est verisimile, vt limitat Barbosa loco proximè cit. nu. 4. *Barbos.*

2 Neque his obstat, quòd cōfirmatio priuilegiorum facta sit, quatenus sunt in vsu, & non sunt Trid. contraria. Nam, & hoc priuilegium est in vsu, & nō est contrarium Trid. Neq; etiam obstat bulla Pij V. & Clem. VIII. de refor. breuiarij, posita initio breuiarij. Nam in primis ibi Papa non abrogat priuilegia particularia celebrandi aliquod festum Patroni cum maiori solemnitate, quàm præscribant rubricæ breuiarij, vt constat, Deinde viuæ vocis oraculum Gregorij, & confirmatio Vrbani ex certa scientia sunt post dictam const. Pij V. & Clemen. VIII. & priuilegia derogata, per nouam confirmationē ex certa scientia, quæ vim habet nouæ concessionis, reuiuiscunt, vt probat Sigismundus de elect. dub. 76. nu. 7. & in additionibus ad dictum numerum, in fine libri. Item constitutio Pii solùm obligat ad recitãdum officium secundùm formulam in communi ibi descriptam, non secundùm ceremonialia, iuxta opinionem, quam communem dicunt Azor tom. 1. lib. 10. cap. 10. q. 2. Lessius lib. 2. de iust. cap. 37. nu. 77. Vega 1. p. cap. 128. præsertim quando adest aliqua iusta causa, vt hic, deuotio scilicet populi, affectio filiorū erga patrem, consuetudo legitima. Quartò, quia rarò, & ex iusta causa mutare qualitatem officij, etiam secundùm opinionem illorum, qui dicūt, quòd in breuiario Pij V. præcipitur recitari officium non solùm secundùm formulam in communi ibi descriptam, sed etiam secundùm omnem modum, & cæremonias ibi traditas, nullum peccatum est, neque veniale, vt probat cum aliis Sanchez libr. 7. consil. cap. 2. dub. 25. nu. 2. Ergo etiam dato, quòd nostra priuilegia essent reuocata, quod est falsissimum, posse-

Sigism. *Azor.* *Lessius.* *Vega.* *Sanchez.*

possemus de octaua illo tempore celebrare, cum id solùm semel in anno fiat. Quintò, quia Papa ibi non abolet ritus particulares consuetudine approbatos, sed solùm breuiaria. Quare licèt aliqui ritus in aliqua ecclesia essent contra aliquem ritum dicti breuiarij, modò celebrarentur secundùm formam dicti breuiarij, per dictam bullam non improbantur. Sextò, quia priuilegium concessum Minoribus ab Innoc. IV. quòd ratione itineris, aut alterius iustę causę possint existentes extra suos conuentus recitare officium non secundùm breuiarium Romanum, non est reuocatum per dictam bullam Pij V. quia licèt præcipiat Papa, quòd omnes recitent officium secũdùm præscriptum dicti breuiarij, non obstante quocunque priuilegio in contrarium, hoc tamen debet intelligi de illis, qui omittunt dictum ritum pro semper, non verò quando id faciunt aliquando, vt docet Garcia de benef. par.3. cap.1. num.179. A S. Fausto de horis canon. lib.2. q.122. qui addit, neque esse reuocatum per hanc bullam Pii priuilegium Martini V. concessum Regularibus ægrotis, & conualescentibus, quòd scilicet satisfaciant muneri recitandi officium diuinum, dicendo aliquos psalmos. Neque etiam putat, esse per hanc bullam Pii reuocatum priuilegium Leonis X. concessum Minoribus ægrotantibus, relinquens suorum Prælatorum dispositioni, quid eo tempore debeant recitare ad satisfaciendum diuino officio. Et quod dico de prædicta bulla Pii, intellige etiam de bullis Clem. VIII. & Vrbani VIII. quia istæ solùm confirmant id, quod Pius statuerat circa formam officii diuini recitandi. Si ergo prædictæ bullæ non derogant priuilegiis illis particularibus, quia solũ sunt pro aliquibus casibus specialibus, neque etiam derogabunt nostro priuilegio de celebranda octaua S. Francisci, quando venit in quadragesima.

Garcia. A S. Faust.

3 Neque etiam obstat nouum decretum Sacræ Congreg. Rituum, approbatum ab Vrbano VIII. & positum in principio breuiarij recogniti ab eodem Papa; vbi statuitur, post dictam bullam Pij V. non licuisse, neque licere Episcopis, neque Regularibus addere calendarijs, etiam proprijs Sanctorum officia, neque mutare ritum in dicto breuiario, seu rubricis statutum; Nam intelligitur, quòd id fieri non possit sine licentia Papæ, & propria auctoritate, vt ibidem exprimitur. Nostra autem Religio habet ad id priuilegia trium Pontificum, nimirum Leonis X. Clem. VII. & Greg. XIII. quæ priuilegia neque in dicto decreto, neque alibi derogantur; Deinde ritus hic celebrandi festum B.P. cum octaua, quando venit in quadragesima, est in nostra Religione introductus, & omni serie temporum continuatus multo tempore ante bullam Pij V. Vnde, cum hoc decretum solùm loquatur de additione facta, vel facienda calendario Romano post bullam Pij V. clarè patet, quòd non loquitur in casu nostro. His omnibus adde, quòd longa, inueterata, continuata, ac legitimè præscripta consuetudo celebrandi dictum festum cum octaua, quando venit in quadragesima, habet vim derogandi cuicumque legi, quando adesset in contrarium, nec illi derogari potest, nisi per specialem constitutionem Pontificis, facientem expressam mentionem de ea, cum in facto consistat, iuxta cap.1. de const. in 6.

4 Neque etiã obstat, quòd rubrica 7. de octauis, nu.1. expresè præcipiat, ne in quadragesima fiat de octaua alicuius festi. Nam etiam præcipit expresè, quòd feria 2. V.G. fiat de feria, quando nullum festũ occurrit, & tamen Doctores citati dicunt, quòd potest officium aliquando mutari ex causa, absque vllo peccato. Rubrica ergo intelligenda est, quod vniuersaliter in quadragesima non fiat de octaua, non verò, quòd nõ possit fieri de octaua in aliqua ecclesia particulari. Deinde intelligenda est, secluso priuilegio, quod licèt ibi non explicetur, est tamen necessariò intelligendum. Tum ex eo quòd in rubrica 10. de transl. festorum, licèt expresè dicatur, quòd quando festum habens octauam trãsfertur post totam suam octauam, illo anno celebratur sine octaua, additur tamen, nisi titularis ecclesiæ priuilegio aliter fieri oporteat. Ergo cum in rubrica 7. militet eadem ratio, debet militare idem ius. Tum ex eo quòd nemo dubitat, posse Papam auctorem dictarum rubricarum, illas omnino cessare, ac super illis dispensare, & contra illas priuilegia concedere. At Minimi prætendimus habere priuilegium apostolicum, vt constat ex dictis, confirmatum ex certa scientia ab Vrbano VIII.

5 Noto 2. quòd iste Põtifex Vrbanus VIII. multas alias fecit const. & præcipuè vnam, quæ incipit, Militantem Ecclesiam, datam Romæ 6. calend. Apr. anno 1624. anno 1. sui Pontificatus; in qua Vrbis omnes ecclesias, & monasteria tam regularia, quàm secularia visitari mãdauit. Et pro Ordine nostro dedit quatuor alias constit. Vnam. quæ incipit, Vt susceptam, datam Romæ anno 1624. die 12. Ianuar. In qua dat auctoritatem Generali Aegidio Camart, vt inter visitandam Religionem, statuta perpetua condere possit, conformia tamen Regulæ, & iuri communi. Alteram, quæ incipit, Militantis Ecclesię, datam Romæ die 28. Iunii anno 1628. in qua erigit Prouinciam Germaniæ. Alteram quæ incipit, Religionis zelus, datam Romæ anno 1626. die 31. Augusti, in qua confirmat P.F. Deodatum Lomellinum in Vicarium generalem Italiæ. Et quartam, in qua concedit, quòd dictus Deodatus Zelosus, non obstante Regula Minimorum, possit habere vocem actiuam in capitulo generali. Omnes istæ cõstitutiones locales, & personales sunt, nec transeunt ad hæredes, nisi in exemplum. Ideò eas sufficit indicasse. Quarta autẽ, quia est prima (licèt aliàs etiam in cap. Bonon. 1. n.2. ex cap. gratia Zelosus in eo votauerit, & in c. Val.5. n.2. per viuæ vocis oraculum Papæ) quæ per viam constitutionis sit obtenta in illo casu ab apostolica Sede: Et quia præsentia dicti Deodati Zelosi multum profuit Religioni in illo capitulo, vt constare potest ex constit. 2. alias 12. huius Pontificis, ideò eam hic ad verbum inserere non tædebit. Habet ergo vt infra.

VRBANVS PAPA VIII.

1 *Dilecte fili, salutem, & apostolicã benedictionem. Religionis zelus, vita, ac morum honestas, aliaq; laudabilia probitatis, & virtutum merita, super quibus apud Nos fide digno commendaris testimonio, Nos inducunt, vt te specialibus fauoribus, & gratijs prosequamur. Cum itaque, sicut nobis nuper exponi fecisti, capitulum generale istius Ordinis Fratrum Minimorum S. Francisci de Paula proximè futurum in Hispania celebrandum sit, regularibus verò dicti Ordinis statutis, apostolica auctoritate confirmatis, ac forsan etiam constitutionibus apostolicis, caueatur*

caueatur expressè, ne Zelosi dicti Ordinis in illius capitulis generalibus, quæ extra almam Vrbem nostrã celebrantur, vocem actiuam habeant, sed quòd ad solum Generalem, Vigiles, & Prouinciales, eorumque Socios, & Commissos Commissorum spectet electio ipsius Generalis, & quòd quidquam facto, vel scripto contra Regulam, & vitam nullus Regularis eiusdem Ordinis impetrare, seu impetrari facere, aut vlla statuta componere, vel innouare, siue etiam cõponi, aut innouari facere, quouis modo præsumat; cuius Regulæ, & statutorum obseruãtiam expressè in professione regulari per te emissa seruare promiseris.

Nos te, qui, vt asseris, dicti Ordinis Zelosus, ac Prouinciarum Italiæ eiusdem Ordinis Vicarius generalis existis, & multa grauia ipsius Ordinis negotia in eodem capitulo proponenda habes, specialis gratiæ fauore prosequi volentes, & à quibusuis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, alijsque ecclesiasticis sententijs, censuris, & pœnis, à iure, vel ab homine quauis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existis, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absoluentes, & absolutum fore censentes, necnon à vinculo obseruantiæ prædictorum dicti Ordinis statutorum, ad effectum infrascriptum dumtaxat, pro hac vice te liberantes, & absoluentes, ita quòd propterea nullam irregularitatem, seu pœnam incurras, supplicationibus tuo nomine Nobis super hoc humiliter porrectis inclinati. Tibi, quòd in capitulo generali proximè futuro huiusmodi, in Hispania, vt præfertur, celebrando, vocem actiuam habere liberè, & licitè possis, & valeas, apostolica auctoritate, tenore præsentium concedimus, & indulgemus.

Mandantes propterea omnibus, & singulis dicti Ordinis Fratribus in capitulo huiusmodi congregandis, & præsertim vocalibus, vt te in præfato capitulo voce actiua huiusmodi vti, & gaudere permittant, & faciant.

Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus apostolicis, ac præfatis, & quibusuis alijs dicti Ordinis, etiam iuramento, confirmatione apostolica, vel quauis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus: priuilegijs quoque, indultis, & literis apostolicis, eidem Ordini, illiusque Superioribus, & personis, sub quibuscunque tenoribus, & formis, ac cum quibusuis clausulis, & decretis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & innouatis. Quibus omnibus, & singulis, eorum omnium tenores præsentibus pro plenè, & sufficienter expressis habentes, illis aliàs in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat, specialiter, & expressè derogamus, cæterisque contrarijs quibuscunque.

Datum Romæ apud Sanctum Petrum sub annulo Piscatoris, die 7. Februarij, 1626. Pontificatus nostri anno 6.

Caput XIII. De quibusdam dubijs in materia electionis, facendæ in casu mortis Prouincialis.

1 CVM supradicta scripsissem, inopinatè contigit funesta mors Reuerendi admodum P.F. Deodati Lomellini Prouincialis nostræ Genuensis Prouinciæ, quicum strictissimã habebam amicitiã, ab ineunte contractam ætate, nec vnquam interruptam. Quæ mors occasionem dedit infrascripta scribendi. Notandum itaque, quòd in Ordine nostro, mortuo Prouinciali, electio successoris spectat ad Correctorem cõuentus, in quo decessit, & ad ipsiusmet defuncti Collegas. Ad primum autem Collegã secundùm Religionis antiquitatem pertinet recipere, & retinere sigilla Prouinciæ, ac præsidere in electione facienda. Quæ quidem electio facienda est ad minus intra mensem. De quibus habentur statuta in capitulo Paulitano, n. 38. & in c. Barcin. 3. sess. 4. habetur statutum tenoris sequentis. *In casu mortis Prouincialis seruetur respectiuè forma electionis Generalis in casu mortis supra approbata. Ita quòd sigilla Prouinciæ penes Collegam antiquiorem remaneãt, geratq; ipse vices Vicarij prouincialis, præsideatq; in electione Vicarij prouincialis facienda ad minus intra mensem; nulla tamen auctoritate polleat, nec possit castigare, nec obedientiam dare subditis.* Quo statuto stante, multa versa sunt in dubium, quæ quia poterunt posteritati prodesse, volui hic apponere, vt decisa, & practicata fuere.

2 Primò igitur quæritur, vtrum ille mensis incipiat electoribus currere à die, vel ab hora mortis?

2 An dicta electio possit vltra illud tempus differri?

3 An electores possint illud tempus abbreuiare?

4 An volentes tres electores propter bonũ commune tempus illud abbreuiare, possint id facere, recusante Præsidente in capitulo præsidere?

5 Ad quemnam ex illis quatuor pertineat congregare capitulum?

6 An si Præses in capitulum non compareat die statuta, in qua spirat electoribus terminus ad eligẽdum, possint alii electores electionem facere?

7 Quis in hoc casu habebit in capitulo præsidere?

8 An quando terminus instat, necessaria sit vocatio?

9 An tres electores præsentes possint vocare Præsidentem, vt die à iure præfixa ad electionem veniat?

10 An qui sciunt mortem Prælati, quia fuerunt præsentes, vocari debeant?

11 An qui non veniunt die præfixa hora mane consueta, debeant expectari circa finem diei?

12 Quomodo procedendum sit in casu, quo Præses, vel alius elector ex quatuor ad electionem non veniret?

13 Pro quanto tẽpore possint isti electores eligere?

14 An dato, quòd hæc electio ad Generalem deuolueretur, pro quanto tempore posset ipse Generalis eligere?

3 Ad primum ℞. quòd ille mensis cõputandus est secundùm ordinem calendarij, ita vt si mortuus sit Prælatus die 20. Octobris (vt mortuus est dictus P. Lomellinus circa horam secundam noctis) die 20. Nouembris finiatur mensis, intra quem debet fieri electio. Ita Gloss. in cap. Quam sit, verbo Mensem, de elect. in 6. Mandagot. de elect. p. 1. cap. tertio, *Mandag.* aldus *Baldus.*

Boerius. P. Gregor. Baldus.in cap. Ne pro defectu, de elect. nu. 6. Boer. ad Mandagotum loc. cit. lit. F. vbi multos citat, P. Gregor. de elect. ca. 13. num. 11. Et colligitur ex cap. Licèt, de suppl. neglig. Prael. Nam cum duo semestria faciant vnum annum, vt ibi dicitur, & in anno non sint nisi 365. dies; leg. Hæres, §. Stichus, ff. de statu lib. excepto anno bisexti, in quo sunt 366. vt notatur in ca. Quæsiuit, de verb. signif. oportet necessariò, quòd ipsi menses, secundùm quòd occurrunt in calendario, computentur; nam si 31. dies pro quolibet mense computarentur, essent in anno 372. dies, si 30. essent 360. tantum. si 28. 336. sed nulla istarum computationum stare potest. Ergo oportet, vt secundùm calendarium computatio fiat.

4 Imò dico, quòd ista computatio est facienda non solùm de die ad diem, sed etiam de momento ad momentum. Ita Mandag. loc. cit. vbi Boerius lit. M. Panor. in cap. Bonæ, el. 2. de elect. numer. 11. vbi Io: Andreas num. 19. & Innoc. numer. 3. Petrus Greg. de elect. cap. 13. num. 5. & 10. Lauor. de elect. tit. 4. cap. 18. numer. 20. Et ratio est, quia hoc tempus est inductum in fauorem ecclesiarum, & odium eligere negligentium; & quia, mortuo Prælato, statim soluta est ecclesia à lege ipsius, cũ vacare non debeat ecclesia vltra mensem, nisi statim, mortuo Prælato, fieret hęc cumputatio, vltra mensem vacare diceretur. Et confirmatur auctoritate illorum DD. qui dicunt, quòd ætas requisita ad hoc vt possit quis dignitates ecclesiasticas obtinere, debet esse completa vsque ad vltimum momentum; hos refero tom. 2. nostri Relig. qu. 2. cap. 1. num. 22. Et vlteriùs auctoritate illorum, qui dicunt, quòd annus nouitiatus debet computari de momento ad momentum; hos refero loc. cit. qu. 3. cap. 1. num. 96. Et item illorum, qui dicunt, quòd ætas requisita ad profitendum in aliqua Religione, debet esse completa vsque ad vltimum momentum; hos refero loc. cit. §. 5. num. 133.

(Margin: Panorm. Io. Andr. Innocent. Lauorius.)

5. Ad secundum ℞. quòd dicta electio non potest vltra illud tempus differri, quando electores omnes sunt præsentes in loco electionis, seu habent notitiam de vacatione; quòd si differatur, deuoluitur ad Generalem. Et est textus expressus in ca. Ne pro defectu, de elect. qui loquitur in nostris terminis, vt docet ibi Glossa verb. Regulares, & Panor. num. 2. vbi etiam Innoc. numer. 2. & Hostien. in sum. de elect. num. 19. Et statutum nostrum cauet expressè, dum dicit, quòd hæc electio facienda est ad minus intra mensem; nã dictio illa, *intra*, includit tẽpus, & diem termini, vt Barbosa de dict. dict. 149. & particula illa *ad minus*, excludit omne tempus maius expresso, secundùm communem modum loquendi, qui in omni dispositione semper præfertur propriæ significationi vocabuli, vt bene Panor. in cap. Ne pro defectu, de elect. num. 2. & alij quos refert, & sequitur Castrus Palaus in op. mor. tom. 1. tract. 3. disp. 5. §. 3. nu. 9. Vnde communiter, si præcipiat mihi Prælatus, vt ad minus intra horam dormitorium verram, inobediens censebor, si vltra illum terminum verrere distulero. Atque ita docent Mandagot. de elect. p. 1. cap. 1. vbi Boer. lit. C. Glossa in cap. Postquam, d. 50. verbo Tres menses, Panor. in cap. Ne pro defectu, de elect. numer. 3. vbi alij Canonistæ. Et ratio est, quia omnia iura clamant; cap. Postquam, d. 50. cap. Obeuntibus, d. 63. cap. Cum inter vniuersas, ca. Ne pro defectu, de elect. c. Quam sit, eod. tit. in 6. electionem Pastoris in ecclesia illo carente, non esse prolatandam absque necessitate, propter periculum animarum spirituale, & etiam propter damnum temporale, quod illi imminet: necessitas autem in casu nostro nulla est, quia nullum adest electoribus impedimentum legitimum, quin possint ad electionem procedere, quod suppono ex facto. Et constat, nam impedimenta legitima, quæ possent contingere electoribus, vt vltra terminum præfixum electionem prorogarent, sunt ea, quæ affert Mandag. loc. cit. cap. 2. Primum scilicet, si sint prohibiti à suo Superiore legitimo electioni interesse absque eius licentia, & ipsi non fuerunt in mora eã petendi. Secunduum, si sint excommunicati, suspensi, aut interdicti, nec fuerunt in mora absolutionem petendi. Tertium, si timent de vi sibi inferenda in electionis negotio, iuxta cap. Bonæ, el. 1. iuncta Glossa, verbo Metuebant, de elect. Quartum; in Ordine nostro etiam excusarentur ab incurrendis pœnis, talibus non venientibus ad electiones inflictis, qui non possent venire propter pericula bellorum, grassatorum, piratarum, pestis, &c. Item qui timerent vim sibi inferri in persona; nam secundùm ius naturæ hæc pericula vitant homines quantum possunt; nullum enim est maius bonum, quàm propria vita. Ita colligitur ex cap. Bonon. 1. numer. 7. Val. 2. num. 3. Genuen. 3. nu. 19. Hæc autem omnia impedimenta intellige solùm excusare, quando vitari non potuerunt; nam, si potuerunt vitari, non excusant, vt colligitur ex cap. fin. de elect. Ita Boer. ad cap. 2. Mandag. lit. C. verbo. Adde, quòd idem est. Sed nullum horum impedimentorum adest in casu nostro.

(Margin: Hostiensis. Barbosa. Palaus. Mandag. Boerius. Panormit.)

6. Neque his obstat, quòd tempus ad eligendum à iure datum sit trium mensium, quod tempus fuit approbatum pro omnibus electionibus in Ordine nostro in cap. Romano 6. num. 14. dub. 1. Nam ius commune non arctat electores ad tempus illud trium mensium expectandum, vnde illud abbreuiare possunt, vt constabit ex dicendis ad tertiũ; sed solùm prohibet, ne vltra illud tempus differatur; quare potuit optimè capitulum generale tẽpus illud trium mensium propter bonum publicum, quod semper dãna patitur in longa vacatione ecclesiæ, coarctare, sicut possunt illud coarctare electores ipsi; non poterat tamen capitulum generale tempus illud prorogare, quia canones citati prohibent vltra illud tempus electiones differri. Quæ doctrina desumitur ex Suarez tom. 4. de relig. tract. 3. lib. 2. cap. 2. num. 5. & eam magis explico supra, cap. 1. num. 10. Suarez.

7. Neque etiam his obstat priuilegium Iulij II. quòd Mendicantibus in electionibus tempus à iure statutum non currat, de quo dixi tom. 1. priuil. in constitut. 2. Iulij II. §. 3. Nam illud debet intelligi, vt ibi declaraui, num. 13. quando electores non sunt præsentes, vt ex ipso priuilegij tenore constat, ibi, *Cum eos frequenter de remotis partibus oporteat conuenire tempus super hoc, &c.* Et prætetea ad abusus tollendos potuit capitulum generale priuilegio illi cedere, vt ibi dixi; cum præsertim sit primò, & principaliter cõcessum in fauorem Religionis. Item hoc priuilegium concedit, ne tempus illud currat, *cum frequenter, &c.* non autem positiuè prohibet, ne currat. Quare potuit optimè capitulum generale illi contraire, per doctrinam præfatam Suarez.

8. Ad tertium ℞. posse electores præsentes, duas scilicet tertias partes, tempus illud vnius mensis abbreuiare, si adsit causa, quæ tamen semper subest, dum volunt ecclesiæ viduatæ prouidere, vt Panorm. ait cum alijs in cap. Cum nobis, de elect. num. 9.

& posse etiam per illos vocari absentes, vt in termino ab eis assignato, & restricto veniant ad electionem facienda; cap. Cum inter vniuersas, de elect. vbi Panor. num. 3. & in cap. Cum nobis, eod. tit. num. 9. vbi Butrius num. 32. Anchar. nu. 4. vers. Quærit, glossa 2. Zabarella qu. 4. Io. Andr. num. 27. Innoc. num. 5. Petrus de Baysio in direct. elect. pat. 3. cap. 6. num. 1. Castell. de elect. cap. 6. num. 5. & 14. P. Greg. de elect. cap. 14. num. 14. Et ratio est; nam terminus ille vnius mensis est constitutus fauore capituli. Ergo potest capitulum, quod repræsentatur in duabus partibus, illi renunciare, præsertim si videant, dilationem esse damnosam ecclesiæ, vt semper est, vt dicitur in dicto cap. Inter vniuersas, de elect.

Butrius. Anchar. Zabarella. Io. Andr. De Baysio. Castellu. P. Gregor.

9 Ad quartum R. quòd possunt duæ tertiæ partes electorum, idest, tres ex quatuor, ad vitanda damna communitati imminentia, tempus illud vnius mensis abbreuiare, etiam recusante Præsidente capitulo interesse, & statuta per ipsos die ad electionem procedere. Moueor; quia iam dixi hic supra, num. 8. quòd possunt duæ partes tempus illud abbreuiare. Ergo hoc etiam poterunt facere, licèt ille solus, qui contradicit, sit capituli Præses. Consequentia constat. Tum quia absurdum est negotia communitatis particularium contumacia impediri, vt habet de Baysio de elect. p. 3. cap. 4. num. 3. Abbas in cap. In causis, de elect. num. 9. Tum quia non in fauorem singulorum electorum est tempus à iure statutum, sed in fauorem collegij, vt dicitur in simili in cap. Si diligenti, de foro comp. quod locum habet præsertim in electionibus, vbi mora est suspecta, & damnosa. At collegium in duabus tertijs partibus repræsentatur. Ergo possunt dictæ duæ partes dicto fauori renunciare. Ita Anchar. in cap. Cum nobis, de elect. quæst. 1. Tum quia Præses capituli in negotio electionis nihil plus habet, sublata præsidentia, quam reliqui. Tum quia alter posset malitiosè negotium electionis differre, interimq; per sordes, vel laicæ potestatis abusum, indigni electionem procurare. At hominum malitijs indulgendum non est, iuxta leg. In fundo, ff. de rei vendic. Et pro ista resolutione adduco omnes citatos num. præced., quatenus dicunt, quòd duæ partes præsentes repræsentant totum collegium, præsertim quando agitur de prouidendo bono communitatis. Et in specie stat pro nobis expresè Abbas loc. cit. fine, quatenus habet, quòd quando collegium per se congregatur ad hoc vt possit contumaces constituere non venientes, debent adesse in dicto collegio duæ tertiæ partes, ad hoc vt electio ab illis facienda sit valida quod etiam notauit Innoc. in cap. 2. de noui op. nunc. nu. 2. Cum hic ergo adsint duæ tertiæ partes electorum, vnius malitia etiamsi Præses sit, non debet communitati obesse.

De Baysio. Abbas. Anchar. Abbas.

10. Ad 5. De iure antiquo congregare capitulum isto casu pertinebat ad Correctorem conuentus in quo Prouincialis decesserat, vt constat ex Formulario nostro à Passar. confecto numer. 4. & ex inueterata consuetudine. Sed nunc, cum per nouum statutum Barcin. ille modus, sit immutatus, dubitari potest, à quonam debeat capitulum congregari, cum dictum statutum Barcin. solùm dicat, quòd antiquior Collega debeat præsidere in capitulo, & de congregatione nihil statuat. Cum ergo præsidere, & congregare sint diuersa, vt constat, quia Præsides capitulorum de ordinario capitula non cõgregant, sed id spectat ad Generalem, vel Prouincialem, aut Vicarios ab his institutos, & à diuersis non fiat illud, vt ait Panor. in cap. Cum nobis, de elect. num. 9. & de Baysio p. 3. de elect cap. 4. num. 4. ad quod citant cap. Cum contingat, de decim. videtur, quòd congregare capitulum ad dictum Collegam non pertineat. Addito præsertim, quòd dictus Collega nulla polleat auctoritate, & congregare dicit iurisdictionem. Quare videtur, quòd capitulum generale voluerit relinquere Correctori hanc iurisdictionem congregandi capitulum, & quòd antiquiori Collegæ solùm ad similitudinem Collegæ generalis, apud quem remanent sigilla Generalis defuncti, voluerit concedere præsidentiam in capitulo. Addito etiam, quòd à iure antiquo non est recedendum, nisi quatenus per nouum est immutatum expresè, vt habent communiter Doctores. Sed ex alia parte, cum Collega generalis in morte Generalis non solùm habeat præsidere in capitulo, sed etiam illud congregare, & in hoc statuto Barcin. dicatur, quòd in morte Prouincialis seruetur respectiuè forma, quæ seruatur in morte Generalis, videtur concludendum, quòd Collega prouincialis possit etiam capitulum congregare. Sed ad hoc potest responderi, quòd Collega generalis non caret omnimoda iurisdictione, sicut Collega prouincialis, ac propterea non est mirum, quòd ille possit congregare capitulũ. & quòd hoc isti denegetur. Addito, quòd non dicit statutum, quòd omninò seruetur illa forma, sed respectiuè, idest, quatenus obseruari potest, stante determinatione præfati statuti, per quam antiquiori Collegæ nulla est attributa potestas. Et aduerte, quòd illud statutum Barcin. factum est me præsente tanquam Commisso Genuæ. & eo fine sic limitatè exijt, ne præfatus antiquior Collega, seu gerens vices Vicarij, superbiens de retentione sigillorum, & ambiens vocari Vicarius, electionem retardare studeret, in præiudicium communitatis, in quem etiam finem abbreuiatum est tempus illud trium mensium, quod constitutum erat in cap. Romano 6.

Passarell. Panormit. De Bays.

11. Ad sextum R. quòd sit Præses die à iure statuta non comparuerit, possunt electores præsentes electionem celebrare. Cuius rei habeo textum satis clarum in cap. Volumus, d. 89. vbi Glossa verb. Clerus, & in cap. Cum simus, iuncta Glossa verb. Episcopis, 9. qu. 3. & in cap. 2. de concess. præb. ibi. *Si autem Episcopus, vbi ad eum spectat conferre, distulerit, per capitulum ordinetur.* Ita Boerius ad Mandag. de elect. cap. 1. lit. D. vers. Ipso iure, Archid. in cap. Volumus, d. 89. vbi Turrecr. numer. 3. Innoc. in cap. Cum nobis, de elect. num. 5. Et ratio est. Tum quia malitia, vel negligentia vnius non potest nocere alijs, vt habet quædam lex cit. à Zabar. in cap. Cum nobis de elect. q. 4. ver. Secundò, quæ dicit, quòd Vitium alienæ cessationis ad dispendium tuum pertinere, iuris ratio non patitur. Tum quia absurdum est, in numero computare, qui vocati, vel à iure interpellati venire contempserunt, vt dicit Zab. ibidem. Tum quia nolentes venire faciunt se alienos, vt ait Panor. in cap. In causis, de elect. nu. 9. Et habetur in cap. Cum sicut, cap. Cum nobis olim, cap. Ecclesia vestra, de elect. Tum quia quando capitula generalia dederunt auctoritatem istis quatuor eligendi, intenderunt illis hanc facultatem tribuere, vt Prouinciæ de Pastore intra terminum saltem præfixum prouiderent. Ergo eo ipso, quòd aliquis illorum ad eligendum non comparet in termino præfixo, censetur illi auctoritati eligendi renunciare. Imò censetur capitulum eo casu talem potestatem ei dene-

Boerius. Archid. Turrecr. Zabarella.

denegare,& solis præsentibus,ac eligere paratis concedere. Tum quia certissimi iuris est, quòd electionem non impedit, qui in termino à iure præfixo ad eligendum non comparet; cap. Quod sicut, de elect. §. Si autem. Quod in tantùm est verum, vt si omnes sint absentes præter vnū, ille solus in die vltimi termini potest electionem facere. Et probat Innoc. quem alij sequuntur, in cap. Cum nobis, de elect. num. 6. vbi Abbas num. 9. Zabar. num. 5. & in cap. Gratum, eod. tit. num. 3. Petrus Greg. de elect. cap. 14. num. 15. Cæpolla de cautel. cap. 226. cautela 79. vbi refert Zancredum dicentem se ita iudicari vidisse; De Baysio de elect. p. 3. cap. 6. num. 7. Et ratio est; nam non tenetur etiam vnus dimittere ius suum propter absentiam aliorum. Idem dic, si omnes essent excommunicati præter vnum; nam tunc electio ad illum solum spectaret, vt multis probat Boer. ad Mandag. de elect. cap. 2. lit. D. verb. Excommunicati. Adde, quòd in Ordine nostro tales non comparentes priuantur officiis, quæ habent. Ita statuitur in ca. Val. 3. num. 3. cap. Paris. num. 15. vbi, vltra priuationem officij, priuatur etiam Prouincialis, qui ad capitulum non accesserat, voce, actiua, & passiua per annum; cap. Malac. nu. 10. cap. Bonon. 1. nu. 7. quæ congruunt, cap. Non oportet; cap. Peruenit, cap. Episcopus, cap. Placuit, cap. Si quis autem, cum tribus sequ. dist. 18.

Per Greg. *Capolla.* *Zancred.* *P. de Bays.* *Boerius.*

12. Ad septimum ℞. quòd tunc congregare capitulum, & in eo præsidere spectat ad Correctorem, qui est cæteris honorabilior, & maior dignitate. Colligitur ex cap. 1. de maior. & obed. vbi id expresse habet Innoc. num. 1. & Butrius in cap. Cum nobis, de elect. num. 33. De Baysio p. 3. de elect. cap. 6. num. 8. vbi ad hoc citat Io. Andr. Panor. & Belin. in dict. ca. 1. de maior. & ob. Colligitur etiam ex cap. Volumus, d. 89. & ex cap. Cum simus, 9. q. 3. & ex cap. 2. de concess. præb. In quibus cap. statuitur, quòd Prælati negligentia suppleatur per capitulum. Ergo primus capitulantium in hoc casu habebit capitulo præsidere; qua enim auctoritate de gradu suo deijciatur, non apparet; pro quo etiam facit Glossa in ca. fin. de consuet. lib. 6. verbo Antiquiores.

Innocent. *Butrius.*

13 Ad octauum ℞. quòd quando terminus interpellat, vocatio non est necessaria. Butrius in ca. Cum nobis, de elect. nu. 33. vbi Anchar. nu. 4. vers. Secundò quæro. Abbas nu. 10. Archid. in cap. Volumus, d. 89. vbi Turrec. nu. 3. & Glossa verb. Clerus; P. Greg. de elect. cap. 14. nu. 15. Nam eo casu dies statuta interpellat, & ex lapsu temporis transfertur potestas ad præsentes. Et est expresse decisum in cap. Potuit, de locat. & cond.

14 Ad nonum, patet ex nu. præced. quòd non tenentur electores Præsidem vocare, vt in die statuta ad eligendum veniat; possunt tamen, si volunt, ad abundantiorem cautelam eum monere. Atque ita videtur docere Zabar. in cap. Cum nobis, de elect. q. 4. vbi Butrius nu. 34. Archid. loc. cit.

Zabarella. *Butrius.* *Archid.*

15 Neque obstat, quòd inferior non potest Superiorem citare, seu etiam, quòd par in parem non habet imperium. Nam dico, quòd istæ non sunt citationes, sed simplices monitiones, seu requisitiones, aut intimationes, quas possunt facere non solùm pares, sed etiam minores. Et habetur expresse in cap. fin. d. 65. Atque ita Innoc. in cap. Cum nobis, de elect. nu. 5. vbi Zabar. qu. 4. in princ. Anchar. n. 4. ver. Quintò oppono. Butrius nu. 34. Abbas nu. 10. Et aduerte, quòd non sunt necessariæ solemnitates peremptorij, & trium citationum, sicut in iudicijs, sed postquam semel fuerit vocatus ex gratia, vt in termino à iure statuto veniat ad eligendum, si non venerit, possunt electores electionem facere, vt dixi n. 11. Ita Innoc. Bur. Abb. loc. cit. Zabar. q. 5. Anchar. q. 3. De Baysio de elect. p. 3. cap. 15. nu. 4. & 5. & dixi sup. cap. 9. n. 14. Et ratio est; nam trina monitio, seu vna pro tribus cum termino peremptorio, est solùm necessaria in citationibus iudicialibus, vt in cap. De illicita, 24. quæst. 3. at verò in monitionibus, seu intimationibus vna solùm monitio requiritur, vt in cap. Si Episcopus, d. 18.

Innocent. *Zabarella.* *Anchar.* *Butrius.* *De Bays.*

16 Ad 10. Aliqui putant, quòd qui fuerunt præsentes morti Prælati, non debeant vocari. Ita Glossa in summa, cap. Cum inter vniuersas, de elect. de Baysio p. 3. de elect. cap. 4. nu. 6. & cap. 10. nu. 2. Nam qui certus est, certiorari nō debet, leg. 1. ff. de act. empt. & vend. Sed alij tutius putant, esse vocandos, ne videantur contemni, & vt sciant diem, & horam electionis. Imò etiamsi diem, & horam sciant. Nam decretalis Quia propter de elect. vocari absentes indistinctè mandat. Hoc tamen intellige, quando terminus non instat. Ita Glossa in dict. cap. Cum inter vniuersas, ver. Cognouerunt, vbi Buttrius nu. 17. Anchar. nu. 3. Zabar. q. 3. Io. Andreas n. 15. Abbas nu. 10. Barbosa nu. 8.

Butrius. *Anchar.* *Zabarella.* *Io. Andr.* *Abbas.* *Barbosa.*

17 Ad vndecimum ℞. quòd non est necesse, eos expectare vsque ad finem diei, vt probaui supra, ca. 9. num. 13. & DD. ibi adid adductis, adde Anchar. in cap. Cum nobis, de elect. in fine, vbi Butrius n. 35. Io. Andreas num. 32. Castell. de elect. cap. 6. num. 11. & 15. Consulo tamen, vt expectentur circa finem diei, ita vt semper supersit tempus, in quo possit electio celebrari de die, argum. cap. Consuluit, de offic. deleg.

Castellin.

18 Ad duodecimum ℞. quòd dubitant DD. an, vbi sunt tantùm tres in capitulo, vel duo, seruanda sit forma cap. Quia propter, de elect. De qua re videndus Sigism. de elect. dub. 24. Et absolutè dicendum est, quòd dicta forma potest, & debet seruari, vbi adsunt tres de capitulo, etiamsi electio debeat fieri de corpore ipsius capituli. Nam tunc semper remanet libertas electoribus, cum singulis liberum sit alterum è duobus eligere. Secretudo autem à Trid. requisita sess. 25. cap. 6. de reg. ac etiam illud, quòd eligentium nomina nunquam publicentur, seruari non possunt. Cum enim nemo se ipsum eligere possit leg. Valet planè, ff. Quòd cuiusc. vniu. no. leg. Si mandauero, §. Tibi, ff. Mandati, electione secuta, constabit euidenter, cuinam electus suffragatus fuerit, & cuinam alij; sed tunc dispositio Trid. non obligabit; lex enim non stringit, vbi de facto seruari non potest; cap. Erit autem lex, d. 4. leg. fin. ff. Quæ sent. sine app. resci. & leg. Ita autem, ff. de admin. tut. Addito præsertim, quòd illa secretudo, & nominum reticentia non sunt de electionis essentia, sed potiùs videntur adiecta ad vitandas dissensiones, quæ sunt Religionum pestes. Adde etiam nihil referre illam reticentiam, neque quidquam electioni obstare, cum quotidie id fieri conspiciamus in electionibus, quæ fiunt nemine discrepante; nam si electus sit de corpore capituli, secuta electione, constat, cuinam ipse fuerit suffragatus. Quandò autem ait Trid. quòd eligētium nomina nunquam publicentur, intelligi debet de electionibus factis in discordia. Neque item eo casu in Ordine nostro obligat statutum Val. 4. nu. 26. quòd scilicet Scriba eligatur de corpore capituli; quia seruari non potest.

Sigismun.

19 Si verò adsint tantùm duo in capitulo, tunc

non puto, posse illos de corpore capituli eligere, licet contrarium sentiant aliqui apud Sigis. loc. cit. nu. 5. possunt tamen via scrutinij extra capitulum eligere, & seruare etiam requisita à Trid. loc. cit. Si autem in capitulo non adsit nisi vnus V. G. quia alij venire contempserunt, tunc ille solus electionem celebrare poterit, nominando coram testibus, & Notario, quem voluerit, vt dixi hic supra, numer. 11. non poterit tamen se ipsum eligere, vt dictum est nu. 18.

20 In Ordine autem nostro in casu, quo electores non essent, nisi tres, poterit Præsidens capituli nominare in Scribam, quem voluerit ex illis duobus, per statutũ capituli Rom. 7. sess. 11. non enim electio Scribæ apus nos æstimatur canonica, cum fieri talis non potest. Vnde in cap. Genuen. 6. num. 26. statuitur, quòd quando in electione Scribæ vota sunt paria, possit Superior, quem ex illis voluerit nominare; & quando vota non sunt paria, ille remanet electus, qui habet plura, secundùm statutum c. Barcin. 3. sess 5. Quare tunc in casu nostro, in quo electores eligi non possunt, iuxta statutum ca. Rom. 7. sess. 10. poterit sequi electio maximè canonica, cum vota sint libera, secreta, nec eligentium nomina sint publicanda. Atque ita determinatum est in dicto ca. Rom. 7. sess. 11. Si autem in capitulo adessent dumtaxat duo, tunc per decretum sacræ Congreg. de anno 1628. die 26. Augusti, quod refero tom. 2. Prælati, q. 1. c. 4. num. 159. debent illi duo, si voluerint electionem celebrare, vocare Notarium qui habeat facultatem faciendi acta in causis ecclesiasticis, & coram illo sua vota exprimere, & eligere, quem voluerint; & electio sic secuta erit maximè canonica. Quòd si vnus solus adesset, puto, quòd posset coram eodem Notario electionem facere.

21 Ad 13. ℟. electionem præfatam nó posse fieri, nisi vsque ad capitulum definitorium, nisi capitulum generale citiùs esset celebrandum. Ita statuitur de omnibus electionibus, siue causa mortis, siue depositionis, &c. in ca. Foroiul. n. 19. & in cap. Val. 4. nu. 19. & in ca. Rom. 6. nu. 14. dub. 10. habetur statutum tenoris sequentis *Dubitatum est decimò, quid faciendum esset circa electiones ratione mortis? Ad quod dictum est, quòd prouisiones Prouincialium, & eorum Collegarum ratione mortis, aut priuationis, vel cuiuscunque defectus, absente Reuerendiss. fiant à quibus deputatum est in actis nostris generalibus; tamen si Reuerendissimus sit præsens in Prouincia, fiant huiusmodi electiones à Reuerendiss. cum suis Collegis simul cum alijs supradictis electoribus, vsque ad proximius capitulum, siue prouinciale, siue intermedium. Et quando contingit vota esse æqualia, tunc Reuerendiss. poterit nominare, quem voluerit, tam ex illis nominatis, quàm ex alijs.*

22 Ad 14. ℟. quòd Generalis non potest eligere, nisi vsque ad capitulum proximè venturum, siue id sit generale, siue definitorium. Ita statuitur in cap. Rom. 6. num. præced. allato. Et in cap. Auenio. 2. numer. 14. habetur statutum tenoris sequentis. *Denique Commissus Franciæ huiusmodi dubium exhibuit Quando scilicet contingit, in electione Prouincialis voces esse æquales, vel propter aliquem defectum electionem esse nullam, & idcirco ad Generalem deuolui, vtrum possit Reuerendiss. P. Generalis prouidere pro toto triennio, cum textus capituli Forriiul. contrarium videatur asserere? Responsio hæc fuit; nimirum, quòd causa mortis, aut priuationis Pater Generalis dumtaxat prouidere possit vsque ad capitulum proximum generale, vel prouinciale. Verumtamen propter electionis defectum, seu propter vocum paritatem, poterit prouidere pro toto triennio, cum electio semper deuoluatur cum suis qualitatibus.* Quæ responsio est omnino iuridica, iuxta ea, quæ dixi supra, cap. 3. numer. 6.

23 Nota autem, quòd Superior, ad quem deuoluitur electio, tenetur illam facere intra mẽsem; quòd si illam non faciat, iusto impedimento cessante, electio deuoluitur ad suum Superiorem, nimirum ad E. Protectorem, seu potiùs ad Papam. Verùm si ipse eligat, & eius electio cassetur propter aliquem defectum, deuoluitur ad primos electores. Colligitur ex cap. Ne pro defectu, §. Is verò, de elect. vbi Bald. num. 12. Abbas num. 6. Mandag. de elect. p. 1. cap. 1. vbi Boerius lit. D. verb. Ipso iure, Castell. de elect. cap 6. nu. 7. Baldus. Abbas. Mandag. Boerius. Castellin.

24. An autẽ Generalis possit eo casu per se ipsum eligere, absque consilio, & assensu suorum Collegarum, dubitari potest: ℟. quòd secundum ius commune potest prouidere, vel per viam electionis, vel per viam prouisionis, prout maluerit, absque consensu, non tamen absque consilio, Collegarum. Ita Glossa in ca. Ne pro defectu, de elect. verb. Consilio vbi Abbas n. 6. Butrius n. 23. Anchar. n. 5. Et in specie, quòd detur optio Superiori prouidendi, prout maluerit, dicunt Anchar. qu. 4. Butr. nu. 16. Zabar. dicto ca. Ne pro defectu, §. Is verò qu. 2. vbi etiam Io. Andr. n. 16. Baldus nu. 11. In Ordine nostro prouidere per deuolutionem pertinet ad Generalem cũ suis Collegis, & hoc per electionem via scrutinij. Butrius. Anchar. Zabarell. Io. Andr.

25 Quæres etiam, an electores Vicarij prouincialis loco defuncti, possint eligi? ℟. quòd in capitulo Rom. 7. sess. 10. decretum est, quòd non possent eligi, sed quòd obseruaretur id, quòd obseruatur in electione Vicarij generalis loco defuncti, quia est eadem vbique ratio. Electores autem dicti Vicarij generalis tum per capitulum Paulæ num. 27. eligi non poterant. Sed cum postmodùm electio Vicarij generalis loco defuncti variata sit, & determinatum, quòd electores eligi possint, vt constat ex constit. 1. Vrbani VIII. to. 2. priuil. §. 20. dicẽdum videtur, quòd etiam in electione Vicarij prouincialis possint electores eligi; Tum per rationem dicti statuti Romani, quæ in his electionibus paritatem agnoscit. Tum ex statuto capituli Barcin. quod refero hoc cap. numer. 1. in quo dicitur, quòd *In casu mortis Prouincialis seruetur respectiuè forma electionis Generalis in casu mortis.* Tum quòd illud statutum Romanum non videtur acceptatum à Religione, cum post illud aliqui ex dictis electoribus fuerint in Vicarios generales electi, vt per mortem P. Bernardini Taraboti Prouincialis Venetiarum fuit electus P. F. Io. Antonius Geruasius Collega prouincialis, qui votauit in capitulo generali Barcinon. 3. Hac occasione.

26 Quæres 1. Vtrum electores alicuius conuentus possint conuenire, ne fiat electio in illo conuentu, ad hoc vt ea ad capitulum definitorium deuoluatur:

27 Quæres 2. An quando capitulum definitorium declarat, aliquem esse inhabilem ad aliquod officium, ea declaratio censenda sit perpetua?

28 Quæres 3. An annullanda sit electio facta in personam studentis, seu Lectoris?

29 Ad primum non dubito, posse omnes electores alicuius conuentus conuenire secretò, ne fiat electio illius conuentus, & sic deuoluatur ad capitulum definitorium. Cum enim hoc possint facere in publi-

publico per compromissum, possunt etiam id facere in secreto, id est, absque scripturis publicis; taciti enim & expressi eadem vis est, leg. Cùm quid, ff. de rebus cred. cap. 2. de rescrip. Sed dubium est, an quando in vno conuentu non sunt, nisi quatuor electores, possint duo ex ipsis conuenire, & impedire electionem, solùm ad hoc vt ea ad capitulum definitorium deuoluatur, vt in hoc morem gerant Prouinciali, qui eos hoc rogauit? Videtur enim, quòd non. Nam sic iniuriam faciunt communitati illius conuentus, impediendo electionem, quæ ad illum, & alios duos electores de iure spectat. ℞. tamen, posse illos duos Fratres conuenire propter dictum finem. Moueor 1. Quia ius eligendi non est apud communitatem vt sic, sed apud singulos de communitate, vt constat. Tum quòd non omnes de communitate electionem ingrediuntur, sed solùm Sacerdotes habiles; quòd si esset apud communitatem vt sic, omnes tam Clerici, quàm Laici constituentes illam communitatem, deberent ad electionem ingredi. Tum quòd, si esset apud communitatem, non posset quiuis elector iuri eligendi renunciare, quod est falsum, vt probo supra, cap. 9. nu. 28. Secundò, quia ius eligendi positum est in libera potestate eligentium, præsertim ius eligendi Correctores in Ordine nostro, vt constat ex Regula, nu. 39. ibi, *Idem facere quisquam valeat*; non esset autem in libera potestate, si cogerentur eligere. Tertio, quia ex hoc nullum damnum causatur communitati, cum illi æquè bene, & quandoque meliùs, prouideatur per capitulum definitorium; quod seruant quamplurimæ Religiones. Ad rationem dubitandi ℞. communitati nullam in hoc irrogari iniuriam, cum hoc ius illi non competat vt sic, sed solùm competat aliquibus de corpore illius: neq; damnũ, cũ illi optimè semper prouideatur de Prælato, & Pastore per definitorium: neque alijs duobus Fratribus irrogatur directè, & per se iniuria, sed solùm per accidens, cum id non intendant illi duo electores, vt suppono; imò neque etiam per accidens, nam qui vtitur iure suo, nemini facit iniuriam. Neque quidquam facit, quòd id fiat ad complacendum Prouinciali roganti, nam simpliciter complacere suo Prælato, non est malum in rebus licitis. Quando autem constaret his electoribus, quòd Prælatus ideò rogat, ne fiat electio illius conuentus, ad impediendam electionem digni, vt deinde faciat electionem indigni in capitulo definitorio, tunc puto, dictos duos Fratres peccare mortaliter, impediendo electionem conuentualem, non ratione conuentionis, sed ratione cooperationis ad electionem indigni.

30. Ad secundum ℞. Si causa declarationis inhabilitatis est perpetua, V. G. si aliquis habens infirmitatem incurabilem impedientem exercitium alicuius dignitatis, declaretur inhabilis ad illam, tunc ea declaratio est perpetua; si autem causa est temporalis, tũc declaratio, ea cessãte, cessat, eo modo, quo priuatus per duos annos V.G. voce actiua, & passiua, ijs finitis, est illico rehabilitatus absque alia declaratione. Sic qui est declaratus inhabilis propter aliquam infirmitatem, euidenter recuperata sanitate, statim est habilis. Quòd si dubitetur de recuperatione dictæ sanitatis, debet probare se sanum, vt probaui tom. 2. Religiosi, qu. 2. cap. 4. nu. 3. fine.

31 Aduerte tamen, quòd talis declaratus inhabilis a capitulo prouinciali, potest appellare ad capitulum generale, seu etiam ad Generalem ipsum, vt docet Nau. lib. 2. consil. de appell. cons. 2. n. 2. & habetur in cap. Licèt. el. 1 de foro compet. Imò, si dubitat de iniustitia dicti capituli prouincialis, potest ipsum recusare, vt docet Sanchez lib. 6. consil. cap. 8. nu. 10. & habetur in dicto cap. Licèt. Nauar. Sanchez.

32 Ad tertium, Studentes in Ordine nostro eligi non possunt in Correctores aut Vicarios ordinarios conuentus, neq; etiam in Prouinciales; carent enim voce passiua, per statutum capituli Auenion. 2. nu. 24. quod etiam præcepit tempore visitationis Reuerendissimus P. F. Franciscus a Longobardis Ordinis nostri Generalis anno 1633. Quòd si ad prædicta officia eligantur, electio est ipso iure nulla, propter inhabilitatem personæ, cum careant pro illo tempore voce passiua.

33 Circa quòd statutum aduerte tria. Primum, quòd studentes carere voce passiua quò ad prædictas dignitates, nullũ est illis dedecus, imò maximus honor, cum id factum sit propter nobilissimum finẽ, nimirum, vt studijs commodiùs incumbere possint, & cum ex fine mensurentur actiones humanæ, iuxta illud, Quicquid agant homines, intentio iudicat omnes, dicendum est, id resultare in studentium honorem. Quid enim scientia, & sapientia nobilius?

34 II. Quòd studentes possunt eligi in Definitores, Collegas Prouincialis, Discretos ad capitulum prouinciale, & Seniores; ista enim officia studium non impediunt; finis autem dicti statuti in excludendo studentes ab habendis illis dignitatibus, fuit, ne studium impediretur. Ergo has dignitates habere, non est contra illud statutum. Ergo, si alias sunt idonei, eas habere possunt, cum nullum aliud statutum reperiatur, quo ab his arceantur.

35 III. Quòd dictum statutum debet intelligi de studentibus, qui in studijs faciunt profectum, non de illis, qui vel per inhabilitatem naturalem, vel negligentiam non possunt, vel nolunt facere profectum; nam isti, cum perdant tempus in studijs, & occupent locum aliorum magis habilium, possunt, & debent à studijs arceri, iuxta decreta cap. Valent. 1. nu. 22. & Paulæ numer. 18. Et cum non debeant ex sua inhabilitate, seu negligentia reportare commodum, poterunt à Superioribus, & Fratribus occupari in alijs negotijs minùs honoratis, & plus onerosis, vt sunt prædicta officia Correctoriatus, Vicariatus, &c.

36 Ad illud de Lectoribus dico, quòd in Ordine nostro Lectores nõ possunt eligi in Correctores, iuxta capitulũ Tolosanum, nu. 42. cuius finis fuit, ne propter Correctoris officium, cogerẽtur Lectores lecturas omittere. Quod æquissimum est; nã bonũ priuatum cedere debet bono publico: at esse Correctorem est bonum priuatum illius solius conuentus, cuius est Corrector; legere verò, & iuuenes literis informare, est bonum publicum totius Religionis. Quòd si velimus dicere, quòd Correctoriatus, cum sint dignitates, sunt bonum habentis illas, adhuc tamen statutum nostrum æquissimum est, cum bonum illud, si bonũ est, sit valde tenue, & priuatum; bonum autem, quòd resultat studentibus ex Lectore, est maximum, & publicum, vt dixi. Quare non bene reprehendit illud statutum Isnardus in Codice Minimo, verbo Studẽtes, quòd sit iuri valde dissonum: cum omne ius tam diuinum, quàm naturale, & canonicum præcipiat, bonum commune bono particulari esse anteponendum. Neq; hoc est esse Lectores deterioris conditionis, nam alioqui deterioris conditionis esse potest Zelosus, quàm alij quicũque Fratres inferiores, cum ille non possit esse Corrector, isti sic. Non posse itaq;

itaque habere aliquod officium inferius propter occupationem in maiori negotio, non est esse deterioris conditionis, quàm illi, qui illud possunt habere, etiamsi sint inferiores, sed melioris. Quòd verò Lectoris officium sit maius, & nobiliùs, quàm officium Correctoris, constat. Tum ex maiori vtilitate, quam affert Religioni. Tum ex eo quòd Lectoris officium versatur circa actiones intellectus, Correctoris circa actiones voluntatis; sed actiones intellectus sunt nobiliores, vt suppono ex Theologia, actionibus voluntatis.

37. Limitandum tamen puto dictum statutum, propter eos, qui non bene capiunt illam doctrinam, vt solùm intelligatur habere locum in Correctoriatibus, in quibus non est studium, non autem in conuentibus, in quibus est studium; nam in istis Lectores possunt bene & legere, & Correctoris officio fungi: Nec hoc puto esse contra mentem dicti statuti, quod solùm fuit factum ne studium impediretur; at hoc casu non impeditur; & sic practicari video in Religione.

38. Ex his collige, quòd Lectorum, qui actu non legunt, si in Correctores aliquorum conuentuum, in quibus non sit studium, eligantur, possunt electiones licitè à definitorio cassari, vt dicti Lectores electi lecturas actu prosequantur: quod non est in Lectorum præiudicium, sed potiùs honorem, & ad præferendum commune bonum bono particulari.

39. Sed pone casum, quòd quis sit electus in Correctorem alicuius conuentus à Fratribus conuentualibus die 15. Septembris, & postmodùm confirmatus à definitorio, si post clausum capitulum definitorium, subscriptum, & sigillatum, iste talis ante solemnem publicationem definitionis, quæ solet fieri coram omnibus Fratribus conuentualibus in illo conuentu, in quo celebratur capitulum definitorium, renunciet dicto Correctoriatui coram Definitoribus, quæruntur duo.

40. I. Ad quemnam pertinebit electio noui Correctoris?

41. II. An dato, quòd pertineat ad definitorium ipsum, an hoc possit iam electum, & confirmatum in vno conuentu, eligere, & transferre in conuentum vacantem per renunciationem, & loco istius translati alium eligere?

42. Ad primum ℞. quòd pertinet ad capitulum definitorium. Ita statutum est in ca. Barcin. 3. sess. 5. n. 12. facta est enim hæc renunciatio adhuc in capitulo intermedio, & non extra illud, cum facta sit coram Prouinciali, & Definitoribus ante solemnem publicationem dicti capituli intermedij.

43. Ad secundum dico, capitulum posse illam translationem facere, aliqua rationabili causa id suadente, præsertim si electus, & confirmatus in alio conuentu consentiat tali translationi. Atq; ita ad id extendo statutũ ca. Rom. 7. sess. 8. Sicut enim capitulum potest electum in vno conuentu ad alium transferre, legitima causa interueniente, ante confirmationem, ita etiam eadem de causa potest iam confirmatũ in vno conuentu ad alium transferre. Nã puto, quòd per electionem ius acquiratur electo ante confirmationem; & licèt maius, & perfectius ius acquiratur per confirmationem, id tamen non refert; nam magis, & minus non differunt specie, præsertim electo consentiente; nam tunc ei non fit iniuria. Atque ita hunc casum audiui contigisse Matriti in Ordine nostro anno 1633. Cum enim fuisset electus in Correctorem Matriti P. F. Franciscus Mansilla, & fuisset in dicto officio confirmatus, ipse dictæ electioni, ac officio post clausum definitorium, sed non publicatum solemniter coram Prouinciali, & Definitoribus renunciauit. Et cum controuerteretur, ad quemnam spectaret electio, an scilicet ad capitulum locale, an verò ad capitulum definitorium? Res fuit delata ad Illustrissimum Nuncium pro S. D. Vrbano VIII. apud Regem catholicum, qui eo tempore erat Illustris. D. Cæsar Montius Patriarcha Antiochenus, & Episcopus Mediolanensis, qui, casu discusso, cum suo Fisco declarauit, dictam electionem, & translationem à capitulo posse fieri, & ad abundantiorem cautelam, vt ita fieret concessit. Ita mihi retulit R. P. F. Hieronymus Trimarchi, qui eo tempore Matriti degebat.

44. Demum pone, quòd in aliquo conuentu tempore, quo celebrandum est capitulum prouinciale, non adsint nisi quatuor Fratres vocales, & quòd vnus ex his malitiosè se absentet, ne possint fieri electiones necessariæ, & præsertim Discreti ad capitulum prouinciale destinandi, quid erit faciendum? Vt respondeam.

45. Not. 1. quòd in Ordine nostro illo tempore in quolibet conuentu fiunt tres electiones. Vna Correctoris, quæ non est necesse, quòd sit de corpore capituli, sed potest fieri extra illud. 2. Vicarij remansuri in dicto conuentu per discessum Correctoris ad capitulum prouinciale, quæ necessariò debet fieri de corpore capituli, & ante electionem Discreti. 3. Discreti destinandi ad capitulum prouinciale, quæ etiam debet esse de corpore capituli; Ita ex cap. Paulæ, num. 25.

46. Noto 2. quòd absentia illius, qui se absentauit, etiamsi non dolo se absentasset, sed legitimo impedimento detentus esset, non potest neq; debet nocere reliquis electoribus, vt probo supra hoc cap. nu. 11. & multò magis, quando malitiosè se absentauit; nam fraus, & dolus nemini suffragari debet, & malitijs hominum indulgendum non est. Vnde in hoc casu puto, quòd illi tres electores possent, eodem modo se gerere, ac si ille, qui se absentauit, esset præsens, cum nõdum sit priuatus voce, nec fugitiuus declaratus. Poterit itaq; tunc Corrector deputare in Scribam, quem voluerit ex illis duobus, iuxta statutum cap. Rom. 7. sess. 11. & deinde facere electionem futuri Correctoris; quæ cum possit fieri extra capitulum, non habet difficultatem. Tertiò poterit facere electionem Vicarij remansuri per suum discessum, quæ etiam poterit esse legitima, & canonica, cum cuilibet electori remaneant semper duo, quibus suffragari possit, & consequenter liberè, computando absentem, in quem possunt vota sua electores dirigere, per dicta; non poterit tamen facere electionem Discreti; nam cum neque Corrector, neque Vicarius possint eligi ad tale munus, licèt isti possint eligere cum libertate, reliqui tamen duo, etiamsi essent præsentes, cogerentur sibi inuicem suffragari, & sic electio non esset canonica, quia coacta; & sic ille solus, qui remanet in capitulo ex illis tribus, cogitur suffragari absenti; quod non potest fieri quia libertas est de electionis essentia. Quid igitur faciendum? Puto, quòd hoc casu debeat omitti electio Vicarij, prouidendi deinde absolutè per Correctorem, & quòd debeat fieri electio Discreti, iuxta id, quod dicit Pasar. in schol. ex Auenion. in dubijs pro canonica elect. ad 12. quia electio Discreti est maioris importantiæ quàm electio Vicarij. *Passarell.*

Caput

Caput IV. Paralipomena ad ea, quæ de vita quadragesimali alibi dixi.

1 NOta, quòd de vita quadragesimali longam texui quæstionem tom.1. Religiosi; quæ est quarta illius libri; Dixi etiam aliqua tom.2. priuil. in constit.2. Clem. VIII. n.18. & 19. & hoc eod. to.3. supra, cap.9. à num.33. vsque ad nu.62.

2 Dico primò. Votum vitæ quadragesimalis est essentiale in Regula minimorum, vt latè probaui to. 1. Relig. q.1. c.1. & præter DD. ad id ibi adductos. id docent Vigliega in vita S. Francisci de Paula, Bonac. de clausura, q.2. p.12. §.3. nu.4. Suarez tom.4. de relig. tract.1. lib.3. cap.17. nu.8. Probatur primò. Quia sequeretur, quòd posset quis in Ordine nostro profiteri, qui vitam quadragesimalem obseruare non posset; censent enim aliqui Doctores, quos refero tom. 2. Relig. q.3. cap.1. num.64. & 65. quòd potest ad Religionem admitti, qui sola essentialia seruare potest; Sequeretur etiam, quòd posset in Religione introduci per consuetudinem, quòd votum vitæ quadragesimalis non obligaret, neque ad peccatum, neque ad pœnam: nam consuetudo excusat ab obligatione præceptorum Regulæ, etiam obligantium ad mortale, vt cum alijs probo tom.2. priuil. constit. 4. Iulij II. num. 21. Et patet; quia consuetudo excusat Minimos ab obseruantia illius præcepti Regulæ, nu.15. quo prohibebantur se obligare ad suffragia perpetua. Tertiò sequeretur, quòd possent Prælati Ordinis dispensare cum aliquibus alia ex causa, quàm infirmitatis, super voto vitæ quadragesimalis; Nam Prælatus potest dispensare super omnibus præceptis Regulæ, etiam ad mortale obligantibus, modò ea præcepta non sint essentialia, vt probaui tom.1. Relig. q. 1. cap.8. §.5. concl.10. Sequeretur quartò, quòd Episcopi, & electi à Religione non tenerentur ad vitam quadragesimalem, quod est absurdissimum, vt probaui tom.1. Relig. q.4. cap.1. & confirmabo hic conclusione sequenti. Secundò probatur eadem conclusio. Quia refert Montoya in suis metaphoris super Leuiticu, metaphora 4. §.2. fine, quòd à suprema Inquisitione Hispaniæ fuerunt prohibita quodlibeta Lacerdæ, quousque corrigantur, in eo, quod dixit, votum vitæ quadragesimalis non esse essentiale in ordine Minimorum. Ex quo colligitur, quòd contrarium est falsum, & temerarium. Tertiò probatur. Quia ideo summi Pontifices Iulius II. & Leo X. vt dixi to. 1. Religiosi, q.1. cap.24. §.1. in principio declararunt, Religionem Minimorum esse strictissimam omniũ aliarum Religionum; quia putarunt, arduissimum votum vitæ quadragesimalis esse illi essẽtiale; si enim illi essentiale non esset, illa declaratio iure non subsisteret, cum in essentialibus Religio nostra non differret ab alijs. Quare sententia, quæ diceret, votum vitæ quadragesimalis non esse essentiale in Ordine nostro, sed tantùm substantiale, esset temeraria, & errori proxima, ac Religionis nostræ destructiua. Et ideo si aliquis Frater Minimus illam excitare tentaret, esset puniendus, tanquam tentans Religionem destruere, si per substantiale intelligeret integrale, vt brachium, quod est substantiale integrale hominis; si autem per substantiale intelligeret essentiale, vt intelligit Suarez loc. cit. & dicunt communiter Philosophi cum Aristotele in cap. de substantia, vbi inter alia habet, quòd *nisi primæ substantiæ sint, cæterarum rerum nulla esse potest*. & habet expressè Trid. sess. 25. de regul. cap.1. tunc nihil dissentiret à nobis, qui censemus, quòd si destrueretur votum vitæ quadragesimalis, non remaneret ampliùs Religio Minimorum, instituta à S. Francisco de Paula.

Vigliega.
Bonacina.
Suarez.
Montoya.
Aristot.

3 Dico 2. Episcopus ex Religione Minimorum ad Episcopatum assumptus tenetur ad votum vitæ quadragesimalis, vt probaui q.4. Relig. subd. cap. 2. & DD. ibi adductis adde Suarez to.4. de relig. tract. 1. lib.3. cap.17. nu.8. & Caiet. 2.2. q.185. art.8. dub. 1. fine, quatenus habet, quòd Religiosus factus Episcopus, peccat mortaliter, comedens carnes feria 6. in die natalis Domini, si id illi erat per suam Regulam prohibitum. Ergo multo magis id dixisset de Religioso Minimo, qui id solemniter vouit. Adde etiam Glossam quatenus in cap. Carnem, de consec. d. 5. ver. Violauerit, cum H. ait Monachum factum Episcopum non debere carnes comedere. Imò huius sententiæ est etiam D. Thom. loc. cit. corpore, quatenus habet, quòd Religiosus factus Episcopus tenetur obseruare omnia ea, quæ valent ad perfectionis custodiam, vt continentiam, paupertatem, &c. Nemo autem est, qui dubitet quadragesimalem abstinentiam esse vnicum remedium continentię seruandæ, vt probaui loc. cit. Relig. cap. 7. Ita etiam sentit Couarr. cap. 1. de testam. nu.18. Contrarium tamen tenet cum alijs Diana tom. 3. tract.2. resol.50 Quorum opinio mihi semper visa est parum consideratè prolata. Nihilominus probatur primò nostra conclusio auctoritate trium Pontificum, qui in facti cõtingentia mecum senserunt. Primus fuit Paulus V. qui Duci de Albuquerque eo tẽpore Legato Romæ pro Rege Hispaniarum, petenti dispensationem super hoc voto pro Reuerendiss. P. F. Gondisaluo de Angulo Ordinis nostri Episcopo Valensolę in Indiis, respondit: Ego semper fui huius Religionis deuotissimus, & abstinui a Fratribus dictæ Religionis in Episcopos promouendis, ne cogerer cum eis super voto vitæ quadragesimalis dispensare; & sic dispensare recusauit. Ita mihi retulit P. Trimarchi nostri Ord. audiuisse ab ipsomet Duce Albuquerque, cum esset Prorex Siciliæ anno 1628. Secundus fuit Gregorius XV. qui noluit dispensare, quamuis multùm rogatus, super dicto voto cũ Reuerendiss. P. F. Francisco à Mayda Ordinis nostri Generali, & Episcopo Laurellensi, qui etiam Episcopus eiusdem opinionis erat; retulit enim ipsemet mihi Romæ, quòd cum quadam die fuisset inuitatus à quibusdam Prȩlatis ad prandium, parauerunt illi cibos paschales, dicentes, Iam Domine Episcope potes nobiscum cibos paschales comedere. Qui respondit, Non equidem, nam teneor obseruare dictum votum, sicut antequã essem Episcopus; & erat hic Episcopus vir doctissimus, & eloquentissimus Concionator. Tertius Pontifex fuit Vrbanus VIII. qui in examine, quod fiebat coram ipso, Reuerendiss. P. F. Francisco Castellano Episcopo Capuliensi Ordinis nostri, petijt ab eo, an teneretur ad votum vitæ quadragesimalis? & cum ipse Castellanus respondisset, non teneri, respondit Papa, Errasti; tenetis enim, & parùm absuit, quin ex hoc solùm arceretur à dicto Episcopatu consequendo; nec voluit cum eo super dicto voto dispensare. Secundò probatur eadem conclusio. Quia Minimi voueant obseruare vitam quadragesimalem toto tẽpore vitæ suę, vt patet ex eorum professione in Correctorio, num.18. Nec valet dicere, quòd illud, Toto tempore vitæ suæ, intelligitur, quamdiu in Religione permanserint, nam est implicantia in terminis, quòd

Suarez.
Caietan.
D. Thom.
Couarr.
Diana.

quòd quis profitendo intelligat perseueranter viuere sub voto quadragesimalis vitæ, & id expresè dicat, & quòd deinde intelligat vitam quadragesimalem obseruare, quandiu tantùm in Religione steterit, si enim vult perseueranter viuere toto tempore vitæ suæ in Religione, quomodò potest intelligi, quod nolit se obligare ad seruandum votum vitæ quadragesimalis, nisi quatenus in Religione steterit.

4. Ex his collige, quòd multo magis tenetur votum vitæ quadragesimalis obseruare Minimus, qui extra Religionem speciali priuilegio Papæ obtinuit beneficium curatum; imò tenetur non solùm essentialia suæ Religionis obseruare, sed etiam accidentalia, quæ munus parochiale non impediunt, & hoc nō solùm ex debito, & honestate morali, sed etiam ex debito legali; quamobrem excommunicationem contrahet, si habitum deponat. Ita Layman lib. 4. tract. 5. cap. 1. de statu relig. nu. 9. An autem iste, si delinqueret, debeiet puniri ab Episcopo, vel à Prælato, est casus dubius. *Layman.* Layman loc. cit. nu. 12. videtur dicere, quòd puniri debet à Prælato: *Angelus. Rosella. Syluester.* Angelus, Rosella, Sylu. & alij apud ipsum, dicunt, quòd ab Episcopo, cui in omnibus subiectus est. Tu dic, quòd si delinquat in his, quæ concernunt statum Religionis, quam professus est, debet puniri à Prælato Religionis; si verò delinquat in his, quæ concernunt munus parochiale, puniri debet ab Episcopo.

5. Dico tertiò. Eiecti tenentur ad obseruantiam voti vitæ quadragesimalis, vt probaui tom. 1. Relig. q. 1. cap. 25. §. 1. conclus. 4. & q. 4. cap. 2. vers. ad tertium; & tenet expresè, præter citatos dictis locis, *Bonacina.* Bonacina loquens de eiectis, tract. de clausura, q. 2. puncto 12. §. 3. num. 4. Probatur. Quia ex malitia sua nemo debet reportare commodum; leg. in fundo, ff. de rei vendic. cap. Cognoscentes, de constit. c. Sedes, c. Plerumque, de rescript. cap. Intelleximus, de iudic. Sed respondent qui contrariam opinionem tuentur, quòd reportare commodum directè, principaliter, & per se, est contra dictum iuris axioma, at verò minùs principaliter, indirectè, & per accidens, non est contra illud, vt limitat Barbosa in axiomat. iuris axiom. 143. num. 3. Et sic eiecti ex sua malitia non reportant commodum comestionis carnium per se, & principaliter, sed solùm per accidens, & indirectè. At contra. Quia pone, quòd quis ea faciat delicta, propter quæ certus est, quòd eijcietur à Religione, & illa intentione faciat, vt eijciatur, & sic possit carnes comedere. Certè iste non per accidens, sed principaliter, & per se carnes comedens commodum reportabit ex suis delictis; quia illa carnium comestio est primariò intenta. Sed taciti, & expressi idem est iudicium, leg. Cum quid, ff. si certum petatur, *Barbosa.* Barbosa loc. cit. axiom. 218. num. 1. Ergo licèt aliquis, quando facit aliquod delictum dignum expulsione, expresè non intendat expulsionem ab Ordine, nec carnium comestionem; cum tamen dicta delicta, cui expulsio est annexa, scienter velit, & expulsio non fiat sine dictorum actuum repetitione, dum ipse scienter vult illa delicta, certè tacitè saltem vult per se expulsionem ab Ordine, & consequenter vult etiam per se comestionem carnium; nam accessorium sequitur naturam sui principalis, l. Etiam, C. de iure dot. regul. Accessorium, de regul. iuris, in 6. prout dixi loc. cit. Religiosi subditi. Atque ita per se commodum reportabit ex sua malitia.

6. Dices. Cum dicti eiecti possint à Prouincialibus, & Generalibus Ordinis nostri licentiari ad alios Ordines, in quibus quadragesimalis vita non obseruatur, vt constat ex constitut. 2. Iulij II. §. 17. tom. 1. nostr. priuil. videtur, quòd ad dicti voti obseruantiam non teneantur; Nam durum nimis esset, & onerosum, & Ordinibus illos recipientibus, & eiectis ipsis. ℞. quòd illa constitut. 2. Iulij II. fuit desumpta ex Mari magno Prædicatorum ad verbum a Passar. virtute illius priuilegij concessi ab eodem Iulio II. in eius constit. 1. §. 35. quòd possemus de omnibus priuilegijs Mendicantium participare, ac si nobis ipsis fuissent concessa, & illa nobis applicare, & transumptare, mutatis nominibus Pontificum, qui ea concesserunt, in nomen Iulij II. & nominibus Ordinum, quibus fuerunt concessa, in nomen Ordinis Minimorum. A quocunque sit transumptatum, multa certè in eo sunt, quæ Ordini nostro non possunt conuenire, vt noto ad dictam constit. 2. num. 4. Inter quę etiam potest numerari hoc de danda licentia eiectis transeundi ad alium Ordinem. Nam nostra Religio est omnium strictissima, propter votum solemne vitæ quadragesimalis, quod est illi essentiale. Vnde licèt secundum aliquos possint Superiores Ordinum dare licentiam suis subditis transeundi ab Ordine strictiori ad Ordinem minùs strictum, (quod tamen est contra Concilium Trid. sess. 25. cap. 19. de regul.) id tamen intelligitur de Ordine strictiori secundùm accidentia, non secundùm essentiam. Et quia in generali concessione non veniunt ea, quæ quis non esset in specie verisimiliter concessurus, per regul. In generali, de regul. iuris in 6. præsumendum non est, quòd Papa intenderit dare licentiam Generali, vt posset licentiare fugitiuos, & eiectos ad alium Ordinem, & simul cum ipsis dispensare super voto vitæ quadragesimalis. Et cum obseruatio voti sit de iure diuino, & dispensatio non possit fieri sine legitima causa, & quò maior est dispensatio, eò maior requiratur causa; & cum dispensatio super votis essentialibus Religionum de stylo Curiæ Romanæ non soleat fieri, nisi propter grauissimam causam immediatè per Papam, ideò existimo, quòd illud priuilegium, vel non possit Religioni adaptari, vel, si velimus contendere, quòd possit adaptari, dicendum sit, quòd talis translatus tenetur ad obseruandam vitam quadragesimalem, cum vix Pontifex super votis solemnibus Religionis auctoritatem habeat, & ipsorum dispensatio sit ipsi soli reseruata. Quòd si adhuc contendamus, quòd intenderit Pontifex dare licentiam Superioribus licentiandi ad alium Ordinem, & dispensandi super voto solemni, quod in æternum non credam. Tum quia licentiare ad alium Ordinem, & dispensare super voto, sunt toto cœlo diuersa, & à diuersis non fit illatio. Tum quia res tanti momenti de stylo Curiæ nulli creditur, sed soli sūmo Pontifici reseruatur: Dico, quòd ille Pontifex nostro Ordini concessit summum, & maximum omniū priuilegiorum illud tamē nunc vacat, propter citatum textum Tridentini. Et dato, quòd esset in suo robore, non liceret ex eo inferre, quòd eiectus non teneretur ad obseruantiam dicti voti, si non esset super illo dispensatus. Nam quod sine dispensatione non potest fieri, simpliciter fieri non potest. Neque potest dici, quòd hoc casu nō sit necessaria dispensatio, cum intelligatur eo ipso quòd eiectus, & vagabundus licentiatur ad alium Ordinem. Nam, cum illa sint toto cœlo diuersa, vno posito, non infertur aliud. Deinde dispensatio voti est res grauissima, licentia transeundi est res ordinaria, sed minùs dignum nunquam trahit ad se magis dignum. Ergo.

7. Dico

7. Dico 4. Possunt Fratres Minimi ad praecauendas infirmitates se purgare, & purgationis tempore carnes comedere. Ita probaui tom. 1. Relig. q. 4. cap. 3. per totum. Et praeter ea, quae ibi adduxi, probatur primò. Nam, existente actu infirmitate, potest Frater Minimus de Medici consilio, & Superioris licentia carnes comedere. Ergo potest etiam carnes comedere, dicta infirmitate existente in potentia. Probatur consequentia; Nam idem ius habet quis ad propulsandum damnum, quod actualiter patitur, atque ad propulsandum illud, quòd certò venturum putat, vel rationabiliter dubitat exoriundum: sicut qui probabiliter dubitat, quòd in extremam necessitatem eueniet, si extremè indigenti subueniat, non tenetur ei subuenire.

8. Dices. In hoc casu ius dubium vincit ius certum, quod est absurdum. ℞. tamen, quòd quamuis obligatio abstinendi à carnibus sit certa, & in possessione obligandi, tamen etiam ius ad conseruandam vitam in homine certum est, & antiquius, & antiquior etiam possessio in illo ad conseruandam suam vitam, & à strictiori iure orta. Nam in homine non solùm est ius certum ad certò conseruandam vitam, sed etiam est illi ius certum ad non exponendam vitam periculo eam amittendi. Et quamuis esset dubium, an Frater Minimus, non se purgando, & abstinendo à carnibus, esset detrimentum passurus in salute, non est tamen illi dubium, quòd ius habeat certum non se committendi tali dubio, vt docet Io. Sancius in selectis, disp. 51. num. 9. Dices. Huic iuri renunciauit Frater Minimus, quando quadragesimalem abstinentiam vouit, cum modificatione, quòd solùm tempore actualis infirmitatis posset comedere carnes. ℞. quòd Minimus per votum vitae quadragesimalis non renunciat iuri conseruandi vitam, quantum potest, salua essentia voti quadragesimalis; ista autem essentia salua remanet, dum Minimus ad praecauendas infirmitates, certò, seu etiam probabiliter venturas, se purgando comedit carnes. Tum quia, cum tunc iam sentiat infirmitatis principia, infirmus actualiter est, quatenus differt ab eo, qui est simpliciter sanus. Tum quia, quod parùm abest, adesse videtur. Tum quia nemo prudens, cum potest de facili morbo imminenti adhibere remedium, expectat ipsius morbi actualem aduentum. Tum quia videtur infirmitas intellectus, putare, quòd qui promisit alicui stare sub dio quousque pluat, non possit, pluuia imminente, vel iam cadere incipiente, se domum recipere, sed teneatur pluuiam expectare, & deinde bene madefactus domum petere. *Sancius.*

9. Secundò probatur conclusio. Nam vota obligant eo modo, quo obligat praeceptum ecclesiasticum de eadem re, vt dicunt communiter Doctores, & dixi supra, cap. 9. num. 34. Nemo autem dubitat, quòd si quis debeat se purgare tempore quadragesimae, ad praecauendam infirmitatem, & cibos paschales comedere, non possit id facere. Ergo neque pariformiter dubitandum est, quòd Minimi, stante voti obligatione, se possint purgare, & carnes comedere. Et confirmatur. Nam Minimi non voueant simpliciter abstinentiam à carnibus, & lacticinijs, sed vitam quadragesimalem, ad innuendum, quòd tenemur toto tempore vitae quadragesimam obseruare, eo modo, quo eam obseruant fideles designato ab Ecclesia tempore.

10. Tertiò probatur auctoritate illorum Doctorum, qui dicunt, quòd qui habent experientiam antiquam, sibi esse nociuum carnibus non vti in quadragesima, non tenentur in futuris quadragesimis abstinere à carnibus, ad experiendum, an nocumentum exoriatur. Isti sunt Io. Sancius in select. disp 51. num. 23. Cruz in director. conscientiae, p. 1. praecept. 3. art. 4. dub. 9. conclus. 3. Diana tom. 3. tract. 5. Miscell. resolut. 70. Vnde collige, quòd Frater Minimus, qui longa experientia probauit; sibi nocere cibos quadragesimales, non tenetur nouum experimentum facere, & cum communitate quadragesimales cibos comedere, etiamsi sibi videatur melius, seu etiam bene se habere. Quare poterat Isnardus illam admirationem, quam facit consilio 4. sui Codicis, continere. *Sancius. Cruz. Diana. Isnardus.*

11. Dico 5. Vita quadragesimalis non abbreuiat vitam, & probaui tom. 1. Relig. q. 4. cap. 4. Quinimò nunc addo, quòd sanitatem conseruat, & vitam prolongat. Prima pars probatur experientia multorum ex nostris senioribus, qui vel nunc viuunt, vel recenter mortui sunt. Et primum locum habeat Soror nostra Mater Agnes de Cruz in Prouincia Hispalensi, vixit in asperitate poenitentis vitae quadragesimalis centũ annos, vt refert Ximenez in suo M. S. P. F. Ioannes de Flumine frigido Prouinciae Paulae, qui adhuc viuit, est aetatis centum annorum, & Religionis 80. Dominicus de Taurominio Messanensis centesimum praetergressus est annum. Marcus Lardia de Messana Messanensis Prouinciae mortuus est anno 1633. aetatis suae anno 95. Multi reperiuntur senes in Prouincia Castellae aetatis annorum 80. & Religionis 60. Hi sunt P. F. Marcus Yrizar, Martinus Peco Gutierez, Lucas Montoya Religionis ornamentum, Petrus Vasquez, Petrus Gonzalez. Adsunt, & Ioseph Cianus Messanensis Prouinciae, Elias Landech Messanensis eiusdem Prouinciae, Augustinus de Massa Prouinciae superioris Calabriae. In isto nostro Cõuentu Genuensi nuper mortuus est P. F. Ioannes Baptista Sermellus aetatis annorum 85. Religionis 56. P. F. Benedictus Bucis aetatis annorum 76. Religionis 55. Ex quibus constat, tantùm abesse, vt quadragesimalis cibus vitam abbreuiet, quin potiùs inter alia, quae hominum vitam reddunt breuiorem, non immeritò esus carnium recenseatur à Lelio Bisciola to. 2. hor. subcesiu. lib. 13. c. 3. *Ximenez.*

12. Secunda pars conclusionis est Porphirij de carnium abstinentia inter opera Ficini to. 2. qui eam sic probat, *Vsus carnium ad sanitatem minimè confert, sed sanitatem potiùs impedit, quoniam per quae recuperatur sanitas, per eadem perseuerat; recuperatur autem per victum tenuissimum, & carnibus abstinentem; quapropter, & hoc sanitas conseruatur. Quòd si ad Milonis robur animalium abstinentia minùs confert, certè neque roboris augmento opus est Philosopho* (Minimo), *si modò contemplaturus est, neque actionibus se ipsum, & incontinentiae dediturus. Conseruare profectò sanitatem decet, non mortis quidem metu, sed potiùs ne à contemplatione proficiscentibus arceamur. Conseruat autem maximè sanitatem imperturbatus animi status, cogitationisque dispositio ad ipsum; multũ enim vigoris ad corpus inde redundat, quemadmodum experientia nostri familiares comprobauerunt, adeò vt dolores iuncturarum, pedum simul, manuumque acerrimos, annosque integros octo vexari ab alio compellentes simul expulerint, cum pecuniarum, rerumque incuria externarum, studioque ad diuinitatem prorsus iacto, simul igitur pecunias, atque curas, morbumque corporis expulerunt, &c.* quae ibi habet ad hoc propositum Porphyrius. Quam doctrinam amplexus

P. Greg. xus est Petrus Greg. lib. 15. syntag. cap. 15. num. 11. Immò Plutarc. de esu carnium, or. 1. postquam dixit, quòd homo *spiritus ad concoctionem imbecillitate esum carnium eiurat,* subdit, quòd *etiam superata vi concoctionis carnes, cruditates tamen molestas gignunt.*

13. Dico 6. Quando quis frater Minimus esset in itinere, & non inueniret quidquam quadragesimale, neque etiam panem, neque olera, aut alios fructus, posset carnes comedere, vt probaui tom. 1. Relig. q. 4. cap. 5. casu 3. & dicunt Nauar. lib. 3. consil. de obser. ieiunij, consil. 4. nu. 3. Fagund. in 4. præcep. eccles. lib. 1. cap. 2. nu. 8. vbi etiam affirmat, quòd Infirmarij nostri prægustantes cibaria ad ea conuenienter paranda, non frangunt votum; quod etiam dicit ibid. cap. 4. num. 2. Et aduerte, quòd hoc casu non diceretur Frater Minimus frangere votum vitæ quadragesimalis, vt ait Nauar. loc. cit. n. 2. Quia tunc votum non obligaret. Nauarr. Fagund.

14. Dico 7. Religio Minimorum est perpetuo ieiunantium institutum. Ita probabam tom. 1. Relig. q. 4. cap. 6. vers. Quæres 6. Et ad id probandum multum facit doctrina Palud. in 4. d. 15. q. 4. ar. 4. conclus. 2. vbi ait, quòd grauiùs soluit ieiunium comestio carnium, quàm alias bina comestio. Hanc eamdem doctrinam sequitur Ægidius Trullench in exposit. bullæ cruc. lib. 1. §. 4. dub. 2. n. 6. vbi probat, quòd dispensatus ad comedendas carnes, non tenetur ieiunare; quia sublata est pars magis præcipua, & magis principalis ieiunij, qua sublata, remouetur etiam id, quod est minus; scilicet vnica comestio; quia magis præcipuum trahit ad se minùs præcipuum. Vide dictum Trullench num. 5. Paludan. Trullench.

15. Dico 8. Non peccare Fratrem Minimum, dicentem, Comederem carnes nisi vouissem. Ita Layman in Theolog. moral. lib. 1. tract. 3. cap. 6. num. 10. Sanchez in decalog. lib. 1. cap. 2. num. 23. Azor. tom. 1. lib. 4. cap. 6. q. 10. Imò neque peccaret, qui diceret; Inimicum occiderem, vel fornicarer, si non esset malum. Nam quoties conditio ab actu aufert omnem deformitatem, excusat à peccato. Ita Sayrus in claui reg. lib. 8. cap. 7. nu. 28. & 29. Salas 1. 2. tract. 13. disp. 16. sect. 27. Vasquez ibid. disp. 116. cap. 2. num. 4. Valent. tom. 2. disp. 6. q. 4. p. 4. Layman. Sanchez. Azor. Sayrus. Salas. Vasquez. Valent.

16. Dico 9. Frater Minimus, qui sensibili delectatione delectatur de esu carnium mente concepto, ac si eas reipsa comederet, mortaliter non peccat, modò non delectetur de his, eo quia illi prohibitæ sunt. Nam præceptum positiuum humanum, aut votum voluntarium per se non prohibet actus internos, sed solùm externos, vnde nos non vouemus, non cogitare de carnibus, sed non comedere. Atque ita docent Layman in theolog. morali, lib. 1. tract. 3. cap. 2. nu. 9. Villalobos in summ. p. 1. tract. 3. difficul. 3. num. 5. Malderus p. 1. qu. 74. at. 10. Lessius lib. 4. cap. 3. dub. 15. num. 114. Vasquez 1. 2. disp. 110. c. 1. Diana tom. 3. tract. 5. resol. 5. quem etiam vide resol. 6. vbi resoluit cum Sancio, quòd comedere, & bibere absque necessitate, ad solam voluptatem captandam, nullum est peccatum, neque veniale. Sicut nullum est peccatum res aromaticas odorare, ob solam delectationem boni odoris capiendam. Nec res pulcras inspicere ob solam delectationem, quam visus capit videndo; Nec audire musicam ob solam delectationem auditus. Layman. Villalob. Malderus. Lessius. Diana.

17. Dico 10. Vita quadragesimalis multum iuuat ad passiones libidinis mortificandas, vt probaui tom. 1. Relig. q. 4. cap. 7. Probatur 1. ex illo Gen. 6. vbi Deus destruxit aquis diluuij omnem carnem. *Ab homine vsque ad animantia, à reptili vsque ad volucres cæli.* In qua destructione ideo non fuerunt comprehensi pisces, cum tamen homines eo tempore maximè piscibus vescerentur. Quia diluuium venit propter vitium carnis, vt patet ex eodem cap. 6. Genes. ibi, *Omnis quippe caro corruperat viam suam.* & ibi, *Videntes filij Dei,* &c. cui animalia omnia coopertata sunt, pisces autem minimè, imò cum potiùs illud extinguant propter frigiditatem, ideò ruinam illam euaserunt. Secundò probatur ex Origene lib. 5. contra Celsum, calumnia 8. fine, vbi ait. *Nos dum aliquid* (loquitur de abstinentia Christianorum comparatione abstinentiæ Pythagoricorum) *Tale facimus, sugillamus corpus nostrum, & in seruitutem redigimus, extinguere volentes membra terrena, scortationem, impuritatem, lasciuiam, affectus prauos, & concupiscentias, vt morti tradamus actiones corporeas.* Origenes.

18. Quæres, cur Sanctus Pater voluerit obligare suos filios ad vitam quadragesimalem? R. vt faciliùs, & perfectiùs vniri Deo possemus per contemplationem. Cum enim Deus sit simplicissimus, oportet, vt qui eum est contemplaturus, & illi desiderat per contemplationem vniri, conciliet sibi, non tantùm verbo, sed etiam bonis operibus puritatem, sensusque emundet; hoc autem non potest meliùs fieri, quàm per carnium abstinentiam, qua homo redditur habilior ad spiritualia contemplanda, vt ait D. Thom. in ep. ad Rom. cap. 14. lect. 3. carnes enim humorum abundantiam gignunt, crassitiem, ac pinguedinem, pinguedo autem sensum tenuem non generat; nam exhalatio, quæ ex carnibus comestis ascendit, cum sit crassior, & turbidior, offundit animæ tenebras, vnde videmus, quòd contemplatiui sunt inter alia abstinentissimi. Hanc rationem tradit Porphyr. de abstinentia carnium: approbat Petrus Gregor. lib. 15. syntag. cap. 15. num. 11. 12. 13. Atque hinc non illepidè sic olim lusit P. F. Franciscus Maria de Agrifolijs, Genuensis, Ord. Minimorum S. T. L. D. Thom. De Agrifolijs.

Nata est mens hominum sublimia quærere cœli;
Ni valeat, carnis densior esca vetat.
Non vetat hoc piscis. Turba sic celsa petenti;
Sic Domino, & Socijs fercula piscis erant.
Quid mirum aptari pisces sublime volanti?
Sunt vna eduli piscis, & ales aqua.

19. Demum nota, quòd in cap. 7. vers. Quæres 14. tom. 1. Relig. q. 4. dicebam, quòd in Ordine nostro inualetudinarij non poterant eligi ad dignitates. Et tom. 2. Relig. q. 2. cap. 4. nu. 3. & 4. dicebam, quòd hoc debebat intelligi de illis inualetudinarijs, qui non poterant exercere Prælaturas, ad quas assumebantur. Quibus saluis, adhuc fui stimulatus à multis ex nostris, vt melius declararem statutum cap. Valent. 4. num. 16. quod in hoc puncto maximam facit difficultatem, & præbet ansam multis litigijs, propter terribilitatem, quam præsefert. Pro quo aduertendum, quòd illud statutum est odiosum valdè, cum priuet voce passiua inualetudinarios absque vlla culpa, & addat afflictionem afflictis, vnde strictè debet interpretari. Ait igitur statutum. *Declaramus, eos esse inualetudinarios, qui cibis quadragesimalibus non valent sustentari, sed ex consuetudine morbi, et imbecillitate naturæ coguntur per spatium trium annorum singulis ferme annis plusquam sex menses agere, vescentes carnibus, & choro interesse, horis matutinis, & communitati se conformare non valentes.* Vndè

patet,

patet, quod quinque conditiones requirũtur ad hoc, vt quis in Ordine nostro sit inualetudinarius, ad effectum vt non possit ad dignitates promoueri; quarum vna si desit, non erit inualetudinarius censendus. Nam istæ omnes conditiones, vt patet, connectuntur per dictionem, Et, cuius natura est, vt ait Barbos. de dictionibus, dict. 110. à num. 3. copulare, & antecedentia sequentibus iungere æqualiter, ita vt quod de vno copulatorum dicitur, de altero intelligatur; & sic copulatorum omnium concursum dicit. Prima est, quòd non possit vllo modo cibis quadragesimalibus sustentari. Secunda, quòd hoc proueniat ex morbo longo, & consuetudinario, qui ita naturam debilitauerit, vt nequeat omnino cibis quadragesimalibus sustentari. Tertia, quòd plus, quàm sex menses, per tres annos continuos cogatur paschalibus vesci, vt possit sustentari. Quarta, quòd non possit choro interesse, neque de die, neque de nocte. Quinta, quòd communitati nullo modo se conformare valeat. Conformat autem se communitati ille, qui orationi, capitulis culparum, alijsque capitulis pro negotijs conuentus interest. Si quis igitur haberet aliquam infirmitatem, quæ adhuc in cõsuetudinem non fuisset conuersa, neque ita naturam debilitasset, quin posset sperari, vt ex ea conualesceret aliquando, etiamsi per tres continuos annos coactus fuisset cibis paschalibus vesci, posset ad dignitates eligi. Et similiter posset eligi, qui licèt non posset horis matutinis interesse, posset tamen alijs horis diurnis. Et similiter posset eligi, qui non posset communitati omnino se conformare, v.g. si quis legumina comedere non posset, propter ventositatem, vel cibos salsos, sed indigeret cibis paschalibus per sex menses in anno, & aliquanto etiam plus. Nam illa particula, Plus, tempus prorogat in fauorem infirmis & leges morales, præsertim odiosæ, non debent mathematico circino commensurari. Et similiter posset eligi in Prælatum, Prouincialem, v.g. vel Generalem, aut etiam Correctorem, qui cogeretur paschalibus vesci per totum annum, modò posset choro interesse, saltem de die, & alia Prælaturæ officia exercere. Nam tunc deesset saltem vna ex conditionibus necessariò requisitis ad illum inhabilitandum ratione valetudinis, nimirum inhabilitas assistendi choro de die.

Barbosa.

20. Et aduerte, quòd hæc doctrina est multùm conformis Regulæ nostræ, quæ præcipit in Correct. num. 56. vt infirmi benignè supportentur, & tolerentur per aliquorum mensium spacium in infirmaria degere. Deinde non præcipit Regula, vt Superiores se omnino conforment communitati, sed solùm iuxta posse, vt patet ex Regula, num. 39. idest, iuxta exigentiam complexionis propriæ, & negotiorum, seu, vt declaratur in Correctorio, num. 65. quòd notabili singularitate, tam in victu, quàm in vestitu, absque legitima causa non vtantur. Vnde contrafacit Regulæ Prælatus, qui sanus in refectorio delicatiùs multùm, vel abundantiùs notabiliter comedit. Et similiter qui infirmus, si infirmitas non postulet. Sed si Prælatus infirmus comedat ea, & aliquid plus, quæ alij infirmi, etiam si hæc infirmitas duret per triennium, non facit contra Regulam in hoc puncto, sed maximè iuxta illam operatur. Est etiam conformis hæc doctrina const. 10. Vrbani VIII. nu. 53. quam habes tom. 2. nostr. priuil. in qua dicitur, quòd *ad Prælaturas illi præcipuè eligantur, qui possint, & consueuerint regulas Ordinis, & constitutiones obseruare.* Nota illam particulam, *præcipuè*; nam solùm importat maiorem aliquam rationem, non autem importat aliquam exclusionem, vt ait Barbosa de dict. dict. 274. num. 2. Vnde licèt debeant eligi, qui possunt, &c. si tamen aliqui eligantur, qui non omnia, sed possint aliqua seruare illorum, electio sustinetur.

21. Demum aduerte, quòd illud statutum Valentinum, quomodocunque intelligatur, non debet tamen intelligi de viris benemeritis, & qui pro Religione laborando in infirmitates inciderunt, modo tamen quòad alia sint idonei. Tum quòd in Regula nullum apparet vestigium talis priuationis vocis passiuæ, imo contrarium colligitur ex dictis num. præced. Tum quia priuare viros benemeritos voce passiua ob infirmitatem receptam laborando pro Religione, barbarum, & inhumanum est, cum omnes nationes, quantumuis barbaræ, & à politico viuendi modo alienæ, de se ipsis benemeritos recognoscant, & postquam ad infirmitatem, seu senectutem deuenerunt, nutriant, alant, & honorent, quantum eorum vires patiuntur. Tum quòd isti, licèt in præsentiarum non possint omnino esse conformes in laboribus subditorum, quæ est ratio illius statuti, fuerunt tamen aliquando maximè illis conformes, imò & eos in multis superauerunt; qui enim sunt de Religione benemeriti, ideo tales sunt, quia pro Religione plus cæteris fecerunt, & laborauerunt; vnde licèt non sint conformes in viribus corporeis, sunt tamen maximè conformes in affectu, & diligentia, quæ istis sufficere debet. Tum quòd isti non excluduntur in constit. cit. Vrbani VIII. in qua solùm dicitur, quòd præcipuè eligantur ad dignitates, qui possint, & consueuerint regulas seruare. Vnde cum isti consueuerint, vt suppono, licèt modò non possint omnes, cum tamen possint aliquas, sustineri debent. Tum denique quia Religio non viribus corporeis regitur, sed viribus intellectus. Vnde semper meliùs regit vir prudens, & benemeritus, licèt carnibus egens præ infirmitate, quam sanus, qui minus prudens sit. Et tolerabilius est in Prælato, quòd præ infirmitate non possit aliquam constitutionem seruare, quàm quod per imprudentiam, seu malitiam subditos vexet, & affligat. Et ita obseruari video in Religione, & Superiores ita declarare, cum mouetur super hoc casu quæstio.

22. Quæres etiam, an Medicus possit dare licentiam Superiori, vel alteri, in locis præsertim distantibus, vbi facilis præsentia Medici haberi non potest, vt possit licentiare Fratres ad comedendas carnes? R. non posse; Nam in hoc videtur electa industria personæ; vnde non potest hæc facultas alteri demãdari, vt probat Barbosa in cap. Quoniam, de offic. Legat. n. 3. Et aduerte, quòd quando dicitur in Regula, num. 26. quòd infirmus *de Medici consilio deducatur ad infirmariam exteriorem, & inibi de Correctoris iussione illi prouideatur de omnibus cibarijs pro sanitate celerius restauranda*. Per consilium ibi, intelligo consensum, ita vt absque consilio, & consensu dicti Medici non possit Superior quemquam ad infirmariam ordinariè mittere. Et aduerte etiam, quòd illud consilium, seu consensum tenetur Superior sequi, nec potest ab eo resilire, cum illius non sit iudicare, an infirmus egeat, necne. Puto tamen, quod circa nouitios posset Medicus facere facultatem alicui perito in arte, vt eos licentiaret in casu infirmitatis ad comedendas carnes, cum isti nondum votum vitæ quadragesimalis emiserint. Aduerte etiam, quòd Medicus, qui potest hoc consilium dare, debet esse Medicus ordinarius Conuentus, nec sufficit

sufficit quilibet Medicus; analogum enim absolutè sumptum sumitur pro famosiori analogato, vt colligitur ex l.vltima,C.de his,qui veniam ætatis; & dicit Castrus Palaus tom.1. op.moral. tract. 3. disp. 5. §. 3. nu.7. Aduerte etiam, quòd iste consensus, seu consilium non est obtinendum ab infirmo absque licentia Superioris obtenta, alioquin non valet, vt iuxta laudabilem Religionis consuetudinem,& innuit Regula loc.cit.ibi, *De Correctoris iussione*. Aduerte denique, quòd si aliquis Medicus fieret Religiosus, posset illi Medicus ordinarius Conuentus facere facultatem, vt in aliquibus casibus licentiaret aliquos ad comedendas carnes. Nam tunc id non censeretur ille facere tanquam priuatus Religiosus, sed tanquam Medicus substitutus à Medico ordinario pro sui absentia. Quod non videtur contra mentem B. Patris.

23. Tandem verò pro huius capitis coronide, atque vt pateat, quanti semper fecerit nostra Religio votum hoc, quod gemma illius,& iubar est, quàmq; illud tueri studeat, & constanter obseruare, afferre lubet id, quod in Tridentino Concilio audiui contigisse. Nobilis siquidem, ac illustrissimæ familiæ ciuis Neapolitanus D. Paulus Podericus, nostri Ordinis deuotissimus, maxima erga nos miseratione commotus, quòd tam austeram in voto quadragesimali vitam ageremus, conuenit secretò,nullo è nostris id sciente, vel cogitante, Eminentiss. Cardinalem Hieronymum Seripandum Neapolitanum, Concilij Tridentini Legatum Apostolicum, ex Ordine Eremitarum S. Augustini assumptum, eumque obnixè rogans compulit, & coegit, vt Patres omnes Concilij adiret sigillatim, atque exinde coram toto Concilio proponeret de Ordinibus Carthusiensium, & Minimorum ad mitiorem vitæ, abstinentiæq; rationem redigendis,statuendo scilicet, vt Carthusienses ægritudinis tempore carnibus vescerentur, sicut Minimi; Minimi verò cum valent, oua, ac lacticinia, quemadmodum Carthusienses, comederent. Reipsa egit Cardinalis,quod pollicitus fuerat, & coram tota Synodo negotium huiusmodi proposuit. Assurgens tunc Illustriss. ac Reuerendiss. D. F. Gaspar de Fosso,nostri Ordinis bis generalis,& Archiepiscopus Rhegynus vir sanctissimus, Patres omnes maiori, quo potuit,studio exorauit, ne rem hanc aggrederentur, ac decernerent, qua præcipuus totius Religionis splendor offunderetur; illudque addidit, sanctissimi nimirum Patriarchæ nostri Francisci de Paula intentionem fuisse, vt votum eiusmodi in sua, quàm diuino afflatus spiritu dedit,Regula seriò præscriptum, ab alumnis suis imposterum ad vnguē obseruaretur. Eiusdem Archiepiscopi supplicationibus Patres morem gerentes, nil circa votum eiusmodi, Deo sic disponente,censuerunt statuendum.Ita mihi retulit insignis Ordinis nostri Theologus Adm. R. F. Ignatius à Neapoli Collega Generalis præteritus; quod se olim à Reuerendiss.P.F.Valentino de Massa ex Prouincia Neapolis, & Religionis olim Generali,asseruit accepisse. Hac etiam quadragesimali abstinentia conterriti duo Summi Pontifices, si Religio vel minimum quid circa voti illius moderationem significasset, libenter annuissent, ac dispensassent. Aduentante enim die Paschę,aulicus quidam Gregorio XIII. dixit, Pauperes Fratres Minimi, Beatiss. Pater, suam prosequentur quadragesimalem abstinentiam. Cui Pontifex, vt audiui, Pascha, inquit,nobiscum & ipsi celebrabunt,atq; ita paschales cibos ad SS.Trinitatis Conuentum misit, vt eis vescerentur nostri Religiosi, quos tamen, gratias agendo, constantissimè remiserunt. Paulus verò V. à quodam rogatus vt cum Minimis super vita quadragesimali dispensaret, respondit, Ipsorum est nobis hoc innuere. Ita Romæ audiui. Et hæc ad Dei O.M. laudem,Virginisq; Deiparæ,Beatiq; P.Francisci de Paula sint dicta.

FINIS.

CONSTITVTIONES

Sanctissimi Domini Nostri

VRBANI PP. VIII.

ET SACRÆ CONGREGATIONIS

DECRETA

Nouissimè huic Operi addita.

AMICO LECTORI

Fr. Angelus Vigus Minimus. S.

Ccinctum iam me ad secundam huius Priuilegiorum voluminis editionem, Romam meæ Genuensis Prouinciæ negotia semel, & iterum proficisci compulere. Et hæc potissima dilationis causa. Hanc tamen profectionem meam tibi prodesse cupiens Sanctiss. D.N. Vrbani VIII. Constitutiones, & Sacræ Congregationis Eminentissimorum Cardinalium Declarationes à multis retro annis, præsertim post huius operis editionem, pro Regularibus emanatas ex Typographia Reuerendæ Cameræ Apostolicæ habere curaui. Ex illis quæ huic operi magis videbantur congruere, eas hic tibi exhibeo prorsus fideliter, & prout in eadem Typographia impressæ sunt, in subiunctis §§. locis dumtaxat Commentariorum P. Peyrinis, ad quos conducere existimabam, indicatis. Nam commentationes proprias, vel alienas apponere Humano capiti fuerit ceruicem equinam iungere. Laborem hunc qualemcumque meum in tui gratiam susceptum, Lector humanissime, boni consule, et vale.

CONSTITVTIO PRIMA.

Electo in Episcopum Guardieñ Illustrissimo, ac Reuerendissimo D. Raphaele Pizzurno Ordinis Minimorum Correctore Generali; deputat Generalem Reuerendiss. P. F. Ioannem Baptistam Ronca.

VRBANVS PAPA VIII.

Dilecto filio Ioanni Baptistæ Ronca Ordinis Fratrum Minimorum Sancti Francisci de Paula Professori salutem, & Apostolicam benedictionem.

§. 1.

VM Ecclesia Guardieñ certo quem præsentibus haberi volumus pro expresso modo Pastoris solatio destituta existat, Nos ad illam Dilectum filium Raphaelem Pizzurnum Correctorem generalem Ordinis Fratrum Minimorum Sancti Francisci de Paula destinauimus, qui uti ad Ecclesiam huiusmodi electus examini coram Nobis se subiecit, & approbatus fuit, Ne autem interim Ordo prædictus ob dilationē promotionis dicti Raphaelis ad Ecclesiam prędictam, aliquam in spiritualibus, & temporalibus detrimenta patiatur, officium Correctoris Generalis huiusmodi per destinationem, seu electionem prædictam vacauisse, & vacare harum serie decernimus, ac de tua prudentia, fide, integritate, & religionis zelo plurimum in Domino confisi; Motu proprio, & ex certa scientia, maturaq. deliberatione nostris, deq. Apostolicæ potestatis plenitudine. Te Correctorem Generalem dicti Ordinis vsque ad nouam electionem Correctoris generalis in Capitulo generali iuxta statuta, & Ordinationes eiusdem Ordinis Apostolica auctoritate confirmata faciendam, cum potestate vniuersum dictum Ordinem, regendi, moderandi, gubernandi, & alijs facultatibus, necnon omnibus, & singulis priuilegijs, honoribus, præminentijs, & prærogatiuis, quibus alij, qui pro tempore fuerunt eiusdem Ordinis Fratrum Minimorum Correctores generales vti, frui, & gaudere consueuerunt teñ præsentium creamus, constituimus & deputamus.

Elegit in Correctorem Generalem R. P. Io. Baptistam Ronca.

§. 2. *Mandantes in virtute sanctæ obedientiæ illi, & illis, ad quos spectat, vt sigilla Religionis Tibi statim consignent sub pœna excommunicationis maioris eo ipso incurreñ, ac sub arbitrij nostri pœnis. Omnibus & singulis Correctoribus, & alijs quocunque nomine nuncupatis dicti Ordinis Superioribus, & Fratribus, vt tibi in omnibus, quæ eis ordinanda, mandanda, & per eos exequeñ duxeris humiliter pareant & obediant, Tuaq. salubria monita, et mandata suscipiant reuerenter, & efficaciter adimplere procurent, alioquin sententiam siue pœnam, quam ritè tuleris, seu statueris in rebelles ratam habebimus, & faciemus auctore Domino vsque ad satisfactionem condignam inuiolabiliter obseruari.*

Mādat Sigilla religionis ei consignāda, & ab omnibus illi obedientiam exhibere.

§. 3. *Non obstañ Constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac dicti Ordinis etiam iuramento, confirmatione Apostolica, vel alia quauis firmitate roboratis statutis, & consuetudinibus, priuilegijs quoque, indultis, & literis Apostolicis eidem Ordini, illiusq. Superioribus, & Fratribus sub quibuscunque teñ, & formis, ac cum quibusuis etiam derogatoriarum derogatorijs, alijsq. efficacioribus, & insolitis clausulis, irritantibusq., & alijs decretis in genere, vel in specie, ac aliàs in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & innouatis. Quibus omnibus, & singulis illorum omnium teñ præsentibus proplenè, & sufficienter expressis habentes, illis aliàs in suo robore permansuris ad præmissorum effectum specialiter, et expresè derogamus, cæterisq. contrarijs quibuscunque. Dat. Romæ apud Sanctum Petrum sub Annulo Piscatoris, die xxi. Martij MDCXXXIX. Pōtificatus Nostri anno Decimosexto.*

Derogat cōtrarijs.

M. A. Maraldus.

CONSTITVTIO II.

Celebrationem Capituli Generalis Ordinis Minimorum, & Reuerendiss. Patri Io: Baptistæ Ronca munus Correctoris Generalis prorogat ad triennium.

VRBANVS PAPA VIII.

Ad futuram rei memoriam.

P*ATERNA quam de viris religiosis, qui spretis mundi illecebris Deo sub arctioris obseruantię disciplina se dedicarunt, cura, gerimus, facit, vt eorum commodis, & felici gubernio quantum cum Domino possumus consulamus.* Proęmiū

§. 1. *Cum itaque ob præsentes bellorum in Europa motus,* Motiua.

motus, Fratribus vocalibus Ordinis Minimorum Sancti Francisci de Paula valde difficile foret pro celebrando in proxime futuro Pentecostes festo iuxta regularia dicti Ordinis instituta generali Capitulo, conuenire, propterea Nos his, & alijs iustis causis adducti, Motu proprio, & ex certa scientia, & matura deliberatione nostris, deque Apostolicæ potestatis plenitudine celebrationem Capituli generalis huiusmodi ad triennium à dicto proximè futuro Pentecostes festo computandum, necnon dilecto filio Ioanni Baptistæ Ronca Correctori generali dicti Ordinis, qui illum hactenus summa cum laude: & fructu gubernauit, *munus Correctoris generalis huiusmodi, cum omnibus, & singulis facultatibus, auctoritatibus, prærogatiuis, praeminentijs, honoribus, oneribus, gratijs, & indultis, quibus ratione muneris præfati hactenus vsus, & gauisus fuit, seu uti, & gaudere potuit, ad triennium præfatum tenore præsentium prorogamus.*

Prorogat Generalẽ ad triennium.

§. 2. *Decernentes præsentes literas validas, firmas, & efficaces existere, & fore, suosque plenarios effectus sortiri, & obtinere, ac dicto Ioanni Baptistæ plenissimè suffragari, sicque per quoscunque Iudices ordinarios, & delegatos etiam causarum Palatij Apostolici Auditores, ac S.R.E. Cardinales etiam de latere Legatos, & Sedis Apostolicæ Nuncios, ac quosuis alios sublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate iudicari, & definiri debere, irritumque, & inane si quid secus super his à quoquam quauis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.*

Ita iudicari mandat cum decreto irritante.

§. 3. *Non obstantibus Constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac dicti Ordinis etiam iuramento confirmatione Apostolica, vel alia quauis firmitate alia roboratis statutis, regulis, constitutionibus, vsibus, & consuetudinibus, priuilegijs quoque Indultis, & literis Apostolicis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & innouatis, quibus omnibus, & singulis illorum tenore præsentibus pro plenè, & sufficienter expressis habentes illis aliàs in suo robore permansuris hac vice dumtaxat specialiter, & expresè derogamus, cæterisque contrarijs quibuscunque.*

Derogat cõtrarijs.

§. 4. *Volumus autem, vt præsentium transumptis etiam impressis manu alicuius Notarij publici subscriptis, & sigillo personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis eadem prorsus vbique fides in iudicio & extra adhibeatur, quæ ipsis præsentibus adhiberetur si forent exhibitæ, vel ostensæ. Dat. Romæ apud Sanctum Petrum sub annulo Piscatoris die decimaquarta Nouembris Millesimo sexcentesimo quadragesimo Pontificatus Nostri anno decimo octauo.*

Transumptis fides adhibenda.

M.A.Maraldus.

§.

Cicero illud non semel vsurpat, quod Hector apud Næuium ait, Lætus sum laudari me abs te, pater laudato viro. *Ea est enim profecto iucunda laus, quæ ab ijs proficiscitur, qui ipsi in laude vixerunt.* Quam igitur iucunda, & simul solida laus est, quæ proficiscitur à Pontifice Maximo, nedum laudato viro, sed laudis, ac potestatis simul in Orbe summo fastigio?

CONSTITVTIO III.

Prorogat officia Collegarum Generalium Ordinis Minimorum RR. PP. FF. Francisco Giurbæ, & Petro Guerret.

VRBANVS PAPA VIII.

Ad futuram rei memoriam.

Proœmiũ

C*Vm Nos nuper celebrationem Capituli generalis Ordinis Fratrum Minimorum S.Francisci de Paula, quæ in proximè futuro Pentecostes Festo fieri debebat ad triennium à festo huiusmodi computandum, ac dilecto filio Ioanni Baptistæ Ronca Correctori generali eiusdem Ordinis munus Correctoris generalis huiusmodi ad idem triennium prorogauerimus, prout in nostris in simili forma Breuis desuper expeditis literis, quarum tenore præsentibus pro expressis haberi volumus vberius cõtinetur.*

Prorogat ad triennium Collegas Generalis.

§. 1. *Hinc est quod Nos dilectos filios Franciscum Giurba Collegam Italum, ac Petrum Guerret Fratres expresè professos Ordinis huiusmodi Collegam Gallum eiusdem Ioannis Baptistæ Generalis, qui vt accepimus muneribus Collegarum huiusmodi laudabiliter hactenus functi sunt, & quos speramus illa de cætero non minus ex animi nostri sententia, quam è re dicti Ordinis administraturos specialis fauore gratiæ prosequi volentes, eosque à quibusuis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, alijsque Ecclesiasticis sententijs, censuris, & pœnis à iure, vel ab homine quauis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existunt ad effectum præsentium dumtaxat consequendum harum serie habentes, & absolutas fore censentes, eisdem Francisco Itali, & Petro Galli Collegarum Ioannis Baptistæ Correctoris generalis prædicti Officia vsque ad nouam electionem Collegarum huiusmodi in dicto Capitulo generali faciendam cum omnibus, & singulis priuilegijs, honoribus, oneribus, & prærogatiuis, quibus ratione Officiorum huiusmodi hactenus gauisi sunt, & gaudere potuerunt, seu debuerunt respectiuè Apostolica auctoritate tenore præsentium prorogamus.*

Mandat recipi, & obediri.

§. 2. *Mandantes propterea eidem Ioanni Baptistæ Correctori generali, vt eosdem Franciscum, & Petrum in suis Collegarum huiusmodi respectiuè officijs continuare permittat, cæteris verò eiusdem Ordinis Fratribus, vt illos pro eiusdem Ioannis Baptistæ Correctoris Italo, & Gallo respectiuè Collegis habeant, & recognoscant, illisque vti talibus pareant, faueant, & assistant.*

Cõtrarijs derogat.

§. 3. *Non obstan. Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, dictique Ordinis etiam iuramento, confir-*

confirmatione Apostolica, vel alia quauis firmitate roboratis, statutis, & consuetudinibus, priuilegijs quoque indultis, & literis Apostolicis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & innouatis. Quibus omnibus, & singulis illorum tenore præsentibus pro plenè, & sufficienter expressis habentes illis aliàs in suo robore permansuris ad præmissorum effectum specialiter, & expresè derogamus, cæterisque contrarijs quibuscunque. Dat. Romæ apud S. Petrum sub annulo Piscatoris die 18. Aprilis MDCXXXXI. Pontificatus Nostri Anno Decimo octauo. M.A.Maraldus.

CONSTITVTIO IV.

Reuerendo P. Petro Vasquez in offitio Collegatus continuare nolente, eligit in Collegam Generalem Hispanum R. P. Paulum Torreno è Prouincia Hispalensi: quem Religionis zelus, vita, ac morum honestas, singularisq; Doctrina, ad hunc Collegatus gradum vocarunt.

VRBANVS PAPA VIII.

Dilecto filio Paulo Torreno Ordinis Fratrum Minimorum S. Francisci de Paula Professori, salutem, & Apostolicam Benedictionem.

Proœmiũ. *Religionis zelus, vita, & morum honestas, aliaq. laudabilia probitatis, & virtutum merita, super quibus apud Nos fide digno commendaris testimonio Nos inducunt, vt Tibi reddamur ad gratiam liberales. Nuper siquidem celebrationem Capituli generalis Ordinis Fratrum Minimorum S. Francisci de Paula, quæ in proximè futuro Pētecostes Festo fieri debebat ad triennium à festo huiusmodi computandum, ac dilecto filio Io. Baptistæ Ronca Correctori generali eiusdem Ordinis munus Correctoris generalis huiusmodi ad idem triennium prorogauimus; prout in nostris in simili forma Breuis desuper expeditis literis, quarum tenores præsentibus pro expressis haberi volumus, plenius continetur.*

Deputat Collegam Generale Hispanũ. *§. 1. Cum autem sicut accepimus dilectus filius Petrus Vasquez Ordinis prædicti Professor, & Collega Hispanus dicti Io. Baptistæ Correctoris generalis iustis ex causis animum suum mouentibus in officio Collegæ huiusmodi continuare nolit. Idcirco Nos sperantes te officium Collegæ Hispani huiusmodi si ad illud assumaris ex animi nostri sententia ac è re dicti Ordinis administraturum, Teq. specialis fauore gratiæ prosequi volentes, & a quibusuis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, alijsq. Ecclesiasticis sententijs, censuris, & pœnis à iure, vel ab homine, quauis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existis, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum harum serie absoluentes, & absolutum fore censentes, Te Collegam Hispanum dicti Io. Baptistæ Correctoris generalis in locum eiusdem Petri vsque ad electionem alterius Collegæ huiusmodi in dicto Capitulo generali faciendam cum omnibus, & singulis priuilegijs, honoribus, oneribus, & prærogatiuis, quibus dictus Petrus, & alij, qui pro tempore fuerunt Collegæ Hispani Correctorum generalium Ordinis huiusmodi vti frui, & gaudere consueuerũt, & debuerunt Apostolica auctoritate tenore præsentium facimus, constituimus, & deputamus.*

Mandat recipi, & obedire. *§. 2. Mandantes propterea eidem Io. Baptistæ Correctori generali vt Te in suum Collegam Hispanum recipiat, & admittat, cæteris verò fratribus eiusdem Ordinis, vt te pro Collega Hispano ipsius Io. Baptistæ Correctoris generalis huiusmodi habeant, et agnoscãt, Tibique vti tali faueant, obediant, & assistant.*

Derogat cōtrarijs. *§. 3. Non obstantibus Constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, dictique Ordinis, etiam iuramento, confirmatione Apostolica, vel alia quauis firmitate roboratis, statutis, & consuetudinibus, priuilegijs quoque indultis, & literis Apostolicis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & innouatis. Quibus omnibus, & singulis illorum tenore præsentibus pro plenè, & sufficienter expressis habentes illis aliàs in suo robore permansuris ad præmissorum effectum specialiter, & expresè derogamus, cæterisq; contrarijs quibuscunq. Datum Romæ apud Sanctum Petrum sub annulo Piscatoris die xviij. Aprilis MDCXXXXI. Pontificatus nostri Anno Decimo octauo.* M.A.Maraldus.

CONSTITVTIO V.

Prorogat Zelosatum, seu officium Procuratoris Generalis Ordinis Minimorum Reuerendo Admodum P. Fratri Laurentio de Spezano.

VRBANVS PAPA VIII.

Dilecto filio Laurentio de Spezano Procuratori Generali Fratrum Ordinis Minimorum S. Francisci de Paula salutem, & Apostolicam Benedictionem.

Proœmiũ. *Religionis zelus, vita, ac morum honestas, aliaq. laudabilia, probitatis, & virtutum merita; super quibus apud Nos fide digno commendaris testimonio. Nos inducunt, vt tibi reddamur ad gratiam liberales. Aliàs siquidem te Procuratorem generalem Zelosum nuncupatum Ordinis Fratrum Minimorum S. Francisci de Paula, in Officio Procuratoris generalis huiusmodi, vsque ad nouam electionẽ Procuratoris generalis dicti Ordinis in Capitulo generali iuxta ipsius Ordinis Statuta, & ordinationes Apostolica authoritate confirmata faciendam cōfirmauimus prout in nostris desuper in simili forma Breuis expeditis literis, quarum tenorem præsentibus, pro expressis haberi volumus, vberius continetur.*

§. 1. Cum

Prorogat Zelosum ad triennium.

§. 1. *Cum autem Nos nuper celebrationem dicti Capituli generalis, quæ iuxta statuta, & ordinationes huiusmodi in proximè futuro Pentecostes festo facienda erat, ad triennium à festo huiusmodi computañ, & Dilecto filio Ioanni Baptistæ Ronchæ Correctori generali dicti Ordinis officium Correctoris generalis huiusmodi, ad idem triennium prorogauerimus. Hinc est quod Nos sperantes Te munus Procuratoris generalis huiusmodi, ex animi nostri sententia, & è re dicti Ordinis; prout hactenus exercuisti, etiam de cætero exerciturum; Teque specialis fauore gratiæ prosequi volentes, & à quibusuis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, alijsque Ecclesiasticis sententijs, censuris, & pœnis à iure, vel ab homine, quauis occasione, vel causa latis; si quibus quomodolibet innodatus existis ad effectum præsentium dumtaxat consequeñ, harum serie absoluentes, & absolutum fore censentes; ac primo dictas nostras literas ad cautelam confirmantes. Tibi officium Procuratoris generalis huiusmodi, cum auctoritate, facultatibus, honoribus, oneribus, priuilegijs, gratijs, & indultis, quibus Procuratores generales huiusmodi, quomodolibet vti, potiri, & gaudere consueuerunt; vsque ad nouam electionem Procuratoris generalis in Capitulo generali prædicto, faciendam, Apostolica authoritate tenore præsentium prorogamus.*

Mandat recipi, & obediri.

§. 2. *Mandantes propterea in virtute sanctæ Obedientiæ, ac sub indignationis nostræ, & alijs arbitrij nostri pœnis, omnibus, & singulis dicti Ordinis Superioribus quomodolibet nuncupatis, & alijs quibusuis, ad quos spectat, & pro tempore spectabit; Vt te in officio Procuratoris generalis huiusmodi omni, & quacunque contradictione cessante, iuxta tenorem præsentium continuare permittant; ac in omnibus ad d. Procuratoris generalis officium spectantibus tibi respectiuè faueant, pareant, & assistant; Tuaque salubria monita suscipiant humiliter, & efficaciter adimplere procurent.*

Cõtrarijs derogat.

§. 3. *Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac dicti Ordinis, etiam iuramento, confirmatione Apostolica, vel alia quauis firmitate roboratis statutis, & consuetudinibus, priuilegijs quoque indultis, & literis Apostolicis eidem Ordini, illiusque Superioribus, & fratribus, sub quibuscunque tenore, & formis, ac cum quibusuis, etiam derogatoriarum derogatorijs; alijsque efficacioribus, & insolitis clausulis irritantibusque, & alijs decretis in genere, vel in specie, ac alias in contrarium, præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & innouatis. Quibus omnibus, & singulis, illorum tenore præsentibus pro plenè, & sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum specialiter, & expressè derogamus; cæterisq; contrarijs quibuscunque. Dat. Romæ apud Sanctum Petrum sub annulo Piscatoris die xviij. Aprilis M DC XLI. Pontificatus nostri Anno Decimo octauo.*

M. A. Maraldus.

Addit. Nouiss. ad Peyr. de Priu.

CONSTITVTIO VI.

Concedit moderno Correctori generali, ac cæteris in perpetuum futuris Correctoribus Generalibus Ordinis Minimorum, vt post expletum Correctoris generalis officium votum consultiuum, decisiuum, & electiuum in omnibus capitulis Generalibus, Prouincialibus, & Intermedijs habere, necnon aliquem Conuentum, à quo nõ possint amoueri, ac vnum Fratrem Ordinis præfati oblatum, siue laicum arbitrio suo in suum socium eligere liberè possint, & licitè valeant.

VRBANVS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Proœmiũ.

CVm rationi consentaneum esse censeamus, vt ij, qui supremi regularium Ordinum Gubernatores extitere, post expleta eorum officia dignitatis, quam gesserunt, & laborum, quos exantlarunt, aliquibus super cæteros eorundem Ordinum Professores, præeminentijs, & prærogatiuis decorentur, & gaudeant; ne vilipendantur, & ab illis quibus ob rectè administratam Iustitiam minus quandoque satisfecerunt, malè tractentur.

Conced. prout in sũmario.

§. 1. *Idcirco Dilectum filium modernum Correctorẽ Generalem Ordinis Fratrum Minimorum S. Francisci de Paula, de Religionis zelo, vitæ munditia, & morũ probitate, alijsq; virtutum mẽtis apud nos fide dignorum testimonio commẽdatũ spetialibus fauoribus, & gratijs prosequi volentes, & à quibusuis excommunicationis, suspensionis, & Interdicti, alijsq; Ecclesiasticis sententijs, censuris, & penis à iure, vel ab homine quauis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existat ad effectum presentium dumtaxat consequendum harum serie absoluentes, & absolutum fore censentes eidem moderno Correctori generali, ac cæteris in perpetuum futuris post eum eiusdem ordinis Correctoribus Generalibus, vt post expletum eorum Correctoris generalis huiusmodi respectiuè officium, quoad vixerint, votum consultiuum decisiuũ, & electiuum in omnibus capitulis generalibus, Prouincialibus, & intermedijs dicti ordinis habere, nec nõ aliquam ex domibus regularibus eiusdem Ordinis, in quam se recipiant, & in ea commorentur, & à qua amoueri nequeãt, ac vnum fratrem Ordinis præfati laicum, siue oblatum, moribus, & vita probatum arbitrio suo, ex quacunq; ipsius ordinis Prouincia in suũ socium quo à nemine, quacunq. auctoritate fungente priuari possint, eligere liberè, et licitè valeãt apostolica auctoritate tenore præsentiũ concedimus, et indulgemus, sicq; & nõ aliter in præmissis per quoscunq; Iudices ordinarios, et delegatos, etiã causarũ Palatij Apostolici auditores iudicari, et definiri debere, ac irritũ, et inane, si secus super his à quoquã quauis auctoritate sciẽter, vel ignorãter cõtigerit attẽtari decernimus.*

sentium dumtaxat consequendum, harum serie absol uentes, & absolutas fore censentes, supplicationibus illorum nomine Nobis super hoc humiliter porrectis inclinati. Decretum, seu declarationem huiusmodi Apostolica auctoritate tenore præsentium confirmamus, & approbamus, illique inuiolabilis Apostolicæ firmitatis robur adijcimus. Ac omnes, & singulos tam iuris, quàm facti defectus, si qui desuper quomodolibet interuenerint, supplemus.

Pœnæ cõtrafacientibus, & clausulæ præseruatiuæ.

§. 7. *Mandantes propterea omnibus, & singulis, ad quos spectat, & pro tempore quomodolibet in futurum spectabit, in virtute sanctæ obedientiæ, ac sub vocis actiuæ, & passiuæ, necnon suorum officiorum priuationis, perpetuæque ad illa, & alia in posterum obtinenda inhabilitatis, alijsq; arbitrij nostri pœnis eo ipso per contrafacientes absq; vlla declaratione incurrendis, vt Decretum, seu declarationem huiusmodi inuiolabiliter obseruent, ac eosdem Exponentes omnium, & singulorum in eisdem Decreto, seu declaratione contentorum commodo, & effectu pacificè frui, & gaudere sinant, & faciant. Ac decernentes præsentes literas validas, firmas, & efficaces existere, & fore, suosq; plenarios, & integros effectus sortiri, & obtinere, dictisq; Exponentibus in omnibus, & per omnia plenissimè suffragari.*

Clausula sublata, & decretum irritans.

§. 8. *Sicq; per quoscumque Iudices ordinarios, & delegatos, etiam causarum Palatij Apostolici Auditores, ac eiusdem S. R. E. Cardinales, etiam de latere Legatos, dictæq; Sedis Nuncios, ac quosuis alios quauis auctoritate fungentes, sublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari, & definiri debere. Ac irritum, & inane, si quid secus super his à quoquam quauis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari.*

Contrariorũ derogatio.

§. 9. *Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac prædictis, & quibusuis alijs d. Ordinis etiam iuramento, confirmatione Apostolica, vel alia quauis firmitate roboratis Statutis, & consuetudinib. priuilegijs quoque, indultis, & literis Apostolicis quibusuis eiusdem Ordinis Superioribus, Fratribus, & personis, sub quibuscumque verborum tenoribus, & formis, ac cum quibusuis etiam derogatoriarum derogatorijs, alijsque efficacioribus, & insolitis clausulis, ac irritantibus, & alijs decretis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & innouatis. Quibus omnibus, & singulis, etiamsi de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica, & expressa, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio, seu quauis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc seruanda foret, illorum omnium, & singulorum tenores præsentibus pro plenè, & sufficienter expressis habentes, illis aliàs in suo robore permansuris, ad effectum præmissum specialiter, & expressè derogamus, cæterisq; contrarijs quibuscumque.*

Transumptis fides adhibenda.

§. 10. *Volumus autem, vt præsentium transumptis, etiam impressis, manu alicuius Notarij publici subscriptis, & sigillo personæ in dignitate ecclesiasticæ constitutæ munitis eadem prorsus fides in iudicio, & extra adhibeatur, quæ præsentibus ipsis adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Dat. Romæ apud S. Petrum sub annulo Piscatoris, die 22. Martij 1641. Pontificat. nostri anno 18. M. A. Maraldus.*

CONSTITVTIO VIII.

VRBANVS VIII. PONTIFEX O. M.

In constitutionibus Vrbanis Fratrum Minorum Congreg. S. Francisci à S. S. Anno Domini 1628. die 5. Maij editis, & confirmatis.

Excommunicat omnes, & singulos, qui vel dicunt Fratres conuentuales, viuentes iuxta Constitutiones Vrbanas non esse veros Regulæ S. Francisci obseruatores, vel dicunt, eosdem viuentes iuxta Regulam declaratam, mitigatam, relaxatam à Summis Pontificibus non esse veros, ac germanos filios S. Francisci, eiusq; Sanctissimæ Regulæ Professores, vt colligitur ex eisdem Constitutionibus tit. 2. fol. 16. & infra per hæc verba.

§. 1. *QVONIAM Seraphicæ Regulæ Textus, his Constitutionibus vere præmissus, ex Originali, quod Assisij in Sacro nostræ Ecclesiæ Reliquiario pia veneratione seruatur, verbatim excerptus est, propterea si quis eum vllo vnquàm pacto immutare præsumpserit, falsi pœnam statim se subiturum sciat. Proindeque ad tantum nefas vitandum, Ministris Prouincialibus, nec non Superioribus quibuscumque, ad quos id negotij attinet, seu vllo vnquàm tempore spectabit, districtè mandatur, firmiterque præcipitur, quatenus huius præscripto cætera Regulæ exemplaria conformari quam diligentissimè curent.* Proœmiũ.

Excõmunicatos declarat asserentes minores Conuentuales nõ esse veros Regulæ S. Francisci Obseruatores.

§. 2. *Ad eorum verò temeritatem coercendam, qui vt literis, captiosisque verbis ordinem insequentes, Regulæ transgressores Conuentuales vocant, quòd non ad literam sine Glosa, sed ad præscriptum priuilegiorum, Apostolicarumvè Declarationum S. Francisci institutum obseruent; Monemus omnes, & singulos, quòd quisquis, seu dictis, seu scriptis Fratres Minores Conuentuales, iuxtà has Constitutiones viuentes, non esse veros Regulæ Sancti Francisci obseruatores, ausus fuerit quoquomodo asserere, mox Apostolicæ Sedis excommunicationem se se incurrere sciat.*

Ad quos pertineat Religiosorum regulas declarare mitigare, & interpretare.

§. 3. *Cum enim neminem astringere possit Sancti Francisci Regula, nisi quia à Summis Pontificibus, & Apostolica Sede approbata, confirmata, & recepta, hanc ob rem ipsius Sanctissimæ Sedis arbitrio est, eam pro tempore sic declarare, mitigare, interpre-*

pretari, & quòd Fratres sic declaratam firmiter, & fideliter obseruantes, veri filii sint, & Sancti Francisci sequaces, eiusq. sanctissimæ Regulæ professores, & seruatores statuere; Quare contra Constitutiones, & declarationes huiusmodi, quidpiam attentare, siue præsumere vnusquisque facilè intelliget, quàm temerarium sit.

§.

Facit ad notata ad Constitutionem Pyrrhi nu. 5. ad quos pertineat Religiones approbare.

CONSTITVTIO IX.

Confirmat decretum S. Congregationis, quod Laici professi Capuccinorum, inter eundum, & sedendum, & in publicis, & priuatis actionibus, semper, & vbiq; nouitiis Clericis, nondum professis præcedere possint, & debeant.

VRBANVS PAPA VIII.

Ad futuram rei memoriam.

Supplicatio.

NVPER pro parte dilectorum filiorum Hieronymi Narniensis Vicarij Generalis, ac Francisci Genuensis Procuratoris generalis Ordinis Fratrum Minorum S. Francisci Capuccinorum nuncupatorum expositum fuit, quòd à Venerabilibus Fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus negocijs Regularium Præpositis emanauit decretum tenore subsequentis, videlicet, Pater Frater Hieronymus Narniensis Vicarius Generalis Ordinis Fratrum Minorum Sancti Francisci Capuccinorum, ac Pater Frater Franciscus Genuensis eiusdem Ordinis Procurator Generalis supplicant sacræ Congregationi pro opportuna declaratione infrascripti Dubij nuper ab aliquibus excitati, videlicet, An Laici professi eiusdem Religionis possint, ac debeant inter sedendum, eundum, atque in omnibus locis, & in publicis, ac priuatis actionibus semper, & vbique præcedere Clericis nondum professis.

Ex Decreto Congr. Laici professi Capuccinorum præcedere possunt vbiq; nouitios Clericos.

§. 1. Sacra Congregatio Cardinalium negocijs Regularium præposita censuit, Laicos professos vtque posse, ac debere Nouitijs etiam Clericis, nondum professis, in omnibus locis, & actionibus, tàm publicis, quàm priuatis, vt supra, in dicta Religione præcedere.

Dictum decretum confirmatur, & approbatur.

§. 2. Cùm autem, Sicut eadem expositio subiungebat, Exponentes prædicti plurimum cupiant, Decretum præinsertum pro illius validitate, & subsistentia firmioribus Apostolicæ Nostræ confirmationis robore communiri. Nos illos specialibus fauoribus, & gratijs prosequi volentes, & à quibusuis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, alijsq; Ecclesiasticis sententijs, censuris, & pœnis à iure, vel ab homine quauis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodati existant ad effectum præsentium dumtaxat consequeñ harum serie absoluentes, & absolutos fore censentes. Supplicationibus illorum nomine Nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, Decretum præinsertum Apostolica auctoritate tenore præsentium approbamus, & confirmamus, illiq; inuiolabilis Apostolicæ firmitatis robur adiicimus, ac omnes, & singulos tàm iuris, quàm facti defectus, si qui desuper quomodolibet interuenerint, supplemus. Decernentes, illud, necnon præsentes litteras valida, firma, & efficacia existere, & fore, ac ab omnibus, ad quos spectat, inuiolabiliter obseruari, sicq; per quoscumque Iudices ordinarios, & delegatos etiam causarum Palatij Apostolici Auditores iudicari, & diffiniri debere, ac irritum, & inane si secus super his à quoquam quauis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

§. 3. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac dicti Ordinis etiam iuramento, confirmatione Apostolica, vel quauis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, cæterisque contrarijs quibuscunque. Volumus autem vt præsentium transumptis etiam impressis manu alicuius Notarij publici subscriptis, & sigillo personæ in dignitate Ecclesiastica constitutę munitis eadem prorsus fides in iudicio, & extra adhibeatur, quæ ipsis præsentibus adhiberetur, si forent exhibitę, vel ostensæ. Dat. Romæ apud Sanctam Mariam Maiorem sub Annulo Piscatoris, die vij. Maij M DC XXXI. Pontificatus Nostri Anno Octauo. Contrarijs derogat quibuscunq;

M. A. Maraldus.

§.

Roborat dicta in additamentis c.2. ad Constitutionem Sixti IV. præsertim numer. 33. pag. 414. col. 1.

CONSTITVTIO X.

Declarat, & confirmat decreta edita circa processus pro beatificatione, & canonizatione Sanctorum conficiendos.

VRBANVS PAPA VIII.

Ad futuram rei memoriam.

CAElestis Hierusalem Ciues, quorum Gloriosis Natalitijs, Sancta lætetur Mater Ecclesia, sicut huius Sancta Sedis Apostolicæ ministerio à pijs vtriusq; sexus Christi fidelibus venerantur in terris, ita Romanum decet Pontificem militantis Ecclesiæ, regimini diuina prouidentia præpositum, pro suo præcipuo, honoris Domus Dei zelo inuigilare, ne quid in personarum, cum sanctitatis, aut

aut Martyrij fama, vel opinione defunctarum memoriam, siue cultum, inconsulta sancta Sede prædicta innouetur.

§. 1. *Alias siquidem Nos solicitè animaduertentes abusus, qui irrepserant, & irrepere non cessabant in colendis quibusdam cum sanctitatis, aut Martyrij fama, vel opinione defunctis, qui, etsi neque Canonizationis, neq; Beatificationis honore insigniti essent ab eadem Sede, eorum tamen imagines in Oratorijs, atq; in Ecclesijs, alijsq; locis publicis, atq; etiam priuatis, cum laureolis, aut radijs, seu splendoribus proponebantur, miracula, & reuelationes, aliaq; benefitia à Deo per eorum intercessiones accepta, in libris rerum, ab ipsis gestarum enarrabantur, & ad illorum sepulchra tabellæ, imagines, & res aliæ ad beneficia accepta testificanda, & lampades, & alia lumina apponebantur.*

§. 2. *Volentesq; proinde huiusmodi abusibus pro debito officio pastoralis occurrere, re etiam cum Venerabilibus fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus contra hæreticam prauitatem in vniuersa Republica Christiana generalibus Inquisitoribus ab eadem Sede specialiter deputatis communicata, & maturè considerata, ac discussa, de eorundem Cardinalium consilio, sub die 13. Martij 1625. declarauimus, statuimus, & decreuimus nè quorumuis hominum cum sanctitatis seu martirij fama (quantacunq; illa esset) defunctorum imagines aliaq; præfata, & quodcunq; aliud, venerationem, & cultum præseferens, & indicans in Oratorijs, aut locis publicis, seu priuatis, vel Ecclesiis, tam sæcularibus, quam Regularibus, cuiuscunq; Religionis, Ordinis, instituti, Congregationis, aut Societatis apponerentur, antequam ab Apostolica Sede canonizarentur, aut Beati declararentur, & (si quæ apposita essent) amouerentur, pro vt eas statim amoueri mandauimus: Ac pariter imprimi de cætero inhibuimus, libros eorundem hominum, qui Sanctitatis, siue Martirij fama, vel opinione, vt præfertur, celebres è vita migrauissent, gesta, miracula, vel reuelationes, seu quæcunq; benefitia, tanquam eorum intercessionibus à Deo accepta continentes, sine recognitione atq; approbatione Ordinarij, qui in ijs recognoscendis, Theologos, aliosq; pios, ac doctos viros in consilium adhiberet; & ne deinde fraus, aut error, aut aliquid noui, & inordinati in re tam graui committeretur, negotium instructum ad Sedem Apostolicam transmitteret, eiusq; responsum expectaret; Reuelationes verò, & miracula, aliaq; benefitia supradicta, quæ in libris horum hominum, vitam gestaque continentibus eatenus sine recognitione, atq; approbatione huiusmodi impressa erant, nullo modo approbata censeri voluimus, mandauimusque. Ad horum hominum sepulchra vetuimus etiam, ac inhibuimus tabellas, atque imagines ex cera, aut argento, seu ex alia quacunque materia, tam pictas, quam fictas, atque exculptas appendi, seu affigi, & lampades, siue alia quæcunque lumina accendi sine recognitione ab Ordinario omnino, prout supra, facienda, sediq. Apostolicæ referenda, ac probanda.*

§. 3. *Declarantes quod per suprascripta præiudicare in aliquo noluimus, neque intendimus ijs, qui aut per communem Ecclesiæ consensum, vel immemorabilem temporis cursum, aut per Patrum, Virorumque Sanctorum scripta, vel longissimi temporis scientia, ac tolerantia præfatæ Sedis Apostolicæ, vel Ordinarij celebrantur.* Præiudicare non intendit, quos à longissimo tempore Apostolica Sedes, vel Ordinarij tollerarunt.

§. 4. *Cumque postea die 2. Octobris eiusdem anni 1625. à quibusdam reuocari in dubium accepissemus, an tabellas, & imagines, quas in posterum offerri contingeret, recipere, & antea oblatas conseruare liceret; Nos qui tantummodo voluimus occurrendo abusibus, qui irrepere videbantur, certiorem parare viam, ad eorum in terris gloriam, quorum Sanctimoniam Diuinæ Clementiæ placuerit admirandis operibus illustrare, re prius cum eisdem Cardinalibus communicata de simili eorum consilio declarauimus, quod sicut nunquam prohibuimus, nec intentionis nostræ fuit prohibere oblationem, receptionemque tabellarum & imaginum huiusmodi, itaut deinceps nulli dubitationi locus relinqueretur, statuimus, & decreuimus, vt quoties ad aliquam Ecclesiam, aut Oratorium, locumue alium publicum sæcularem, seù regularem tabellas, & imagines, aliudue simile quispiam deferret, ac intercessione hominum inter Sanctos, vel Beatos non adscriptorum, quamuis cum Martirij, aut Sanctitatis fama, demortuorum optata se impetrauisse diceret, liceret, Ecclesiasticis personis Ecclesiarum, locorumque prædictorum curæ præpositis, tabellas, & imagines, siue pictas, siue ex quauis materia fictas, atque alia quæcumque collatæ gratiæ fidem facientia. Simul cum deferentis, aliorumque, qui conscij fuissent attestationibus recipere, atque approbationibus Ordinarijs, ad quos referre statim omnia tenerentur, in secreto aliquo seorsum ab Ecclesia loco custodire, ibidemque iam amota collocare, & asseruare, vt si quando Dominus talium virorum merita Beatificationis, seu Canonizationis honore in terris decorare voluisset extarent huiusmodi Sanctitatis qualescumque probationes Apostolicæ Sedis iudicio tunc examinandæ.* Tabellas recipi, ac in loco extra Ecclesiam custodiri mandat.

§. 5. *Demum verò, vt eiusmodi decreta obseruarentur indubiè, ac omnimodam sortirentur executionem, cum eisdem Cardinalibus re pariter communicata, deque eorumdem Consilio præmissis addidimus, statuimus, decreuimus, atque declarauimus, ne ex tunc deinceps quispiam Ordinariorum, aut ab Apostolica Sede ad hoc specialiter delegatorum, super alicuius, vtriusque sexus cum Sanctitatis, aut Martirij fama, vel opinione defuncti miraculis, reuelationibus, alijsque eiusmodi Sanctitatem redolentes, ex integro informationes quoquo modo reciperet, aut processum instrueret, vel hucusq; receptas informationes, instructumue processum vlterius prosequeretur, nisi postulator prius per legitima iuridicè susceptas probationes, circa personam eius de cuius miraculis, reuelationibus, alijsue rebus gestis Sanctitatē præseferentibus, ageretur præscriptam in præfato nostro decreto formam omnino seruatam extitisse* Inhibet formari processus, formatosque aperiri, nisi à specialiter delegatis.

titisse docuerit, & nisi postea successiuè idem Ordinarius, aut ab Apostolica Sede ad hoc specialiter delegatus diligenti præhabita disquisitione circa eandem personam, supracitato decreto nullatenus contrauentum esse, ritè pronunciauerit, vtique id inuiolabiliter obseruetur, statuimus insuper, ac decreuimus ne transmissi ad Vrbem vndecunque huiusmodi processus à Congregationis Sacrorum Rituum Secretario, minusue à sancta fidei Promotore quomodolibet aperiantur, nisi prius in ipsa Sacrorum Rituum Congregatione, alio seiunctim oblato authentico processu, ex eo Ordinarium, aut ab Apostolica Sede specialiter delegatum ritè, ac rectè vt præmittitur, cognouisse, ac pronunciasse prælibato decreto nequaquam contraitum esse plenè constiterit, ac deinde à Nobis iudicialiter aperiendi eos processus facultas indulta fuisset.

Declarat tempus ad Canonizationem necessarium esse 100. annorum.

§. 6. Insuper longissimum tempus, illiusue immemorabilem cursum de quo in prædicto decreto, intelligi declarauimus esse tempus centum annorum metam excedens, deque his, atque infrascriptis omnibus, quæ in his decretis disposita, & ordinata sunt, aliqua suboriente difficultate, Ordinarijs locorum, & delegatis Apostolicis quibuslibet omnem omnino interpretandi facultatem ademimus, vtque Sedem Apostolicam desuper consulerent, ab eaq; responsum expectarent, mandauimus eisdem, & aliàs prout in decretis desuper editis plenius continetur.

Mandat obseruari prædicta & contrafacientibus pœnas apponit.

§. 7. Quare inuiolabili decretorum prædictorum obseruationi quantùm cum Domino possumus consulere volentes Motu proprio, & ex certa scientia, ac mera deliberatione nostris, deque Apostolicæ potestatis plenitudine, decreta prædicta, cum omnibus & singulis in eis contentis tenore præsentium perpetuò approbamus, & confirmamus, illisq; inuiolabilis Apostolicæ firmitatis robur adijcimus, omniaq; & singula decreta huiusmodi ab omnibus ad quos spectat, & in futurum quomodolibet spectabit, obseruari omnino præcipimus sub pœna nullitatis quarumcunque informationum, processuum, ac interpretationis aliter, quàm præuia suprascripta præcognitione instructorum, eorumq; admissionis, publicationis, ac interpretationis, ita ut earundem informationum receptiones, processuumue instructiones, necnon eorum admissiones, ac publicationes, & interpretationes habeantur pro non receptis, non instructis, non admissis, non publicatis, non interpretatis, eorumq; amplius ratio aliqua nullatenus alicubi vnquam haberi debeat.

Clausulæ præseruatiuæ.

§. 8. Decernentes præsentes litteras, & in eis contenta quæcunque etiam ex eo quod quicunque in præmissis, seu eorum aliquo interesse habentes, seu quomodolibet habere prætendentes ad præmissa vocati, & auditi, minusq; causæ propter quas eædem præsentes emanarint, adductæ, verificatæ, seu aliàs sufficienter, aut etiam nullatenus iustificatæ fuerint, nullo vnquam tempore de subreptionis, obreptionis, nullitatis, aut inualiditatis vitio, seu intentionis nostræ, aut alio quouis defectu etiam quantumuis magno, inexcogitato, & substantiali, siue etiam ex eo quod in præmissis, seu eorum aliquo solennitates, & quæuis alia seruanda, & adimplenda, seruata, & adimpleta non fuerint, aut ex quouis alio capite à iure, vel facto, aut statuto, vel consuetudine aliqua resultante, seu etiam enormis, enormissimæ, & totalis læsionis, aut quocunque alio colore etiam in corpore iuris clauso, seu occasione, vel causa, etiam quantumuis iusta, rationabili, & priuilegiata etiam tali, quæ ad effectum validitatis præmissorum necessario exprimenda foret, aut quod de voluntate nostra huiusmodi, & alijs superius expressis seu relatis nihil vllibi appareret, seu aliter probari posset, notari, impugnari, inualidari, retractari, in ius vel controuersiam reuocari, aut ad terminos iuris reduci, vel aduersus illas restitutionis in integrum aperitionis oris, reductionis ad viam, & terminos iuris, aut aliud quodcumque iuris, facti, gratiæ, vel iustitiæ, remedium impetrari, seu quomodolibet concedit, aut impetrato, vel concesso quempiam vti, seu se iuuare in iudicio, vel extra posse, neq; ipsas præsentes sub quibusuis similium, vel dissimilium gratiarum reuocationibus, suspensionibus, limitationibus, aut alijs contrarijs dispositionibus pro tempore quomodolibet faciendis comprehendi, sed semper ab illis exceptas, perpetuoq; validas, firmas, & efficaces existere, & fore, suosque plenarios & integros effectus sortiri & obtinere, ac per omnes, & singulos ad quos spectat, & quomodolibet spectabit in futurum inuiolabiliter obseruari.

Clausula sublata & decretum irritans.

§. 9. Sicq; & non aliter in præmissis omnibus & singulis per quoscunque Iudices ordinarios, & delegatos etiam causarum Palatij Apostolici Auditores, & S. R. E. Cardinales, etiam de Latere Legatos, & Nuncios, & alios quauis auctoritate, & potestate fungentes in quauis causa, & instantia, sublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate vbiq; iudicari & diffiniri debere, irritum quoque & inane si secus super his à quoquam quauis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Mandat ordinarijs vt super hoc inuigilent.

§. 10. Quocirca Venerabilibus fratribus Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, Episcopis, & alijs locorum Ordinarijs, necnon dilectis filijs nostris & Apostolicæ Sedis Nuncijs, ac hæreticæ prauitatis Inquisitoribus vbilibet existentibus per Apostolica scripta mādamus, vt statim atq; præsentes litteræ nostræ ad eorum, & cuiuslibet eorū notitiam peruenerint, in sua quisque respectiuè diœcesi, vel prouincia sedulò peruigilet, ne sine approbationibus prædictis imagines cum memoratis signis exponantur, aut miracula, reuelationes, ac beneficia prædicta publicentur, aliaue contra superius disposita fiant, trangressores verò si regulares fuerint, priuationis suorum officiorum, ac vocis actiuæ, & passiuæ, necnon suspensionis à diuinis, si verò Clerici sæculares priuationis pariter suorum officiorum, suspensionis à diuinis, & ab administratione Sacramentorum, executioneq; suorum ordinum respectiuè, alijsq; arbitrio prædictorum Ordinariorum seu Inquisitorum pro modo culpæ infligendis pœnis plectendo.

§. 11. Qui

Libros imprimétibus, imagines pingentibus, vel sculpentibus pęnas apponit.

§. 11. *Qui autem libros impresserint, aut imagines pinxerint, sculpserint, seu quoquomodo affixerint, vel formauerint, cæteriq; artifices circa præmissa qualitercunque delinquentes prædicta omnia amittant, & insuper pecuniarijs alijsque etiam corporalibus pœnis iuxta criminis grauitatem eorundem Ordinariorum, seu Inquisitorum arbitrio afficiantur. Contradictores quoslibet, & rebelles, ac præmissis non parentes per sententias, censuras, & pœnas Ecclesiasticas, aliaq; opportuna iuris, & facti remedia, omni, & quacunque appellatione, recursu, & reclamatione remotis compescendo, inuocato etiam ad hoc si opus fuerit auxilio brachij sæcularis.*

Derogat contrarijs & publicari mandat.

§. 12. *Non obstantibus quatenus opus sit rec. me. Bonifacij Papæ VIII. etiam prædecessoris nostri de vna, & in Concilio generali edita de duabus dietis, cæterisq; in contrarium facientibus quibuscunque. Vt autem præsentes, & in eis contenta quæcunque ad omnium notitiam deducantur, & ne aliquis de eis ignorantiam prætendere possit, volumus pariter, & mandamus, quod eædem præsentes per aliquem, seu aliquos ex Cursoribus nostris ad Ecclesiæ Lateranensis, & Basilicæ Principis Apostolorum de Vrbe, necnon Cancellariæ Apostolicæ valuas, ac in acie Campi Floræ affigantur, & publicentur, & cum inde amouebuntur, earundem exempla in eisdem locis affixa dimittantur, quæ sic publicata, & affixa post duos menses à die publicationis computandos, omnes & singulos quos concernunt, perinde afficiant, & arctent, ac si vnicuiq; illorum personaliter intimatæ, & notificatæ fuissent.*

Transumptis iubet fidem adhiberi.

§. 13. *Quodq; illarum transumptis impressis sigillo alicuius personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, & manu alicuius Notarij publici subscriptis, eadem prorsus fides adhibeatur, quæ præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ vel ostensæ. Dat. Romæ apud Sanctam Mariam Maiorem sub Annulo Piscatoris, die v. Iulij M DC XXXIV. Pontificatus Nostri Anno Vndecimo.*

M. A. Maraldus.

Anno Millesimo sexcentesimo trigesimo quarto, Indictione secunda Pontificatus S. D. N. D. Vrbani diuina prouidentia Papæ VIII. die vero 5. Septemb. supradictæ litteræ, siue decretum affixum, & publicatum fuit ad valuas Basilicarum S. Ioannis in Laterano, & Principis Apostolorum Vrbis ac in acie Campi Floræ, vt moris est per mè Alexandrum Latinum prælibati S. D. N. Papæ Curs.

§.

Decretum datum 13. Martij 1625. & datum die 2. Octobris 1625. habentur in notis ad Constitutionem tertiam Leonis X. nu. 1. vide Additamenta cap. 4. num. 1. pag. 423. col. 2. Aliud decretum S. Congregationis rituum seruandum in recipiendis informationibus pro causis Beatificationum, & Canonizationum Seruorum Dei, à Sanctitate sua confirmatum habetur infra, & est sextum in ordine inter decreta S. Congreg.

CONSTITVTIO XI.

Mandat vt inter fratres minores S. Francisci reformatos nulli competat ius, præcedendi siue honoratioris loci nisi superioribus actualibus, eorum tantum officio durante, & ijs, qui Ministri Generalis, vel Commissarij generalis Cismontanæ familiæ officio functi fuerint, qui immediate post superiores actuales locum habeant.

VRBANVS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Proœmiũ.

INTER grauissimas, multiplicesque Apostolicæ seruitutis curas, in eam peculiari sollicitudine incumbimus, vt Religiosi viri, qui obliti populum suum, & domum patris sui, diuini Numinis obsequijs se mancipârunt, vota sua reddant Domino abundanter, in spiritu humilitatis, ac sanctitate, & iustitia coram ipso.

Declarat quibus competat ius præcedendi.

§. 1. *Hinc est, quod Nos felici dilectorum filiorum Fratrum Ordinis S. Francisci de Obseruantia, Reformatorum nuncupatorum, statui quantùm cum Domino possumus consulere volentes; Motu proprio, & ex certa scientia nostra harum serie statuimus, atque præcipimus, & mandamus, quod de cætero inter eosdem Fratres Minores S. Francisci de Obseruantia, Reformatos nuncupatos, nulli illorum ius præcedendi, siue honoratioris loci competat, nisi Ministro, Commissario, Vicario, & Procuratori Generalibus, Ministris Prouincialibus, Commissarijs, & Vicarijs Prouincialibus, si fuerint ex Reformatis, Custodibus Reformationum, Commissarijs visitatoribus, Guardianis, Præsidentibus, seu Commissarijs, & Vicarijs localibus, qui tamen, expletis eorum officijs, ad locum, & præcedentiam Ordinis redibunt, tam ij, qui iam habitum, per dictos Fratres Reformatos gestari solitum, susceperunt, & de cætero suscipient, quàm ij, qui se à Fratribus de Obseruantia ad Fratres Reformatos huiusmodi canonicè transtulerunt, & transferent, exceptis tamen ijs, qui officio Ministri generalis, seu Commissarij generalis Cismontanæ familiæ functi sunt, vel fungentur, qui post Superioris actuales immediatè locum habeant; Decernentes præsentes litteras semper, & perpetuò validas, firmas, & efficaces existere, & fore, suosq; plenarios, & integros effectus sortiri, ac ab omnibus, & singulis, ad quos spectat, & pro tempore spectabit, inuiolabiliter obseruari debere, irritumque, & inane, si secus super his à quoquam quauis auctoritate scienter contigerit attentari.*

Contrarij derogat.

§. 2. *Non obstantibus Constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac quibusuis dicti Ordinis etiam iuramento, confirmatione Apostolica, vel quauis*

uis firmitate alia roboratis, statutis, & consuetudinibus, priuilegijs quoque, indultis, & litteris Apostolicis sub quibuscumque tenoribus formis, ac cum quibusuis etiam derogatoriarum derogatorijs, alijsq; efficacioribus, & insolitis clausulis, irritantibusq; & alijs decretis, in contrarium quomodolibet concessis, confirmatis, & innouatis. Quibus omnibus, & singulis, etiam si pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumq; totis tenor specialis, specifica, expressa, & indiuidua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales, idem importantes, mentio, seu quæuis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc seruanda foret, illorum omnium, & singulorum tenore præsentibus pro plenè, & sufficienter expressis habentes, illis aliàs in suo robore permansuris hac vice dumtaxat specialiter, & expressè derogamus, cæterisq; contrarijs quibuscumque. Dat. Romæ apud S. Mariam Maiorem sub Annulo Piscatoris, die 23. Augusti 1634. Pontificatus Nostri Anno Duodecimo.

M. A. Maraldus.

§.

Conducit ad notata in Additamentis cap. 2. n. 33. de præcedentia Religiosorum eiusdem Ordinis, &c. pag. 414. col. 1.

CONSTITVTIO XII.

Prohibet sub censuris, & priuationis vocis actiuæ, & passiuæ pœnis, Fratribus Ordinis Prædicatorum in partibus Indiarum ne viuant, seu maneant extra claustra locorum dicti Ordinis, absq; Sanctæ Sedis, & Superiorum eiusdem Ordinis licentia.

VRBANVS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Proœmiũ. I*NIVNCTVM nobis desuper Apostolicæ seruitutis officium postulat, vt religiosorum quorumlibet fœlici, prosperoq; regimini, atque statui iugiter consulentes, ea libenter statuamus, quæ ad regularis disciplinæ obseruantiam in dies magis promouendam pertinere dignoscuntur.*

Supplicatio. §. 1. *Cum itaque sicut dilectus filius Procurator Generalis Fratrum Ordinis Prædicatorum nobis nuper exponi fecit, indecens admodum esse videatur, vt eiusdem Ordinis fratres præsertim in partibus Indiarum extra domorum regularium claustra absque suorum superiorum licentia viuant. Nobis propterea humiliter supplicari fecit, vt super præmissis opportune prouidere de benignitate Apostolica dignaremur.*

§. 2. *Nos igitur dicti Procuratoris Generalis votis quantùm cum Domino possumus, annuere, illumq; specialibus fauoribus, & gratijs prosequi volentes, & à quibusuis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, alijsq; Ecclesiasticis sententijs, censuris, & pœnis à iure, vel ab homine quauis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existit ad effectum præsentium dumtaxat consequendum harum serie absoluentes, & absolutum fore censentes, huiusmodi supplicationibus inclinati. Ne de cætero dicti Ordinis fratres in partibus Indiarum existentes extra Conuentuum, domorum, & aliorum dicti Ordinis locorum regularium claustra, absq; huius Sanctæ Sedis, & Superiorum eiusdem Ordinis licentia viuant, seu maneant sub censuris Ecclesiasticis ac priuationis vocis actiuæ, & passiuæ pœnis per eosdem fratres extra claustra huiusmodi manentes, seu viuentes, vt præfertur, eo ipso incurrendis Apostolica auctoritate tenore præsentium prohibemus.* Cõcedit, prout in Summario.

§. 3. *Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac quatenus opus sit, dicti Ordinis etiam iuramento, confirmatione Apostolica, vel quauis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, cæterisque contrarijs quibuscumque. Volumus autem, vt præsentium transumptis etiam impressis manu alicuius Notarij publici subscriptis, & sigillo personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis eadem prorsus fides in indicio, & extra adhibeatur, quæ ipsis præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Datum Romæ apud Sanctam Mariam Maiorem sub Annulo Piscatoris die 8. Nouembris M.DC.XXXIV. Pontificatus Nostri Anno Duodecimo.* Contrariis derogat, & transumptis fidem adhiberi iubet.

M. A. Maraldus.

§

Concinnit Constitutioni Decimæ quintæ alias 25. Sanctitatis suæ, quæ habetur in Additamentis cap. 12. pag. 507. col. 1.

CONSTITVTIO XIII.

Declarat Clericos Regulares scholarum piarum non comprehendi in decretis generalibus editis à Clemente VIII. & à Sanctitate sua confirmatis, quibus cæteri Clerici Regulares non comprehenduntur.

VRBANVS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

R*Omanum decet Pontificem, si quæ circa constitutionum, seu decretorum Apostolicorum intelligentiam dubia oriuntur, declarationis suæ ministerio de medio remouere.* Proœmiũ.

§. 1. *Cum itaque, sicut pro parte dilectorum filiorum*

filiorum Clericorum Regularium Congregationis Pauperum Matris Dei Scholarum Piarum nobis expositum fuit, à nonnullis in dubium reuocetur, an dicti exponentes sub decretis de Nouitijs nonnisi in certis monasterijs, & locis à Sede Apostolica designatis recipiendis per fel. recor. Clem. PP. VIII. prædecessorem nostrum editis, & à nobis confirmatis comprehendantur.

Concedit pro vt in Summario. *§. 2. Nos omnem in præmissis dubitandi materiam de medio tollere, dictosque exponentes spiritualibus fauoribus, & gratijs prosequi volentes, & eorum singulares personas à quibusuis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, alijsque Ecclesiasticis sententijs, censuris, & pœnis à iure, vel ab homine quauis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatæ existunt ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absoluentes, & absolutas fore censentes. Supplicationibus illorum nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinati. De venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium negotijs Regularium præpositorum consilio, dictos Clericos Regulares dictæ Congregationis Pauperum Matris Dei Scholarum Piarum non comprehendi in decretis præfatis dicti Clementis prædecessoris per nos approbatis, & innouatis, quemadmodum non comprehenduntur cæteri Clerici Regulares, Apostolica auctoritate tenore præsentium declaramus.*

Decretū irritans, & contrariorum derogatio. *§. 3. Sicque obseruari, & per quoscumque Iudices ordinarios, & delegatos, etiam causarum Palatij Apostolici Auditores iudicari, & diffiniri debere, ac irritum, & inane si secus super his à quoquā quauis auctoritate, scienter, vel ignoranter contigerit attentari decernimus. Non obstantibus præmissis, cæterisque in contrarium facientibus quibuscumque.*

Datum Romæ apud Sanctam Mariam Maiorem sub annulo Piscatoris, die 17. Nouembris. 1634. Pontificatus nostri anno duodecimo.

M. A. Maraldus.

§.

Decreta de quibus hic fit mentio habentur supra in Constitutione X. Vrbani VIII. tom. 2. pag. 384. col. 1. & 2.

CONSTITVTIO XIV.

Statuit quod Regulares, qui vltra vota solita etiam votum emittunt de non petenda, aut acceptanda extra Religionem dignitate, per quamcumque eorum translationem, seu habitus priuationem aut dimissionem à voto huiusmodi nullatenus liberantur.

VRBANVS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

CVM, sicut accepimus, diuersorum Ordinum, Congregationum, & Institutorum, ac etiam Societatis IESV personæ Regulares, vltrà alia vota, etiam votum, promissionem, siue Iuramentum solemniter, siue simpliciter emittant, aut præstent de non petenda, nec procuranda, minusuè acceptanda aliqua dignitate, neque aliqua superioritate extra eorum Religionem: quoniam verò propter infirmitatem, seu aliam legitimam causam Sedes Apostolica aliquibus personis Regularibus licentiam aliquandò impartitur, se de vna ad aliam Religionem, etiam speciali nota, & expressione dignam, etiam laxioris obseruantiæ transferendi, necnon aliqui etiam Religionum suprà expressarum, & cuiuslibet earum Generales, vel alij Superiores vigore, vt asserunt, facultatum sibi per Sedem eandem concessarum, translationem de vna ad aliam Religionem, aut strictiorem, vel laxiorem Regularibus suis, siue per viam expulsionis, siue alio quouis modo concedunt, vel aliàs Regularibus suis huiusmodi vt se transferant, occasionem præbent, vel etiam ipsi Regulares ex aliquibus causis licentiam manendi extrà Claustra, etiam in habitu Clerici, vel Sacerdotis sæcularis aliquando obtinere solent, ideò ne per præfatas, & quascumq; alias translationes, expulsiones, & dimissiones habitus Regularis eorumdem Regularium, quauis authoritate, licentia, occasione, ratione, & causa, quantumlibet rationabili, fauorabili, pia, & publica, etiam in corpore iuris clausa, siue ratione maioris boni, ac aliàs quomodolibet hactenus, & pro tempore factas, & faciendas, possint Regulares huiusmodi quandocunque, vt præfertur, translati, expulsi, etiam post habitum Religionis dimissum prætendere se à dicto voto, promissione, siue iuramento de non petendo, nec obtinendo aliquam dignitatem, & de illam Motu proprio collatam non acceptando, fuisse, vel esse liberatos, quantùm cum Enarratio.

Domino possumus opportunè prouidere volentes, necnon voti, promissionis, seu Iuramenti, ac facultatum, licentiarum, expulsionum, & causarum, aliorumque etiam de necessitate exprimendorum veriores, & totos tenores præsentibus pro plenè, & sufficienter expressis, & ad verbum insertis habentes.

Statuit pro vt in Summario.

§. 2. Motu proprio, & ex certa scientia, ac matura deliberatione nostris, deque Apostolicæ potestatis plenitudine hac nostra perpetuò valitura Constitutione, declaramus, & decernimus quoscumque Regulares prædictos cuiusuis Ordinis, Congregationis, & instituti, etiam quomodolibet exempti, etiam Societatis IESV, per quamcumque translationem hactenus, & in posterum quandocumque de sua, ad aliam Religionem, vel Ordinem, vt præfertur, seu aliàs quomodolibet, etiam pluries, & per quamcumque expulsionem, habitusquè Regularis dimissionem pro tempore factas, non esse, nec fore, minusuè dici, aut censeri posse, seu debere à præfato voto, promissione, seu Iuramento liberatos, sed eos hactenus, & pro tempore, vt præfertur, translatos, expulsos, ac à delatione habitus Regularis absolutos, vel priuatos quarumcumque dignitatum huiusmodi proinde incapaces, & ad illas petendas, acceptandas, & obtinendas, inhabiles remanere in omnibus, & per omnia perinde ac si translati, expulsi, seu à delatione habitus liberati, seu priuati non fuissent.

Clausulæ præseruatiuæ.

§. 3. Præsentes verò literas, omniaq. & singula in eis contenta etiam ex eo quòd quicumquè in præmissis, seu eorum aliquo interesse habentes, seu habere quomodolibet prætendentes, ad ea vocati, & auditi, minusquè causæ propter quas eædem præsentes emanarint, adductæ, verificatæ, seu aliàs sufficienter, aut etiam nullatenus iustificatæ fuerint, nullo vnquam tempore de subreptionis, vel obreptionis seu nullitatis, aut inualiditatis vitio, seu intentionis nostræ, aut alio quouis defectu etiam quantumuis magno, inexcogitato, & substantiali, siue etiam ex eo, quòd in præmissis, seu eorum aliquo solemnitates, & quæuis alia seruanda, & adimplenda, seruata, & adimpleta non fuerint, aut ex quouis alio Capite à Iure, vel facto, aut Statuto, vel consuetudine aliqua resultante, seu etiam enormis, enormissimæ, & totalis lesionis, aut quocumque alio colore, etiam in corpore iuris clauso, seu occasione, vel causa etiam quantumuis iusta, rationabili, & priuilegiata, etiam tali, quæ ad effectum validitatis præmissorum necessariò exprimenda foret, notari, impugnari, inualidari, retractari, in ius, vel controuersiam reuocari, aut ad terminos iuris reduci, vel aduersus illas restitutionis in integrum, aperitionis oris, reductionis ad viam, & terminos iuris, aut aliud quodcumque iuris, facti, gratiæ, vel iustitiæ remedium impetrari, seu quomodolibet concedi, aut impetrato, vel concesso quempiam vti seu se iuuare in iudicio, vel extra posse, neque sub quibusuis similium, vel dissimilium gratiarum reuocationibus, suspensionibus, limitationibus, aut alijs contrarijs dispositionibus pro tempore quomodolibet factis, & faciendis comprahendi, sed semper ab illis exceptas, perpetuòquè validas, firmas, & efficaces existere, & fore, suosquè plenarios, & integros effectus sortiri, & obtinere, ac per omnes & singulos, ad quos spectat, & quomodolibet spectabit in futurum inuiolabiliter obseruari.

Ita iudicari mandat.

§. 4. Sicquè, & non aliter in præmissis omnibus, & singulis, per quoscumque Iudices ordinarios, & delegatos etiam causarum Palatij Apostolici Auditores, & Sanctæ Romanæ Ecclesiæ Cardinales, etiam de latere Legatos, & Nuncios, ac alios quauis auctoritate, & potestate fungentes, in quauis causa, & instantia, sublata eis, & eorum cuilibus quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari, & diffiniri debere, irritum quoque, & inane si secùs super his à quoquam quauis auctoritate scientèr, vel ignorantèr contigerit attentari.

Contrariorum derogatio.

§. 5. Nonobstantibus præmissis, ac Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, necnon Cancellariæ nostræ Regulis, & quatenus opus fuerit, etiam illa de Iure quæsito non tollendo, ac cuiusuis Ordinis, Congregationis, & instituti huiusmodi, etiam Iuramento, confirmatione Apostolica, vel quauis firmitate alia roboratis, statutis, & consuetudinibus, priuilegijs quoquè, indultis, & litteris Apostolicis, quibusuis personis, sub quibuscumque tenoribus, & formis, ac cum quibusuis etiam derogatoriarum derogatorijs, alijsquè efficacioribus, & insolitis clausulis, irritantibusquè, & alijs decretis in genere, vel in specie etiam motu scientia, deliberatione, & potestatis plenitudine similibus, etiam consistorialitèr, ac aliàs in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & innouatis. Quibus omnibus, & singulis, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione, de illis, eorumquè totis tenoribus specialis, specifica, & expressa, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quæuis alia expressio ad hoc seruanda foret, illorum omnium, & singulorum tenores, præsentibus pro plenè, & sufficienter expressis, & ad verbum insertis habentes, illis aliàs in suo robore permansuris, ad prædictum effectum specialiter, & expressè derogamus, ac derogatum esse volumus, cæterisquè contrarijs quibuscumque.

Iubet has litteras publicari.

§. 6. Vt autem præsentes, & in eis contenta quæcumque, ad omnium notitiam deducantur, & ne aliquis de eis ignorantiam prætendere possit, Volumus pariter, & mandamus, quod eædem præsentes per aliquem, seu aliquos ex Cursoribus nostris ad Ecclesiæ Lateranensis, Basilicæ Principis Apostolorum de Vrbe, necnon Cancellariæ Apostolicæ Valuas, ac in Acie Campi Floræ affigantur, & publicentur, et cum indè amouebuntur, earum exempla

pla in eisdem locis affixa dimittantur, quæ sic publicata, & affixa, omnes & singulos quos concernunt, perinde afficiant, & arctent, ac si vnicuique illorum personaliter intimata, & notificata fuissent.

Transumptis fidem adhiberi iubet.

§. 7. Quodq. illarum transumptis impressis sigillo alicuius personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, & manu alicuius Notarij publici subscriptis eadem prorsus vbique fides adhibeatur, quæ adhiberetur præsentibus, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Datum Romæ apud Sanctam Mariam Maiorem sub Annulo Piscatoris die xxi. Maij M DC XXXV. Pontificatus Nostri Anno Duodecimo.

M.A.Maraldus.

Anno à Natiuitate Domini Nostri IESV CHRISTI, Millesimo sexcentesimo trigesimo sexto, die verò vigesima mensis Nouembris, retroscriptæ literæ Apostolicæ affixæ, & publicatæ fuerunt ad valuas Ecclesiæ Lateranensis, Basilicæ Principis Apostolorum de Vrbe, necnon Cancellariæ Apostolicæ, & in acie Campi Floræ, per nos Antonium Bardum, & Iulium Marzitellum Sanctiss. D.N.PP. Curs.

CONSTITVTIO XV.

Concedit licentiam Generali Ordinis Minorum Conuentualium supprimendi, & extinguendi Conuentus Pauperes.

VRBANVS PAPA VIII.

Ad futuram rei memoriam.

Dilecto Filio Ministro Generali Ord. Minor. Conuent. S. Francisci Salutem, & Apostolicam benedictionem.

Supplicatio.

CVm sicut dilectus filius F. Blasius à Chersio Procurator Generalis Ordinis Fratrum Minorum Sancti Francisci Conuentualium nuncupatorum Nobis nuper exponi fecit, quod in eodem Ordine nonnulli parui Conuentus reperiantur, ac eis Fratrum numerus obseruantiæ regulari sufficiens nequaquam manuteneri possit, & propterea illos supprimi, eorumque res & bona, nec non onera eis incumbentia in maiores ipsius Ordinis Conuentus transferri posse plurimum desideret, Nobis idcirco humiliter supplicari fecit, vt sibi de infradicta facultate prouidere de benignitate Apostolica dignaremur.

Concedit prout in summario.

§. 1. Nos prospero eiusdem Ordinis illiusque domorum statui, regularisque disciplinę incremento consultum esse cupientes, supplicationibus eiusdem F. Blasii Procuratoris nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, Tibi paruos Conuentus prædictos illorumque statum & essentiam regularem in eis auctoritate nostra Apostolica perpetuò supprimendi, & extinguendi, eorumque res & bona, ac onera quæcunque eis incumbentia in maiores eiusdem Ordinis Conuentus etiam perpetuò transferendi facultatem Apostolica auctoritate tenore præsentium concedimus, & impartimur.

Decretũ irritans.

§. 2. Decernentes præsentes literas, & illarum vigore facientes suppressiones extinctiones & translationes prædictas postquam factæ fuerint validas, firmas, & efficaces existere, & fore, ac maioribus Conuentibus huiusmodi plenissimè in omnibus, & per omnia suffragari sicque per quoscumque iudices ordinarios, & Commissarios quauis auctoritate fungentes iudicari & diffiniri debere, nec non irritum & inane si secus super his à quocumque quauis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Cõtrariis derogat.

§. 3. Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac dicti Ordinis etiam iuramento confirmatione Apostolica, vel quauis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, cæterisque contrarijs quibuscumque. Datum Romæ apud Sanctam Mariam Maiorem sub Annulo Piscatoris die 3. Octobris M.DC.XXXV. Pontificatus Nostri Anno Decimo tertio.

§.

Similis concessio facta est Generali nostri Ordinis, & est Constitutio 14. alias 24. Sanctitatis suæ in additam. cap. 12. pag. 505. col. 1.

CONSTITVTIO XVI.

Confirmat Decreta Capitulorum Generalium Ordinis Prædicatorum, quod nullus ex Fratribus eiusdem Ordinis audeat tractare aliquod negotium per se, vel per alium in Romana Curia, nisi per Procuratorem Generalem Ordinis, vel de eius scitu.

VRBANVS PAPA VIII.

Ad futuram rei memoriam.

Supplicatio.

EXponi nobis nuper fecit dilectus filius Franciscus Galassinus Ordinis Prædicatorum Procurator Generalis, quod licet per decreta Capitulorum generalium dicti Ordinis prohibeatur eiusdem Ordinis Professoribus sub certis inibi expressis pœnis, ne per se, vel per alium, pro se, vel pro alio etiam prætextu procurationis vel commissionis sibi datæ à propria Prouincia vel domo Regulari, negocium aliquod, cuiuscunque illud generis sit, quomodolibet tractare, procurare, incboare, aut attentare audeant nisi per pro tempore existentem dicti Ordinis Pro-

Procuratorem Generalem, vel de eius scitu, & expressa in scriptis licentia, & aliàs prout in dictis decretis latius continetur, tenore subsequent. videlicet.

Referuntur Capitula Generalia Ord. Prædic. Romanũ.

§. 1. *Ex Actibus Capituli generalis Romæ 1612. Admonemus omnes, ac singulos nostri Ordinis Patres ac Fratres, cuiuscumque gradus, status & conditionis existant, eisdemq; iustis de causis, & ad tollenda, euitandaq; incommoda multa quæ in dies oriri cognoscimus, in virtute Spiritus Sancti, & Sanctæ Obedientiæ, & sub formali præcepto, necnon sub pœnis excommunicationis latæ sententiæ, hac vna, pro trina Canonica monitione præmissa, à qua nonnisi per Magistrum Ordinis, vel eius Vicarium Generalem, præterquam in mortis articulo possint absolui, & si Prælati fuerint, sub pœna etiam absolutionis à suis officijs ipso facto incurrenda præcipimus & mandamus, ne in Romana Curia, negotium aliquod, cuiuscumque illud generis sit, per se, vel per alium, pro se, vel pro alio etiam prætextu procurationis, vel commissionis sibi datæ à propria Prouincia vel Conuentu quomodolibet tractare, procurare, incboare, aut attentare audeant, nisi per prædictum admodum Reuerendum Patrem Procuratorem Ordinis, vel de eius scitu, & expressa licentia in scriptis; Reuocantes præsentium tenore omnes facultates, hactenus in contrarium datas, & si quas in posterum his contrarias contingat.* Ex actibus Capituli Generalis Bononiæ 1615. *Confirmamus & renouamus ordinationem Romæ factam 1612. & sub pœnis in eodem Capitulo taxatis, præcipimus omnibus & singulis nostri Ordinis Patribus ac Fratribus, vt nemo siue per se, siue per alium, siue sæcularis, siue nostri Ordinis Frater fuerit, & cuiuscumque gradus & conditionis existat in Curia Romana quicquam sine scitu Reuerendi admodum P. Procuratoris Ordinis tractare, vel procurare audeat.*

Bononiẽse.

Nullus ex ordine F. Prædicatorum potest agere negotium in Romana Curia inscio P. Procuratore Ordinis prędicti.

§. 2. *Nihilominus cum experientia compertum sit, quod aut sub prætextu ignorantiæ dictorum decretorum, aut quod illa non sint in vsu, parum, aut nihil obseruantur in graue dicti Ordinis præiudicium, necnon officij Procuratoris Generalis illius spretum; Idcirco ne prouisio obseruantiæ regularis adeo salutaris, & Ordini prædicto proficua, in desuetudinem abeat, prædictus Franciscus Procurator generalis, Nobis humiliter supplicari fecit, vt decreta huiusmodi, Apostolicæ nostræ confirmationis robore communire de benignitate Apostolica dignaremur; Nos igitur dictum Franciscum Procuratorem Generalem, specialibus fauoribus & gratijs prosequi volentes, & à quibusuis excommunicationis, suspensionis & interdicti, alijsque Ecclesiasticis sententijs, censuris & pœnis, à iure vel ab homine, quauis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existit ad effectum præsentium dumtaxat consequendum harum serie absoluentes, & absolutum fore censentes, huiusmodi supplicationibus inclinati; Decreta præinserta cum omnibus & singulis in eis contentis, Apostolica auctoritate tenore præsentium approbamus & confirmamus, illisque inuiolabilis Apostolicæ firmitatis robur adijcimus, ac omnes & singulos tàm iuris quàm facti defectus si qui desuper quomodolibet interuenerint supplemus.*

Decretũ irritans.

§. 3. *Decernentes illa necnon præsentes litteras, valida, firma, & efficacia existere & fore; suosque plenarios & integros effectus sortiri & obtinere, ac ab omnibus & singulis dicti Ordinis Fratribus inuiolabiliter obseruari debere, ac irritum & inane, si secus super his à quoquam quauis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari.*

Cõtrarijs derogat.

§. 4. *Non obstãtibus constitutionibus & ordinationibus Apostolicis, ac dicti Ordinis etiam iuramento, confirmatione Apostolica, vel quauis firmitate alia roboratis statutis & consuetudinibus, cæterisq; contrarijs quibuscumque.*

Datum Romæ apud S. Petrum sub Annulo Piscatoris die iij. Decembris M. DC. XXXV. Pontificatus Nostri Anno Decimotertio.

M. A. Maraldus.

§.

Facit Ad robur similium Decretorum, quæ pro nostro Ordine Minimorum statuta sunt in Cap. Gen. I. num. 5. & Paulæ numer. 24. de quibus in formulario Prælatorum littera Z. cap. 2. num. 4.

CONSTITVTIO XVII.

Confirmat decreta, & litteras à S. Congregatione Regularium negotijs præposita emanatas super præcedentia inter Regulares diuersarum Religionum.

VRBANVS PAPA VIII.

Ad futuram rei memoriam.

Supplicatio.

§. 1. *NVPER pro parte dilecti filij Blasij à Chersio Procuratoris Generalis Fratrum Ordinis Minorum Sancti Francisci Conuentualiũ nuncupatorum Nobis expositum fuit, quod dictus Ordo grauatur admodum litibus occasione præcedẽtiæ cum alijs aliarũ Religionum regularibus in processionibus, ex quo etiam si aliàs à Venerabilibus Fratribus nostris S.R.E. Cardinalibus negocijs Regularium præpositis diuersis in præfata materia præcedentiæ litteris emanatis; vnam videlicet contra eiusdem Ordinis de Obseruantia nuncupatos Arbeñ, aliam contra Seruorum B.M. Virg. Soaneñ, necnon duas litteras contra Prædicatorum respectiuè Ordinum, Fratres Cassanẽn & Ferentineñ obtinuerit tenoris*

Adducũtur litteræ, & decreta S. Congregationis circa precedentiã.

tenoris subsequentis videlicet. Arbi. All'Arciuescouo. Pare che sia nata differenza della precedenza trà cotesti Frati di S. Francesco Conuentuali, & Osseruanti, allegando ogn'vn di loro alcune ragioni, per le quali si persuadono di douer precedere à gl'altri, le quali essendosi diligentemente considerate nella Congregatione di questi miei Illustrissimi Signori Preposti da Nostro Sign. sopra le cause de Vescoui, e regolari, s'è risoluto etiam con il parere dell'Illustriss. Prottetori di tutte due le Religioni di far scriuere à V. S. che occorrendo più simili differenze le termini senza alcuna eccettione nell'istesso modo, che quel Conuento tenga il primo, e più degno luogo, che è più antico nella Città secondo che s'è fatto sin'hora, per quanto si presuppone, imperciò che questo mezzo vsato altroue è stato tale, che hà finito ogni controuersia come si spera, che sarà anche costì per mezzo della prudenza, e destrezza di V. S. e Dio, &c. Roma 6. Marzo 1582. Al Vescouo di Soana, ò suo Vicario. Hauendo inteso questi miei Sig. Illustrissimi, che in cotesta Città sono in disparere di precedenza li Frati de' Serui con quelli di S. Francesco Conuentuali, hanno voluto, ch'io faccia sapere à V. S. che nella precedenza di questi Frati Mendicanti secondo il parere di Nostro Signore, s'attende solamente l'antichità de i loro Cōuenti, cioè che precedino quelli, che prima hanno ottenuto li Monasterij ne i luoghi, oue è nata la differenza; & perciò ella potrà dichiarare, che quelli precedino, li quali prima sono venuti ad habitare in cotesta Città, che sarà apunto conforme à quello, che s'è risoluto, & osseruato in altri luoghi, &c. Roma li 24. di Maggio 1583. Al Vescouo di Cassano. Fù dato in Congregatione vn Memoriale dal Procuratore Generale de Frati Conuentuali di S. Francesco à nome del suo Monasterio de Castrouilari di cotesta Diocesi, nel quale si doleua, che alcuni Padri di S. Domenico, che poco fà hanno pigliato luogo nella medesima Terra, pretendeuano nell'attioni publiche di precedergli, non ostante che già siano 350. anni, che quel Monasterio di S. Francesco è fondato: e sapendosi, che Nostro Signore altre volte haueua dechiarato come si doueua procedere in simili casi, questi miei Signori Illustrissimi volsero che se ne dasse conto à Sua Beatitudine, la quale ha commesso, che si scriua à V. S. che faccia hauere la prerogatiua, oue nascano queste nouità alle Religioni, che sono più antiche nel luogo, il che farà V. S. intendere à detti Padri di S. Domenico, & oprarà che così si esseguisca. Roma li 24. Maggio 1583. Ferentino al Vescouo. Nella differenza, che verte trà cotesti Frati di San Domenico, e quelli di S. Francesco per conto della precedenza, la Sacra Congregatione vuole, che s'osserui per l'auuenire quello, ch'è stato osseruato trà loro per il passato, sin tanto, che non sia destinato altro, & inclina, che conforme al Moto proprio di Gregor. XIII. di fel. mem. debbano precedere quelli, che prima hanno hauuto il luogo nella Città, & i decreti, che si allegano per parte de Frati di S. Domenico in contrario, non sono stati fatti per derogare generalmente al Moto proprio di Gregor. XIII. oltre che in quelle occasioni militauano altre ragioni di quelle, che possano militare costì. Questa è la mente di questi Illustrissimi miei Signori; & ella la douerà esseguire, e Dio &c. Roma il 1. Giugno 1604.

§. 2. Attamen in Casibus occurrentibus eædem litteræ reputantur prouisiones particulares, non autem declarationes generales, dictique Fratres Conuentuales noua semper iudicia ijsdem de rebus subire coguntur. Quare dictus Blasius Procurator generalis Nobis humiliter supplicari fecit, vt circa prædictarum litterarum obseruantiam per aliquod opportunum declarationis nostræ ministerium prouidere, ac aliàs vt infra indulgere de benignitate Apostolica dignaremur. Nos igitur dictum Blasium Procuratorem generalem huiusmodi specialibus fauoribus, & gratijs prosequi volentes, & à quibusuis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, alijsque Ecclesiasticis sententijs, censuris, & pœnis à Iure, vel ab homine quauis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existit ad effectum præsentium dumtaxat consequendum harum seriè absoluentes, & absolutum fore censentes, huiusmodi supplicationibus inclinati. De Venerabilium Fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium eisdem Regularium negocijs præpositorum consilio, Præinsertas litteras ab eisdem Cardinalibus aliàs vtcunquè in casibus particularibus emanatas, cum imitantur Iustitiæ Motus proprij Gregor. XIII. hac de re editi, & sint conformes declarationibus Sacrarum Tridentini Concilij, ac Rituum Congregationum, vt qui sunt in possessione præcedentiæ præcedant: & vbi non probatur, aut non constat de possessione, præcedant ij, qui sunt antiquiores in loco controuersiæ, esse generaliter obseruandas vbicunquè contigerit de eadem præcedentia dubitari: Apostolica auctoritate tenore præsentium præcipimus, & mandamus: Decernentes irritum, & inane si secus super his à quocunque quauis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Declarat, quod præcedant, qui sunt in possessione, aut antiquiores, si non constet de possessione, cum decreto irritante.

§. 3. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac prædictorum Ordinum, etiam iuramento, confirmatione Apostolica, vel alia quauis firmitate roboratis statutis, & consuetudinibus, priuilegijs quoquè, indultis, & litteris Apostolicis eisdem Ordinibus, illorumquè superioribus, Fratribus, & personis sub quibuscunquè verborum tenore, & formis, ac cum quibusuis Ecclesiæ, decretis in genere, vel in specie, ac alijs in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & innouatis. Quibus omnibus, & singulis illorum omnium tenore præsentibus pro plenè, & sufficienter expræssis habentes, illis aliàs in suo robore permansuris hac vice dumtaxat specialiter, & expræssè derogamus, cæterisquè contrarijs quibuscunquè. Dat. Romæ apud Sanctum Petrum sub Annulo Piscatoris die xviij. Decembris M. DC. XXXVII. Pontificatus Nostri Anno Decimoquinto.

Contrarijs derogat.

M. A. Maraldus.

§.

Roborat ea, quæ de huiusmodi præcedentia notantur, ad Constitutionem secundam Sixti quarti n.58.T.1.pag.28.col.1.& in additam.cap.2. n.27.pag.413.col.1.

CONSTITVTIO XVIII.

Confirmat decretum Sacræ Congregationis rituum, quod Imagines SS. Augustini, Nicolai de Tolentino, & aliorum SS. Ordinis Sancti Augustini à Fratribus Discalceatis impressæ, vel depictæ cum habitu, quo ipsi Discalceati vtuntur suspendantur, & aboleantur, & talia amplius non peragantur.

VRBANVS PAPA VIII.

Ad futuram rei memoriam.

Supplicatio. *EXponi Nobis nuper fecit dilectus filius Procurator Generalis Fratrum Eremitarum Ordinis S. Augustini, quod cum ipse Venerabilibus fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus Sacris Ritibus præpositis exposuisset, qualiter dilecti filij Patres Discalceati eiusdem Ordinis tùm Romæ, tùm multis alijs in locis imprimebant, & depingebant Imagines Sanctorum Augustini, Nicolai Tolentinatis, & aliorum eiusdem Ordinis Sanctorum cum habitu, quo ipsi Discalceati vtuntur, quodquè id vergebat in maximum præiudicium eiusdem Ordinis, & in dies dare poterat occasionem plurium controuersiarum, & scandalorum, dicti Cardinales hac super re ediderunt Decretum tenoris subsequentis, videlicet.*

Sacræ Congregationis Decretum. *§. 1. Referente Eminentiss. & Reuerendiss. D. Cardinali Verospio petitionem supradictam, ad instantiam Procuratoris Generalis Ordinis S. Augustini, Sacra Rituum Congregatio citatis, & auditis partibus, censuit, Imagines S. Augustini, S. Nicolai de Tolentino, & aliorum Sanctorum eiusdem Ordinis S. Augustini impressas, aut depictas à Fratribus Discalceatis eiusdem Ordinis cum habitu, quo ipsi Discalceati vtuntur, suspendendas, & abolendas esse, iniungendumq; dictis Fratribus Discalceatis, ne sub pœnis arbitrio huius Sacræ Congregationis talia amplius audeant peragere. Et ita omninò seruari mandauit. Die xix. Decembris 1637.*

Confirmatur & approbatur, supplenturq. defectus. *§. 2. Vt autem Decretum huiusmodi firmius subsistat, exactiusq; ab omnibus, ad quos spectat, obseruetur, Nobis idem Procurator humiliter supplicari fecit, quatenus illud Apostolicæ confirmationis robore communire de benignitate Apostolica dignaremur. Nos igitur dictum Procuratorem specialibus fauoribus, & gratijs prosequi volentes, & à quibusuis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, alijsque Ecclesiasticis sententijs, censuris, & pœnis à iure, vel ab homine, quauis occasione, vel causa latis, siquibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absoluentes, & absolutum fore censentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, Decretum huiusmodi Apostolica auctoritate tenore præsentium confirmamus, & approbamus, illiq; inuiolabilis Apostolicæ firmitatis robur adijcimus, ac omnes, & singulos tàm iuris, quàm facti, & solemnitatum quantumuis substantialium, & quosuis alios defectus, si qui desuper quomodolibet interuenerint, aut interuenisse dici, vel censeri possint in eodem supplemus.*

Mandat obseruari cum decreto irritante. *§. 3. Decernentes præsentes literas validas, firmas, & efficaces existere, & fore, suosq; plenarios, & integros effectus sortiri, & obtinere, ac ab omnibus, & singulis, ad quos spectat, & pro tempore quomodolibet spectabit, firmiter, & inuiolabiliter obseruari, sicq; ab omnibus censeri, & ita per quoscunque Iudices ordinarios, & delegatos etiam causarum Palatij Apostolici Auditores iudicari, & diffiniri debere, ac irritum, & inane, si secus super his à quoquam, quauis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.*

Cōtrarijs derogat. *§. 4. Non obstantibus Constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac dicti Ordinis, illiusque Domorum, etiam iuramento, confirmatione Apostolica, vel quauis firmitate alia roboratis Statutis, & consuetudinibus, priuilegijs quoque indultis, & literis Apostolicis, illis, eorumque Superioribus, & personis, ac quibusuis alijs sub quibuscunque tenoribus, & formis, ac cum quibusuis derogatoriarum derogatorijs, alijsque efficacioribus, & insolitis clausulis, ac irritantibus, & alijs decretis in genere, vel in specie, & aliàs in contrarium quomodolibet concessis, confirmatis, & innouatis. Quibus omnibus, & singulis eorum tenore præsentibus pro sufficienter expressis habentes, illis aliàs in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expressè derogamus, cæterisque contrarijs quibuscunque.*

Transumptis fidem adhiberi iubet. *§. 5. Volumus autem quod præsentium transumptis, etiam impressis manu alicuius Notarij publici subscriptis, & sigillo personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ, seu Generalis dicti Ordinis munitis eadem prorsus fides vbique adhibeatur, quæ præsentibus ipsis originalibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Datum Romæ apud S. Petrum sub Annulo Piscatoris die xxiij. Ianuarij MDCXXXVIII. Pontificatus Nostri Anno Decimo quinto.*

M. A. Maraldus.

CON-

CONSTITVTIO XIX.

Statuit quæ obseruanda sint circa Iubilationem Lectorum in Cismontana familia Ordinis Minorum Sancti Francisci de obseruantia.

VRBANVS PAPA VIII.

Ad futuram rei memoriam.

Motiua.

CVm sicut accepimus, ex frequentissima, immeritaq. Lectorũ iubilatione in Cismontana familia Ordinis Fratrum Minorum S. Francisci de Obseruantia nuncupatorum quamplures querelæ, multaq. & grauia incommoda in eandem familiam redundarint, ac de remedio incommodis huiusmodi adhibendo cum primùm illa ad dilecti filij nostri Francisci Sancti Laurentij in Damaso Diaconi Cardinalis Barberini nuncupati S.R.E. Vicecancellarij nostri secundum carnem ex fratre germano nepotis, dictiq. Ordinis apud Nos, & Sedem Apostolicam Protectoris, aures peruenerint, tractatum fuerit. Nos qui Religiosorum Ordinum pacem & vnitatem sinceris desideramus affectibus, vt querelis, & incommodis huiusmodi obuiam eatur.

Lectores vt Iubilati vocentur quot annos legisse necesse sit.

§. 1. Motu proprio, & ex certa scientia, ac mera deliberatione nostris; deque Apostolicæ potestatis plenitudine, tenore præsentium statuimus, vt Lectores iubilati iuxta præscriptum literarum fœl. rec. Clementis Papæ VIII. prædecessoris nostri, necnon generalium dicti Ordinis Constitutionum pluries renouatarum, ac postremò in Capitulo generali dicti Ordinis in Ciuitate Toletañ celebrato instituantur, ita quod nullus posthac ad iubilationem admittatur, quin prius Logicam, et Philosophiam tres annos, ac Theologiam decem absque vlla intermissione edocuerit, vel si intermitti contigerit, duodecim annos Theologiæ Lector extiterit. Singulis quibusque annis publica, & authentica attestatio à Guardiano, & discretis eorum manupropria, & iuramento firmata, Conuentusq. sigillo obsignata conficiatur, & in publico Conuentus Archiuio seruetur, vbi cùm opus fuerit, reperiatur.

Restringit numerum Lectorũ Iubilatorum in vnaquaque Prouincia Minorum de obseruantia.

§. 2. Vt Theologiæ lectio in ordine ad futuram iubilationem non introducatur, nisi vbi studia formata viguerint, & generalia, atque à Capitulo, & Congregatione generalibus instituta. Quod Lectores, qui non interuenientibus prædictis conditionibus per Prouinciam, vel per Superiores generales ad iubilationem admissi reperientur, eo ipso nulliter iubilati censeantur. Vt numerus Lectorum iubilatorum restringatur iuxta dispositionem Capituli Generalis in Alma Vrbe anno M. DC. XII. celebrati pro Vltramontana familia, videlicet vt pro vnoquoque Studio generali in singulis Prouincijs existenti, duo tantùm iubilati permittantur, & quolibet deficiente, loco ipsius alter sufficiatur, qui lectionis cursum prius absoluerit. Demùm pro seruãda in Prouincijs dicti Ordinis tranquillitate; reprimendisq. querelis in hac Curia in dies exurgentibus, & quod plurimi non probato legitimè lectionis tempore, & cum maiorum deceptione Superiorum, iubilationem obtinuerunt, statuimus pariter, & ordinamus, vt præfato more informationes, & temporis ad lectionem constituti, attestationes per ministros Prouinciales de nouo conficiãtur, & ad Generales superiores firmatæ, sigillataq. remittantur, vt hac ratione relaxationibus & abusibus obuiam eatur.

§. 3. Mandantes propterea omnibus, & singulis dictæ Cismontanæ familiæ Ordinis huiusmodi Superioribus, Fratribus, & personis quocunque nomine nuncupatis, ad quos spectat, & pro tempore quomodolibet spectabit in virtute Sanctæ obedientiæ, ac sub indignationis alijsq. arbitrij nostri pœnis, ne circa prædictorum lectorum iubilationẽ quicquam aliàs quam in prædictis statutis disponitur, vllo vnquam tempore de cætero facere, vel attentare audeant, seu præsumant, ac decernentes statuta huiusmodi, necnon præsentes literas valida, firma, & efficacia existere, & fore, suosq. plenarios, & integros effectus sortiri, & obtinere, ac irritum, & inane si secus super his à quoquam quauis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.

Pœnas infligit Cõtrauenientibus cum decreto irritante.

§. 4. Non obstantibus quibusuis constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac dicti Ordinis, & Cismontanæ familiæ huiusmodi etiam iuramento, confirmatione Apostolica, vel quauis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, priuilegijs quoque indultis, & literis Apostolicis quibusuis dicti Ordinis Superioribus, Fratribus, & personis sub quibuscunque verborum tenoribus, & formis, ac cum quibusuis etiam derogatoriarum derogatorijs, alijsq. efficacioribus, & insolitis clausulis, irritantibusque, & alijs decretis in genere; vel in specie, ac aliàs in contrarium quomodolibet concessis, confirmatis, & innouatis. Quibus omnibus, & singulis eorum teñ præsentibus pro sufficienter expressis habentes, illis aliàs in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter, & expresse derogamus, cæterisq. contrarijs quibuscunque.

Derogat cõtrarijs.

§. 5. Volumus autem, vt præsentium transumptis etiam impressis, manu alicuius Notarij publici subscriptis, & sigillo personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem prorsus fides in iudicio, & extra illud adhibeatur, quæ ipsis præsentibus adhiberetur si forent exhibitæ, vel ostensæ. Dat. Romæ apud S. Petrum sub Annulo Piscatoris, die secunda Martij M. DC. XXXVIII. Pontificatus Nostri Anno Decimoquinto.

Transumptis fidem adhiberi iubet.

M. A. Maraldus.

§.

Decreta Clementis VIII. circa Lectorum exemptionem habentur supra in Const. X. Vrbani VIII. T. 2. §. 18. pag. 385. col. 2. & ibi. §. 33. pag. 386. col. 2. Vide quæ de lectorum Priuilegijs notantur in formulario Præ-

Prælatorum litera L.cap.1.num.3.& in additament.c.12.n.3.pag.479.col.2.

CONSTITVTIO XX.

Mandat Ordinarijs locorum, vt decernant, ne Parochi plus percipere possint in Sepulturis, quæ fiunt in Ecclesijs Regularium, quam in eis, quæ fiunt in proprijs, seu aliorum Clericorum.

VRBANVS PAPA VIII.

Ad futuram rei memoriam.

Supplicatio. CVm sicut dilectus filius Blasius Procurator Generalis Fr. Ord. Minorum Conuentualium S.Francisci nuncupatorum. Nobis nuper exponi fecit, diuersæ extorsiones excessiuæ à dilectis filijs Capitulo,& Canonicis secularis, & Collegiatæ loci de Veglia Brundusinæ Diœcesis,necnon etiam à diuersis Parochis aliorum locorum fiant pro impedienda libertate electionis sepulturæ in Ecclesijs Ordinis huiusmodi, Nobis propterea humiliter supplicari fecit, vt de opportuno in præmissis remedio prouidere de benignitate Apostolica dignaremur.

Concedit prout in sũmario. §.1. Nos igitur dictum exponentem specialibus fauoribus, & gratijs prosequi volentes, & à quibusuis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, alijsque Ecclesiasticis sententijs, censuris,& pœnis a iure,vel ab homine quauis occasione, vel causa latis, si quibus, quomodolibet innodatus existat ad effectum præsentium dumtaxat consequendum harum serie absoluendum, & absolutum fore censendum. Huiusmodi supplicationibus inclinati de Venerabilium fratrum nostrorum S.R.E. Cardinalium negocijs Regularium præpositorum consilio, Ordinarijs locorum per præsentes committimus, vt prouideant omnino, ne diutius abusus huiusmodi tolerentur, & decernant, ne Parochi plus percipere possint in sepulturis, quæ fiunt in Ecclesijs Regularium, quam in eis, quæ fiunt in proprijs,seu aliorum Clericorum.

Cõtrarijs derogat quibuſcũque. §.2. Non obstantibus Constitutionibus,& ordinationibus apostolicis, cæterisque contrarijs quibuscunque. Datum Romæ apud Sanctum Petrum sub Annulo Piscatoris die xi.Martij M DC XXXVIII. Pontificatus Nostri Anno Decimo quinto.

M.A.Maraldus.

§.

Facit ad ea, quæ de libera electione sepulturæ statuit Iulius II. in Constitut.2. T.1. §.21. pag.78.col.2.& quæ dicit Pater Peyrinis, ad eam Constitutionem ibid.n.55.pag.89. col.1.& in additamenta cap.3. num. 8. pag. 419.col.1.

CONSTITVTIO XXI.

Declarat, & decernit quod Conuentus, seu Hospitalia Religionis B. Ioannis Dei, in quibus duodecim Religiosi non existunt, non comprehendantur decreto à Sanctitate sua edito subijciente huiusmodi Conuentus omnimode iurisdictioni ordinarij loci.

VRBANVS PAPA VIII.

Ad futuram rei memoriam.

CVm sicut dilectus filius Angelicus Rampulla Congregationis B. Ioannis Dei Procurator generalis Nobis nuper exponi fecit per quandam fœl.record.Pauli V. prohibeatur expresè, ne plures ad habitum & professionem per Fratres dictæ Congregationis suscipi & emitti solitam admittantur, quam Infirmorum & miserabilium personarum necessitas exigat, ac per aliam Constitutionem Pij etiam V. Romanorum Pontificum prædecessorum nostrorum statuatur, vt quicquid Congregationis huiusmodi Fratres acquirunt,non sibi, exceptis dumtaxat victu & vestitu, sed pauperibus Infirmis & hospitalibus, ad quorum seruitium particulari instituto, ac voto obstringuntur, acquirant, indeque pateat dictam Congregationem non parum ab alijs Religionibus circa libertatem & facultatem duodecim religiosos in singulis eius Conuentibus & hospitalibus deputandi differre, Nobis propterea dictus Angelicus humiliter supplicari fecit, vt prædictam Congregationem minimè comprehensam esse sub decreto auctoritate nostra hac de re die xxi. Iunij M DC XXV. inter decreta de celebratione Missarum, §.deinceps edito declarare,ac aliàs vt infra indulgere de benignitate Apostolica dignaremur. Supplicatio.

§.1. Nos igitur eumdem Angelicum Procuratorem generalem specialibus fauoribus, & gratijs prosequi volentes, & à quibusuis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, alijsque ecclesiasticis sententijs,censuris,& pœnis à iure vel ab homine, quauis occasione vel causa latis,siquibus quomodolibet innodatus existit ad effectum præsentium dumtaxat consequendum harum serie absoluentes, & absolutum fore censentes,huiusmodi supplicationibus inclinati. De Venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium negocijs Regularium Præpositorum consilio Apostolica auctoritate tenore præsentium declaramus ac decernimus, vt quoad dictæ Congregationis Conuentus et hospitalia,in quibus erunt duodecim religiosi, Episcopi nullatenus se ingerant, & quoad illos Conuentus, seu hospitalia, in quibus erit minor Religiosorum numerus, ijdem Episcopi possint insimul cum Prouinciali, vel alio maiori eiusdem Congregationis Superiore ad reuisionem computorum administrationis eorumdem hospitalium procedere, Concedit prout in sũmario. & supplẽtur defectus.

ita

ita tamen ut contra personas in nihilo prorsus se immisceant.

Cōtrariis derogat. §. 2. *Non obstantibus prædicto decreto, ac quibusuis alijs Constitutionibus & Ordinationibus Apostolicis super numero religiosorum in quolibet Monasterio, aut Conuentu constituendo, ac quatenus opus sit dictæ Congregationis, etiam iuramento, confirmatione Apostolica, vel alia quauis firmitate roboratis statutis, & consuetudinibus, cæterisque contrarijs quibuscumque. Datum Romæ apud S. Mariam Maiorem sub Annulo Piscatoris die ix. Iulij M DC XXXVIII. Pontificatus Nostri Anno Decimoquinto.*

M.A.Maraldus.

§.

Decretum, à quo eximuntur, habetur in Constitutione nona Sanctitatis suæ T. 2. §. 8. pag. 379. col. 1.

CONSTITVTIO XXII.

Confirmat decretum Sacræ Congregationis Concilij Tridentini interpretum, quod in Ecclesijs Parochialibus, quæ sunt membra Monasteriorum Congregationis Cassinensis, aut alias ab ipsis dependentes, cura animarum exerceri possit, etiam per Monachos ad nutum suorum Superiorum amouibiles.

VRBANVS PAPA VIII.

Ad futuram rei memoriam.

Enarratio. *Alias à Venerabilibus fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus Sacri Concilij Tridentini interpretibus super subinserto supplici libello sibi tunc porrecto emanauit decretum tenoris subsequentis, videlicet. Illustrissime & Reuerendissime Domine. Monasterium Ordinis S. Benedicti Congregationis Cassinensis Ciuitatis Patauinæ habet nonnullas parochiales Ecclesias in eadem Diœcesi, quæ non sunt unitæ Monasterio, sed sunt parochiales dependentes ab illo, in quibus dictus Episcopus Patauinus dicit, Monasterium fuisse solitum deputare Presbyteros sæculares, qui præuio ipsius Episcopi examine, & approbatione curam animarum exercuerunt, sed ab aliquot annis cœpisse deputari unum Monachum, qui sine Socio regulari, & cum solo famulo habitat in dicta parochiali, & curam administrat etiã sine Episcopi approbatione. Vnde nunc quæritur, an in dictis Parochialibus ab ipsis Monasterijs quoquomodo dependentibus, non autem vnitis debeat cura animarum exerceri per Monachum, vel per Presbyterum sæcularem ab ipsis Monachis nominatum, & ab Episcopo approbatum.*

§. 1. *Sacra Congregatio Cardinalium Concilij Tridentini interpretum partibus auditis, censuit, in Parochialibus, quæ sunt membra monasteriorum Congregationis Cassinensis, aut aliàs ab ipsis dependentes, curam animarum exerceri posse etiam per Monachos ad suorum Superiorum nutum amouibiles, ita tamen ut ijdem prius examinentur, & approbentur ab Episcopo, eiusque iurisdictioni subijciantur in his, quæ ad ipsam curam, & Sacramentorum administrationem pertinent, et cum eo, qui ad eam exercendam fuerit pro tempore deputatus, habitet alius saltem Monachus eiusdem Ordinis professus ad præscriptum Concilij Lateranensis sub Alexandro III. cap. 10.* Monachi Cassinenses possũt curam animarum in proprijs Ecclesijs, vel ab ipsis dependentibus exercere.

§. 2. *Cum autem sicut dilectus filius Procurator generalis dictæ Congregationis Nobis nuper exponi fecit, ipse decretum huiusmodi pro illius firmiori subsistentia apostolicæ nostræ confirmationis patrocinio communiri summopere desideret. Nos eundem Procuratorem generalem specialibus fauoribus, & gratijs prosequi volentes, & à quibusuis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, alijsque Ecclesiasticis sententijs, censuris, & pœnis à iure, vel ab homine quauis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existit ad effectum præsentium dumtaxat consequendum harum serie absoluentes, & absolutum fore censentes, supplicationibus illius nomine Nobis super hoc humiliter porrectis inclinati. Decretum præinsertum cum omnibus, & singulis in eo contentis apostolica auctoritate tenore præsentium confirmamus, & approbamus, illiq; inuiolabilis apostolicæ firmitatis robur adijcimus, ac omnes, & singulos tam iuris, quàm facti defectus, si qui desuper quomodolibet interuenerint, supplemus.* Sanctissimus confirmat, & supplet defectus.

§. 3. *Decernentes illud, necnon præsentes litteras valida, firma, & efficacia existere, & fore, suosque plenarios effectus sortiri, & obtinere, ac ab omnibus, & singulis, ad quos spectat, & pro tempore spectabit, inuiolabiliter obseruari, sicq; per quoscumque iudices ordinarios, & delegatos, etiam causarum Palatij Apostolici Auditores iudicari, & diffiniri debere, ac irritum, & inane si secus super his à quoquam quauis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari.* Mandat obseruari cum decreto irritante.

§. 4. *Non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac dictæ Congregationis etiam iuramento, confirmatione Apostolica, vel quauis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, cæterisque contrarijs quibuscumque. Dat. Romæ apud S. Mariam Maiorem sub Annulo Piscatoris die vi. Septembris M DC XXXVIII. Pontificatus Nostri Anno Decimosexto.* Cõtrarijs derogat.

M.A.Maraldus.

CONSTITVTIO XXIII.

Mandat locorum Ordinarijs, ac nuntijs Apostolicis, ne permittant quemquam deferre tunicam simplicem, oblongam, cum man-

mantello, vel sine mantello Fratrum Minorum de Obseruantia, absque licentia in scriptis Superiorum prædictæ Religionis; Habitum verò prædictum cum Capucio tunicæ, seu mantello consuto, nec etiam cum licentia cuiusuis Superiorum dicti Ordinis.

VRBANVS PAPA VIII.

Ad futuram rei memoriam.

Supplicatio.

CVm sicut dilectus filius Procurator Generalis Ordinis Fratrum Minorum regularis Obseruantiæ Sancti Francisci Nobis nuper exponi fecit quamplures abutentes habitu Fratrum Tertiariorum Ordinis eiusdem Sancti Francisci, vel simplicem Tunicam oblongam cum Mantello, vel sine eo absque Superiorum prædictæ Religionis licentia deferant, vel etiam eis caputium aut Tunicæ adiunctum, aut ipsi Mantello consutum superaddant, eorumq. nonnulli extra Claustra degentes tum scandalosè, & inopportunè sub specie peregrinationis, aut alterius emendicati prætextus diuagentur, tum etiam aliquas Ecclesias seu Capellas adsecto sibi Heremitarum nomine incolant, exindeq. maxima apud sæculares scandali materia, & praua opinionis erga prædictam Religionem ingeratur, Nobis propterea dictus Procurator Generalis humiliter supplicari fecit vt tot incommodis & scandalis opportunum aliquod remedium adhibere de benignitate Apostolica dignaremur.

Concedit prout in sũmario, & cõtrafacientib. pœnas apponit cũ clausula sublata.

§. 1. Nos igitur eundem Procuratorem generalem specialibus fauoribus & gratijs prosequi volentes, & à quibusuis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, alijsque ecclesiasticis sententijs, censuris, & pœnis à iure vel ab homine quauis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existit ad effectum præsentium dumtaxat consequendum harum serie absoluentes & absolutum fore censentes, huiusmodi supplicationibus inclinati Omnibus & singulis locorum Ordinarijs, ac nostris & Sedis Apostolicæ Nuncijs vbiuis Terrarum constitutis & degentibus tenore præsentium districtè præcipiendo mandamus, ne de cætero, quemquam prædictam Tunicam oblongam, cum, vel sine Mantello absque Superiorum prædictæ Religionis Minorum de Obseruantia & cuiusuis instituti seu Congregationis Ordinis eiusdem Sancti Francisci licentia in scriptis obtenta quoquomodo deferre permittant, vtque si aliquem præmissorum transgressorem repererint illum carceri mancipandum, tali habitu exuendum, & arbitrarijs pœnis mulctandum irremissibiliter curent, & præterea nemini licitum faciant etiamsi prædictæ Religionis Minorum de Obseruantia, & cuiusuis Instituti seu Congregationis vniuersi Ordinis huiusmodi Superiorum scripta, seu quouis alio prætextu roborata licentia desuper accesserit, vt habitum huiusmodi cum prædicto Caputio, vel Tunicæ, seu Mantello, vt præfertur, consuto deferant sublata eisdem Ordinis Superioribus ipsisq. locorum Ordinarijs, ac Nuncijs Apostolicis, & eorum cuilibet quauis auctoritate licentias huiusmodi cuiquam concedendi, ac demum, earumdem tenore præsentium volumus & ordinamus vt si quispiam tale deferens Caputium, vel cum licentia, vel sine ea inuentus fuerit carceris detentione, habitus priuatione, & alijs arbitrarijs pœnis ab eisdem Ordinarijs & Nuncijs omnino puniatur.

Derogat cõtrarijs.

§. 2. Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, ac dicti Ordinis etiam iuramento, confirmatione Apostolica vel alia quauis firmitate roboratis statutis, & consuetudinibus, priuilegijs quoque indultis, & literis Apostolicis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & innouatis. Quibus omnibus & singulis illorum omnium tenore præsentibus pro plenè & sufficienter expressis habentes illis aliàs in suo robore permansuris ad præmissorum effectum specialiter & expressè derogamus, cæterisq. contrarijs quibuscumque.

Transumptis fidem adhiberi iubet.

§. 3. Vt autem præsentes nostræ literæ ad omnium quos illæ concernunt, notitiam facilius deueniãt. Volumus autem quod illarum transumptis etiam impressis manu alicuius Notarij publici subscriptis, & sigillo personæ in dignitate ecclesiastica constitutæ munitis eadem vbique fides in iudicio & extra illud adhibeatur, quæ ipsis præsentibus adhiberetur si forent exhibitæ vel ostensæ. Dat. Romæ apud Sanctam Mariam Maiorem sub Annulo Piscatoris, die v. Octobris M DC XXXVIII. Pontificatus Nostri Anno Decimosexto. M. A. Maraldus.

CONSTITVTIO XXIV.

Statuit non ieiunandum in vigilia Sancti Ioannis Baptistæ, quando contingit in die Solemnitatis Corporis Christi.

VRBANVS PAPA VIII.

Ad futuram rei memoriam.

§. 1.

Motiua.

CVm euenire quandoque possit, vt Vigilia S. Ioannis Baptistæ in diem festum Solemnitatis Sanctissimi Corporis Domini Nostri IESV CHRISTI incidat. Nos attendentes diem festum huiusmodi, quò tanti Sacramenti institutio, summa totius populi Christiani lætitia recolitur, è principalibus anni festiuitatibus existere, propterea de Venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. Cardinalium Sacris Ritibus Præpositorum consilio deinceps perpetuis futuris temporibus quoties Vigiliam prædictam in dictum diem festum Solemnitatis Sanctissimi Corporis Domini Nostri IESV CHRISTI incidere contigerit, non esse ieiunandum, neque à carnibus abstinendum in die festo huiusmodi, sed anticipandum ieiunium die immediatè antecedenti, nempe feria quarta,

ta, prout ieiunaretur in ipsa Vigilia, Apostolica auctoritate tenore præsentium statuimus & ordinamus. In contrarium facientibus non obstantibus quibuscumque.

Transumptis fidem adhiberi iubet.

§. 2. *Volumus autem vt præsentium transumptis etiam impressis, manu alicuius Notarij publici subscriptis, & sigillo personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem prorsus fides vbique adhibeatur, quæ ipsis præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Dat. Romæ apud S. Mariam Maiorem sub Annulo Piscatoris die xiij. Octobris MDCXXXVIII. Pontificatus Nostri Anno Decimosexto.*

M.A.Maraldus.

CONSTITVTIO XXV.

Confirmat decretum S. Congregationis Rituum, quod Monachi Cassinenses non sunt vllo modo cogendi accedere, nisi ad processionem Sanctissimi Sacramenti.

VRBANVS PAPA VIII.

Ad futuram rei memoriam.

Supplicatio.

NVper pro parte dilecti filij Procuratoris Generalis Congregationis Cassinensis Ordinis S. Benedicti Nobis expositum fuit, quòd aliàs seù nuper à Venerabilibus fratribus nostris S. R. E. Cardinalibus Sacris Ritibus Præpositis emanauit Decretum tenoris subsequentis videlicet. Pro Monachis S. Sixti Congregationis Cassinensis Placentiæ commorantibus narratum fuit, quòd ipsi Monaci, nunquam in eadem Ciuitate, nec alibi soliti sunt accedere ad alias Processiones, præterquàm ad Processionem Sanctissimi Sacramenti. Nunc verò Episcopus vult cogere, vt accedant etiam ad Processiones, quæ fieri solent pro Rogationibus maioribus & minoribus singulis annis, ad quas antea nunquam accesserunt, et propterea petierunt non adstringi, vltra eorum solitum et consuetũ.

Monachi Casfinenses nõ possunt cogi ab ordinariis, nisi ad processionẽ SS. Sacramenti.

§. 1. *Sacra rituum Congregatio respondit, Monachos prædictos non esse vllo modo cogendos accedere, nisi ad Processionem Sanctissimi Sacramenti, iuxta eorum antiquam consuetudinem, quam tàm dictis Monachis Placentiæ commorantibus, quam alijs eiusdem Congregationis Cassinensis vbique conseruandam esse censuit, & declarauit. Die 10. Iunij 1602. Dat. hac die 9. Octobris 1638.*

Confirmatur, & supplentur defectus eũ decreto irritante.

§. 2. *Cum autem sicut eadem expositio subiungebat dictus Procurator generalis Decretum huiusmodi pro illius firmiori subsistentia apostolicæ nostræ confirmationis robore communiri summoperè desideret. Nos eumdem Procuratorem generalem specialibus fauoribus & gratijs prosequi volentes, & à quibusuis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, alijsque Ecclesiasticis censuris, & pœnis à iure, vel ab homine, quauis occasione vel causa latis, siquibus quomodolibet innodatus existit ad effectum præsentium dumtaxat consequendum harum serie absoluentes, & absolutum fore censentes. Supplicationibus illius nomine Nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, Decretum præinsertum cum omnibus & singulis in eo contentis apostolica auctoritate tenore præsentium confirmamus, & approbamus, illisque inuiolabilis apostolicæ firmitatis robur adijcimus, ac omnes, & singulos tàm iuris, quàm facti defectus, si qui desuper quomodolibet interuenerint supplemus. Decernentes illud, necnon præsentes literas valida, firma, & efficacia existere & fore, suosque plenarios & integros effectus sortiri & obtinere, & ab omnibus & singulis, ad quos spectat, & pro tempore quomodolibet in futurum spectabit inuiolabiliter obseruari, sicque per quoscũque Iudices ordinarios & delegatos etiam causarum Palatij Apostolici Auditores iudicari & diffiniri debere, ac irritum & inane si secus super his à quoquam quauis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari.*

§. 3. *Quocirca dilecto filio nostro, & Sedis Apostolicæ nunc & pro tempore existenti in Regno Neapolis Nuncio, ac Causarum Curiæ Cameræ Apostolicæ generali Auditori per præsentes cõmittimus, et mandamus quatenus ipsi vel duo, aut vnus eorum per se vel alium, seu alios Decretum, & præsentes literas huiusmodi, & in eis contenta quæcumq; vbi & quando opus fuerit, & quoties pro parte tam prædictorum Monasterij Placentiñ, quàm aliorum quorumcumque eiusdem Congregationis Monachorum requisiti fuerint solemniter publicantes, illisq; in præmissis efficacis defensionis præsidio assistentes faciant illos auctoritate nostra præmissorum omnium & singulorum commodo, & effectu pacificè frui, & gaudere, non permittentes eos desuper à quoquam quauis auctoritate quomodolibet indebitè molestari. Contradictores quoslibet, & rebelles per sententias, censuras, & pœnas ecclesiasticas, aliaque opportuna iuris, et facti remedia appellatione postposita compescendo; Inuocato etiam ad hoc si fuerit opus, auxilio brachij sæcularis.*

Mandat publicari Decretũ. & cõmittit nè amplius præfati Monachi molestentur cõtrafacientibus pœnas apponens.

§. 4. *Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis, & quibusuis Congregationis, & Monasteriorum huiusmodi etiam iuramento, confirmatione Apostolica, vel alia quauis firmitate roboratis statutis, & consuetudinibus, cæterisque contrarijs quibuscumque. Datum Romæ apud Sanctum Petrum sub Annulo Piscatoris die xuij. Nouembris M. DC. XXXVIII. Pontificatus Nostri Anno 16.*

Derogat cõtrarijs.

M.A.Maraldus.

CONSTITVTIO XXVI.

Confirmat, & declarat literas pro bono regimine Prouinciæ S. Ioannis Baptistæ Fratrum Discalceatorum de obseruantia: & alia insuper de nouo concedit.

VRBA-

VRBANVS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Proemiũ. *CVm ea, quæ propter iustas, & rationabiles causas aliquando stabilita sunt, ipsa rerum, & temporum experientia doceat prouide oportere moderari, & immutare; superioribus verò annis per quasdam nostras in simili forma Breuis litteras pro bono regimine Prouinciæ S. Ioannis Baptistæ Fratrum Minorum Discalceatorum nuncupatorum Regularis Obseruantiæ S. Francisci in Hispania; quædam clausulæ quarundam aliarum in eadem forma Breuis in fauorem eiusdem Prouinciæ à fel. rec. Clemente Papa VIII. prædecessore nostro emanatarum incipientium*, Ex iniuncto nobis Apostolici muneris debito, *sub datum die 29. Nouembris 1599. declaratæ, & aliæ limitatæ fuerint, ex præfata verò limitatione, seu moderatione, nonnulla grauia inconuenientia, quæ nouis litibus, et inquietudinibus ianuam aperuerunt, in dies oriri videantur.*

Supplicatio. §. 1. *Nobis propterea dilecti filij Michael Teruel Minister Prouincialis, & Diffinitores dictæ Prouinciæ Fratrum eorundem per dilectum etiam filium Franciscum Seguer dicti Ordinis professorem eorum Procuratorem humiliter supplicari fecerunt, vt omnia, & singula gratias, & priuilegia in prædictis Clementis prædecessoris litteris, eidem S. Io. Baptistæ Prouinciæ aliàs concessa confirmare, & opportunè sibi vt infra prouidere, & indulgere de benignitate Apostolica dignaremur.*

Concedit prout in sũmario, & supplet defectus. §. 2. *Nos igitur, qui personarum quarũlibet, præsertim sub suaui Religionis iugo Altissimo famulantium quieti, et statui quantum cum Domino possumus libenter consulimus, omnem super præmissis inconuenientium huiusmodi materiam, & occasionem è medio submouere, ipsosq; exponentes specialibus fauoribus, & gratijs prosequi volentes, & eorum singulares personas à quibusuis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, alijsq; Ecclesiasticis sententijs, censuris, & pœnis à iure, vel ab homine quauis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatæ existunt, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum harum serie absoluentes, & absolutos fore censentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, præfatas Clementis prædecessoris litteras in fauorem Prouinciæ prædictæ S. Ioannis Baptistæ Ordinis Fratrum Minorum S. Francisci Discalceatorum huiusmodi cum omnibus, & singulis in eis contentis Apostolica auctoritate tenore præsentium confirmamus, & approbamus, illisq; inuiolabilis Apostolicæ firmitatis robur adijcimus, ac omnes, & singulos tàm iuris, quàm facti defectus, si qui desuper quomodolibet interuenerint, supplemus.*

Concedit erigere posse Cõuentus, & Ecclesias. §. 3. *Et insuper modernis eidem Michaeli, & pro tempore existentibus Ministro Prouinciali, Custodi, Diffinitoribus, Guardianis, & Fratribus d. Prouinciæ, vt quascunq; Domos, siue Heremitoria, seu loca; si quæ sibi à pijs Christi fidelibus in Hispaniæ partibus concedantur, recipere, & in illis Conuentus sui Ordinis erigere, & fundare; seruata tamen alias Sacrorum Canonum, et Decretorum Sacri Concilij Tridentini forma, de sola Ordinarij loci licẽtia, ac nullo quarumuis aliarum personarum cuiusuis Ordinis, Congregationis, aut instituti Regularium desuper requisito consensu, ac in domos sui Ordinis, & Prouinciæ præfatæ cum Ecclesia, Sacrario, Campana, seu Campanis humilibus, Cœmeterijs, Claustro, Refectorio, Cellis, Hortis, alijsq; officinis, & ædificijs necessarijs erigere, & fabricari facere, ac in illis Fratres sui Ordinis Discalceatorum introducere, atq; in ipsarum Domorum Ecclesijs postquam erectæ, & fabricatæ fuerint, Sanctissimum Eucharistiæ Sacramentum pro infirmis asseruare, ac diuina Officia celebrare, & Ecclesiastica Sacramenta ministrare, vt in cæteris Fratrum Discalceatorum eorundem Domibus fieri solet.*

Dat facultatem recipiendi nouitios. §. 4. *Ac eiusdem Prouinciæ nunc, & pro tempore existentibus Ministris Prouincialibus, seu Guardianis, siue alio quouis nomine nuncupatis Prælatis, ad quod de iure, & iuxta regularia eiusdem Ordinis statuta Apostolica auctoritate confirmata spectat, & pertinet, vt quoscunq; prædictum Discalceatorum Ordinem ingredi, & profiteri volẽtes, dummodo in qualibet dictarum domorum erigendarum tàm Fratres professi, quàm Nouitij numerum triginta non excedant, iuxta regularia eiusdem Ordinis instituta ad habitum, & professionem recipere, & admittere, ac cum alijs Religiosis professis incorporare liberè, & licitè valeant, licentiam, & facultatem perpetuò concedimus.*

Et condẽdi statuta, & eos eximens à statutis emanatis à fratribus de obseruantia. §. 5. *Præterea, quod Prouincia præfata, illiusq; Fratres, & Conuentus suis arctioribus Constitutionibus, & Statutis, quæ in pleno Capitulo Prouinciali à maiori parte Capituli receptæ, et stabilita fuerint, gubernentur; nec ad obseruanda Statuta generalia à Capitulis, vel Cõgregationibus generalibus Ordinis Fratrum Minorum S. Francisci de Obseruantia nuncupatorum iam facta, vel pro tempore facienda, nec ad specialia eiusdem Ordinis Superiorum mandata, quæ Ministri Prouincialis, Custodis, & Diffinitorum Prouinciæ iudicio, fuerint dd. Fratrum Discalceatorum reformationi, aut commodo dissentanea teneantur.*

Et congregationes celebrandi, ac eligendi sibi Superiores. §. 6. *Quòd Ministri, seu Prælati Prouinciales, Congregationes particulares, quas Diffinitoriales vocant quando, & vbi commodius sibi visum fuerit liberè, & licitè conuocare, & celebrare, ac in eis quaslibet electiones Guardianorum, & aliorum Officiorum facere, & quascunq; causas, siue ciuiles, siue Criminales & negotia ad eandem Prouinciam spectantia iuxta formam Sacrorum Canonum, & regularium Statutorum, & suarum Constitutionum prouincialium tractare, diffinire, & sententiare possint; quodque Prælati Generales eiusdem Ordinis huiusmodi Congregationes particulares Diffinitoriales, aut earum electiones, seu diffinitiones, vel decreta, & sententias nequaquam impedire, immutare, nec dilatare valeant.*

Visitatores assignat ex eodem Instituto. §. 7. *Quod d. Prouincia, eiusq; nunc, & pro tempore existentes Conuentus, & Fratres, nisi per Fratres Visitatores alicuius Prouinciæ Discalceatorum huiusmodi; à Prælatis tamen generalibus deputandos*

dos nullatenus visitari, aut sindicari possint; quodque huiusmodi Visitatores Discalceati in d. Prouinciam ingredi, aut in ea aliquam iurisdictionem exercere non valeant, nisi tempore statuto circa finem triennij Ministri Prouincialis, nempe post duos annos, & septem menses Prouincialatus cuiuslibet Ministri Prouincialis eiusdem Prouinciæ transactos, & non antea, Tales autem Visitatores omnia statuta Prouincialia eiusdem Prouinciæ obseruare, & iuxta illorum tenorem, & præscriptum Prouinciam visitare, & gubernare debeant, & teneantur, nec in eisdem statutis, nisi de consensu maioris partis Diffinitorij plenè dispensare valeant, quamuis hoc idem in litteris patentibus, & authenticis à Prælatis generalibus, alijsue Superioribus specialiter ijsdem indultum, & concessum fuerit.

Dat puniẽdi formam.

§. 8. *Vt autem omnes ambitionis, & iniustitiæ occasiones, quæ sub simulato, ac apparentis correctionis, & reformationis zelo obrepere solent, è medio penitus euellantur, postquam prædicti Visitatores Commissarij suam iurisdictionem, & Visitationem in Prouincia huiusmodi cœperint exercere, nulli Guardiani, nullique Vocales, quibus concursus ad Capitulum proximè futurum de iure competit, possint ante ipsum celebratum Capitulum ob aliquam, seu aliquas causas ab officio remoueri, nec voce actiua, aut passiua priuari: Si autem in ipsa Visitatione aliquibus delictis, & culpis quidam præfatorum reperiantur obnoxij, vel eorum punitio, & correctio post omnes electiones Capituli factas differatur, vel alijs Canonicis, & regularibus pœnis præter priuationem officij, ac vocis actiuæ, & passiuæ arbitrio Superiorum puniri debeant.*

Dicti Fratres non posſunt mitti extra Prouincias suas nec extra claustra degere sine licentia.

§. 9. *Insuper quod Fratres eiusdem Prouinciæ Sancti Ioannis Baptistæ, ab ipsa sua Prouincia per quoscumque Superiores abstrahi nequeant, vt ad Indos, vel alias partes, & Prouincias remittantur, nisi de consensu Capituli Prouincialis, vel Diffinitorij pleni eiusdem Prouinciæ. Et quod huiusmodi Superiores quicumque illi sint, non possint Fratres Præfatos licentiare, vt in domibus sæcularium, seu extrà claustra habitent, nisi seruata ad vnguem forma à Clemente prædecessore præfato præscripta in Bulla, seu litteris de Reformatione Regularium incipieñ,* Nullas omnino prætextu cuiuscumque priuilegij, *sub anno 1599. nempè quod tales licentiæ nisi ex grauissima causa à Sede Apostolica approbanda nullatenus concedantur, quæ verò aliter concessæ sint, ipso facto irritæ, & nullæ censeantur, & Religiosi talibus licentijs vtentes statim ad claustra reuocentur.*

Dat facultatem libros extrahendi à Bibliothecis de licentia Prelati studiorũ causa, & communicat Priuilegia iam concessa, & concedenda alijs Prouinciis Hispaniarum eiusdem Ordinis.

§. 10. *Quodque possint ijdem Fratres Discalceati intra septa domus regularis suæ libros à bibliothecis de licentia Prælati abstractos habere, & illis vti, dummodo postquam illis vsi fuerint eisdem bibliothecis illos restituere procurent; Ac demum Ministro Prouinciali, Custodi, necnon Guardianis, Conuentibus, Fratribus vniuersis dictæ Prouinciæ nunc, & pro tempore existentibus, vt omnibus, & singulis gratijs, indultis, & priuilegijs, exemptionibus, immunitatibus, libertatibus, fauoribus, indulgentijs, & litteris Apostolicis, tàm Prouincijs Sancti Iosephi, & Sancti Pauli, quàm quibusuis alijs eiusdem Ordinis Fratrum Discalceatorum Hispaniarum Prouincijs per quoscumque Romanos Pontifices prædecessores, ac per Nos, & Sedem Apostolicam hactenus concessis, & in posterum concedendis æquè, ac si ipsemet Prouinciæ Sancti Ioannis Baptistæ nominatim concessa fuissent, frui, potiri, & gaudere perpetuò possint, & valeant, auctoritate, & tenore præfatis pariter perpetuò concedimus, & indulgemus.*

Pœnæ contrafacientibus, & clausulæ præseruatiuæ mandat etiam publicari.

§. 11. *Volumusque, statuimus, & ordinamus respectiuè, & insuper præcipimus Ministro, & Commissario generalibus Ordinis Minorum regularis Obseruantiæ, & quibusuis Commissarijs, & Visitatoribus ad dictam Prouinciam S. Ioannis Baptistæ destinatis, cæterisque tàm Prælatis, quàm subditis sub pœnis excommunicationis latæ sententiæ, ac priuationis quorumcumque officiorum, & dignitatum eo ipso absque alia declaratione incurreñ, nè in præmissis Fratres præfatos Discalceatos Prouinciæ S. Ioannis Baptistæ huiusmodi litibus grauari, aut quouismodo molestari permittant; quinimò præfata omnia priuilegia, & indulta alijs inuiolabiliter obseruent, & obseruari faciant, ac per suas proprias litteras, quoties pro parte præfatorum Fratrum Discalceatorum fuerint requisiti faueant, & assistant; Et nihilominus Venerabilibus fratribus Valentiñ, & Granateñ Archiepiscopis, necnon Carthagineñ, Guadiceñ, Orioleñ, Dertuseñ, & Illerdeñ Episcopis, eorumque Vicarijs generalibus, seu Prouisoribus, ac dilecto filio Curiæ Cameræ Apostolicæ generali Auditori per præsentes committimus, & mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut vnus eorum per se vel alium, seu alios præsentes litteras, & in eis contenta quæcumque vbi, & quando opus fuerit, ac quoties pro parte eorundem Fratrum Discalceatorum desuper fuerint requisiti solemniter publicent illisque in præmissis efficacis defensionis præsidio assistant, faciantque auctoritate nostra eos præmissis omnibus, & singulis pacificè frui, & gaudere; Non permittentes eos desuper per Prælatos generales, & Visitatores præfatos quomodolibet molestari Contradictores quoslibet, & rebelles, & præmissis non parentes per sententias, censuras, & pœnas Ecclesiasticas, aliaque opportuna iuris, & facti remedia appellatione postposita compescendo, necnon legitimis super his habendis seruatis processibus, censuras, & pœnas præfatas illos incurrisse declarando, illasque etiam iteratis vicibus aggrauando, inuocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachij sæcularis.*

Decretũ irritans.

§. 12. *Decernentes præsentes litteras nullo vnquam tempore de subreptionis, vel obreptionis vitio, seu intentionis nostræ defectu, etiam ex eo quòd præmissis interesse habente, vel Fratres de Obser-*

Obseruantia præfati, aut quicunque alij vocati non fuerint, notari, impugnari, redargui, infringi, retractari, aut quomodolibet in ius, vel controuersiam reuocari, sed semper, & perpetuo validas, & efficaces existere, & fore, sicq; per quoscunque Iudices ordinarios, & delegatos, etiam causarum Palatij Apostolici auditores vbiq; iudicari, & diffiniri debere, ac irritum, & inane, si secus super his à quoquam quauis auctoritate sciẽter, vel ignoranter cõtigerit attentari.

Cõtrariis derogat. *§. 13. Non obstañ. fel. rec. Bonifacij Papæ Octaui prædecessoris nostri, per quam cauetur expresse, ne professores Ordinum Mendicantium loca ad habendum absque dictæ sedis licentia speciali, & de prohibitione huiusmodi expressam mentionem facieñ recipiant, & de vna, & Concilij Generalis de duabus dietis, dummodo vltra tres dietas aliquis auctoritate præsentium ad iudicium non trahatur, aliisq; constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, ac nostris litteris, quæ incipiunt.* In Cathedra B. Petri Apostolorum Principis, *de anno 1626. emanatis, ac quibusuis eiusdem Ordinis Fratrum Minorum de Obseruantia, etiam iuramento, confirmatione Apostolica, vel quauis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, etiã per Fratres Discalceatos huiusmodi acceptatis, præsertim Capitulorũ, seu Congreg. generaliũ, quibus cauetur expresse, nè Fratres Discalceati huiusmodi, domũ aliquam dicti eorum Ordinis absq; expressa licentia Capituli Generalis, aut infra quinq; leucas à domo eorundem Fratrum Minorum erigere audeant priuilegijs quoque, indultis, & litteris Apostolicis eidem Ordini Fratrum Minorum, illiusq; Superioribus, & quibusuis Religiosis particularibus, aliisque personis sub quibusuis tenoribus, & formis, ac cũ quibusuis etiam derogatoriarum derogatorijs, aliisq; efficacioribus, & insolitis clausulis, irritantibusque, & alijs decretis in genere, vel in specie, ac alias in contrarium quomodolibet concessis, confirmatis, & roboratis. Quibus omnibus, etiam si de illis, eorumque totis tenoribus spetialis, specifica, expressa, & indiuidua, ac de verbo, ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes mentio, seu quæuis alia expressio habenda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc seruanda foret, eorum tenores præsentibus pro sufficienter expressis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad præmissorum effectum spetialiter, & expresse derogamus, cæterisq; contrarijs quibuscunque. Aut si ministro, & Commissario generalibus, aut Fratribus dicti Ordinis Minorum de Obseruantia, seu quibusuis alijs communiter, vel diuisim ab Apostolica sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per litteras Apostolicas non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionẽ.*

Transumptis fidem adhiberi iubet. *§. 14. Cæterum quia difficile foret præsentes litteras ad singula quæque loca vbi necesse fuerit deferri, volumus, & dicta auctoritate decernimus, quod transumptis earundem præsentium etiam impressis manu alicuius Notarij publici subscriptis, & sigillo personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem prorsus fides vbique adhibeatur, quæ ipsis præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ.*

Dat. Romæ apud Sanctam Mariam Maiorem sub Annulo Piscatoris die decima quinta Iunij millesimi sexcentesimi trigesimi noni. Pontificatus Nostri, Anno Decimo sexto.

CONSTITVTIO XXVII.

Concedit fratribus Conuentualibus Ordinis Minorum, vt in Conuentibus, in quibus non est facta reductio Missarum, fieri possit in primo Capitulo talis reductio ad rationem 60. scutorum pro qualibet Missa quotidiana.

VRBANVS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Concessionem à se iam factam memorat. *§. 1. CVM Nos aliàs confirmantes & approbantes Constitutiones Vrbanas nuncupatas, Ordinis fratrum Minorum S. Francisci Conuentualium nuncupatorum eisdem fratribus indulserimus, vt ipsi in primo eorum Capitulo seu Congregatione Capitulari in omnibus eorum Conuentibus Missas reducere, & pro qualibet Missa quotidiana annuam eleemosynam sexaginta scutorum assignare possent, & sicut dilectus filius Procurator generalis eorumdem fratrum Nobis nuper exponi fecit in nonnullis Poloniæ, & aliarum partium Conuentibus Ordinis huiusmodi, dicta Missarum reductio in primo Capitulo, seu Congregatione Capitulari iuxta earundem Constitutionum dispositionem facta non fuerit, Nobis propterea dictus Procurator generalis humiliter supplicari fecit, vt in præmissis opportunè prouidere de benignitate Apostolica dignaremur.*

Concedit prout in sũmario. *§. 2. Nos igitur eundem Procuratorem generalem specialibus fauoribus, & gratijs prosequi volentes, & à quibusuis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, alijsquè Ecclesiasticis sententijs, censuris, & pœnis, à iure, vel ab homine, quauis occasione vel causa latis si quibus quomodolibet innodatus existit; ad effectum præsentium dumtaxat consequendum harum serie absoluentes, & absolutum fore censentes, huiusmodi supplicationibus inclinati. Quod in Conuentibus prædictis in quibus dicta reductio facta non fuit, vt præfertur, illa ad rationem annuæ eleemosynæ sexaginta scutorum pro qualibet Missa quotidiana, & alias iuxta Constitutionum prædictarum dispositionem in primo proximo Capitulo, seu Congregatione Capitulari fieri possit, Apostolica auctoritate tenore præsentium concedimus, & indulgemus.*

Cõtrarijs derogat. *§. 3. Non obstantibus præmissis, ac Constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, dictique Ordinis etiam iuramento, confirmatione Apostolica, vel quauis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, Quibus omnibus & singulis illorum omnium tenorem præsentibus pro plenè & sufficienter expressis*

pressis

pressis habentes illis alias in suo robore permansuris ad effectum præmissorum specialiter derogamus, cæterisque contrarijs quibuscumque. Datum Romæ apud Sanctam Mariam Maiorem sub Annulo Piscatoris die vi. Augusti M. DC. XXXIX. Pontificatus Nostri Anno decimoseptimo.

M.A.Maraldus.

§.

Vide aliam similem Constitutionem eiusdem Summi Pontificis.to.2. priuil.constit.5.§.2. pag.366.col.1. in qua Missæ pro Minimis reducuntur ad rationem quinquaginta scutorum Monetæ Papalis.

CONSTITVTIO XXVIII.

Decernit, quod Ministerium Redemptionis Captiuorum in omnibus spectet Fratribus Calceatis Ordinis Beatæ Mariæ de Mercede dumtaxat, & nullatenus ad Discalceatos,

VRBANVS PAPA VIII.

Ad futuram rei memoriam.

Supplicatio. *EXponi nobis nuper fecit, dilectus filius Ioannes Perez de Munebrega, Procurator Generalis Ordinis Beatæ Mariæ de Mercede Redemptionis Captiuorum, quod alias inter fratres Calceatos dicti Ordinis ex vna; & fratres eiusdem Ordinis Congregationis Discalceatorum nuncupatorum ex altera, partibus, occasione separationis, ac totalis dismembrationis fratrum Discalceatorum à fratribus Calceatis huiusmodi; inita fuit quædam Concordia, inter cuius Capitula, extat vnum, tenoris sequentis videlicet. Item quod ministerium Redemptionis solum spectet Religiosis Calceatis; & quod Patres Recollecti, non se intromittant, in recipiendis legatis à Christi fidelibus relictis ad dictum effectum; nec possint petere in suis monasterijs, nec extra, pro redimendis Captiuis, nec habere cippos, nec capsas, nec aliquid aliud pro eleemosyna petenda hac de causa; quia totum hoc debet mandari curæ, & sollicitudini Patrum Calceatorum dumtaxat; sicut vsque nunc fuit in consuetudine. Quæ quidem Concordia à felicis recordationis Gregorio Papa Decimo quinto Prædecessore nostro: ac etiam a Nobis cum clausula, citra dispensationem à quarto Voto, confirmata fuit.*

Concedit prout in sũmario. *§. 1. Postmodum vero, dictis Fratribus Discalceatis prætendentibus vigore prædictæ clausulæ, citra dispensationem à quarto Voto; ministerium Redemptionis Captiuorum fratribus Calceatis huiusmodi in dicta Concordia illiusque confirmationibus dumtaxat reseruatum, à Se quoque exerceri posse, etiam vigore suarum particularium Constitutionum, alias à nobis confirmatarum; Venerabiles fratres nostri S. R.E. Cardinales negotijs Regularium præpositi decreuerunt, vigore dictæ clausulæ, citra dispensationem super quarto voto huiusmodi, & aliarum in dicta Concordia, & illius confirmationibus Apostolicis contentarum, non fuisse, nec esse ius aliquod de nouo quæsitum fratribus Discalceatis præfatis ad ministerium Redemptionis Captiuorum exercendum, sub directione, & superioritate eorum Vicarij Generalis; sed omnia, circa ministerium dictæ Redemptionis Captiuorum, remansisse, & remanere in eisdem statu, & terminis, in quibus reperiebantur ante dictam Concordiam; Itaut præfati Fratres Discalceati, quo ad dictum opus Redemptionis Captiuorum, aut alia ad id Ministerium quomodolibet spectantia remaneant, & remanere debeant, sub Directione, Cura, Obedientia, & Superioritate Eiusdem dilecti Filij Magistri Generalis Calceatorum; ac in eisdem statu, & terminis, in quibus erant, seu existebant ante dictam Concordiam, & Confirmationes prædictas; Nosque decretum Cardinalium huiusmodi, confirmauimus; & subinde nonnullis ex Fratribus Discalceatis, huiusmodi decreto præfato, Nostrisque litteris, illius confirmatorijs, parere detrectantibus: Nos omnibus, & singulis Fratribus Discalceatis, seu Recollectis Ordinis præfati, nunc, & pro tempore existentibus, quacumque auctoritate, & officio fungentibus sub priuationis vocis actiuæ, & passiuæ, ac quorumcumque dicti Ordinis officiorum per Eos detentorum pœnis, ipso facto, absque alia declaratione per Contrauenientes, incurrendis; Præcipimus, vt dicto Magistro Generali in omnibus ab eo commissis, & præfatum Redemptionis Captiuorum opus, seu ministerium, quomodolibet concernentibus irrefragabiliter obedirent, & alias prout in Gregorij Prædecessoris prædicti, ac nostris super præmissis, in simili forma Breuis, expeditis litteris, quarum tenores præsentibus pro plenè, & sufficienter expressis, haberi volumus, plenius continetur.*

§. 2. Cum autem sicut Eadem Expositio subiungebat Fratres Discalceati prædicti prætendant Legata particularia relicta, ac Dispositiones quascumque, etiam Donationes inter viuos factas, & pro tempore faciendas, per Quoscumque pro Redemptione Captiuorum, Ecclesijs, seu Domibus, aut Personis ipsorum Discalceatorum, cum electione industriæ Earum, sub concordia, & Litteris prædictis minime comprehendi. Nobis propterea Idem Procurator Generalis, humiliter supplicari fecit; vt in præmissis opportunæ declarationis ministerio prouidere de benignitate Apostolica dignaremur. Nos igitur negotio mature, ac Ambabus Partibus pluries in facto, & iure informantibus, & auditis per Congregationem Prælatorum à Nobis, ad id, Legata particularia dispositiones, & donationes etiam inter viuos, ac alia ad fratres Calceatos spectent.

deputatorum; Eorundem Prælatorum resolutione, in fauorem Fratrum Calceatorum, Eorumque Procuratoris Generalis, facta, Nobis relata, eiusdem Procuratoris Generalis, & Fratrum Calceatorum, prædictorum votis huiusmodi, annuere volentes, ac singulares eorum personas, à quibusuis Excommunicationis, Suspensionis, & Interdicti, alijsque Ecclesiasticis sententijs, censuris, & pœnis, à iure, vel ab homine, quauis occasione, vel causa latis; si quibus quomodolibet innodatæ existant, ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harum serie absoluentes, & absolutas fore censentes, huiusmodi supplicationibus inclinati; Concordiam prædictam, ac dicti Gregorij prædecessoris, & nostras desuper expeditas litteras prædictas, comprehendisse, & comprehendere etiam legata particularia, ac dispositiones, & donationes etiam inter viuos particulariter, aliasque quomodolibet facta, & factas, ac pro tempore perpetuis futuris temporibus, pro Captiuorum redemptione, per Quoscumque faciendas, etiam in fauorem Quorumcumque prædictorum Discalceatorum, eorumque Vicarij Generalis, ac Conuentuum, & Domorum ipsorum Discalceatorum, & in quibus Eorum industria, sit vel erit electa; & præsertim legatum, siue dispositionem, & donationem quondam Eluiræ Manrrique, factam Conuentui Sanctæ Barbaræ Matriti Toletanæ Diœcesis non facta expressione; ita vt in ministerio Redemptionis Captiuorum attributo, seu concesso per Concordiam, & litteras Apostolicas prædictas Magistro Generali dictorum fratrum Calceatorum comprehensa, & comprehensa sint, & comprehendantur Apostolica auctoritate tenore præsentium declaramus, Eisdemque Fratribus Discalceatis, Eorum Conuentibus, & Vicario Generali PERPETVVM SILENTIVM IMPONIMVS.

Clausula sublata, & decretum irritans.

§. 3. *Sicque ab omnibus censeri, & per Quoscunque Iudices Ordinarios, & Delegatos etiam Causarum Palatij Apostolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales, etiam de latere Legatos, sublata Eis, & Eorum cuilibet, quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & authoritate, iudicari, & definiri debere, ac irritum, & inane, si secus super his à quoquam, quauis auctoritate, scienter, vel ignoranter cõtigerit attentari decernimus.*

Præscribit modum expendendi legata.

§. 4. *Volumus tamen, quod Idem Magister Generalis Calceatorum, debeat integrè Relicta, Donationes, & Dispositiones prædictas, in prædictum opus Redemptionis expendere, absque eo quod aliquam illorum partem pro se, Conuentibus, aut sua Religione Calceatorum huiusmodi, nec alias vnquam retinere possit.*

Derogat cõtrarijs.

§. 5. *Non obstantibus quorumuis Testatorum, & Testatricum, etiam vltimis voluntatibus, ac donationum, dispositionibus, quas in, & quoad præmissa, quatenus foret opus sufficienter, & expressè commutamus; necnon Constitutionibus & Ordinationibus Apostolicis, ac Constitutionibus Discalceatorum auctoritate Apostolica confirmatis, & præcipuè Earum Capitulis vigesimo, vigesimoprimo, & vigesimo secundo primæ distinctionis, ac omnibus illis, quæ in prædictis litteris Apostolicis dictus Gregorius Prædecessor voluit, & Nos voluimus non obstare; Cæterisque contrarijs quibuscumque. Datum Romæ apud Sanctum Petrum sub Annulo Piscatoris, die decima quinta Februarij Millesimo sexcentesimo quadragesimo, Pontificatus Nostri Anno 17.*

M. A. Maraldus.

CONSTITVTIO XXIX.

Statuit nonnulla pro restituendo, ac conseruando in Ordine fratrum Minorum S. Francisci de Obseruantia disciplinæ regularis candore.

VRBANVS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

Proœmiū.

Militantis Ecclesiæ regimini, meritis licet imparibus inscrutabili diuinæ prouidentiæ voluntate præsidentes, quid pro fœlici Christi fidelium quorumlibet, & præsertim regularium personarum, quæ abiectis mundi vanitatibus Deo sub suaui religionis iugo se totas deuouerunt, statui conferat, diligenter prospicimus, ac quæ ipsis per emissorum votorum semitas ad perfectionis apicem contendentibus offendiculo esse possunt, remouere studemus prout conspicimus in Domino salubriter expedire.

Motiua.

§. 1. *Cum igitur sicut accepimus in Ordine Fratrum Minorum Sancti Francisci de Obseruantia nuncupatorum ob minus accuratam aliquorum præceptorum regulæ eorumdem Fratrum Obseruantiam, nonnullosq; abusus, qui in Ordine prædicto contra apostolicarum Constitutionum, præcipuè fœl. rec. Clementis Papæ VIII. prædecessoris nostri decretorum pro reformatione Regularium editorum præscriptum pacem, mentisq; quietem turbari, religionis candorem minui, ac fidelibus non paucorum scandalorum occasionem præberi contingat.*

Tollit quasdam introductas disuetudines, & pœnas apponit contrauenientibus.

§. 2. *Hinc est quòd Nos eiusdem Clementis decretis, dictique Ordinis statutis per Sedem Apostolicam confirmatis inhærendo Motu proprio, & ex certa scientia, ac matura deliberatione nostris, deque apostolicæ potestatis plenitudine, ac nostra perpetuò valitura Constitutione confirmantes, quæ aliàs à Nobis circa Patrum priuilegiatorum abrogationem sub die xxiij. Iulij anni M DC XXXIX. sancita fuere, Patrum ex electione factorum, siue ij Procuratores, & Commissarij Generales Curiæ, siue Diffinitores generales Ordinis, siue Ministri Prouinciarum, siue earumdem Custodes, & Diffinitores à quibus ob maiorem multitudinem maiora etiam in eisdem oriuntur incommoda, quos vltra numerum in Statutis Ordinis præscriptum minimè augeri potest sine dispensatione decernimus, siue Prouincialium gratijs & priuilegijs ex Ordinis concessione gaudentes extiterint, vel existant, relicta tantummodò præceden-*

cedentia, ac antelatione, ac socio eisdem per Ordinis statuta respectiuè concessis, omnes exemptiones, immunitates, licentias, consuetudines, quæ potius abusus dici possunt, quoquo modo in dicto Ordine obtenta, inducta, intrusaque in perpetuum cassamus, tollimus, abolemus & abrogamus, ac cassata, ablata, abolita, & abrogata esse, & censeri debere, cuicumque in posterum tales exemptiones & priuilegia concedendi facultate penitus interdicta sub priuationis vocis actiuæ, nec non excommunicationis latæ sententiæ ipso facto incurrendis pœnis decernimus & ordinamus.

Dat facultatem Superiorib. liberè exercendi munus suum.

§. 3. Declarantes ex officijs quibus functi fuerint, nullum aliud in ipsis remansisse, vel remanere, aut eos prætendere posse ius, arbitrium, superintendentiam, intelligentiam, vel quocunque alio nomine nuncupetur præeminentiam in Prouincijs, Conuentibus, Fratrum collocationibus, alijsque dispositionibus, itaut liberum omnino sit Prouincialibus, & Diffinitoribus, nullo ad prædictos Patres habito respectu, de Conuentibus disponere, Guardianos instituere, Fratres collocare, aliaque exequi, sicuti communi Prouinciarum bono viderint expedire. Necnon Ordinis huiusmodi apud Nos & Sedem apostolicam Cardinali Protectori, Ministro, ac Commissario Generalibus pro tempore existentibus contrauenientes Prouinciales & Guardianos taliter electos obtentis officijs eorum arbitrio priuandi, Patres verò præfatos, qui præteritorum officiorum per eos obtentorum prætextu aliquid contra præsentis Constitutionis tenorem moliri, innouare, vel attentare præsumpserint, ad maiorem tranquillitatem, & pacem eorumdem Protectoris, & Generalium arbitrio, etiam si opus fuerit, in alienas Prouincias transferendi, & transmittendi facultatem concedimus, & impartimur.

Mandat quod Prędicatores eleemosynas pro prædicationis munere acquisitas integras Superiori Prouinciali significent, & pęnas apponit.

§. 4. Ne autem in dicto Ordine recipiendi pro concionibus pecuniarias eleemosynas, deque illis ad Concionatorum arbitrium disponendi, neve nimius equitandi abusus vlterius inualescant, grauissimisque regulæ Beati Francisci voto, & præcepto passim contraueniatur, Omnibus & singulis prædicti Ordinis Concionatoribus vltra pœnas in proprietarios, per eiusdem Ordinis statuta fulminatas in virtute sanctæ Obedientiæ, & sub priuatione officiorum quæ obtinent, ac perpetua inhabilitate ad quæcunque officia, gradus, & dignitates in posterum ipso facto incurrendis præcipimus & mandamus, vt de prædictis eleemosynis per se nullo modo disponant, nec eas ab offerentium manibus in suas recipiant, vel in Procuratoris, siue alterius cuiuslibet deponi faciant, sed easdem integras Superiori Prouinciali significent, qui de illis iuxta Regulæ præscriptum disponat, quibus etiam pœnis eo ipso subijcimus, omnes eiusdem Ordinis Fratres, qui sine manifesta, vera, graui que necessitate, aut infirmitate, & absque licentia Prouincialis, vel in casu vrgenti, Superioris localis de consilio, & iudicio trium Discretorum Conuentus scriptis obtenta equitare ausi fuerint, easdem pœnas solis Ministro, & Commissario generalibus aliquando, & ex rationabili causa remittendi facultate relicta.

Dat normã equitandi.

§. 5. Quos cum Prouincialibus Prouinciarum, Commissarijs & ad vrgentiora negotia destinatis paternè monemus, vt in casu vrgenti, ac per regulam permisso memores sint paupertatis, humilitatis, & patientiæ Christi Domini Saluatoris nostri, ad cuius vitæ exemplum B. Franciscus, & conuersationem instituit, & Ordinem suum fundauit, vilioribus despectisque iumentis contenti sint, & Comitatu, qui sęculares diuites decet, relicto, maiori qua fieri poterit modestia gradiantur, exemploque cæteros præeuntes sciant in concessis tantum casibus equitandi licentiam indulgere, super quo Superiorum omnium ad quos spectat, & pro tempore spectabit, conscientiam oneramus, Concedentes Prouincialibus, & Prouinciarum Commissarijs vt vno, eoque humili iumento pro se tantum, non autem pro socijs in necessitatis articulo vti possint, aliàs si contrafecerint, suis officijs eo ipso destituti remaneant.

Obseruari mandat Constit. Clement. VIII. pœnas apponit e mandat etiam publicari.

§. 6. Ad hæc vt prædicti Clementis Octaui prædecessoris nostri decreta inuiolabiliter obseruentur, omnes Fratres præcipuè nominatos Ordinis, & Prouinciarum Patres legitimè non impeditos ad Chori seruitium, & ad faciendam hebdomadam, aliasque ecclesiasticas functiones, ad vestitum, & Cellarum supellectilem eorum statui conuenientes, ad communem mensam cum eisdem pane, vino, obsonio nihil cuiquam singularitatis concesso, ad egressum de Conuentibus cum licentia & socio qualibet vice à Superioribus obtinendis, benedictionisque receptione post regressum, ad cubitum singulorum in singulis lectis, ad orationis mentalis studium, à qua nullus cuiuscunque conditionis existat, exemptus censeatur, ad silentij custodiam, ad culparum Capitula, ad virtutum exercitium, ad collocutiones & sermones singulis saltem hebdomadis de regulari disciplina, spiritualique profectu tractantes teneri volumus & obligamus nedum sub pœnis in ijsdem decretis contentis, verum etiam sub priuatione officiorum, & perpetua inhabilitate in posterum ipso facto incurrendis, Guardianis, Prouincialibus, & Generalibus respectiuè, qui sine legitima causa prædictorum transgressionem permiserint, & notabiliter negligentes, ac transgressores non legitimè impeditos voce actiua et passiua non priuauerint, & in posterum ad alia non inhabilitauerint, prout Nos hac nostra Constitutione, quam in sola Cismontana familia valere, statimq; post eiusdem notitiam à prædictis Superioribus sub fulminatis pœnis in quolibet Conuentu pro fœlici executione publicari, ac in statutis Ordinis inseri, & cum illis bis saltem in anno publicè in Communitate Fratrum legi sub destitutione ipso facto Superiorum localium negligentium volumus, priuamus, & inhabilitamus, ac tanquam candoris Ordinis obscuratores, disciplinæq; regularis relaxatores priuatos esse volumus & declaramus.

Decretũ irritans.

§. 7. Sicque in præmissis omnibus & singulis inuiolabiliter obseruari, & per quoscunque Iudices Ordinarios & delegatos etiam causarum Palatij Apostoli-

stolici Auditores iudicari & definiri debere, ac irritum & inane si secus super his à quoquam quauis auctoritate scienter vel ignoranter contigerit attentari.

Cõtrariis derogat.

§. 8. *Non obstantibus apostolicis, ac in Concilijs vniuersalibus, prouincialibusq; & synodalibus editis generalibus, vel specialibus Constitutionibus & ordinationibus, dictiq; Ordinis etiam iuramento, confirmatione apostolica, vel alia quauis firmitate roboratis statutis & consuetudinibus, priuilegijs quoque indultis, & litteris apostolicis, eidem Ordini, illiusq; Superioribus & Fratribus, ac quibusuis alijs in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis & innouatis, Quibus omnibus & singulis, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumq; totis tenor. specialis specifica, & expressa, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importãtes mentio, seu quæuis alia expressio habẽda, aut aliqua alia exquisita forma ad hoc seruanda foret, illorum tenores præsentibus pro sufficienter expressas habentes, illis aliàs in suo robore permansuris ad effectum præmissorum specialiter, & expressè derogamus cæterisq; contrarijs quibuscumque. Volumus autem quòd præsentium transumptis etiam impressis manu alicuius Notarij publici subscriptis, & sigillo personæ in dignitate ecclesiastica constitutæ munitis, eadem prorsus vbique fides in iudicio, & extra adhibeatur, quæ præsentibus ipsis adhiberetur si forent exhibitæ vel ostensæ. Dat. Romæ apud S. Petrum sub Annulo Piscat. die prima Iunij 1640. Pontificatus Nostri Anno Decimoseptimo.*

M. A. Maraldus.

CONSTITVTIO XXX.

Confirmat declarationem Constitutionis Clementis PP. VIII. de largitione munerum Regularibus vtriusque sexus interdita.

VRBANVS PAPA VIII.

Ad perpetuam rei memoriam.

§. 1.

Declaratio Constitutionis Clem. VIII. quo modo munerum largitio. & ex quibus causis licita sit.

NVper à Congregatione nonnullorum Romanæ Curiæ Prælatorum, coram dilecto filio nostro Antonio tituli S. Petri ad Vincula Presbytero Cardinali S. Onuphrij nuncupato, maiori Pœnitentiario, ac nostro in alma Vrbe Prouicario in spiritualibus generali, & nostro secundum carnem fratre germano à Nobis deputata, emanauit declaratio tenoris subsequentis videlicet. Cum circa interpretationem Constitutionis fel. rec. Clementis VIII. sub dat. xiij. Kal. Iulij Pontificatus sui anno III. de Largitione munerum Regularibus vtriusque sexus interdicta, nonnullæ difficultates, & ambiguitates sint exortæ; Congregatio specialiter à Sanctissimo D. Nostro VRBANO Diuina Prouidentia Papa VIII. coram Eminentissimo Cardinali S. Onuphrij maiori Pœnitentiario, ac Vrbis Prouicari o deputata, auctoritate sibi attributa declarauit, & declarat, munera à Religiosis vtriusque sexus tribui posse, ex causis gratitudinis, conciliationis beneuolentiæ, eiusq; conseruationis erga ipsam Religionem, vel Conuentum, alijsuè causis ex sui natura actum virtutis, & meriti continentibus, modestè tamen, ac discretè, & dummodo id non fiat, nisi de Superiorum localium licentia, ac etiam cum consensu maioris partis conuentus, si talis cõnsensus de iure, vel ex constitutionibus, seu consuetudinibus cuiusque Religionis respectiuè, in huiusmodi casibus requiratur. Consensum verò Conuentus in §. 2. eiusdem Constitutionis ad leuiora esculenta, aut poculenta, seu ad deuotionem, & religiositatem pertinentia munuscula largienda &c. requisitum, intelligi debere de consensu aliàs de iure requisito, & vbi concurrit ambitionis suspicio, quà cessante, nec in his requiri licentiam Superiorum in scriptis in §. 4. eiusdem Bullæ requisitam, sed sufficere licẽtiam, etiam oretenus eisdem concessam, declarat. Comessationes autem, compotationes, & conuiuia in excipiendis præsertim Benefactoribus, Protectoribus, vel Ordinarijs honorificè, & lautè, de quibus in §. 5. & 6. eiusdem Constitutionis, censeri tantummodo prohibita, si decentiæ status regularis aduersentur. Restitutionem verò receptorum Conuentibus faciendam, de qua in §. 10. ibidem cautum est, intelligi debere de Conuentibus, ad quos data, donata, seu missa de iure pertinent, si id commodè fieri potest, aliàs Conuentui, eiusdem Religionis viciniori locò, vbi petita fuit absolutio restituantur. Insuper eadem facultate sibi tributa, omnes, qui hucusque aduersus supradictæ Constitutionis Capitula hic moderata largiti fuerunt, vel receperunt, à pœnis quibuscumque in eadem Constitutione inflictis, & incursis posse, & debere à proprijs Confessarijs absolui in foro conscientiæ, etiam non facta prius huiusmodi rerum donatarum, seu datarum restitutione. Quoad eos verò, qui præter modum prædictum grauiori Religionis detrimento largiendo, vel recipiendo transgressi sunt, sed ob inopiam restituere nequeunt, eadem Sanctitas concedit maiori Pœnitentiario, vt de præteritis vsque ad diem datæ præsentium in foro conscientiæ absoluat, dispenset, & condonet, seu absolui, dispensari, & condonari mandet, prout in Domino magis expedire iudicauerit.

§. 2. *Et nè prædictæ Clementis VIII. Constitutionis memoria dilabatur, Superiores locales cuiuscumque Monasterij, Conuentus, Domus, ac Collegij Regularis sub pœna priuationis officij, vocisque actiuæ, & passiuæ ipso iure incurren. efficere teneantur, vt in perpetuum singulis annis mense Ianuario, non solum prædicta Constitutio (quam in reliquis eius partibus eadem Sanctitas, omninò obseruari iubet, & quatenus opus sit innouat, quemcumque prætensum non vsum, aut prætensum vsum, seu prætensam consuetudinem, damnando, & irritãdo) verùm etiam hoc decretum in aliqua publica Congregatione, vel*

Constit. Clement. VIII. semel in anno legi mandatur pœna contrafacientibus apposita, & sublata interpretandi facultate.

vel saltem in publica mensa perlegantur. Omnibus tàm Ecclesiasticis personis etiam Regularibus, quàm Laicis cuiuscumque sint ordinis, conditionis, gradus, ac dignitatis, etiam speciali nota dignis, & qui sub generali dispositione non comprehenderentur, prædictam Clementis Constitutionem contra præsentis decreti tenorem declarandi, vel interpretandi facultate pœnitus interdicta, super quibus Sanctissimus mãdauit expediri Breue. Datum Romæ die 15. Septembris, M.DC.XXXX.

Prædictã declarationẽconfirmat, & approbat, suppletq; defectus. §. 3. *Quapropter vt præmissa firmiùs subsistant, & inuiolabiliter obseruentur, quantùm cum Domino possumus, prouidere volentes, Motu proprio, & ex certa scientia, ac matura deliberatione nostris, deque Apostolicæ potestatis plenitudine, declarationem præinsertam cum omnibus, & singulis in ea contentis, tenore præsentium perpetuò confirmamus, & approbamus, illisque inuiolabilis Apostolicæ firmitatis robur adijcimus, ac omnes, & singulos, tàm iuris, quàm facti defectus, si qui desuper quomodolibet interuenerint, supplemus, illaque inuiolabiliter ab omnibus, ad quos spectat, & spectabit in futurum, obseruari.*

Clausula sublata, & decretum irritans. §. 4. *Sicque, & non aliter in præmissis per quoscũque Iudices ordinarios, & delegatos etiam causarum Palatij Apostolici Auditores, ac S. R. E. Cardinales etiam de latere Legatos, & quosuis alios quacumque auctoritate fungentes, sublata eis, & eorum cuilibet quauis aliter iudicandi, & interpretandi facultate, & auctoritate, iudicari, & diffiniri debere, ac irritum, & inane, si secus super his à quoquam quauis auctoritate scienter, vel ignoranter contigerit attentari, decernimus.*

Derogat cõtrariis. §. 5. *Non obstant. quoad ea, quæ declarationi prædictę, & præsentibus sunt contraria, vel diuersa, Constitutione fel. rec. Clementis Papæ VIII. prædecessoris Nostri prædicti, ac omnibus illis, quæ idem Clemens in Constitutione huiusmodi voluit non obstare, cæterisque contrarijs quibuscumque. Datum Romæ apud Sanctam Mariam Maiorem sub Annulo Piscatoris die xvi. Octobris M. DC.XXXX. Pontificatus Nostri Anno Decimo octauo.*

M.A.Maraldus.

In nomine, & à Natiuitate Domini Millesimo sexcentesimo quadragesimo, Indictione octaua, die vero trigesima mensis Octobris, Pontificatus Sanctissimi in Christo Patris & D.N.D. Vrbani diuina prouidentia PP. Octaui, anno decimooctauo, Retroscriptæ litterę publicatę & affixę fuerunt in acie Campi Floræ, & alijs locis publicis & consuetis, per nos Hieronymum Mascellam, & Andream Castruccium eiusdem S. D.N. Cursorem.

Ita est Hieronymus Mascella D.N.PP. Cursor Pro D. Magistro.

Ita est Andreas Castruccius S.D.N.PP. Cursor.

CLEMENS EPISCOPVS SERVVS SERVORVM DEI,

Ad perpetuam rei memoriam.

Religiosę Congregationes, ab insigni sanctitate viris Spiritus Sancti afflatu institutæ, tantas Ecclesiæ Dei vtilitates omni tempore attulerunt, vt ad eas conseruandas, & instaurandas Romani Pontifices Prædecessores nostri, magnam iure optimo diligentiam semper adhibuerint. Nam cum ea sit rerum humanarum cõditio, & natura; vt etiam, quæ optimè fundata, & constituta sunt, partim hominum imbecillitate, & ad malum procliuitate, partim Dæmonis astutia, paulatim deficiant, ac nisi cura peruigili sustententur, in deterius prolabantur; Idcirco Summorum Pontificum vigilãtia, magnopere laborauit, vt Regularium Ordinum disciplina, aut labefactata in pristinum restitueretur, aut salutaribus Constitutionibus communita, integra atq; incolumis permaneret. Quorũ Nos vestigijs pro eodem Officij munere insistere, & Pastoralem illorum sollicitudinẽ (quantũ possumus) diuina adiutrice gratia, cupimus imitari.

Omnis, & quæcũq; munerum largitio omnibus vtriusque sexus religiosis (præterq; militaribus) etiã superioribus, & capitulis prohibita.

§. 1. *Quare ne ex muneribus, quę à pluribus Religiosę vitæ professoribus, ex Christi patrimonio, quibusuis hominibus quauis ex causa sæpè tribuuntur, grauia incommoda, & mala, etiam boni specie existant, præcauere studentes, hac nostra perpetuò valitura Constitutione vniuersis, & singulis cuiuscumq; Ordinis mẽdicantium, vel non mendicantium bona immobilia, & redditus certos ex indulto Apostolico possidentiũ, vel non possidentium, seu cuiusuis Congregationis, Societatis, & instituti (non tamen Militiæ) Regularibus personis vtriuslibet sexus omnem, & quamcumq. largitionem, & missionem munerũ, penitus interdicimus. Sub qua prohibitione comprehẽdi volumus omnia & singula Capitula, Conuentus, & Congregationes, tàm singulorum Conuentuum, Monasteriorum, Prioratuum, Præpositurarum, Pręceptoriarum, domorum, & locorum, quàm Prouincialia, aut Generalia cuiuslibet Prouincię, siue vniuersi Ordinis, Societatis, aut instituti: eorumq., vel earum Camerarios, Commissarios, & quoscumque Officiales, & singulares personas; Ipsos etiam Ordinum, Congregationum, & Societatum huiusmodi Superiores quascumque dignitates obtinentes, etiam Generales, & Prouinciales, Magistros, Ministros, & quocumque nomine Præfectos, necnon Conuentuum, Monasteriorum, Prioratuum, Præpositurarum, Præceptoriarum, domorum, & locorum quorumcumque Abbates, Priores, Præpositos, Præceptores, etiam maiores Guardianos, Ministros, Rectores, atque Abbatissas, Priorissas, & alio quouis titulo Præsidentes, tàm ipsis Regularibus, quàm locorum Ordinarijs, seu quibusuis Superioribus subiectas vtriuslibet sexus ad vitam, vel ad tempus deputatos: adeò, vt nemo vnquam eorum, vel earum directè, vel indirectè palam, vel occultè, tàm communi, quàm particulari, & proprio nomine, etiã sub quouis*

Statuti, vel consuetudinis, seu verius corruptelæ, aut alio prætextu, vel quacumque causa nisi in Generali Capitulo, aut alia Generali Cōgreg. re maturè discussa vnanimi consensu omnium, Superiorumq. permissu causa approbata fuerit, quicquam tale attentare valeat.

Ex omnibus omnino bonis; exceptis tamē esculētis, & poculentis, & ad deuotionē pertinētibus munusculis, iisque nomine communi tantum.

§. 2. Id autem ità absolutè, & generatim vetitum intelligatur, vt neque omnino fas sit quicquam donare, tam ex fructibus, redditibus, & prouentibus, collectis, vel contributionibus, aut oblationibus, siue eleemosynis, aut subsidijs certis, vel incertis, ordinarijs, seu extraordinarijs, mensæ, seu massæ communis, vel cuiusuis Fabricæ, & Sacristiæ, quorum bona communiter, vt præfertur, administrantur, seu quæ rationibus reddendis sunt obnoxia, quàm ex pecunijs, etiam, quæ à singulis quouismodo acquisitæ in commune conferendæ omnino sunt. Nec si per viam voluntariæ contributionis in commune congerantur. Nec si forsan priuatim, & nominatim cuilibet Religioso à suis Superioribus, vel à proprijs affinibus, propinquis, familiaribus, amicis, aut beneuolis, vel à pijs Christi fidelibus, etiam eleemosynæ, aut charitatis, & illius propriæ personæ intuitu attributæ, seu quoquomodo per quemlibet religiosum suo Monasterio, Domui, aut Loco acquisitæ, eique vt ad libitum de eis disponat, per Superiores concessæ fuerint: Preterquam leuiora esculenta, aut poculenta, seu ad deuotionem, vel Religionem pertinentia munuscula communi tantùm, nunquā verò particulari nomine (vbi Superiori de consensu Conuentus videbitur) tradenda.

Etiam per se, & per alios directè, & indirectè facta.

§. 3. Sed & huiusmodi missiones munerū ipsis Religiosis vtriuslibet sexus non solùm per se verùm etiā per alios, tàm directè, quàm indirectè probibitas, declaramus.

Facta quibuscunq; personis, siue intra ordinē superiorib. & non superiorib. siue extra ordinē etiam quacunq; dignitate fungentibus.

§. 4. Neque verò quispiam ab hac generali probibitione se excusare valeat, etiam si munera miserit, cuiuis personæ Laicæ, vel Ecclesiasticæ cuiuscunque status, gradus, dignitatis, ordinis, vel conditionis, & quauis non solùm mundana, & Ducali, Regia, Imperiali, verumetiam Ecclesiastica, & Pontificali, aut alia maiori, etiam S.R.E. Cardinalatus dignitate fulgenti, etiam proprio loci Ordinario, etiam ex causa, & occasione benedictionis, vel susceptionis habitus Regularis, tonsuræ, aut Professionis Monialium, tàm sibi subditarum, quàm non subditarum, aut ipsi etiam proprio Ordinis, vel Congregationis Protectori, Viceprotectori, Generali, vel Prouinciali, aut cuiusuis Monasterij, Prioratus, domus, aut cuiuslibet alterius loci Regularis Superiori, aut alio quocumque officio, munere, aut dignitate fulgenti, vel cuicumque etiam simplici, & particulari Religioso. Itaut inter ipsos quoque Religiosos (ne praua ambitione impulsi pro consequendis in sua Religione gradibus, & dignitatibus alter alterius gratiam, aut beneuolentiam aucupetur) quacumque largitio, aut donatio munerum (nisi rerum minimarum, de licentia expressa, & in scriptis Superiorum) sit pœnitus interdicta.

Prohibita etiam omnis pecuniæ erogatio in alterius cuiuscūq; etiā Protectoris honorem quacunq; occasione etiam trāsitus facta.

§. 5. Insuper prohibemus, ne vnquam eisdem Regularibus liceat vllas pecunias quoquomodo erogare in alicuius etiam Benefactoris, aut Protectoris, vel Ordinarij honorem, etiam occasione transitus, vel primi ingressus, aut ad Beneficiorum acceptorum memoriam, gratiq. animi testificationem, seu pro prædictis personis quauis auctoritate, vel dignitate fungentibus honorificè, lautè, & opiparè excipiendis, seu pro quibusuis conuiuijs eisdem, aut cuiuis alteri quacunque occasione, vel causa exhibendis, vel pro commessationibus, aut compotationibus quibusuis personis, tam eiusdem Ordinis, Congregationis, Monasterij, domus, aut loci, quàm extraneis largiendis, aut pro exhibendis spectaculis, etiam pijs intra Ecclesias, Monasteria, & domos sacras, seu pias, vel extra eas, in quibusuis publicis, aut priuatis sacris, aut profanis locis, etiam vbi Sanctorum, & Sanctarum vita, aut res piè gestæ, etiam in memoriam Passionis Dominicæ populis spectandæ proponuntur, aut aliàs in prædictis, siue in quibusuis rebus superuacaneis ad pompam, & ostentationem, aut ad oblectationem, vel paucorum lucrum, & priuata commoda quomodolibet pertinentibus, Nisi re ipsa pro diuino cultu, & veris Christi pauperum indigentijs, seruato in hoc charitatis Ordine, & habita necessitatis ratione de consilio, & consensu Superiorum subleuandis, aut aliàs in rebus licitis, & per Capitulum Generale, aut Prouinciale non probibitis, vel Taxam ibi forsan præscriptam non excedentibus, sumptus huiusmodi fiant.

Omnis item sumptus in rebus quibuscunq; superuacaneis; & ad Dei cultum, & pauperū indigētias subleuandas non necessariis.

Hospitalitas tamē nō prohibita, sed commendata; in quam fideliter expendendū quicquid in eū finē relictū est.

§. 6. Declarantes tamen per hæc laudabilem & Apostolica doctrina, sacrisq. Canonibus commendatam hospitalitatem præsertim erga pauperes, & peregrinos, nequaquam imminui, aut probiberi. Quinimo si qui redditus ad id, vel ex fundatione, vel ex institutis, statutis, aut consuetudinibus aliquorum Monasteriorum, Ordinum, aut regularium huiusmodi locorum, aut ex testatorum, vel donantium voluntatibus, siue aliàs applicati, aut donati sunt, eos omninò (vt decet) integrè in vsus pios hospitalitatis huiusmodi erogandos esse; & præsertim in Monasterijs, seu locis desertis, & ab laicorum ædibus longiùs remotis, vbi tamen pauperum, & verè egenorum ratio in primis habeatur.

Ditiores in refectorio, & frugaliter recipiēdi.

§. 7. Si quos verò ditiores occasione transitus, siue aliàs ex deuotionis, aut necessitatis causa eò diuertere contigerit, eos sanè deceret Refectorio communi cum Religiosis, mensaque & ferculis communibus, nequaquam à cæteris distinctis contentos esse. Verùm omnino ipsi regulares in hospitibus huiusmodi potentioribus excipiendis ita se gerant, vt in eis frugalitas, & paupertas religiosa prorsus eluceat.

Nulli prorsus regulari, vel seculari, quacunq; dignitate insigni licet quicquā à religiosis cōtra prędictā formam recipere.

§. 8. Pari etiam ratione districtè inhibemus, ne quispiam ex prædictis Laicus aliàs, quam vt superiùs dictum est, vel Clericus sæcularis, vel regularis quocunque honore, præeminentia, nobilitate, aut excellentia etiam S.R.E. Cardinalatus dignitate præditus etiam Protector, Viceprotector, loci Ordinarius, Prælatus, Generalis, Prouincialis, aut Monasterij, Domus, vel loci cuiuslibet superior, eorumuè affines, propinqui, familiares, aut Ministri vtriuslibet sexus, quicquam contra hanc superiùs expressam probibitionem recipiant.

§. 9. Quod si, vel ab aliquo particulari Religioso, vel

Recipiēs in neutro foro nequit absolui ante factam restitutionē.

vel à superiore quopiam Generali, Prouinciali, aut alio quocunque officio fungente, aut à Conuentu, Capitulo, vel Congregatione; siue ab vniuerso Ordine, & Religione quicquam receperint; id quod acceperint suum non faciant. Verùm ipso facto absq; aliqua monitione Iudicis, decreto, sententia, aut declaratione, ad illius restitutionem omnino in vtroque foro teneantur: adeo vt restitutione ipsa realiter non facta, neq; etiam in foro conscientiæ absolui possint.

Quæ facienda est monasterio de cuius bonis facta est largitio.

§. 10. *Hanc autem restitutionem fieri volumus non priuatim ei Religioso, qui donauit, sed ei Monasterio, Domui, vel alteri loco de cuius bonis facta est largitio, vel si non de eius bonis donatum est, in quo idem Religiosus donans Professionem emisit; vel si nomine totius Capituli, Conuentus, aut Congregationis, vel vniuersi Ordinis, seu Religionis donatio facta extiterit, pariter communi mensæ aut massæ, cuius nomine donatum fuerit, accepta munera restituantur; ita vt nec qui donauit, nec Conuentus, Capitulum, Congregatio, Ordo, aut Religio, cui restitutio facienda est, illam remittere, & iterum condonare, aut recipientem ab obligatione restituendi eximere, vel vt in Pauperes eroget concedere, quoquomodo possit.*

§. 11. *Quod si quis ex supradictis Regularibus vtriuslibet sexus cuiuscunq. gradus, ordinis, dignitatis, ac vbilibet locorum existentibus coniunctim, cum cæteris, seu diuisim nostrarum huiusmodi prohibitionum, statutorum, ordinationum, iussionum, decretorū, mandatorum transgressor fuerit, statuimus, vt omnibus, & singulis per eum obtentis dignitatibus, gradibus, muneribus, & officijs eo ipso priuatus, ac ad illa, & alia similia, vel dissimilia in futurum obtinenda inhabilis perpetuò, & incapax, ac perpetua infamia, & ignominia notatus existat. Et præterea priuationē vocis actiuæ, & passiuæ absq; vllo Superioris decreto, aut ministerio, ipso facto incurrat: necnon, vltra huiusmodi pęnas, etiam tanquam contra furti, & simoniæ criminum reum, tàm per viam denunciationis, accusationis, aut querelæ, quàm etiam ex officio procedi, & inquiri, condignisque supplicijs affici debeat.*

§. 12. *Pœnis alijs à iure statutis, ac per alias Constitutiones Apostolicas, aut propria cuiusuis Ordinis, Congregationis, Monasterij, Domus aut loci, statuta, vel consuetudines contra personas aliquid præmissorum committentes, forsan decretis, & inflictis, nihilominus in suo robore permansuris.*

§. 13. *Quocirca vniuersis, & singulis modernis, & pro tempore existentibus locorum Ordinarijs, eorumq; Vicarijs, & Officialibus, necnon quorumcumq; Ordinum, Prioratuum, Monasteriorum, & Domorum Superioribus, etiā Generalibus, seu Prouincialibus, cæterisq; ad quos spectat, per Apostolica scripta mandamus; quatenus ipsi, & eorum singuli, quantum ad eos pertinet, curent omni studio, diligentia, auctoritate, & vigilantia, pręsentem Constitutionem firmiter, & inuiolatè obseruari, & contra inobedientes, vel transgressores condignis pœnis animaduerti. Eosdem inobedientes, necnon contradictores quoslibet, & rebelles per opportuna iuris, & facti remedia, appellatione postposita, compescendo, inuocato etiam ad hoc (si opus fuerit) auxilio brachij sæcularis.*

§. 14. *Non obstantibus Constitutionibus, & Ordinationibus Apostolicis dictorumque Monasteriorum, Prioratuum, Domorum, Locorum, necnon Ordinum, Congregationum, Collegiorum, iuramento, confirmatione Apostolica, vel quauis firmitate alia roboratis, statutis, & consuetudinibus, priuilegijs quoq; indultis, & literis Apostolicis quorumcumq; tenorū existant, per quæ præsentibus non expressa, vel ad verbum non inserta, effectus præsentis nostræ Constitutionis impediri quomodolibet valeat, vel differri, & de quibus, quorumque totis tenoribus habenda sit in nostris literis mentio specialis. Quæ omnia quatenus præmissis in aliquo aduersentur, prorsus tollimus, & abrogamus, cæterisque contrarijs quibuscumque.*

§. 15. *Volumus autem, vt præsentes literæ in Valuis S. Io. Lateranen. & Principis Apostolorū de Vrbe Basilicarum, & in Acie Campi Floræ publicētur, affixis inibi earū exemplis, & dimissis. Quodq; earum exempla, seu illorum compendia in libris quoruncumq; Statutorum prędictorū Monasteriorum, Prioratuū, Collegiorum, Domorum, Ordinū, & Congregationum (quoad Moniales, in vernaculum, & vulgarem cuiusque Regionis sermonem versa) & à loci Ordinario, qui id quamprimū fieri curet, subscripta inserantur; & saltem quotannis in Capitulis, siue Congregationibus cuiusq; earum alta, & intelligibili voce legantur. Et nihilominus post sexaginta dies à die publicationis (vt præfertur) in Rom. Curia facienda, vnumquemq; citra montes, vltra montes verò post quatuor mēses, perinde arctent, & afficiant, ac si cuiq; personaliter intimatæ, & per eos iuratæ fuissent.*

§. 16. *Quodq; earū transumptis etiā impressis, manu Notarij publici subscriptis, & sigillo personæ in dignitate Ecclesiastica constitutæ obsignatis, eadē prorsus fides in iudicio, & extra illud vbiq; adhibeatur, quæ adhiberetur eisdem præsentibus, si essent exhibitę, vel ostēsæ. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostrorum interdicti, prohibitionis, declarationis, inhibitionis, statuti, mandati, sublationis, abrogationis, & voluntatis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, ac Beatorū Petri & Pauli Apostolorū eius se nouerit incursurum. Dat. Romæ in Monte Quirinali, Anno Incarnationis Dominicæ, Millesimo quingentesimo nonagesimo quarto, Tertiodecimo Kal. Iulij, Pontificatus nostri anno III.*

L. Card. Prodat.

M. Vestrius Barbianus.

A. de Alexijs.

Registrata apud Marcellum Secretarium.

In nomine, & à Natiuitate Domini Millesimo quingentesimo nonagesimo quarto, Indict. 7. die vero secunda Mensis Iulij, Pontif. Sanctis. in Christo Patris, & D. N. D. Clementis diuina Prouidentia Papæ VIII. Anno Tertio. Retroscriptæ litteræ publicatę, & affixę fuerunt in Acie Cāpi Floræ, & alijs locis publicis, et consuetis per nos Prosperum Spada, & Frāc. de Bonis eiusdem S. D. N. Curs. Ita Franc. de Bonis, S. D. N. PP. Curs. Gabriel Sauarellus *Cursorum Magister.*

CON-

CONSTITVTIO XXXI.

Prohibet omnibus sub pœna excommunicationis latæ sententiæ sumptionem Tabacchi in Ecclesiis, earumque atrijs, & ambitu ciuitatis, & Diœcesis Hispalensis.

VRBANVS PAPA VIII.

Ad futuram rei memoriam.

Prœmiũ. CVM Ecclesiæ Diuino cultui dicatæ Domus sint orationis, easq. propterea omnis sanctitudo deceat, merito Nos quibus cunctarum per Orbem uniuersum Ecclesiarum cura à Deo commissa est, aduigilare conuenit, vt ab eisdem Ecclesiis quicunque actus profani, & indecentes procul arceantur.

Motiua. §. 1. Itaque cum sicuti proparte dilectorum filiorum Decani, & Capituli Ecclesiæ Metropolitanæ Hispalen. Nobis nuper expositum fuit prauus in illis partibus sumendi ore, vel naribus Tabaccum vulgò nuncupatum vsus adeo inualuerit, vt vtriusque sexus personæ, ac etiam Sacerdotes, & Clerici, tam seculares, quàm regulares clericalis honestatis immemores, illud passim in Ciuitatis, & Diœcesis Hispalen. Ecclesiis, ac quod referre pudet, etiam sacrosanctum Missæ sacrificium celebrando sumere, linteaq. sacra sedis, quæ Tabaccum huiusmodi prolicit excrementis conspurcare, Ecclesiasque prædictas tetro odore inficere magno cum proborum scandalo, verumq. sacrarum irreuerentia non reformident.

Excõmunicat contrarium facientes. §. 2. Hinc est, quod Nos, vt abusus tàm scandalosus ab Ecclesiis huiusmodi prorsus eliminetur, pro pastorali nostra sollicitudine prouidere, ac Decanum, & Capitulum præfatos specialibus fauoribus, & gratijs prosequi volentes, & eorum singulares personas a quibusuis excommunicationis, suspensionis, & interdicti, alijs ecclesiasticis sententijs, censuris, & pœnis à iure, vel ab homine quauis occasione, vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatæ existunt ad effectum præsentium dumtaxat consequendum, harũ serie absoluentes, & absolutos fore censentes, supplicationibus ipsorum Decani, & Capituli Nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, omnibus, & singulis vtriusq; sexus personis tàm secularibus, quàm ecclesiasticis, etiam cuiusuis Ordinis, Instituti, ac Militiarum etiam hospitalis S. Ioannis Hierosolymitani regularibus quomodolibet qualificatis, & quantumlibet priuilegiatis, & exemptis etiam speciali nota, & expressione dignis, ne de cætero in quibusuis Ciuitatis, & Diœcesis prædictarum Ecclesiis, earumq. atrijs, & ambitu Tabaccum, siue solidum, siue in frustra concisum, aut in puluerem redactum ore, vel naribus, aut fumo per tubulos, & aliàs quomodolibet sumere audeant, vel præsumant sub excommunicationis latæ sententiæ eo ipso absque aliqua declaratione per contrafacientes incurrendæ pœna, auctoritate Apostolica tenore præsentium interdicimus, & prohibemus.

§. 3. Quo circa Venerabili Fratri Archiepiscopo Damiaten. moderno, & pro tempore exsistenti nostro, & Apostolicæ Sedis in Regnis Hispaniarum Nuncio per præsentes committimus, & mandamus quatenus per se, vel alium, seù alios præsentes litteras, & in eis contenta quæcunque, vbi, & quando opus fuerit solemniter publicare faciat, illas, & in eis contenta huiusmodi ab omnibus, ad quos spectat inuiolabiliter obseruari; contradictores quoslibet, & rebelles, ac prohibitioni huiusmodi non parentes per censuras, & pœnas ecclesiasticas, aliaque opportuna iuris, & facti remedia, appellatione postposita compescendo, inuocato etiam ad hoc si opus fuerit auxilio brachij secularis. Mandat publicari & pęnas contra rebelles infligit.

§. 4. Non obstantibus fœlicis recordationis Bonifacij Papæ Octaui Prædecessoris nostri de vna, & in consilio generali adita, de duabus dietis, dummodo vltra tres dietas aliquis auctoritate presentium in iudicium non trahatur, alijsque Constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis etiam Conciliaribus, necnon ecclesiarum prædictarum, ac quorumuis ordinum, congregationum, & institutorum regularium, ac militiarum etiam Hospitalis sancti Ioannis Hierosolymitani, etiam iuramento, confirmatione Apostolica, vel alia quauis firmitate roboratis statutis, & consuetudinibus, stabilimentis, vsibus, & naturis, ac ordinationibus capitularibus, priuilegijs quoque indultis, & literis Apostolicis in contrarium præmissorum quomodolibet concessis, confirmatis, & innodatis. Quibus omnibus & singulis illarum tenores præsentibus pro plene, & sufficienter expressis habentes illis aliàs in suo robore permansuris ad præmissorum effectum specialiter, & expressè derogamus, cæterisque contrarijs quibuscumque. Derogat cõtrariis.

§. 5. Aut si aliquibus vel alicui coniunctim, vel diuisim sit ab eadem Sede indultum, quod excommunicari, suspendi, vel interdici non possint per litteras non facientes plenam, & expressam, ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem; Volumus autem, vt presentium transumptis etiam impressis manu alicuius Notarij publici subscriptis, & sigillo alicuius personæ in dignitate Ecclesiastica cõstitutę munitis eadem prorsus adhibeatur fides quę adhiberetur presentibus, si forent exhibitę, vel ostensę. Dat. Romæ apud S. Petrum sub Annulo Piscatoris Die 30. Ianuarij. M.DC.XLII. Pontif. nostri Anno Decimonono. Transumptis fidem iubet adhiberi.

M. A. Maraldus.

Loco † Annuli Piscatoris.

D E.

DECRETA SACRÆ CONGREGATIONIS Eminentissimorum Cardinalium.

DECRETVM PRIMVM.

S. Congregationis Concilij Tridentini.

Incorrigibiles intrà annum è carceribus fugientes, ob fugam puniendi, & carceribus detinendi. Nec Commissi impediti Procuratorem valeant constituere.

Eminentiss. e Reuerendiss. Signori.

L Generale de Minimi espone all'Eminenze Vostre come hauendo nelle sue visite ritrouato alcuni Frati incorrigibili, & hauendone per vltimo rimedio conforme à li ordini di N. Sig. e dell'Eminenze Vostre condannato alcuni ad vn'anno di Carcere formale, frà il detto anno se ne sogliono fuggire, e vanno vagando.

Supplica perciò l'Eminenze Vostre si degnino dichiarare se in questo caso questi tali si possano dichiarare, & cacciare dal Gremio della sua Religione come incorrigibili.

In oltre se secondo li Sacri Canoni, & alcune dichiarationi di cotesta Sacra Congregatione, le quali si sono viste, gl'elettori possano constituire vn Procuratore de Corpore Capituli cum generali mandato ad eligendum.

Il che si osserua nella detta Religione de Minimi quanto alli Superiori, li quali quando sono impediti mandano vn Vicario etiam non de corpore Capituli, il che è stato approuato da cotesta Sacra Congregatione.

In quanto poi alli Commissi, e Discreti non si è mai posto in essecutione, ma quando sono impediti si scusano, e restano, però non vi è Regola, ne Constitutione, che prohibisca farlo, ma solo non si fà, perche non vi è vso. E però l'Oratore supplica l'Eminenze Vostre restino seruite dichiarare se possono li detti Commissi, e Discreti non ostante questo non vso, constituire Procuratore come sopra, che il tutto, &c.

Nullus è Religione eijci potest, nisi postquam annum integrum carceris, etiā

Die 13. Nouembris 1632. Sacra Congreg. Cardinalium Concilij Trident. Interpretum. Ad primum Respondit legitimè professos non posse è Religione eijci, nisi postquam per annum integrum in carceribus, in ieiunio, & poenitentia detenti, & probati fuerint, & eo elapso non resipuerint, sed animo indurato in sua peruicacia perseuerauerint. Fugientes verò vt supra è carceribus, etiam pro huiusmodi fugæ delicto esse puniendos, & posse ferrea custodia in carceribus detineri. Ad secundum Discretos, & Commissos legitimè impeditos non posse constituere Vicarium, vel Procuratorem cum generali Mandato ad eligendum, nisi ex institutis, & decretis suæ Religionis, hoc eis sit permissum.

si intra dictum annum è carcere fugiat.

Commissi siue Discreti legitimè impediti non possunt constituere Procuratorem cū generali mandato.

Robertus Cardinalis Vbaldinus.

Fr. Paulutius. S. Congreg. Concilij sec.

§.

Pro primo Sacræ Congregationis responso vide Constitutionem X. Vrbani VIII. to. 2. §. 4. pag. 382. col. 2. pro 2. vide acta Capituli 3. Bacchin. sess. 1. in fine. & sess. 5. nu. 12. & Passarel. in scholijs ex cap. Auinionen. de elect. ad 13. pag. 140.

DECRETVM II.

S. Congregationis Concilij Tridentini.

Generalis Minimorum Romæ proeijciendis incorrigibilibus vltra tres Collegas, loco Prouincialis, & duorum huius antiquiorum Collegarum, potest assumere Zelosum, ac Superiorem, & primum Seniorem Conuentus.

Eminentiss. & Reuerendissimi DD.

Corrector Generalis Ordinis Minimorum exponit humillimè VV. EE. qualiter iuxta decretum istius S. Congreg. 21. Septembris anno 1624. ex speciali facultate Sanctissimi emanatum, quo cauetur, Religiosos incorrigibiles à Generali tantum de consilio, & assensu sex Patrum ex grauioribus religionis in singulis Capitulis Generalibus eligēdis, eijci posse, nuper in Capitulo Generali eiusdem Ordinis Massiliæ anno 1635. celebrato, & ab eodem Sanctissimo ex certa scientia confirmato, ad eum finem, vltrà Generalem deputati sunt tres eius Collegæ P. Prouincialis, & duo ipsius antiquiores Collegæ eiusdem Prouinciæ, in qua ferenda est sententia. Cum autem sæpè contingat Generalem adesse Romæ, vbi

Religio

Religio Minimorum, nec Prouinciam, nec Prouincialem habet, sed Conuentus Generali dumtaxat immediatè subiectos, ideò supplicat EE. VV. quatenus si sic ipsis expedire visum fuerit, decernere, seu declarare benignè dignentur, vt in supradicto casu vltra tres suos Collegas possit ad id, loco Prouincialis, & duorum eius antiquiorum Collegarum assumere Superiorem illius Conuentus Romani, in quo ferenda erit sententia, Zelosum, seu Procuratorem Generalem Ordinis, & primum Seniorem, siue Socium prædicti Superioris, vt Deus, &c.

Generalis Minimorum Romanæ cum trib. suis collegis Zeloto, Superiore Conuentus, Romani socio eius seniori potest incorrigibiles eijcere.

Die 19. Iunij 1638. S. Congregatio EE. Cardinalium Concilij Tridentini interpretum, attentis narratis benignè annuit petitioni Correctoris Generalis, vt si verè non adsit aliqua Prouincia Romana, & Conuentus Vrbis eidem Correctori Generali tãtummodò immediatè subiecti existant, possit vltra tres suos Collegas loco Prouincialis, & duorum eius antiquorum Collegarum sibi assumere Procuratorem Generalem Ordinis nec non Superiorem Conuentus Romani, eiusque Socium Seniorem.

I. B. Cardinalis Pamphilius.

Franciscus Paulutius S. C. C. Sec.

DECRETVM III.

Sacræ Congregationis Regularium.

Concedit facultatem Correctori Generali Ordinis Minimorum dispensandi super statuto eiusdem Ordinis Massilia celebrato 1635. ad ordinem Presbiteratus suscipiendum cum illis Clericis tantùm, qui triennium in studijs absoluerint.

Eminentiss. & Reuerendissimi DD.

IN Capitulo Generali Ordinis Minimorum Massiliæ anno 1635. celebrato, & à Sanctissimo toto inserto tenore anno 1636. confirmato, statutum est, quod Clerici assignati in Studentes ad Ordinem Presbiteratus nullo modo mittantur antequam sex annos in studijs consumpserint. Verum cum plures Ordinis Prouinciæ ob inopiam, & Missarum onera præfatum statutum incommodum experiantur, dicti Ordinis Zelosus supplicat humillimè VV. EE. quatenus concedere benignè dignentur, vt liceat eiusdẽ Ordinis Correctori Generali vbi, & quoties ob prædictas causas expedire iudicauerit super eodem statuto dispensare cum ijs studentibus, qui in ætate ad Sacerdotium requisita sunt, vel pro tempore fuerint constituti, etiam si dictum sexennium minimè compleuerint. Vt Deus, &c.

Domino Falconierio Ord. Vice Protect. pro informatione.

Attenta Monasteriorum paupertate, ob quam non possunt Fratres oneribus Missarum satisfacere, posset si ita S. Congregationi videbitur opportunum concedi ipsi Correctori Generali facultas dispensandi cum illis tantum, qui triennium in studijs absoluerint.

L. Archiepiscopus Thebarum.

Generalis Minimorum potest cũ ijs qui triennium in studiis absoluerint dispẽsare vt ordine presbiteratus initietur.

Sacra Congregatio Cardinalium Negotijs Episcoporum, & Regularium præposita attentis narratis, censuit Correctori Generali Ordinis prædicti concedendum esse, prout præsentis decreti virtute concedit, vt vbi, & quoties ex prænarratis causis pro sua conscientia ita expedire iudicauerit super dicto statuto cum ijs tantùm Clericis studentibus dispensare valeat, qui iuxta votum præfati Archiepiscopi Thebani Vice Protectoris triennium in studijs absoluerint, dummodo tamen in eis cætera requisita concurrant ad præscriptum Sacri Concilij Tridentini, & Ordinis prædicti constitutionum. Romæ die 10. Decembris 1638.

F. Antonius Cardinalis S. Honufr.

Cæsar Fachenetus Secr.

DECRETVM IV.

Sacræ Congregationis Regularium.

Quod nouus Conuentus Rhegij Fratrum Reformatorum de Obseruantia S. Francisci ad formam hospitij reducatur. Prout infrà; videlicet.

IN controuersia nuper exorta in Ciuitate Regien. inter Fratres Reformatos de Obseruantia Sancti Francisci ex vna, & Fratribus Ordinis Minimorum partibus ex altera, super noua erectione Conuentus, quam prædicti Patres de Obseruantia, sub prætextu construendi locum pro curandis Infirmis, facere intendebant solita inibi exercitia, & functiones, quæ in Conuentibus formalibus explentur in maximum cæterorum Regularium præiudicium exercentes.

Locus pro curãdis Infirmis a Patribus de Obseruãtia cõstructus, & ab iis in Cõuentum formalem reuersus in præiu-

Sacra Congregatio Cardinalium Negotijs Regularium præposita facti seriem à Vicario Capitulari eiusdem Ciuitatis edocta, auditis partibus, & negotio ad relationem Eminentissimi Bichij maturè discusso, censuit locum prædictum, à Fratribus de Obseruantia, vt suprà extructum reducendum fore, & esse ad formam hospitij, ità vt in eo, non nisi Fratres Infirmi, & Conualescentes, & qui pro eorum seruitio tantum sunt verè necessarij, permanere,

nere, nec vllas in eo functiones, aut exercitia peragere possint, & valeant, quam quæ in simplici hospicio expleri solent, atque ad exequendum, & iugiter obseruandum per Ordinarium Regien. pęnis, & censuris Ecclesiasticis sibi benè visis compelli posse, & debere, cõtrariis quibuscumque non obstantibus. Romæ die 14. Iunij 1641.

dicium aliorum regularium ad hospitiũ iterũ reduci mãdatur.

Fr. Ant. Card. S. Honuph.

L. Archiepisc. Theb. Secr.

DECRETVM V.

S. Congregat. Concilij Tridentini.

De Potestate Episcopi circa clausuram Monialium.

Die 26. Iunij 1627.

Episcopus in monasteriis sibi subiectis ad custodiendam clausurã potest imponere excõmunicationẽ sibi reseruatam.

IN vna Viterbien. quæsitum fuit, An Episcopus ob clausuram custodiendam, etiam in Monasterijs Regularibus subiectis possit excommunicationis latæ sententiæ pœnam sibi reseruatæ, imponere, circa aperitionem hostij clausuræ extrà casus indigentiæ, nec non circa accessus, & colloquia cum Monialibus, ditaque excommunicatio liget nedum Regulares accedentes, verum etiam Moniales, facta de illis mentione, adeò vt Superior Regularis ab huiusmodi excommunicatione absoluere nequeat.

Sacra Congregatio Cardinalium Concilij Tridentini Interpretum respondit, Episcopum posse.

F. Card. Verospius.

Franciscus Paulutius S.C.C. Secr.

§.

Vide Additamen. cap. 1. ad constitutionem Gregorij XV. nu. 1. pag. 474. col. 2.

DECRETVM VI.

S. Congregationis Rituum.

Statuit modum seruandum in recipiendis Informationibus pro causis Beatificationum, & Canonizationum seruorum Dei.

Prohibetur omnibus ne informationes super sanctitate alicuius defuncti capere præsumãt.

CVm in tota Ecclesiæ gubernatione nihil maius, nihil sit augustius Beatificatione, & Canonizatione Sanctorum, vtpotè homines iam demortuos etiam cum fama sanctitatis, & miraculorum declarare pro sanctis, eosque vti tales colẽdos, & venerandos decernere.

Sacra Rituum Congregatio, vt res hæc planè amplissima, atque grauissima ritè, sanctèque conficiatur, prohibet omnibus, & singulis personis Ecclesiasticis tam secularibus, quam Regularibus, etiam S. Ioannis Hierosolymitani, Societatis Iesu, vel aliorum quãtumuis speciali nota dignorum ne audeant ipsi per se, aut per alios capere Informationes super sanctitate, aut miraculis alicuius defuncti, neque vllo modo exquirere atq; obtinere ad hunc effectum extraiudiciales testificationes, aut subscriptiones, sub pœnis arbitrio Sacr. Congregationis infligendis. Quod si Superiori, Sacristæ seu alteri officiali illius Ecclesiæ, in qua requiescit corpus ipsiusmet defuncti, vel alterius etiam Ecclesiæ, fuerint reuelata aliqua miracula, siue prophetiæ dona, possint ea recipere sub sigillo secreti ab ipsis tantum relatoribus, in quorum gratiam contigisse narrabitur; teneantur tamen quam primum commodè poterunt eadem deferre, vel obsignata transmittere Episcopo loci, cum expressa declaratione, quod reuelationes sic, vt supra receptæ non faciãt aliquem probationis gradum etiam cuiusuis longissimi temporis cursu.

Is vero cui miraculum aliquod narrabitur sub sigillo secreti recipiat, & secreto ad Episcopũ loci transmittat.

Quod decretum cum fuerit ad notitiam S. D. N. Vrbani Papæ VIII. deductum, Sanctitas sua illud approbauit, ac imprimi, & vbique publicari mandauit. Die 12. Martij 1631.

E. Episcopus Portuen. Card. Pius.

T. Tegrimius Episc. Assisien. Secr.

Die, & anno supradicto affixum, & publicatum fuit supradictum decretum ad valuas Curiæ, ac in acie Campi Floræ, ac alijs locis solitis, & consuetis, vt moris est, per me Andream Scalmanum S.D.N. Papæ Cursor.

§.

Vide quæ dicuntur ad Constitutionem tertiam Leonis X. T. 1. pag. 143. & 144. col. 1. & Constitutionem 10. Vrbani VIII. ex nouissimè additis. pag. 536. col. 2.

DECRETVM VII.

S. Congregat. Concilij Tridentini.

Circa declarationes eiusdem Sacræ Congregationis.

Declarationibus S. Cõgregat. solito sigillo & subscriptione E. Cardinalis Præfecti, & Secretarii eiusdem Congregationis non munitis nulla fides habenda.

CVm Sacra Congregatio Cardinalium Concilij Tridentini interpretum sæpiùs, & nouissimè sub die 29. Aprilis 1621. inhærendo Constitutioni fœl. recor. Pij Quarti, quæ incipit Benedictus Deus, &c. decreuerit Indici librorum prohibitorum addendas esse omnes, & quascumque de clarationes, interpretationes, seu decisiones sub nomine eiusdem Congregationis Concilij absque illius autoritate impressas, & imprimendas; cumque ad illius notitiam peruenerit, quamplures ex declarationibus, interpretationibus, seu decisionibus iuxta contingentiam casuum, illorumque qualitates, & circunstantias à se diuersis temporibus factis secundum ea, quæ proponebantur; fuisse alteratas, immutatas, diminutas, ac forsan

forsan aliàs mentito Sacræ Congregationis nomine confictas, nulloq; propterea authentico sigillo munitas, istasq; per Tribunalia tam in Vrbe, quàm per Orbem circumferri, & imprimi, consideransque quantum detrimenti recipi possit, si aliqua fides illis adhiberetur. Ex speciali Sanctissimi Domini Nostri Vrbani diuina prouidentia Papæ VIII. iussu mandat, & præcipit huiusmodi declarationibus, tam impressis, & imprimendis, quam manuscriptis nullam fidem esse in Iudicio, vel extra à quoquam adhibendam, sed tantum illis, quæ in authentica forma solito sigillo, & subscriptione Eminentissimi Cardinalis Præfecti, ac Secretarij eiusdem Congregationis pro tempore existentium munitæ fuerint. In quorum fidem hæc propria manu subcripsimus, & sigilli nostri impressione communiri, ac typis mandari iussimus. Datum Romæ die 2. Augusti 1631.

R. *Card. Vbaldinus.*

Franciscus Paulutius S. Cong. C. Secr.

§.

Facit ad ea, quæ de huiusmodi declarationibus traduntur tom. 1. de subdito quæst. 1. cap. 25. ad finem.

DECRETVM VIII.

Sacræ Congregationis Rituum.

Pro Canonicis Regularibus Lateranensibus solemniter in Pontificali cum Baldachino celebrantibus.

Prælatis Congregationis Canonicorum Lateranensium in tribus ad summum Festiuitatib. anni concedit posse vti Baldachino & certo numero ministrorum, non tamen Sedē Abbatialem instar Episcoporū prope altare permanētem tenere.

Referente Eminentissimo, & Reuerendissimo D. Cardinali Cæsarino petitionem R. P. D. Marci Antonij Gentilis de Bononia Abbatis Monasterij B. Mariæ de Pace, & totius Congregationis Canonicorum Regularium Lateranensium Procuratoris Generalis circa vsum Baldachini pro Prælatis suæ Congregationis habentibus vsum Mitræ, & baculi, quando solemniter celebrant in eorū proprijs Ecclesiis: Sacra Rituum Congregatio censuit, licere Prælatis Cōgregationis Canonicorū Regularium Lateranensium habentibus vsum Mitræ, & baculi, quando solemniter celebrantur vti Pontificalibus cum Baldachino, & numero Ministrorum inseruientium hoc modo, & forma: Vt in tribus ad summum anni Festiuitatibus in posterum, solemniter celebrare possint in Pontificalibus, cum Baldachino, sine auro tamen, & pompa, nec alios possint habere Ministros sacris Indumentis paratos, quam duos Diaconos, & Presbyterum assistentes, vltra Diaconum, & Subdiaconum pro cantandis Euangelio, & Epistola; ac sex alios Canonicos propria Congregationis, nempe duos cum Pluuialibus, duos cum Planetis, & duos cum Tunicellis, coloris tempori conuenientis: Item, quod non possint ijdem Prælati vllo modo tenere Sedē Abbatialem fixam, & permanentem prope Altare, vt Sedes Episcopalis retineri solet; Minusq; liceat dictis sex Canonicis vt supra paratis sedere in sedibus Choralibus, vt sæcularium Canonicorum mos est, sed sedes pro Prælatis solemniter celebrantibus retineatur in Ecclesia, ijs tantummodo diebus, quibus ipsi Prælati solemniter celebrant; Dictiq; sex Canonici vt supra parati, sedere debeant loco congruo, iuxta Ecclesiarum conuenientem situm super scabellis ad hunc effectum tunc appositis, panno laneo coopertis. Die 15. Ianuarij 1633.

C. Episcopus Portuen. Card. Pius.

Iulius Rospigliosius Secr.

DECRETVM IX.

Sacræ Congregationis Rituum.

Toletana de Baraxas.

Circa Sepulturam in Ecclesijs Regularium.

Quæsitum fuit, an Rectores Parochialium Ecclesiarum loci de Baraxas, habeant, aut prætendere possint ius sepeliendi cadauera defunctorum in Ecclesijs Conuentus conceptionis dicti loci absq; vlla desuper licentia Superioris Conuentus.

TOLETANA.

Sepelire Cadauera, & facere officia in Ecclesijs Regularium absque expressa licētia Superioris earum, Rectoribus, & Curatis non licet.

Sacra Rituum Congregatio in casu proposito respondit, Non licere Curatis sepelire Cadauera Defunctorum, nec officia facere in Ecclesijs Regularium absque expressa licentia Guardiani, aut Superioris Ecclesiarum ipsorum Regularium, non obstante contraria consuetudine. Die 19. Iulij 1636.

C. Episcopus Portuen. Card. Pius.

Cæsar Fachenettus Secretarius.

§.

Vide Additament. cap. 3. ad Constitution. Iulij 2. num. 19. pag. 419. col. 1. Item Decretum sequens.

DECRETVM X.

Sacræ Congregationis Rituum.

Pro Sepultura Defunctorum.

Eminentiss. & Reuerendiss. Domini.

REgulares Terræ Matelicæ Camerinen. Diœc. proponunt Eminentijs vestris infrascripta dubia, eaque petunt humiliter declarari.

1. An possint hæredes defunctorum vocare numerum Religiosorum sibi bene visum, in deferendis cadaueribus ad Ecclesias.

2. An cadauera efferri, seu tolli possint ab alijs etiam Regularibus, & quibuscumque non vocato nec expectato Parocho, nisi ipse Parochus aliud permiserit, vel adesse recusauerit.

Numerum religiosorũ sibi bene visum in deferendis cadaueribus vocare licitum est hæredibus defunctorum.

3. An cadauera quotiescumque ad Ecclesias Fratrum Mendicantium, aliorumque Regularium officia mortuorum, & reliqua munia, quæ in huiusmodi ministeria adhiberi solent, fieri debeant à Canonicis, & Clero, vel ab ipsismet Regularibus ipsius Ecclesiæ, vbi cadauer sepelitur.

4. An Crux Parochialis deferri etiam debeat, quando cadauer defertur ad Ecclesiam Regularem, attenta consuetudine, & semper dilata fuit tantum vna Crux illius Ecclesiæ, ad quam corpora fuerint delata.

Cadauera efferre non vocato, aut non expectato Parocho, nisi is permittat vel recuset adesse omnibus interdicitur.

CAMERINENSIS.

Sacra Rituum Congregatio supradictis dubijs sic respondendum censuit: Ad primum posse hæredes Defunctorum vocare numerum Religiosorum sibi bene visum: Ad secundum negatiuè: Ad tertium, Non à Canonicis, nec alijs, sed ab ipsismet Regularibus in proprijs eorum Ecclesijs officia super cadaueribus peragi debere: Ad quartum Vnicam tantum Crucem in cadaueribus efferendis esse deferendam, & illam esse debere illius Ecclesiæ, ad quam Corpus defuncti defertur.

Ab ipsis regularib. nõ a canonicis, aliisue officia super cadauerib. peragi debent.

Vbi vnica tantũ crux deferri solet in cadaueribus efferendis, deferenda est tantum crux Ecclesiæ, ad quã corpus defertur.

Die 21. Nouembris 1637.

C. Episcopus Portuen. Card. Pius.

C. Pachenettus Sec.

DECRETVM XI.

Sacræ Congregat. Apostolicæ Visitationis.

Contra Religiosos, & Ecclesiasticos quoscumque quæstuosas artes in Vrbe, eiusque districtu exercentes pro secularibus.

CVm non deceat eos, qui diuino ministerio adscripti sunt, in secularibus negotijs nimium esse implicatos quæstuosas artes exercendo Sacra Congregatio Apostolica Visitationis ad tollendos varios abusus, qui in diuersis Vrbis, eiusque districtus Monasterijs irrepserunt, dum ijdem Religiosi per se, vel à Communitatibus, aut alijs secularibus requisiti diuersas Mechanicas, seu venales artes exercere student, quod omninò ab Ecclesiastica disciplina alienum esse debet, cum præsertim in graue hoc artium, & pauperum Artificum, eorumque familiarum in Vrbe, eiusque districtu existentium præiudicium cedat.

Statuit, decreuit, atque inhibendo mandauit omnibus, tàm superioribus quorumcumque Ordinum, vel Congregationum, Monasteriorum, Conuentuum, Collegiorum, Domorum, ac locorum Regularium in Vrbe, eiusque districtu existentium; quàm particularibus Religiosis, & Ecclesiasticis quibuscumque, ne imposterum, siue Religionis nomine, siue particulari audeant, & præsumant per se, vel alios exercere in suis Conuentibus, aut alibi in quocumque loco vllam venalem artem, siue Aromatariam, Pistoriam, Lanificium textrinum, aut aliam quamlibet præterquàm pro suis Religiosorum, aut Alumnorum vsibus, nec vllo modo secularibus, aut alijs Religiosis, & Ecclesiasticis, pharmaca, panem, carnes, aut alia quælibet opificia quomodocumque elaborata, & ornata vendere etiam prætextu amicitiæ, & familiaritatis, absque speciali licentia in scriptis obtinenda etiam ab ijs Religiosis, quibus ex particulari suæ Religionis instituto id aliàs liceret.

Religiosis, & Ecclesiasticis quibuscunque Romæ, & in districtu vrbis, vllã artem mechanicam, præterquã pro ipsorũ vsibus exercere, Pharmaca item, & alia quæuis opificia absque licẽtia vendere prohibetur.

Si quis verò ipsorum aliquid contra hoc decretum quoquomodo facere, vel moliri præsumpserit, ipso facto pœnam suspensionis à diuinis, priuationis omnium officiorum, quæ tunc obtinebit, ac perpetuæ inhabilitatis ad alia de cætero obtinenda, vocisque actiuæ, ac passiuæ absque alia declaratione incurrat.

Pœna contrafacientibus apponitur.

Et nihilominus contra eos Generalis Thesaurarius procedat tanquam contra illicitos negotiatores, confiscando omnia lucra, & capitale, ad dictas artes, & opificia spectantia.

Non obstantibus quoad suprascripta omnia, & singula in præsenti decreto contenta, Constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis in fauorem quarumcunq; personarum, atque Ordinum, siue Congregationis Casinensis, Fratrum Prædicatorum, Societatis Iesu, Minimorum, aut aliorum quorumcumque, tam Mendicantium, quàm non Mendicantium, Congregationum, Societatum, ac cuiuslibet alterius instituti, etiam necessariò, ac in indiuiduo exprimẽdi Ecclesiarum, Monasteriorum, Conuentuum, Collegiorum, & aliorum quorumcumque Regularium locorum, nec non illorum etiam iuramento, confirmatione Apostolica, vel quauis firmitate alia roboratis statutis, & consuetudinibus, etiam immemorabilibus, priuilegijs quoque, indultis, & litteris Apostolicis, quibus quoad ea, quæ præsentibus aduersantur, illis aliàs in suo robore permansuris, Sacra Congregatio Sanctitatis suæ auctoritate specialiter, & expressè derogat, cæterisque contrarijs quibuscunque.

Et ne præmissorum ignorantia à quoquam prætendi possit, voluit eadem Sacra Congregatio, vt præsentes ordi-

Ordinationes in Valuis Basilicarum Sancti Ioannis Lateranensis, & Principis Apostolorum de Vrbe, & in acie Campi Floræ, vt moris est affixæ, omnes ad quos pertinet ita arctent, & afficiant, ac si vnicuique personaliter intimatæ fuissent. Vtquè earumdem præsentium transumptis etiam impressis, manu alicuius Notarij publici subscriptis, & sigillo Personæ in Dignitate Ecclesiastica constitutæ munitis, eadem prorsus fides adhibeatur, quæ præsentibus adhiberetur, si forent exhibitæ, vel ostensæ. Datum Romæ die 29. Augusti 1637.

I. B. Episc. Cam. Vicesg. & Secret.

Odoardus Tibaldescus eiusdem Visitationis Apostolicæ Not.

Die, & Anno supradictis affixum, & publicatum fuit supradictum decretum ad Valuas Cam. Apost. & in Acie Campi Floræ, & alijs locis solitis, & consuetis, vt mos est, per me Petrum Paulum Desiderium Apost. Cursorem.

DECRETVM XII.

Sacræ Congregationis Regularium.

Super forma ab Ordinarijs locorum obseruanda in procedendo contra Religiosos B. Io: Dei; si quando aliquis intra Claustra degens, extra ea ita notoriè delinquat, vt populo scandalo sit.

Fratres B. Io. Dei habendi pro veris Religiosis; & eos extra claustra deliquentes solum iuxta formã Decreti Clem. VIII. Ordinarijs punire licet.

SAcra Congregatio Cardinalium negotijs Regularium præposita censuit, Fratres Religionis B. Ioannis Dei habendos esse pro veris Religiosis: proindeque locorum Ordinarios, volentes procedere contra aliquem illorum intra claustra degentem, & extra ea ita notoriè delinquentem, vt populo scandalo sit, teneri obseruare formam Decreti San. mem. Clem. VIII. hac de re editi; prout eadem S. Congregatio tenore præsentium mandat inuiolabiliter obseruari, Romæ die 2. Octobris 1637.

F. Antonius Cardinalis S. Honuphrij.

C. Fachenetus Secr.

§.

Decretum Clementis VIII. de quo hic fit mentio habetur in notis ad Constitutionem Secundam Sixti IV. n. 68. tom. 1. pag. 29. col. 2. Vide quæ dicuntur ibi à nu. 61. ad 70. inclusiuè. Et in Additamentis ad Constitutionem Sixti IV. c. 2. à nu. 30. ad 32. pag. 413. col. 2.

DECRETVM XIII.

Sacræ Congregationis S. Inquisitionis.

De tempore legendi Constitutionem Vrbani VIII. circa publicationem decretorum ad S. Officium spectantium. Feria V. Die Vndecima Februarij 1638.

IN Generali Congregatione Sanctæ Romanæ, & Vniuersalis Inquisitionis habita in Palatio Apostolico apud S. Petrum coràm Sanctissimo D. Nostro D. Vrbano Diuina prouidentia Papa VIII. ac Eminentissim. & Reuerendissim. Dominis S. R. E. Cardinalibus in tota Republica Christiana contra hæreticam prauitatem Inquisitoribus generalibus à Sancta Sede Apostolica specialiter deputatis.

Tempus legendi Cõstitutiones Apostolic. determinatus pro feria 6. post festum Assumptionis, extendit ad totũ residuum mensis Augusti.

Lecto Memoriali Procuratoris generalis Canonicorum Regularium Lateranẽ peteñ extensionem diei præfixi in Constitutione Sanctissimi emanata anno 1633. circa publicationem faciendam Constitutionum Apostolicorum & Decretorum ad S. Officium spectañ. Sanctissimus tempus in dicta Constitutione determinatum pro feria sexta post festum Assumptionis Sanctissimæ Virginis extendit per totum residuum mensis Augusti, quam gratiam omnibus Regularibus suffragari voluit.

Io. Anton. Thomasius Sanctæ Rom. & Vniuersalis Inquisitionis Not.

§.

Constitutio de qua hic, est Constitutio XIII. alias XXIII. eiusdem Sanctissimi in Additamentis cap. 12. pag. 503. col. 2.

DECRETVM XIV.

Sacræ Congregationis Regularium.

De tempore legendi Constitutionem de celebratione Missarum.

PRocurator Generalis Ordinis Eremitarum S. Augustini supplicauerat à S. Congregatione benignè condonari pœnas ijs Superioribus, qui die præfixo lectioni Constitutionis Sanctissimi de celebratione Missarum per obliuionem, vel inaduertentiam legi non fecissent; & simul prorogari terminum præfixum dictæ lectioni: & S. Congregatio respondit, vt infrà.

Constitutio de celebratione missarum legi potest ipsa die in Constitutione præscripta, vel infrà terminum decem dierũ immediatè sequẽtium.

Sacra Congregatio Cardinalium Negotijs Regularium præposita præfacti precibus benignè annuendo, gratiosè condonauit supradictis Superioribus localibus Ordinis Eremitarum S. Augustini omnes, & quascumque pœnas de præterito incursas ob inobseruantiam

tiam decreti de publicãdis Ordinationibus Sacræ Congregationis Cardinalium Cõcilij Tridentini interpretum, de celebratione Missarum: Et iisdem Superioribus permisit, vt in posterum facere possint dictas Ordinationes perlegi, vel die in ipsis Ordinationibus præscripta, vel infra terminum decem dierum immediatè subsequentium. Romæ die 21. Martij 1638.

F. Antonius Cardinalis S. Homphrij.

C. Fachenetus Secr.

Similiter Procurator Generalis Congregationis Lateranensis idem supplicauerat à S. Congregatione pro Superioribus suę Congregationis, quę tempus magis ampliauit, vt infra.

Constitutio de celebratione Missarum legi potest infrà terminum vnius mensis subsequẽtis à die in ipsa constitutione præscripta.

Sacra Congregatio Cardinalium negotijs Regularium præposita præfatis precibus benignè annuendo gratiosè condonauit supradictis Superioribus localibus Congregationis Canonicorum Regularium Lateranensis Ordinis S. Augustini omnes, & quascumque pœnas de præterito incursas ob inobseruantiam decreti de publicandis Ordinationibus S. Congregationis Cardinalium Concilij Tridentini Interpretum de celebratione Missarũ, & ijsdem Superioribus permisit, vt in posterum facere possint dictas ordinationes perlegi, vel in die in ipsis ordinationibus præscripta, vel infra terminum vnius mensis immediatè subsequentis. Romæ die 16. April. 1638.

Fr. Ant. Card. S. Homphrij.

C. Fachenettus.

§.

Constitutio de celebratione Missarum habetur supra in Vrb. VIII. Const. IX. T. 2. pag. 376. Hisce verò Sacræ Congregationis decretis confirmantur valdè, quæ de huiusmodi tempore habet P. Peyrinis in Additam. ad dictam Constitutionem IX. cap. 12. n. 4. pag. 480. col. 1.

DECRETVM XV.

Sacræ Congregationis Regularium.

De Confessionibus Superiorum Congregationis Somaschæ.

Prælati Somaschæ Cõgregationis possunt sibi inuicem graduum ordine seruato facultatẽ impertiri confitendi extra ordinem; quam semel petere sufficit.

Peculiari Somaschensium Religiosorum constitutione iubetur, ne vllus ex eiusdem Congregationis Patribus, absque suorum Superiorum facultate possit propria peccata ritè confiteri alicui Sacerdoti, qui sit extrà eorundem Patrum numerum, ac professionem; quo fit, vt priuilegium hoc, commodumq; spiritale, quo subditi gaudent, Superioribus à prædicta constitutione denegatum sit, atque ità eorum confessiones irritæ euadant, quod facultatem eiusmodi sibi ipsis concedere nequeant. Ne igitur huiusce commodi Superiores expertes sint, hoc decreto sanxerunt Eminentissimi Patres negotijs Regularium Præfecti, vt Superiores (graduum ordine seruato) sibi inuicem hanc facultatem impertiri possint; hoc est locorum Præsides à Prouincialibus, seu Visitatoribus hanc impetrare poterunt facultatem. Prouincialis verò, seu Visitatores, Generalisque Procurator à totius Religionis Generali Præposito, qui tandem Generalis Præpositus ab eo Patrum numero, qui Congregationem Generalem repræsentant, eandem obtinere debebit facultatem. Quæ omnia ita intelligenda sunt, vt non propterea obligentur ijdem Patres Superiores ad hanc facultatem petẽdam toties, quoties ea nominatim indiguerint, sed sufficit eam semel petere, cum onera sibi iniuncta aggrediuntur, eaque generatim vti poterunt quousque munera ijs imposita absoluerint. Intereà hac facultate is, qui nunc Præpositi generalis munere fungitur, perfruatur. Romæ Die 25. Iunij 1638.

Fr. Antonius Card. S. Honuph.

C. Fachenettus Secr.

§.

Regulares cum de licentia Superiorum itinerantur, vel sunt extrà Conuentum possunt confiteri alijs Sacerdotibus Secularibus, vel Regularibus ex concessione Sixti IV. suprà in constit. eius 6. to. 1. §. 2. pag. 44. col. 2. Vide etiam, quæ habentur ad constitutionem 2. Iulij II. à nu. 62. ibid. pag. 89. col. 2.

DECRETVM XVI.

S. Congregationis Concilij Tridentini.

De Potestate Episcopi circa electionem Abbatissæ.

Episcopus in electione abbatissæ monialiũ subiectarum regularibus nõ potest earum vota excipere.

Die decima Septembris 1639. Sacra Congregatio Eminentissimorum Cardinalium Concilij Tridentini Interpretum censuit, Episcopum in electione Abbatissæ Monasterij Monialium Regularibus subiectarum non posse exquirere, seu recipere Vota Monialium, sed illa exquiri, & recipi debere à Superiore Regulari,

gulari, sciente tamen, & audiente eodem Episcopo,

I. B. Card. Pamphilius.

Franciscus Paulutius S.C.C. Secr.

§.

Vide Constitutionem 2. Gregorij XV. §.7. To. 2. pag. 340. col. 1.

DECRETVM XVII.

Sacræ Congregationis Regularium.

De electione Sepulturæ liberè facienda pro filijs à parentibus.

Parẽtibus licitum est eligere sepulturã filiis minoribus etiã inuitis Parochis.

SAcra Congregatio Cardinalium Negotijs Regularium præposita sæpius censuit, licere parentibus, in quacumque Ecclesia voluerint, etiam Regularium, eorum filijs Minoribus, qui ad annos pubertatis nondum peruenerunt, eligere sepulturam; nec à Parochis locorum impediri posse, aut debere; præsertim verò si in dictis Regularium Ecclesiis sepelri consueuerint, vel in eis habeant sepulchrum maiorum. Romę 20. Ianuarij 1640.

Fr. Anton. Cardinalis S. Honuphr.

L. A. Episcopus Theb. Sec.

§.

Vide Constitutionem 2. Iulij II. §. 21. Tom. 1. pag. 78. col. 2.

DECRETVM XVIII.

Sacræ Congregationis Controuersiarum Iurisdictionalium.

De exemptione bonorum per Ecclesiasticos possessorum.

Bona ab Ecclesiasticis possessa gaudent exẽptione ab oneribus non copulatiuè certis, realibus, & inuariabilibus; & à cameralibus, vbi non soluendi libertatem præscripserunt.

SAcra Congregatio Eminentissimorum Cardinalium Controuersijs Iurisdictionalibus Præpositorum aliàs censuit, bona per Ecclesiasticos possessa gaudere exemptionibus à quibuscumque impositionibus, & oneribus, quæ non sint copulatiuè certa, realia, & inuariabilia iuxtà decisionem in Brundusina Gabellę coram bon. memoriæ Penia, & concordañ; necnon ab impositionibus Cameralibus etiam comprehensiuis Ecclesiasticorum, quando Ecclesiastici libertatem ea non soluendi præscripserint iuxta decretum anno 1600. tempore fæ. me. Clementis Octaui editum.

Datum hac die 21. Aprilis 1640.

I. B. Card. Pamphilius.

Franc. Paulutius S. Congr. Secr.

§.

Vide quæ de huiusmodi exemptione Ecclesiasticorum dicuntur ad Constitutionem secundam Iulij II. à num. 135. Tom. 1. pag. 99. col. 2.

FINIS.

INDEX RERVM, AC VERBORVM NOTABILIVM,

Quæ in hoc volumine continentur.

Litera T. 1. tomum primum, T. 2. tomum secundum T. 3. tomum tertium, seu additamenta indicant.

B

Di-

Ele-

F

I

sextis

Mulieres

Priui-

Q

R

tioni

qui

INDEX RERUM IN NOVISSIMIS ADDITIONIBUS CONTENTARUM.

FINIS.

ERRATA IN HOC VOLVMINE EMENDANDA.

pag.	col.	lin.	*In 1. Tomo*	*Sic Corrige.*
2	2	35	votaque	*adde* quæcunque
24	2	2	inueni	inueni
26	1	5	Suarez lib.8.	*adde* de legibus
45	1	1	auctoritatis	auctoritate
53	2	46	aliquæ	aliqua
54	2	48	transumpta	transumptata
60	2	26	Domina	Dominam
66	1	66	Cauones	Canones
71	2	22	Eucharistia	Eucharistiæ
107	1	56	Prælatos	Prælatus
109	2	1	ordine	ordinem
114	1	1	1. noto 1.	3. noto 1.
131	1	31	Aducrte	Aduertit
148	1	26	factam	facta
145	2	17	ad	ac
157	2	3	to.4. in p.	to.4. in 3.p.
181	2	23	sanginis	sanguinis
196	2	25	priuilegijs	priuilegij
210	2	28		*dele* contrarium
			Errata in 2. Tomo.	
259	2	66	aemissas	admissas
266	2	53	an	ac
269	2	31	alij	alijs
294	2	19	eorundem	earundem
334	1	22	perueneriut	præuenerint
334	2	25	carnem	canem
337	2	1	29.nota	28. nota
339	1	38	quæcunque	quacunque
343	1	37	ordiuibus	ordinibus
368	2	22	orna uerit	ornauerint
372	1	24	inta	iura
386	1	1	licentia	licentias
387	2	3	alios	alias
			Errata in 3. Tomo.	
400	1	21	fine	siue
401	1	54	lucium	lucrum
402	1	10	distinctionem	distinctione
ibid.		68	Azor.	Azo.
406	1	35	q.42.	q.41.
427	1	9	quolibet	quilibet
437	1	64	perere	petere
445	1	63	definitoriatiui	definitoriatui
461	2	44	procedere	præcedere
465	2	30	superiorem	superiorum

pag.	col.	lin.	*In 3. Tomo*	*Sic Corrige.*
496	1	46	intellectu	intellecta
501	1	41	vostram	nostram
513	2	30	frcundo	secundo
513	2	32	cumulantur	tumulantur
518	1	3	facienda	faciendam
ibid	2	40	quod sit	quod si
520	1	15	apus	apud
520	2	42	to.2.	to.3.
523	1	1	Caput IV.	Caput XIV.
526	1	66	10.dico 10.	17. dico 10.
			Errata in Addit.	*Sic Corrige.*
533	2	27	mentis	meritis
534	1	i tit.	pro acceptatione nouitiorum *adde*	ad professionem
535	2	i tit.	die 5.	die 15.
537	2	56	legitima	legitimas
542	2	17	cuilibus	cuilibet
548	1	vlt.	Cap.3.pag.419.	Cap.4.pag.415.
			In Indice Errata	*Sic corrige*
			litera A col. 1. lin. 32. absoluere poterant Minimi &c. ibidem §. 2. pag. 143. col. 1.	pag.142. col.2.
			lit.C. col. 1. lin. 36. clausula *quatenus sūt in vsu* to.2. col.2.	num.1. col.1.
			lit.M. col. 2. lin. 39. Minimi ad præcauendas, &c. ibidem nu.14.	nu.13.
			lit.M. col.2. li.63. Missas nouas &c. in Ecclesijs Collegiatis &c. p.403.	pag.404.
			lit. E. col 1. lin.29. peregrinus	peregrinis
			lit. I. col. 1. lin. 7. suscipiendus	suscipiendos
			lit. R. col. 1. lin. 14. essa iudex	esset iudex

